HỒ CHÍ MINH

TOÀN TẬP

8

1955-1957

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

HỘI ĐỒNG XUẤT BẢN

ĐÀO DUY TÙNG	Chủ tịch Hội đồng
NGUYỄN ĐỨC BÌNH	Phó Chủ tịch Hội đồng
HÀ ĐĂNG	Uỷ viên Hội đồng
ĐẶNG XUÂN KỲ	"
TRẦN TRỌNG TÂN	"
NGUYỄN DUY QUÝ	"
ĐỖ NGUYÊN PHƯƠNG	"
HOÀNG MINH THẢO	"
TRẦN NHÂM	"

BAN CHỈ ĐẠO XÂY DỰNG BẢN THẢO

ĐẶNG XUÂN KỲ
SONG THÀNH

NHÓM XÂY DỰNG BẢN THẢO TẬP 8

LÊ HUY HOAN (Chủ biên)
NGUYỄN VĂN KHOAN
NGUYỄN BÍCH HẠNH

HỒ CHÍ MINH

TOÀN TẬP

8

1955 - 1957

Xuất bản lần thứ hai

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2000

LỜI GIỚI THIỆU TẬP 8

Tập 8 của bộ sách *Hồ Chí Minh Toàn tập*, xuất bản lần thứ hai, bao gồm những tác phẩm, bài viết, bài nói, điện văn, thư từ, tuyên bố, trả lời các nhà báo của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ cuối tháng 6 năm 1955 đến cuối năm 1957.

Các tác phẩm, bài viết được giới thiệu trong tập sách này phản ánh những hoạt động phong phú, sôi nổi của Chủ tịch Hồ Chí Minh những năm đầu sau khi Hiệp định Giơnevơ được ký kết, miền Bắc Việt Nam được hoàn toàn giải phóng, đất nước còn tạm thời bị chia cắt, miền Nam còn nằm dưới sự thống trị của chính quyền tay sai của Mỹ. Đất nước chuyển sang một thời kỳ mới đã mở ra những điều kiện thuận lợi cho miền Bắc đi vào khôi phục kinh tế, hàn gắn vết thương chiến tranh và tăng cường giao lưu hợp tác quốc tế, v.v., song cũng đặt ra những nhiệm vụ mới và những khó khăn, thách thức mới cho nhân dân ta, nhất là cho đồng bào miền Nam trong cuộc đấu tranh đòi thi hành Hiệp định Giơnevơ nhằm hoà bình thống nhất nước nhà.

Những bài viết được in trong Tập 8 này đã phản ánh sâu sắc những tư tưởng đường lối chiến lược, sách lược và sự chỉ đạo sát sao của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta về đối nội, đối ngoại trong những năm 1955-1957.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ cho toàn Đảng và toàn dân ta cần nhận thức rõ: cuộc đấu tranh để củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập, dân chủ trong cả nước là một cuộc đấu tranh lâu dài và gian khổ.

Miền Bắc đi vào khôi phục nền kinh tế bị tàn phá trong chiến tranh. Người khẳng định: lúc này kinh tế là mặt trận chính của chúng ta. Chúng

ta phải khôi phục nền kinh tế quốc dân đạt mức năm 1939, hoàn thành cải cách ruộng đất, tiến hành tốt việc sửa sai, từng bước phát triển kinh tế quốc doanh, kinh tế hợp tác xã, tổ chức lại sản xuất theo kế hoạch, cải thiện đời sống của nhân dân. Trong khi chú trọng mặt trận kinh tế, Người rất quan tâm chỉ đạo phát triển văn hoá giáo dục và mở rộng quan hệ đối ngoại nhằm nâng cao địa vị nước ta trên trường quốc tế.

Đối với cách mạng miền Nam, ở những năm đầu này, Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng Đảng ta chủ trương kiên trì đấu tranh đòi đối phương phải nghiêm chỉnh thi hành Hiệp định Giơnevơ, tiến tới hoà bình thống nhất nước nhà.

Để thống nhất ý chí và sức mạnh của toàn dân tộc, Người nêu cao ***tư tưởng đại đoàn kết.*** Người nói:

"Đoàn kết là một lực lượng vô địch.

Lực lượng đoàn kết đã giúp Cách mạng Tháng Tám thành công.

Lực lượng đoàn kết đã giúp kháng chiến thắng lợi.

Lực lượng đoàn kết sẽ động viên nhân dân từ Bắc đến Nam đấu tranh để thực hiện hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước" (tr.49). Người chủ trương mở rộng và củng cố Mặt trận dân tộc thống nhất hơn nữa: *"Từ Nam đến Bắc, ai là người tán thành hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, thì chúng ta sẵn sàng đoàn kết với họ, thật thà hợp tác với họ, dù từ trước đến nay họ đã theo phe phái nào"* (tr.49).

Bước sang giai đoạn cách mạng mới, Người xác định mục tiêu hàng đầu của Đảng và Nhà nước ta là ***chăm lo đời sống của nhân dân.*** Người chỉ rõ nhiệm vụ của miền Bắc là:

"Kiên quyết nâng cao dần mức sống của nhân dân, trước hết là của công nhân, bộ đội và công chức, đồng thời giảm nhẹ dần sự đóng góp của nông dân" (tr.48).

"Tất cả những việc Đảng và Chính phủ đề ra đều nhằm cải thiện đời sống cho nhân dân. Làm gì mà không nhằm mục đích ấy là không đúng" (tr.150).

Trong xây dựng kinh tế, cải thiện đời sống, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn luôn nhấn mạnh phương châm phải ***dựa vào sức mình là chính***. Người nói:

"Cũng như trong thời kỳ kháng chiến, phương châm của ta hiện nay là: tự lực cánh sinh là chính, việc các nước bạn giúp ta là phụ.

Các nước bạn giúp ta cũng như thêm vốn cho ta. Ta phải khéo dùng cái vốn ấy để bồi bổ lực lượng của ta, phát triển khả năng của ta. Song nhân dân và cán bộ ta tuyệt đối chớ vì bạn ta giúp nhiều mà đâm ra ỷ lại" (tr.30).

Việc cải thiện đời sống của nhân dân cũng như vậy.

"Lực lượng nhân dân tổ chức nhau lại là chính. Không nên ỷ lại, mà phải tự lực cánh sinh.

Việc cải thiện đời sống cho nhân dân cũng phải do nhân dân tự giúp lấy mình là chính" (tr.150).

Chủ tịch Hồ Chí Minh không ngừng quan tâm đến vấn đề ***xây dựng Đảng.*** Người đã nhiều lần nhắc nhở:

"Đảng không phải là nơi để thăng quan, tiến chức, để phát tài. Vào Đảng là để phục vụ nhân dân, phục vụ giai cấp, đảng viên phải trở thành người con hiếu thảo của Tổ quốc, của giai cấp.

Đảng phải rất mạnh, rất trong sạch" (tr.34).

Người nêu cao nguyên tắc của chủ nghĩa Mác - Lênin trong lãnh đạo tập thể và phản đối sùng bái cá nhân. Người nói: ... *"Chúng ta cần phải tăng cường tập thể lãnh đạo từ Trung ương đến địa phương trong Đảng và trong cơ quan chính quyền.*

Tập thể lãnh đạo phải đi đôi với cá nhân phụ trách.

Phải định rõ chế độ làm việc, bảo đảm nguyên tắc lãnh đạo cao nhất của Đảng, tức là tập thể lãnh đạo.

Phải mở rộng dân chủ; phải mở rộng phê bình và tự phê bình, nhất là phê bình từ dưới lên" (tr.157).

Người còn nhắc nhở vấn đề dân chủ và kỷ luật trong Đảng:

"Trong nội bộ Đảng có dân chủ rộng rãi, đồng thời có kỷ luật nghiêm khắc. Người đảng viên phải khiêm tốn, thành khẩn. Không có đảng viên nào có thể đứng trên Đảng, tự cho mình là hơn Đảng" (tr.279).

Trong xây dựng Đảng, Người đặc biệt quan tâm đến vấn đề giáo dục đảng viên giữ gìn đạo đức.

Một trong những công tác quan trọng của thời kỳ 1955-1957 là tiến hành *cải cách ruộng đất* đợt 5 ở 20 tỉnh và 2 thành phố. Mở đầu đợt 5,

Người đã nhắc nhở cán bộ phải thật sự nắm vững chính sách, tuyệt đối chớ dùng nhục hình, chớ quy định sai thành phần, chớ bắt bớ lung tung, chớ để địch bao vây.

Khi phát hiện những sai lầm của cải cách ruộng đất, Người gửi thư cho đồng bào nông thôn, nói rõ mặt thắng lợi và mặt sai lầm, Người nhấn mạnh: *"Trung ương Đảng và Chính phủ đã nghiêm khắc kiểm điểm những sai lầm và khuyết điểm ấy và đã có kế hoạch kiên quyết sửa chữa nhằm đoàn kết cán bộ, đoàn kết nhân dân, ổn định nông thôn, đẩy mạnh sản xuất"* (tr.236).

Trên mặt trận kinh tế, trong điều kiện đất nước vừa ra khỏi chiến tranh, Người luôn luôn nhấn mạnh ***vai trò quan trọng của nông nghiệp:*** *"Hiện nay Đảng và Chính phủ có quyết định khôi phục kinh tế, mà sản xuất nông nghiệp là chính"* (tr.79).

Yêu cầu của sản xuất nông nghiệp là *bước đầu giải quyết vấn đề lương thực,* cung cấp nguyên liệu, vật liệu để khôi phục tiểu công nghiệp, thủ công nghiệp, công nghiệp và cung cấp lâm thổ sản để mở rộng quan hệ buôn bán với các nước ngoài.

Trong xây dựng kinh tế, Người luôn luôn nhắc nhở:

"Tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm là hai việc cần thiết nhất để phát triển chế độ dân chủ nhân dân tiến dần lên chủ nghĩa xã hội" (tr.349).

Khôi phục kinh tế phải đi đôi với phát triển văn hoá. Người coi *thanh toán nạn mù chữ* là một trong những việc cấp bách và quan trọng của nhân dân ta trong lúc này. Người nói:

"Nếu ăn no mặc ấm mà không học thì cũng không được" (tr.149). *"Không có giáo dục, không có cán bộ thì cũng không nói gì đến kinh tế văn hoá"* (tr.184).

Người đặc biệt quan tâm đến việc giáo dục thiếu niên nhi đồng. Người chỉ rõ đó là việc *chung* của gia đình, trường học và xã hội. Bố mẹ, thầy giáo và người lớn phải cùng nhau phụ trách; trước hết là phải làm gương mẫu cho các em về mọi việc. Trong nội dung giáo dục, Người căn dặn phải chú ý giáo dục toàn diện: thể dục, trí dục, mỹ dục, đức dục. Đối với ngành văn hoá, Người chỉ rõ: *"mục tiêu là đoàn kết nhân dân, giáo dục tinh thần yêu nước và xã hội chủ nghĩa cho nhân dân, động viên nhân dân thi đua sản xuất, thực hành tiết kiệm, hoàn thành kế hoạch nhà nước để củng cố miền Bắc và đấu tranh giành thống nhất nước nhà"* (tr.326-327).

Những hoạt động ngoại giao của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ giữa năm 1955 đến hết năm 1957 đã góp phần to lớn vào việc vun đắp tình hữu nghị giữa nhân dân ta với nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa. Năm 1955, Người đi thăm Trung Quốc, Mông Cổ, Liên Xô. Năm 1957, Người đi thăm các nước Triều Tiên, Tiệp Khắc, Cộng hoà Dân chủ Đức, Ba Lan, Nam Tư, Hunggari, Anbani, Bungari và Rumani.

Người còn tiếp nhiều Đoàn đại biểu các nước anh em sang thăm hữu nghị nước ta, tiếp nhiều phóng viên nước ngoài nhằm bắc nhịp cầu hữu nghị giữa nhân dân ta với nhân dân các nước.

Tư tưởng của Người về ***khả năng hợp tác giữa các nước có chế độ xã hội khác nhau*** đã được nêu lên từ thời điểm này. Người nói:

"Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sẵn sàng đặt mọi quan hệ thân thiện hợp tác với bất cứ một nước nào trên nguyên tắc tôn trọng sự hoàn chỉnh về chủ quyền và lãnh thổ của nhau, không xâm phạm lẫn nhau, không can thiệp nội trị của nhau, bình đẳng cùng có lợi và chung sống hoà bình" (tr.5).

Người dành sự quan tâm đặc biệt đối với đồng bào miền Nam đang tạm thời phải sống trong cảnh chia cắt, dưới sự thống trị tàn bạo của chính quyền tay sai.

Người khẳng định trước toàn thế giới chân lý bất biến: Đất nước Việt Nam từ Bắc đến Nam là một khối, phải được thống nhất và nhất định sẽ thống nhất.

Người luôn luôn thức tỉnh ý thức cộng đồng "con Lạc cháu Hồng", thức tỉnh lương tâm của mọi người Việt Nam, bác bỏ những luận điệu xuyên tạc của kẻ thù chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc và lên án những tội ác của chính quyền Ngô Đình Diệm tàn sát dã man nhân dân miền Nam, nhất là những gia đình kháng chiến cũ. Người tố cáo âm mưu của đế quốc Mỹ cùng bọn tay sai đang tìm hết cách để chia cắt lâu dài đất nước Việt Nam, âm mưu biến miền Nam Việt Nam thành căn cứ quân sự của đế quốc Mỹ. Người khẳng định *"Thống nhất nước nhà là con đường sống của nhân dân ta. Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng"* (tr.198).

Ngoài ra, trong Tập 8 này, bạn đọc còn có thể tìm thấy sự quan tâm chu đáo của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với các ngành, các giới, các tầng lớp nhân dân, công nhân, nông dân, bộ đội, trí thức, thanh thiếu niên, đồng bào các dân tộc thiểu số, các tôn giáo, v.v. qua những bức thư hoặc đến tận nơi thăm hỏi, chăm sóc, động viên...

*
* *

Trong lần xuất bản này, hầu hết các tác phẩm đã in trong lần xuất bản trước và những tác phẩm mới được bổ sung đều được đối chiếu, hiệu đính theo bản gốc. Có một số rất ít bài do chưa tìm thấy văn bản gốc, chúng tôi in theo lần xuất bản đầu tiên.

Riêng những bài dịch từ bản tiếng Nga ra tiếng Việt, chúng tôi chọn bản tiếng Việt đăng chính thức trên báo *Nhân dân,* bởi lúc sinh thời trước khi báo đăng Người đều xem lại.

Do thời gian hạn chế so với khối lượng công việc phải hoàn thành, tập sách này khó tránh khỏi có thiếu sót, chúng tôi mong nhận được sự đóng góp ý kiến của các bạn đọc gần xa.

VIỆN NGHIÊN CỨU CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN
VÀ TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

LỜI TUYÊN BỐ TRƯỚC KHI LÊN ĐƯỜNG ĐI THĂM LIÊN XÔ VÀ TRUNG QUỐC

Thưa đồng bào toàn quốc,

Liên Xô và Trung Quốc là hai nước anh em của Việt Nam ta.

Hôm nay, đáp lời mời của Chính phủ Liên Xô và Chính phủ nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Đảng Lao động Việt Nam cử một Đoàn đại biểu sang thăm Liên Xô và Trung Quốc.

Tôi rất sung sướng lãnh đạo Đoàn đại biểu đó, và tin chắc rằng cuộc đi thăm này sẽ thắt chặt thêm tình đoàn kết hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà với nhân dân và chính phủ hai nước bạn.

Chúc đồng bào mạnh khoẻ và cố gắng thi đua.

Nói ngày 22-6-1955.
Báo *Nhân dân,* số 477,
ngày 23-6-1955.

DIỄN VĂN ĐỌC TẠI NHÀ GA NAM NINH

Các đồng chí thân mến và các bạn,

Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà vô cùng vui mừng nhận lời mời sang thăm nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa vĩ đại.

Việt Nam và Trung Quốc là hai nước anh em. Tình hữu nghị chân thành và sâu xa giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Trung Quốc đã có từ lâu. Ngày nay, chúng tôi lại vô cùng cảm động về sự đón tiếp hết sức nồng hậu của các đồng chí và các bạn đối với chúng tôi. Nhân dịp này Đoàn đại biểu chúng tôi xin tỏ lòng chân thành cảm ơn các đồng chí và các bạn.

Trung Quốc là một nước vĩ đại, hùng cường và đẹp đẽ. Nền văn hoá lâu đời và ưu tú của Trung Quốc đã có một ảnh hưởng sâu xa ở châu á và trên thế giới.

Từ ngày nhân dân Trung Quốc giành được thắng lợi lịch sử trong cuộc chiến tranh giải phóng, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc quang vinh, nhân dân Trung Quốc đã tiến triển vượt bực về mọi phương diện trong công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa. Nhân dân Việt Nam coi đó cũng là thành tích của bản thân mình.

Nhân dân Việt Nam ngày nay đang ra sức đấu tranh củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ. Cuộc đấu tranh đó đã được và sẽ luôn luôn được sự khuyến khích và ủng hộ mạnh mẽ của nhân dân Trung Quốc cũng như nhân dân thế giới.

Chúng tôi tin chắc rằng cuộc đấu tranh chính nghĩa của chúng tôi, mặc dầu trường kỳ và mãnh liệt, nhưng nhất định thắng lợi. Một lần nữa, chúng tôi xin tỏ lòng cảm ơn sâu sắc nhân dân Trung Quốc và nhân dân tỉnh Quảng Tây.

Tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Trung Quốc bất diệt!

Chủ tịch Mao Trạch Đông, lãnh tụ vĩ đại của nhân dân Trung Quốc và người bạn thân thiết của nhân dân Việt Nam, muôn năm!

Đọc ngày 23-6-1955.
Báo *Nhân dân,* số 479,
ngày 25-6-1955.

LỜI PHÁT BIỂU
KHI ĐẾN SÂN BAY BẮC KINH

Thưa Mao Chủ tịch thân mến,
Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Đoàn đại biểu Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà vô cùng phấn khởi và sung sướng được mời sang thăm nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa vĩ đại. Chúng tôi trân trọng chào mừng Đảng Cộng sản Trung Quốc và Chính phủ nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đang lãnh đạo nhân dân Trung Quốc thắng lợi tiến lên trên đường xây dựng xã hội chủ nghĩa.

Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tỏ lời cảm ơn nhân dân Bắc Kinh đã nhiệt liệt hoan nghênh chúng tôi và nhờ các bạn chuyển tới nhân dân lao động dũng cảm Trung Quốc lời chào sùng kính của chúng tôi.

Cách mạng nhân dân Trung Quốc thắng lợi và sự kiến thiết xã hội chủ nghĩa đang được tiến hành của nhân dân Trung Quốc đã cổ vũ thêm lòng tin tưởng đối với nhân dân thuộc địa và nửa thuộc địa ở phương Đông và toàn thế giới trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng của họ và có tác dụng rất lớn đối với việc củng cố hoà bình ở Viễn Đông và trên thế giới. Trải qua mấy mươi năm bị đau khổ vì sự áp bức của bọn thực dân, nhân dân Việt Nam đã và đang tiến hành đấu tranh anh dũng. Với sự cố gắng bền bỉ và với ý chí bất khuất để giành lấy hoà bình, thống nhất, độc lập và dân chủ ở Việt Nam, nhân dân Việt Nam vĩnh viễn không để cho bất cứ kẻ nào xâm lược nước mình, đồng thời cũng vĩnh viễn không xâm lược nước khác. Nhân dân Việt Nam luôn luôn ủng hộ tất cả

những cuộc đấu tranh chống xâm lược và bảo vệ hoà bình thế giới.

Nhân dân Việt Nam tin chắc rằng mọi sự phân tranh trên thế giới đều có thể giải quyết bằng cách hoà bình; tin chắc rằng các nước dù chế độ xã hội khác nhau và hình thái ý thức khác nhau cũng đều có thể chung sống hoà bình được.

Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sẵn sàng đặt mọi quan hệ thân thiện hợp tác với bất cứ một nước nào trên nguyên tắc: tôn trọng sự hoàn chỉnh về chủ quyền và lãnh thổ của nhau, không xâm phạm lẫn nhau, không can thiệp nội trị của nhau, bình đẳng cùng có lợi và chung sống hoà bình. Chúng tôi tin chắc rằng sự hợp tác đó sẽ có lợi cho cả đôi bên và có lợi chung cho công cuộc hoà bình toàn thế giới. Công việc kiến thiết xã hội chủ nghĩa huy hoàng và lực lượng hùng mạnh trong cuộc đấu tranh bảo vệ hoà bình thế giới của nước xã hội chủ nghĩa Liên Xô vĩ đại và các nước dân chủ nhân dân đã làm cho tất cả các nước và nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới ngày càng tin tưởng rằng nếu việc đấu tranh bảo vệ hoà bình thế giới được tiến hành đến cùng thì hoà bình có thể giữ vững.

Cuộc đấu tranh anh dũng của nhân dân Việt Nam được nhân dân yêu chuộng hoà bình toàn thế giới đồng tình và ủng hộ đã giành được thắng lợi vĩ đại và tiếp tục tiến tới thắng lợi cuối cùng.

Việc sang thăm Trung Quốc của Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nhất định sẽ làm cho tình hữu nghị không gì lay chuyển nổi giữa nhân dân hai nước càng được tăng cường thêm và nhất định sẽ có ích cho hoà bình thế giới.

Tình hữu nghị bất diệt của nhân dân hai nước Việt - Trung muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Phát biểu ngày 25-6-1955.

Báo *Nhân dân,* số 481,
ngày 27-6-1955.

DIỄN VĂN
TRONG BUỔI TIỆC THỦ TƯỚNG CHU ÂN LAI THẾT ĐOÀN ĐẠI BIỂU CHÍNH PHỦ VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HOÀ

Thưa đồng chí Trưởng ban thường trực Quốc hội,
Thưa đồng chí Thủ tướng thân mến,
Thưa các bạn,
Thưa các đồng chí,

Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sang thăm Trung Quốc để tỏ tình thân thiện, cảm thấy vô cùng vui sướng và vinh hạnh khi đến thủ đô nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa. Suốt dọc đường, từ Mục Nam Quan đến Bắc Kinh, Đoàn đại biểu chúng tôi đã được nhân dân Trung Quốc anh em vui mừng đón tiếp một cách hết sức niềm nở. Một lần nữa, tôi xin thay mặt Đoàn đại biểu và nhân dân Việt Nam thật thà cảm tạ nhân dân và Chính phủ Trung Quốc.

Trong lịch sử, nhân dân hai nước Trung Quốc và Việt Nam đã sớm có một mối tình hữu nghị lâu đời và sâu sắc. Gần 100 năm nay, nhân dân hai nước chúng ta lại đều bị bọn đế quốc trường kỳ áp bức, bóc lột một cách tàn nhẫn. Chúng ta chẳng những là hai nước láng giềng thân thiện mà lại là anh em ruột thịt trong cơn hoạn nạn. Trong mấy năm gần đây quan hệ giữa hai nước ngày càng mật thiết. Trong cuộc kháng chiến anh dũng giải phóng cho Tổ quốc, cũng như trong quá trình lao động để hàn gắn những vết thương chiến tranh và

khôi phục nền kinh tế quốc dân sau khi hoà bình lập lại, nhân dân Việt Nam đã luôn luôn được nhân dân Trung Quốc nhiệt liệt đồng tình và ủng hộ. Đồng thời, trước mọi thắng lợi trong công cuộc xây dựng Tổ quốc vĩ đại và tốt đẹp của nhân dân Trung Quốc, nhân dân Việt Nam cũng vui mừng phấn khởi xem thắng lợi đó như là thắng lợi của mình vậy. Tình hữu nghị và quan hệ mật thiết giữa nhân dân hai nước chúng ta thật là lâu dài, bền vững, không gì lay chuyển nổi và không ai có thể chia rẽ và ngăn trở được.

Việt Nam và Trung Quốc đoàn kết rất chặt chẽ trong sự nghiệp chung bảo vệ hoà bình thế giới và làm cho tình hình quốc tế bớt căng thẳng. Điều đó đã tỏ rõ trong Hội nghị á - Phi gần đây, đặc biệt là trong Hội nghị Giơnevơ[1] năm ngoái. Trong Hội nghị Giơnevơ, Đoàn đại biểu Trung Quốc, đứng đầu là Thủ tướng Chu Ân Lai, đã đóng góp một phần cực kỳ quan trọng vào sự thành công của Hội nghị. Điều đó đã có tác dụng rất lớn trong việc thúc đẩy sự nghiệp hoà bình châu á và thế giới tiến tới.

Cần phải vạch rõ Hiệp định đình chiến Giơnevơ không những đã lập lại hoà bình ở Đông Dương mà còn rõ ràng thừa nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và lãnh thổ toàn vẹn của nhân dân Đông Dương. Nhân dân và Chính phủ Việt Nam kiên quyết thi hành mọi điều khoản trong Hiệp định Giơnevơ. Từ ngày đình chiến đến nay, nhân dân Việt Nam đã dùng hành động thực tế mà chứng tỏ rằng mình bao giờ cũng thành thật chấp hành các điều khoản trong hiệp định quốc tế. Hiện nay, việc trước mắt là những nhà đương cục có thẩm quyền trong khu vực của hai bên phải cử hành hiệp thương về vấn đề tổng tuyển cử để thực hiện tổng tuyển cử tự do vào năm 1956, do đó đi đến thống nhất toàn quốc Việt Nam. Đó là quyền thiêng liêng bất khả xâm phạm của nhân dân Việt Nam; các nước và nhân dân yêu chuộng hoà bình toàn thế giới sẽ ủng hộ chúng tôi. Chúng tôi rất mong các nhà đương cục có liên quan và các nước tham gia Hội nghị Giơnevơ đảm nhiệm nghĩa vụ của mình đối với Hiệp định Giơnevơ.

Đồng thời với việc tranh thủ thống nhất toàn quốc, chúng tôi còn củng cố và mở rộng thêm Mặt trận dân tộc thống nhất. Ngày nay, bất cứ người Việt Nam nào tán thành hoà bình, thống nhất, độc lập và dân chủ thì chúng tôi đều không truy cứu những lầm lỗi đã qua và hoan nghênh họ cùng phấn đấu cho sự nghiệp chung. Chúng tôi cũng cần hăng hái hơn nữa ra sức hàn gắn vết thương chiến tranh, khôi phục nền kinh tế quốc dân. Trong những công tác đó, nhân dân Việt Nam đã tỏ rõ tinh thần rất hăng hái lao động, ra sức xây dựng và đã thu được khá nhiều thành tích. Như việc xây dựng lại con đường sắt Hà Nội - Mục Nam Quan mà nhân dân Việt Nam gọi là "Con đường hoà bình, hữu nghị" chính là một thành tích rõ rệt nhất. Trong sự nghiệp xây dựng đất nước, chúng tôi đã được Liên Xô, Trung Quốc và các nước bạn khác giúp đỡ rất nhiều. Sự giúp đỡ hữu nghị quý báu đó đã thành một lực lượng quan trọng luôn luôn cổ vũ chúng tôi. Ngày nay, chúng tôi rất cần một hoàn cảnh quốc tế hoà bình để đem toàn lực ra xây dựng đất nước. Chúng tôi cần đặt mối quan hệ láng giềng tốt với các nước chung quanh. Chính phủ nước tôi đã từng tuyên bố rõ rệt sẵn sàng căn cứ vào 5 nguyên tắc chung sống hoà bình đã đề ra trong bản tuyên bố chung của các Thủ tướng Trung Quốc - ấn Độ và Trung Quốc - Diến Điện để đặt mối quan hệ bình thường hữu hảo với bất cứ nước nào dù có chế độ xã hội khác nhau, đặc biệt là với các Chính phủ nhà vua Lào và Cao Miên cũng như với các nước khác ở Đông - Nam á. Đối với nước Pháp, chúng tôi cũng sẵn sàng đặt mối quan hệ bình thường về kinh tế và văn hoá trên nguyên tắc bình đẳng, hai bên đều có lợi. Vì vậy, chúng tôi hoàn toàn ủng hộ bản tuyên bố chung do lãnh tụ hai nước Liên Xô và ấn Độ phát biểu gần đây.

Nhưng đế quốc Mỹ và những kẻ theo đuôi chúng lại có âm mưu khác. Chúng xem việc chung sống hoà bình như là "nước sôi lửa nóng", chúng ra sức ngăn trở và phá hoại Hiệp định Giơnevơ, can thiệp vào nội chính các nước Đông Dương và các nước khác, phá hoại hoà bình và thống nhất của Việt Nam. Những âm mưu đó uy hiếp nghiêm trọng hoà bình và an toàn ở châu á và thế giới. Nhưng bọn đế quốc hiếu chiến không thể nào ngăn cản được bước tiến của lịch sử. Lực lượng

hoà bình, dân chủ trên thế giới ngày càng lớn mạnh, cuộc đấu tranh không ngừng của nhân dân Đông Dương là những đòn đánh mạnh vào âm mưu phá hoại của bọn gây chiến. Nhân dân Việt Nam tin chắc rằng với sự cố gắng không ngừng của bản thân mình, lại được sự ủng hộ của lực lượng hoà bình lớn mạnh trên thế giới, đặc biệt là sự đồng tình và ủng hộ thắm thiết của nhân dân hai nước anh em vĩ đại là Liên Xô và Trung Quốc, nhân dân Việt Nam nhất định sẽ thu được những thắng lợi rực rỡ trong cuộc đấu tranh chính nghĩa giành hoà bình, thống nhất, độc lập và dân chủ trong toàn quốc.

Tôi xin thay mặt Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nâng cốc chúc tình hữu nghị bền vững giữa nhân dân hai nước Việt - Trung ngày càng củng cố và phát triển, lực lượng hoà bình châu á và thế giới ngày càng lớn mạnh.

Nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa muôn năm!

Đảng Cộng sản Trung Quốc vĩ đại muôn năm!

Chủ tịch Mao Trạch Đông, lãnh tụ vĩ đại của nhân dân Trung Quốc, người bạn thân thiết của nhân dân Việt Nam, muôn năm!

Đọc ngày 26-6-1955.

Báo *Nhân dân,* số 482,

ngày 28-6-1955.

CÓ PHÊ BÌNH PHẢI CÓ TỰ PHÊ BÌNH

Báo *Nhân dân* thường đăng những bài của bạn đọc hoặc của phóng viên nhà báo phê bình khuyết điểm trong công tác của một số ngành và địa phương. Nói chung nhiều ý kiến phê bình đều có căn cứ và những vấn đề phê bình đều là những vấn đề có quan hệ đến đời sống nhân dân và công tác của Nhà nước.

Song phê bình không phải để có phê bình mà cần phải đi đến sửa chữa những khuyết điểm đã nêu ra nếu những khuyết điểm đó đúng. Sau khi báo nêu ý kiến phê bình đã có một số địa phương và cơ quan tự phê bình công khai trên báo và đề ra phương pháp sửa chữa khuyết điểm, như gần đây Tỉnh uỷ Cao Bằng đã gửi bài tự kiểm thảo đăng báo. Đó là một điều rất tốt. Nhưng cũng còn nhiều việc phê bình nêu lên báo rồi không thấy những cơ quan hay địa phương có vấn đề lên tiếng, như đối với bài phê bình Tỉnh uỷ Thanh Hoá coi nhẹ lãnh đạo sản xuất, nhà ga Hà Nội có những hiện tượng lãng phí, v.v..

Mong rằng các cơ quan hay địa phương có những vấn đề báo đã nêu lên nên phát biểu ý kiến, nói rõ chỗ nào báo phê bình đúng, chỗ nào sai, và có khuyết điểm thì phải sửa chữa như thế nào. Có như thế thì phê bình mới có ích.

H.B.

Báo *Nhân dân,* số 488, ngày 4-7-1955.

THƠ VỊNH VẠN LÝ TRƯỜNG [1]

Thính thuyết trường thành vạn lý trường,
Đầu liên Đông Hải vĩ Tây Cương,
Kỷ thiên bách vạn lao động giả,
Kiến trúc tư thành trấn nhất phương!

Tạm dịch là:

Thấy nói trường thành dài vạn dặm,
Đầu từ Đông Hải cuối Tây Cương.
Hàng ngàn trăm vạn người lao động,
Xây đắp ngôi thành trấn một phương!

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1956, t.III, tr.168.

1). Nhân dịp sang thăm Trung Quốc, ngày 6-7-1955, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đoàn đại biểu Chính phủ ta dừng lại xem Vạn lý trường thành ở phía Đông Bắc Thủ đô Bắc Kinh, Người có làm bài thơ ghi cảm tưởng như trên.

BÀI NÓI CHUYỆN VỚI NHÂN DÂN TRUNG QUỐC QUA ĐÀI PHÁT THANH BẮC KINH

Trước hết tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam gửi bà con lời chào thân ái. Tôi cùng Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà rất sung sướng được dịp sang thăm Trung Quốc để thắt chặt thêm tình anh em mà nhân dân hai nước chúng ta đã sẵn có từ mấy nghìn năm. Chúng tôi rất cảm động việc Đảng Cộng sản, Chính phủ và nhân dân Trung Quốc đón tiếp một cách cực kỳ vồn vã như đón tiếp những người thân thích từ phương xa mới về. Chúng tôi rất sung sướng thấy Mao Chủ tịch và các lão đồng chí ai cũng hồng hào mạnh khoẻ, mọi người đều vui tươi.

Chúng tôi đã đi thăm vài nhà máy, nông trường, hợp tác xã nông nghiệp, trường học, v.v.. Đến đâu cũng thấy phong trào thi đua xây dựng chủ nghĩa xã hội. ở công xưởng thì thấy những máy móc tối tân do các chiến sĩ và anh hùng lao động điều khiển, mức sản xuất ngày càng tăng. ở nông thôn thì thấy những đám lúa và hoa mầu tươi đẹp như những bức gấm dài rộng mênh mông do bàn tay cần cù của hàng triệu anh chị em nông dân thêu dệt. Bên cạnh nhiều nhà cửa lâu đài, đường sá của thành phố cũ đã sửa sang mở rộng, chúng tôi thấy mọc lên nhà cửa, lâu đài và đường sá mới càng ngày càng nhiều.

Nói tóm lại, những điều mắt thấy tai nghe cho phép chúng tôi nói trước rằng dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản, của Chính phủ Trung Quốc và của Mao Chủ tịch, với tinh thần hăng hái thi đua sản xuất của nhân dân Trung Quốc, kế hoạch 5 năm nhất định thành công tốt đẹp. Điều đó làm cho chúng tôi sung sướng vì chúng tôi coi nhân dân Trung Quốc thắng lợi cũng như bản thân Việt Nam chúng tôi thắng lợi.

Tính tôi rất yêu trẻ con cho nên vừa đến Bắc Kinh tôi vội đi thăm nhà gửi trẻ và trường tiểu học, thấy cháu nào cũng ngoan, cũng xinh đẹp, vui vẻ, mạnh khoẻ, tôi rất sung sướng và thầm nghĩ rằng các cháu ấy sẽ là những công dân của xã hội cộng sản mà chúng ta đang phấn đấu để xây dựng cho tương lai.

Chúng tôi mừng rằng những thành tích tốt đẹp mà chúng tôi trông thấy là kết quả đầu tiên của hàng mấy mươi năm phấn đấu anh dũng của Đảng Cộng sản Trung Quốc vĩ đại, của nhân dân lao động Trung Quốc vĩ đại.

Bây giờ tôi xin báo cáo tóm tắt về tình hình của nước Việt Nam chúng tôi:

Dưới sự lãnh đạo của Đảng Lao động Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, nhân dân Việt Nam chúng tôi đang ra sức đấu tranh để củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước. Chúng tôi có nhiều khó khăn nhưng chúng tôi không sợ khó khăn, bởi vì với sự cố gắng của bản thân chúng tôi, với sự ủng hộ của anh em Liên Xô, Trung Quốc và các nước bạn khác, với sự đồng tình của nhân dân các nước Đông- Nam á và các nước yêu chuộng hoà bình trên thế giới, chúng tôi tin chắc rằng chúng tôi nhất định vượt được mọi khó khăn và giành được thắng lợi hoàn toàn.

Lời ngắn tình dài, trước khi kết thúc câu chuyện, tôi xin chúc bà con luôn luôn mạnh khoẻ và luôn luôn tiến bộ trong mọi công việc. Tôi gửi các cháu bé Trung Quốc nhiều cái hôn.
Trong lúc chúng tôi ở Bắc Kinh thì tôi tiếp được thư từ của các bà con ở các nơi gửi đến rất nhiều, nhân dịp này tôi xin cảm ơn tất cả bà con.
Tôi xin hô khẩu hiệu:
- Tình hữu nghị nhân dân hai nước Việt - Trung muôn năm!
- Hoà bình thế giới muôn năm!

Nói ngày 7-7-1955.
Báo *Nhân dân,* số 494,
ngày 10-7-1955.

LỜI PHÁT BIỂU Ở ULAN BATO, THỦ ĐÔ MÔNG CỔ

Thưa đồng chí Thủ tướng,
Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,
Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà rất vui mừng có dịp đến Ulan Bato, Thủ đô của nước bạn Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ. Chúng tôi xin cảm ơn các đồng chí đã đón tiếp chúng tôi một cách nhiệt liệt và chúng tôi nhờ các đồng chí chuyển đến nhân dân lao động Mông Cổ lời chào hữu nghị của nhân dân Việt Nam.

Từ nước Việt Nam qua Trung Quốc đến nước Mông Cổ, đường tuy xa nhưng cùng chung một lý tưởng, cùng chung một ý chí: bảo vệ hoà bình và xây dựng đời sống tự do, hạnh phúc.

Những thành tích xây dựng xã hội chủ nghĩa của anh em Mông Cổ làm nhân dân Việt Nam rất phấn khởi. Thay mặt nhân dân Việt Nam, chúng tôi xin tỏ lòng biết ơn các bạn đã đồng tình và ủng hộ chúng tôi trong cuộc kháng chiến bảo vệ Tổ quốc, cũng như trong cuộc đấu tranh hiện tại để củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước Việt Nam.

Chúng tôi tin chắc rằng tình hữu nghị và sự hợp tác giữa hai nước chúng ta nhất định sẽ ngày càng phát triển góp phần vào công cuộc bảo vệ hoà bình châu á và thế giới.

Tình đoàn kết anh em giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Mông Cổ muôn năm!

Phát biểu ngày 8-7-1955.
Báo *Nhân dân,* số 494,
ngày 10-7-1955.

LỜI ĐÁP TẠI SÂN BAY IẾCCÚT (LIÊN XÔ)

Các đồng chí thân mến
Các bạn,
Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tỏ lòng thành thật cảm ơn các đồng chí và các bạn đã đón tiếp một cách nồng nhiệt. Tôi xin chuyển đến các đồng chí và các bạn lời chào thân ái của nhân dân Việt Nam, chúc mừng tất cả các đồng chí và các bạn thu được nhiều thắng lợi to lớn trong sự nghiệp vĩ đại xây dựng chủ nghĩa cộng sản dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Liên Xô.
Đảng Cộng sản Liên Xô muôn năm!
Tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Liên Xô muôn năm!
Hoà bình thế giới muôn năm!
Chủ nghĩa cộng sản muôn năm!

Đọc ngày 9-7-1955.
Báo *Nhân dân,* số 495,
ngày 11-7-1955.

LỜI ĐÁP TẠI THÀNH PHỐ NÔVÔXIBIA (LIÊN XÔ)

Các bạn thân mến,
Chúng tôi rất lấy làm sung sướng đến thăm thành phố của các bạn, Thủ đô danh tiếng của Xibêri. Tôi xin chuyển tới các bạn lời chào mừng nồng nhiệt của nhân dân Việt Nam và thành thật cảm ơn sự đón tiếp nồng hậu của các bạn đối với chúng tôi.
Tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và Nhân dân Liên Xô muôn năm!
Hoà bình thế giới muôn năm!

Đọc ngày 10-7-1955.
Báo *Nhân dân,* số 496,
ngày 12-7-1955.

ĐIỆN MỪNG QUỐC KHÁNH NƯỚC CỘNG HOÀ NHÂN DÂN MÔNG CỔ

Kính gửi đồng chí Xăm-bu, Chủ tịch Chủ tịch đoàn Quốc hội nước Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ và đồng chí Xê-đen-ban, Thủ tướng nước Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ,

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 34 ngày Cách mạng nhân dân Mông Cổ thắng lợi, tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, gửi hai đồng chí, nhân dân và Chính phủ Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ lời chào mừng nhiệt liệt.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chúc nhân dân Mông Cổ, dưới sự lãnh đạo của Đảng Nhân dân cách mạng Mông Cổ và Chính phủ nước Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ, với sự giúp đỡ hết lòng của Liên Xô, sẽ thu được nhiều thắng lợi mới trong công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa, góp phần giữ gìn và củng cố hoà bình trên thế giới.

Tôi xin chúc tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta ngày thêm thắm thiết và chặt chẽ vì lợi ích của nhân dân hai nước chúng ta và vì lợi ích của hoà bình.

Chủ tịch kiêm Thủ tướng
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 495,
ngày 11-7-1955.

LỜI PHÁT BIỂU Ở SÂN BAY THÀNH PHỐ XVÉCLỐP

Thưa các đồng chí thân mến,
Thưa các bạn thân mến,

Tôi xin thành tâm cảm ơn các bạn đã tiếp đón tôi và Đoàn đại biểu Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà một cách niềm nở, khiến chúng tôi không bao giờ quên được.

Tôi rất sung sướng được chuyển tới các bạn lời chào anh em của nhân dân Việt Nam. Nhân dân Việt Nam xin chúc các bạn ngày càng thịnh vượng hơn lên và thu được nhiều thắng lợi mới trong việc xây dựng chủ nghĩa cộng sản.

Chúng tôi đã nghe nói nhiều về thành phố lộng lẫy này của các bạn, về những nhân tài sáng tạo ra nhiều máy móc rất thần tình. Sự đón tiếp của các bạn đã nói lên mối tình nồng hậu của các dân tộc ở Liên Xô vĩ đại đối với nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Tình hữu nghị bất diệt giữa nhân dân Liên Xô và nhân dân Việt Nam muôn năm!

Đảng Cộng sản Liên Xô muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Phát biểu ngày 11-7-1955.

Báo *Nhân dân,* số 497,
ngày 13-7-1955.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI SÂN BAY MÁTXCƠVA

Thưa Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô,
Thưa các đồng chí và các bạn,

Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà rất sung sướng và cảm động được mời sang thăm Liên Xô, thành trì của cách mạng, thành trì của hoà bình thế giới và xứ sở của tình huynh đệ vĩ đại.

Thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi xin gửi nhân dân Mátxcơva, toàn thể nhân dân Liên Xô lời chào mừng nồng nhiệt và lòng biết ơn sâu xa. Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười vĩ đại đã chỉ cho nhân dân Việt Nam con đường thắng lợi để giải phóng dân tộc.

Chính sách của Liên Xô nhằm bảo vệ hoà bình thế giới và những cố gắng của Liên Xô ở Hội nghị Giơnevơ đã giúp nhân dân Việt Nam lập lại hoà bình trên cơ sở tôn trọng độc lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ.

Hiện nay nhân dân Việt Nam đang có nhiều nhiệm vụ quan trọng là củng cố hoà bình, hoàn thành thống nhất bằng tổng tuyển cử tự do theo Hiệp định Giơnevơ, đồng thời phải khôi phục và phát triển nền kinh tế quốc dân đã bị tàn phá trong 8 năm kháng chiến để hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước.

Trong cuộc đấu tranh thực hiện những nhiệm vụ đó, chúng tôi tin chắc sẽ được Liên Xô, các nước anh em khác và nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới giúp đỡ. Lực lượng hoà bình trên toàn thế giới đang lớn mạnh một cách vững chắc.

Chính sách hoà bình của Liên Xô càng ngày càng được thêm nhiều nước ủng hộ và tán thành.

Chúng tôi nhiệt liệt ủng hộ chính sách của Liên Xô chủ trương giải quyết các vấn đề quốc tế đang tranh chấp bằng đường lối thương lượng và các nước có chế độ xã hội khác nhau có khả năng chung sống hoà bình.

Chúng tôi nhiệt liệt ủng hộ bản tuyên bố chung của đồng chí Bunganin, Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Liên Xô và Thủ tướng ấn Độ Nêru.

Dựa vào 5 nguyên tắc được nhắc lại trong bản tuyên bố đó, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà mong muốn thành lập quan hệ bình đẳng và hai bên cùng có lợi với các nước láng giềng ở Đông Dương và ở Đông - Nam á, với nước Pháp và các nước khác trên thế giới.

Thưa các đồng chí và các bạn,

Tôi thành thật cảm ơn tất cả các đồng chí và các bạn đã tới đón tiếp chúng tôi ngày hôm nay một cách nồng nhiệt như thế này. Chúng tôi tin chắc rằng thời gian Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà ở Liên Xô sẽ đẩy mạnh sự phát triển và củng cố tình hữu nghị giữa hai nước chúng ta.

Tình hữu nghị không gì lay chuyển nổi giữa nhân dân Việt Nam và Liên Xô muôn năm!

Liên bang Xôviết muôn năm!

Đảng Cộng sản Liên Xô muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Phát biểu ngày 12-7-1955.

Báo *Nhân dân,* số 498,
ngày 14-7-1955.

CẢM TƯỞNG GHI TRONG SỔ VÀNG LƯU NIỆM TẠI ĐIỆN)

Lênin, người thầy dạy vĩ đại của cách mệnh vô sản. Cũng là một vị đạo đức rất cao, dạy chúng ta phải thực hiện cần, kiệm, liêm, chính.
Tinh thần Lênin muôn đời bất diệt.

Ngày 13 tháng 7 năm 1955

HỒ CHÍ MINH

Bản chụp bút tích
lưu tại Viện Lịch sử Đảng.

1) Ngµy 13-7, Chñ tÞch Hå ChÝ Minh vµ §oµn ®¹i biÓu ta ®· ®Õn th¨m n¬i lµm viÖc cña V.I. Lªnin trong ®iÖn Cremli. T¹i ®©y, Chñ tÞch Hå ChÝ Minh ®· ghi c¶m t-ëng cña Ng-ên trong sæ l-u niÖm.

LỜI PHÁT BIỂU TRƯỚC KHI RỜI MÁTXCƠVA

Thưa các đồng chí,
Thưa các bạn thân mến,
Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sang thăm Liên Xô đã làm xong nhiệm vụ và hôm nay lên đường về nước. Đến Liên Xô, được Đảng Cộng sản, Chính phủ và nhân dân Liên Xô đón tiếp ân cần, thân mật như anh em ruột thịt, chúng tôi rất cảm động.
Hôm nay lên đường về nước, chúng tôi thật thà cảm tạ nhiệt tình của Đảng Cộng sản, Chính phủ và nhân dân Liên Xô đối với nhân dân Việt Nam chúng tôi và đối với chúng tôi.
Chúng tôi đã đi thăm nhiều công trình kiến thiết vĩ đại công nghiệp và nông nghiệp. Chúng tôi đã đi thăm các trường đại học Mátxcơva, trại nghỉ hè của các em thiếu niên. Chúng tôi rất vui mừng thấy đời sống của nhân dân Liên Xô ngày càng sung sướng và lực lượng của nhân dân Liên Xô thật là vĩ đại. Lực lượng ấy nhất định bảo vệ được hoà bình thế giới và xây dựng chủ nghĩa cộng sản thành công.
Chúng tôi đã hội đàm với các đồng chí trong Chính phủ Liên Xô, nhất trí nhận định về nhiều vấn đề quốc tế và tán thành việc phát triển quan hệ hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta.
Chính phủ Liên Xô đồng tình ủng hộ, lại còn thiết thực giúp đỡ nhân dân Việt Nam trong cuộc đấu tranh củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước Việt Nam.
Sự giúp đỡ vô tư ấy làm cho nhân dân Việt Nam thêm tin tưởng và thêm sức mạnh đấu tranh và đồng thời còn làm cho

chúng tôi thấy rõ trách nhiệm to lớn của mình trong việc mau chóng khôi phục lại nền kinh tế, cải thiện đời sống và bồi dưỡng lực lượng của nhân dân.

Chúng tôi tin rằng từ nay quan hệ hợp tác giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Liên Xô mỗi ngày sẽ phát triển hơn và tình hữu nghị vững chắc không gì lay chuyển được giữa nhân dân Liên Xô và nhân dân Việt Nam sẽ càng thêm bền vững và củng cố.

Một lần nữa chúng tôi thật thà cảm ơn tình thắm thiết của Đảng Cộng sản, Chính phủ và nhân dân Liên Xô đối với nhân dân Việt Nam và đối với chúng tôi.

Tình hữu nghị bất diệt giữa Việt Nam và Liên Xô muôn năm!

Đảng Cộng sản Liên Xô muôn năm!

Liên bang Xôviết, thành trì hoà bình thế giới, muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Phát biểu ngày 18-7-1955.

Báo *Nhân dân,* số 504,

ngày 20-7-1955.

THƯ GỬI CÁC CHÁU LƯU HỌC SINH VIỆT NAM HỌC Ở MÁTXCƠVA

Thân gửi các cháu lưu học sinh kỹ thuật, tiếng Nga và các cháu thiếu nhi Việt Nam học ở Mátxcơva,

Bác và phái đoàn muốn thăm tất cả các cháu. Tiếc vì bận quá không thể đi được.

Bác rất vui lòng được biết tất cả các cháu đều cố gắng chăm chỉ học tập và biết tiết kiệm. Như thế là rất tốt. Thế là các cháu đã thực hiện được lời Bác dặn: ở Liên Xô cũng phải luôn luôn nhớ đến hoàn cảnh khó khăn ở trong nước.

Nay phái đoàn trở về nước, Bác có mấy điều dặn chung các cháu:

1. Các cháu học kỹ thuật và học tiếng Nga cần nhận rõ mình học cốt để phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Học ngành nào cũng cần phải căn cứ vào nhu cầu của Tổ quốc, của nhân dân mà định, không thể tuỳ theo sở thích riêng của mình.

2. Các cháu thiếu niên phải luôn luôn ngoan ngoãn, kính trọng, vâng lời cô giáo, thầy giáo và thương yêu giúp đỡ lẫn nhau. Nghe nói có vài cháu chưa được thật ngoan, còn hơi bướng bỉnh. Bác mong các cháu ấy hãy cố gắng sửa chữa để tất cả các cháu trở thành những thiếu nhi ngoan ngoãn, xứng đáng là cháu ngoan của Bác.

3. Nhờ Đảng Cộng sản, Chính phủ và nhân dân Liên Xô hết lòng giúp đỡ các cháu ăn học, vậy các cháu phải chăm học tiến bộ và đoàn kết với các bạn Liên Xô. Như thế mới xứng đáng với công ơn giáo dục của Liên Xô.

Đảng, Chính phủ và nhân dân ta rất mong muốn các cháu ngày càng tiến bộ, học tập được nhiều kết quả để mai sau về

nước phục vụ nhân dân. Bác luôn theo dõi sự tiến bộ của các cháu. Bác mong các cháu có nhiều thành tích mới báo cáo cho Bác.

Bác hôn các cháu

Iếccút, ngày 19 tháng 7 năm 1955

BÁC HỒ

Báo *Tiền phong,*
ngày 17 - 23-5-1983.

ĐIỆN MỪNG QUỐC KHÁNH NƯỚC CỘNG HOÀ NHÂN DÂN BALAN

Kính gửi đồng chí Alếchxăngđơ Davátxki,
Chủ tịch Hội đồng quốc gia nước Cộng hoà Nhân dân
Ba Lan và đồng chí Giôdép Xirăngkiêvích, Chủ tịch
Hội đồng Bộ trưởng nước Cộng hoà Nhân dân Ba Lan,

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 11 ngày phục hưng nước Ba Lan, tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, gửi hai đồng chí, nhân dân và Chính phủ nước Cộng hoà Nhân dân Ba Lan lời chào mừng nhiệt liệt.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chúc nhân dân Ba Lan, dưới sự lãnh đạo của Đảng Công nhân thống nhất Ba Lan và Chính phủ nước Cộng hoà Nhân dân Ba Lan, với sự giúp đỡ hết lòng của Liên Xô, sẽ thu được nhiều thắng lợi mới trong công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa, góp phần giữ gìn và củng cố hoà bình ở châu Âu và trên toàn thế giới.

Tôi xin chúc tình hữu nghị giữa Việt Nam và Ba Lan ngày thêm thắm thiết và chặt chẽ, vì lợi ích của nhân dân hai nước chúng ta và vì lợi ích của hoà bình.

Chủ tịch kiêm Thủ tướng
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 506,
ngµy 22-7-1955.

BÁO CÁO VỀ VIỆC ĐOÀN ĐẠI BIỂU CỦA CHÍNH PHỦ TA ĐI THĂM LIÊN XÔ VÀ TRUNG QUỐC

Thưa đồng bào, thưa các cụ, các cháu thanh niên và nhi đồng,

Nhận lời mời của Chính phủ Liên Xô, Chính phủ Trung Quốc và Chính phủ Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ, tôi đã cùng đồng chí Trường Chinh, bốn vị Bộ trưởng và ba vị Thứ trưởng đi thăm các nước bạn vĩ đại của ta.

Từ Hà Nội qua Bắc Kinh, qua Ulan Bato (Thủ đô Mông Cổ) đến Mátxcơva, vừa đi vừa về là 2 vạn 2.000 cây số.

Đoàn đại biểu ta ra đi từ hôm 22-6; về đến nhà hôm 22-7. Thế là vừa một tháng.

Cuộc đi thăm có mấy mục đích:

1. Để củng cố thêm tình đoàn kết hữu nghị giữa nhân dân ta với nhân dân Liên Xô và Trung Quốc;
2. Phát triển mối quan hệ kinh tế và văn hoá với các nước bạn. Đoàn đại biểu ta gặp gỡ và bàn bạc với các vị lãnh tụ của hai Chính phủ, bàn về tình hình Đông - Nam á và tình hình thế giới, về phương pháp giữ gìn hoà bình, về công tác khôi phục và phát triển kinh tế, văn hoá của nước ta. ý kiến của Đoàn đại biểu ta và các vị lãnh tụ hai nước bạn đều hoàn toàn nhất trí. Nội dung đã nói rõ trong hai bản tuyên bố chung giữa Đoàn đại biểu ta và Chính phủ hai nước bạn Liên Xô và Trung Quốc.

*
* *

Bây giờ tôi tóm tắt kể lại cảm tưởng chung của Đoàn đại biểu ta trong cuộc đi thăm này:

Nhân dân và Chính phủ hai nước bạn đối với ta tình hữu nghị thật là thân mật, thắm thiết; sự đồng tình và ủng hộ thật là nhiệt liệt, tích cực. Chúng tôi đi đến đâu cũng có hàng ngàn hàng vạn người chào mừng vỗ tay, hoan hô. Cho đến các trẻ em cũng nhiệt liệt hô khẩu hiệu: "Nhân dân Việt Nam anh dũng muôn năm!".

Vì đâu mà có tình nghĩa nồng nàn ấy?

- Vì dưới sự lãnh đạo của Đảng và của Chính phủ, nhân dân ta đã đoàn kết chặt chẽ, kháng chiến anh dũng. Ngày nay nhân dân ta lại kiên quyết đấu tranh cho hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước.
- Vì Liên Xô và Trung Quốc là những nước dân chủ và xã hội chủ nghĩa, luôn luôn ủng hộ chính nghĩa, ủng hộ các dân tộc đấu tranh cho quyền độc lập tự do của mình.

ở Liên Xô và Trung Quốc, chúng tôi đều thấy nông nghiệp và công nghiệp rất phát triển, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân rất cao, mỗi người đều kiên quyết đấu tranh để giữ gìn hoà bình.

*
* *

Tôi xin báo cáo để đồng bào biết rằng: trong dịp này,

Liên Xô giúp tính ra tiền ta là 306 ngàn triệu đồng ngân [1] trong hai năm.

Trung Quốc giúp ta tính ra tiền ta là 1.224 ngàn triệu đồng ngân hàng trong 5 năm.

Các nước bạn khác như Ba Lan, Tiệp Khắc, Bungari, Hunggari, Cộng hoà dân chủ Đức, v.v. cũng giúp ta. Nước Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ với độ một triệu dân cũng giúp ta 500 tấn thịt, một số bò và cừu để lập một nông trường chăn nuôi.

---

1) TiÒn cò tr-íc n¨m 1959. Ngµy 28-2-1959, Nhµ n-íc ta thay ®æi ®¬n vÞ tiÒn tÖ, mét ®ång tiÒn míi trÞ gi¸ b»ng 1000 ®ång tiÒn cò.

Nhân dịp này, một lần nữa, tôi trân trọng thay mặt Chính phủ và đồng bào ta nhiệt liệt cảm ơn các nước bạn.

Các nước bạn đã giúp ta tiền bạc và vật liệu, lại còn phái những nhà chuyên môn giúp ta về việc xây dựng kinh tế, văn hoá, xã hội; còn giúp đào tạo cán bộ cho ta.

Các nước bạn giúp ta một cách vô tư, khẳng khái. Ta không phải trả lại những khoản giúp ấy. Đó là sự giúp đỡ không có điều kiện. Các nước bạn ra sức giúp ta, đồng thời tuyệt đối tôn trọng chủ quyền của ta. Khác hẳn với "viện trợ" của các nước đế quốc: "giúp một để lột mười", "giúp" để nô dịch.

Các nước bạn giúp ta để hàn gắn mau chóng những vết thương chiến tranh; để tăng gia sản xuất về nông nghiệp, công nghiệp và để phát triển thương nghiệp; để khôi phục và phát triển kinh tế và văn hoá; để ta dần dần nâng cao đời sống của nhân dân ta.

*
* *

Các nước bạn, nhất là Liên Xô và Trung Quốc, giúp ta rất nhiều. Sự giúp đỡ ấy càng khuyến khích nhân dân và cán bộ ta phải ra sức làm trọn nhiệm vụ:

- Phấn đấu để khôi phục lại kinh tế và văn hoá, để chuẩn bị điều kiện xây dựng nước nhà.
- Hăng hái thi đua tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm.
- Vỡ hoang, phòng lụt, chống hạn, để đánh tan giặc đói.

Cũng như trong thời kỳ kháng chiến, phương châm của ta hiện nay là: tự lực cánh sinh là chính, việc các nước bạn giúp ta là phụ.

Các nước bạn giúp ta cũng như thêm vốn cho ta. Ta phải khéo dùng cái vốn ấy để bồi bổ lực lượng của ta, phát triển khả năng của ta. Song nhân dân và cán bộ ta tuyệt đối chớ vì bạn ta giúp nhiều mà đâm ra ỷ lại.

Trái lại, chúng ta phải học tinh thần tự lập tự cường, tinh thần hăng hái thi đua sản xuất và tiết kiệm của nhân dân các nước bạn.

Nước ta là một bộ phận trong đại gia đình dân chủ và xã hội chủ nghĩa, gồm hơn 900 triệu người. Chúng ta đã kinh qua 8, 9 năm kháng chiến gian khổ và anh dũng. Ngày nay, hoà bình đã trở lại, nhưng chưa củng cố, đất nước ta còn tạm chia làm hai miền; đế quốc Mỹ đang âm mưu trường kỳ chia rẽ nước ta. Trước tình hình ấy, chúng ta phải nâng cao chí khí phấn đấu và tinh thần cảnh giác. Chúng ta phải đoàn kết nhất trí từ Bắc đến Nam, kiên quyết đấu tranh vượt mọi khó khăn để thi hành triệt để Hiệp định Giơnevơ.

Chúng ta phải bồi dưỡng lòng nồng nàn yêu nước và tinh thần quốc tế chân chính.

Các nước bạn giúp ta, chúng ta càng thêm lực lượng đấu tranh để củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất nước nhà bằng cuộc tổng tuyển cử tự do, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước.

Tình hữu nghị vĩ đại giữa nhân dân ta và nhân dân các nước anh em muôn năm!

Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ muôn năm!

Đọc ngày 23-7-1955.

Báo *Nhân dân,* số 508, ngày 24-7-1955.

BÀI NÓI TẠI PHÂN HIỆU II TRƯỜNG NGUYỄN ÁI QUỐC

Bác đến thăm các cô các chú, các cô các chú cũng mong gặp Bác lâu rồi, nhưng vì công việc bận nhiều quá nên Bác không đến với các cô các chú được.

Hôm nay Bác sẽ nói chuyện với các cô các chú một vài điểm:

I- Nhiệm vụ của Đảng, Chính phủ và nhân dân hiện nay

1. Về khôi phục kinh tế:

Về nông nghiệp: làm sao chống lụt, chống hạn, chống dịch trâu bò, phát triển chăn nuôi. Các nước bạn sẽ giúp ta kinh nghiệm chống lụt. Nhân dân và cán bộ cần hiểu rằng với sự giúp đỡ của các nước bạn, ta vẫn phải tự lực hăng hái mà làm.

Về công nghiệp: Liên Xô giúp ta xây dựng 25 nhà máy, giúp máy móc và công trình sư. Chỉ có nguyên như thế, nhà máy cũng không chạy được. Phải có sức mình, làm sao phải có người lãnh đạo, quản trị, phải chống được tham ô, lãng phí. Do đó phần lớn phải là ở cán bộ.

Làm sao cho nhân dân có công ăn việc làm để nâng cao đời sống của nhân dân lên, thì mức sống cán bộ mới nâng cao được. Nâng cao được phần nào là do sức cố gắng của mình quyết định.

2. Về chính trị:

Mục đích của dân ta cũng như của phe ta là làm sao cho nước Việt Nam được hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước. Việc tiến hành phải có từng bước. Có hoà bình mới có thống nhất, mà có thống nhất được mới có hoà bình thật sự.

Muốn thống nhất phải hiệp thương. Nhưng bọn Mỹ - Diệm phá hoại hiệp định. Làm sao cho nhân dân trong nước đều muốn cả, thì dù bọn Mỹ - Diệm không muốn cũng phải tiến hành hiệp thương; một số nước trên thế giới cũng muốn có cuộc tổng tuyển cử ở Việt Nam.

Về kinh tế cũng như về chính trị, cuộc đấu tranh đều gian khổ, phức tạp. Ngoài Mỹ - Diệm, thực dân ngoan cố, còn có địch trời: lụt, bão, hạn, bệnh tật, v.v.. Phải làm sao lấy sức người chống lại sức thiên nhiên. Thời kỳ kháng chiến, ta đã làm và ta đã thắng. Bây giờ có sự giúp đỡ của các nước bạn thì chống Mỹ - Diệm và trời phản động, ta cũng sẽ thắng. Nhưng còn một kẻ địch ngoan cố hơn là kẻ địch tư tưởng. Nếu hiểu rằng phải để lợi ích chung của Đảng, của nhân dân lên trên, lợi ích cá nhân xuống dưới, làm cho đúng đường lối của Đảng, của Chính phủ, hết sức lo lắng, thương yêu nhân dân, thì nhất định khắc phục được địch trời, địch người. Nếu cán bộ không thông chính sách, để lợi ích cá nhân lên trên, nghĩ đến hưởng lạc, địa vị, muốn làm việc này việc kia..., tức là chưa thắng địch trong mình, thì khó thắng được địch Mỹ - Diệm, địch trời.

Ta thắng kẻ địch mạnh vì ta có quyết tâm và đoàn kết. Trong giai đoạn đấu tranh chính trị này, ta lại càng phải có quyết tâm và đoàn kết hơn nữa, thế thì cuộc đấu tranh này tất thắng. Cuộc đấu tranh kinh tế, chính trị và tư tưởng nhất trí với nhau. Nhiệm vụ của cán bộ là cần phải nhận rõ để khắc phục mọi trở lực.

II- Nói về lớp học này

Đảng tức là nhiều đảng viên hợp lại theo chủ nghĩa Mác-Lênin, theo mục đích giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp. Chúng ta đều biết Đảng không phải trên trời rơi xuống, mà ở trong xã hội cũ, thực dân phong kiến. Truyền thống của dân tộc ta tốt, nhưng cái xấu trong xã hội cũ đã ảnh hưởng vào từng cá nhân đảng viên. Nói chung, Đảng mạnh vì Đảng có vũ khí tốt. Nhưng từng bộ phận, từng cá nhân có cái xấu. Vì thế, các cô, các chú ở đây cũng như ở nơi khác còn nhiều khuyết điểm; mặc dù những khuyết điểm ấy nhiều, ít, to, nhỏ

khác nhau, nguyên nhân là vì trình độ lý luận thấp, vì không thật thà nghiêm khắc tự phê bình.
Đảng mở lớp huấn luyện giúp các cô, các chú tiến bộ, xứng đáng là người đảng viên để phục vụ Đảng, phục vụ giai cấp. Gần hai năm học tập, các cô, các chú đều có tiến bộ, kẻ nhiều người ít. Dù các cô, các chú có sai lầm gì, nhưng các cô, các chú cũng nhận rõ Đảng ta là Đảng thế nào. Đảng không phải là nơi để thăng quan, tiến chức, để phát tài. Vào Đảng là để phục vụ nhân dân, phục vụ giai cấp, đảng viên phải trở thành người con hiếu thảo của Tổ quốc, của giai cấp.
Đảng phải rất mạnh, rất trong sạch. Lấy đồng hồ làm thí dụ: bộ máy đồng hồ phải chạy đều, muốn chạy đều phải sạch sẽ. Đảng muốn trong sạch, mạnh mẽ thì mỗi bộ phận, mỗi đảng viên phải trong sạch, mạnh mẽ.
Học tập xong, mỗi người sẽ đi công tác. Nếu tư tưởng không thông thì công tác kém kết quả. Bây giờ, mọi công tác của Đảng đều cần và quan trọng, đều có ích cho cách mạng, về kinh tế cũng như về chính trị. Mọi người đều phải cố gắng tích cực làm, đừng so sánh, suy tính công tác này tiến bộ mau, công tác kia có tương lai, có tiếng tăm. Lại thí dụ cái đồng hồ: có kim giây, kim giờ, chữ, máy, v.v.. Cái nào cũng muốn chạy, hoặc chữ thì muốn chạy, kim thì muốn đứng, thì không thành đồng hồ. Thí dụ nữa: Bác làm nhiệm vụ Chủ tịch, cần có người nấu ăn cho Bác, Bác phải cố gắng, người nấu ăn cũng vậy. Nếu không ăn được thì Bác cũng không làm được nhiệm vụ. Mỗi người một nhiệm vụ, có phân công, tất cả là hợp tác, không có việc gì là sang, việc gì là hèn. Việc gì làm tròn nhiệm vụ là sang, không làm tròn nhiệm vụ là hèn.
Công việc của xã hội không có cái gì là cao sang, cái gì là hèn hạ. Thí dụ người hót phân trước kia ta cho là hèn, nhưng nay không thể coi như thế được: nếu họ nghỉ hai ngày thì thành phố Hà Nội sẽ thế nào?
Muốn xứng đáng là người cán bộ, đảng viên tốt phải cố gắng quyết tâm suốt đời phấn đấu cho chủ nghĩa cộng sản.
Nói vào tháng 7-1955.
Sách Hồ Chí Minh:
Phát huy tinh thần cầu học,
cầu tiến bộ, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1960, tr.53-56.

LỰC LƯỢNG TO LỚN CỦA CÔNG NHÂN

Muốn cải thiện đời sống thì trước phải khôi phục và phát triển kinh tế.
Muốn khôi phục và phát triển kinh tế thì phải thi đua tăng gia và tiết kiệm.
Muốn thi đua có kết quả tốt thì tiết kiệm và tăng gia phải đi đôi với nhau.
Công nhân ta hiểu rõ điều đó, cho nên trong các ngành và các đợt thi đua, anh chị em đều cố gắng và đã thu được kết quả khá về cả hai mặt tăng gia và tiết kiệm. Sau đây là vài kiểu mẫu:
- *Công nhân nhà máy xe lửa Hà Nội* - Từ 22-5 đến 20-7, năng suất đã tăng từ 10 đến 60 phần 100. Đã tiết kiệm được hơn 5.280 giờ và 212 vạn đồng nguyên liệu, vật liệu.
- *Công nhân Lộ Chí* (Cẩm Phả) - Từ 1 đến 20-7 đã tiết kiệm được 31 tấn than, đã lợi dụng lúc rảnh mà thu nhặt được 29 toa xe hỏng, 150 kilô bùloong, 90 thước đường goòng, v.v..
- *Công nhân Cẩm Phả* - Đã vượt khó khăn, lắp lại máy trục và đường goòng.
Lúc đầu có người nói phải *6, 7 tháng,* mới làm xong. Cán bộ cũng nói phải *45 ngày*. Nhưng với sáng kiến và quyết tâm, anh chị em đã làm xong trong *20 ngày,* tiết kiệm được hơn 1.170 công và hơn 832 vạn đồng nguyên liệu, vật liệu.
Đã sẵn lòng nồng nàn yêu nước và quyết tâm bền bỉ thi đua, nay lại có các nước bạn giúp máy móc và kỹ thuật, chắc rằng anh chị em lao động (trước tiên là công nhân) sẽ làm trọn nhiệm vụ vẻ vang là khôi phục và phát triển kinh tế nước

nhà. Rồi do đó mà mọi người có công ăn việc làm, no cơm ấm áo, và tiến đến nước mạnh dân giàu.
Anh chị em công nhân hăng hái thi đua tăng gia và tiết kiệm, tức là góp phần quan trọng vào cuộc đấu tranh cho hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước Việt Nam yêu quý của chúng ta.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 524,
ngày 9-8-1955.

KIỀU BÀO YÊU NƯỚC

Kiều bào ta ở trọ các nước tư bản, thường bị uy hiếp hoặc lợi dụng. Nhưng tối đại đa số kiều bào là những người yêu nước, kiên quyết và bền bỉ đấu tranh cho Tổ quốc.
Vừa rồi, gần 2.000 kiều bào ở Pháp, đủ các tầng lớp, trai có gái có, già có trẻ có, đã ký tên đòi đương cục miền Nam hiệp thương với Chính phủ ta, và đòi Chính phủ Pháp phải làm đúng Hiệp định Giơnevơ. Vậy có thơ rằng:

Gửi thân đất khách quê người,
Nhìn về cố quốc cách vời trùng dương
Càng nhìn càng nhớ, càng thương,
Càng mong Tổ quốc thịnh cường vẻ vang,
Càng căm những kẻ gian ngoan
Nghe lời bọn Mỹ phá ngang hoà bình.
Mọi người đoàn kết đấu tranh,
Đòi Ngô Đình Diệm tán thành hiệp thương.
Hoà bình, thống nhất, độc lập, tự cường,
Sao vàng cờ đỏ dẫn đường chúng ta.
Mấy câu thuận miệng nôm na:
"Một lòng yêu nước bài ca kiều bào".

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 530,
ngày 15-8-1955.

KỶ NIỆM CÁCH MẠNG THÁNG TÁM

Suốt trong 80 năm nước ta bị Pháp chiếm, nhân dân ta từ Nam đến Bắc đã nhiều lần nổi dậy chống giặc ngoại xâm. Nhưng vì bọn vua quan hèn mạt, câu kết với địch, phản nước hại dân, cho nên các cuộc khởi nghĩa đều thất bại.

Cách mạng Nga thành công đã thức tỉnh các dân tộc bị áp bức, dạy cho họ cách tổ chức, đấu tranh và giành thắng lợi. Nhờ vậy mà ta có Đảng tiên phong, có Mặt trận dân tộc thống nhất, đoàn kết và lãnh đạo toàn dân, kiên quyết đấu tranh cho độc lập tự do, làm Cách mạng Tháng Tám thắng lợi.

Lần đầu tiên trong lịch sử nhân dân ta được hoàn toàn giải phóng: đã phá tan cái xiềng xích nô lệ thực dân, đã đập đổ cái chế độ thối nát của vua quan phong kiến, đã lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Từ đó dân ta làm chủ nước ta.

Phản bội những điều ước chúng đã ký kết với ta, thực dân Pháp lại gây chiến tranh xâm lược. Một lần nữa, những bọn bán nước cầu vinh, lại cong đuôi theo giặc!

Nhưng chí căm thù giặc ngoại xâm, và lòng nồng nàn yêu nước đã làm cho nhân dân ta vùng dậy, từ Bắc đến Nam triệu người như một, chống kẻ thù chung.

Sự đoàn kết nhất trí giữa Đảng, Chính phủ, quân đội và nhân dân ta trở thành một lực lượng vô cùng to lớn. Nó giúp ta vượt tất cả mọi khó khăn gian khổ. Nó rèn luyện cho chiến sĩ, cán bộ và đồng bào ta thành những người anh hùng. Do đó

chúng ta đã đánh thắng cái liên minh ghê tởm giữa thực dân Pháp, đế quốc Mỹ và tay sai.

Kháng chiến thắng lợi, sự nghiệp vẻ vang của Cách mạng Tháng Tám được giữ vững và phát triển.

10 năm trước đây, chúng ta hầu như cô đơn, chỉ nhờ sức mạnh đoàn kết mà cách mạng thắng lợi. Ngày nay, nhân dân ta lại có đại gia đình gồm 900 triệu anh em từ á sang Âu và nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới ủng hộ. Cho nên cuộc đấu tranh chính trị để thực hiện hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước tuy nhiều khó khăn, nhưng chúng ta nhất định sẽ thắng lợi.

Tinh thần Cách mạng Tháng Tám muôn năm!

Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ muôn năm!

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 534,
ngày 19-8-1955.

LỜI ĐÁP TRONG BUỔI LỄ NHẬN QUỐC THƯ CỦA ĐẠI SỨ NƯỚC CỘNG HOÀ DÂN CHỦ ĐỨC

Đồng chí Đại sứ thân mến,

Tôi rất vui lòng nhận bản quốc thư của đồng chí Chủ tịch nước Cộng hoà Dân chủ Đức uỷ nhiệm đồng chí làm Đặc mệnh toàn quyền Đại sứ ở nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, thay đồng chí Gi.Cơních.

Tôi xin thành thật cảm ơn những lời chúc mừng thân ái của đồng chí.

Nhân dân Việt Nam hàng ngày theo dõi cuộc đấu tranh của nhân dân Đức chống Hiệp ước Pari, chống sự phục hồi chủ nghĩa đế quốc và quân phiệt ở Đức; đấu tranh cho thống nhất nước Đức trên cơ sở hoà bình và dân chủ.

Cuộc đấu tranh của nhân dân hai nước chúng ta đều nhằm những mục đích cao quý giống nhau. Cũng như nhân dân Đức, nhân dân Việt Nam đang kiên quyết và bền bỉ đấu tranh để củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước.

Nhân dân Việt Nam vui mừng trước những thành tích của anh em Đức và coi những thành tích đó như những thành tích của chính mình.

Nhân dân Việt Nam tin chắc rằng với sự đấu tranh kiên quyết và bền bỉ của mình, với sự ủng hộ của Liên Xô, các nước bạn khác, nhân dân Đức anh dũng nhất định sẽ thắng lợi.

Nhân dân và Chính phủ Việt Nam vô cùng cảm ơn sự ủng hộ nhiệt tình của nhân dân Đức và Chính phủ nước Cộng hoà Dân chủ Đức trong cuộc đấu tranh của chúng tôi để khôi

phục và phát triển kinh tế và để thực hiện hoà bình, thống nhất, độc lập và dân chủ trong cả nước Việt Nam chúng tôi.

Chúng tôi tin chắc rằng: từ nay về sau tình đoàn kết hữu nghị, cũng như quan hệ kinh tế, văn hoá giữa hai nước chúng ta sẽ ngày càng thêm mở rộng và củng cố, có lợi cho sự nghiệp xây dựng của nhân dân hai nước chúng ta và có lợi cho hoà bình thế giới.

Tôi nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí lãnh chức Đại sứ của nước Cộng hoà Dân chủ Đức ở nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Trong khi thi hành nhiệm vụ, đồng chí sẽ luôn luôn được sự giúp đỡ thành khẩn của tôi, của nhân dân Việt Nam và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Tôi xin chúc đồng chí hoàn toàn thành công và nhờ đồng chí chuyển lời chào thân ái của chúng tôi tới đồng chí Chủ tịch V.Pích, tới Chính phủ nước Cộng hoà Dân chủ Đức và nhân dân Đức anh em.

Đọc ngày 30-8-1955.

Báo *Nhân dân,* số 546,
ngày 31-8-1955.

BÀI NÓI VỚI CÁC ANH HÙNG MỚI ĐƯỢC TUYÊN DƯƠNG

Theo quyết định của Chính phủ, hôm nay, Bộ Quốc phòng Tổng tư lệnh làm lễ long trọng tuyên dương danh hiệu "Anh hùng quân đội" cho 26 chiến sĩ thi đua xuất sắc nhất của quân đội ta. Trong kháng chiến, quân đội ta đã ra sức thi đua giết giặc lập công, đã phát huy truyền thống vẻ vang của quân đội nhân dân và chủ nghĩa anh hùng cách mạng, đã vượt mọi khó khăn, gian khổ, chiến đấu dũng cảm, đã lập được nhiều chiến công oanh liệt và thành tích vẻ vang, đã đào tạo được nhiều anh hùng và chiến sĩ thi đua xứng đáng là những người con yêu của Tổ quốc.

Hiện nay, quân đội ta đang ra sức củng cố quốc phòng để bảo vệ hoà bình, bảo vệ Tổ quốc, Bác thay mặt Đảng, Chính phủ và nhân dân khen ngợi toàn thể bộ đội và chào mừng các anh hùng được tuyên dương trong dịp này và các chiến sĩ thi đua trong toàn quân.

Năm 1952, ở Đại hội thi đua toàn quốc, quân đội ta mới có 4 anh hùng. Năm nay, kỷ niệm 10 năm xây dựng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, chúng ta đã có thêm 26 anh hùng quân đội nữa. Đó là một bước tiến lớn của quân đội và của nhân dân ta trong chiến đấu và trong xây dựng.

Lần này, có đủ anh hùng của tất cả các chiến trường Bắc Trung Nam; của chủ lực, bộ đội địa phương và dân quân du kích; của các đơn vị chiến đấu và đơn vị chuyên môn; của các dân tộc anh em ở toàn quốc; có chiến sĩ đảng viên và chiến sĩ ngoài Đảng.

Các anh hùng đều đã có thành tích xuất sắc, đạo đức cách mạng tốt đẹp. Điều đó chứng tỏ quân đội ta đã trưởng thành về mọi mặt. Nhưng các chú chớ nên lấy như thế là đủ, chớ tự mãn, tự kiêu. Các chú phải cố gắng mãi để tiến bộ mãi.

Nhân dịp này, Bác có mấy điều dặn các chú:

1. Trong 10 năm qua, do quyết tâm thi đua mà chúng ta đã thắng lợi lớn: ta đã bảo vệ và phát triển được kết quả của Cách mạng Tháng Tám; đã giải phóng được hoàn toàn miền Bắc, đã đặt được cơ sở vững chắc để đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà và hoàn thành độc lập, dân chủ trong cả nước.

Hiện nay, cũng do quyết tâm thi đua mà ta đã thu được một số thắng lợi trong đấu tranh chính trị, trong việc củng cố miền Bắc và xây dựng quân đội trong hoà bình.

Trong những năm kháng chiến, quân đội ta đã đi đầu trong phong trào thi đua, thì ngày nay các chú càng phải ra sức giữ vững lá cờ thi đua.

Trước kia, các chú đã thi đua giết giặc lập công; ngày nay, các chú phải thi đua xây dựng quân đội nhân dân hùng mạnh, làm hậu thuẫn mạnh mẽ cho cuộc đấu tranh củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước. Tức là phải ra sức luyện tập quân sự, học tập chính trị, nghiêm túc chấp hành mệnh lệnh, triệt để thực hiện chính sách, làm trọn mọi nhiệm vụ mà Đảng và Chính phủ đã giao cho.

2. Cuộc đấu tranh hiện nay để củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước, là một cuộc đấu tranh gay go, gian khổ. Cho nên các chú phải bền gan vững chí đấu tranh, phải thi đua dẻo dai, bền bỉ, phải quyết tâm giành thắng lợi.

3. Cách mạng có nhiều công việc, việc nào cũng là phục vụ nhân dân, việc nào cũng là quan trọng. Có tinh thần cách mạng làm trọn nhiệm vụ thì làm gì cũng có thể trở thành anh hùng được.

Vì vậy, các chú phải đẩy mạnh thi đua cho rộng khắp hơn nữa, làm cho ai nấy, bất kỳ làm việc gì, đều thi đua lập được

thành tích lớn hơn nữa, ngành nào cũng thi đua tiến bộ mạnh hơn nữa, học tập và đào tạo được nhiều anh hùng, chiến sĩ hơn nữa.

4. Các chú anh hùng thì cần nhận rõ: Vinh dự của các chú rất lớn, mà nhiệm vụ của các chú cũng rất to, các chú phải luôn luôn cố gắng, tiến bộ mãi. Phải khiêm tốn và gần gũi anh em, làm gương mẫu về mọi mặt. Phải ra sức học tập chính trị, quân sự, chuyên môn và văn hoá. Phải trau dồi đạo đức cách mạng, phải thường xuyên phê bình và tự phê bình. Tuyệt đối chớ tự cao tự đại, cho mình là giỏi rồi. Phải luôn luôn nhớ rằng: Thành tích là thành tích tập thể, anh hùng là anh hùng tập thể, chứ không phải là thành tích và anh hùng cá nhân. Đó là vinh dự chung của toàn quân, chứ không phải riêng của cá nhân.

Nói tóm lại, vì dân tộc ta là một dân tộc anh hùng, Quân đội ta là một quân đội anh hùng, cho nên có anh hùng thi đua của quân đội, của dân tộc.

Với sự lãnh đạo và giáo dục của Đảng và Chính phủ, với sự giúp đỡ của tập thể, các chú cố gắng thì nhất định các chú sẽ tiến mạnh. Các chú tiến mạnh, tức là quân đội ta tiến mạnh.

Bác chúc các chú khoẻ mạnh và tiến bộ không ngừng! Chúc quân đội ta thi đua thắng lợi hơn nữa, thêm nhiều anh hùng, chiến sĩ mới nữa!

Nói ngày 31-8-1955.

Báo *Nhân dân,* số 547,
ngày 1-9-1955.

LỜI KÊU GỌI TRONG BUỔI LỄ MỪNG QUỐC KHÁNH 2-9-1955

Thưa đồng bào toàn quốc, kiều bào ở nước ngoài,
Thưa toàn thể chiến sĩ và cán bộ,
Thưa các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng,
Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Cách đây 10 năm, cũng ngày hôm nay và ở chỗ này, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã tuyên bố thành lập.

Sau những năm thử thách oanh liệt, nhân dân ta lại vui vẻ chúc mừng 10 năm thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Ngày hôm nay là một ngày vẻ vang của nhân dân Việt Nam ta, mà cũng là một ngày vui mừng chung của các dân tộc bị áp bức và của nhân dân thế giới yêu chuộng hoà bình.

So với thời gian lịch sử thì 10 năm không phải là dài. Nhưng nhìn lại 10 năm qua, trên thế giới và trong nước ta đã có những biến đổi, những tiến bộ rất to lớn.

- *Liên Xô* vĩ đại không những đã hàn gắn xong từ lâu những vết thương chiến tranh, mà còn xây dựng thắng lợi chủ nghĩa cộng sản.
- 600 triệu nhân dân *Trung Quốc* đã làm cách mạng thành công và đang xây dựng chủ nghĩa xã hội.
- Nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân *Triều Tiên* đã thắng lợi đánh lui cuộc tấn công của quân đội 16 nước xâm lược.
- Các nước dân chủ nhân dân khác đều tiến nhanh trên con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội.
- Các nước *ấn Độ, Nam Dương, Miến Điện* đã thoát khỏi xiềng xích thuộc địa và đã trở nên những nước độc lập, tự do.

- Phong trào dân tộc giải phóng lên mạnh khắp nơi. Nhiều nước tán thành 5 nguyên tắc chung sống hoà bình. Nói tóm lại: trong 10 năm qua, lực lượng hoà bình và dân chủ thế giới phát triển rất mạnh và đã chiếm ưu thế. Chủ nghĩa đế quốc suy yếu rõ rệt. Vừa rồi hội nghị bốn nước lớn ở Giơnevơ lại làm tình hình thế giới dịu bớt, đó là một thắng lợi mới của lực lượng hoà bình.

*
* *

Trong 10 năm qua, đi đôi với những cuộc biến đổi trên thế giới, nước ta cũng có những biến đổi rất to:
Cuộc kháng chiến chính nghĩa của nhân dân ta đã thắng lợi.
Hội nghị Giơnevơ năm ngoái đã đưa lại hoà bình ở Đông Dương, trên cơ sở các nước công nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và lãnh thổ toàn vẹn của Việt Nam ta và của hai nước láng giềng Miên, Lào.
Miền Bắc nước ta đã hoàn toàn giải phóng.
Nước ta thành một bộ phận khăng khít trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa và dân chủ nhân dân gồm có 900 triệu anh em.
Đó là những thắng lợi to lớn của nhân dân ta.

*
* *

Bên những thắng lợi to lớn ấy, hiện nay chúng ta có những khó khăn lớn cần phải khắc phục:
Hoà bình chưa được củng cố. Nước ta tạm thời chia làm hai miền.
ở miền Nam, với sự xui giục và giúp đỡ của đế quốc Mỹ, chính quyền Ngô Đình Diệm ra sức tăng cường quân đội, gây những cuộc xung đột nồi da nấu thịt ở Nam Bộ, khủng bố nhân dân, bóp nghẹt quyền tự do dân chủ, tìm cách trốn tránh hiệp thương với Chính phủ ta nhằm trốn tránh tổng tuyển cử tự do trong toàn quốc và phá hoại thống nhất nước nhà. Nói tóm lại, đế quốc Mỹ và chính quyền Ngô Đình Diệm đang tìm mọi cách để hòng phá hoại Hiệp định Giơnevơ.

Nhưng, mặc dù những âm mưu thâm độc của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng, *nước Việt Nam nhất định sẽ thống nhất,* vì nước ta là một khối, không ai chia cắt được. Tổng tuyển cử tự do sẽ phải được thực hiện, vì đó là nguyện vọng thiết tha của toàn thể nhân dân ta từ Bắc đến Nam, mà cũng là sự mong muốn chung của nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới.
Nhân dân và Chính phủ ta kiên quyết thi hành triệt để Hiệp định Giơnevơ.
Chúng ta đòi những nhà đương cục ở miền Nam phải thi hành đúng Hiệp định. Nước Pháp là người đã ký kết Hiệp định, phải tôn trọng chữ ký của mình và làm trọn nhiệm vụ của mình.
Chúng ta mong các nước yêu chuộng hoà bình, nhất là các nước đã dự Hội nghị Giơnevơ cùng các nước có nhiệm vụ giám sát và kiểm soát, ra sức góp phần vào việc thi hành đúng đắn Hiệp định Giơnevơ.

*
* *

Nhiệm vụ của nhân dân và Chính phủ ta hiện nay là: tiếp tục đấu tranh để Hiệp định Giơnevơ được triệt để thi hành, tức là đấu tranh để củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất.
Chúng ta phải ra sức mở rộng và củng cố Mặt trận dân tộc thống nhất.
Chúng ta phải ra sức *củng cố miền Bắc* về mọi mặt:
- Hoàn thành tốt cải cách ruộng đất;
- Khôi phục kinh tế, đặc biệt chú trọng nông nghiệp;
- Củng cố quốc phòng, củng cố an ninh trật tự;
- Kiên quyết nâng cao dần mức sống của nhân dân, trước hết là của công nhân, bộ đội và công chức, đồng thời giảm nhẹ dần sự đóng góp của nông dân.

Để làm những công việc trên, mọi người và mọi ngành đều phải hăng hái thi đua yêu nước, tăng gia sản xuất và tiết

kiệm, tôn trọng và bảo vệ của công, tẩy trừ nạn tham ô, lãng phí.
Chúng ta có thể làm đầy đủ những việc ấy không ? Chúng ta phải làm cho kỳ được và chúng ta nhất định làm được. Vì đồng bào ta rất yêu nước và rất hăng hái, cần cù. Vì chính sách của Đảng và Chính phủ ta đúng đắn, hợp với nguyện vọng của nhân dân. Vì cán bộ ta tận tuỵ. Vì các nước bạn ta, trước hết là Liên Xô và Trung Quốc ra sức giúp đỡ ta một cách vô tư, khẳng khái, để chúng ta có thêm điều kiện tự lực cánh sinh.
Nhân dịp này, tôi xin thay mặt Chính phủ và nhân dân ta một lần nữa cảm ơn các nước bạn.

*
* *

Củng cố miền Bắc tức là giúp đỡ một cách thiết thực đồng bào miền Nam đấu tranh đòi hoà bình và thống nhất.
Đồng bào miền Nam đã góp phần quan trọng vào Cách mạng Tháng Tám, đã kháng chiến anh dũng suốt 9 năm trường. Hiện nay dù đang sống trong cảnh khủng bố, loạn lạc, nhưng chí khí phấn đấu của đồng bào luôn luôn vững bền, đồng bào luôn luôn trung thành với Tổ quốc, luôn luôn hăng hái đấu tranh.
Chính phủ, Đảng và tôi luôn luôn nhớ đến đồng bào. Nhân dịp này, tôi thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái gửi lời chào hỏi và khuyên gắng đồng bào miền Nam đang anh dũng phấn đấu cho hoà bình và thống nhất.

*
* *

Trong 10 năm qua, chúng ta đã khắc phục mọi khó khăn và thu được nhiều thắng lợi. Đó là vì nhân dân ta đoàn kết nhất trí, bộ đội ta rất anh dũng, Đảng và Chính phủ ta lãnh đạo

đúng đắn và kiên quyết. Vì bên trong thì chúng ta có Mặt trận dân tộc thống nhất mạnh mẽ, bên ngoài thì chúng ta được sự ủng hộ của nhân dân thế giới yêu chuộng hoà bình.
Từ nay về sau, chúng ta càng phải củng cố và phát triển lực lượng ấy.
Về *Mặt trận dân tộc thống nhất,* chúng ta cần phải mở rộng và củng cố hơn nữa. Từ Nam đến Bắc, ai là người tán thành hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, thì chúng ta sẵn sàng đoàn kết với họ, thật thà hợp tác với họ, dù từ trước đến nay họ đã theo phe phái nào.
Đoàn kết là một lực lượng vô địch.
Lực lượng đoàn kết đã giúp Cách mạng Tháng Tám thành công.
Lực lượng đoàn kết đã giúp kháng chiến thắng lợi.
Lực lượng đoàn kết sẽ động viên nhân dân từ Bắc đến Nam đấu tranh để thực hiện hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước.

*
* *

Trước mắt chúng ta, khó khăn còn nhiều. Chúng ta không chủ quan xem nhẹ những khó khăn ấy. Nhưng chúng ta không sợ khó khăn, chúng ta có quyết tâm khắc phục mọi khó khăn và chúng ta nhất định khắc phục được.
Chúng ta mạnh dạn tiến lên với lực lượng đoàn kết nhất trí của toàn dân, với lòng tin tưởng chắc chắn vào tương lai vẻ vang của Tổ quốc, với tinh thần tất thắng của một dân tộc anh hùng. Trong cuộc kháng chiến anh dũng 8, 9 năm qua, chúng ta đã thắng lợi, trong cuộc đấu tranh chính trị ngày nay, chúng ta cũng nhất định thắng lợi.
Nhân dân Việt Nam đại đoàn kết muôn năm!

Nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới đại đoàn kết muôn năm!

Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh muôn năm!

Việt Nam Dân chủ Cộng hoà muôn năm!

Báo *Nhân dân,* số 548,
ngày 2-9-1955.

QUỐC KHÁNH LẦN THỨ MƯỜI CỦA NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HOÀ

Ngày 2 tháng 9, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà được mười tuổi và nhân dân Việt Nam từ nay được tự do trên phần lớn lãnh thổ của mình, kỷ niệm ngày Quốc khánh vinh quang này với một niềm phấn khởi và vui mừng không tả xiết.

Ngay từ khi bọn thực dân mới bắt đầu xâm lược và trong gần một thế kỷ, nhân dân Việt Nam đã không ngừng đấu tranh chống bọn xâm lược, tỏ rõ tinh thần dũng cảm và chí khí anh hùng đặc biệt. Những cuộc chiến đấu du kích của Trương Công Đ.) và Trương Quyền ở Nam Bộ (1867)[2)], các phong trào kháng chiến năm 1874 và nhất là năm 1884, cuộc đấu tranh trong mười hai năm do Phan Đình Phùng lãnh đạo (1884-1896)[2] và sau đó là cuộc đấu tranh do Hoàng Hoa Thám lãnh đạo[3] cho tới lúc Chiến tranh thế giới thứ nhất sắp bùng nổ, phong trào ở Trung Bộ (1907)[4], cuộc khởi nghĩa Biên Hoà (1914-1915)[5], cuộc khởi nghĩa ở Huế (1916)[6], cuộc khởi nghĩa Thái Nguyên (1917)[7], v.v. tất cả những phong trào đó đã chứng tỏ cuộc đấu tranh quyết liệt của nhân dân Việt Nam giành tự do và độc lập dân tộc. Nhưng ở thời đại đó, bọn vua chúa và bọn phong kiến còn chịu trách nhiệm trước lợi ích dân tộc, chúng đã thi hành chính sách đầy tội lỗi là luôn luôn phản bội những nguyện vọng của nhân dân, nên những nguyện vọng này không thể nào thực hiện được.

---

1) Cuéc khëi nghÜa cña Tr-¬ng C«ng §Þnh chèng Ph¸p 1859-1864.
2) Cuéc khëi nghÜa cña Tr-¬ng QuyÒn chèng Ph¸p 1864-1867.

Cách mạng Tháng Mười vĩ đại đã đem lại một đà thúc đẩy mới cho cuộc đấu tranh của các dân tộc bị áp bức. Việc chính quyền Xôviết trẻ tuổi giải quyết mau chóng vấn đề các thuộc địa cũ của Nga hoàng, trả lại tự do cho các dân tộc, đã có một tiếng vang mạnh mẽ trong tất cả các nước thuộc địa hoặc nửa thuộc địa ở châu á. Chủ nghĩa Mác - Lênin chiến thắng đã chỉ cho tất cả các dân tộc đó con đường tự giải phóng.

Đảng theo chủ nghĩa Mác - Lênin ra đời ở Việt Nam vào tháng 1-1930[8]. Trong khi cuộc khởi nghĩa Yên Bái (2-1930)[9] giai cấp tư sản mất hết ảnh hưởng đối với phong trào giải phóng dân tộc thì giai cấp công nhân và quần chúng lao động trong giai cấp nông dân đã tự tổ chức lại chính đảng của mình, chính đảng này đã trở thành người lãnh đạo duy nhất cuộc cách mạng phản đế. Tháng 9-1930, chính quyền nhân dân đầu tiên đã được thành lập ở ba huyện miền Bắc Trung Bộ. Chủ nghĩa đế quốc đã đàn áp phong trào một cách dã man chưa từng thấy...

Nhưng ngay từ năm 1940, nhiều cuộc khởi nghĩa vũ trang lại được tổ chức ở miền Bắc, miền Trung và miền Nam Việt Nam nhằm chống bọn thực dân Pháp và bọn đế quốc Nhật[10] . Tuy bị đàn áp, những phong trào khởi nghĩa đó là những tia lửa, những đốm lửa để 5 năm sau bùng nổ thành một cuộc cách mạng đập tan nền thống trị của nước ngoài ở Việt Nam.

Tháng 5-1941, Mặt trận dân tộc thống nhất Việt Minh[11] được thành lập, đó là khối đoàn kết rộng rãi nhất chưa từng có trong phong trào giải phóng dân tộc ở nước chúng tôi. Mặt trận dân tộc, trong đó Đảng là lực lượng chủ yếu, đã động viên và tổ chức các nhóm du kích chiến đấu suốt trong thời gian Chiến tranh thế giới thứ hai, bên cạnh các nước Đồng minh, chống bọn phát xít xâm lược.

Những chiến thắng của quân đội xôviết anh dũng đè bẹp nước Đức của Hítle và sau đó đè bẹp chủ nghĩa đế quốc Nhật đã góp phần mạnh mẽ làm cho Tổng khởi nghĩa 19 tháng 8 năm 1945 thắng lợi và, ngày 2 tháng 9, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tuyên bố thành lập.

Như vậy, do chủ nghĩa phát xít thất bại, tình hình thế giới trở nên thuận lợi và Cách mạng Tháng Tám[12] đã thành công vì có được ba điều kiện không thể thiếu được đối với bất cứ một cuộc cách mạng phản đế nào ở một nước thuộc địa; đó là sự lãnh đạo của giai cấp công nhân, sự thành lập một mặt trận dân tộc phản đế rộng rãi, khởi nghĩa vũ trang.

Từ đó, lịch sử nước chúng tôi đã mở ra một chương xán lạn. Nhân dân Việt Nam đã được tự do. Cách mạng Tháng Tám đã giải phóng nhân dân Việt Nam khỏi ách thống trị của bọn thực dân, khỏi mọi sự nô dịch khác của chủ nghĩa đế quốc và khỏi sự bóc lột ghê tởm của bọn phong kiến và bọn quan lại.

Lần đầu tiên nhân dân lao động trở thành người chủ của bản thân mình và của vận mệnh đất nước. Họ bắt tay lao động để trừ bỏ bóng ma khủng khiếp của nạn đói đã giết chết hai triệu người trong những tháng cuối cùng của nền thống trị đế quốc chủ nghĩa (cuối năm 1944 đến năm 1945). Họ cố gắng hàn gắn những vết thương tàn phá do chế độ nô lệ tồi tàn để lại, là chế độ đã kéo dài mãi đến giữa cái thế kỷ đầy các cuộc cách mạng thắng lợi này. Nhân dân lao động đã bầu ra Quốc hội, bắt đầu xây dựng chính quyền nhân dân và thi hành nhiều biện pháp để xoá bỏ mau chóng nạn mù chữ và sự dốt nát do nền thống trị thực dân để lại.

Nhưng bọn thực dân Pháp vẫn mơ tưởng có thể lập lại chế độ áp bức của chúng ở nước chúng tôi. Chúng coi thái độ hoà bình của chúng tôi là một sự yếu đuối. Được các lực lượng phản động Anh - Mỹ khuyến khích, ủng hộ và thông đồng với bè lũ Tưởng Giới Thạch, ngày 23-9-1945[13] chúng đã tấn công vào nhân dân Việt Nam ở Sài Gòn, rồi chúng tìm cách xâm nhập miền Bắc. Tiếp đó, bọn thực dân giày xéo lên những điều mà chúng đã cam kết trong các bản Hiệp định sơ bộ ngày 6-3[14] và Tạm ước ngày 14-9-1946[15], chúng đã gây ra vụ tàn sát ở Hải Phòng, chiếm đóng Lạng Sơn và liên tiếp khiêu khích cho đến ngày 19-12 là ngày bắt đầu cuộc kháng chiến của toàn thể dân tộc chúng tôi chống bọn xâm lược.

Hưởng ứng lời kêu gọi của Đảng và Chính phủ dân chủ, toàn dân đã đứng dậy muôn người như một để bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ những thành quả của Cách mạng Tháng Tám.

Cuộc chiến tranh cứu nước bắt đầu trong những điều kiện vật chất bất lợi cho nhân dân Việt Nam: nạn đói còn hoành hành, bọn tay sai của chủ nghĩa thực dân Pháp và của chủ nghĩa đế quốc Nhật còn đầy dẫy, quân đội nhân dân thì mãi đến những cuộc chiến đấu sau này mới thành lập được. Như vậy, trong tình hình trước mắt, quân đội viễn chinh Pháp dường như nắm được ưu thế về quân sự và quân thù đã lợi dụng tất cả những khó khăn của chúng tôi, chúng tưởng rằng những khó khăn đó sẽ giúp chúng mau chóng chiến thắng quân đội trẻ tuổi của chúng tôi và tiêu diệt được Chính phủ dân chủ của chúng tôi. Nhưng tình hình đã xảy ra ngược hẳn lại và chứng tỏ rằng chúng đã lầm to.

Được sự ủng hộ của các giới phản động Mỹ, quân thù đã lập tức tiến hành một cuộc chiến tranh toàn diện chống lại nhân dân Việt Nam. Nhưng dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chính phủ, nhân dân Việt Nam đã tập trung cố gắng và không ngừng chiến đấu chống quân thù. Nhân dân Việt Nam đã hết sức đẩy mạnh và phát triển chiến tranh du kích tận các vùng bị địch kiểm soát. Nhân dân Việt Nam đã củng cố được hậu phương và phấn khởi xây dựng quân đội nhân dân của mình. Phối hợp với các chiến sĩ du kích, quân đội nhân dân đã chiến đấu dũng cảm và tiêu diệt quân thù trong nhiều chiến dịch: ở Việt Bắc hồi Thu - Đông năm 1947[16] , trên biên giới Việt-Trung[17] trong những tháng cuối năm 1950, ở vùng trung du và đồng bằng sông Hồng, ở Hoà Bình[18] , ở Ba Vì và trên sông Đà năm 1951, ở miền Nam Việt Nam năm 1952, ở Lai Châu năm 1953 và cuối cùng, ngày 7-5-1954 quân đội nhân dân đã giành được thắng lợi quyết định ở Điện Biên Phủ. Chiến thắng Điện Biên Phủ ngay trước hôm Hội nghị Giơnevơ khai mạc đã có ảnh hưởng lớn đến các công việc của Hội nghị và góp phần vào việc ký kết các Hiệp định Giơnevơ đảm bảo lập lại hoà

bình ở Đông Dương trên cơ sở thừa nhận các quyền dân tộc của nhân dân Việt Nam, Miên và Lào.

Đồng thời, những âm mưu chính trị của bọn thực dân và đế quốc như "lấy chiến tranh nuôi chiến tranh, dùng người Việt đánh người Việt", trò hề "độc lập" và "dân chủ" nhằm đánh lạc hướng nhân dân chúng tôi, trò hề "cải cách điền địa" theo kiểu đế quốc..., đều bị phá sản.

Sau hết, trong suốt thời kỳ đó, Đảng và Chính phủ cũng đã quan tâm đến việc xây dựng và phát triển kinh tế, tài chính và văn hoá của nước Cộng hoà dân chủ. Trước hết, cuộc cải cách ruộng đất theo nguyên tắc "người cày có ruộng" bắt đầu được tiến hành. Nhờ cố gắng duy trì và phát triển các ngành thiết yếu của tiểu công nghiệp và thủ công nghiệp, nhân dân và quân đội đã có thêm nhiều hàng tiêu dùng. Việc trồng lúa và hoa màu cũng như các công trình nhằm cải tiến việc tưới nước và chống lụt đều được khuyến khích. Ngành vận tải và giao thông được đảm bảo phát triển trong mức độ cần thiết. Khu vực quốc doanh trong nền kinh tế quốc dân - Ngân hàng quốc gia, và các xí nghiệp thương nghiệp - đã ra đời và không ngừng tiến triển. Nền giáo dục quốc dân, việc giáo dục cho nông dân và binh sĩ, cuộc đấu tranh chống nạn mù chữ, tuy có những điều kiện khó khăn, nhưng đã đạt được những kết quả phi thường.

Như vậy, trong tất cả các lĩnh vực quân sự, chính trị và kinh tế trên đây, nước Cộng hoà dân chủ trẻ tuổi của chúng tôi đã vượt qua một cách vẻ vang sự thử thách của chiến tranh, trong đó theo Lênin mọi đức tính của một dân tộc phải được biểu lộ đầy đủ.

Lòng yêu nước nồng nàn, sự thống nhất về tinh thần và chính trị của nhân dân và quân đội xung quanh Đảng và Chính phủ đã giúp chúng tôi vượt qua những thử thách khó khăn không tưởng tượng được và tạo những điều kiện về chính trị, kinh tế và quân sự để chiến thắng.

Lòng tin tưởng không gì lay chuyển nổi vào thắng lợi của sự nghiệp chính nghĩa của mình đã cổ vũ nhân dân chúng tôi và đã kích thích tinh thần dũng cảm của họ. Những đức tính về đạo đức và tinh thần chiến đấu mà các binh sĩ, các chiến sĩ du kích và các cán bộ của chúng tôi đã học tập được trong lịch sử đặc biệt phong phú của phong trào giải phóng dân tộc, đã giúp quân đội trẻ tuổi của chúng tôi lập được những chiến công lịch sử, tô lên ngọn cờ của mình một niềm vinh quang bất diệt.

Gương sáng của các chiến sĩ và các dân tộc Liên Xô và Trung Quốc đã không ngừng cổ vũ nhân dân, binh sĩ của chúng tôi và góp phần rèn luyện những anh hùng của chúng tôi.

Nhân dân Pháp và tất cả các dân tộc yêu chuộng hoà bình trên thế giới đã có sự ủng hộ rất quý báu đối với chúng tôi. Họ đứng về phía chúng tôi trong những lúc gay go nhất của cuộc kháng chiến và chia sẻ nỗi vui mừng với chúng tôi khi hoà bình được lập lại.

Nước Cộng hoà dân chủ đã giành được một thắng lợi tất nhiên vì đó là thắng lợi của những người bị áp bức đối với kẻ áp bức, thắng lợi của tự do đối với nô lệ. Nhân dân chúng tôi đã thoát khỏi một lần nữa sự nô dịch, những thành quả của Cách mạng Tháng Tám: hoà bình, thống nhất, độc lập và dân chủ đã được bảo vệ và củng cố.

*
* *

Hoà bình đã được lập lại ở Đông Dương trên cơ sở thừa nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của ba nước: Việt Nam, Lào và Miên.

Hội nghị Giơnevơ năm 1954 đã đem lại hoà bình cho chúng tôi, nhưng chừng nào nước chúng tôi còn bị giới tuyến tạm thời ở vĩ tuyến 17 chia cắt thì hoà bình còn chưa được củng cố. Hơn nữa, thái độ của các nhà cầm quyền miền Nam và những kẻ đỡ đầu họ đang đe doạ nghiêm trọng nền hoà bình vừa mới được lập lại từ hai năm nay.

Quả vậy, nếu bước thứ nhất tức là giai đoạn quân sự ghi trong các Hiệp định Giơnevơ nói chung đã kết thúc một cách mỹ mãn vì toàn bộ lãnh thổ miền Bắc Việt Nam đã được giải phóng, thì ngược lại bước thứ hai, tức là giai đoạn đưa đến thống nhất nước Việt Nam bằng tổng tuyển cử năm 1956, chưa bắt đầu thực hiện được chút nào vì chính quyền Diệm cố tình ngăn trở.

Các nhà cầm quyền miền Nam tàn sát dã man đồng bào chúng tôi và tất cả các lực lượng yêu nước và hoà bình sống ở miền Nam: trong vòng một năm, họ đã gây ra trên ba nghìn vụ tội ác và vi phạm các Hiệp định Giơnevơ. ít nhất đã có bốn nghìn người yêu nước bị giết hoặc bị thương và trên mười chín nghìn người bị bắt. Ngoài những hành động khủng bố đó, chính quyền Diệm còn ráo riết thi hành đường lối chính trị của Mỹ nhằm biến miền Nam Việt Nam thành một thuộc địa và một căn cứ quân sự của Mỹ, căn cứ này sẽ sáp nhập lâu dài vào phạm vi hoạt động của tổ chức xâm lược Đông - Nam á[19]. Tuy có những hành động như vậy, nhưng Ngô Đình Diệm vẫn tự xưng một cách vô liêm sỉ là "chiến sĩ" của hoà bình, dân chủ và độc lập của Việt Nam.

Tình hình đó quyết định những nhiệm vụ của Chính phủ nước Cộng hoà dân chủ. Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tự định ra cho mình mục tiêu đầu tiên là thi hành triệt để và đầy đủ Hiệp định Giơnevơ, nghĩa là triệu tập ngay tức khắc hội nghị hiệp thương giữa hai miền Nam và Bắc, đó là bước đầu tiên tiến tới chuẩn bị cuộc tổng tuyển cử tự do để thống nhất đất nước. Như vậy, hoà bình và thống nhất đất nước là những đòi hỏi chủ yếu của chúng tôi trong thời kỳ hiện nay.

Ngoài ra, chúng tôi phải hàn gắn lại những vết thương chiến tranh, nâng cao dần mức sống của nhân dân và xây dựng ở nước chúng tôi một cuộc đời mới thật sự tự do và dân chủ. Để làm được việc đó, một mặt chúng tôi phải khôi phục kinh tế quốc dân: nông nghiệp, thủ công nghiệp, vận tải và công

nghiệp. Từ khi được hưởng hoà bình, nhân dân chúng tôi càng hăng hái bước vào con đường đó. Nhưng chúng tôi còn phải phấn đấu rất nhiều để khôi phục lại những ruộng đất bị bỏ hoang, sửa lại đê điều để chống lụt và xây dựng một hệ thống nông giang để đất nước chúng tôi không còn bị hạn hán và đói kém nữa, vì đói kém và hạn hán là hai thứ đi liền nhau như bóng với hình. Mặt khác, trên cơ sở nâng cao năng suất lao động, chúng tôi phải nâng cao dần phúc lợi của nhân dân lao động Việt Nam.

Do chiến tranh, chủ nghĩa thực dân và chế độ phong kiến để lại tình trạng như vậy nên những nhiệm vụ nói trên thật là nặng nề và phức tạp. Nhưng nhờ sự giúp đỡ của các nước anh em, chúng tôi ngày càng có nhiều khả năng và có thể tin tưởng vào một tương lai đầy thắng lợi. Thực vậy, sau các cuộc hội đàm giữa đoàn đại biểu Chính phủ Việt Nam với các nhà lãnh đạo Liên Xô và nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa hồi tháng 7, Liên Xô và nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã quyết định giúp đỡ nước chúng tôi tổng cộng là 1.530 tỷ đồng Việt Nam trong những năm sắp tới. Các nước dân chủ khác cũng có sự giúp đỡ quý báu đối với công cuộc khôi phục của chúng tôi. Sự giúp đỡ đó được tiến hành dưới hình thức trao cho chúng tôi dụng cụ, máy móc và nhân viên kỹ thuật; nhiều khu vực kinh tế và văn hoá Việt Nam được hưởng sự giúp đỡ đó.

Sự giúp đỡ đó là vô tư, vô điều kiện và có ích cho nhân dân, khác hẳn sự "viện trợ" theo quan niệm của bọn đế quốc. Thông qua "viện trợ" của chúng, bọn đế quốc luôn luôn theo đuổi những mục đích bóc lột và nô dịch, điều này đã được kế hoạch Mácsan[20] - kế hoạch làm mất dần chủ quyền của các nước được "viện trợ" - chứng minh một cách hùng hồn.

Trong quan hệ đối với các nước khác, chính sách của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà là rõ ràng và trong sáng: đó là một chính sách hoà bình và quan hệ tốt. Chính sách đó dựa trên năm nguyên tắc vĩ đại nêu trong các bản tuyên bố chung

Trung - ấn và Trung- Miến, tức là: tôn trọng toàn vẹn lãnh thổ và chủ quyền của nhau, không xâm phạm, không can thiệp vào các công việc nội bộ, bình đẳng và hai bên cùng có lợi, chung sống hoà bình. Đặc biệt Hội nghị Băngđung[21] tỏ rõ rằng những nguyên tắc đó được các giới rộng rãi trong dư luận á - Phi tán thành.

Chúng tôi đặc biệt mong muốn duy trì những quan hệ hoà bình với các nước láng giềng như Miên và Lào. Đối với nước Pháp, chúng tôi tiếp tục chủ trương rằng trong những điều kiện bình đẳng tuyệt đối và cùng có lợi, trước hết là tin cậy lẫn nhau và hợp tác thẳng thắn, chúng tôi có thể thiết lập những quan hệ đặc biệt về kinh tế và văn hoá với nước Pháp.

Trong ngày Quốc khánh lần thứ mười này, nhìn lại quá khứ, nhân dân chúng tôi có thể tự hào chính đáng về con đường đã qua. Nhưng nhân dân chúng tôi cũng và nhất là hướng về tương lai và thấy được những việc còn phải làm. Chúng tôi còn phải tiến hành một cuộc đấu tranh chính trị khó khăn, lâu dài và phức tạp. Nhưng nếu chúng tôi kiên trì, quyết tâm và nêu cao cảnh giác, nếu Đảng chúng tôi và Mặt trận dân tộc tiếp tục áp dụng những nguyên tắc phê bình và tự phê bình đã được khảo nghiệm - và chúng tôi có đủ mọi lý do để tin tưởng rằng Đảng chúng tôi và Mặt trận dân tộc nhất định sẽ tiếp tục áp dụng những nguyên tắc đó - thì chúng tôi chắc chắn sẽ giành được thắng lợi hoàn toàn.

*
* *

Trong mười năm vừa qua, phe hoà bình và dân chủ đã đạt được những tiến bộ to lớn, Liên Xô đã chiến thắng bọn xâm lược phát xít và từ đó tới nay đã giành được nhiều thành tựu quan trọng trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa cộng sản cũng như trong chính sách đấu tranh cho hoà bình và làm dịu tình hình căng thẳng trên thế giới; các nước dân chủ nhân dân đã được củng cố về mặt chính trị và kinh tế; cách mạng Trung Quốc thắng lợi đã giải phóng cho 600 triệu

người đang nhịp bước tiến tới hạnh phúc; được sự ủng hộ anh em của quân chí nguyện Trung Quốc, nhân dân Triều Tiên đã đánh lùi được bè lũ Lý Thừa Vãn và những quân đội nấp dưới lá cờ Liên hợp quốc; nhân dân Việt Nam đã giành được thắng lợi trong cuộc chiến tranh do bọn thực dân Pháp gây ra và đã giành được hoà bình ở Hội nghị Giơnevơ. Lực lượng hoà bình ngày càng lớn mạnh và củng cố được vị trí của mình. Tất cả những thành tựu to lớn đó đã đem lại cho nhân dân chúng tôi một niềm tin tưởng vô hạn vào tương lai huy hoàng của Tổ quốc và vào sự tất thắng của sự nghiệp của chúng tôi. Mặc dù còn gặp khó khăn và trở ngại, chúng tôi tiến lên phía trước với lòng tin tưởng và tâm hồn của người chiến thắng!

Tuần báo *Vì một nền hoà bình lâu dài, vì một nền dân chủ nhân dân,* bản tiếng Pháp, số 356, ngày 2-9-1955.

CHÚC MỪNG ĐẠI HỘI MẶT TRẬN

Nhân dân ta vừa vui mừng kỷ niệm 10 năm thành lập Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Hôm nay, nhân dân ta lại vui mừng chúc ***Đại hội Mặt trận***[22] ***khai mạc***. Hai ngày lịch sử ấy quan hệ mật thiết với nhau:

Sau 80 năm dưới ách nô lệ Pháp và những năm dưới ách nô lệ Nhật, nhân dân ta đoàn kết chặt chẽ trong ***Mặt trận Việt Minh,*** đã đập tan xiềng xích thực dân và phong kiến. Cách mạng Tháng Tám đã thành công vẻ vang.

Trước hoạ chiến tranh xâm lược do thực dân Pháp cùng đế quốc Mỹ gây ra, nhân dân ta đoàn kết chặt chẽ trong Mặt trận thống nhất Việt Minh - Liên Việt đã đánh thắng giặc ngoại xâm. Kháng chiến đã thắng lợi rực rỡ.

Ngày nay, hoà bình đã lập lại nhưng chưa củng cố, nước ta tạm chia làm hai miền và đồng bào miền Nam đang sống trong cảnh lửa nóng nước sâu. Mặt trận dân tộc thống nhất cần mở rộng hơn nữa, củng cố hơn nữa, đoàn kết tất cả những người thật sự yêu Tổ quốc, yêu hoà bình, không phân biệt họ thuộc đảng phái nào, tôn giáo nào, từng lớp nào và quá khứ họ đã hợp tác với phe nào.

Trên nền tảng vững mạnh là lực lượng vô địch của tối đại đa số nhân dân ta (tức là giai cấp công, nông), với một cương lĩnh rộng rãi và một chính sách đúng đắn, với sự đoàn kết nhất trí của tất cả những người xứng đáng là con Lạc cháu Hồng - Mặt trận nhất định sẽ thành công trong việc đánh tan âm mưu Mỹ và bè lũ tay sai của chúng và thực hiện hoà

bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước Việt Nam yêu quý của chúng ta.

Cuộc đấu tranh sẽ rất gay go và gian khổ. Nhưng với quyết tâm và cố gắng của mọi người, thắng lợi nhất định về tay chúng ta.

Kính chúc các đại biểu cố gắng!

Kính chúc Đại hội thành công.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 551,
ngày 5-9-1955.

ĐIỆN CẢM ƠN CHÍNH PHỦ LIÊN XÔ ĐÃ GỬI ĐIỆN MỪNG QUỐC KHÁNH LẦN THỨ MƯỜI NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HOÀ

Thay mặt nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, chúng tôi xin thành thực cảm tạ đồng chí Chủ tịch Đoàn chủ tịch Xôviết tối cao, đồng chí Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng, đồng chí Bộ trưởng Bộ Ngoại giao và nhân dân Liên Xô đã gửi điện mừng chúng tôi nhân dịp kỷ niệm lần thứ mười ngày Quốc khánh nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Nhân dân Việt Nam vô cùng biết ơn nhân dân Liên Xô đã ủng hộ nhân dân Việt Nam trong công cuộc kháng chiến giành độc lập. Ngày nay lại hết lòng giúp đỡ nhân dân Việt Nam khôi phục và phát triển kinh tế và văn hoá của mình, sau những năm bị chiến tranh tàn phá. Sự giúp đỡ vô tư và hào hiệp đó càng khuyến khích nhân dân Việt Nam đấu tranh để triệt để thi hành Hiệp định Giơnevơ củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước.

Chúng tôi thành khẩn chúc nhân dân Liên Xô, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản và Chính phủ Liên Xô, sẽ thu được nhiều thắng lợi vĩ đại trong sự nghiệp xây dựng cộng sản chủ nghĩa và bảo vệ hoà bình thế giới.

Kính chúc các đồng chí mạnh khoẻ.

Ngày 5 tháng 9 năm 1955

HỒ CHÍ MINH

Tài liệu lưu tại Bảo tàng
Hồ Chí Minh.

KỶ NIỆM 10 NĂM BÌNH DÂN HỌC VỤ

Dốt thì dại, dại thì hèn. Vì không chịu dại, không chịu hèn, cho nên *thanh toán nạn mù chữ* là một trong những việc cấp bách và quan trọng của nhân dân các nước dân chủ mới.

Trong thời kỳ nô lệ, chính sách ngu dân của đế quốc Pháp đã hãm 95 phần 100 nhân dân ta vào nạn mù chữ.

Cách mạng Tháng Tám thành công, tinh thần ham học của đồng bào ta được cởi mở, cán bộ thì hăng hái phục vụ nhân dân. Do đó, trong một năm, bình dân học vụ đã dạy được hơn ba triệu đồng bào biết đọc, biết viết.

Kháng chiến bùng nổ, khó khăn rất nhiều. Nhưng, hưởng ứng lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch: "Diệt giặc đói, *diệt giặc dốt,* diệt giặc ngoại xâm", cán bộ bình dân học vụ đã cố gắng khắc phục khó khăn, anh dũng chiến đấu chống giặc dốt. Theo báo cáo của Nha bình dân học vụ thì trong những năm kháng chiến đã có:

Hơn 252.000 lớp sơ cấp với non 7.907.900 học trò.

Hơn 103.500 lớp dự bị với hơn 2.513.000 học trò.

1.580 lớp bổ túc với non 77.700 học trò.

Vừa ra sức đánh giặc, cứu nước, vừa ra sức học, đó là một thành tích vẻ vang mà toàn thế giới đã khen phục nhân dân ta.

Từ ngày hoà bình trở lại, bình dân học vụ ở miền Bắc đã dạy được:

Hơn 611.000 học trò sơ cấp.

Hơn 528.000 học trò dự bị.

69.000 học trò bổ túc.

Nhân dịp này, báo *Nhân dân* thành thật chúc mừng và khen ngợi những anh chị em giáo viên và cán bộ bình dân học vụ đã xứng đáng là những "Anh hùng vô danh", đồng thời cũng chúc mừng những đồng bào đã cố gắng đi học.

Cố nhiên, bên những thành tích tốt đẹp, việc tổ chức và việc dạy học còn có những khuyết điểm cần phải sửa chữa để tiến bộ hơn nữa.

Chúng tôi đề nghị: Từ nay về sau, chương trình của bình dân học vụ cần ăn khớp với chính sách chung là *củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất.*

Nội dung dạy và học cần liên hệ thiết thực với những công tác chung: Củng cố miền Bắc, chiếu cố miền Nam, thi đua yêu nước, khôi phục kinh tế, củng cố quốc phòng, phòng gian, bảo mật, v.v..

Bình dân học vụ không những dạy đọc, dạy viết, mà còn phải chú trọng dạy *đạo đức công dân.* Như vậy bình dân học vụ sẽ góp phần xứng đáng vào sự nghiệp đấu tranh cho hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 554,
ngày 8-9-1955.

BÀI NÓI CHUYỆN TRONG BUỔI LỄ BẾ MẠC ĐẠI HỘI THÀNH LẬP MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM

Thưa Chủ tịch đoàn,
Thưa các vị đại biểu,

Sau những ngày làm việc khẩn trương, thảo luận sôi nổi, Đại hội đã nhất trí thông qua bản Cương lĩnh mới của Mặt trận. Đó là một thắng lợi.

Chúng ta có thể nói rằng: Cương lĩnh này là một cương lĩnh *đại đoàn kết,* mục đích của nó là đấu tranh cho *hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ* trong cả nước.

Ai cũng phải nhận rằng: Cương lĩnh của Mặt trận rất vững chắc, rất rộng rãi và rất thiết thực.

Thiết thực, vì nó hoàn toàn phù hợp với nguyện vọng thiết tha của toàn thể đồng bào từ Bắc đến Nam. Trừ một nhóm rất nhỏ đã bán lương tâm cho đế quốc Mỹ, người Việt Nam ai mà chẳng muốn thống nhất nước nhà và thống nhất theo phương pháp hoà bình. Cho nên, nếu tất cả mọi người trong Mặt trận đều ra sức tuyên truyền giải thích cho nhân dân đều hiểu thì chắc rằng tuyệt đại đa số nhân dân ta sẽ hoan nghênh và ủng hộ Cương lĩnh của Mặt trận.

Rộng rãi, vì Cương lĩnh đã nói rõ rằng: Mặt trận sẵn sàng hoan nghênh tất cả những người thật thà phản đối âm mưu của Mỹ - Diệm chia cắt đất nước, thật thà tán thành thống nhất nước nhà. Mặt trận sẵn sàng đoàn kết tất cả những người yêu nước, không phân biệt xu hướng chính trị, tín

ngưỡng tôn giáo, v.v.. Như vậy là Mặt trận sẽ bao gồm những người hiện nay tỏ ra thành tâm thành ý phụng sự Tổ quốc, dù trước đây họ đã theo phe phái nào.

Vững chắc, vì Mặt trận dựa trên nền tảng tối đại đa số nhân dân trong nước là đồng bào công nhân và đồng bào nông dân; đồng thời chú trọng đến tất cả các tầng lớp xã hội trong nước ta, không bỏ sót ai.

Trong nước, Mặt trận được đại đa số nhân dân ta ủng hộ; trên thế giới, Mặt trận sẽ được sự ủng hộ của nhân dân yêu chuộng hoà bình. Sự thiết thực, rộng rãi, vững chắc ấy làm cho tiền đồ của Mặt trận rất vẻ vang.

Sẵn đây, tôi xin nêu vài ý kiến như sau:

- Mặt trận đã xây dựng một Cương lĩnh đúng đắn. Thế là rất tốt cho cuộc đấu tranh sau này. Nhưng đó chỉ là bước đầu trên con đường đi đến thắng lợi hoàn toàn. Từ nay, chúng ta cần phải ra sức đấu tranh để làm cho Cương lĩnh được thực hiện. Cuộc đấu tranh này sẽ rất phức tạp, gay go. Chúng ta phải bền gan, quyết chí. Việc đầu tiên và cấp bức mà chúng ta cần phải làm là *đánh thông tư tưởng* của mọi người, tuyên truyền giải thích bản Cương lĩnh cho thật sâu, thật rộng từ Bắc đến Nam, làm cho mọi người hiểu thấu tinh thần và nội dung của Cương lĩnh, để mọi người hăng hái ủng hộ Cương lĩnh.

- Miền Bắc là nền tảng, là gốc rễ của lực lượng đấu tranh của nhân dân ta. Nền có vững, nhà mới chắc. Gốc có mạnh, cây mới tốt. Muốn thực hiện Cương lĩnh của Mặt trận, thì *chúng ta phải ra sức củng cố miền Bắc về mọi mặt,* phải làm cho miền Bắc vững mạnh và tiến lên mãi; chứ quyết không phải là hạ thấp yêu cầu củng cố miền Bắc.

Làm cho miền Bắc vững mạnh và tiến bộ tức là thiết thực chiếu cố miền Nam.

- Có người hỏi rằng: Mặt trận có Cương lĩnh tốt, nhưng nếu bọn Mỹ - Diệm cứ ỳ ra thì thế nào?

Câu trả lời là: bản chất của hòn đá là cứ ỳ ra, không nhúc nhích. Nhưng khi nhiều người đồng tâm hiệp lực mà xô đẩy, thì dù tảng đá to mấy, nặng mấy, cũng phải lăn.

Chúng ta, đồng tâm hiệp lực, kiên quyết củng cố miền Bắc, kiên quyết thực hiện Cương lĩnh của Mặt trận đó là một lực lượng xô đẩy vô cùng mạnh mẽ, dù Mỹ - Diệm muốn ỳ ra cũng không ỳ được, muốn không lăn cũng cứ phải lăn.

Vì vậy, không nên hỏi: Nếu Mỹ - Diệm cứ ỳ ra thì thế nào? Mà mỗi người chúng ta nên tự hỏi: Mình đã cố gắng đến mức nào, đã làm trọn nhiệm vụ được chừng nào? Tất cả chúng ta cố gắng làm trọn nhiệm vụ củng cố miền Bắc và thực hiện Cương lĩnh của Mặt trận, thêm vào đó lại có áp lực của nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới, thì Mỹ - Diệm nhất định phải lăn!

Thưa các vị đại biểu,

Lịch sử trong những năm qua đã tỏ rõ lực lượng đoàn kết của nhân dân ta là vô địch và Mặt trận dân tộc thống nhất đã nhiều lần thắng lợi.

Mặt trận Việt Minh đã giúp Cách mạng Tháng Tám thành công.

Mặt trận thống nhất Việt Minh - Liên Việt đã giúp kháng chiến thắng lợi.

Chúng ta có thể tin chắc rằng: với sự cố gắng của mọi người và sự ủng hộ của toàn dân, Mặt trận Tổ quốc sẽ làm trọn nhiệm vụ vẻ vang là giúp xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Tôi nhờ các vị đại biểu chuyển lời chào thân ái của Chính phủ và của tôi cho đồng bào toàn quốc và riêng cho đồng bào miền Nam đang anh dũng đấu tranh.

Nói ngày 10-9-1955.

Báo *Nhân dân,* số 560,
ngày 14-9-1955.

BÁO CÁO TẠI QUỐC HỘI NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HOÀ KHOÁ I, KỲ HỌP THỨ NĂM[23]

Thưa các vị đại biểu,

Về việc Đoàn đại biểu của Chính phủ ta đi thăm ba nước bạn Trung Quốc, Mông Cổ và Liên Xô, chắc nhiều vị đã rõ. Nhưng vì cuộc đi thăm ấy có ảnh hưởng lớn đối với chính trị và kinh tế nước ta, cho nên tôi thấy cần báo cáo lại.

Trong những ngày ở các nước bạn, Đoàn đại biểu ta đi đến đâu cũng được Đảng, Chính phủ và nhân dân các nước bạn đón tiếp cực kỳ long trọng và thân mật. Có tai nghe mắt thấy cảm tình yêu mến nồng nàn của nhân dân các nước bạn đối với nhân dân ta, thì càng thấm thía rằng chữ *Đại gia đình* hoà bình, dân chủ và xã hội chủ nghĩa không phải chỉ là một danh từ đẹp, mà thật là một khối đoàn kết chặt chẽ, một lực lượng vô địch.

Mục đích cuộc đi thăm là nhằm củng cố thêm tình đoàn kết hữu nghị giữa nhân dân ta và nhân dân các nước bạn và phát triển thêm sự hợp tác về chính trị, kinh tế, văn hoá giữa các nước bạn và nước ta. Mục đích ấy đã hoàn toàn đạt được.

Về chính trị: Đoàn đại biểu ta và các Chính phủ bạn *đều nhất trí* trong sự nhận định tình hình thế giới, tình hình Đông - Nam á và tình hình Đông Dương, đều nhất trí về phương pháp giữ gìn hoà bình.

Các nước bạn hoàn toàn ủng hộ ta trong cuộc đấu tranh đặng triệt để thi hành Hiệp định Giơnevơ.

Những bản tuyên bố chung của Đoàn đại biểu ta và Chính phủ Liên Xô, Chính phủ Trung Quốc đều nhất trí nhấn mạnh sự quan trọng của việc hiệp thương giữa Chính phủ ta và chính quyền miền Nam theo đúng Hiệp định Giơnevơ để bàn về việc chuẩn bị tổng tuyển cử tự do trong cả nước nhằm mục đích thống nhất đất nước Việt Nam.

Về kinh tế: trên cơ sở bình đẳng và tôn trọng chủ quyền và độc lập của ta, các nước bạn, trước hết là Liên Xô và Trung Quốc giúp ta tiền bạc, máy móc và kỹ thuật để ta khôi phục và phát triển kinh tế của ta.

Liên Xô tặng ta 400 triệu đồng rúp trong 2 năm, giúp ta khôi phục và xây dựng 25 xí nghiệp.

Trung Quốc tặng ta 800 triệu đồng nhân dân tệ trong 5 năm, giúp ta làm lại các đường xe lửa, bến tàu thuỷ, tu sửa cầu đường, xây dựng nhà máy dệt, nhà máy thuộc da, nhà máy làm giấy, v.v..

Liên Xô và Trung Quốc đều giúp ta đào tạo cán bộ chuyên môn và phái các nhà chuyên môn sang giúp ta. Đồng thời, để mở mang việc buôn bán, ta và các nước bạn đã ký những hiệp nghị mậu dịch.

Nước Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ tặng ta một số thịt và một số bò, một số cừu để ta lập một nông trường chăn nuôi.

Các nước anh em khác, như Tiệp Khắc, Cộng hoà Dân chủ Đức, Ba Lan, Hunggari, Rumani, Bungari, v.v. đều ra sức giúp ta.

Về văn hoá: Đoàn đại biểu ta và các Chính phủ bạn đều đồng ý mở rộng hợp tác về văn hoá, giáo dục, y tế. Liên Xô, Trung Quốc tặng ta những dụng cụ cần thiết cho văn hoá và y tế, giúp ta một số giáo sư, đồng ý cho ta gửi một số cán bộ sang học ở Liên Xô và Trung Quốc. Hiện nay nhân dân ta đang hoan nghênh các đoàn văn công Trung Quốc, Triều Tiên và Anbani. Đoàn văn công ta thì đang được nhân dân Ba Lan, Liên Xô và Trung Quốc hoan nghênh. Đó là bước đầu tốt đẹp của sự trao đổi văn hoá giữa nước ta và các nước bạn.

Các nước bạn giúp ta một cách khẳng khái, vô tư, như anh em giúp nhau, tuyệt đối không có chút gì vụ lợi. Các nước bạn chỉ mong chúng ta cố gắng làm cho nhân dân ta thắng lợi trong cuộc đấu tranh giành thống nhất, nước ta mau giàu mạnh, dân ta được ấm no.

Ta được các nước bạn giúp, tức là có thêm điều kiện để tự lực cánh sinh.

Chính phủ ta phải có kế hoạch để sử dụng hợp lý sự giúp đỡ ấy.

Cán bộ ta phải ra sức công tác, phải làm việc tốt với các chuyên gia bạn, học tập kinh nghiệm tiền tiến của các nước bạn; phải bảo quản và sử dụng tốt những máy móc và vật liệu các nước bạn đã giúp ta; phải chống tư tưởng ỷ lại; phải nghiêm khắc chống bệnh quan liêu, lãng phí, tham ô.

Nhân dân ta phải ra sức thi đua tăng gia sản xuất và tiết kiệm về mọi mặt, nhất là về sản xuất nông nghiệp, để trừ diệt nạn đói kém, để có lương thực đầy đủ.

Mọi người, mọi ngành đều cố gắng thi đua, thì kế hoạch khôi phục kinh tế của ta nhất định hoàn thành được, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân ta dần dần được nâng cao, miền Bắc được củng cố vững mạnh; đồng bào miền Nam càng thêm hăng hái đấu tranh, công cuộc xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh nhất định sẽ thực hiện được.

Sẵn đây tôi xin trả lời một câu hỏi: Vì sao chúng ta phải ra sức củng cố miền Bắc thật vững mạnh để có thể chiếu cố miền Nam, chứ quyết không thể vì muốn chiếu cố miền Nam mà hạ thấp yêu cầu của miền Bắc?

Lý do rất giản đơn. Như tôi đã có dịp trình bày trước Đại hội Mặt trận Tổ quốc: "Nền có vững, nhà mới chắc; gốc có mạnh, cây mới tốt". Miền Bắc là nền tảng, là gốc rễ lực lượng đấu tranh của toàn dân ta, cho nên chúng ta phải làm cho nó thật vững, thật mạnh.

Xin nêu một thí dụ rất giản đơn khác. Trong công việc vận tải bằng xe lửa, nếu đầu tàu yếu thì không thể chuyên chở nhiều. Muốn kéo nhiều toa, muốn chở nhiều khách, muốn chuyển nhiều hàng, thì đầu tàu ắt phải thật chắc, thật mạnh, thật tốt; miền Bắc phải là cái *đầu tàu* thật vững, thật tốt ấy để đưa cuộc đấu tranh chính trị của nhân dân ta đến thắng lợi hoàn toàn.

Nhân dịp này, tôi đề nghị Quốc hội nhiệt liệt hoan hô sự giúp đỡ vô tư và khẳng khái của các nước anh em ta.

Đọc ngày 20-9-1955.

Báo *Nhân dân,* số 567,
ngày 21-9-1955.

ĐIỆN CẢM ƠN CHÍNH PHỦ LIÊN XÔ

Kính gửi đồng chí K.E.Vôrôsilốp,
Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao
Liên bang Cộng hoà Xã hội chủ nghĩa xôviết,

Thay mặt nhân dân và Chính phủ Việt Nam, tôi xin cảm tạ lòng quan tâm của Chính phủ Liên Xô đối với nhân dân Việt Nam bị nạn bão vừa qua và cảm ơn Hội hồng thập tự và Bán nguyệt đ) Liên Xô về sự giúp đỡ dân bị bão.

Ngày 15 tháng 10 năm 1955

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1956, t.III, tr.216.

---

1) Nay gäi lµ Tr¨ng l-ìi liÒm ®á.

GỬI CÁC EM HỌC SINH

Nhân dịp ngày mở trường, báo *Nhân dân* thân ái chào mừng các em và có mấy lời nhắn nhủ các em:

Biết rằng bố mẹ, thầy giáo, Đảng và Chính phủ đều quan tâm đến mình - chắc các em sẽ vui vẻ và hăng hái học tập.

Giáo dục các em là việc CHUNG của gia đình, trường học và xã hội. Bố mẹ, thầy giáo và người lớn phải cùng nhau phụ trách; trước hết là phải làm gương mẫu cho các em trước mọi việc.

Nước ta mới giải phóng được một năm, chế độ cũ của thực dân và phong kiến không khỏi còn để lại ít nhiều ảnh hưởng không tốt trong những đầu óc trẻ non. Vậy chúng ta phải dùng tinh thần và đạo đức mới để rửa gọt những ảnh hưởng ấy. Đối với các em, việc giáo dục gồm có:

- *Thể dục:* để làm cho thân thể mạnh khoẻ, đồng thời cần giữ gìn vệ sinh riêng và vệ sinh chung.
- *Trí dục:* ôn lại những điều đã học, học thêm những tri thức mới.
- *Mỹ dục:* để phân biệt cái gì là đẹp, cái gì là không đẹp.
- *Đức dục:* là yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, yêu khoa học, yêu trọng của công, (5 cái yêu).

Các em cần rèn luyện cái đức tính thành thật và dũng cảm.

ở trường, thì kính thầy, yêu bạn, đoàn kết và giúp đỡ lẫn nhau.

ở nhà, thì yêu kính và giúp đỡ cha mẹ.

ở xã hội, thì tuỳ sức mình mà tham gia những việc có ích lợi chung.

Đảng, Chính phủ và nhân dân ta lo cải cách ruộng đất, khôi phục kinh tế, tăng cường quốc phòng, củng cố miền Bắc... để thống nhất nước nhà - đều nhằm mục đích xây dựng cho các em một đời sống tươi vui, sung sướng. Gia đình, trường học và xã hội chăm lo giáo dục, đều nhằm mục đích làm cho các em mai sau trở nên những công dân tốt, những cán bộ tốt, những người chủ tốt của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Chúc các em thi đua học tập và tiến bộ, cho xứng đáng là cháu ngoan của Bác Hồ!

(Sẵn đây, chúng tôi đề nghị Bộ Giáo dục cùng các thầy giáo và các đại biểu của học sinh xét lại "10 điều ghi nhớ" của tiểu học và "12 điều ghi nhớ" của trung học, để cho các em học sinh dễ ghi nhớ và dễ thực hành hơn.)

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 600,
ngày 24-10-1955.

BÀI NÓI CHUYỆN TẠI HỘI NGHỊ GIẢM TÔ VÀ CẢI CÁCH RUỘNG ĐẤT

Hôm nay Bác đến nói về mấy vấn đề sau đây:

1. Cải cách nông thôn

Có cán bộ tưởng rằng cải cách ruộng đất xong thì công cuộc cải cách nông thôn cũng xong. Thế là nhầm. Cải cách ruộng đất xong rồi, còn phải *phúc tra*, còn phải thực hiện tổ đổi công rộng khắp và vững chắc, còn phải tổ chức hợp tác xã nông nghiệp, rồi khi đã có điều kiện và nông dân yêu cầu thì tiến tới nông trường tập thể. Thế cũng chưa hết, còn phải làm cho nông nghiệp xã hội hoá. Có như vậy, nông nghiệp mới phát triển đầy đủ, nông dân mới thật ấm no và giàu có (ở Liên Xô có những nông hộ trong nông trường tập thể mỗi năm lĩnh được 15 vạn đồng rúp và 5 tấn lương thực). Đó là một việc lâu dài. Liên Xô phải làm 17 năm mới xong. Trung Quốc trù tính phải làm 18 năm. Vì Trung Quốc có kinh nghiệm và sự giúp đỡ của Liên Xô, nhưng nước Trung Quốc rộng lắm.

Nước ta nhỏ hơn, lại có kinh nghiệm và sự giúp đỡ khảng khái vô tư của Liên Xô, Trung Quốc và các nước bạn khác. Cho nên nước ta có thể tiến nhanh hơn một chừng nào đó.

Kinh nghiệm lịch sử đã chỉ rõ: nông thôn phải kinh qua *2 cuộc cách mạng*: cải cách ruộng đất là một cuộc, cuộc thứ hai là từ chỗ thực hiện tổ đổi công, hợp tác xã, nông trường tập thể đến chỗ xã hội hoá nông nghiệp.

Như vậy, cải cách ruộng đất xong chưa phải là mọi việc đều xong!

Đảng và Chính phủ có quyết định khôi phục kinh tế, muốn khôi phục kinh tế thì phải cải cách ruộng đất.

Người thì có hai chân. Kinh tế một nước thì có hai bộ phận chính: nông nghiệp và công nghiệp. Người không thể thiếu một chân, thì nước không thể thiếu một bộ phận kinh tế.

Nước ta là nước nông nghiệp, cho nên hiện nay nông nghiệp là quan trọng nhất. Nâng cao nông nghiệp là nhiệm vụ của toàn Đảng, toàn chính quyền, toàn dân.

ở Trung Quốc, cải cách ruộng đất xong rồi, nay bước sang hợp tác xã nông nghiệp cũng phải tiến hành một cuộc vận động khẩn trương, mạnh mẽ lâu dài.

Chớ lầm tưởng rằng cải cách ruộng đất xong là hoàn toàn thái bình rồi. Coi nhẹ cải cách ruộng đất là không đúng.

2. Lực lượng của địch và của ta

Cải cách ruộng đất là một cuộc đấu tranh giai cấp, một cuộc cách mạng. Giai cấp địa chủ muốn chống lại nông dân, chúng có tổ chức phản động của chúng. Đó là dĩ nhiên, không có gì lạ. Lực lượng của chúng gồm có: một là lực lượng bản thân của chúng, hai là *những khuyết điểm của cán bộ ta*. Những khuyết điểm mà cán bộ phạm phải, là đồng minh đắc lực của địch.

Lực lượng ta thế nào? Ta có Đảng, có Chính phủ, có Mặt trận dân tộc thống nhất, có quân đội. ở địa phương thì có bần cố trung nông, có chi bộ, nông hội, chính quyền, công an, du kích. Lại có quân đội nhân dân giúp đỡ. Ta mới giải phóng, địch thống trị đã lâu đời, cho nên ở một đôi địa phương, khi đội về, địch có thể tạm thời mạnh hơn ta. Nhưng chung quy ta vẫn mạnh hơn địch.

Có cán bộ cho rằng vùng công giáo khó phát động. Phải nhớ rằng đại đa số đồng bào công giáo cũng là nông dân nghèo khổ, cũng bị bóc lột tàn tệ, cũng muốn có cơm ăn, ruộng cày. Nếu ta kiên nhẫn thật sự ba cùng với họ, khéo giác ngộ và tổ

chức họ, thì nhất định làm được. Các cô, các chú đã có kinh nghiệm đó.

3. Cán bộ

Cải cách ruộng đất là một cuộc đấu tranh cách mạng. Phải tin tưởng thắng lợi, thì đấu tranh mới kiên quyết.

Ta có đủ điều kiện thắng lợi: ta có chính sách, phương châm đúng; có lực lượng quần chúng đông đảo; cán bộ ta đã được học tập và đã có kinh nghiệm lãnh đạo quần chúng đấu tranh.

Cán bộ phải thế nào?

- Phải có lập trường vững vàng, tư tưởng phải thông, không sợ khó, không sợ khổ.
- Phải ba cùng thật thà. Cán bộ nào chỉ "một cùng; hai cùng hoặc hai cùng rưỡi" thì sẽ thất bại. Cán bộ nào ba cùng thật sự thì đều thành công.
- Phải đi sâu, xét kỹ; phải luôn luôn kiểm tra công tác; chấp hành chính sách phải coi trọng từ việc to đến việc nhỏ; phải nhớ rằng "sai một ly đi một dặm".
- Có khuyết điểm thì sửa chữa ngay, không nên chán nản và không nên đợi đến khai hội mới phê bình, sửa chữa. Đối với cán bộ tốt cần khen thưởng kịp thời ở đội, ở đoàn, hoặc đề nghị Chính phủ khen thưởng để khuyến khích mọi người, không nên để chậm đến tổng kết mới làm.

Bí quyết thắng lợi là:

- Kiên quyết chấp hành chính sách của Đảng và Chính phủ bất kỳ việc lớn, việc nhỏ;
- Tin tưởng chắc chắn vào chính sách và sự lãnh đạo của Đảng;
- Dựa hẳn vào quần chúng.

Các cô, các chú đi cải cách ruộng đất cũng như bộ đội đi đánh giặc. Phải tin chắc vào lực lượng của mình thì mới đánh thắng giặc.

Trong kháng chiến, Bác thường nói: "Càng gần thắng lợi, càng nhiều gian khổ, gay go". Nay trong cải cách ruộng đất

cũng thế. Ta đã hoàn thành cải cách ruộng đất nhiều nơi. Địch gần đến đường cùng, chúng càng hết sức quậy cựa.

Không nên đánh giá nhẹ sức phản kháng của địch, nhưng cũng không nên thấy chúng chống lại mà hoang mang.

Có thể nói: đợt 5 cải cách ruộng đất giống như chiến dịch Điện Biên Phủ. Trong chiến dịch đó ta đã gặp nhiều khó khăn nhất trong suốt 8 năm kháng chiến nhưng ta đã thắng. Cũng như bộ đội ta, các cô, các chú phải có quyết tâm khắc phục khó khăn trong đợt tới thì cũng sẽ thắng lợi như Điện Biên Phủ.

4. Phải thật sự quan tâm đến đời sống của nông dân

Trong khi tiến hành cải cách ruộng đất phải chú trọng vận động quần chúng *sản xuất;* phải thật sự săn sóc đến đời sống của nông dân.

Vừa rồi có bão lớn, nhiều nơi cán bộ đã biết tạm ngừng đấu tranh, tập trung lực lượng giúp dân chống bão, thế là đúng.

Hiện nay Đảng và Chính phủ có quyết định khôi phục kinh tế, mà *sản xuất nông nghiệp là chính.* Cán bộ đi cải cách ruộng đất phải đảm bảo kế hoạch sản xuất đó trong vùng mình đang hoạt động.

Nói ngày 31-10-1955.

Tài liệu lưu tại Cục lưu trữ
Văn phòng Trung ương Đảng.

THƯ GỬI GIÁO VIÊN, HỌC SINH, CÁN BỘ THANH NIÊN VÀ NHI ĐỒNG

Thân ái gửi toàn thể thầy giáo, học trò và cán bộ thanh niên và nhi đồng,

Nhân dịp các trường bước vào năm học mới, tôi có mấy lời gửi anh chị em và các cháu:

Trong năm học vừa qua, từ khi miền Bắc hoàn toàn giải phóng, các thầy giáo và cán bộ đã cố gắng nhiều. Các cháu học trò đã có những tiến bộ khá. Nhà trường đông đúc vui vẻ. Đó là một thành tích đáng mừng.

Nhưng đó mới là bước đầu.

Trường học của chúng ta là trường học của chế độ dân chủ nhân dân, nhằm mục đích đào tạo những công dân và cán bộ tốt, những người chủ tương lai tốt của nước nhà. Về mọi mặt, trường học của chúng ta phải hơn hẳn trường học của thực dân và phong kiến.

Muốn được như thế thì thầy giáo, học trò và cán bộ phải cố gắng hơn nữa để tiến bộ hơn nữa.

Trước hết phải ra sức tẩy sạch ảnh hưởng giáo dục nô dịch của thực dân còn sót lại, như: Thái độ thờ ơ đối với xã hội, xa rời đời sống lao động và đấu tranh của nhân dân; học để lấy bằng cấp, dạy theo lối nhồi sọ. Và cần xây dựng tư tưởng: dạy và học để phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Nhà trường phải gắn liền với thực tế của nước nhà, với đời sống của nhân dân. Thầy giáo và học trò, tuỳ hoàn cảnh và khả năng, cần tham gia những công tác xã hội, ích nước lợi dân.

Ngoài ra, mỗi một cấp giáo dục cần nhận rõ nhiệm vụ của mình trong lúc này:

- *Đại học* thì cần kết hợp lý luận khoa học với thực hành, ra sức học tập lý luận và khoa học tiên tiến của các nước bạn, kết hợp với thực tiễn của nước ta, để thiết thực giúp ích cho công cuộc xây dựng nước nhà.
- *Trung học* thì cần đảm bảo cho học trò những tri thức phổ thông chắc chắn, thiết thực, thích hợp với nhu cầu và tiền đồ xây dựng nước nhà, bỏ những phần nào không cần thiết cho đời sống thực tế.
- *Tiểu học* thì cần giáo dục các cháu thiếu nhi: yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, yêu khoa học, trọng của công. Cách dạy phải nhẹ nhàng và vui vẻ, chớ gò ép thiếu nhi vào khuôn khổ của người lớn. Phải đặc biệt chú ý giữ gìn sức khoẻ của các cháu.

Tôi cũng mong các gia đình liên lạc chặt chẽ với nhà trường, giúp nhà trường giáo dục và khuyến khích con em chăm chỉ học tập, sinh hoạt lành mạnh và hăng hái giúp ích nhân dân.

Chúc các thầy giáo, cán bộ và các cháu năm học mới: Đoàn kết, cố gắng, tiến bộ.

Chào thân ái

Hà Nội, ngày 31 tháng 10 năm 1955

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 610,
ngày 3-11-1955.

THƯ GỬI THANH NIÊN CÔNG TRƯỜNG ĐÁ SƠN TÂ[1]

Thân ái gửi các cháu nam nữ thanh niên công trường đá Sơn Tây,

Bác đã nhận được báo cáo của các cháu (4-10),

Các cháu đã cố gắng tăng năng suất và tiết kiệm. Kết quả tính ra tiền là hơn 6 triệu đồng.

Thế là tốt.

Nhưng đồng thời các cháu còn phạm khuyết điểm tham ô, lãng phí, tính ra tiền là độ 3 triệu đồng. Thế là khác nào các cháu đã tự làm hỏng một nửa thành tích của mình!

Bác mong các cháu từ nay thi đua làm đúng những lời hứa hẹn trong báo cáo, tức là:

- Nâng cao tinh thần đoàn kết, giúp đỡ lẫn nhau, Nam cũng như Bắc.
- Nâng cao tinh thần trách nhiệm, thi đua tăng năng suất và tiết kiệm.
- Nâng cao cảnh giác, chống tham ô, lãng phí.

Các cháu nên nhớ rằng: làm việc ở công trường hoặc ở nơi khác đều là tham gia vào công cuộc củng cố miền Bắc, chiếu

1) Trong cuộc vận động chống tham ô, lãng phí ở công trường đá Sơn Tây, 551 thanh niên làm việc ở công trường này đã báo cáo lên Bác Hồ thành tích tiết kiệm, tăng năng suất là 6 triệu 41 vạn 8900 đồng; đồng thời, tự phê bình những tham ô lãng phí, làm thiệt hại công quỹ 3 triệu đồng. Bác đã gửi thư này cho công trường đá Sơn Tây.

cố miền Nam, để tiến đến thực hiện hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước, cũng đều là *nhiệm vụ và vinh dự* của thanh niên.

Bác biếu các cháu 5 cái huy hiệu làm giải thưởng thi đua từ nay đến cuối năm.

Chúc các cháu mạnh khoẻ và cố gắng tiến bộ.

Tháng 10 năm 1955

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 611,
ngày 4-11-1955.

HOAN NGHÊNH HỘI NGHỊ CÁN BỘ QUẢN LÝ XÍ NGHIỆP

Lần này là lần đầu tiên hơn 150 cán bộ các xí nghiệp khai hội, dưới sự hướng dẫn của Bộ Công nghiệp, để nghiên cứu cách quản lý xí nghiệp cho tốt. Đó là một việc rất có ích, rất hợp thời.

Nói chung, việc quản lý xí nghiệp trong thời kỳ vừa qua, cán bộ ta đã cố gắng và đã thu được thành tích khá nhiều, nhưng kiểm điểm lại thì khuyết điểm cũng không ít.

Cán bộ quản lý cần nhận thật rõ rằng: công nghiệp và nông nghiệp là như hai chân của nền kinh tế nước nhà. Chân phải thật vững thật khoẻ, thì kinh tế mới tiến bộ thuận lợi và nhanh chóng.

Đảng và Chính phủ ta có chính sách và đường lối đúng đắn. Công nhân ta rất hăng hái cần cù. Các nước bạn ra sức giúp đỡ ta về mọi mặt. Thế là *ta có đủ điều kiện để khôi phục và phát triển kinh tế công nghiệp* (và nông nghiệp).

Đảng và Chính phủ tin cậy cán bộ, giao cho cán bộ nhiệm vụ chủ chốt, nhiệm vụ quản lý. Đó là một nhiệm vụ nặng nề nhưng rất vẻ vang. Cán bộ ta phải luôn luôn cố gắng làm trọn nhiệm vụ, mới xứng đáng với lòng tin cậy của Đảng, của Chính phủ và của nhân dân. Muốn như vậy thì cán bộ ta phải cố gắng quản lý thật tốt các xí nghiệp, phải bảo đảm kinh doanh có lãi cho nước nhà. Để đạt mục đích ấy - mà mục đích ấy nhất định phải đạt cho kỳ được - thì cán bộ quản lý:

- Phải thật sự cần, kiệm, liêm, chính.

- Phải thật sự chống bệnh quan liêu, tham ô, lãng phí. Phải nâng cao cảnh giác, bảo vệ xí nghiệp.
- Phải khéo đoàn kết và lãnh đạo công nhân; mọi việc đều dựa vào lòng nồng nàn yêu nước và năng lực sáng tạo dồi dào của công nhân; dùng phương pháp dân chủ mà đẩy mạnh phong trào thi đua sản xuất và tiết kiệm.
- Phải thật sự săn sóc đến đời sống tinh thần và vật chất của công nhân.
- Phải cố gắng nghiên cứu và học tập để tiến bộ.

Trong Hội nghị này, các đại biểu nên thật thà tự phê bình và phê bình, cùng nhau trao đổi kinh nghiệm. Kinh nghiệm xấu để giúp nhau sửa chữa. Kinh nghiệm tốt để học tập lẫn nhau. Đồng thời, nên *ký giao kèo thiết thực cùng nhau thi đua thực hiện đầy đủ kế hoạch kinh doanh năm 1956.*

Làm được những điều trên đây, tức là Hội nghị thành công tốt đẹp.

Chúc các đại biểu mạnh khoẻ và cố gắng.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 616,
ngày 9-11-1955.

ĐIỆN MỪNG SINH NHẬT TỔNG THỐNG NƯỚC CỘNG HOÀ ẤN ĐỘ

Kính gửi ông Ragiăngđra Prasát,
Tổng thống nước Cộng hoà ấn Độ,

Nhân dịp sinh nhật lần thứ 71 của Tổng thống, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, tôi kính gửi ngài lời chúc mừng nhiệt liệt.

Xin kính chúc Tổng thống mạnh khoẻ để lãnh đạo công cuộc xây dựng nước Cộng hoà ấn Độ ngày thêm thịnh vượng và góp phần đấu tranh củng cố hoà bình châu á và thế giới.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 640,
ngày 3-12-1955.

BÀI NÓI CHUYỆN TẠI HỘI NGHỊ TỔNG KẾT CẢI CÁCH RUỘNG ĐẤT BẮC - BẮ[1]

Trong cải cách ruộng đất vừa qua cán bộ đều cố gắng và có thành tích: đã lãnh đạo nông dân đánh đổ thế lực phong kiến, đưa lại ruộng đất và chính quyền xã cho nông dân lao động. Đã chấn chỉnh được tổ chức của xã, củng cố chính quyền dân chủ trong nông thôn. Đó là thành tích đáng mừng, đáng khen. Đó là kết quả tốt. Những kết quả tốt cũng như ánh sáng nó càng soi rõ những khuyết điểm các cô các chú đã mắc phải.

Thí dụ: trong chỉnh huấn, còn có một số ít cán bộ chưa thật thà kiểm thảo, còn sợ mất thể diện. Như thế là không đúng. Chỉnh huấn cũng như tắm rửa. Tắm rửa phải tắm rửa cho sạch. Trong chỉnh huấn thì phải thật thà kiểm thảo hết những sai lầm, để sửa chữa, để tiến bộ.

Sau đây là một số khuyết điểm chính, các cô, các chú phải nhớ mà sửa chữa cho kỳ được:

1. *Chưa phân biệt thật rõ ai là địch, ai là ta.* Đó là vì lập trường chưa vững, chưa nắm vững chính sách, cho nên khuyết điểm ấy đã đẻ ra những khuyết điểm khác nhau:

- Đối với địch không kiên quyết, thấy chúng hung hãn thì hoang mang sợ sệt.
- Bị địch bao vây, có khi truy bức, bắt bớ lung tung, phân định thành phần không thật đúng, để sót địa chủ, hoặc quy sai phú nông, trung nông lên địa chủ.

---

1) C¶i c¸ch ruéng ®Êt ë B¾c Giang, B¾c Ninh.

Những khuyết điểm trên đã làm giảm bớt những thành công, những thắng lợi trong đợt qua.

- Chưa nhận rõ ai là địch, ai là ta nên một số cán bộ mắc phải khuyết điểm nữa rất nghiêm trọng là *dùng nhục hình.*

Bác đã nhiều lần nhắc: *dùng nhục hình là dã man*. Chỉ có bọn đế quốc và phong kiến mới dùng. Chính vì cán bộ không biết dựa vào bần cố nông mà đánh địch, cho nên mới dùng nhục hình. Đánh người ta đau quá thì không có người ta cũng phải nhận là có. Như thế là cán bộ đã tự mình lừa mình. Từ nay các cô các chú phải kiên quyết sửa chữa khuyết điểm này.

2. Khuyết điểm thứ hai là *không thật thà dựa vào bần cố nông.* Đội quân của cải cách ruộng đất là bần nông, cố nông rồi đến trung nông lớp dưới. Đi đánh giặc mà không dựa vào quân đội của mình thì có thắng được không ? Các cô các chú đi đánh giai cấp địa chủ mà không dựa vào quân đội của mình là bần nông, cố nông và trung nông lớp dưới, thì có thành công được không ?

Cần phải nắm thật vững 3 điểm:

- Dựa hẳn vào bần cố nông.
- Đoàn kết chặt chẽ với trung nông.
- Liên hiệp với phú nông.

Nhưng chớ có ngược lại, chỉ liên hiệp với phú nông mà quên không dựa hẳn vào bần cố nông, không đoàn kết chặt chẽ với trung nông. Phải nhớ rằng dựa hẳn vào bần cố nông là chính.

Cũng do khuyết điểm chính đó mà các cô, các chú mắc phải sai lầm khác:

- *Không thật thà ba cùng.* Trong năm cán bộ thì có một không thật thà ba cùng. Phải ba cùng để gần gũi bần cố nông, mới biết được kẻ địch. Nếu xa rời bần cố nông thì không biết rõ được địch, không hiểu rõ được mưu mô của địch để đánh đổ địch.

Cũng do không thật thà ba cùng, không dựa hẳn vào bần cố nông, cho nên không biết đến đời sống của nông dân, không học hỏi được quần chúng, bao biện, chủ quan, tự mãn. Rồi

một số cán bộ sinh ra mệt mỏi, muốn nghỉ ngơi, không hăng hái công tác.

Cán bộ nào đi nhiều nhất là 5 đợt trong hai năm. Hai năm so với cuộc kháng chiến trường kỳ của ta thì vẫn là ngắn.

Thử hỏi: Bộ đội có thể nói "tôi chiến đấu 5, 6 năm rồi, bây giờ xin cho tôi nghỉ" có được không ? Cố nhiên không thể nói như vậy.

Các cô các chú đi cải cách ruộng đất mới có hai năm mà đã muốn nghỉ, thì có đúng không?

- Tệ nhất là trong hàng ngũ cán bộ có một số ít đã tham ô, hủ hoá. Các cô các chú là những người mà Đảng, Chính phủ tin cậy, nhân dân tin cậy phái các cô các chú cùng với nông dân đấu tranh cải cách ruộng đất.

Cán bộ nào mà tham ô, hủ hoá là có tội to với Đảng và Chính phủ, có tội to với nhân dân và có tội to cả với anh chị em cán bộ khác. Vì người ta không nói tên anh A, anh B, hoặc anh C tham ô hủ hoá; mà người ta nói cán bộ cải cách ruộng đất tham ô hủ hoá.

Cải cách ruộng đất đợt này so với đợt trước sẽ phức tạp và khó khăn hơn nhiều. Nhưng chính vì đợt này phức tạp khó khăn hơn trước, cho nên cố gắng thì thành công sẽ vẻ vang hơn trước. Cũng như ta chiến đấu gay go thì thắng lợi vang ra thế giới cũng lừng lẫy hơn như Điện Biên Phủ vậy.

Chiến dịch Điện Biên Phủ khó khăn, gay go nhất. Quân đội ta đã kiên quyết vượt mọi khó khăn để chiến thắng. Các cô, các chú cần phải học tập quyết tâm của các chiến sĩ Điện Biên Phủ để tiến hành cải cách ruộng đất đợt 5 được thắng lợi.

Muốn cải cách ruộng đất đợt 5 được tốt, các cô, các chú phải giúp nhau sửa chữa cho bằng được những sai lầm khuyết điểm kể trên, phải thật sự nắm vững chính sách, chú ý đến sinh hoạt của nhân dân. Sang năm mới Đảng và Chính phủ phát động phong trào thi đua sản xuất nông nghiệp, các cô, các chú phải gắn liền công tác cải cách ruộng đất với việc lãnh đạo sản xuất nông nghiệp.

Tuyệt đối chớ dùng nhục hình. Ai còn dùng nhục hình thì sẽ bị kỷ luật, vì dùng nhục hình là trái với đường lối, chính sách

của Đảng và Chính phủ, trái với nhân đạo, không khác gì hành động dã man của đế quốc và phong kiến.
Chớ quy định sai thành phần. Vì nếu quy địa chủ lọt xuống phú nông hoặc xuống trung nông, là rước địch vào nhà mình. Nếu quy phú nông hoặc trung nông lên địa chủ, là gây thêm lực lượng cho địch.
Địch phá, ta phải kiên quyết trấn áp, nhưng chớ bắt bớ lung tung, chớ để địch bao vây. Trong chiến dịch Điện Biên Phủ, giặc dùng lực lượng tinh nhuệ nhất và dùng đủ mọi cách chống lại ta. Địch càng gần thất bại, chúng càng điên cuồng, cuộc đấu tranh lại càng gay go. Như con giun không biết nhảy, khi ta dẫm lên nó, nó cũng giãy trước khi chết. Giai cấp địa chủ cũng thế. Đến đường cùng, chúng sẽ dùng đủ mọi cách để chống lại ta một cách quyết liệt hơn, chúng ta không nên vì thế mà hoang mang. Muốn đánh thắng địch, các cô, các chú phải sửa chữa khuyết điểm, phải nắm vững chính sách, phải có tính tổ chức và phải có tinh thần kỷ luật, đó là những điểm mà Đảng và Chính phủ đã giáo dục cho các cô, các chú. Các đoàn uỷ, các đội trưởng càng phải tỉnh táo, cán bộ nào có sai lầm, phải giúp đỡ sửa chữa ngay, không nên để đến cuối đợt mới phê bình sửa chữa.
Các đoàn uỷ, các đội trưởng phải kiểu mẫu, đi sâu xét kỹ, tỉnh táo nắm vững chính sách, gần gũi quần chúng, thật thà ba cùng.
Nhớ kỹ và làm đúng những lời Bác dặn, thì nhất định các cô các chú sẽ thành công.
Là đạo quân đánh phong kiến, nếu cố gắng làm công tác được tốt, tức là các cô các chú cống hiến một phần thiết thực vào việc thực hiện chính sách của Đảng và Chính phủ, củng cố miền Bắc, khôi phục kinh tế, góp phần vào việc đấu tranh thực hiện hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước.

Nói ngày 17-12-1955.
Tài liệu lưu tại Cục lưu trữ
Văn phòng Trung ương Đảng.

LỜI KÊU GỌI ĐỒNG BÀO NÔNG DÂN THI ĐUA SẢN XUẤT VÀ TIẾT KIỆM NĂM 1956

Cùng đồng bào và cán bộ các địa phương,
Hồi đầu năm, Đảng và Chính phủ đã kêu gọi nhân dân thi đua sản xuất và tiết kiệm. Đến nay, chúng ta đã đạt được những thành tích: vụ chiêm và vụ mùa thu hoạch khá, hoa màu, chăn nuôi được đẩy mạnh hơn; làm rừng, đánh cá, làm muối được chú ý hơn và đã thu được những kết quả bước đầu; công việc chống lụt, chống hạn, trừ sâu, chống bão kết quả cũng khá. Thành tích đó là nền tảng tốt cho chúng ta thực hiện kế hoạch sản xuất năm 1956.
Để đẩy mạnh việc củng cố miền Bắc, làm cơ sở cho công cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà, Chính phủ sẽ thi hành kế hoạch khôi phục kinh tế năm 1956 bao gồm nông nghiệp, công nghiệp, thương nghiệp, giao thông vận tải; nhưng sản xuất nông nghiệp là *chủ yếu.*
Yêu cầu của sản xuất nông nghiệp năm 1956 là bước đầu *giải quyết vấn đề lương thực,* cung cấp nguyên liệu, vật liệu để khôi phục tiểu công nghiệp, thủ công nghiệp, công nghiệp và cung cấp lâm thổ sản để mở rộng quan hệ buôn bán với các nước ngoài.
Để đạt yêu cầu trên, toàn thể đồng bào nông dân phải *ra sức thi đua:*
- Trồng thêm *lúa và hoa màu.* Tăng năng suất và mở rộng diện tích trồng trọt, trồng thêm vụ, cấy hết ruộng hoang và khai thêm ruộng đất hoang khác.
- Khôi phục *cây công nghệ,* chủ yếu là bông, mía, cà phê và các cây công nghệ và cây ăn quả khác.

- *Chăn nuôi* nhiều gia súc để đủ trâu bò cày ruộng; nuôi nhiều lợn, gà để cung cấp thịt ăn cho nhân dân.
- Nghề *đánh cá và làm muối* đều phải đẩy mạnh sản xuất và tiêu thụ.
- *Khai thác gỗ* đi đôi với tu bổ và bảo vệ rừng; chú ý trồng cây gây rừng ở bờ biển.

Muốn làm được những việc đó, chúng ta phải:
- Hoàn thành cải cách ruộng đất tốt và sớm.
- Đẩy mạnh phong trào cải tiến kỹ thuật như thuỷ lợi, phân bón, giống và nông cụ.
- Ra sức bảo vệ sản xuất, đề phòng thiên tai, đề phòng địch phá hoại.

Để làm những việc trên, chúng ta phải động viên lòng hăng hái sản xuất của nhân dân, củng cố và mở rộng phong trào *tổ đổi công*.

Làm được những việc đó tức là thực hiện được phần chủ yếu của kế hoạch khôi phục kinh tế. Do đó mà cải thiện được đời sống của nhân dân, để tiến đến dân giàu nước mạnh.

Phải có lãnh đạo chặt chẽ: những nơi đã cải cách ruộng đất và chưa cải cách ruộng đất, thì cán bộ phải xem *lãnh đạo sản xuất* là công tác trung tâm bậc nhất. Nơi đang cải cách ruộng đất thì lãnh đạo sản xuất là công tác trọng yếu, các đoàn uỷ và các đội phát động quần chúng phải kết hợp đảm bảo thực hiện cho được kế hoạch sản xuất.

Lãnh đạo phải *cụ thể,* phải *kịp thời,* phải *thiết thực,* phải có *trọng điểm và nắm điển hình.* Phải chống tư tưởng ngại khó khăn, tư tưởng ỷ lại. Phải tuyên truyền rộng khắp các chính sách khuyến khích sản xuất.

Thi đua sản xuất và tiết kiệm năm 1956 là cuộc thi đua rất lớn, chủ yếu là sản xuất nông nghiệp. Tôi kêu gọi toàn thể cán bộ và đồng bào hăng hái tham gia.

Nông hội có trách nhiệm chính đảm bảo thực hiện kế hoạch sản xuất. *Đoàn thanh niên* có nhiệm vụ xung phong thúc đẩy phong trào. *Phụ nữ* cần phải phát huy lực lượng của mình để

sản xuất nhiều, sản xuất tốt. *Công đoàn* cần ra sức sản xuất nông cụ tốt, rẻ và đủ để giúp nông dân đẩy mạnh sản xuất, đó là cách thiết thực củng cố công nông liên minh.

Các ngành đều phải có kế hoạch phục vụ cho sản xuất nông nghiệp.

Sản xuất nông nghiệp của ta còn gặp *nhiều khó khăn*. Vì thiên tai có thể xảy ra, kẻ địch sẽ tìm mọi cách để phá hoại, nhân dân ta bao nhiêu năm bị đế quốc và phong kiến bóc lột tàn nhẫn cho nên còn gặp nhiều thiếu thốn. Nhưng ta có *nhiều thuận lợi*:
- Nhân dân ta rất hăng hái sản xuất và tiết kiệm.
- Cải cách ruộng đất ngày càng mở rộng.
- Đảng và Chính phủ đã có chính sách rõ ràng đúng đắn.
- Ta lại có các nước bạn giúp đỡ.

Những thuận lợi đó là căn bản, chúng ta nhất định phải nắm thuận lợi để khắc phục khó khăn làm trọn nhiệm vụ.

Kế hoạch sản xuất và tiết kiệm của chúng ta nhất định thực hiện được.

Đảng và Chính phủ mong chờ kết quả tốt và sẵn sàng khen thưởng những cán bộ, đồng bào và đơn vị có nhiều thành tích thi đua.

Toàn thể đồng bào và cán bộ hãy hăng hái thi đua, có quyết tâm thì nhất định thắng lợi.

Chào thân ái và thắng lợi
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 656,
ngày 19-12-1955.

NHIỆM VỤ CỦA THANH NIÊN TA

Trong một năm qua, thanh niên ta đã cố gắng và tiến bộ khá. Theo báo cáo của Đoàn Thanh niên Cứu quốc, có thể tóm tắt mấy thành tích của thanh niên như sau:

Về nông nghiệp - Đã vỡ được hơn 1 vạn 6.000 mẫu đất hoang. Đào được 37 cây số mương phai. Trồng được hơn 27 vạn ụ khoai. 86.000 thanh niên đã tham gia công việc hộ đê...

Về công nghiệp - Có 73.000 đoàn viên tham gia công việc khôi phục đường xe lửa. 83.000 thanh niên làm việc ở các công trường khác.

Về thi đua - Trong 5 tháng, thanh niên công trường số 4 đã tiết kiệm được 43 triệu đồng và 466 thanh niên được bầu là chiến sĩ xuất sắc. Có người như anh Nguyễn Hữu Bảo (thanh niên xung phong Hà Nội) tăng năng suất gấp 13 lần...

Thanh niên trong quân đội học tập chính trị và kỹ thuật và thanh niên ở các trường học đều tiến bộ khá.

Đó là những thành tích đáng kể, đáng mừng. Nhưng đó chỉ mới là bước đầu và chưa được rộng khắp. Tính trung bình, thanh niên chiếm độ 1 phần 3 tổng số nhân dân - tức là một lực lượng to lớn. Lực lượng lớn thì phải có nhiệm vụ lớn. Cho nên trong mọi công việc khôi phục kinh tế, củng cố miền Bắc, chiếu cố miền Nam..., trên các mặt trận đấu tranh để thống nhất nước nhà, toàn thể thanh niên gái và trai phải cố gắng

nhiều nữa, tiến bộ hơn nữa, để làm tròn nhiệm vụ vẻ vang của thanh niên.

Thanh niên sẽ làm chủ nước nhà,
Phải học tập mãi, tiến bộ mãi, mới thật là thanh niên.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 657,
ngày 20-12-1955.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA PHÓNG VIÊN TỜ TUẦN BÁO ẤN ĐỘ *THỜI ĐẠI*)

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về kết quả cuộc đi thăm của các lãnh tụ Liên Xô sang ấn Độ và các nước khác ở châu á.
Trả lời: Cuộc đi thăm của các lãnh tụ Liên Xô sang ấn Độ, Miến Điện và ápganixtan là một sự kiện quốc tế rất quan trọng. Cuộc đi thăm đó tăng cường thêm nhiều tình hữu nghị và sự hợp tác giữa ba nước ấy với Liên Xô. Cuộc đi thăm ấy chứng tỏ rõ ràng năm nguyên tắc chung sống hoà bình là rất đúng. Nó làm cho hoà bình được củng cố thêm nhiều: một khi Liên Xô, ấn Độ, Trung Quốc và các nước dân chủ khác, gồm hơn nửa dân số thế giới, đoàn kết lại thành một bức tường sắt để bảo vệ hoà bình, thì hoà bình chắc chắn được củng cố thêm rất nhiều.
Nhân dân Việt Nam đặc biệt hoan nghênh những lời tuyên bố chung của các vị lãnh tụ Liên Xô, ấn Độ và Miến Điện về sự cần thiết phải triệt để thi hành Hiệp định Giơnevơ ở nước chúng tôi.
Hỏi: Suốt đời của Chủ tịch, Chủ tịch đã lãnh đạo một cuộc đấu tranh anh dũng chống chủ nghĩa thực dân, một cuộc đấu tranh đã được toàn thế giới khâm phục và là một nguồn khuyến khích cho tất cả những người yêu nước ở châu á. Theo ý kiến của Chủ tịch thì tình hình cuộc đấu tranh để xoá bỏ chủ nghĩa thực dân trên toàn thế giới hiện nay như thế nào?
Trả lời: Trước cuộc đấu tranh anh dũng giành tự do và độc lập và những thắng lợi của các dân tộc á - Phi, chủ nghĩa thực dân đang sụp đổ nhanh chóng.
Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về các khối và các căn cứ quân sự do các nước đế quốc lập ra nhằm bao vây Trung Quốc, Đông - Nam á, ấn Độ và Trung Đông?
Trả lời: Những khối và những căn cứ quân sự đó là một mối đe doạ cho hoà bình ở châu á và toàn thế giới.
Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về phong trào đoàn kết các dân tộc á - Phi hiện đang phát triển?
Trả lời: Đó là một điều rất tốt. Tôi chúc mong phong trào ấy ngày càng phát triển nhanh chóng và hoạt động mạnh mẽ hơn vì lợi ích của các dân tộc châu á và châu Phi.
Hỏi: Việc lập lại hoà bình ở Việt Nam là một thắng lợi to lớn của cuộc đấu tranh anh dũng của nhân dân Việt Nam và của nhân dân yêu chuộng hoà bình toàn thế giới. Trước những khó khăn to lớn đang ngăn trở việc hoàn thành độc lập và thống nhất nước Việt Nam, Chủ tịch nhận định như thế nào về triển vọng cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam để hoàn thành độc lập và thống nhất nước Việt Nam?
Trả lời: Dù khó khăn to lớn đến thế nào, chúng tôi tin chắc sẽ hoàn thành được độc lập và thống nhất đất nước chúng tôi bằng phương pháp hoà bình vì toàn thể nhân dân Việt Nam đều mong muốn như vậy và đều ủng hộ chúng tôi. Không gì có thể ngăn cản mặt trời mọc. Không ai có thể đi ngược lại ý nguyện của nhân dân.
Hỏi: Chủ tịch nhận định như thế nào về mối quan hệ hiện nay giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và ấn Độ và cần làm gì để phát triển mối quan hệ đó?
Trả lời: Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nước ấn Độ có quan hệ rất thân thiện với nhau và mối quan hệ đó đang tiếp tục ngày càng phát triển.

1) Ngµy 22-12-1955, tê tuÇn b¸o *Thêi ®¹i míi* Ấn §é ®· ®¨ng nh÷ng c©u tr¶ lêi trªn ®©y cña Chñ tÞch Hå ChÝ Minh tr¶ lêi pháng vÊn cña phãng viªn b¸o nµy.

Hỏi: Chủ tịch muốn nhắn gửi điều gì cho nhân dân ấn Độ nhân dịp năm mới?

Trả lời: Thay mặt nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, tôi xin chúc người bạn thân của chúng tôi là nhân dân ấn Độ được hưởng một năm mới hạnh phúc và thịnh vượng.

Báo *Nhân dân,* số 673,
ngày 5-1-1956.

THƯ GỬI ĐỒNG BÀO CÔNG GIÁO NHÂN DỊP LỄ NÔEN (1955)

Thân ái gửi đồng bào công giáo,

Ngày lễ Nôen lần thứ hai đến trong hoàn cảnh hoà bình. Miền Bắc của ta đã hoàn toàn giải phóng. Nhân dân ta ở miền Bắc được vui sống tự do, làm ăn yên ổn, đồng bào công giáo thì được tự do thờ Chúa, không còn bị địch đóng chiếm nhà thờ, tàn sát dân lành, gây ra bao nhiêu khổ nhục.

Tiếng chuông nhà thờ năm nay mừng sinh nhật Chúa là tiếng chuông hoà bình, tự do, hạnh phúc trong lòng của mọi đồng bào công giáo ở miền Bắc ta.

Nhưng ở miền Nam, cũng như các tầng lớp nhân dân khác, đồng bào công giáo ta còn chịu nhiều đau khổ dưới chế độ độc tài.

Nhân dịp này, những đồng bào bị ép buộc dụ dỗ vào Nam càng tưởng nhớ quê hương đất Bắc, chúng ta càng thương xót những kẻ lưu ly!

Nước ta phải thống nhất. Nam Bắc là một nhà. Không thể để ai chia cắt Tổ quốc ta, chia rẽ gia đình ta.

Tôi mong đồng bào công giáo ta sẽ hết lòng hết sức cùng toàn dân kiên quyết đấu tranh cho nước nhà thống nhất, giữ vững hoà bình.

Tôi mong đồng bào công giáo ta cũng như mọi người dân yêu nước, ra sức góp phần xây dựng miền Bắc của ta vững mạnh, cố gắng thi đua sản xuất làm cho nước mạnh, dân giàu.
Tôi thân ái chúc đồng bào công giáo năm nay được Chúa ban nhiều phước lành và lập nhiều thành tích mới lợi dân ích nước.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 661,
ngày 24-12-1955.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA ÔNG L.[1] CHỦ BÚT HÃNG U.P. CỦA MỸ Ở KHU VỰC CHÂU Á

Hỏi: Trong năm sắp tới, triết lý nào sẽ hướng dẫn Ngài trong những sự cố gắng của Ngài để mang lại cho những nước châu á nền hoà bình và thịnh vượng mà mọi người mong muốn?
Trả lời: Trong chính sách đối ngoại, triết lý hướng dẫn chúng tôi là sự thực hiện 5 nguyên tắc chung sống hoà bình.
Về chính sách nội trị, triết lý hướng dẫn chúng tôi là sự thực hiện nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ để thực hiện sự thống nhất đất nước chúng tôi.
Tôi chúc ông một năm mới sung sướng, vui vẻ, và nhờ ông chuyển cho nhân dân Mỹ lời chào thân thiện của chúng tôi.
Báo *Nhân dân,* số 663,
ngày 26-12-1955.

1) Leroy Hanxen.

LỜI CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Cùng đồng bào cả nước và kiều bào ở nước ngoài,
Cùng toàn thể bộ đội và cán bộ quân, dân, chính, Đảng,
Tôi thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái chúc tất cả mọi người năm mới đoàn kết, vui vẻ, mạnh khoẻ, cố gắng và tiến bộ.
Nhân dịp này, chúng ta hãy xét lại tình hình trong năm cũ và định ra nhiệm vụ cho năm mới.
Trong năm 1955, *tình hình thế giới* đại khái như sau:
Do chính sách và sự cố gắng của Liên Xô, Trung Quốc và các nước khác trong phe dân chủ, do sự đấu tranh của các chính phủ và nhân dân yêu chuộng hoà bình, tình hình thế giới nói chung đã có phần dịu hơn trước, mặc dù phe đế quốc vẫn tiếp tục âm mưu chuẩn bị chiến tranh.
Liên minh quân sự Bắc Đại Tây Dương[24], Hiệp ước Pari nhằm vũ trang lại Tây Đức và khối xâm lược Đông - Nam á do Mỹ cầm đầu, đều là những mưu mô thâm độc của phe đế quốc hiếu chiến. Nhưng mâu thuẫn giữa chúng ngày càng sâu, khó khăn của chúng ngày càng nhiều.
Hội nghị các nước á - Phi ở Băngđung hồi tháng 4, Hội nghị Giơnevơ hồi tháng 7 giữa các vị đứng đầu bốn nước lớn, việc hai Thủ tướng ấn Độ và Miến Điện đi thăm Liên Xô và các nước khác, nhất là việc hai lãnh tụ Liên Xô đi thăm ấn Độ, Miến Điện và ápganixtan v.v. là những việc rất quan trọng đã tăng cường thêm lực lượng hoà bình thế giới.
Nhưng tình hình Đông Dương thì vẫn căng thẳng, vì đế quốc Mỹ càng ngày càng can thiệp vào miền Nam Việt Nam và

Miên, Lào. Vì Mỹ xui đẩy chính quyền miền Nam vi phạm Hiệp định Giơnevơ một cách trắng trợn. Vì Chính phủ Pháp không làm đúng những điều họ đã ký kết trong Hiệp định Giơnevơ.
Do tình hình ấy, trong năm tới, các chính phủ và nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới phải cố gắng nhiều hơn nữa để củng cố hoà bình và phát triển 5 nguyên tắc chung sống hoà bình. Riêng nhân dân Việt Nam ta và nhân dân hai nước Miên và Lào càng phải đoàn kết để đấu tranh chống đế quốc Mỹ can thiệp, thi hành đầy đủ Hiệp định Giơnevơ và để đưa lại hoà bình thật sự ở Đông Dương.

*
* *

Về tình hình trong nước, để chống lại chính sách can thiệp của đế quốc Mỹ và chính sách độc tài của chính quyền miền Nam, để chống lại trò hề "trưng cầu dân ý", chống lại âm mưu tuyển cử "quốc hội" riêng rẽ và đặt ra "hiến pháp" giả hiệu, đồng bào ta từ Bắc đến Nam đang ra sức đấu tranh đòi thi hành đúng đắn Hiệp định Giơnevơ; đòi mở hội nghị hiệp thương để bàn về tổng tuyển cử tự do trong cả nước; chống mọi hành động vi phạm Hiệp định Giơnevơ.
Cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân ta được nhân dân thế giới đồng tình và ủng hộ.
Uỷ ban Quốc tế do đại biểu ấn Độ làm Chủ tịch, đã cố gắng kiểm soát và giám sát việc thi hành Hiệp định Giơnevơ.
Còn ở *miền Bắc ta,* thì năm vừa rồi vài vùng có bị hạn, lụt, bão, mất mùa. Nhưng đồng bào ta cần cù, hăng hái ra sức vượt mọi khó khăn, khôi phục kinh tế. Vụ mùa vừa rồi khá tốt.
Cải cách ruộng đất đang mở rộng ở miền đồng bằng.
Công nghiệp và thương nghiệp đang có đà khôi phục.
Văn hoá giáo dục có thành tích khá.
Quân đội học tập tiến bộ nhiều. Quốc phòng được củng cố.

Khu tự trị Thái - Mèo được thành lập, đồng bào miền núi rất phấn khởi.
Nói tóm lại: các tầng lớp nhân dân đều đoàn kết nhất trí, hăng hái làm việc, tăng gia sản xuất.
Những việc đó chứng tỏ rằng chế độ dân chủ cộng hoà của ta rất vững vàng và tốt đẹp, vì nó một lòng một dạ phục vụ nhân dân, được nhân dân hết lòng ủng hộ.
Đồng bào miền Nam đang anh dũng đấu tranh chống chính quyền độc tài tay sai của Mỹ, đòi cải thiện đời sống, đòi tự do dân chủ, đòi thi hành Hiệp định Giơnevơ. Miền Nam yêu quý của chúng ta luôn luôn xứng đáng là thành đồng của Tổ quốc.
Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thành lập với một bản cương lĩnh rất hợp lý hợp tình, cho nên đã được sự ủng hộ của nhân dân ta và sự đồng tình của nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới.

*
* *

Tình hình ấy đặt cho chúng ta *những nhiệm vụ* sau đây:
1. Toàn dân đoàn kết chặt chẽ, kiên quyết đấu tranh chính trị, thực hiện Cương lĩnh của Mặt trận Tổ quốc, đòi thi hành đúng đắn Hiệp định Giơnevơ, đòi nhà cầm quyền miền Nam phải hiệp thương với Chính phủ ta để thực hiện thống nhất nước nhà trên cơ sở độc lập và dân chủ.
2. Đồng bào miền Bắc ta phải ra sức củng cố miền Bắc về mọi mặt, tức là:
- Hoàn thành tốt việc cải cách ruộng đất ở miền Bắc;
- Ra sức thi đua sản xuất và tiết kiệm, thực hiện kế hoạch khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá 1956;
- Tiếp tục củng cố quốc phòng;
- Bảo vệ trật tự, an ninh, trấn áp bọn phá hoại.
3. Về ngoại giao: thắt chặt tình đoàn kết với Liên Xô, Trung Quốc và các nước anh em khác; tăng cường tình hữu nghị với các nước láng giềng: Miên, Lào, ấn Độ, Miến Điện, Nam

Dương, đoàn kết với nhân dân Pháp và nhân dân thế giới, để bảo vệ hoà bình.
Những nhiệm vụ ấy rất nặng nề, nhưng rất vẻ vang. Trong lúc thi hành những nhiệm vụ ấy, chúng ta sẽ gặp nhiều *khó khăn*: Mỹ tăng cường can thiệp; bọn tay sai của chúng trắng trợn phá hoại Hiệp định Giơnevơ; đế quốc và phong kiến câu kết với nhau, chúng sẽ ngăn trở việc củng cố miền Bắc của nhân dân ta.
Chúng ta phải thấy rõ khó khăn, thấy rõ âm mưu của địch để luôn luôn tỉnh táo đề phòng và chống địch phá hoại; luôn luôn kiên quyết vượt mọi trở ngại.
Khó khăn tuy nhiều, nhưng điều kiện *thuận lợi* của chúng ta rất lớn. Nhân dân ta ngày càng đoàn kết, tin tưởng, hăng hái và cố gắng. Nói chung tình hình thế giới đang phát triển có lợi cho ta. Các nước anh em ra sức giúp ta. Chúng ta có thêm nhiều nước bạn đồng tình và ủng hộ ta.
Điều chủ chốt là đồng bào trong nước và kiều bào ngoài nước cần phải đoàn kết hơn nữa trong Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, cùng nhau ra sức củng cố miền Bắc về mọi mặt, vì miền Bắc là nền tảng lực lượng của nhân dân ta. Miền Bắc vững mạnh, thì chế độ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà vững mạnh, đồng bào miền Nam có chỗ dựa vững mạnh trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng.
Để củng cố miền Bắc, tất cả mọi người, mọi ngành đều phải hăng hái tham gia thi đua yêu nước, tăng gia sản xuất và tiết kiệm. Chúng ta phải hoàn thành cho kỳ được kế hoạch khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá của năm 1956.
Toàn thể nhân dân ta luôn luôn nâng cao chí khí phấn đấu dẻo dai bền bỉ, tin tưởng sâu sắc, không sốt ruột, không chủ quan, thì dầu đối phương muốn ỳ ra, cũng không thể ỳ được mãi. Nhất định chúng sẽ thất bại, vì chúng làm trái ngược với ý nguyện của nhân dân ta.
Hỡi toàn thể đồng bào,

Chúng ta đã chiến đấu trường kỳ và gian khổ mới có thắng lợi như ngày nay. Trong cuộc đấu tranh chính trị gay go, phức tạp, để củng cố và phát triển thắng lợi ấy, để giữ vững hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước, chúng ta quyết không sợ khó khăn nào, không ngại cố gắng nào. Cho nên chúng ta nhất định thắng lợi.

*
* *

Một lần nữa tôi chúc:
Các cụ phụ lão mạnh khoẻ và sống lâu,
Đồng bào các giới đoàn kết một lòng, ra sức thi đua yêu nước và tiến bộ,
Các cháu thanh niên hăng hái xung phong, các cháu thiếu nhi chăm chỉ học hành và ngoan ngoãn,
Quân đội ta học tập có kết quả tốt,
Cán bộ quyết tâm làm tròn nhiệm vụ và thu nhiều thành tích tốt.
Chúc toàn thể đồng bào năm mới thu nhiều thắng lợi mới.
- Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh muôn năm!
- Hoà bình thế giới muôn năm!

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 669,
ngày 1-1-1956.

THƠ CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Thân ái mấy lời chúc tết:
Toàn dân đoàn kết một lòng,
Miền Bắc thi đua xây dựng,
Miền Nam giữ vững thành đồng,
Quyết chí, bền gan phấn đấu,
Hoà bình, thống nhất thành công.

Ngày 1 tháng 1 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 670,
ngày 2-1-1956.

ĐIỆN CHÚC MỪNG NHÂN DỊP KỶ NIỆM NGÀY TUYÊN BỐ ĐỘC LẬP CỦA LIÊN BANG MIẾN ĐIỆN

Kính gửi ông Ba-u, Tổng thống Liên bang Miến Điện,
Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 8 ngày Liên bang Miến Điện tuyên bố độc lập, tôi xin thay mặt nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, kính gửi Tổng thống và nhân dân Liên bang Miến Điện lời chào mừng nhiệt liệt.
Tôi xin chúc nhân dân Miến Điện thu được nhiều thắng lợi mới trong công cuộc xây dựng Liên bang Miến Điện giàu mạnh và trong việc góp phần giữ gìn hoà bình ở Đông - Nam á và thế giới.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 672,
ngày 4-1-1956.

LỜI CHÚC THỌ CHỦ TỊCH VINHEM PÍCH

Hôm nay, chúng ta rất sung sướng chúc mừng đồng chí Vinhem Pích thọ 80 tuổi !
Đồng chí Vinhem Pích là một trong những vị lãnh tụ cách mạng nhiều tuổi nhất và được quần chúng yêu mến nhất.
Đồng chí Vinhem Pích lúc còn nhỏ là thời kỳ Mác hoạt động, lúc thanh niên là thời kỳ Ăngghen hoạt động. Đồng chí Vinhem Pích là bạn chiến đấu của các đồng chí Rôda Lúcxămbua, Lípnếch và Tenlơman; đồng thời là bạn chiến đấu của đồng chí Lênin và đồng chí Xtalin.
Đồng chí Vinhem Pích đã dắt dìu và đào tạo nhiều thế hệ cách mạng, chẳng những cho nước Đức, mà cho cả các nước khác; thí dụ những lớp đàn em cùng lứa tuổi như tôi, và những lớp con cháu cách mạng trẻ tuổi.
Cả một đời phấn đấu vẻ vang của đồng chí Vinhem Pích - từ thời kỳ Mác, Lênin đến các em, các cháu bây giờ - đã trải qua 4, 5 thế hệ cách mạng anh dũng. Ngày nay, tuy tuổi cao, đầu bạc, đồng chí vẫn hăng hái đấu tranh không ngừng.
Nhân dân lao động thế giới rất quý trọng, yêu mến đồng chí Vinhem Pích. Để chúc thọ Người, Liên Xô đã phái đồng chí Vôrôsilốp, Trung Quốc đã phái đồng chí Chu Đức, đều là những vị cách mạng lão thành. Nhân dân ta cũng vinh dự cử Cụ Tôn Đức Thắng là một đồng chí già nhất trong Đảng Lao động Việt Nam sang mừng thọ đồng chí Vinhem Pích.
Cũng như đối với các lãnh tụ cách mạng khác, kẻ địch của nhân dân lao động sợ đồng chí Pích như sợ cọp. Nhưng với những người cách mạng thì đồng chí Pích hiền hậu như ông

bụt. Ai đã được làm việc gần đồng chí Pích cũng đều yêu mến đồng chí, vì tính đồng chí rất giản dị, thân mật, vui vẻ, trẻ trung.

Chúng ta thành tâm chúc đồng chí Vinhem Pích - lãnh tụ quý mến của nhân dân Đức và người bạn tốt của nhân dân Việt Nam - sống lâu, mạnh khoẻ, thắng lợi trong việc thống nhất nước nhà thành một nước Đức dân chủ vĩ đại và giúp sức để lãnh đạo công cuộc giữ gìn hoà bình thế giới, xây dựng hạnh phúc cho loài người.

Báo *Nhân dân,* số 674,
ngày 6-1-1956.

ĐẢNG CỘNG SẢN PHÁP THẮNG TO

Năm 1951, các đảng phái phản động và Chính phủ Pháp câu kết với nhau, thi hành đạo luật tuyển cử gian dối. Thành thử Đảng Cộng sản được *nhiều* phiếu mà lại được *ít* ghế đại biểu trong Quốc hội. Những đảng phái phản động được *ít* phiếu, thì lại được *nhiều* ghế.

Chúng "ăn quen bén mùi", lại dùng luật ấy trong cuộc tổng tuyển cử này. Nhưng lần này, Đảng Cộng sản "lấy gậy mày, đập lưng mày". Kết quả Đảng đã thắng to, chúng đã thất bại.

18 triệu 80 vạn cử tri (80%) đã đi bỏ phiếu. Đảng Cộng sản được 5 triệu 42 vạn phiếu - tức là *hơn 1 phần 4* tổng số phiếu. Đảng được 150 ghế - tức là *1 phần 4* tổng số đại biểu Quốc hội.

10 đảng phái kia, nhóm nhiều nhất cũng chỉ được 2 triệu 92 vạn phiếu và 88 ghế, ít nhất thì được 28 vạn phiếu và 3 ghế. Nhóm Đờ Gôn thì hoàn toàn tan rã. Vì vậy:

Đảng Cộng sản là chính đảng to nhất ở Pháp. Kết quả ấy làm cho nhân dân lao động Pháp rất phấn khởi, giai cấp lao động thế giới cũng vậy.

Nhưng đế quốc Mỹ thì rất buồn rầu. Vì sao? Hãng thông tin Mỹ UP trả lời:

"ở Thủ đô Mỹ, người ta rất lo ngại về kết quả của cuộc tổng tuyển cử Pháp, vì sự thắng lợi kỳ quái của Đảng Cộng sản...

150 nghị viên cộng sản đang ám ảnh một cách ghê sợ trên tư tưởng những nhà cầm quyền Mỹ, vì sự bành trướng lực lượng của những lá phiếu cộng sản ở thế giới "tự do" làm cho các đại biểu Quốc hội Mỹ cực kỳ lo ngại.

ở Mỹ, người ta không hiểu: Vì sao hồi 1951 luật tuyển cử phức tạp của Pháp đã chống được cộng sản, mà nay thì nó quay lại chống những người đã tạo ra nó".

Chắc bà con ta còn nhớ rằng: Trong cuộc tổng tuyển cử năm 1951, Đảng Cộng sản Pháp chỉ được 94 ghế đại biểu, mà báo chí Mỹ đã la ó lên: "Suốt mấy năm nay, Mỹ đã bỏ cho Pháp hàng trăm triệu đô la, mà kết quả là cứ 4 người Pháp thì 1 người tán thành cộng sản. Thế là Chính phủ Mỹ đã đưa tiền đổ xuống biển, mất công toi dã tràng!...". Ngày nay, Đảng Cộng sản Pháp thắng to như vậy, chẳng hay báo chí phản động Mỹ sẽ có thái độ thế nào?

Tục ngữ Pháp có câu: "Chó sủa mặc chó, xe cứ tiến lên".

Chúng ta cũng nhớ rằng: Trong những năm kháng chiến, Đảng Cộng sản Pháp đã ra sức hô hào và lãnh đạo nhân dân Pháp chống chiến tranh thực dân và hết lòng ủng hộ nhân dân ta. Ngày nay, Đảng Cộng sản Pháp đòi Chính phủ Pháp thi hành đúng đắn Hiệp định Giơnevơ và ủng hộ chúng ta trong cuộc đấu tranh chính trị để thực hiện hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước.

Vì vậy, nhân dân Việt Nam ta thành thật chúc mừng nhân dân Pháp và Đảng Cộng sản Pháp đã thu được thắng lợi to lớn.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 674,
ngày 6-1-1956.

MẬT THÁM MỸ

Hãng thông tấn Mỹ UP (26-12-1955) đăng tin:

Bộ Quốc phòng Mỹ đang ra sức tổ chức và huấn luyện thêm những "đội đặc biệt" do tướng Bulốc phụ trách. "Đội đặc biệt" là gì?

Tướng Bulốc nói: Suốt 3 năm nay, những "đội đặc biệt" đã được huấn luyện về mọi cách chui vào sau lưng của đối phương để tổ chức hoặc giúp đỡ bọn biệt kích.

Các đội viên phải học tiếng nói và phong tục, tập quán của địa phương mà họ sẽ bị phái đến. Đồng thời học những phương pháp phá hoại, do thám và hoạt động bí mật khác.

Bulốc nói thêm: "Trước kia, Mỹ đã thi hành "chiến tranh tinh thần", nhưng chỉ làm theo cách tạm bợ. Từ nay, với các "đội đặc biệt", "chiến tranh tinh thần" sẽ được chuẩn bị kỹ càng, đầy đủ hơn".

Trong cuộc Đại chiến thế giới lần thứ hai, phát xít Đức đã dùng "chiến tranh tinh thần" một cách rất xảo quyệt và táo bạo. Song những "đội đặc biệt" của chúng phái đến Liên Xô không mống nào sống sót. Vì chúng bị nhân dân Liên Xô giúp Hồng quân và Công an tiêu diệt hết.

Kinh nghiệm quốc tế chứng tỏ rằng: Chống bọn phá hoại cũng như chống mật thám Mỹ, *cách tốt nhất là tổ chức và giáo dục nhân dân đến nơi đến chốn.* Lòng nồng nàn yêu nước và tinh thần cảnh giác của nhân dân, cộng với sự cố gắng của bộ đội và công an - là cái lưới (thiên la địa võng), bất kỳ bọn phá hoại nào, bọn mật thám nào cũng không lọt được cái lưới ấy của nhân dân.

C.B.

Báo *Nhân dân,* sè 679,
ngµy 11-1-1956.

CÁC CỤ GIÀ NHIỀU TUỔI NHẤT CỦA NƯỚC TA

Cụ Hà Văn Quận 123 tuổi, quê ở Khu IV. Nhiều bạn
đọc đã nghe tiếng.
Cụ Hương 116 tuổi, xã Nghi Quang, Nghệ An.
Cụ Nguyễn Duy Nhàn 106 tuổi, xã Định Thành, Thanh Hoá.
Cụ Nguyễn Văn Kính 105 tuổi, xã Hồng Minh, Hà Đông.
Bà cụ Huân 103 tuổi, xã Chân Lý, Hà Nam.
Bà cụ Gù 100 tuổi, xã Tô Hiệu, Phát Diệm.
Bà cụ người Mèo 100 tuổi, xã Bạch Ngọc, Hà Giang.
Bà cụ Đỗ Thị Chương 99 tuổi, ở Thủ đô Hà Nội.
Cụ Hoàng Văn Huyên 95 tuổi, xã Văn Phú, Ninh Bình.
Cụ Hoàng Văn Đông 86 tuổi,
Bà cụ Nguyễn Thị Ba 81 tuổi, quê ở Đức Thọ, Hà Tĩnh.

Ngoài bà cụ Chương ở thành phố, còn 10 cụ đều ở nông thôn, đều là bần nông hoặc cố nông. Như cụ Nhàn đã phải đi ở làm thuê từ thuở bé đến 96 tuổi! Vì vậy, ở những nơi cải cách ruộng đất, các cụ đấu tranh rất hăng.

Nhiều cụ đông con đông cháu. Như cụ Nhàn có 12 người con, bà cụ Mèo có 107 người con, cháu, chắt, chiu.

Các cụ đều mạnh và ham làm việc. Như cụ Kính đi 15 cây số không mỏi và gánh được 30 cân. Cụ Đông mỗi bữa ăn được 5-6 bát cơm và đi cày được.

Báo *Nhân dân* kính chúc các cụ sống lâu và luôn luôn mạnh khoẻ.

*
* *

Tái bút: 1- Địa phương nào có các cụ ngoài 80 tuổi, xin viết thư cho báo. 2- Viết thư, xin viết rõ ràng: tên, họ, tuổi, gia đình và quê quán của các cụ. 3- Cảm ơn các bạn đã viết thư cho báo.

Cụ già nhiều tuổi nhất của ấn Độ là cụ Radia Bam, 140 tuổi.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 694,
ngày 26-1-1956.

QUÝ TRỌNG NHỮNG NGƯỜI KHOA HỌC TIẾN BỘ

Chúng ta quý trọng những người khoa học tiến bộ đời nay và biết ơn những người khoa học tiến bộ đời xưa, vì họ có công to với xã hội. Đồng thời chúng ta cũng nên biết nhiều người khoa học tiến bộ đã gan dạ chống lại thế lực phản động và đã bị hy sinh như:

Ông Rugiơ Baycơn, người Anh, (thế kỷ thứ 13), làm những thí nghiệm khoa học thiên nhiên. Ông bị tôn giáo hồi đó cho là "tà thuật" và bị bỏ tù.

Ông Brunô, người ý (thế kỷ thứ 14), phát minh: Ngoài quả đất của chúng ta, còn nhiều ngôi sao khác, mà loài vật có thể sống được. Ông bị đốt sống sau 7 năm ngồi tù!

Ông Xécvét, người Tây Ban Nha (thế kỷ thứ 16), sắp tìm thấy mạch máu chảy cách thế nào, thì bị giáo chủ Canvanh đốt sống, bị quay như người ta quay lợn suốt hai giờ đồng hồ!

Cũng Canvanh đã cho ông Côpécních, người Ba Lan là một người điên nguy hiểm, vì ông Côpécních đã phát minh rằng quả đất đi quanh mặt trời.

Cũng trong thế kỷ thứ 16, một người Nga tìm ra cách làm hai cái cánh để bay thử. Người này bị chặt đầu, vì "người mà bay như chim là trái với lẽ trời"!

Bọn đế quốc phản động ngày nay không đốt chết những người khoa học tiến bộ như tổ tiên chúng đã làm, nhưng chúng áp bức họ bằng cách khác. Như ba người đại khoa học nổi tiếng khắp thế giới là ông Hemmaye (người Mỹ) và hai vợ

chồng ông Quyri (người Pháp) vì chống chiến tranh mà bị chúng cách chức.

Chỉ có chế độ xã hội chủ nghĩa và dân chủ nhân dân là thật sự quý trọng những người khoa học tiến bộ.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 698,
ngày 30-1-1956.

NÓI CHUYỆN TẠI HỘI NGHỊ CÔNG AN TOÀN QUỐC LẦN THỨ 10

Nhân dân ta có hai lực lượng. Một là quân đội, để đánh giặc ngoại xâm, để bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn hoà bình. Một lực lượng nữa là công an, để chống kẻ địch trong nước, chống bọn phá hoại.

Có lúc chiến tranh, có lúc hoà bình. Lúc chiến tranh thì quân đội đánh giặc, lúc hoà bình thì tập luyện. Còn công an thì phải đánh địch thường xuyên, lúc chiến tranh có việc, lúc hoà bình lại càng nhiều việc. Còn chủ nghĩa đế quốc, còn giai cấp bóc lột là còn bọn phá hoại. Chúng nhằm phá hoại các nước xã hội chủ nghĩa. ở Liên Xô, cách mạng thành công đã 38 năm mà bọn đế quốc vẫn tìm cách thả gián điệp vào, cố nhiên thả vào là bị bắt. ở Trung Quốc cũng thế. Mỗi năm Mỹ tung ra hàng trăm triệu đô la để tổ chức và huấn luyện bọn phản động trên thế giới. Đối với bất kỳ nước nào, nhất là các nước xã hội chủ nghĩa, Mỹ cố tìm cho được bọn phản động các nước ấy, huấn luyện chúng rồi thả chúng vào để giúp Mỹ trong việc phá hoại. Vì vậy, công việc công an phải thường xuyên, không phải có từng đợt, từng lúc.

Công an ta bây giờ phải ra sức góp phần vào việc củng cố miền Bắc; mà cái gốc của việc củng cố miền Bắc là khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá. Địch không muốn cho ta thành công. Bọn Mỹ - Diệm và bọn phản động khác ra sức phá hoại ta, không kể to nhỏ. Phá hoại ta được chút nào là hay cho chúng chút ấy. Chúng đưa một số tay sai đi Mỹ, đi Philíppin để huấn luyện, rồi đưa về phá hoại ta.

Nhiệm vụ của công an là phải chặn tay bọn phá hoại.

Cũng như các ngành khác, công an ta có ưu điểm nhưng cũng có khuyết điểm. Địch không phải tài tình gì đâu. Nó phá hoại được vì ta sơ hở, chủ quan. Nếu công an ta biết giữ gìn và biết dựa vào nhân dân, làm cho nhân dân cũng biết cách giữ gìn, không để sơ hở thì nhất định địch không làm gì được. Địch là bọn ma quỷ, chỉ ăn hiếp được người yếu bóng vía; ta sơ hở nó mới phá hoại được. Nếu ta luôn luôn cảnh giác, cẩn thận, thì nó không thể phá hoại được.

Khuyết điểm của cán bộ nói chung, của công an nói riêng là: sợ khó, sợ khổ, không bền gan, không quyết chí, kém cảnh giác, hữu khuynh.

Đối với địch, chớ nên hoang mang, cần phải hết sức trấn tĩnh, trấn tĩnh là bước đầu thắng địch. Cố nhiên, trấn tĩnh rồi còn phải đi sâu xét kỹ. Phải kiên quyết tránh bắt bừa, mớm cung, dùng nhục hình. Những điều đó chỉ tỏ rõ cái yếu, cái dốt, cái vụng của mình.

Đánh địch phải đánh cho đúng, như "đánh rắn phải đánh dập đầu". Cần phải điều tra nghiên cứu kỹ càng, cẩn thận. Dùng nhục hình là dã man, chỉ có bọn phong kiến, bọn đế quốc mới dùng nhục hình. Tục ngữ có câu "có gan ăn cướp, có gan chịu đòn", những tên đại gian ác, có khi đánh mấy chúng cũng không thú, có chứng cớ đầy đủ rõ ràng thì chúng phải nhận tội. Còn người thường thì bị đánh đau chịu không nổi mà họ nhận bừa, khai bậy, đưa công an đến chỗ sai lầm. Cho nên ta phải kiên quyết bỏ nhục hình.

Công an phải tránh được những khuyết điểm ấy và phải:

1. Nhận rõ nhiệm vụ của công an là bảo vệ và phục vụ nhân dân, bảo vệ Đảng, bảo vệ chính quyền nhân dân.
2. Để làm tròn nhiệm vụ, thì phải luôn luôn đoàn kết nội bộ, nâng cao cảnh giác, chớ chủ quan, khinh địch, tự mãn.
3. Phải nắm vững đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ.

4. Phải gần gũi nhân dân, dựa vào lực lượng của nhân dân, xa rời nhân dân thì tài tình mấy cũng không làm gì được.
Nhân dân có hàng triệu tai mắt. Nếu công an biết dựa vào nhân dân, thì nhân dân sẽ là người giúp việc rất đắc lực của công an.
Muốn làm tròn nhiệm vụ, công an phải nắm vững đường lối, chính sách của Đảng và của Chính phủ, hết lòng phục vụ nhân dân và dựa vào nhân dân.
Năm nay, ta có kế hoạch khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá. Công việc mới rất nhiều. Lúc trước chúng ta làm việc chưa có kế hoạch, làm theo lối du kích. Nay do sự đòi hỏi của tình hình nước ta, do sự tiến bộ của nhân dân ta, nhờ có sự giúp đỡ của các nước anh em, cho nên các việc làm tiến đến có kế hoạch. Công an phải có kế hoạch. Công an không thể đi sau công nghiệp, nông nghiệp, thương nghiệp, giao thông vận tải. Tốt nhất là công an đi bước trước, thí dụ: trong kháng chiến, ta không có xe lửa, nay ta có nhiều. Công an phải bảo vệ xe lửa, không để địch phá xe lửa. Trong kháng chiến, ta không có mỏ than to, bây giờ ta có mỏ Hồng Gai, có nhiều máy, có hàng vạn công nhân, thế nào địch cũng tìm cách phá hoại. Công an phải dựa vào công nhân mà bảo vệ mỏ than của ta. ở các xí nghiệp khác cũng vậy. ở nông thôn cải cách ruộng đất, trong bọn địa chủ có người yên phận làm ăn, nhưng cũng có bọn còn ngoan cố âm mưu phá lúa, giết trâu, đốt nhà của nông dân. Công an phải chú ý bảo vệ nông dân. Vì vậy, công việc của công an ngày càng nhiều, công an càng phải cố gắng nhiều. Công an còn phải giúp các cơ quan giữ bí mật.
Công việc làm của công an âm thầm nhưng rất quan trọng. Làm việc tốt tức là các chú trực tiếp góp phần quan trọng vào việc củng cố miền Bắc, chiếu cố miền Nam, đấu tranh chính trị để củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước.

Nói vào tháng 1-1956.

Tài liệu của Bộ Nội vụ.

PHẢI GIỮ BÍ MẬT CỦA NHÀ NƯỚC

Người thường ai cũng có cái ví đựng tiền. Nhà nào cũng có cửa, có buồng, có hòm, có khoá, để phòng ngừa kẻ gian giảo, để giữ gìn của cải do mình khó nhọc làm ra.
Giữ nhà phải cẩn thận như vậy. Giữ nước càng phải cẩn thận hơn. Những văn kiện bí mật của Nhà nước quan hệ trực tiếp đến vận mệnh của toàn dân, đến sự mất còn của dân tộc. Cho nên giữ bí mật của Nhà nước là nhiệm vụ của toàn dân, đặc biệt là nhiệm vụ của cán bộ các cơ quan, các đoàn thể.
Muốn phá hoại ta về mọi mặt, kẻ địch dùng mọi thủ đoạn đê hèn để đánh cắp văn kiện bí mật của ta về chính trị, kinh tế, quốc phòng, v.v.. Khẩu hiệu của kẻ địch là:
"Lấy được bất kỳ tình báo gì và dù là chút ít, cũng là quý".
Nói chung, cán bộ ta được những năm kháng chiến huấn luyện, đã biết giữ bí mật. Nhưng cũng còn nhiều cán bộ lơ là và xem nhẹ việc ấy. Nhiều cán bộ còn phạm khuyết điểm:
- Không cẩn thận trong việc viết, in, gửi, quản lý và kiểm tra văn kiện bí mật.
- Mang văn kiện bí mật về nhà xem. Xem văn kiện bí mật ở chỗ đông người. Ghi chép những việc bí mật vào sổ tay thường của mình.
- Hay ba hoa, đưa việc bí mật nói với vợ con, bầu bạn...
- ở quán cơm, rạp hát, công viên, tiệm hớt tóc... cũng đưa việc trong cơ quan ra nói.
- Khi viết thư riêng, hoặc viết bài cho báo chí, cũng nói đến việc bí mật...
Như thế là các cán bộ đó đã vô tình mà giúp cho địch.

Cũng có một số ít người, vì lập trường không vững, chí khí ươn hèn, bị tiền tài, ăn uống, gái đẹp quyến rũ, mà sa vào cạm bẫy của địch, tiết lộ bí mật cho địch.

Cơ quan đặc vụ Mỹ - Diệm đã chỉ thị cho lũ tay sai của chúng: "Tìm làm quen với những cán bộ ham ăn chơi, ham tiêu xài, ham gái đẹp. Cho họ vay tiền, uống rượu, chơi gái. Làm cho họ say mê, mắc nợ, rồi đưa họ vào tròng".

Giữ bí mật của Nhà nước là một bộ phận trong cuộc đấu tranh với địch. Đó là một vấn đề chính trị quan trọng. Chính phủ ta đã có phép luật về việc ấy. Các cơ quan và các đoàn thể cần phải xem trọng giáo dục, nghiêm chỉnh chấp hành và thường xuyên kiểm tra việc ấy.

Cũng như mọi công việc khác, việc phòng gian bảo mật cần phải dựa vào lòng yêu nước và lực lượng của nhân dân. Chúng ta phải tuyên truyền giải thích cho nhân dân hiểu thấu, để nhân dân giúp sức vào công việc này.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 700,
ngày 1-2-1956.

THƯ KHEN HUYỆN MỸ ĐỨC CÓ NHIỀU THÀNH TÍCH TRONG VIỆC CHỐNG HẠN

Tôi vui lòng thay mặt Chính phủ khen thưởng đồng bào và cán bộ huyện Mỹ Đức (Hà Đông) đã thu được thành tích khá trong công việc chống hạn.

Chính phủ sẽ tiếp tục khen thưởng những địa phương và đơn vị có thành tích xuất sắc.

Trong thời kỳ chiến tranh, Mỹ Đức là vành đai trắng, bị địch tàn phá nhiều, nhân dân rất nghèo khổ. Ngày nay tình hình hạn hán ở đó cũng nặng hơn. Nhưng cán bộ và đồng bào đã cố gắng, bộ đội và thanh niên đã thi đua góp sức đào giếng, khơi ngòi, tát nước (có nơi phải tát 7,8 bậc). Cho nên cả huyện đã đủ nước tưới cho hơn 9.000 mẫu chiêm và màu.

Đó là một thành tích tốt.

Tôi và Chính phủ rất mong đồng bào Mỹ Đức tiếp tục cố gắng tát nước, làm cỏ, bón phân để vụ chiêm này thu hoạch được tốt.

Đồng thời tôi và Chính phủ rất mong cán bộ và đồng bào các nơi khác học theo gương mẫu Mỹ Đức, ra sức khơi mương, đào giếng để đủ nước cấy chiêm.

Trong cuộc thử thách lâu dài và gian khổ là 8,9 năm kháng chiến, nhân dân ta đã thắng lợi. Hạn hán cũng là một cuộc thử thách, nhân dân ta quyết chống hạn thành công.

Ngày 7 tháng 2 năm 1956
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 707,
ngµy 8-2-1956.

QUẢN LÝ HỘ KHẨU

Việc đăng ký hộ khẩu ở Thủ đô đã làm xong và đã có kết quả tốt.

Kết quả quan trọng nhất, là nhân dân đã hiểu rõ: *Thủ đô là Thủ đô của nhân dân, nhân dân là người chủ của Thủ đô.*

Là người chủ, thì nhân dân phải làm trọn nhiệm vụ của người chủ, phải quản lý tốt Thủ đô, tức là:

- Đoàn kết chặt chẽ hơn nữa, nâng cao cảnh giác hơn nữa, chú ý ngăn ngừa bọn phá hoại, giữ gìn trật tự, an ninh, chống nạn tham ô, lãng phí, làm cho Thủ đô phồn thịnh, thực hiện mỹ tục thuần phong, cần, kiệm, liêm, chính.
- Mọi người, mọi ngành, tuỳ theo công việc của mình, ra sức thi đua hoàn thành kế hoạch khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá. Nhân dân Thủ đô phải làm gương mẫu, làm "đầu tàu" cho các địa phương khác.

Nhân dân Thủ đô sẵn có truyền thống phấn đấu anh dũng, lại có Đảng và Chính phủ trực tiếp chăm nom. Mỗi người chúng ta (bất kỳ tầng lớp nào, bất kỳ gái, trai, già, trẻ) đều cần phải cố gắng, làm sao cho xứng đáng là người đi trước, dẫn đầu cho đồng bào cả nước, là người chủ của Thủ đô nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Riêng về văn hoá, hiện nay Thủ đô còn có 4 vạn 4.000 người (từ 7 tuổi trở lên) mù chữ. Vậy các đoàn thể, trước hết là *đoàn thể thanh niên* cần có kế hoạch thiết thực để tổ chức, động viên và phân công cho *thanh niên thi đua dạy;* động viên và khuyến khích những *người chưa biết chữ thi đua học.* Sao cho nội trong năm nay, toàn dân Thủ đô (từ 7,8 tuổi trở lên) đều biết đọc, biết viết. Đó là một công việc rất thiết thực và vẻ vang của cơ quan văn hoá và của *thanh niên Thủ đô.*

C.B.

Báo *Nhân dân*, số 709,
ngày 10-2-1956.

NÓI CHUYỆN TẠI ĐẠI HỘI CHIẾN SĨ THI ĐUA TOÀN NGÀNH GIÁO [1]

Các cô, các chú đã học tập kế hoạch Nhà nước năm 1956, đã thấy rõ địa vị quan trọng và cấp thiết của ngành giáo dục. Bác chỉ góp thêm vài ý kiến.

Trong việc kiến thiết nước nhà về mọi mặt, ta thiếu rất nhiều cán bộ như kỹ sư, chuyên gia, thợ lành nghề, thầy dạy học, v.v.. Vì vậy ta phải phát triển mạnh đại học và chuyên nghiệp. Muốn phát triển đại học và chuyên nghiệp, phải chú trọng cấp 2, cấp 1 và cấp vỡ lòng. Không những thế, chậm nhất là 3 năm, phải thanh toán nạn mù chữ cho toàn dân. Thời gian đó là khá dài, vì chữ ta dễ học, một người mù chữ chỉ cần học độ 3 tháng là biết đọc biết viết. Các cô, các chú phải có kế hoạch động viên tất cả mọi người tham gia bình dân học vụ.

Bác sẽ có giải thưởng cho xã nào thanh toán nạn mù chữ trước nhất của huyện, cho huyện nào thanh toán trước nhất của tỉnh, cho tỉnh nào thanh toán trước nhất trong toàn quốc.

Các cô, các chú đã thấy trách nhiệm to lớn của mình, đồng thời cũng thấy khả năng của mình cần được nâng cao thêm lên mãi mới làm tròn nhiệm vụ được. Vì thế, các cô, các chú là những thầy giáo, những cán bộ giáo dục đều phải luôn luôn cố gắng học thêm, học chính trị, học chuyên môn. Nếu

1) Ngµy 17-2-1956, §¹i héi chiÕn sÜ thi ®ua toµn ngµnh gi¸o dôc lÇn thø nhÊt ®· khai m¹c t¹i Thñ ®« Hµ Néi.

không tiến bộ mãi, thì sẽ không theo kịp đà tiến chung, sẽ trở thành lạc hậu.

Bác chúc các cô, các chú mạnh khoẻ, về địa phương ra sức công tác, thực hiện đầy đủ và vượt mức kế hoạch Nhà nước năm 1956.

Nói ngày 21-2-1956.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1956, t.III, tr. 248-249.

ĐIỆN MỪNG ĐẠI HỘI LẦN THỨ XX CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN LIÊN XÔ[25]

Kính gửi Đại hội lần thứ XX của Đảng Cộng sản Liên Xô,
Các đồng chí thân mến,

Thay mặt giai cấp công nhân và nhân dân Việt Nam, chúng tôi kính gửi Đại hội lần thứ XX của Đảng Cộng sản Liên Xô lời chào mừng nhiệt liệt và thân ái.

Đại hội lần thứ XX của Đảng Cộng sản Liên Xô là một sự kiện lịch sử rất quan trọng. Thành công của Đại hội chẳng những quan hệ trực tiếp đến sự thắng lợi của công cuộc xây dựng chủ nghĩa cộng sản ở Liên Xô mà còn gắn chặt với tiền đồ của phong trào đấu tranh cho hoà bình, dân chủ và chủ nghĩa xã hội trên thế giới. Đại hội lần thứ XX của Đảng Cộng sản Liên Xô đánh dấu một bước tiến quan trọng của nhân dân Liên Xô trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa cộng sản và bảo vệ hoà bình thế giới. Những thành công của Liên Xô trong kiến thiết hoà bình và phát triển tình hữu nghị giữa các dân tộc chứng tỏ sức mạnh phi thường của chủ nghĩa Mác - Lênin. Nó khuyến khích nhân dân lao động toàn thế giới, làm cho họ càng thêm tin tưởng vào sự nghiệp giải phóng của mình khỏi mọi chế độ áp bức bóc lột. Nó truyền thêm nghị lực cho nhân dân các nước thuộc địa và phụ thuộc đang đấu tranh để tự giải phóng khỏi ách đế quốc bên ngoài. Nó khuyến khích nhân dân yêu chuộng hoà bình toàn thế giới đoàn kết chặt chẽ hơn nữa chung quanh Liên Xô để làm thất bại mọi âm mưu của bọn đế quốc hiếu chiến và mở rộng những khu vực hoà bình trên thế giới.

Đảng Lao động Việt Nam và nhân dân Việt Nam phấn khởi hướng về Đại hội lần thứ XX của Đảng Cộng sản Liên Xô, vì Đại hội là một nguồn sức mạnh mới cho nhân dân Việt Nam trong cuộc đấu tranh để xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Nhân dân Việt Nam coi mọi thành tích của nhân dân Liên Xô cũng như thành tích của bản thân mình. Với sự giúp đỡ vô tư, khẳng khái của Liên Xô, Trung Quốc và của các nước dân chủ nhân dân anh em, chúng tôi nguyện đoàn kết nhân dân Việt Nam một cách rộng rãi và chặt chẽ để khôi phục và phát triển kinh tế và văn hoá, đồng thời ra sức đấu tranh phá tan mọi mưu mô của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng, triệt để thi hành Hiệp định Giơnevơ, thực hiện thống nhất nước nhà, tích cực góp phần bảo vệ hoà bình ở Đông - Nam á và thế giới.

Các đồng chí thân mến,

Nhân dân Việt Nam đang chăm chú theo dõi công việc của Đại hội lần thứ XX của Đảng Cộng sản Liên Xô, chân thành biết ơn Liên Xô và tin tưởng sắt đá ở tiền đồ vẻ vang của dân tộc Việt Nam cũng như của nhân loại.

Chúng tôi xin nhiệt liệt kính chúc Đại hội lần thứ XX của Đảng Cộng sản Liên Xô thành công rực rỡ, toàn Đảng Lao động Việt Nam và toàn thể nhân dân Việt Nam tin rằng theo những chỉ thị sáng suốt của Đại hội và dưới sự lãnh đạo tài tình của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô, nhân dân Liên Xô anh dũng sẽ hoàn thành thắng lợi kế hoạch 5 năm lần thứ sáu, làm cho Liên Xô ngày càng hùng cường, hoà bình thế giới ngày thêm củng cố.

Đảng Cộng sản Liên Xô vĩ đại muôn năm!
Học thuyết Mác - Lênin vô địch muôn năm!
Liên Xô, thành trì hoà bình thế giới, muôn năm!

Tình hữu nghị đời đời bền vững giữa nhân dân Liên Xô và nhân dân Việt Nam muôn năm!

Tháng 2 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 719,
ngày 21-2-1956.

ĐIỆN MỪNG QUỐC VƯƠNG CAO MIÊN

Kính gửi Quốc vương Cao Miên Suramarit,
Nhân dịp lễ đăng quang của Quốc vương, tôi xin thay mặt Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và cá nhân tôi, kính gửi lời chúc mừng nhiệt liệt.

Ngày 3 tháng 3 năm 1956

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 741,
ngày 14-3-1956.

CHÚC MỪNG NGÀY PHỤ NỮ QUỐC TẾ "8-3"

Ngày Phụ nữ quốc tế năm nay có một ý nghĩa quan trọng đặc biệt: Trên thế giới thì lực lượng hoà bình phát triển ngày càng mạnh. Trong nước thì phong trào thi đua xây dựng ngày càng lên cao.

Dưới chế độ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, phụ nữ ta đã được bình quyền về mọi mặt chính trị, kinh tế, xã hội, văn hoá. Cho nên trong cuộc kháng chiến vĩ đại vừa qua, cũng như trong công việc xây dựng từ ngày hoà bình trở lại, phụ nữ ta đã góp phần xứng đáng.

Phụ nữ ta có nhiều thành tích to, nhưng phụ vận ta còn có thiếu sót: ít chú ý vận động gia đình các cán bộ và các nhà thủ công nghiệp, gia đình các nhà công thương và các chị em nội trợ. Kinh nghiệm của phụ vận Trung Quốc chứng tỏ rằng: khéo vận động, tổ chức và hướng dẫn, thì những chị em phụ nữ ấy có tác dụng lớn đối với xã hội. Cách làm của phụ vận Trung Quốc giản đơn, thiết thực và kết quả to, gọi là "5 tốt":

- Gia đình và xóm giềng đoàn kết và giúp đỡ nhau tốt,
- Sinh hoạt và công việc trong nhà sắp đặt tốt,
- Giáo dục con em tốt,
- Khuyến khích chồng con, anh em sản xuất, công tác và học tập tốt,
- Tự mình học tập tốt.

Phụ vận ta nên cố gắng thực hiện kinh nghiệm ấy.

Để kỷ niệm ngày 8-3 một cách thiết thực và xứng đáng, chúng ta cần động viên:

Chị em phụ nữ *nông thôn* THI ĐUA góp sức hoàn thành tốt cải cách ruộng đất và lập những tổ đổi công tốt.

Chị em *công nhân và công chức* THI ĐUA làm trọn nhiệm vụ của mình.

Chị em *trí thức* THI ĐUA góp phần vào việc phát triển văn hoá.

Nữ thanh niên tuỳ theo cương vị của mình, THI ĐUA học và hành, xung phong trong mọi công việc.

Mọi chị em, mọi giới phụ nữ đều thi đua góp sức hoàn thành kế hoạch Nhà nước năm 1956, đều hăng hái tham gia công cuộc củng cố miền Bắc, chiếu cố miền Nam, để xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh. Đồng thời, phụ nữ ta cần đoàn kết với chị em các nước bạn và phụ nữ dân chủ các nước khác để giữ gìn hoà bình thế giới và xây dựng hạnh phúc cho cả loài người. Đó là trách nhiệm rất vẻ vang của phụ nữ Việt Nam ta!

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 735,
ngày 8-3-1956.

ĐÁP TỪ TRONG BUỔI LỄ TRÌNH QUỐC THƯ CỦA ĐẠI SỨ LIÊN XÔ

Thưa đồng chí Đại sứ,

Tôi rất vui lòng nhận bản quốc thư mà Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xôviết bổ nhiệm đồng chí làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền tại nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà rất biết ơn về tình hữu nghị anh em và sự giúp đỡ vô tư của nhân dân và Chính phủ Liên Xô trong việc đấu tranh tại Hội nghị Giơnevơ để giành lại hoà bình và trong công cuộc khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá hiện nay.

Nhân dân Việt Nam rất vui mừng trước sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa cộng sản thắng lợi của nhân dân Liên Xô vĩ đại. Vì thắng lợi ấy càng khuyến khích nhân dân Việt Nam thêm hăng hái đấu tranh về mọi mặt, đặc biệt là đấu tranh chính trị để thi hành triệt để Hiệp định Giơnevơ và thực hiện thống nhất nước nhà bằng phương pháp hoà bình, bằng tổng tuyển cử tự do trong cả nước.

Trước đây, đồng chí cựu Đại sứ Lavrisép đã ra sức củng cố mối quan hệ hữu nghị giữa Liên Xô và Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Từ nay, chúng tôi chắc rằng đồng chí Đại sứ sẽ tiếp tục tăng cường mối tình anh em không gì lay chuyển được giữa hai nước chúng ta.

Chúng tôi sẽ luôn luôn giúp đỡ đồng chí hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ vẻ vang mà Chính phủ Liên Xô đã uỷ thác cho đồng chí.

Tôi nhờ đồng chí Đại sứ chuyển lên Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao, Chính phủ và nhân dân Liên Xô lời chào thân ái của chúng tôi.

Đọc ngày 12-3-1956.

Báo *Nhân dân,* số 740,
ngày 13-3-1956.

ĐIỆN CHIA BUỒN VỚI GIÁO SƯ QUYRI

Kính gửi giáo sư Giôliô Quyri,

Chúng tôi xin cùng bạn chia mối đau thương vô cùng trước sự tổn thất lớn của tất cả chúng ta.

Hình ảnh vẻ vang của bà Iren Quyri sống mãi trong lòng nhân dân Pháp và trong lòng nhân dân Việt Nam. Hình ảnh ấy sẽ sống mãi trong lòng tất cả những người thiết tha với lý tưởng mà bà Iren Quyri đã sống và đấu tranh.

Tôi kính nghiêng mình trước anh hồn xán lạn của bà Quyri.

Ngày 19 tháng 3 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 749,
ngày 22-3-1956.

NÓI CHUYỆN TẠI ĐẠI HỘI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG TOÀN)

Trước hết tôi thay mặt Đảng và Chính phủ đến thăm đại hội và chúc Đại hội thành công. ở trong Đại hội này, nam có, nữ có, kinh có, thiểu số có. Có cả bạn Hoa kiều nữa. Như thế là có tình quốc tế. Nhưng giáo viên phụ nữ còn quá ít. Chúng ta phải cố gắng hơn nữa. Sau này công tác giáo dục phần nhiều phải do phụ nữ đảm nhiệm. Muốn phụ nữ đảm nhiệm, thì phải bồi dưỡng cho phụ nữ.

Trong năm vừa qua, anh chị em có nhiều cố gắng, có thành tích khá. Nhưng chúng ta cần phải cố gắng nữa, cố gắng mãi. Công tác giáo dục đã có một số vốn, nhưng chưa đủ. Vốn ấy là vốn cũ, nó chưa như ý muốn của chúng ta, của dân tộc chúng ta. Vì vậy cho nên chúng ta gặp khó khăn. Chúng ta cần phải khắc phục mọi khó khăn. Việc khó khăn nhất của dân tộc ta là đánh đổ đế quốc và phong kiến. Khó khăn ấy ta đã khắc phục được, thì khó khăn trong giáo dục nhất định khắc phục được. Thấy rõ khó khăn, không phải để sợ, mà để khắc phục.

Công việc giáo dục cũng là công việc đấu tranh. Có khó khăn phải đấu tranh. Đấu tranh phải cố gắng, phải quyết tâm. Cố gắng và quyết tâm thì thắng được mọi khó khăn. Việc gì đối với ta cũng mới cả, kinh tế cũng như văn hoá. Ví dụ: Trước kia mỗi công tác đều làm theo cách du kích. Bây giờ phải chuyển vào kế hoạch, chuyển vào chính quy. Kinh tế có kế hoạch, giáo dục cũng phải có kế hoạch. Kế hoạch giáo dục phải gắn liền

---

1) §¹i héi gi¸o dôc phæ th«ng toµn quèc häp tõ ngµy 14-3 ®Õn ngµy 27-3-1956, t¹i Hµ Néi.

với kế hoạch kinh tế. Giáo dục phải cung cấp cán bộ cho kinh tế. Kinh tế tiến bộ thì giáo dục mới tiến bộ được. Nếu kinh tế không phát triển thì giáo dục cũng không phát triển được. Giáo dục không phát triển thì không đủ cán bộ giúp cho kinh tế phát triển. Hai việc đó liên quan mật thiết với nhau. Giáo dục có khó khăn, giáo dục phải khắc phục. Kinh tế có khó khăn thì kinh tế phải khắc phục. Chúng ta đồng tâm hiệp lực khắc phục khó khăn, thì kinh tế cũng thành công, giáo dục cũng thành công.

Nghe nói có một vài vị lo ngại rằng chủ nghĩa Mác-Lênin bó buộc tư tưởng, bó buộc giáo dục. Lo ngại như vậy không đúng. Chủ nghĩa Mác-Lênin soi phương hướng, đường lối cho chúng ta đi. Có phương hướng đúng thì làm việc mới đúng. Hết lòng hết sức phụng sự nhân dân, phụng sự Tổ quốc; bất kỳ việc to việc nhỏ cũng nhằm mục đích ấy; đó là chủ nghĩa Mác-Lênin. Nếu không hết lòng hết sức phụng sự nhân dân, tự kiêu, tự đại, tự tư tự lợi, như thế là trái với chủ nghĩa Mác-Lênin. Ai đi nhầm đường thì chúng ta giúp họ đi vào con đường chính; như thế không phải là bó buộc. Thấy người khác đi xiên, đi sai, ta ra sức giúp họ đi theo đường thẳng, đường đúng. Thế mới là thật thà đoàn kết. Đại ý chủ nghĩa Mác-Lênin là phải đi đúng đường, phải phụng sự lợi ích chung, chứ không có gì cao xa.

Chắc rằng các Bộ trưởng, Thứ trưởng đã báo cáo cho các bạn rõ về kế hoạch Nhà nước năm nay. Mọi công việc của chúng ta từ năm nay đều đi vào kế hoạch. Trong kế hoạch, các việc phải ăn khớp với nhau. Kế hoạch năm nay đặt nền tảng cho chúng ta tiến lên nữa, tiến lên mãi. Các nước bạn giúp ta phát triển nông nghiệp, khôi phục công nghiệp và một phần nào phát triển công nghiệp. Ta cần nhiều cán bộ các cấp. Các thầy giáo, cô giáo phải tìm cách dạy. Dạy cái gì, dạy thế nào để học trò hiểu chóng, nhớ lâu, tiến bộ nhanh. Dạy và học cần phải theo nhu cầu của dân tộc, của Nhà nước. Thầy dạy tốt, trò học tốt, cung cấp đủ cán bộ cho nông nghiệp, công nghiệp, cho các ngành kinh tế và văn hoá. Đó là nhiệm vụ vẻ vang của các thầy giáo, cô giáo.

Nói ngày 23-3-1956.

Báo *Nhân dân,* số 753,
ngày 26-3-1956.

HOA SEN

Cải cách ruộng đất là một cuộc cách mạng nông thôn, long trời chuyển đất. Không những nó quan hệ trực tiếp với giai cấp nông dân và giai cấp địa chủ, mà còn ảnh hưởng lớn đến nhiều tầng lớp khác. Do đó mà có vấn đề *thành phần giai cấp* và *quan hệ gia đình.* Những đảng viên và cán bộ (trong Đảng và ngoài Đảng), hoặc bản thân là địa chủ, hoặc là con em địa chủ, đều suy nghĩ và lo lắng về vấn đề ấy.

Đối với giai cấp địa chủ, nông dân cũng không "vơ đũa cả nắm", mà có phân biệt: đối với những địa chủ thật thà tuân theo pháp luật, thì giúp đỡ cải tạo. Đối với những địa chủ cường hào gian ác, đã có nhiều nợ máu, lại ngoan cố phá hoại thì mới trừng trị. Giáo dục cải tạo là chính.

Còn vấn đề *thành phần và quan hệ* - Trước khi ra đời, người ta không thể lựa chọn sinh ra ở giai cấp nào, ở gia đình nào. Thành phần giai cấp nhất định có ảnh hưởng đến tư tưởng của con người. Nhưng nó không phải là một ảnh hưởng quyết định, không khắc phục được. Khi đã đứng vào hàng ngũ cách mạng, đã được Đảng và nhân dân rèn luyện, người ta có thể đấu tranh và thoát ly ảnh hưởng của giai cấp xấu, thoát ly những quan hệ xấu.

Thành phần giai cấp và quan hệ gia đình (địa chủ) có ảnh hưởng thế nào, điều quyết định vẫn là do bản thân mỗi người đảng viên, mỗi người cán bộ. Nếu người đảng viên và người cán bộ có chí khí kiên cường, tư tưởng vững chắc, lập trường dứt khoát, quyết tâm phụng sự cách mạng, phục vụ nhân dân, thật thà thi hành những chính sách của Đảng và Chính phủ,

thì *nhất định đánh tan được ảnh hưởng ấy, và vẫn được Đảng, Chính phủ và nhân dân tin cậy.*

Trước kia, Các Mác là con một nhà quý phái, Ăngghen là con một nhà tư bản. Nhưng hai ông đã hoàn toàn dâng mình cho cách mạng và thành những người sáng lập chủ nghĩa cộng sản. Gần ta đây, ở tỉnh Quảng Đông, người đầu tiên tổ chức và lãnh đạo nông dân kịch liệt chống lại giai cấp địa chủ là đồng chí Bành Bái, con một nhà đại địa chủ, đại phong kiến. ở nước ta cũng từng có những địa chủ và con cháu địa chủ, sau khi tham gia cách mạng, đã thật thà cải tạo, dứt khoát với giai cấp cũ và quan hệ cũ, đã trở nên những đảng viên tốt, những cán bộ tốt.

Một thí dụ: Gốc rễ cây sen ở dưới đất bùn hôi hám. Nhưng vươn mình lên mặt nước trong trẻo, hấp thụ ánh sáng mặt trời, thì HOA SEN trở nên tươi đẹp, thơm tho.

Trong đầm gì đẹp bằng sen,
Lá xanh, hoa đỏ lại xen nhị vàng,
Nhị vàng, hoa đỏ, lá xanh,
Gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn.

Người ta cũng vậy. Thành phần giai cấp và quan hệ gia đình không thể ảnh hưởng xấu đối với những người thật thà cách mạng.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 757,
ngày 30-3-1956.

NÓI CHUYỆN VỚI LỚP BÌNH DÂN HỌC VỤ KHU LAO ĐỘNG LƯƠNG YÊN

Chúng ta cố gắng thi đua sản xuất thời đời sống sẽ dần dần khá lên. Do cái óc, cái tay của mình mà cải thiện đời sống của mình. Đảng và Chính phủ rất mong muốn đời sống của công nhân, công chức và bộ đội càng khá hơn. Do công nhân và nông dân cố gắng tăng gia sản xuất, đời sống sẽ khá hơn mãi. Đời sống ví như chiếc thuyền. Sản xuất ví như nước. Mực nước lên cao, thì con thuyền càng nổi lên cao. Mình cố gắng còn là mưu đời sống sung sướng cho con, cho cháu mình nữa.

Nói ngày 30-3-1956.

Sách *Bác Hồ với nhân dân Hà Nội,*
Nxb. Hà Nội, 1980, tr.57.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG CUỘC MÍT TINH CHÀO MỪNG ĐOÀN ĐẠI BIỂU CHÍNH PHỦ LIÊN XÔ SANG THĂM NƯỚC)

Thưa đồng chí Đoàn trưởng Đoàn đại biểu Chính phủ Liên Xô,

Thưa các đồng chí trong Đoàn,

Thưa đồng bào,

Hôm nay, nhân dân Thủ đô và nhân dân cả nước ta vui mừng đón tiếp Đoàn đại biểu Chính phủ Liên Xô do đồng chí Micaian lãnh đạo.

Chúng ta phấn khởi hoan nghênh Đoàn đại biểu và nhiệt liệt chào mừng đồng chí Đoàn trưởng và các đồng chí trong Đoàn. Đoàn đại biểu Liên Xô đưa đến cho nhân dân nước ta và nhân dân Thủ đô ta tình hữu nghị nồng nàn của nhân dân Liên Xô. Đoàn đại biểu Liên Xô đến thăm nước ta nhất định sẽ góp phần quan trọng làm tăng thêm tình hữu nghị chân thành giữa nhân dân hai nước chúng ta.

Nhân dân Việt Nam ta và nhân dân Liên Xô là anh em trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa và dân chủ nhân dân. Từ bao nhiêu năm, hai dân tộc ta đã cùng nhau đoàn kết, phấn đấu dưới ngọn cờ tất thắng của chủ nghĩa Mác - Lênin, vì sự

1) NhËn lêi mêi cña ChÝnh phñ n-íc ViÖt Nam D©n chñ Céng hoµ, §oµn ®¹i biÓu ChÝnh phñ Liªn X« do ®ång chÝ Micaian, Phã Chñ tÞch thø nhÊt Héi ®ång Bé tr-ëng Liªn X«, lµm tr-ëng ®oµn ®· sang th¨m ViÖt Nam tõ ngµy 2 ®Õn ngµy 6-4-1956.

nghiệp dân tộc, tự do dân chủ, vì sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ hoà bình thế giới.

Cách mạng Tháng Mười Nga thành công đã thức tỉnh các dân tộc bị áp bức, mở đường giải phóng cho nhân dân các nước thuộc địa và phụ thuộc, trong đó có nước Việt Nam ta.

Đảng Cộng sản Liên Xô do Lênin sáng lập, đã đưa nhân dân Liên Xô đến chủ nghĩa xã hội và đang đưa nhân dân Liên Xô đến chủ nghĩa cộng sản, đồng thời chỉ rõ đường lối cho nhân dân các nước trên thế giới đoàn kết đấu tranh để tự giải phóng cho mình.

Trải qua gần 40 năm, Liên Xô ngày nay đã xây dựng chủ nghĩa xã hội thành công, đang tiến mạnh lên chủ nghĩa cộng sản. Liên Xô trở nên một nước hùng mạnh bậc nhất, trở nên thành trì vững chắc cho hoà bình thế giới.

Nhân dân Việt Nam ta không bao giờ quên công ơn của Liên Xô đã đánh bại phát xít ở châu Âu và châu á, đã góp phần quyết định vào công cuộc giải phóng loài người khỏi ách nô lệ, đã giúp cho Cách mạng Tháng Tám ta thành công.

Suốt trong thời kỳ kháng chiến lâu dài và gian khổ, nhân dân ta đã được sự đồng tình sâu sắc của nhân dân Liên Xô, nhân dân Trung Quốc và của nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới. Chính phủ Liên Xô và Chính phủ Trung Quốc đã đầu tiên thừa nhận nước ta, việc đó càng khuyến khích nhân dân ta đấu tranh đến thắng lợi hoàn toàn.

Năm 1954, ở Hội nghị Giơnevơ, Đoàn đại biểu Liên Xô và Đoàn đại biểu Trung Quốc đã hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh ngoại giao của ta và giúp ta đi đến thắng lợi to lớn là lập lại hoà bình trên Tổ quốc yêu quý của chúng ta, trên nền tảng các nước tôn trọng độc lập, chủ quyền, thống nhất và lãnh thổ toàn vẹn của ta. Do thắng lợi của mấy năm kháng chiến và của Hội nghị Giơnevơ cho nên ngày nay miền Bắc Việt Nam ta đã hoàn toàn giải phóng.

Từ khi hoà bình lập lại, Liên Xô, Trung Quốc và các nước dân chủ nhân dân lại ra sức giúp đỡ Chính phủ và nhân dân ta để hàn gắn vết thương chiến tranh, xây dựng lại nước nhà,

giúp ta một cách không điều kiện, lại phái các đồng chí chuyên gia đến giúp ta về kỹ thuật.
Để tỏ lòng biết ơn Chính phủ và nhân dân Liên Xô, để tăng thêm tình đoàn kết anh em giữa hai nước chúng ta, năm ngoái, Đoàn đại biểu của Chính phủ ta và của Đảng đã đi thăm Liên Xô và đã được hoan nghênh và tiếp đón rất thân thiết và long trọng. Chúng ta thật thà cảm ơn nhân dân, Chính phủ và Đảng Cộng sản Liên Xô.
Liên Xô có công rất lớn với nước ta, Liên Xô có công rất lớn với sự nghiệp hoà bình toàn thế giới. Đại hội lần thứ XX của Đảng Cộng sản Liên Xô đã tổng kết những kinh nghiệm đấu tranh phong phú của nhân dân Liên Xô trong bao nhiêu năm, đã đề ra kế hoạch 5 năm lần thứ sáu để làm cho Liên Xô thêm giàu mạnh. Đại hội là một nguồn phấn khởi cho nhân dân toàn thế giới và soi sáng thêm con đường đi đến thắng lợi cho nhân dân Liên Xô, đồng thời giúp cho nhân dân ta và nhân dân thế giới định rõ đường lối đấu tranh cho độc lập, dân chủ và hoà bình.
Càng biết ơn Liên Xô, nhân dân ta càng vui mừng đón tiếp ở Thủ đô Hà Nội những đại biểu thân mến của Liên Xô vĩ đại.
Nhân dịp này, tôi nhắc lại cùng đồng bào Thủ đô và đồng bào cả nước những nhiệm vụ trước mắt của chúng ta.
Miền Bắc đã giải phóng, nhưng nước ta hiện nay chưa thống nhất. Cho nên đồng bào ta phải ra sức củng cố hoà bình, củng cố miền Bắc, đồng thời ra sức đấu tranh để thực hiện thống nhất trên cơ sở độc lập và dân chủ, bằng phương pháp hoà bình.
Từ khi hoà bình trở lại đến nay, thời gian tuy ngắn, nhưng miền Bắc nước ta đã vững mạnh hơn nhiều. Đồng bào ta đã cố gắng, cần phải tiếp tục cố gắng hơn nữa.
Năm nay, chúng ta phải hoàn thành tốt cải cách ruộng đất, đem lại ruộng đất cho nông dân cả miền Bắc.
Chúng ta phải hoàn thành kế hoạch của Nhà nước, khôi phục kinh tế và bắt đầu phát triển văn hoá. Tôi khen ngợi đồng bào các xã, các thành phố, các công trường, các xưởng máy,

các trường học, v.v. đã đạt thành tích khá trong việc thực hiện kế hoạch năm nay.
Đồng thời, chúng ta phải tiếp tục củng cố quốc phòng, trấn áp bọn phá hoại, giữ gìn an ninh, trật tự cho nhân dân.
Do những việc trên mà cải thiện dần dần đời sống của nhân dân thuộc mọi tầng lớp, làm cho nhân dân ta ăn no, mặc ấm, mạnh khoẻ và biết chữ.
Thuế nông nghiệp năm nay đã giảm nhẹ một phần. Tiền lương đã được tăng, nhưng chỉ mới bước đầu. Chúng ta phải cùng nhau cố gắng để làm cho đời sống của nhân dân ngày càng đầy đủ, sung sướng. Đó là chính sách do Đảng và Chính phủ ta đề ra.
Củng cố miền Bắc là để có cơ sở vững mạnh đấu tranh thống nhất nước nhà.
Một ngày nước ta chưa thống nhất thì toàn thể đồng bào ta phải kiên quyết đấu tranh để thực hiện Nam Bắc một nhà, xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.
Chúng ta triệt để thi hành Hiệp định Giơnevơ và đòi đối phương cũng phải thi hành đúng Hiệp định. Chúng ta phải đấu tranh trên cơ sở Hiệp định Giơnevơ để thực hiện thống nhất nước ta bằng phương pháp hoà bình.
Chính phủ Pháp là người đã ký kết Hiệp định, không được trốn tránh trách nhiệm. Chúng ta đòi nước Pháp thi hành đúng đắn những điều đã ký kết.
Đứng về pháp lý, chính quyền miền Nam có trách nhiệm phải thi hành Hiệp định Giơnevơ. Việc thống nhất nước Việt Nam phải do miền Bắc và miền Nam bàn bạc với nhau để đi đến tổng tuyển cử tự do. Ai không muốn bàn bạc, không tôn trọng ý muốn của nhân dân, tức là người đó đi trái với nguyện vọng và quyền lợi của nhân dân và sẽ bị nhân dân chống lại.
Việc thi hành Hiệp định Giơnevơ hiện nay đang gặp khó khăn. Nhưng nhân dân ta không vì thế mà sờn lòng. Chúng ta phải tin tưởng rằng sức mạnh của nhân dân đoàn kết đấu tranh là một sức mạnh tất thắng, một sức mạnh vô địch. Toàn dân ta phải ra sức đoàn kết đấu tranh rộng rãi và chặt

chẽ từ Nam đến Bắc trên cơ sở bản Cương lĩnh của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Cuộc đấu tranh của ta phải bền bỉ, dẻo dai, song nhất định thắng lợi.

Về mặt quốc tế, chúng ta phải đoàn kết chặt chẽ với Liên Xô, Trung Quốc và các nước anh em khác.

Chúng ta chủ trương tăng cường quan hệ hoà bình và hữu nghị với tất cả các nước, theo năm nguyên tắc chung sống hoà bình. Chúng ta mong muốn có quan hệ tốt với hai nước láng giềng Miên và Lào. Chúng ta sẽ tăng thêm quan hệ hữu hảo với các nước Đông - Nam á, nhất là với ấn Độ, Miến Điện, Nam Dương.

Thưa đồng bào,

Để đi đến thắng lợi to lớn ngày nay, Liên Xô đã trải qua bao nhiêu khó khăn, gian khổ. Vì nhân dân Liên Xô kiên quyết đoàn kết đấu tranh, vì Đảng Cộng sản và Chính phủ Liên Xô đã có chính sách đúng đắn, cho nên nhân dân Liên Xô đã vượt qua mọi khó khăn và đã thu được thắng lợi vĩ đại.

Cuộc đấu tranh giành độc lập của nhân dân Việt Nam ta ngày nay đã thu được thắng lợi lớn ở miền Bắc. Con đường đi đến thực hiện thống nhất nước nhà đang gặp khó khăn. Nhưng khó khăn của ta ngày nay không bằng khó khăn của Liên Xô ngày trước. Cho nên chúng ta ra sức đoàn kết đấu tranh thì thắng lợi nhất định về ta.

Một lần nữa, tôi xin thay mặt đồng bào Thủ đô và đồng bào cả nước nhiệt liệt hoan nghênh Đoàn đại biểu của Chính phủ Liên Xô do đồng chí Micaian lãnh đạo và trân trọng nhờ Đoàn đại biểu chuyển đến Chính phủ và nhân dân Liên Xô anh em lời chào thân ái và nhiệt liệt biết ơn của chúng tôi.

- Tình hữu nghị đời đời bền vững giữa Việt Nam và Liên Xô muôn năm!
- Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh muôn năm!
- Liên Xô vĩ đại muôn năm!
- Hoà bình thế giới muôn năm!

Phát biểu ngày 3-4-1956.

Báo *Nhân dân,* số 762,
ngày 4-4-1956.

ĐIỆN MỪNG NGÀY TUYNIDI TUYÊN BỐ ĐỘC LẬP

Kính gửi Quốc vương Sasiđi Môhamét Lamin nước Tuynidi,

Nhân dịp nước Tuynidi tuyên bố độc lập, tôi thay mặt Chính phủ và nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, kính gửi Quốc vương, Chính phủ và nhân dân Tuynidi lời chào mừng nồng nhiệt.

Kính chúc Quốc vương, Chính phủ và nhân dân Tuynidi thu được nhiều kết quả tốt đẹp, trong công cuộc củng cố nền độc lập của mình và kiến thiết một quốc gia giàu mạnh.

Kính chúc Quốc vương luôn luôn mạnh khoẻ

Hà Nội, ngày 6 tháng 4 năm 1956

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 777,
ngày 19-4-1956.

ĐIỆN MỪNG NHÂN DỊP THÀNH LẬP NƯỚC CỘNG HOÀ PAKIXTAN

Kính gửi Ông Iskander Mirza,
Tổng thống nước Cộng hoà Hồi giáo Pakixtan,

Nhân dịp ngày tuyên bố thành lập nước Cộng hoà Hồi giáo Pakixtan, thay mặt Chính phủ và nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, tôi xin kính gửi Tổng thống và nhân dân Pakixtan lời chào mừng nhiệt liệt.
Tôi kính chúc nước Cộng hoà Hồi giáo Pakixtan ngày càng giàu mạnh, góp phần vào việc giữ gìn hoà bình ở châu á và ở thế giới.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 767,
ngày 9-4-1956.

BÀI NÓI CHUYỆN TẠI HỘI NGHỊ CÁN BỘ CẢI CÁCH MIỀN BIỂN

Các cô, các chú,
1- Cải cách miền biển cũng rất cần thiết như cải cách ở đồng bằng, vì dân lao động ở miền biển cũng khổ như dân lao động ở đồng bằng. Bởi vậy muốn nâng cao đời sống vật chất và đời sống tinh thần của nhân dân thì phải cải cách. Nếu ăn no mặc ấm mà không học thì cũng không được. Tục ngữ có câu "dốt thì dại".
ở miền biển cũng cần phải cải cách, vì bọn cường hào gian ác chiếm đoạt khúc sông mặt biển. Cải cách phải làm tốt, nếu làm lỡ dở thì không lợi.
Đảng và Chính phủ đã đặt ra đường lối, mục đích, chính sách. Muốn cải cách tốt thì cán bộ phải làm đúng đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ, trước hết là phải *đoàn kết nhân dân lao động,* thứ hai là liên hiệp với chủ thuyền. Chủ thuyền có nhiều hạng: có hạng chủ thuyền không tàn ác lắm, không chiếm khúc sông mặt biển, không đày đoạ anh em đánh cá. Song cũng có chủ thuyền như bọn địa chủ đại gian đại ác. Đối với chủ thuyền không ác thì ta liên hiệp với họ. Đối với bọn gian ác thì phải trị.
2- Phải dựa vào quần chúng
Trong mọi việc đều phải dựa vào quần chúng. Cải cách và làm ăn cũng vậy. Phải động viên, tổ chức, đoàn kết quần chúng. Lấy sức quần chúng mà vượt qua khó khăn; quần chúng tự giúp quần chúng.

Tục ngữ có câu: "Một cây làm chẳng lên non, nhiều cây chụm lại thành hòn núi cao". Việc gì mà một mình, tuy có tài giỏi mấy cũng không làm được, mà nhiều người chung sức lại, thì việc gì cũng làm được.

Thí dụ: Một chiếc thuyền phải có người chèo, phải có người lái. Chỉ có người chèo không có người lái cũng không được. Cho nên người chèo và người lái phải đoàn kết với nhau.

ở miền biển cũng như ở miền đồng bằng, bà con ta đều bị phong kiến áp bức hàng mấy mươi đời, đế quốc lại câu kết với phong kiến để bóc lột ta hàng trăm năm, làm cho ta nghèo khó. Nay ta phải vượt nghèo khó đó. Có tổ chức, có lãnh đạo, theo đúng đường lối của quần chúng, thì nhất định vượt được. Khó khăn nhất của ta là đánh Tây đánh Mỹ trong hồi kháng chiến. Song vì ta đoàn kết nhất trí, dựa vào bộ đội, dựa vào quần chúng, cho nên ta đã thắng. Nay trong cải cách, ta dựa vào quần chúng, đoàn kết quần chúng, khéo lãnh đạo quần chúng, vượt mọi khó khăn, thì ta cũng nhất định thắng.

Cứ chờ Đảng và chờ Chính phủ giúp đỡ, thì không đúng đâu. Đảng và Chính phủ đề ra chính sách, phái cán bộ về hướng dẫn, thế là giúp đỡ. Nhưng đó là phụ. Lực lượng nhân dân tổ chức nhau lại *là chính*. Không nên ỷ lại, mà phải tự lực cánh sinh.

3- Việc cải thiện đời sống cho nhân dân cũng phải do nhân dân tự giúp lấy mình là chính.

Các cô, các chú là cán bộ và cốt cán, phải lãnh đạo nhân dân, đoàn kết nhân dân, đưa nhân dân đấu tranh, tổ chức nhân dân cải thiện đời sống, hướng dẫn nhân dân làm cá, làm mắm, làm muối.

Tất cả những việc Đảng và Chính phủ đề ra đều nhằm cải thiện đời sống cho nhân dân. Làm gì mà không nhằm mục đích ấy là không đúng.

Muốn lãnh đạo cho đúng tất nhiên phải theo đường lối chung. Song cách làm phải tuỳ theo chỗ, tuỳ theo mùa, tuỳ theo hoàn cảnh thực tế địa phương. *Đừng máy móc*. Lấy kinh

nghiệm cải cách ruộng đất ở miền đồng bằng mà lắp vào miền biển là không được, là sai. Ví dụ: trong kinh nghiệm đi ba cùng, ở đồng bằng thì tìm vào nhà thấp bé của bần cố nông, mà người nghèo ở miền biển là ở thuyền.

Phải theo từng mùa, thí dụ: có mùa thì bà con bận hơn, có mùa thì bà con rảnh, trong khi bà con bận mùa, bày ra khai hội liên miên thì không hợp thời. Lúc có thuyền cá vào thì cán bộ phải cùng nhân dân làm cá, thế mới là thiết thực. Nếu lúc ấy mà cán bộ bảo bà con ngồi lại học tập, như vậy là tếu.

Cán bộ và cốt cán cần nhớ 4 điểm:

1. Nắm vững đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ.
2. Đi đúng đường lối quần chúng.
3. Phải cho thiết thực.
4. Chớ máy móc.

4- ở miền biển, dân quân là rất cần. Thí dụ: đồng bằng là nhà, mà biển là cửa. Giữ nhà mà không giữ cửa có được không ? Kẻ gian tế vào chỗ nào trước? Nó vào ở cửa trước. Vì vậy ta phải giáo dục cho đồng bào biết bảo vệ bờ biển, vì bọn địch thường thả bọn mật thám, gián điệp vào tìm chỗ ẩn núp ở miền biển để phá phách. Nếu để nó lọt vào, thì người bị thiệt hại trước là đồng bào miền biển. Nếu mình không lo bảo vệ miền biển, thì đánh cá, làm muối cũng không yên.

Cho nên một nhiệm vụ quan trọng của đồng bào miền biển là phải bảo vệ bờ biển. Đồng bào miền biển là người canh cửa cho Tổ quốc.

Nói ngày 10-4-1956.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1956, t.III, tr.262-264.

NÓI CHUYỆN VỚI HỘI NGHỊ TỔNG KẾT CÔNG TÁC NÔNG LÂM NGƯ NGHIỆP NĂM)

Năm ngoái cán bộ nông lâm ngư nghiệp đã cố gắng đạt được một số thành tích.
Năm nay cần cố gắng hơn nữa.
Tục ngữ ta nói: "Có thực mới vực được đạo".
Muốn "thực" thì phải có lúa, ngô, khoai, sắn, v.v. do nông dân làm ra. Nếu nông dân cung cấp không đủ, thì công nhân, công chức, học sinh, quân đội, nhân dân thành thị sẽ bị đói. Muốn cung cấp đầy đủ thì nông dân phải tăng gia sản xuất. Ai hướng dẫn nông dân tăng gia? Cán bộ sản xuất, cán bộ nông lâm phải hướng dẫn.
Vì vậy, nhiệm vụ cán bộ nông lâm rất quan trọng.
Nghề nông phải đấu tranh chống những tai nạn của thiên nhiên: hạn, lụt, sâu bọ, chim, chuột, dịch, v.v. lại còn phải đấu tranh với các tập quán bảo thủ lạc hậu.
Muốn thực hiện được nhiệm vụ, thì cán bộ phải tuyên truyền, giải thích, làm cho nông dân hiểu và làm, không thể gò ép, mệnh lệnh. Công tác của cán bộ nông lâm có khó khăn nhưng rất vẻ vang. Cần thấy được khó khăn để khắc phục, chứ không phải để lùi bước. Vì thế phải cố gắng nhiều.
Năm ngoái, có nơi vì quan liêu, thiếu cụ thể, thiếu thiết thực, thiếu thống nhất ý kiến, cho nên lãng phí của và sức của dân.

1) Héi nghÞ häp vµo th¸ng 4-1956.

ý kiến không thống nhất vì thiếu đoàn kết. Phải đoàn kết nhất trí giữa cán bộ chuyên môn với cán bộ chính trị, cán bộ mới với cán bộ cũ, cơ quan này với cơ quan khác. Phải thật thà xem trọng lợi ích của nhân dân, luôn luôn chú ý đến đời sống của nhân dân.

*
* *

Năm nay, diện tích lúa đã cấy kém không bằng năm ngoái. Chăn nuôi trâu, bò, lợn cũng kém, ngày Tết đã giết lợn, bò nhiều, cho nên trâu bò lại thiếu thêm. Cây công nghệ như bông và các thứ khác cũng kém.
Vậy cần chú ý hướng dẫn nông dân làm cỏ bỏ phân, phòng bão, phòng lụt. Đê năm nay đắp chậm, vì tuyên truyền kém, cán bộ chủ quan.
Ngoài việc đánh cá, phải chú ý nuôi cá.
Về trồng cây có cố gắng, nhưng cũng phải lo bảo vệ rừng, cấm phá rừng. Trong việc này phải khéo vận động nhân dân.
Hiện nay, phạm vi hướng dẫn nhân dân thì rộng mà cán bộ lại thiếu. Muốn làm tốt, mỗi tỉnh phải làm những nơi kiểu mẫu tốt để cho nhân dân nơi khác bắt chước. Không nên tham nhiều. Đấy là một cách tuyên truyền tốt bằng sự thật, thấy kết quả tốt, nông dân sẽ tin tưởng noi theo để làm.
Đa số nông dân làm ăn riêng rẽ. Muốn sản xuất tốt, phải xây dựng tổ đổi công cho tốt. Cần tăng cường số lượng và nhất là củng cố chất lượng tổ đổi công. Tổ đổi công là một hình thức để tiến dần lên xã hội chủ nghĩa. Các tổ ấy sẽ giúp cán bộ trong công tác hướng dẫn sản xuất và cải tiến kỹ thuật.
Muốn bảo đảm kế hoạch, cán bộ cần phải kiên nhẫn, cố gắng và quyết tâm, cán bộ phải làm cho quyết tâm của mình biến thành quyết tâm của nhân dân, thì chắc chắn sẽ thành công.

*
* *

Có một số cán bộ chưa thật yên tâm công tác, như vậy không đúng. Làm cán bộ không phải là để thăng quan, phát tài.

Chính phủ là đày tớ của nhân dân. Cán bộ làm công tác gì cũng vì dân vì nước. Nếu làm tròn nhiệm vụ là vẻ vang, là anh hùng. Không nên đứng núi này, trông núi nọ. Lấy một thí dụ, có một cây thông đang xanh tốt, nhưng cành lá than phiền: "rễ được nằm yên dưới đất, còn chúng tôi cành lá thì phải chịu đựng gió sương". Rễ cũng phàn nàn: "Cành lá thì được thanh nhàn với giăng gió, tôi thì phải nằm mãi dưới đất, không ai dòm ngó đến". Hai bên đều không yên tâm và đòi đổi lẫn nhau. Kết quả, cây thông sẽ thế nào?

Cán bộ chúng ta mỗi người một việc, phải tích cực, phải có tinh thần trách nhiệm, không nên vì có thành tích mà chủ quan, hoặc có sai lầm mà bi quan. Chúng ta là cán bộ cách mạng, phải khắc phục khó khăn, không sợ khó sợ khổ. Nhiệm vụ của chúng ta còn rất nặng nề. Chúng ta đã vượt bao gian khổ mới giành lại được độc lập, sau 80 năm đất nước bị nô lệ, chúng ta đang xây dựng miền Bắc. Công cuộc xây dựng kinh tế không phải dễ dàng. Nhưng chúng ta đồng tâm nhất trí và có sự giúp đỡ của các nước bạn, nhân dân ta lại cần cù, chúng ta nhất định sẽ thắng lợi. Trong khi thực hiện công tác, cán bộ phải làm cho dân yêu, dân tin. Được như vậy thì sẽ vượt được mọi khó khăn và thu được nhiều kết quả tốt.

Tài liệu lưu tại Bảo tàng
Hồ Chí Minh.

LỜI BẾ MẠC HỘI NGHỊ LẦN THỨ CHÍN (MỞ RỘNG) CỦA BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG LAO ĐỘNG VIỆT NAM

Các đồng chí,

Cuộc Hội nghị Trung ương lần thứ chín (mở rộng)[26] đã thu được kết quả tốt. Sau những ngày làm việc khẩn trương, chúng ta đã khá thấm nhuần ý nghĩa to lớn của Đại hội lần thứ XX của Đảng Cộng sản Liên Xô. Đại hội đã:

- Phân tích rõ *hoàn cảnh mới* của thế giới, vạch rõ những điều kiện mới thuận lợi cho các đảng cách mạng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động làm nhiệm vụ giữ gìn hoà bình và tiến đến chủ nghĩa xã hội.
- Nêu rõ con đường thắng lợi của Liên Xô, làm cho chúng ta rất phấn khởi và càng tin tưởng ở sức mạnh vô địch của Liên Xô, thành trì của cách mạng và của hoà bình thế giới.
- Vạch rõ nhiệm vụ của Đảng Cộng sản về công tác tư tưởng và công tác tổ chức. Đại hội đặc biệt nhấn mạnh nguyên tắc Mác - Lênin về việc thực hiện lãnh đạo tập thể và phản đối sùng bái cá nhân.

*
* *

Trong khi nhận định sự có thể ngăn ngừa chiến tranh, chúng ta phải *cảnh giác* đối với âm mưu của bọn gây chiến; vì chủ nghĩa đế quốc hãy còn, thì còn có nguy cơ chiến tranh.

Trong khi nhận định ở mấy nước nào đó có thể tiến đến chủ nghĩa xã hội bằng con đường hoà bình, chúng ta cần phải nhận rõ rằng: ở những nước mà bộ máy nhà nước, lực lượng

quân sự và công an của giai cấp tư sản còn mạnh, thì giai cấp vô sản vẫn cần phải *chuẩn bị* đấu tranh bằng vũ trang.
Trong khi nhận định có khả năng thực hiện thống nhất bằng phương pháp hoà bình ở Việt Nam ta, chúng ta cần phải luôn luôn nhớ rằng kẻ thù của nhân dân ta là đế quốc Mỹ và bọn tay sai của chúng còn chiếm giữ một nửa đất nước ta và chúng đang chuẩn bị chiến tranh; vì vậy chúng ta cần phải luôn luôn nắm vững ngọn cờ hoà bình, nhưng đồng thời phải *luôn luôn nâng cao đề phòng và cảnh giác.*
Về vấn đề chống sùng bái cá nhân, chúng ta cần có sự nhận định toàn diện đối với đồng chí Xtalin. Đồng chí Xtalin có công lao to lớn với cách mạng, nhưng cũng có sai lầm nghiêm trọng.
Đại hội đã dạy cho chúng ta một bài học *phê bình và tự phê bình* rất dũng cảm. Đó là một thắng lợi của Đảng Cộng sản Liên Xô, mà cũng là một thắng lợi chung của các đảng anh em.
Bài học đó rất quý báu cho các đảng anh em, cho Đảng ta. Đảng ta lớn lên trong hoàn cảnh thuộc địa và nửa phong kiến, một nửa nước vừa mới thoát khỏi ách đế quốc và phong kiến, cho nên dễ bị những tư tưởng xấu, tư tưởng không vô sản, ảnh hưởng vào trong Đảng.
Những kết luận rõ rệt cùng gương mẫu phê bình và tự phê bình dũng cảm của Đại hội, đã chứng tỏ sự không ngừng tiến bộ và thắng lợi của Đảng Cộng sản Liên Xô. Điều đó làm cho kẻ địch càng lo sợ và chúng càng tìm cách xuyên tạc.

*
* *

Liên hệ với tình hình Đảng ta, chúng ta đặc biệt nhận thức thêm: Đảng ta có tập thể lãnh đạo, nhưng còn thiếu sót:
Vì chúng ta còn kém về trình độ lý luận và về mặt nắm tình hình thực tế.
Vì trong Đảng ta chưa xây dựng hẳn hoi các chế độ công tác thích hợp.

Vì dân chủ nội bộ chưa thật mở rộng; vì phê bình và tự phê bình chưa được phát huy, nhất là phê bình từ dưới lên.
Để sửa chữa những thiếu sót đó, chúng ta cần phải tăng cường *tập thể lãnh đạo* từ Trung ương đến địa phương trong Đảng và trong cơ quan chính quyền.
Tập thể lãnh đạo phải đi đôi với cá nhân phụ trách.
Phải định rõ chế độ làm việc, bảo đảm nguyên tắc lãnh đạo cao nhất của Đảng, tức là tập thể lãnh đạo.
Phải mở rộng dân chủ; phải mở rộng phê bình và tự phê bình, nhất là phê bình từ dưới lên.
Phải nâng cao trình độ lý luận, gắn liền công tác lý luận với thực tiễn cách mạng; phải đi sát thực tế, phải liên hệ mật thiết với quần chúng.
Phải luôn luôn nhớ rằng: điều quan trọng bậc nhất trong kế hoạch kinh tế của chúng ta hiện nay là *nhằm cải thiện dần đời sống của nhân dân.*
Chúng ta phải nhận rằng: *hiện tượng sùng bái cá nhân* có trong một chừng mực nào đó ở trong Đảng và ngoài Đảng; tuy nó chưa gây ra tệ hại nghiêm trọng, nhưng nó cũng hạn chế sáng kiến và tinh thần tích cực của đảng viên và của nhân dân.
Từ Trung ương đến địa phương đều có hiện tượng ấy.
Để sửa chữa hiện tượng sùng bái cá nhân, chủ yếu là dùng *phương pháp giáo dục;* đồng thời nâng cao vai trò của Đảng, của tập thể, của nhân dân.

*
* *

Trong Hội nghị này, các đồng chí đã thật thà tự phê bình và thành khẩn phê bình Trung ương và Bộ Chính trị; thế là rất tốt. Chúng ta không sợ khuyết điểm, vì chúng ta có đủ nghị lực và quyết tâm để sửa chữa khuyết điểm.
Thật thà tự phê bình và thành khẩn phê bình là thứ vũ khí sắc bén nhất để sửa chữa khuyết điểm và phát triển ưu điểm.

Vì vậy, chẳng những chúng ta phải thực hiện mở rộng phê bình và tự phê bình trong Đảng và trong cơ quan chính quyền, mà chúng ta còn phải *hoan nghênh những lời phê bình thành thật của nhân dân.*

Chúng ta đoàn kết nhất trí, chúng ta tin tưởng chắc chắn vào Liên Xô, vào phe ta, vào lực lượng hoà bình thế giới, vào nhân dân ta và vào Đảng ta.

Chúng ta mạnh dạn tiến lên. Chúng ta nhất định thắng lợi.

Đọc ngày 24-4-1956.

Báo *Nhân dân,* số 785,
ngày 27-4-1956.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA PHÓNG VIÊN ANH RỐT XENXPÔ BÁO *TIN NHANH HẰNG NGÀY*

Hỏi: Chủ tịch có thấy cuộc đi thăm nước Anh của các vị lãnh tụ Liên Xô sẽ là dịp thuận lợi cho các cuộc thảo luận có thể đưa đến một giải pháp cho việc khủng hoảng hiện nay ở Việt Nam không?

Trả lời: Việc đi thăm nước Anh của các vị lãnh tụ Liên Xô, nhằm cải thiện mối quan hệ giữa hai nước sẽ góp vào việc bảo vệ hoà bình châu á và thế giới và do đó có thể ảnh hưởng tốt tới việc giải quyết vấn đề Việt Nam.

Hỏi: Chủ tịch có thấy một nguy cơ chiến tranh nổ ra lại ở Việt Nam không?

Trả lời: Hoà bình ở Việt Nam đang bị đe doạ vì Hiệp định Giơnevơ đang bị chính quyền miền Nam vi phạm nghiêm trọng.

Hỏi: Trước thái độ của "Chính phủ miền Nam" đối với Hiệp định Giơnevơ và trước việc giải tán Bộ chỉ huy Pháp, Chủ tịch có những dự kiến gì?

Ngài có thấy là do thái độ của "Chính phủ miền Nam", Ngài có thể tự do áp dụng bất cứ phương pháp nào để thống nhất đất nước không?

Trả lời: Chúng tôi sẽ dùng mọi biện pháp đấu tranh bằng đường lối hoà bình để Hiệp định Giơnevơ được thực hiện triệt để.

Hỏi: Chủ tịch có định mở rộng những quan hệ ngoại giao và nhất là thương mại đối với phương Tây không?

Trả lời: Trên nguyên tắc bình đẳng và hai bên cùng có lợi, chúng tôi sẵn sàng đặt quan hệ ngoại giao và thương mại với tất cả các nước.

Báo *Nhân dân,* số 784,
ngày 26-4-1956.

ĐIỆN CẢM ƠN ĐOÀN CA KỊCH NHÀ HÁT NÔVÔXIBIA (LIÊN XÔ)

Kính gửi Đồng chí D.Tachiana, I. Xécgâ[1)]
Cảm ơn điện mừng của các đồng chí nhân dịp ngày Quốc tế lao động.
Nhờ các đồng chí chuyển lời thân ái chúc mừng của chúng tôi cho tất cả các bạn trong Đoàn ca kịch Nhà hát Nôvôxibia và nhân dân Nôvôxibia.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 793,
ngày 6-5-1956.

1) NghÖ sÜ cña ®oµn ca móa N«v«xibia.

BÀI NÓI CHUYỆN TRONG LỄ TUYÊN DƯƠNG ANH HÙNG QUÂN ĐỘI LẦN THỨ BA

Các đồng chí,

Lần này Chính phủ lại tặng thưởng danh hiệu Anh hùng cho 43 cán bộ và chiến sĩ xuất sắc nhất của quân đội. Đó là một vinh dự lớn cho toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta.

Thay mặt Đảng, Chính phủ và nhân dân, Bác khen ngợi toàn thể cán bộ và chiến sĩ, chào mừng các anh hùng đã được tuyên dương, và gửi lời thân ái cảm ơn các gia đình quân đội, đặc biệt là gia đình anh hùng.

Các anh hùng được tuyên dương lần này thuộc đủ các dân tộc, các chiến trường, các binh chủng, các đơn vị và cơ quan. Thuộc các đơn vị miền Nam thì đông hơn trước. Điều đó chứng tỏ rằng toàn quân ta đều tiến bộ và lớn mạnh không ngừng.

Như thế là rất tốt.

Song *nhân dân* ta chớ vì thế mà chủ quan, cho rằng nhiệm vụ bồi dưỡng lực lượng quốc phòng của mình đã đầy đủ rồi. Trái lại, nhân dân ta cần phải tiếp tục giúp đỡ quân đội về mọi mặt, phải hăng hái tham gia mọi công cuộc xây dựng quân đội, củng cố quốc phòng.

Quân đội ta cũng không được vì thế mà tự mãn. Trái lại, quân đội ta phải cố gắng nhiều hơn nữa để tiến bộ mãi, để làm trọn nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn hoà bình.

Các *anh hùng* thì tuyệt đối chớ tự cao tự đại, chớ kiêu căng. Phải luôn luôn nhớ rằng, được trở thành anh hùng là nhờ công lao chung của tập thể và vinh dự càng lớn thì nhiệm vụ

càng nặng nề. Các chú phải cố gắng về mọi mặt, phải làm gương mẫu tốt cho mọi người, giúp đỡ và lôi cuốn mọi người cùng tiến.

Không những trong kháng chiến, cán bộ và chiến sĩ ta có thể lập công xuất sắc và trở thành anh hùng; trong sự nghiệp đấu tranh xây dựng hoà bình, cán bộ và chiến sĩ cũng có thể lập công xuất sắc và trở thành anh hùng.

Sau đây, Bác dặn thêm mấy điểm nữa:

- Công cuộc đấu tranh thực hiện hoà bình, thống nhất, độc lập và dân chủ nhất định thắng lợi, nhưng lâu dài, gian khổ và phức tạp. Để vượt khó khăn gian khổ, để đi đến thắng lợi, chúng ta phải đẩy mạnh hơn nữa phong trào *thi đua yêu nước.*

Trong kháng chiến, nhờ thi đua mà chúng ta đã thắng.

Từ ngày hoà bình trở lại, nhờ thi đua mà chúng ta đã vượt được nhiều khó khăn và thu được nhiều thành tích.

Hiện nay, phong trào thi đua trong nhân dân ta đang sôi nổi. Quân đội ta từ trước đến nay đã dẫn đầu phong trào thi đua, thì ngày nay càng phải cố gắng giữ vững lá cờ dẫn đầu. Muốn như vậy, thì phải gom góp kinh nghiệm, phải học tập thêm phong trào thi đua của nhân dân, nhất là của công nhân.

- Cùng với nhân dân ta, quân đội ta đang tiến vào một giai đoạn lịch sử mới và gánh vác một nhiệm vụ lịch sử mới.

Quân đội ta phải tiến đến chính quy và hiện đại hoá để bảo vệ công cuộc xây dựng miền Bắc vững mạnh và làm hậu thuẫn cho cuộc đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà trên nền tảng độc lập, dân chủ, bằng phương pháp hoà bình. Đó là một nhiệm vụ to lớn, vẻ vang, nặng nề và khó khăn, gian khổ. Cho nên toàn quân ta phải *ra sức học tập* chính trị, quân sự và văn hoá; phải *thi đua làm trọn nhiệm vụ* bảo vệ biên giới, bảo vệ bờ biển, bảo vệ thành thị và giữ gìn trật tự an ninh cho nhân dân. Đồng thời, bộ đội ta phải ra sức tham gia và giúp đỡ nhân dân thực hiện kế hoạch Nhà nước năm 1956.

Bác chắc rằng quân đội ta nhất định làm trọn nhiệm vụ mà Đảng và Chính phủ đã giao phó cho.
Một lần nữa, thay mặt Đảng, Chính phủ và nhân dân, Bác chúc các anh hùng tiến bộ, chúc toàn quân ta tiến bộ.

Nói ngày 7-5-1956.
Báo *Nhân dân,* số 795,
ngày 8-5-1956.

THƯ GỬI ĐỒNG BÀO KHU TỰ TRỊ THÁI - MÈO NHÂN DỊP KỶ NIỆM MỘT NĂM THÀNH LẬP KHU TỰ TRỊ

Thân ái gửi đồng bào Khu tự trị Thái - Mèo,
Hôm nay, đồng bào ăn mừng ngày kỷ niệm một năm thành lập Khu tự trị Thái - Mèo và hai năm chiến thắng Điện Biên Phủ.
Tôi thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái gửi lời chúc mừng đồng bào.
Năm vừa qua, đồng bào Khu tự trị Thái - Mèo đã cố gắng về mọi mặt: đã đoàn kết chặt chẽ, đã giúp nhau tăng gia sản xuất, đã đi học nhiều hơn, như thế là tốt.
Nhưng, đó mới là kết quả bước đầu. Để nhân dân mọi người được ấm no, mọi người đều biết chữ, mọi người đều tiến bộ, đồng bào cần phải cố gắng hơn nữa
1- Phải đoàn kết chặt chẽ giữa các dân tộc và các tầng lớp nhân dân, thương yêu nhau, giúp đỡ nhau, dìu dắt nhau cùng tiến bộ.
2- Phải ra sức tăng gia sản xuất, học tập văn hoá, vệ sinh phòng bệnh.
3- Phải luôn luôn tỉnh táo, sẵn sàng giúp đỡ bộ đội và công an chống âm mưu của địch chia rẽ dân tộc và phá hoại đời sống yên vui của bản mường.
4- *Nhân dân* thẳng thắn phê bình cán bộ, phê bình chính quyền, bày tỏ lên Hội đồng nhân dân và Uỷ ban hành chính những ý kiến và nguyện vọng của mình, giúp Chính phủ đặt

chủ trương và kế hoạch cho đúng để cải thiện đời sống cho nhân dân.

Cán bộ phải đoàn kết chặt chẽ với nhau, phải gần gũi nhân dân, ra sức phục vụ nhân dân, chăm lo đến đời sống của nhân dân; hết sức chống quan liêu, tham ô, lãng phí.

Đảng, Chính phủ và tôi luôn luôn theo dõi công việc và sự tiến bộ của đồng bào.

Tôi chúc đồng bào cố gắng thi đua hoàn thành kế hoạch Nhà nước năm 1956, làm cho Khu tự trị ngày càng giàu mạnh, góp phần củng cố miền Bắc, làm nền tảng vững chắc cho cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà.

Chào thân ái và quyết thắng.

Hà Nội, ngày 7 tháng 5 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 796,
ngày 9-5-1956.

TÌNH HỮU NGHỊ VIỆT - ẤN

Châu á chúng ta có hai nước đất rộng nhất và người đông nhất trên thế giới: phía Đông là Trung Hoa, phía Nam là ấn Độ.

Trung và ấn cũng là hai nước có nền văn hoá lâu đời nhất và phong phú nhất trên thế giới.

Nước Việt Nam ta ở vào giữa hai nước ấy, cho nên đã được ảnh hưởng văn hoá cả của ấn Độ và của Trung Hoa.

Văn hoá ấn Độ đã cùng đạo Phật truyền bá đến nước ta vào khoảng thế kỷ II, tức là gần 1.800 năm nay.

Đến thế kỷ XVIII, bọn thực dân phương Tây xâm lược dần dần các nước châu á. Chúng chia rẽ các dân tộc và ngăn cản sự quan hệ giữa các nước anh em chúng ta.

Từ sau cuộc Chiến tranh thế giới lần thứ hai, phong trào giải phóng dân tộc vùn vụt lên cao, chủ nghĩa thực dân sụp đổ từng mảng, nhiều nước châu á giành lại độc lập, tự do, các nước chúng ta khôi phục lại mối quan hệ láng giềng từ nghìn xưa khăng khít.

Đó là một thắng lợi to lớn của nhân dân châu á chúng ta!

Lần này, Đoàn văn hoá ấn Độ sang thăm chúng ta, việc đó có một ý nghĩa rất quan trọng: chẳng những để nối lại quan hệ

văn hoá giữa hai dân tộc ta, mà còn để chuyển cho chúng ta tình nghĩa anh em của nhân dân ấn Độ vĩ đại.

Vì vậy, nhân dân Việt Nam nhiệt liệt hoan nghênh Đoàn văn hoá ấn Độ và nhờ Đoàn chuyển lại cho nhân dân ấn Độ anh em tình thân ái nồng nàn của nhân dân Việt Nam.
PANCH SI LA!

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 795,
ngày 8-5-1956.

SỨC MẠNH HOÀ BÌNH CỦA LIÊN XÔ

Đã 10 năm nay các nước đế quốc do Mỹ cầm đầu thi hành "chiến tranh lạnh" và chạy đua binh bị. Do đó, nhân dân các nước ấy ngày càng khổ vì thuế nặng sưu cao, đóng góp cho ngân sách quân sự. Thí dụ: Năm nay, tổng ngân sách của Mỹ là 62.400 triệu đôla, mà tiêu vào binh bị là 35.500 triệu, của Pháp là 3.175 nghìn triệu phrăng, mà tiêu vào binh bị là 948 nghìn triệu.
Mấy năm gần đây, Liên hợp quốc[27] thường bàn việc giảm bớt binh bị, nhưng không đi đến đâu, vì các nước đế quốc, nhất là Mỹ, không muốn giảm bớt binh bị. Chúng lại tuyên truyền xuyên tạc. Khi thì chúng đổ cho Liên Xô không muốn. Khi thì chúng nói: Vì tình hình thế giới chưa dịu hẳn, cho nên chúng phải đề phòng.
Để tỏ *ý chí kiên quyết ủng hộ hoà bình,* năm ngoái Liên Xô đã giảm bớt 64 vạn binh sĩ. Hôm 14-5-1956, Liên Xô lại quyết định giảm bớt:
63 sư đoàn lục quân,
3 sư đoàn không quân,
375 chiếc tàu chiến, cộng 120 vạn binh sĩ. Liên Xô lại thách: Nếu Mỹ, Anh, Pháp cũng giảm bớt đúng mức quân đội của họ, thì Liên Xô sẽ tiếp tục giảm nữa.
Bà con ta thử tính xem: Phục viên 184 vạn chiến sĩ và tiết kiệm số tiền rất to để trang bị cho họ (nếu họ ở lại bộ đội), đưa sức người và sức của ấy thêm vào việc tăng gia sản xuất, thì kinh tế sẽ phát triển mạnh đến mức nào?

Quyết định của Liên Xô có ảnh hưởng cực kỳ lớn. Nó được nhân dân thế giới nhiệt liệt ủng hộ, vì nó hợp với nguyện vọng hoà bình của họ. Nhân dân Mỹ, Anh, Pháp sẽ hỏi chính phủ họ: "Trước kia các người nói vì sợ Liên Xô đe doạ, mà phải tăng cường binh bị. Nay Liên Xô không đe doạ nữa, thì nước mình cũng phải giảm bớt binh bị để giảm những gánh nặng đóng góp cho dân chứ?".

ảnh hưởng đầu tiên là những người như Bộ trưởng Tài chính Anh đã nói: "Nước Anh không thể chịu đựng mãi gánh nặng binh bị". Các báo tư sản Anh thì đòi Chính phủ Anh làm theo Liên Xô (17-5).

Cụt lý lẽ, bọn ngoan cố Mỹ nói quẩn nói quanh: "Liên Xô giảm bớt quân đội, là để tuyên truyền". Vả chăng, chiến tranh nguyên tử, không cần nhiều bộ đội.

Nếu vậy thì sao Mỹ không giảm bớt bộ đội để tuyên truyền? Mỹ thường khoe khoang vũ khí nguyên tử Mỹ mạnh nhất, thì sao Mỹ không giảm bớt quân đội?

Nói tóm lại, đế quốc Mỹ rất lúng túng trước chính sách hoà bình và hành động cao thượng của Liên Xô.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 810,
ngày 23-5-1956.

NÓI CHUYỆN TẠI HỘI NGHỊ CÁN BỘ LÀM CÔNG TÁC SỬA SAI TRONG CẢI CÁCH RUỘNG ĐẤT Ở NGOẠI THÀNH HÀ NỘI

Tôi thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ khen ngợi cán bộ và nhân dân các xã ngoại thành Hà Nội đã làm công tác bước hai đạt kết quả khá. Vừa làm tốt việc sửa sai, ngoại thành Hà Nội cần đẩy mạnh thi đua sản xuất, thực hành tiết kiệm, ra sức củng cố các tổ chức đổi công, kiện toàn các tổ chức quần chúng và thi đua làm nghĩa vụ lương thực cho Nhà nước.

Để làm tốt những nhiệm vụ trên, các cán bộ sửa sai phải gương mẫu, tránh bao biện làm thay, cán bộ địa phương thì phải cố gắng học tập, không nên ỷ lại vào cán bộ sửa sai.

Nói ngày 29-5-1956.

Sách *Bác Hồ với nhân dân Hà Nội,*
Nxb. Hà Nội, 1980, tr. 58.

NÓI CHUYỆN TẠI ĐẠI HỘI CHIẾN SĨ THI ĐUA NGÀNH THƯƠNG NGHIỆP LẦN THỨ)

Đại hội này gồm có chiến sĩ miền Nam, miền Bắc, có bộ đội chuyển ngành, có cán bộ dân tộc thiểu số, có Hoa kiều, có cán bộ trong Đảng, ngoài Đảng, thuộc tất cả các ngành trong Bộ, như thế là rất tốt. Đó là tượng trưng cho khối đoàn kết.

Trong số chiến sĩ gần một nửa là cán bộ miền Nam tập kết, điều đó chứng tỏ anh em miền Nam rất cố gắng công tác để củng cố miền Bắc vững mạnh làm cơ sở đấu tranh thống nhất nước nhà; như vậy là rất đáng khen. Nhưng chỉ có 11 phụ nữ thì ít quá. Cán bộ phụ nữ cần cố gắng hơn nữa; đoàn thể phụ nữ, cơ quan phụ trách cần chú ý dìu dắt, giúp đỡ hơn nữa để nhiều chị em có thể thay cho nam giới trong công việc buôn bán.

Nói chung, các chiến sĩ và lao động xuất sắc đã có tinh thần chịu khó, chịu khổ, khắc phục khó khăn để phục vụ nhân dân. Thí dụ: đồng chí Nguyễn Tấn Anh đã biết gần gũi nhân dân, giúp đỡ nhân dân, cải thiện sinh hoạt, khắc phục khó khăn làm tròn nhiệm vụ. Đồng chí Ngô Đình Tân đã chú ý cải tiến kỹ thuật, bán được nhiều hàng, khách tới mua cũng vui lòng.

1) §¹i héi chiÕn sÜ thi ®ua ngµnh th-¬ng nghiÖp lÇn thø nhÊt ®-îc tæ chøc tõ 31-5 ®Õn 5-6-1956 t¹i Hµ Néi. Tham dù cã 354 ®¹i biÓu lµ chiÕn sÜ thi ®ua vµ ®¹i diÖn cho c¸c ®¬n vÞ tiªn tiÕn thuéc ngµnh th-¬ng nghiÖp.

Đồng chí Nguyễn Văn Lộc đã hết lòng bảo vệ của công. Đồng chí Nguyễn Sanh biết giữ vững lập trường không để gian thương mua chuộc... Tóm lại, các chiến sĩ và lao động xuất sắc đều nêu cao tinh thần trách nhiệm; kiên quyết khắc phục khó khăn, gần gũi quần chúng, thực hành tiết kiệm. Những ưu điểm đó cần đem phổ biến rộng rãi.

Nhưng khuyết điểm cũng còn nhiều, như: giữ kho để gạo bị ẩm, mục, đem bán không ai mua, bỏ đi thì tiếc phải đem cho cán bộ, bộ đội ăn đỡ, như thế là không tốt. Trong kháng chiến, anh chị em đã phải ăn gạo xấu; trong hoà bình, phải lo bảo đảm sức khoẻ cho anh chị em để khỏi ảnh hưởng đến công tác. Thu mua nông lâm thổ sản thì mua cả những thứ không bán được đâm ra lỗ vốn. Tiền vốn là của chung mà làm thua lỗ thì có đau xót không? Lãng phí cũng không ít, có chỗ còn tham ô. Những sai lầm đó phải ra sức khắc phục.

Có anh chị em chưa yên tâm công tác cho là làm việc này không vẻ vang, muốn xin đổi việc khác. Ví như một cái cây trồng chỗ này một thời gian, lại nhổ đi trồng chỗ khác thì cây không thể mọc tốt được. Cán bộ cũng vậy, đứng núi này trông núi nọ thì làm việc gì cũng không đạt được kết quả. Phải nhớ rằng lao động, bất cứ lao động gì mà có ích lợi cho nhân dân, cho xã hội đều là vinh quang. Ví dụ: anh chị em công tác vệ sinh thật là khó nhọc, lại chịu thối tha bẩn thỉu. Nếu không có những người làm công việc đó thì đời sống mọi người sẽ thế nào? Những anh chị em đó, cũng có người đã trở thành chiến sĩ, như thế là vẻ vang. Không phải làm chức này, chức nọ mới là vẻ vang; xã hội có nhiều công việc, ai làm tròn nhiệm vụ đều là vẻ vang. Dưới chế độ ta cán bộ từ trên xuống dưới đều là đày tớ của nhân dân. Nhân dân giao cho nhiệm vụ gì thì phải làm cho tốt.

Có người chỉ lo đến tiền đồ cá nhân. Như thế là chưa hiểu "tiền đồ của mỗi người nằm trong tiền đồ của cách mạng, của dân tộc". Trước cách mạng dù làm gì cũng đều là nô lệ của thực dân. Bây giờ ta đã đánh bẹp thực dân rồi thì bất kỳ làm việc gì, ở đâu ta cũng không phải là nô lệ nữa. Muốn tiền đồ

của mình được vẻ vang thì phải cố gắng làm tròn nhiệm vụ, xây dựng tiền đồ của Tổ quốc. Ví dụ như một người đang đi trên một chiếc tàu hoả, xe đang chạy nhưng người đó muốn nhanh hơn nên nhảy ra ngoài. Như thế thì sẽ ra sao? Cho nên muốn tách tiền đồ cá nhân ra khỏi tiền đồ chung là không được.

Về cán bộ lãnh đạo thì khuyết điểm chính là xa quần chúng, xa thực tế. Như thế là quan liêu mà quan liêu thì dễ mắc nhiều sai lầm, khuyết điểm. Ta cần kiên quyết chống bệnh quan liêu.

Các chiến sĩ thì còn khuyết điểm là thi đua chưa được thường xuyên, thiếu liên tục. Có kinh nghiệm, sáng kiến cũng không chú ý phổ biến. Cán bộ lãnh đạo lại không theo dõi, bồi dưỡng. Có khi lại máy móc kéo chiến sĩ đi hết hội nghị này đến hội nghị khác; chiến sĩ mà cứ đi báo cáo, xa rời công tác là hết chiến sĩ. Không khéo lãnh đạo phong trào, bồi dưỡng chiến sĩ làm đầu tàu là khuyết điểm; và lãnh đạo cần phải chú ý sửa chữa.

Về nhiệm vụ thì phải hiểu rõ trong nền kinh tế quốc dân có ba mặt quan trọng: nông nghiệp, công nghiệp, thương nghiệp. Ba mặt công tác quan hệ mật thiết với nhau. Thương nghiệp là cái khâu giữa nông nghiệp và công nghiệp. Thương nghiệp đưa hàng đến nông thôn phục vụ nông dân, thương nghiệp lại đưa nông sản, nguyên liệu cho thành thị tiêu dùng. Nếu khâu thương nghiệp bị đứt thì không liên kết được nông nghiệp với công nghiệp, không củng cố được công nông liên minh. Công tác thương nghiệp không chạy thì hoạt động nông nghiệp, công nghiệp sẽ bị rời rạc. Các chiến sĩ phải cố gắng làm gương mẫu và giúp đỡ anh chị em khác cùng tiến bộ. Trong ngành thương nghiệp có tới mấy vạn anh chị em cán bộ, công nhân viên, mà chỉ mới có hơn 300 chiến sĩ. Thế là ít. Nguyên nhân một phần do lãnh đạo, một phần là mọi người chưa thực giúp đỡ nhau cùng tiến bộ.

Toàn thể cán bộ trong ngành phải có ý thức lao động là vẻ vang, rèn luyện tinh thần khắc phục khó khăn, chịu đựng gian khổ để hoàn thành nhiệm vụ của Đảng và Chính phủ giao cho. Phải tích cực chống lãng phí, tham ô, vì những sai lầm đó có hại cho Nhà nước, cho nhân dân và có hại trực tiếp

cho cán bộ, nhân viên; phải thực hành tiết kiệm; quản lý tốt của công; quản lý chặt chẽ thị trường; chống đầu cơ tích trữ, bình ổn vật giá phục vụ nhân dân.

Cần phải tăng cường đoàn kết nội bộ và đoàn kết với nhân dân để làm tròn nhiệm vụ. Trong ngành có nhiều loại cán bộ, phải đoàn kết cho chặt chẽ; nếu chỉ đoàn kết nội bộ mà không đoàn kết với nhân dân thì không làm được việc. Cách mạng thắng lợi, kháng chiến thắng lợi là vì đoàn kết. Vì vậy, khối đoàn kết phải được củng cố và tăng cường để tiếp tục đấu tranh thắng lợi.

Tạp chí *Sinh hoạt thương nghiệp,*
số đặc biệt, năm 1956, tr. 15-16.

1-6

Hôm nay là ngày tết quốc tế của các em nhi đồng. Các trường học, các cơ quan và đoàn thể đều giúp các em nhi đồng tổ chức những cuộc chơi vui thú vị và có ích.

1-6 lại nhắc nhở chúng ta rằng: Cha mẹ, thầy giáo và cô giáo, cùng các đoàn thể thanh niên là những người trực tiếp phụ trách giáo dục nhi đồng. Mà chúng ta, tất cả những người lớn đều có nhiệm vụ góp phần vào việc bồi dưỡng tốt thế hệ tương lai của dân tộc.

Chúng ta lo cải cách ruộng đất cho tốt. Chúng ta thi đua khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá. Chúng ta ra sức củng cố miền Bắc, chiếu cố miền Nam. Chúng ta quyết tâm đấu tranh để xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh. Chúng ta hy sinh phấn đấu, đều nhằm mục đích xây dựng đời sống hạnh phúc cho nhi đồng ta.

Trong công tác và trong sinh hoạt, chúng ta đều cố gắng làm gương mẫu. Sự phối hợp giáo dục từ gia đình đến cả xã hội, sẽ làm cho nhi đồng thấm nhuần. Nó hun đúc cho nhi đồng tinh thần nồng nàn yêu Tổ quốc, yêu lao động, yêu học hỏi. Như vậy các em sẽ trở nên mạnh khoẻ, nhanh nhẹn, gan dạ, thật thà. Mai sau lớn lên, chắc chắn các em sẽ là những công dân tốt và những cán bộ tốt.

Nhân dịp này, báo *Nhân dân* chúc các em nhi đồng Việt Nam và nhi đồng các nước một ngày tết rất vui vẻ.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 819,
ngày 1-6-1956.

ĐIỆN CHÚC MỪNG SINH NHẬT TỔNG THỐNG NƯỚC CỘNG HOÀ NAM DƯƠNG

Kính gửi Ông Ahômét Xucácnô,
Tổng thống nước Cộng hoà Nam Dương,

Nhân dịp kỷ niệm sinh nhật lần thứ 55 của Tổng thống, tôi kính gửi Ngài lời chào mừng nhiệt liệt và kính chúc Ngài luôn luôn mạnh khoẻ.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 825,
ngày 7-6-1956.

VÌ SAO ĐẾ QUỐC MỸ THÍCH CHIẾN TRANH, SỢ HOÀ BÌNH ?

Trong hai cuộc chiến tranh thế giới, quân đội Mỹ bị thiệt hại rất ít. Đất nước Mỹ không hề bị một viên đạn, một quả bom. Mỹ lại bán vũ khí cho các nước mà đại phát tài.

Dưới đầu đề "Súng đại bác", tờ tuần báo Mỹ [1] đã đăng một loạt bài, trả lời câu hỏi trên. Sau đây là tóm tắt mấy điểm chính:

Binh bị là một nguồn gốc làm giàu cho các công ty độc quyền.

So với trước Chiến tranh thế giới lần thứ hai, thì ngày nay số quân đội Mỹ tăng gấp 10, ngân sách quân sự tăng gấp 20.

Tài sản của Bộ Chiến tranh là 140 nghìn triệu đôla. Tài sản của Bộ Không quân nhiều hơn tài sản của 5 công ty to nhất ở Mỹ cộng lại.

Các công ty to thầu các thứ trang bị, được lãi rất nhiều. Trong 5 năm qua, (không kể số tiền khổng lồ họ thu được do việc bán vũ khí cho các nước), họ lãi hơn 30.500 triệu đôla. Viên Bộ trưởng Quốc phòng hiện nay cũng là chủ một công ty to thầu hàng quân sự.

Để xoay các khoản thầu, gần 2.000 đại biểu các công ty vào làm việc trong các cơ quan chính phủ với một số lương tượng trưng là mỗi năm một đôla. Các công ty thì trả lương cho họ mỗi tháng hàng vạn đôla.

Mặt khác, các tướng lĩnh về hưu, đều được các công ty mời làm chủ tịch hoặc phó chủ tịch. Hơn 40 viên cựu đô đốc và

1) D©n téc.

đại tướng đang làm việc ở các công ty với những lương bổng kếch sù, có khi hơn 10 vạn đôla một tháng. Chỉ năm ngoái hơn 2.000 sĩ quan cao cấp đã từ chức quân đội để về làm cho các công ty. Các công ty to thích dùng các tướng tá cũ, vì những người này có ảnh hưởng lớn đối với các tướng tá mới. Và các tướng tá mới thì đều hiểu rằng: nếu mong mai sau có một chỗ làm với số lương khá, thì ngay từ bây giờ họ phải "hẩu" với các công ty to.

Các công ty thầu và các tướng lĩnh đều vào một phe, cho nên có những vụ tham ô lãng phí rất kỳ khôi. Thí dụ: Có thứ trang bị chất ở kho nhiều đến nỗi dùng trong 128 năm còn chưa hết. Trong một cái kho của hải quân, người ta thấy có 11 triệu cái nĩa ăn hàu.

Báo *Nation* kết luận: Có tuyên truyền chiến tranh, có chạy đua binh bị thì bọn tài phiệt và quân phiệt mới có thể làm giàu. Vì vậy chúng thích chiến tranh và chúng sợ hoà bình.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 825,
ngày 7-6-1956.

THƯ GỬI ĐỒNG BÀO, BỘ ĐỘI VÀ CÁN BỘ CÁC TỈNH CÓ ĐÊ

Gửi đồng bào, bộ đội và cán bộ các tỉnh có đê,

Năm nay mưa nhiều và sớm, thời tiết biến chuyển thất thường, chúng ta phải phòng lụt lớn.

Nhưng dù nước to đến đâu, chúng ta cũng quyết giữ đê cho vững, không để nạn lụt xảy ra. Giữ đê phòng lụt là công việc cực kỳ quan trọng đến dân sinh.

Trong việc giữ đê, tổ chức phải chặt chẽ, chỉ huy phải vững vàng, dụng cụ phải đầy đủ. Các đoàn thể Nông hội và Thanh niên phải xung phong, các đơn vị bộ đội phải tranh thủ thời gian giúp sức đồng bào. Chúng ta phải tỉnh táo đề phòng địch phá hoại.

Với sự đoàn kết và cố gắng của mọi người, với kinh nghiệm các năm trước, chúng ta nhất định giữ đê tốt và thắng giặc lụt.

Cán bộ cần phải thông suốt, phải nâng cao tinh thần trách nhiệm, phải có kế hoạch cụ thể, phải đi sát với quần chúng, phải kết hợp công việc giữ đê phòng lụt với các công tác chính như cải cách ruộng đất, chống úng thuỷ, làm mùa ...

Chính phủ rất mong nhân dân, bộ đội và cán bộ làm trọn nhiệm vụ và sẽ khen thưởng những đơn vị và cá nhân có nhiều thành tích xuất sắc.

Ngày 9 tháng 6 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 828,
ngµy 10-6-1956.

MỘT TIN TỨC LẠ

Tin tức các báo (23-5): "Mỹ muốn giúp nước Libăng 17 triệu đôla, nhưng Libăng từ chối, không nhận". Có lẽ bà con ta lấy làm lạ, vì sao người ta mời lấy tiền, mà Libăng lại từ chối ? Xin xem câu chuyện dưới đây, thì bà con sẽ rõ:

"Liên Xô đã giúp:

300 triệu đôla cho Nam Tư để phát triển thêm kinh tế,

100 triệu đôla cho ápganixtan để xây dựng lại đê điều thuỷ lợi,

150 triệu đôla cho ấn Độ để lập xưởng đúc gang, mỗi năm sản xuất 1 triệu tấn,

500 triệu đôla cho Ba Lan,

125 triệu đôla cho nước Đức dân chủ,

250 triệu đôla cho Triều Tiên dân chủ,

1.400 triệu đôla cho Trung Quốc để thêm vốn vào kế hoạch 5 năm.

Liên Xô giúp các nước đủ sức để sản xuất mỗi năm 9 triệu tấn gang, 4 triệu tấn dầu lửa, 5 triệu rưỡi kilôoát điện ...

Liên Xô lại giúp các nước dân chủ Đông Âu 1.500 kỹ sư và giúp các nước ấy đào tạo thêm 2.300 kỹ sư và chuyên gia.

Liên Xô có thể giúp các nước nhiều như vậy, là vì kinh tế của Liên Xô phát triển rất nhanh; công nghiệp nặng của Liên Xô năm nào cũng sản xuất vượt mức kế hoạch đã định. Nhất là Liên Xô sản xuất mau chóng đủ các thứ máy móc, đào tạo ra nhiều kỹ sư và chuyên gia".

Đó là báo cáo của Đalét trước Quốc hội Mỹ hồi đầu tháng 5. Đalét nói thật, đó cũng là một tin tức lạ.

Từ 1950 đến nay, Mỹ đã "giúp" các nước phe Mỹ 25.000 triệu đôla, trong số đó *hơn 13.000 triệu là vũ khí.* Vả lại, như tờ báo tư sản Mỹ *Tin tức* (14-4) đã viết:

"Các nước châu á không ưa "viện trợ" của Mỹ, vì nó kèm theo nhiều điều kiện nặng nề ... Bởi vì Mỹ cốt bán chạy các hàng hoá ế đọng của Mỹ, chứ không giúp đỡ thật sự cho các nước ấy ... Sự giúp đỡ của Liên Xô thì hợp với nhu cầu của các nước được giúp ..., làm cho các nước mới được độc lập thoát khỏi ách kinh tế của phương Tây ...".

Hôm 2-4, Hội các chủ nhà máy Mỹ đã tuyên bố rõ ràng: "Mỹ không nên giúp cho các nước xây dựng công nghiệp, vì e họ sẽ cạnh tranh với công nghiệp Mỹ".

Hôm 11-4, một đại biểu Quốc hội Phi Luật Tân nói: "Viện trợ của Mỹ kèm theo những điều kiện tàn nhẫn hơn là xiềng xích
sắt ...".

Cũng vì lẽ đó, mà Thủ tướng Pháp đã nói: "Mỹ càng giúp đỡ, thì thiên hạ càng oán ghét Mỹ".

Và Thủ tướng nước Xâylan nói: "Đôla Mỹ không thể mua chuộc lòng tự tôn của nhân dân ta...".

Vậy, người Mỹ có câu rằng:

Có tiền mà cậy chi tiền,
Mất tiền, mà lại vô duyên lạ đời!

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 827,
ngày 9-6-1956.

BÀI NÓI CHUYỆN TẠI LỚP ĐÀO TẠO HƯỚNG DẪN VIÊN CÁC TRẠI HÈ CẤP I

Trên 350 học viên mà chỉ có 20 phụ nữ thì ít quá. Giáo dục phải cố gắng để phụ nữ nhiều hơn nữa. Trừ cải cách ruộng đất cán bộ phụ nữ được đào tạo nhiều; trong giáo dục, y tế, các ngành khác, số phụ nữ đều thấp. Nam nữ như thế đã bình đẳng chưa? Các cô phải cố gắng.

Về giáo dục, chế độ khác thì giáo dục cũng phải khác. Thời trước giáo dục là gõ đầu trẻ để kiếm cơm ăn. Có cơm chùa thì đánh chuông, hết cơm chùa thì không đánh chuông. Bây giờ nhiệm vụ giáo dục khác trước. Các cô các chú có nhiệm vụ rất quan trọng: bồi dưỡng thế hệ công dân, cán bộ sau này. Làm tốt thì thế hệ sau này có ảnh hưởng tốt. Làm không tốt sẽ có ảnh hưởng không tốt đến thế hệ sau. Mục đích giáo dục bây giờ là phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, đào tạo lớp người, lớp cán bộ mới.

Về Hà Nội tưởng là sung sướng. Địa điểm vẫn còn là một cái đình. Lương ít, công việc nhiều. Khổ là khổ chung. Khổ ấy là khổ gần một thế kỷ mất nước, nô lệ để lại. Sau này kinh tế khá thì đời sống vật chất cũng khá hơn. Sang năm thì chưa được, nhưng vài năm sau các cô các chú về sẽ thấy khác.

Kháng chiến thắng lợi, dân tộc giải phóng; giáo dục được giải phóng thì giáo dục bây giờ phải khác giáo dục phong kiến. Hồi Đông Kinh nghĩa thục có nói đến hai chữ yêu nước. Lúc đầu

nó để cho nói. Sau nó kẹp lại. Nói hai chữ yêu nước là bị tóm cổ bắt bỏ tù. Về Phong trào truyền bá quốc ngữ trong bao nhiêu năm mới được 2 vạn 5 nghìn người đi học. Bây giờ chỉ trong một năm sau hoà bình ở Hà Nội đã có trên 3 vạn 5 nghìn người đi học. Trước nó không cho đi học, dân ta có gan đi học. Phải thấy cái khổ là tạm thời. Tiến bộ mới là chính.

Tri thức phải dễ hiểu, dễ nhớ, học mau. Ngoài tri thức phải có đạo đức cách mạng. Thầy giáo phải làm kiểu mẫu cho các cháu. Làm được như thế là làm tròn nhiệm vụ.

Kháng chiến phải mấy năm. Vội không được. Giáo dục cũng phải theo hoàn cảnh, điều kiện. Phải ra sức làm nhưng làm vội không được. Từ đây ra cửa thì thứ nhất là bước thứ nhất, thứ hai mới đến bước thứ hai rồi thứ ba mới là bước thứ ba. Vội thì ngã. Làm phải có kế hoạch, có từng bước.

Tóm lại

1. Nhiệm vụ giáo dục rất quan trọng và vẻ vang, vì nếu không có thầy giáo thì không có giáo dục. Bây giờ đang xây dựng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà để dần dần đến chủ nghĩa xã hội. Kháng chiến thì cần nhiều cán bộ quân sự. Bây giờ xây dựng kinh tế. Không có cán bộ không làm được. Không có giáo dục, không có cán bộ thì cũng không nói gì đến kinh tế văn hoá. Trong việc đào tạo cán bộ, giáo dục là bước đầu. Tuy không có gì đột xuất, nhưng rất vẻ vang. Không có tượng đồng bia đá, không có gì là oanh liệt, nhưng làm tròn nhiệm vụ là anh hùng, anh hùng tập thể.

2. Trong giáo dục không những phải có tri thức phổ thông mà phải có đạo đức cách mạng. Có tài phải có đức. Có tài không có đức, tham ô hủ hoá có hại cho nước. Có đức không có tài như ông bụt ngồi trong chùa, không giúp ích gì được ai.

3. Không nên vội. Kháng chiến đến 8, 9 năm. Hiệp thương tổng tuyển cử cũng còn phải lâu dài. Tháng 7 tổng tuyển cử, là ta mới nói, còn phải có bên kia.

Không phải dễ nhưng không phải không làm được. Có thể làm được. Quyết tâm nhất định thành công.

Bác gửi lời các cô các chú hỏi thăm các chú ở nhà và các cháu học sinh nữa.

Nói ngày 12-6-1956.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1956, t.III, tr.278-280.

BÌNH DÂN HỌC VỤ

"Đoàn quân văn hoá của nhân dân, trống rung cờ mở, ào ạt tiến lên, quyết chiến quyết thắng". Đó là câu nói hùng hồn của một nữ học sinh dạy lớp bình dân học vụ. Mà thật vậy. Tính đến tháng 5, cả miền Bắc đã có ngót 1.715.000 người đi học, từ các lớp i. t. đến các lớp bổ túc cấp 2.

Có thành tích ấy là vì nhân dân ta hiểu thấu rằng: bất kỳ làm nghề gì, nếu không biết chữ thì khó tiến bộ, cho nên nhiều người cố gắng đi học.

Từ thành thị đến thôn quê, ở các đường phố, các nhà máy, các công trường, các chợ búa... khắp nơi có lớp học. Già, trẻ, gái, trai, ai chưa biết chữ đều tìm cách vượt khó khăn để đi học. Buổi sáng, buổi trưa, buổi tối, đến đâu cũng nghe tiếng học. Thật là một phong trào sôi nổi, một cảnh tượng tưng bừng của một dân tộc quyết rời bỏ chỗ tối, bước lên chỗ sáng.

Cảm động nhất, là có những cụ tuổi đã rất cao, mà cũng xung phong đi học để khuyến khích con cháu, như bà cụ Nguyễn Thị Xuyến (100 tuổi, xã Nghi Tân, Nghệ An), cụ Lê Siêu (106 tuổi, xã Sơn Phố, Hà Tĩnh) và nhiều cụ khác.

Học sinh các trường công và tư là quân chủ lực tinh nhuệ của đội ngũ giáo viên bình dân học vụ. Nhưng cũng có nhiều cụ phụ lão (như cụ Dương 80 tuổi, cụ Mỹ 79 tuổi), các em nhi đồng, nhiều anh chị công nhân và cán bộ ... cũng không ngại khó nhọc, xung phong đi dạy.

Ngoài cách dạy và cách học thông thường, lại có nhiều sáng kiến và hình thức như: dán bài vào cánh tay, viết chữ trên mẹt hàng, găm bài học vào lưng áo người đi trước để người đi sau nhìn mà học, viết chữ cắm ở những nơi đông người qua lại ... Như vậy, đồng bào có thể vừa lao động, vừa học chữ. Một dân tộc siêng làm, ham học như thế, thì làm việc gì cũng thành công!

Đồng bào các giới thì đều tuỳ khả năng của mình mà ủng hộ phong trào diệt giặc dốt, như: tổ chức giữ trẻ để cho chị em có con mọn đi học được. Cho mượn nhà làm lớp học. Đóng bàn ghế không lấy tiền. Giúp dầu đèn, bút, giấy cho những học viên nghèo, v.v..

Bình dân học vụ đã trở nên một phong trào quần chúng. Tuy vậy, đó chỉ mới là bước đầu. Hiện nay còn nhiều người mù chữ chưa đi học.

Để hoàn thành nhiệm vụ thanh toán nạn mù chữ trong 3 năm (1956-1958), các cấp đảng uỷ và chính quyền, các chi bộ, các công đoàn, các tổ chức thanh niên, các cán bộ chỉ huy công trường và nhà máy... *cần phải thiết thực phụ trách đẩy mạnh phong trào thanh toán nạn mù chữ một cách có kế hoạch và liên tục, bền bỉ.* Các cơ quan văn hoá, giáo dục cần phải có *sách và báo rất thông tục, dễ xem, dễ hiểu, cho những người đã biết đọc biết viết có thể tiếp tục học thêm.*

Với sự săn sóc của Đảng và Chính phủ, với lòng hăng hái, phấn khởi của nhân dân, chúng ta nhất định tiêu diệt giặc dốt trong thời gian đã định.

C.B.

Báo *Nhân dân*, số 835,
ngày 17-6-1956.

THƯ GỬI CÁN BỘ MIỀN NAM TẬP KẾT

Thân ái gửi cán bộ miền Nam tập kết ở miền Bắc,

Từ 19-5 đến nay, Bác nhận được rất nhiều thư chúc thọ của các cô, các chú và các cháu nhi đồng. Bác gửi thư này cảm ơn chung các cô, các chú và các cháu.

Và nhân dịp này, Bác giải thích mấy câu hỏi của các cô, các chú.

- Người ta thường nói: *Nam Bắc một nhà, như anh em ruột thịt.*

Đó là một câu rất thắm thiết. Nó tỏ rõ tinh thần đoàn kết khăng khít không gì lay chuyển được của toàn dân ta từ Bắc đến Nam. Chính bản thân các cô, các chú đã thể hiện điều đó. Từ ngày tập kết, các cô các chú đã coi miền Bắc như là gia đình mình, đã khắc phục mọi khó khăn, hăng hái tham gia mọi công tác xây dựng. Người thì ở bộ đội góp phần củng cố quốc phòng. Người thì làm việc ở các cơ quan chính quyền. Người thì tham gia sản xuất nông nghiệp. Người thì công tác ở các xí nghiệp và các công trường. Ai cũng cố gắng làm tròn nhiệm vụ. Nhiều cá nhân đã có thành tích xuất sắc và đã được thưởng huân chương. Có những đơn vị như Đại đội 7, làm việc gì cũng xung phong, đã được khen thưởng 8 lần, đã nêu gương lao động anh dũng của cán bộ miền Nam.

Bác thay mặt Đảng và Chính phủ khen ngợi các cô các chú và khuyên các cô các chú cố gắng mãi, tiến bộ mãi.

*
* *

- Chính sách của chúng ta là: *Củng cố miền Bắc, chiếu cố miền Nam.*

Muốn dựng ngôi nhà tốt, thì phải *xây nền* cho thật vững.

Muốn cây được mạnh, lá được tươi, hoa được đẹp, quả được tốt, thì phải ra sức săn sóc, vun xới *gốc cây*.

Miền Bắc là *cái nền, cái gốc* của cuộc đấu tranh hoàn thành giải phóng dân tộc, thực hiện thống nhất nước nhà. Cho nên mọi việc chúng ta làm ở miền Bắc đều nhằm tăng cường lực lượng của miền Bắc và miền Nam. Vì vậy, các cô các chú hoạt động ở đây cũng như đấu tranh ở miền Nam, tức là đấu tranh cho miền Nam và cho cả nước Việt Nam ta.

Đấu tranh thì không khỏi gặp *khó khăn.* Những khó khăn của các cô các chú cũng là khó khăn chung:

Sau 15 năm bị chiến tranh tàn phá nặng nề, miền Bắc mới được giải phóng đang gặp nhiều *thiếu thốn về vật chất.* Thêm vào đó, các cấp, các ngành phụ trách lại chưa quan tâm đúng mức đến vật chất và tinh thần của các cô các chú, chưa làm đúng như Đảng và Chính phủ đã quy định. Các cơ quan của Đảng và Chính phủ cũng thiếu đôn đốc, kiểm tra liên tục.

Nay đã thấy những thiếu sót đó, Đảng và Chính phủ đang *tích cực lãnh đạo sửa chữa dần dần* để thực hiện chính sách đã đề ra. Mong các cô các chú cũng tích cực góp phần vào việc sửa chữa một cách xây dựng.

Về mặt *tinh thần,* nếu ai cũng hiểu rõ rằng: cuộc đấu tranh chính trị của chúng ta nhất định thắng lợi, nhưng phải gian khổ, lâu dài, thì chắc tránh được khuynh hướng sốt ruột, bi quan và những thắc mắc khác.

*
* *

- Đấu tranh chính trị nhất định thắng lợi, thống nhất cả nước nhất định thành công.

Chắc các cô các chú đều biết rằng: Phe xã hội chủ nghĩa và dân chủ nhân dân do Liên Xô đứng đầu, ngày càng mạnh mẽ.

Khu vực hoà bình gồm có 1.500 triệu người và càng ngày càng mở rộng. Vừa rồi, 3 nước thuộc địa ở châu Phi mới giành được độc lập. Nhiều nước nhỏ như Cao Miên, Xâylan... đã đi theo chính sách trung lập, hoà bình. Nhiều nước phe Mỹ như Thái Lan, Philíppin... cũng có phong trào chống Mỹ. Thế là Mỹ càng ngày càng bị cô lập. Thế là tình hình thế giới có lợi cho ta.

Mỹ và bọn tay sai ra sức phá hoại Hiệp định Giơnevơ. Chúng từ chối hiệp thương với ta, trốn tránh tổng tuyển cử đúng kỳ hạn như Hiệp định Giơnevơ đã quy định, âm mưu trường kỳ chia cắt nước ta. Chúng phản bội lợi ích của nhân dân, nội bộ chúng lại đầy mâu thuẫn, cho nên tuy chúng ra vẻ hung hăng, nhưng thế lực của chúng bấp bênh như lâu đài dựng trên bãi cát.

Về phía ta, cuộc đấu tranh của ta là chính nghĩa. Nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới đều ủng hộ ta. Nhân dân ta từ Bắc đến Nam (gồm cả những người yêu nước trong các giáo phái và các chính đảng ở Nam) đều oán ghét và phản đối Mỹ - Diệm. Miền Bắc ta ngày càng củng cố, làm chỗ dựa, chỗ căn cứ vững chắc cho cuộc đấu tranh của toàn dân ta. Vì những lẽ đó, cuộc đấu tranh chính trị của ta *nhất định thắng lợi.*

Cuộc đấu tranh chính trị hiện nay là một đoạn đường trong cuộc cách mạng dân tộc dân chủ của ta.

Từ ngày thực dân Pháp cướp nước ta, nhân dân ta phấn đấu không ngừng *hơn 80 năm.* Kết quả Cách mạng Tháng Tám đã thành công. Kế đến cuộc kháng chiến suốt *8, 9 năm.* Kết quả thắng lợi quân sự vẻ vang đã đưa đến thắng lợi vẻ vang về ngoại giao. Hiệp định Giơnevơ đã công nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và lãnh thổ toàn vẹn của nước ta.

Nhưng Mỹ và bè lũ tay sai ra sức phá hoại công cuộc thống nhất đất nước của chúng ta. Chúng ta phải tiếp tục phấn đấu.

Cách mạng và kháng chiến thắng lợi là vì nhân dân ta *rất đoàn kết, rất hăng hái, rất tin tưởng và đấu tranh rất bền bỉ.*

Trong cách mạng và kháng chiến, cũng như trong cuộc đấu tranh chính trị hiện nay, đồng bào miền Nam đều xung phong, đều đoàn kết chặt chẽ, đấu tranh dũng cảm và dẻo dai.

Tình hình thế giới và trong nước đều có lợi cho ta, nhân dân ta đoàn kết và tin tưởng, cho nên tuy cuộc đấu tranh chính trị hiện nay phải *lâu dài và gian khổ, nhưng nhất định thắng lợi.*

Thôi, thư này quá dài rồi. Chắc các cô, các chú đều hiểu rồi.

Bác chúc các cô, các chú đều mạnh khoẻ và tiến bộ.

Bác gửi các cô, các chú và các cháu nhiều cái hôn.

Ngày 19 tháng 6 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1956, t.III, tr. 281-284.

SICAGÔ VÀ SÀI GÒN

Sicagô là một thành phố to hạng nhì ở Mỹ, có độ ba triệu dân và rất nhiều công nghiệp và thương nghiệp. Nó cũng là sào huyệt của những "vua" cướp của, giết người, buôn lậu và các thứ tội ác. Hiện nay, Mỹ đang đưa "văn minh" Sicagô đến miền Nam Việt Nam ta.

Tối hôm 9-6, hai nhân viên của "phái đoàn viện trợ" Mỹ đã bắn nhau chết ở tiệm rượu "Đồng tiền vàng". Có lẽ đó mới là bước đầu.

Hôm 12-6, một bọn cướp với súng ống đầy đủ, đã cướp chuyến xe hơi ở Xuân Lộc, cách Sài Gòn 80 cây số.

Các báo miền Nam cho biết: từ 21-5 đến 7-6, ở Sài Gòn và các thành phố xung quanh có 48 vụ trộm cướp và 47 vụ tống tiền. ở Sài Gòn - Chợ Lớn, ngày nào cũng xảy ra những vụ ăn cắp xe đạp và xe hơi. Có những tên đã đánh cắp hơn 20 chiếc xe hơi.

Tệ hại nhất là "văn minh" Sicagô đã lan rộng đến lớp thanh niên học sinh. Thí dụ: 1 nam học sinh 17 tuổi, ở Tân Sơn Nhất, đã phạm tội giết người, cướp của.

Một nữ học sinh trường luật, 23 tuổi, đã phạm tội tống tiền gần nửa triệu đồng...

Đế quốc Mỹ xúi giục Ngô Đình Diệm phá hoại Hiệp định Giơnevơ, âm mưu trường kỳ chia cắt đất nước ta. Đó đã là một tội ác tày trời, không thể tha thứ. Chúng lại còn âm mưu phá hoại thuần phong mỹ tục của dân tộc ta, đầu độc thanh niên ta - Hai tội chồng chất, càng không thể tha thứ.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 838,
ngµy 20-6-1956.

THƯ GỬI HỘ PHÁP PHẠM CÔNG TẮC

Kính gửi Hộ pháp Phạm Công Tắc,
Nôrôđôm - Phnôm Pênh,

Tôi trân trọng cảm ơn bức điện Cụ gửi cho tôi ngày 26-4-1956 và thành thật hoan nghênh Cụ đã tỏ ý mong muốn nước Việt Nam ta được hoà bình, thống nhất. Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, toàn dân ta từ Bắc chí Nam, trong nước và ngoài nước đều đang kiên quyết và bền bỉ đấu tranh để thực hiện nguyện vọng tha thiết của dân tộc, là làm cho nước Việt Nam ta được hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh. Cuộc đấu tranh hiện nay của nhân dân ta tuy phải khó khăn và phức tạp, song toàn dân ta đoàn kết một lòng, kiên quyết phấn đấu, cho nên nhất định sẽ thắng lợi.

Tôi xin gửi Cụ lời chào trân trọng.

Hà Nội, ngày 21 tháng 6 năm 1956

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Bản lưu của Thánh Thất Cao Đài.
Tư liệu của Viện Hồ Chí Minh.

THƯ GỬI HỘI NGHỊ TỔNG KẾT CẢI CÁCH RUỘNG ĐẤT ĐỢT 5

Thân ái gửi Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất đợt 5,

Cải cách ruộng đất đợt 5 đã làm xong. Cán bộ đã về tổng kết. Bác thay mặt Đảng và Chính phủ hỏi thăm các cô, các chú và gửi lời an ủi gia đình những cán bộ đã hy sinh vì nhiệm vụ.

Đợt 5 cải cách ruộng đất gay go phức tạp. Song nhờ chính sách đúng đắn của Đảng và Chính phủ, nhờ nông dân hăng hái đấu tranh, đồng bào các từng lớp ủng hộ, nhờ cán bộ cố gắng công tác cho nên đã thu được *thắng lợi căn bản to lớn:*

Giai cấp địa chủ đã bị đánh đổ. Nông dân đã được ruộng cày và đã làm chủ ở nông thôn. Các tổ chức ở xã được trong sạch hơn, v.v. và bản thân cán bộ được thử thách, rèn luyện.

Những thắng lợi ấy có một ý nghĩa quan trọng đối với công cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà.

Nhưng đợt 5 cải cách ruộng đất phạm *sai lầm cũng không ít,* nó đã hạn chế một phần thành tích của chúng ta.

Trung ương đã tự phê bình.

Các cô, các chú cần phải kiểm điểm kỹ công tác của mình, đánh giá cho đúng thành tích và khuyết điểm. Chớ thấy thành tích mà kiêu. Chớ thấy khuyết điểm mà nản. Phải *thành khẩn phê bình* và *thật thà tự phê bình* để tiến bộ mãi.

Nghe nói có một số cán bộ lo: sau cải cách ruộng đất đợt 5 không biết mình sẽ làm việc gì.

Các cô, các chú chớ lo thiếu công việc mà nên lo làm tròn nhiệm vụ trong bất kỳ công việc gì Đảng và Chính phủ sẽ giao cho. Công việc rất nhiều vì chúng ta phải ra sức củng cố miền Bắc, chiếu cố miền Nam, đấu tranh cho nước nhà thống nhất và giàu mạnh. Làm việc gì cũng là *phục vụ cách mạng, phục vụ nhân dân.* Không phải vì địa vị; phải tránh tự mãn, công thần.

Trong cải cách ruộng đất đợt 5, các cô, các chú đã học tập tinh thần anh dũng chiến đấu của chiến sĩ Điện Biên Phủ, thì trong Hội nghị này, các cô, các chú cũng cần phải phát huy tinh thần chiến sĩ Điện Biên Phủ để tổng kết đợt 5 cho tốt.

Chúc các cô, các chú mạnh khoẻ, vui vẻ, tiến bộ.

Chúc Hội nghị tổng kết thành công.

Ngày 1 tháng 7 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Tài liệu lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

THƯ GỬI ĐỒNG BÀO CẢ NƯỚC

Hỡi đồng bào yêu quý,

Gần suốt một thế kỷ nhân dân ta đấu tranh anh dũng chống thực dân. Kết quả là Cách mạng Tháng Tám thành công, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà thành lập.

Nhưng thực dân âm mưu nham hiểm, gây ra chiến tranh, hòng chiếm nước ta một lần nữa. Sau tám, chín năm toàn dân chiến đấu cực kỳ oanh liệt và cực kỳ gian nan, kháng chiến đã thắng lợi. Hiệp định Giơnevơ lập lại hoà bình, công nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và lãnh thổ toàn vẹn của Việt Nam ta, quy định tổng tuyển cử tự do trong cả nước vào tháng 7-1956 để thống nhất nước nhà.

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ, đã nhiều lần đề nghị với chính quyền miền Nam mở *hội nghị hiệp thương* để bàn về tổng tuyển cử tự do nhằm thống nhất nước nhà.

Nhưng đế quốc Mỹ và chính quyền thân Mỹ ở miền Nam âm mưu chia cắt lâu dài đất nước ta, phá hoại tổng tuyển cử tự do trong toàn quốc đúng kỳ hạn như Hiệp định Giơnevơ đã quy định. Họ đã làm trái với lợi ích của Tổ quốc ta, trái với nguyện vọng của nhân dân ta.

Đứng trước tình hình ấy, *nhiệm vụ* thiêng liêng của chúng ta là: kiên quyết tiếp tục đấu tranh thi hành Hiệp định Giơnevơ, thực hiện thống nhất nước nhà trên cơ sở độc lập và dân chủ bằng phương pháp hoà bình, hoàn thành sự nghiệp vẻ vang giải phóng dân tộc.

Đường lối đấu tranh của chúng ta hiện nay là: toàn dân từ Nam đến Bắc đoàn kết rộng rãi và chặt chẽ trong Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, ra sức củng cố miền Bắc thành nền tảng vững mạnh cho cuộc đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà.

Hễ là con Hồng cháu Lạc, người có lương tâm, thì chắc ai cũng tán thành và ủng hộ mục đích cao cả ấy. Cho nên chúng ta đoàn kết rộng rãi tất cả những người Việt Nam yêu Tổ quốc, yêu hoà bình, yêu thống nhất trong cả nước và ở nước ngoài. Với lực lượng đoàn kết ấy, chúng ta hoạt động không ngừng cho Nam - Bắc gần gũi nhau, chúng ta kiên quyết đấu tranh củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước.

Cuộc đấu tranh chính trị của chúng ta hiện nay là một cuộc đấu tranh lâu dài, gian khổ và phức tạp, song nhất định thắng lợi. Nhất định thắng lợi vì chúng ta có chính nghĩa, vì toàn dân ta đoàn kết một lòng, vì đồng bào Nam và Bắc anh dũng phấn đấu, vì nhân dân thế giới ủng hộ ta, vì phong trào đấu tranh cho hoà bình thế giới ngày càng mạnh, vì âm mưu của bọn đế quốc hiếu chiến ngày càng thất bại.

Để thoả mãn yêu cầu tha thiết của nhân dân ta là củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất trên cơ sở Hiệp định Giơnevơ, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chủ trương thực hiện những việc thiết thực sau đây:

1. Lập lại *quan hệ bình thường* và quyền tự do đi lại giữa hai miền; tạo điều kiện cho các đoàn thể chính trị, kinh tế, văn hoá, xã hội ở miền Bắc và miền Nam được liên lạc với nhau.
2. Mở *hội nghị hiệp thương* gồm đại biểu của chính quyền hai miền để bàn về vấn đề tổng tuyển cử tự do nhằm thống nhất nước nhà trên cơ sở Hiệp định Giơnevơ.

Hỡi toàn thể đồng bào trong nước và kiều bào ở nước ngoài,

Nước Việt Nam ta nhất định phải thống nhất. Đồng bào Nam và Bắc nhất định sẽ sum họp một nhà. Toàn thể đồng bào hãy quyết tâm đoàn kết rộng rãi và chặt chẽ trên Cương lĩnh của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, hãy ra sức thi đua yêu nước,

củng cố miền Bắc, đấu tranh kiên quyết và bền bỉ cho một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Thống nhất nước nhà là con đường sống của nhân dân ta. Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng. Nhờ đại đoàn kết mà cách mạng đã thắng lợi, kháng chiến đã thành công. Nay chúng ta đại đoàn kết thì cuộc đấu tranh chính trị của chúng ta nhất định thắng lợi, nước nhà nhất định thống nhất.

Ngày 6 tháng 7 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 855,
ngày 7-7-1956.

CẦN RA SỨC CỦNG CỐ CÁC TỔ ĐỔI CÔNG

Vụ chiêm qua, đồng bào nông dân chống được hạn, sâu, nước úng, và thu hoạch rất khá. Kết quả ấy một phần là nhờ các tổ đổi công cố gắng nhiều.

Hiện nay, các nơi tổ đổi công phát triển khá mạnh. Cả miền Bắc có hơn 19 vạn tổ, bao gồm hơn 58% gia đình nông dân. Đó là một điều tốt. Số tổ tuy nhiều, nhưng *tổ thường xuyên còn ít,* cả miền Bắc mới có hơn 2 vạn tổ. Đó là vì:

- Sau cải cách ruộng đất, nông dân hăng hái sản xuất, sẵn sàng vào tổ đổi công. Tuy vậy đại đa số tổ viên còn thói quen và tư tưởng làm ăn riêng. Tư tưởng *tập thể* và tư tưởng *cá nhân* đang đấu tranh với nhau và cuộc đấu tranh ấy không dễ hoàn toàn giải quyết trong một thời gian ngắn.
- Một số cán bộ chưa biết lãnh đạo. Họ còn ham chuộng hình thức; còn dùng cách mệnh lệnh, gò ép. Khi phân công cũng gò ép; khi khai hội, khi học tập cũng gò ép. Vì vậy, nhiều nông dân e ngại vào tổ đổi công thường xuyên.

Cán bộ ta cần hiểu thấu và nhớ kỹ rằng: tổ đổi công phải theo nguyên tắc *tự giác, tự nguyện.* Lãnh đạo tổ đổi công cần phải *dân chủ.*

Dân chủ nghĩa là: Việc to thì phải bàn bạc với các tổ viên mà quyết định. Việc nhỏ thì cán bộ bàn bạc với nhau mà làm. Quyết không nên độc đoán, bao biện, gò ép. Phải tránh bệnh quan liêu mệnh lệnh. Phải khéo khuyến khích tự phê bình và phê bình trong tổ.

Đối với các tổ viên, cán bộ cần phải chịu khó tuyên truyền, giải thích, thuyết phục, giáo dục. Phải nâng cao dần giác ngộ

chính trị của mỗi tổ viên. Phải nhớ rằng "công tác chính trị là mạch sống của mọi công tác kinh tế".
Cán bộ huyện và tỉnh cần phải đến tận nơi mà hướng dẫn, giúp đỡ và kiểm tra một cách thiết thực; không thể chỉ thoả mãn với những báo cáo và những con số trên mặt giấy.
Cán bộ làm được như vậy (và phải làm như vậy), thì các tổ đổi công thường xuyên sẽ phát triển vững vàng và vụ mùa sắp tới sẽ chắc thắng lợi.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 858,
ngày 10-7-1956.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA PHÓNG VIÊN HÃNG THÔNG TIN MỸ U.P

Hỏi: Theo Cụ nghĩ thì hiện nay sự trở ngại lớn nhất để thực hiện hoà bình thế giới là gì?
Trả lời: Đó là chính sách "thực lực", chính sách tăng cường quân bị, chuẩn bị chiến tranh của vài cường quốc.
Hỏi: Theo ý kiến Cụ thì việc gì có thể xảy ra, nếu không có tổng tuyển cử trong toàn quốc ở Việt Nam đúng tháng 7?
Trả lời: Nhân dân cả nước Việt Nam sẽ tiếp tục đấu tranh và đấu tranh mạnh hơn nữa để cho có tổng tuyển cử tự do trong khắp cả nước; vì đó là nguyện vọng tha thiết của toàn dân Việt Nam đã được Hiệp định Giơnevơ 1954 thừa nhận.
Hỏi: Người ta tố cáo rằng: trong trường hợp tổng tuyển cử toàn quốc, thì sẽ không có tuyển cử tự do ở miền Bắc. Chính phủ của Cụ sẽ sẵn sàng có những biện pháp gì để bảo đảm tuyển cử được tự do ở miền Bắc?
Trả lời: Đó là lời vu khống của những người không muốn thống nhất Việt Nam bằng tổng tuyển cử tự do. Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà bảo đảm tổng tuyển cử sẽ được hoàn toàn tự do ở miền Bắc Việt Nam.
Hỏi: Nước Cộng hoà Nhân dân Việt) có thể cũng sẽ tổ chức tuyển cử như ở miền Nam đã tổ chức không ?

---

1) N-íc ViÖt Nam D©n chñ Céng hoµ.

Trả lời: Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chủ trương tổ chức tổng tuyển cử tự do theo đúng ý nguyện của toàn dân Việt Nam.

Hỏi: Theo Cụ nghĩ thì triển vọng để tăng cường sự buôn bán giữa Việt Nam và Nhật Bản trong năm 1956 - 1957 như thế nào ?

Trả lời: Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sẵn sàng buôn bán với Nhật Bản cũng như với các nước khác, trên nguyên tắc bình đẳng và hai bên cùng có lợi.

Hỏi: Chính phủ của Cụ đã có kế hoạch gì để khuyến khích nước Pháp đầu tư thêm ở miền Bắc Việt Nam không ?

Trả lời: Vấn đề ấy cần phải bàn bạc giữa Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Chính phủ Pháp. Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà hoan nghênh sự phát triển quan hệ về mọi mặt với nước Pháp trên nguyên tắc bình đẳng và hai bên cùng có lợi.

Hỏi: Chính phủ của Cụ có thể chấp nhận một thể thức theo đó cả nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nước Cộng hoà Việt Nam làm hai quốc gia riêng biệt và có thể vào Liên hợp quốc không ?

Trả lời: Đất nước Việt Nam từ Bắc đến Nam là một khối, cần được thống nhất.

Không thể chia cắt Việt Nam thành hai nước riêng biệt, cũng như không thể chia cắt Hoa Kỳ thành hai nước riêng biệt.

Chúc ông mạnh khoẻ.

Báo *Nhân dân,* số 861,
ngày 13-7-1956.

BƯỚC ĐẦU

Chính sách của Đảng và Chính phủ ta trước hết là nhằm *cải thiện dần đời sống của nhân dân,* nhất là nhân dân lao động. Mặc dù gặp nhiều khó khăn, chính sách ấy đã bắt đầu có kết quả. Thí dụ ở khu mỏ Hồng Quảng:

Về chính trị, anh chị em công nhân đã biết mình là *người chủ của nước nhà,* chứ không phải là nô lệ của bọn tư bản thực dân như ngày trước.

Về vật chất, cũng đã tiến bộ dần dần. Mùa rét trước, anh chị em đã nhận được của Đảng và Chính phủ tặng 7.000 cái áo bông và non 11.000 thước vải. ở các tầng làm việc đã đặt hơn 200 lò sưởi. Trung bình mỗi gia đình được cấp 250 ký than.

Nhà ở, đủ 188 gia đình đã dọn đến nhà ở của xí nghiệp, không mất tiền thuê. 185 ngôi nhà của công nhân được sửa chữa tươm tất. ở Hà Tu, xí nghiệp vừa làm hơn 100 gian nhà cho công nhân và sẽ làm thêm 200 gian nữa.

Khu phố lao động đã quét vôi sạch sẽ, đã có đèn điện, có nước máy.

ở các công trường khai thác đã có hơn 100 chiếc nhà để công nhân có chỗ nghỉ ngơi và ăn uống.

Về việc phòng bệnh, đã có hàng trăm cán bộ vệ sinh, có trạm cấp cứu để săn sóc sức khoẻ cho công nhân. Phòng khám bệnh đã được làm thêm. Chế độ phụ cấp cho người ốm cũng được tăng hơn trước. ở đây, nên nêu lên một điều đầy tinh thần hữu nghị quốc tế: các đồng chí chuyên gia y tế Liên Xô đã đến thăm khu mỏ. Riêng ở Cẩm Phả, các đồng chí đã khám bệnh và cấp thuốc cho 3.000 anh chị em.

Đối với phụ nữ, vài nơi đã có nhà đỡ đẻ, nhà để cho con bú. Đã có chế độ phụ cấp khi sinh đẻ. Một số chị em đã được tăng lương.

Về văn hoá, ở khu mỏ có 18 câu lạc bộ và phòng xem sách. Hà Tu sắp xây dựng một câu lạc bộ chứa được 400 người. Hồng Gai, một câu lạc bộ chứa được 1.200 người.

Hiện nay có 211 lớp sơ cấp và dự bị với hơn 3.000 công nhân đến học. Các nơi đều có lớp bình dân học vụ. Nhiều nơi, độ 80% công nhân đã biết chữ.

ở nông thôn, cải cách ruộng đất căn bản đã làm xong, vụ chiêm thu hoạch khá, mức sống của đồng bào nông dân cũng bắt đầu khá hơn.

Cố nhiên, so với mục đích thì thành tích ấy còn rất nhỏ. Chúng ta không được tự mãn. Nhưng đó là *thành tích bước đầu nó khuyến khích chúng ta cố gắng hơn nữa, cố gắng lên mãi.*

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 862,
ngày 14-7-1956.

HUẤN THỊ TẠI ĐẠI HỘI SƠ KẾT CÔNG TÁC BÌNH DÂN HỌC VỤ 6 THÁNG ĐẦU NĂM 1956

Thay mặt Đảng và Chính phủ, Bác hỏi thăm sức khoẻ các cán bộ, chiến sĩ bình dân học vụ và khen ngợi những thành tích mà bình dân học vụ đã đạt được trong 6 tháng đầu năm.

Trong 6 tháng qua đã có 2 triệu 10 vạn người đi học. Đó là một thành tích to lớn. Trước đây dưới thời kỳ đế quốc phong kiến, nhân dân ta hơn 90% mù chữ. Về sau cụ Nguyễn Văn Tố và một số người tiến bộ hoạt động truyền bá quốc ngữ, cố gắng lắm mà chỉ được một năm 5 vạn người đi học. Mà nay 6 tháng đầu năm ta đã có hơn 2 triệu người đi học. Đó là một kết quả to lớn. Nhưng không phải như thế là đủ mà lại càng phải cố gắng, tránh tự mãn tự túc.

Qua 7 ngày thảo luận, trao đổi kinh nghiệm, chắc các cô, các chú có nhiều kinh nghiệm hơn Bác. Nhưng Bác cũng đưa ra một số kinh nghiệm bản thân góp với các cô, các chú.

1. Muốn giải thoát nạn mù chữ cho số đông nhân dân mà đại đa số là nông dân thì phong trào bình dân học vụ phải là phong trào quần chúng, phải đi sát quần chúng, bàn bạc với quần chúng, áp dụng những hình thức, phương pháp thích hợp với sinh hoạt của quần chúng, phải dựa vào quần chúng để đẩy phong trào lên.

Trước đây, hồi còn hoạt động bí mật, Bác và một số cán bộ làm cách mạng ở Cao Bằng, đồng bào đại đa số là Nùng, Mán, Thổ, ít biết tiếng Việt, miền núi nhà ở rải rác xa nhau, đồng bào lại bận làm ăn, dạy và học đều phải bí mật. Gây phong trào bình dân học vụ rất khó thế mà gây được phong trào. Cán bộ nghĩ ra kế hoạch được một ít nhưng rồi hỏi đồng bào, đồng bào chỉ cho

làm. Người biết chữ dạy người không biết, người biết nhiều dạy người biết ít.

Lớp học thì tìm hang đá, rồi mỗi xóm cử một người đến học, học mấy hôm rồi về dạy, dạy mấy hôm thấy hết chữ rồi lại trở lại học, thầy vừa dạy vừa học, cứ như thế mà tiến hành công tác bình dân học vụ, gây phong trào.

Hồi đó bị địch cấm đoán và hay bị chúng lùng bắt nhưng đồng bào rất ham học, trẻ con, phụ nữ ham học hơn nam giới. Ngày nay Bác đi thăm lớp cũng thấy trẻ em và phụ nữ nhiều hơn, có nhiều nam giới chưa chịu đi học. Lúc đó không có lớp, có trường, đồng bào đi cuốc cỏ, hái rau, hẹn với nhau một chỗ rồi lại đó dạy cho nhau. Trẻ con đi chăn trâu chụm nhau lại một chỗ, em dạy, em học, cán bộ ra đồng công tác thường bị đồng bào chặn lại, đọc bài cho cán bộ nghe, đọc sai thì cán bộ sửa, đọc đúng thì lại phải dạy thêm bài mới. Công nhân, nông dân bận làm ăn, nếu dạy không hợp với người học, với làm ăn, bắt phải đến lớp có bàn có ghế là không ăn thua. Phải tuỳ hoàn cảnh làm ăn mà tổ chức học mới duy trì được lâu dài, mới có kết quả tốt. Đồng bào còn nghèo khổ, không mua được bút giấy để học, vì vậy mỗi người chỉ đóng một cuốn vở con đút túi, tập đọc tập viết bất cứ chỗ nào, than, đất, lá chuối là bút là giấy. Cán bộ bí mật cứ hạn cho ba tháng phải dạy một người biết đọc biết viết. Lúc đó chưa có Chính phủ giúp, chưa có Bộ, có Nha, chỉ thế thôi mà cũng làm được. Người biết dạy người không biết, như vết dầu loang.

Học cũng thế, dạy cũng thế. Thanh niên là chủ lực quân trong phong trào bình dân học vụ. Bất kỳ ở đâu cũng phải làm cho thanh niên hiểu rõ nhiệm vụ đó. Học, thanh niên cũng phải làm đầu tàu, dạy, thanh niên cũng phải làm đầu tàu.

2. Công tác bình dân học vụ cũng là dạy học nhưng không có trường lớp, đèn sách như trường phổ thông. Nó là một phong trào rộng rãi, phức tạp mà lại phải tự lực cánh sinh. Trường phổ thông có lớp 1, 2, 3, 4, còn bình dân học vụ trẻ có già có,

có người biết ít nhiều, người chưa biết, có người học nhanh, có người học chậm, nên phải gian khổ, phải chịu khó. Sợ khó nhọc làm bình dân học vụ không được. Có khi có những phụ nữ đông con, ta phải đến tận nhà dạy, có người lớn tuổi không muốn đi học phải kiên nhẫn thuyết phục để họ chịu khó học, có khi phải đến nhà dạy. Muốn thanh toán nạn mù chữ cho nhân dân, phải chịu khó; quan liêu, mệnh lệnh là không được.

- Công tác phiền phức, khó nhọc nhưng lại không có tiếng tăm. Kháng chiến giết được nhiều giặc sẽ trở thành chiến sĩ, anh hùng, vào nhà máy có nhiều sáng kiến sản xuất vượt mức cũng trở thành chiến sĩ, anh hùng. Công tác bình dân học vụ tuy không có gì tiếng tăm lừng lẫy, không kêu nhưng rất vẻ vang. Chớ đứng núi này trông núi nọ. Chớ có tư tưởng bỏ bình dân học vụ đi học kỹ thuật, đi dạy trường phổ thông, đi làm nghề khác là không đúng.

Trong xã hội có nhiều việc, phải có phân công, người làm việc này người làm việc khác. Công tác bình dân học vụ là một việc quan trọng ảnh hưởng đến dân tộc, đến xã hội, đến xây dựng Tổ quốc. Tuy không có gì kêu, tiếng tăm lừng lẫy, anh hùng hào kiệt, nhưng rất quan trọng. Người đang dạy bình dân học vụ muốn đi làm việc khác là không nên.

3. Bình dân học vụ cũng có lãnh đạo, có Bộ, có Nha, có Khu, có Ty. Lãnh đạo không phải ngồi viết trong bàn giấy. Trong kháng chiến đã có cán bộ làm chương trình dạy tú tài thì hợp, nhưng dạy bình dân học vụ thì không đúng, chỉ vì ngồi bàn giấy. Lãnh đạo phải đi sát, phải giúp đỡ cán bộ giải quyết khó khăn; quan liêu, mệnh lệnh là không được. Bất kỳ việc gì đều phải đi sát quần chúng, các cấp bình dân học vụ nếu có sai lầm thì sửa chữa, không có thì lấy đó mà răn mình.

4. Trước đây con em công nông nghèo, không được học, chỉ có một số ít được đi học, đại đa số con nhà khá giả, có ăn mới đi học được, ở nông thôn thì con cái địa chủ, con cái phú nông được đi học. Có cán bộ đặt câu hỏi có để cho con em phú nông,

địa chủ dạy bình dân học vụ được không. Trả lời không cũng không đúng, trả lời có cũng không đúng. Cứ thanh niên trai gái tốt thì cho dạy, xấu thì không cho dạy. Nhưng thanh niên đó nếu tốt, bố mẹ là bóc lột, không tán thành hoạt động với bố mẹ chống nhân dân thì để dạy bình dân học vụ. Nếu phạm tội lỗi nghiêm trọng thì không được. Không riêng gì công tác bình dân học vụ mà việc khác cũng thế. Nếu bố mẹ thanh niên đó là địa chủ có tội, nhưng thanh niên đó không theo cha mẹ họ, họ không có tội là họ có quyền công dân như những thanh niên khác. Họ cũng được đi học, cũng được tham gia công tác, cũng được tham gia các tổ chức đoàn thể. Các cô, các chú gần nông thôn phải hiểu điều đó để làm cho đúng.

5. Công tác bình dân học vụ trông không oanh liệt, nhưng nếu 3 năm thanh toán nạn mù chữ được cho nhân dân thì là một công trạng rất to. Nước ta có thể tự hào là một nước thanh toán nạn mù chữ nhanh chóng. Các nước tự xưng là văn minh như Mỹ, Anh, Pháp, người không biết chữ vẫn còn nhiều. Hai ba năm thanh toán được nạn mù chữ là đại thắng lợi. Phải thấy như thế để càng cố gắng. Làm được như thế không phải chú này, cô nọ là anh hùng mà tất cả cán bộ, giáo viên bình dân học vụ là anh hùng, là anh hùng tập thể càng tốt.

Ba năm nếu thanh toán nạn mù chữ được sẽ đặt cho Chính phủ và Bộ Giáo dục, Bộ Văn hoá một nhiệm vụ mới và đặt ra cho các cô các chú nhiệm vụ mới. Không phải thanh toán nạn mù chữ xong là các cô, các chú hết nhiệm vụ, về nghỉ hoặc đi công tác khác.

Lúc chưa biết chữ thì học cho biết chữ. Biết chữ rồi thì phải tiến lên nữa. Những người đã thoát nạn mù chữ mà không có sách báo xem thì lại mù lại, cho nên đặt ra cho Chính phủ và Bộ nhiệm vụ phải có sách báo hợp với trình độ đồng bào cho đồng bào xem.

Các cô các chú có nhiệm vụ giúp cho đồng bào chưa biết chữ biết chữ rồi lại học thêm. Vậy các cô các chú phải học thêm nữa để dạy nữa. Dân tộc tiến lên, cán bộ cũng phải tiến lên. Cán bộ phải tiến trước để đưa dân tộc tiến lên mãi.

Sau cùng Đảng và Chính phủ sẽ thưởng cho xã nào thanh toán nạn mù chữ trước nhất trong huyện, huyện nào thanh toán nạn mù chữ trước nhất trong tỉnh, tỉnh nào thanh toán nạn mù chữ trước nhất trong toàn quốc.

Các cô các chú muốn được thưởng thì phải cố gắng. Cố gắng không phải là mệnh lệnh, bắt người ta đi học, hoặc bắt học quá sức mà phải chịu khó, phải theo đúng đường lối quần chúng mà cố gắng.

Đồng bào ta rất ham học, chúng ta đã có kinh nghiệm. Nếu cán bộ cố gắng, trau dồi kinh nghiệm, trao đổi ý kiến, bàn bạc với nhau nhất định làm được.

Bác biếu các cô các chú 15 huy hiệu kỷ niệm để thưởng cho những cô chú cán bộ có thành tích.

Nói ngày 16-7-1956.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1956, t. III, tr.294-298.

THƯ GỬI THƯƠNG BINH, BỆNH BINH VÀ GIA ĐÌNH LIỆT SĨ NHÂN NGÀY 27 THÁNG)

Nhân dịp Ngày thương binh, liệt sĩ (27-7), tôi nhờ Cụ chuyển lời chào thân ái của tôi cho:
- Anh em thương binh, bệnh binh,
- Gia đình quân nhân và gia đình liệt sĩ.

Sau đây tôi có mấy lời *nhắc nhủ đồng bào:*

Thương binh, bệnh binh, gia đình quân nhân và gia đình liệt sĩ là những người có công với Tổ quốc, với nhân dân. Cho nên bổn phận chúng ta là phải biết ơn, phải thương yêu và giúp đỡ họ.

Nhiều nơi đồng bào đã hiểu đúng và làm đúng như vậy. Nhưng cũng còn một số ít địa phương chưa hiểu đúng, làm đúng. Tôi mong rằng đồng bào, đoàn thể và cán bộ ở những địa phương đó sửa chữa những thiếu sót ấy và quan tâm giúp đỡ những người đã từng hy sinh cho nước nhà.

Và nhắc nhủ anh em *thương binh, bệnh binh:*

Đã là quân nhân cách mạng thì bao giờ cũng phải là chiến sĩ anh dũng. Khi ở trại thì anh em nên thi đua học tập và công tác. Lúc ra trại, thì nên hăng hái tham gia công tác sản xuất ở địa phương, ở cơ quan.

1) Nh©n ngµy th-¬ng binh, liÖt sÜ, Chñ tÞch Hå ChÝ Minh ®· göi bøc th- tr³n ®©y tíi cô Vò §×nh Tông, Bé tr-ëng Bé Th-¬ng binh, nhê chuyÓn tíi anh em th-¬ng binh, bÖnh binh vµ gia ®×nh liÖt sÜ.

Trong thời kỳ vừa qua, về cải cách ruộng đất, sản xuất nông nghiệp, ở các nhà máy, các công trường, nhiều đồng chí đã trở thành chiến sĩ thi đua, đã được khen thưởng và cất nhắc. Như thế là rất tốt.

Nếu anh em nào có sai lầm, như: công thần, ỷ lại, kém kỷ luật, kém tin tưởng, yêu cầu nhân dân quá đáng, không tích cực công tác... thì nên cố gắng sửa chữa. Đoàn thể và cán bộ thì lấy tinh thần thương yêu và đoàn kết mà giúp những anh em ấy sửa chữa để trở thành những người gương mẫu.

Ngoài sự săn sóc của Chính phủ, đồng bào ra sức giúp đỡ, anh em hăng hái công tác. Như thế là mọi người đều làm tròn phận sự của mình. Như thế cũng là góp phần vào công cuộc củng cố miền Bắc, chiếu cố miền Nam, tranh thủ thực hiện hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước.

Chào thân ái và thắng lợi

Ngày 17 tháng 7 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 875,
ngày 27-7-1956.

LỜI ĐÁP TRONG BUỔI LỄ TRÌNH QUỐC THƯ CỦA ĐẠI SỨ NƯỚC CỘNG HOÀ NHÂN DÂN RUMANI

Thưa đồng chí Đại sứ thân mến,

Tôi rất vui lòng nhận bản quốc thư của Chủ tịch đoàn Quốc hội tối cao nước Cộng hoà Nhân dân Rumani uỷ nhiệm đồng chí làm Đặc mệnh toàn quyền Đại sứ ở nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và tôi rất cám ơn những lời chúc mừng của đồng chí.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng Công nhân và Chính phủ Cộng hoà Nhân dân Rumani, nhân dân Rumani đã thu được nhiều thắng lợi vẻ vang trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội và đang phấn khởi thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ hai. Nước Cộng hoà Nhân dân Rumani đã không ngừng phát triển quan hệ ngoại giao, mở rộng trao đổi kinh tế và văn hoá trên tinh thần chung sống hoà bình với tất cả các nước trên thế giới. Nhân dân Rumani đóng góp một phần tích cực trong công cuộc bảo vệ hoà bình và hợp tác quốc tế do Liên Xô lãnh đạo.

Tôi vui lòng nhận rằng trong công cuộc đấu tranh cho hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ của mình, nhân dân Việt Nam đã luôn luôn được sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân Rumani anh em. Quan hệ kinh tế và văn hoá giữa hai nước

chúng ta đang có đà phát triển mạnh. Tình hữu nghị giữa hai dân tộc chúng ta ngày càng củng cố và thắt chặt hơn.

Trước đây, đồng chí cựu Đại sứ Côxôvianu đã ra sức củng cố mối quan hệ hữu nghị giữa hai nước chúng ta. Từ nay tôi chắc rằng đồng chí Đại sứ sẽ tiếp tục tăng cường mối tình anh em thắm thiết đó.

Thưa đồng chí Đại sứ,

Tôi nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí lãnh chức Đại sứ ở nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Trong công tác của đồng chí để phát triển và củng cố tình hữu nghị giữa hai nước chúng ta, nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sẽ ra sức giúp đỡ để đồng chí hoàn thành nhiệm vụ vẻ vang đó.

Nhân dịp này tôi nhờ đồng chí chuyển đến Đảng Công nhân, Chính phủ và nhân dân Rumani lời chào thân ái của chúng tôi.

Đọc ngày 19-7-1956.

Báo *Nhân dân,* số 868,
ngày 20-7-1956.

BÀI NÓI CHUYỆN TẠI LỚP NGHIÊN CỨU CHÍNH TRỊ KHOÁ I, TRƯỜNG ĐẠI HỌC NHÂN DÂN VIỆT NAM

Tôi rất vui lòng thấy các bạn tuổi tác khác nhau, nghề nghiệp khác nhau, trình độ khác nhau, nhưng ý nguyện thì đều *nhất trí* - ai cũng muốn tiến bộ để phụng sự Tổ quốc và phục vụ nhân dân có hiệu quả hơn. Do sự nhất trí ấy mà đi đến đoàn kết cả ở trường này. Đoàn kết là lực lượng đưa chúng ta đến mọi thắng lợi.

Sau đây tôi có vài ý kiến nêu lên để các bạn suy xét:

Lực lượng cách mạng - Lực lượng chủ chốt của cách mạng là công nhân và nông dân. Vì họ là người trực tiếp sản xuất tất cả mọi tài phú làm cho xã hội sống. Vì họ đông hơn hết, mà cũng bị áp bức bóc lột nặng nề hơn hết. Vì chí khí cách mạng của họ chắc chắn, bền bỉ hơn của mọi tầng lớp khác.

Nhưng cách mạng cũng cần có lực lượng của *trí thức* (chúng ta quen gọi là lao động trí óc). Thí dụ: cần có thầy thuốc để săn sóc sức khoẻ cho nhân dân; cần có thầy giáo để dạy văn hoá và đào tạo cán bộ; cần có kỹ sư để xây dựng kinh tế, v.v..

Vì lẽ đó, trong sự nghiệp cách mạng, trong sự nghiệp xây dựng xã hội chủ nghĩa, lao động trí óc có một vai trò quan trọng và vẻ vang; và *công, nông, trí cần phải đoàn kết chặt chẽ thành một khối.*

Gần gũi công nông - Chế độ thực dân và phong kiến đã có ý tách rời trí thức ra ngoài khối công nông. Chúng đã tạo ra ý

thức "Vạn ban giai hạ phẩm, duy hữu độc thư cao"[1]. Chúng lợi dụng trí thức trong bộ máy thống trị của chúng. Chia rẽ lao động trí óc với lao động chân tay, đó cũng là một chính sách "chia để trị".

Ngày nay, chúng ta cần phải xoá bỏ dần sự tách rời đó, cần phải làm cho những người lao động (lao động trí óc và lao động chân tay) đoàn kết chặt chẽ với nhau, để cùng nhau xây dựng một xã hội mới và tốt đẹp.

Trên con đường tiến đến đoàn kết, tôi thiết tưởng trí thức ta nên tự động đi bước trước tìm đến công nông và tôi chắc rằng công nông sẽ nhiệt liệt hoan nghênh trí thức.

Phương pháp nghiên cứu - Học hỏi là một việc phải tiếp tục suốt đời. Suốt đời phải gắn liền lý luận với công tác thực tế. Không ai có thể tự cho mình đã biết đủ rồi, biết hết rồi. Thế giới ngày ngày đổi mới, nhân dân ta ngày càng tiến bộ, cho nên chúng ta phải tiếp tục học và hành để tiến bộ kịp nhân dân.

Thời gian các bạn đến nghiên cứu ở trường này tương đối ngắn ngủi, *cho nên không thể yêu cầu quá cao, quá nhiều.* Những điều các bạn nghiên cứu được ở đây có thể ví như một hạt nhân bé nhỏ. Sau này, các bạn sẽ tiếp tục săn sóc, vun xới, làm cho hạt nhân ấy mọc thành cây và dần dần nở hoa, kết quả.

Theo ý riêng của tôi, thì hạt nhân ấy có thể tóm tắt trong 11 chữ: "Đại học chi đạo, tại minh minh đức, tại thân dân".

Nói tóm tắt, minh minh đức tức là *chính tâm.* Thân dân tức là *phục vụ nhân dân,* đặt lợi ích của nhân dân lên trên hết.

Nói một cách khác, tức là "tiên thiên hạ chi ưu nhi ưu, hậu thiên hạ chi lạc nhi lạc"[2].

Chúng ta hoặc ít hoặc nhiều đều mắc phải tư tưởng, tập quán, tác phong của xã hội cũ. Cho nên thực hiện 2 chữ *chính tâm* không phải dễ dàng.

---

1) Mäi nghÒ ®Òu thÊp kÐm, chØ cã ®äc s¸ch lµ thanh cao.

2) Lo tr-íc thi³n h¹, vui sau thi³n h¹.

Phải kinh qua cuộc đấu tranh giữa cái *cũ* và cái *mới* trong bản thân mình: một cuộc đấu tranh gay go, gian khổ và liên tục. Nhưng ta kiên quyết thì *cái mới nhất định thắng cái cũ và chính tâm* nhất định thành công.

Tự do tư tưởng - Chế độ ta là chế độ dân chủ, tư tưởng phải được tự do. Tự do là thế nào? Đối với mọi vấn đề, mọi người tự do bày tỏ ý kiến của mình, góp phần tìm ra chân lý. Đó là một quyền lợi mà cũng là một nghĩa vụ của mọi người.

Khi mọi người đã phát biểu ý kiến, đã tìm thấy chân lý, lúc đó quyền tự do tư tưởng hoá ra *quyền tự do phục tùng chân lý.*

Chân lý là cái gì có lợi cho Tổ quốc, cho nhân dân. Cái gì trái với lợi ích của Tổ quốc, của nhân dân tức là không phải chân lý. Ra sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân - tức là phục tùng chân lý.

Đảng và Chính phủ đối với trí thức - Là một bộ phận trong lực lượng cách mạng, trí thức có nhiệm vụ thi đua phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Vì vậy, Đảng và Chính phủ ta rất quý trọng những người *trí thức của nhân dân, vì nhân dân.*

Để xây dựng nước nhà, chúng ta cần càng ngày càng nhiều trí thức tốt. Đảng và Chính phủ vừa phải giúp cho thế hệ trí thức ngày nay càng ngày càng tiến bộ, vừa phải ra sức đào tạo thêm trí thức mới.

Đảng và Chính phủ phải giúp bằng cách *giáo dục,* để trí thức có lập trường vững vàng, quan điểm đúng đắn, tư tưởng sáng suốt, tác phong dân chủ. Nói tóm lại: giúp đỡ các bạn trí thức chính tâm và thân dân.

Phương pháp giáo dục thì theo nguyên tắc *tự nguyện tự giác,* giải thích, bàn bạc, thuyết phục, chứ không gò bó. Giúp trí thức thi đua trong học tập và công tác. Hướng dẫn trí thức sử dụng cách *thật thà tự phê bình và thành khẩn phê bình* để cùng nhau tiến bộ không ngừng, đoàn kết chặt chẽ, để phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân.

Bọn phản động tuyên truyền vu khống rằng: Cách mạng khinh rẻ trí thức. Sự thật là tư bản và phong kiến chỉ lợi dụng trí thức. Cách mạng mới thật sự quý trọng trí thức.

Dưới chế độ dân chủ mới và xã hội chủ nghĩa, trí thức mới có dịp phát huy hết khả năng của mình. Một thí dụ rõ rệt: báo chí Mỹ cũng phải nhận rằng hiện nay các nước phương Tây cộng lại chỉ có *76 vạn* chuyên gia và kỹ sư, mà Liên Xô thì có *89 vạn* chuyên gia và kỹ sư. Trung Quốc đã đặt kế hoạch, trong 12 năm đào tạo số chuyên gia và kỹ sư cho kịp nước tiền tiến nhất trên thế giới. Như các bạn đều rõ, nước ta hiện nay chuyên gia và kỹ sư rất hiếm, cần phải đào tạo thêm nhiều.

Nhiệm vụ của trí thức là vừa thi đua công tác, vừa thi đua giúp Chính phủ đào tạo thêm trí thức mới.

Trí thức ta tin tưởng vào tiền đồ vĩ đại của dân tộc, tin tưởng chính sách đúng đắn của Đảng và Chính phủ, tin tưởng vào khả năng tiến bộ của mình thì tôi chắc rằng các bạn sẽ làm tròn nhiệm vụ của mình một cách vẻ vang.

Đối với *cán bộ và công nhân viên,* tôi khen ngợi anh chị em đã cố gắng phục vụ lớp học, giúp đỡ học viên. Như thế là tốt.

Anh chị em có người miền Nam, có người miền Bắc. Nam - Bắc là một nhà. Cần phải thật sự đoàn kết, thương yêu giúp đỡ nhau và yên tâm làm việc. Giúp cho lớp nghiên cứu được thành công, đó cũng là một nhiệm vụ quan trọng và vẻ vang. Mong anh chị em cố gắng.

Khoá nghiên cứu này là khoá đầu tiên, số người tham gia có hạn. Còn nhiều anh chị em khác cũng muốn nghiên cứu. Tôi mong rằng các bạn cố gắng làm cho khoá này kết quả tốt đẹp để làm gương mẫu cho những khoá sau.

Công, nông, trí chúng ta đoàn kết chặt chẽ, thì chúng ta sẽ khắc phục được mọi khó khăn trở ngại, chúng ta sẽ thắng lợi trong công việc củng cố miền Bắc, chiếu cố miền Nam, củng cố hoà bình và thực hiện thống nhất nước nhà. Chúng ta nhất định thành công trong sự nghiệp xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Chúc các bạn mạnh khoẻ và tiến bộ nhiều.

Nói ngày 21-7-1956.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch, Nxb.*. Sự thật, Hà Nội, 1956, t.III, tr.301-305.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA PHÓNG VIÊN HÃNG THÔNG TIN PHÁP A.F.P.

Hỏi: Thưa Chủ tịch, thời hạn do Hiệp định Giơnevơ ấn định cho việc tổ chức tổng tuyển cử tự do trong toàn cõi Việt Nam đã đến, mà cuộc tổng tuyển cử đó lại không thực hiện được. Ai phải chịu trách nhiệm về tình hình này?

Trả lời: Rõ ràng là những giới can thiệp Mỹ và chính quyền thân Mỹ ở miền Nam phải chịu trách nhiệm chính về tình hình này.

Nước Pháp là một bên ký Hiệp định cũng có phần trách nhiệm.

Hỏi: Chủ tịch có coi Hiệp định Giơnevơ từ nay trở đi là mất hiệu lực không? Trong trường hợp Hiệp định Giơnevơ mất hiệu lực, Chủ tịch nhận thấy việc thống nhất nước Việt Nam có thể thực hiện như thế nào? Trong trường hợp Hiệp định Giơnevơ không mất hiệu lực, Chủ tịch quan niệm việc tiếp tục thi hành những điều khoản của Hiệp định Giơvevơ 1954 như thế nào? Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà định áp dụng những biện pháp gì để thoát khỏi sự bế tắc hiện thời do việc không thi hành những điều khoản chính trị của Hiệp định Giơnevơ gây nên?

Trả lời: Hiệp định Giơnevơ không thể vì một lý do gì mất hiệu lực.

Với sự ủng hộ rộng rãi của các chính phủ và nhân dân yêu chuộng hoà bình và dân chủ trên thế giới, toàn thể nhân dân chúng tôi, từ Bắc chí Nam, cương quyết đấu tranh đòi Hiệp định Giơnevơ phải được thi hành đầy đủ.

Hỏi: Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà có sẵn sàng thừa nhận sự có thể có mặt ở Hà Nội một phái đoàn liên lạc của miền Nam bên cạnh Uỷ ban Quốc tế giám sát đình chiến ở Việt Nam không? Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà có sẵn sàng tiếp nhận những đại diện của bộ tham mưu quân đội miền Nam vào Uỷ ban liên hợp đình chiến trung ương không?

Trả lời: Chúng tôi sẵn sàng trên cơ sở những điều khoản của Hiệp định Giơnevơ.

Hỏi: Có tin đồn ở Hà Nội rằng sẽ có những cuộc trao đổi, tiếp xúc mới giữa nhân dân hai miền ở Việt Nam. Chủ tịch có thể xác nhận đã có sự thương lượng về việc này giữa Chính phủ của Ngài và chính phủ Sài Gòn không?

Trả lời: Chính phủ chúng tôi đã nhiều lần đề nghị với chính quyền miền Nam để cho nhân dân được tự do đi lại giữa hai miền.

Đến nay, chúng tôi chưa nhận được trả lời.

Hiện thời, không có cuộc thương lượng nào về việc này.

Hỏi: Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà có định tổ chức một cuộc tuyển cử ở miền Bắc để bầu lại Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà do cuộc tuyển cử năm 1946 lập nên không?

Trả lời: Chúng tôi tán thành tổ chức tổng tuyển cử tự do trong toàn quốc, để thực hiện thống nhất nước nhà, theo đúng Hiệp định Giơnevơ.

Hỏi: Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà có định lập quan hệ ngoại giao với những nước ngoài các nước của khối dân chủ nhân dân không?

Trả lời: Chính sách đối ngoại của chúng tôi là lập quan hệ tốt với tất cả các nước muốn lập quan hệ ngoại giao với chúng tôi trên cơ sở có đi có lại, bình đẳng và tôn trọng năm nguyên tắc chung sống hoà bình.

Báo *Nhân dân,* số 873,
ngày 25-7-1956.

NÓI CHUYỆN TẠI ĐẠI HỘI LIÊN HOAN THANH NIÊN TÍCH CỰC NGÀNH ĐƯỜNG SẮT

- Các cháu có khoẻ không?
(Khoẻ ạ!)
- ở đây ăn có no không?
(Thưa Bác, no ạ!)
- Hội nghị có kết quả không? Các cháu có vui không?
(Có ạ!)
- Bác rất bận, nhưng cũng thu xếp thì giờ đến thăm các cháu, tuy vậy không ở được lâu. Bác khen các cháu làm đầy đủ nhiệm vụ mà Đảng và Chính phủ giao cho. Như thế là tốt.
1. Phải đoàn kết. Đoàn kết giữa thanh niên với nhau, giữa miền Nam với miền Bắc, giữa thanh niên công nhân với công nhân lớn tuổi, phải đoàn kết với nhân dân địa phương nữa. Đoàn kết là sức mạnh. Có tài năng mà không biết đoàn kết thì cũng không thành công.
- ở đây có thanh niên Hoa kiều không?
(Thưa Bác, có ạ!)
- Như thế là tốt. Thanh niên Hoa kiều ra sức góp phần xây dựng đất nước Việt Nam, nghĩa là trong phe xã hội chủ nghĩa chúng ta làm ở đâu cũng là làm cho mình.
2. Thanh niên phải cố gắng xung phong làm đầu tàu trong mọi việc. Các cháu ở đường sắt đều thấy những chuyến xe lửa. Nếu xung phong làm đầu tàu mà bỏ toa xe lại, chạy một mình thì có ích gì không?
(Không ạ !)

Vậy đầu tàu không thể tách rời toa xe, thì thanh niên xung phong không thể tách rời quần chúng. Xung phong mà tách rời quần chúng thì không ích gì.
3. Các cháu phải cố gắng học tập kỹ thuật, văn hoá, chính trị. Nhờ nhân dân ta cố gắng và các nước bạn giúp đỡ mà nền kinh tế của nước ta càng ngày càng tiến. Nếu không học tập văn hoá, không có trình độ văn hoá thì không học tập được kỹ thuật, không học tập được kỹ thuật thì không theo kịp được nhu cầu kinh tế nước nhà; nhưng phải chú ý học tập chính trị vì nếu chỉ học văn hoá, kỹ thuật mà không có chính trị thì như người nhắm mắt mà đi.
Các cháu cần nhớ và thực hiện đầy đủ ba điểm ấy. Ta bị phong kiến áp bức hơn 1.000 năm, như thế có lâu không? Bị đế quốc áp bức gần một thế kỷ có lâu không? Lâu như thế nhưng cách mạng vẫn thành công. Thế kháng chiến 9 năm có lâu không? Nhưng kháng chiến đã thắng lợi. Thế là chống đế quốc, chống phong kiến và kháng chiến tuy lâu dài gian khổ nhưng đã thắng lợi. Đấu tranh cho thống nhất đất nước cũng là một đoạn trong con đường cách mạng của ta. Trước Cách mạng Tháng Tám, Đảng còn ở trong thời kỳ bí mật, ta chưa có chính quyền, chưa có quân đội, Mặt trận dân tộc thống nhất còn mới, thế mà Cách mạng Tháng Tám đã thành công. Lực lượng tuy yếu nhưng vì ta đoàn kết, tin tưởng và quyết tâm cho nên cách mạng đã thắng lợi. Lúc đầu kháng chiến ở Nam Bộ chỉ có gậy tầm vông, ở miền Bắc thì cũng thiếu vũ khí, cán bộ cũng ít. Ta còn yếu, địch thì mạnh, nhưng vì ta đoàn kết, tin tưởng, quyết tâm cho nên kháng chiến đã thắng lợi.
Ngày nay miền Bắc hoàn toàn giải phóng. Đảng ta lớn mạnh, chính quyền vững chắc hơn. Quân đội ta hùng mạnh hơn. Trước kia ta gặp nhiều khó khăn như thế mà cũng thắng lợi, nay đã mạnh và ngày càng mạnh hơn, lại có các nước bạn đoàn kết thành một khối mạnh mẽ, cho nên ta cũng chắc chắn thắng lợi...

Nói ngày 25-7-1956.
Báo *Giao thông vận tải,* số 307,
ngày 15-11-1969.

TỰ PHÊ BÌNH, PHÊ BÌNH, SỬA CHỮA

Tự phê bình là cá nhân, (cơ quan hoặc đoàn thể) thật thà nhận khuyết điểm của mình để sửa chữa, để người khác giúp mình sửa chữa, mà cũng để người khác biết mà tránh những khuyết điểm mình đã phạm.

Phê bình là thấy ai (cá nhân, cơ quan, đoàn thể) có khuyết điểm thì thành khẩn nói cho họ biết để họ sửa chữa, để họ tiến bộ.

Mục đích tự phê bình và phê bình đều nhằm giúp nhau sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm, cùng nhau tiến bộ.

Từ xưa đến nay, có bao giờ bọn phong kiến, tư bản, đế quốc, thực dân tự phê bình và để người khác phê bình chúng không? Không! Bởi vì chúng không muốn mà cũng không thể sửa chữa khuyết điểm căn bản của chúng là chế độ người bóc lột người. Hơn nữa, ai phê bình thì bị chúng khủng bố. Chỉ có nhân dân dám phê bình chúng bằng cách mạng đánh đổ chúng.

Dưới chế độ dân chủ, thì mọi người, trước hết là mọi cán bộ, mọi cơ quan và đoàn thể cần phải thật thà tự phê bình và hoan nghênh người khác phê bình mình; có như vậy mới tiến bộ được.

Phê bình là cốt để giúp nhau tiến bộ. Cho nên phê bình phải có *thái độ thành khẩn, tính chất xây dựng*. Không nên phê bình ẩu, phê bình suông. Khi phê bình cần phải xét nguyên nhân của khuyết điểm, phải cân nhắc đến ưu điểm, phải đề ra cách sửa chữa. Thí dụ: Nhân dân ta mạnh dạn phê bình.

Đó là một điều rất tốt. Thế là dân chủ thật sự. Nhưng khi phê bình, chúng ta cần phải:

- *Xét rõ nguyên nhân của những khuyết điểm, những khó khăn.* Như: nước ta bị phong kiến thống trị hàng nghìn năm, bị thực dân áp bức bóc lột gần 100 năm, chiến tranh tàn phá suốt 15 năm, miền Bắc giải phóng chưa đầy hai năm, hạn lụt liên tiếp, v.v..

- *Kiểm điểm thành tích* - Cải cách ruộng đất căn bản thắng lợi, gần 8 triệu nông dân có ruộng cày, hơn 386 vạn nông dân đã vào nông hội, 14 nông giang lớn và 3.600 cây số đê đã được xây đắp, tu bổ. Chúng ta đã khôi phục nhiều xí nghiệp cũ và xây dựng một số nhà máy mới, đã đắp lại hơn 500 cây số đường xe lửa. Nhiều trường học được mở thêm, chỉ trong mấy tháng đã hơn 2 triệu đồng bào thanh toán nạn mù chữ...

- So với thời gian non hai năm thì những thắng lợi căn bản ấy không phải là ít; nhưng *khuyết điểm* chắc cũng có nhiều. (Có khi khuyết điểm là cái bóng của thành tích).

Đảng và Chính phủ ta rất sẵn sàng nhận những lời phê bình của nhân dân và có quyết tâm sửa chữa. Cho nên khi phê bình, chúng ta cần phê bình một cách thiết thực và đề nghị phương pháp sửa chữa hợp lý. Phê bình và giúp đỡ sửa chữa, đó là quyền lợi và nghĩa vụ dân chủ của nhân dân ta.

Chỉ có đảng chân chính cách mạng và chính quyền thật dân chủ mới *dám mạnh dạn tự phê bình, hoan nghênh phê bình, và kiên quyết sửa chữa.* Do tự phê bình và phê bình, nhất là phê bình từ dưới lên - mà chúng ta đoàn kết càng chặt chẽ, càng đồng tâm nhất trí, càng tiến bộ không ngừng, càng chắc chắn thắng lợi trong sự nghiệp xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 874,
ngày 26-7-1956.

NÓI CHUYỆN TẠI LỚP HƯỚNG DẪN GIÁO VIÊN CẤP 2, CẤP 3 VÀ HỘI NGHỊ SƯ PHẠM

Bác nghe nói thanh niên không thích làm thầy giáo, làm thầy giáo không oanh liệt, không anh hùng, có đúng không ?
(Nhiều người đáp: "Có ạ!")
- Sự thật các cô các chú cũng biết dân tộc ta, nước nhà ta đang khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá mà muốn khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá thì cần cán bộ rất nhiều, nhưng cán bộ ta còn thiếu. Vậy ta phải đào tạo cán bộ, cán bộ phải có văn hoá làm gốc. Nếu ta muốn dùng máy móc mà máy móc ngày một thêm tinh xảo, thì công nhân cũng phải có trình độ kỹ thuật rất cao không kém gì kỹ sư, phải biết tính toán nhiều.
ở nông thôn cũng vậy. Các cô các chú ở nông thôn nhiều, chắc biết trước kia ruộng là của địa chủ, nông dân cứ cúi đầu làm lụng suốt ngày, gặt bao nhiêu thì nộp cho địa chủ hết, nên không cần có văn hoá mà cũng không thể mong mỏi có văn hoá được. Bây giờ khác, nông dân có ruộng đất, lại có tổ đổi công cho nên nông dân phải biết văn hoá, như có quyển sổ, phải ghi tổ có mấy người, không biết chữ thì không làm được, rồi phải biết chia công chấm điểm, lại càng phải có văn hoá.
Vì vậy, công nhân, nông dân đại đa số phải có văn hoá. Muốn có văn hoá thì phải làm thế nào?
(Hội trường trả lời to: "Phải học").
- Muốn học phải cần có gì?

(Có thầy).
- Các cô các chú cứ đi dần dần thì hiểu. Thầy giáo ngày nay không phải như trước chỉ biết gõ đầu trẻ, miễn là có bài cho học trò học, cuối tháng bỏ lương vào túi. Bây giờ thầy giáo có trách nhiệm với nhân dân, đào tạo cán bộ ra phục vụ nhân dân. Cách dạy, quan niệm dạy phải khác. Dạy sao cho học sinh mau hiểu, mau nhớ, lý luận đi với thực hành. Các cô các chú có thấy khác trước không?
(Có ạ!)
- Các thầy giáo, các cô giáo phải gần gũi dân chúng. Các thầy giáo cũng như các trí thức khác là lao động trí óc. Lao động trí óc phải biết sinh hoạt của nhân dân, nếu chỉ giở sách đọc thì không đủ. Phải yêu dân, yêu học trò, gần gũi nhau, gần gũi cha mẹ học trò. Giáo dục ở trường và ở gia đình có quan hệ với nhau. Các chú các cô phải thi đua trao đổi kinh nghiệm. Bác nói thế là hết. Văn hay không cần nói dài.
- Các cô, các chú có điều gì muốn hỏi Bác nữa không ?
(Một thanh niên đứng dậy: "Thưa Bác, ở miền Bắc nước ta tiến lên chủ nghĩa xã hội như thế nào?)
- Chú muốn biết ta tiến lên chủ nghĩa xã hội như thế nào thì trước hết chú phải biết chủ nghĩa xã hội là gì đã chứ!
- Cách mạng của mình hiện nay là cách mạng dân tộc dân chủ. Chắc các cô các chú đều biết cách mạng Pháp (1789). Họ cũng tịch thu tất cả ruộng đất của bọn vua chúa quý tộc, đại địa chủ rồi chia cho nông dân. Sau cách mạng, bọn quý tộc mất, nhưng vẫn còn có tiểu địa chủ, nhưng nói chung họ đánh đổ phong kiến địa chủ. Nay ta làm cải cách ruộng đất, có người nói là ta làm cộng sản, thế ta đã làm cộng sản chưa?
(Cả hội trường trả lời: "Chưa ạ!")
- Nghe các cô, các chú trả lời thì hình như có lẽ đúng mà cũng có lẽ không. Nói như thế không đúng. Cộng sản là tất cả những cái gì để mà sản xuất đều là của chung như máy móc, ruộng đất. Tất cả những tư liệu sản xuất đều là của chung của nhân dân, của Nhà nước, người ta làm chung hưởng chung.

(Bác chỉ vào một đồng chí giáo viên trẻ tuổi và hỏi:)
- Xã chú đã cải cách ruộng đất chưa?
(Đã cải cách ruộng đất rồi ạ!)
- Khi trước có mấy địa chủ?
(Thưa có 9 địa chủ).
- Xã chú có bao nhiêu nông dân?
(Độ 8 nghìn người ạ!)
- Ruộng ấy chia cho 8 nghìn người. Chia là thế nào? Trước kia ruộng đất thuộc về 9 tư hữu, bây giờ là của 8 nghìn tư hữu. Thế thì có phải là cộng sản không ?
Thế chủ nghĩa xã hội là gì?
(Một đồng chí mạnh bạo đứng lên nói: "Chủ nghĩa xã hội là những tư liệu sản xuất thuộc về nhân dân").
- Thế giữa người và người như thế nào?
(Đồng chí ấy chưa trả lời được. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề nghị một đồng chí cùng đi với mình trả lời hộ và nhắc lại:)
- Như vậy chủ nghĩa xã hội là lấy nhà máy, xe lửa, ngân hàng, v.v. làm của chung. Ai làm nhiều thì ăn nhiều, ai làm ít thì ăn ít, ai không làm thì không ăn, tất nhiên là trừ những người già cả, đau yếu và trẻ con. Thế ta đã đến đấy chưa? Chưa đến. Chủ nghĩa xã hội không thể làm mau được mà phải làm dần dần. ở nông thôn phải có tổ đổi công để tăng gia sản xuất rồi tiến lên hợp tác xã, tiến lên nông trường.
Chủ nghĩa xã hội là làm sao cho dân giàu nước mạnh. ở nông thôn, nông dân được ruộng rồi mà cứ làm ăn theo cách cũ thì sản xuất không thể tăng gia được, xã hội không tiến lên được mà phải thụt lùi. Cho nên lúc đầu là cải cách ruộng đất, sau tiến lên một bước là tổ chức tổ đổi công sao cho tốt, cho khắp, lại tiến lên hình thức hợp tác xã dễ dàng, rồi tiến lên hợp tác xã cao hơn, lúc bấy giờ mới có chủ nghĩa xã hội.
ở thành thị, Chính phủ có những xí nghiệp lớn, trong các xí nghiệp đó, công nhân phải thi đua sản xuất và quản lý cho tốt. Dần dần, như bên Trung Quốc, ta sẽ khuyên các nhà tư sản - không phải bắt ép mà giáo dục thuyết phục họ - chung vốn với Chính phủ. Các nhà tư sản sẽ hợp tác với Chính phủ để sản xuất dưới sự lãnh đạo của giai cấp công nhân.

- Phải hướng về phía ấy, mà công tư hợp doanh cũng còn phải tiến lên nữa. Các nhà tư sản sẽ thấy công tư hợp doanh có lợi, không có hại, dần dần họ thấy nhất định phải tiến lên chủ nghĩa xã hội. Bác hỏi các cô, các chú muốn đi con đường nào?
(Hội trường nhất loạt trả lời: " Chủ nghĩa xã hội ").
- Thế thì các nhà tư sản, họ kinh doanh một mình, họ thấy khó có đường ra. Dù cho họ buôn bán to mấy cũng không thể chống lại công ty mậu dịch, không thể cạnh tranh nổi, do đó họ tự thấy tiền đồ của họ. Ta không thể giống Liên Xô, vì Liên Xô có phong tục tập quán khác, có lịch sử địa lý khác. Các cô, các chú có thảo luận về Đại hội Đảng Cộng sản Liên Xô lần thứ XX không?
Đại hội đã chỉ cho ta thấy ta có thể đi con đường khác để tiến lên chủ nghĩa xã hội. Ta có thể làm như Trung Quốc: đối với bọn phản động ở lại phá hoại thì phải tiêu diệt, nhưng đối với các nhà tư sản khác thì Trung Quốc đã giáo dục họ. Thế bao giờ miền Bắc tiến lên chủ nghĩa xã hội? Tất cả nhân dân cố gắng thì tiến mau, nếu ai cũng nghĩ đó là việc của Bác Hồ thì tiến chậm.
Còn giai cấp tư sản ở ta thì họ có xu hướng chống đế quốc, có xu hướng yêu nước. Tư sản các nước Anh, Mỹ, Pháp không có như thế. Vì sao? Vì tư sản nước ta bị Tây, Nhật áp bức, khinh miệt, họ căm tức tư sản Nhật, Pháp, cho nên, nếu mình thuyết phục khéo, lãnh đạo khéo, họ có thể hướng theo chủ nghĩa xã hội như ở Trung Quốc. ở Trung Quốc có những nhà đại tư bản đã chạy đi mà cũng có những người ở lại, nhưng lúc đầu không theo, hoặc chống lại cán bộ, chống lại cộng sản. Sau họ thấy rõ chính sách của Đảng Cộng sản, thấy rõ lòng hăng hái của nhân dân, thấy rõ sự tiến bộ của toàn dân, Đảng lại biết tổ chức, biết thuyết phục, bấy giờ họ vui vẻ đi với

Chính phủ vào công tư hợp doanh, có người làm việc với Chính phủ, vợ con cũng làm việc, ai làm được việc gì thì làm. Đại đa số con cái của họ vào Đoàn thanh niên. Họ viết thư về nhà nói: "Của cải của bố mẹ để lại, chúng con không cần nữa, chúng con đã được Đảng và Đoàn dạy cho lao động mà ăn". Hoá được gia đình vợ con thì hoá được họ. Các bà tư sản, trước không làm được gì, bây giờ giúp bình dân học vụ, làm nhiều việc trong thành phố, ai có học thì làm việc cho Chính phủ. Họ viết thư khuyến khích bà con đã chạy sang Đài Loan. Họ viết: "Tổ quốc đẹp đẽ hùng mạnh như thế nếu còn có lương tâm thì về mà xem, nếu không muốn ở thì lại đi, chúng tôi xin bảo đảm". Thế là nhà tư sản thành người tuyên truyền cho Chính phủ.

Nói tóm lại, tiến lên chủ nghĩa xã hội, không thể một sớm một chiều. Đó là cả một công tác tổ chức và giáo dục. Đó là công tác chung của tất cả mọi người, của cả thầy giáo. Phải hiểu chính sách của Chính phủ và của Đảng, phải thảo luận rồi tuyên truyền cho chính sách, phải giải thích cho dân hiểu, làm được như thế là gần lên chủ nghĩa xã hội rồi.

Nói vào tháng 7-1956.

Sách *Hồ Chủ tịch bàn về công tác giáo dục,*
Nxb. Giáo dục, Hà Nội,
1962, tr. 255-261.

ĐIỆN CHÚC MỪNG NHÂN DỊP QUỐC KHÁNH VƯƠNG QUỐC LÀO

Nhân dịp ngày Quốc khánh của Vương quốc Lào, thay mặt Chính phủ và nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, tôi kính gửi Quốc vương, Chính phủ và nhân dân Lào lời chào mừng nhiệt liệt.

Tôi kính chúc Quốc vương, Chính phủ và nhân dân Lào sẽ thu được nhiều kết quả trong việc xây dựng một nước Lào ngày càng giàu mạnh.

Tôi tin rằng mối tình hữu nghị sẵn có giữa nhân dân hai nước láng giềng Việt - Lào sẽ ngày càng thêm thân mật và phát triển.

Báo *Nhân dân,* số 886,
ngày 7-8-1956.

THƯ GỬI ĐỒNG BÀO KHU TỰ TRỊ VIỆT BẮC

Thân ái gửi đồng bào Khu tự trị Việt Bắc,

Nhân ngày thành lập Khu tự trị Việt Bắc, tôi thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái gửi lời chào mừng đồng bào, bộ đội và cán bộ toàn Khu.

Mục đích lập Khu tự trị là để làm cho các dân tộc anh em toàn Khu cùng nhau tự quản lý công việc của mình, phát huy khả năng của mình, tiến bộ mau chóng về mọi mặt: chính trị, kinh tế, văn hoá, xã hội... Để đạt mục đích ấy, đồng bào ta cần phải:

- Đoàn kết chặt chẽ giữa các dân tộc, các tầng lớp nhân dân, mọi người thương yêu giúp đỡ nhau như ruột thịt.
- Đoàn kết chặt chẽ với đồng bào cả nước.
- Mọi người ra sức thi đua tăng gia sản xuất, thực hiện kế hoạch Nhà nước, làm cho ai cũng cơm no áo ấm và được học hành, làm cho Khu tự trị Việt Bắc phát đạt giàu có.
- Hăng hái góp phần củng cố quốc phòng, xây dựng công an, để bảo vệ đất nước, bảo vệ đời sống yên vui của nhân dân.
- Cán bộ quân, dân, chính, Đảng phải đoàn kết chặt chẽ; phải luôn luôn gần gũi nhân dân, ra sức phục vụ nhân dân, phải cần, kiệm, liêm, chính, kiên quyết chống quan liêu mệnh lệnh, tham ô lãng phí.

Với truyền thống cách mạng anh dũng và lòng nồng nàn yêu nước của đồng bào Việt Bắc, Khu tự trị của chúng ta nhất định sẽ ngày càng tiến bộ. Là một bộ phận khăng khít của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, Khu tự trị Việt Bắc sẽ góp phần xứng đáng vào sự nghiệp chung của toàn dân là: củng

cố miền Bắc, chiếu cố miền Nam, xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Chào thân ái và thắng lợi

Hà Nội, ngày 10 tháng 8 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 889,
ngày 10-8-1956.

NÓI CHUYỆN VỚI ANH CHỊ EM CÔNG NHÂN NHÀ MÁY DIÊM THỐNG NHẤT

Mọi người phải biết ơn Liên Xô và các nước bạn đã giúp đỡ nhân dân ta kiến thiết Tổ quốc và phải học tập tinh thần quốc tế cao cả của các đồng chí chuyên gia và công nhân các nước bạn. Anh chị em phải nhận rõ ngày nay công nhân đã làm chủ nhà máy, phải làm sao xứng đáng với địa vị đó, phải ra sức làm cho nhà máy phát triển, thực hiện tăng gia sản xuất và tiết kiệm, chống lãng phí, triệt để tôn trọng kỷ luật lao động. Lợi ích của công nhân đi đôi với lợi ích chung của nhà máy. Nếu đời sống được cải thiện và mọi người được khoẻ mạnh thì sẽ phấn khởi thi đua sản xuất, làm cho nhà máy thu được nhiều kết quả. Nếu nhà máy phát triển thì có khả năng để cải thiện đời sống của công nhân và nhân viên. Do đó, muốn đời sống được cải thiện thì anh chị em công nhân phải cố gắng sản xuất, còn các cán bộ phụ trách phải luôn luôn chú ý săn sóc đến đời sống của công nhân. Cán bộ phụ trách phải chú ý hơn nữa đến việc chăm nom săn sóc các cháu trong nhà máy vì như vậy mới làm cho cha mẹ các cháu yên tâm sản xuất và sau này các cháu mới trở thành những công nhân, cán bộ khoẻ mạnh để phục vụ Tổ quốc.

Toàn thể anh chị em phải thực hiện đoàn kết dân chủ, chống quan liêu, tham ô, lãng phí, thành khẩn phê bình, tự phê bình để giúp nhau tiến bộ. Nhà máy diêm Thống nhất là nhà máy xây dựng xong đầu tiên ở miền Bắc. Vì vậy, các cán bộ, công nhân viên cùng phải cố gắng làm gương mẫu về mọi mặt. Các cán bộ lãnh đạo chi bộ, đoàn thanh niên, công đoàn

của nhà máy phải làm cho nội bộ đoàn kết, toàn xưởng đoàn kết, đoàn kết với đồng bào địa phương, chú trọng giáo dục công nhân, thực hiện dân chủ, đẩy mạnh thi đua sản xuất, tiết kiệm và chú trọng săn sóc đến đời sống của anh chị em công nhân trong nhà máy, để góp phần thiết thực củng cố miền Bắc, chiếu cố miền Nam, thực hiện một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Nói ngày 16-8-1956.

Sách *Bác Hồ với nhân dân Hà Nội,*
Nxb. Hà Nội, 1980, tr.59-61.

ĐIỆN MỪNG NƯỚC CỘNG HOÀ NAM DƯƠNG

Kính gửi: Ông A. Xucácnô,
Tổng thống nước Cộng hoà Nam Dương,

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 11 ngày nước Cộng hoà Nam Dương tuyên bố độc lập, thay mặt Chính phủ và nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, tôi kính gửi Ngài, Chính phủ và nhân dân nước Cộng hoà Nam Dương lời chào mừng nồng nhiệt.

Tôi tin rằng dưới sự lãnh đạo của Tổng thống và Chính phủ Nam Dương, nhân dân Nam Dương sẽ thu được nhiều thắng lợi trong việc kiến thiết đất nước giàu mạnh và phát triển quan hệ hợp tác quốc tế trên tinh thần chung sống hoà bình.

Xin kính chúc Ngài mạnh khoẻ.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 896,
ngày 17-8-1956.

THƯ GỬI ĐỒNG BÀO NÔNG THÔN VÀ CÁN BỘ NHÂN DỊP CẢI CÁCH RUỘNG ĐẤT Ở MIỀN BẮC CĂN BẢN HOÀN THÀNH

Kháng chiến thắng lợi đã hai năm, miền Bắc nước ta được hoàn toàn giải phóng khỏi xiềng xích thực dân; ngày nay nông dân miền Bắc ta lại thoát khỏi ách địa chủ phong kiến.

Gần 10 triệu đồng bào nông dân đã được ruộng cày, hàng vạn cán bộ mới ở nông thôn đã được đào tạo. Tổ chức của Đảng, chính quyền và nông hội ở xã đã được chấn chỉnh.

Đó là một thắng lợi to lớn. Nó mở đường cho đồng bào nông thôn ta xây dựng cuộc đời ấm no, góp phần xứng đáng vào công cuộc khôi phục và phát triển kinh tế, củng cố miền Bắc thành cơ sở vững mạnh để đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà.

Có thắng lợi đó là nhờ Đảng và Chính phủ ta có chính sách đúng đắn, nhờ sức đoàn kết đấu tranh của nông dân lao động, nhờ sự ủng hộ tích cực của quân đội và nhân dân, nhờ tinh thần hy sinh cố gắng của cán bộ.

Nhân dịp này, tôi thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái gửi lời:

Chúc mừng đồng bào nông thôn đã thắng lợi;

Khen ngợi cán bộ cải cách ruộng đất và cán bộ cùng cốt cán các xã đã chịu đựng gian khổ, khắc phục khó khăn, đấu tranh bền bỉ;

Khen ngợi nhân dân và quân đội đã tích cực góp phần vào thắng lợi chung.

Cải cách ruộng đất là một cuộc đấu tranh giai cấp chống phong kiến, một cuộc cách mạng long trời lở đất, quyết liệt gay go. Lại vì kẻ địch phá hoại điên cuồng; vì một số cán bộ ta chưa nắm vững chính sách, chưa thực đi đúng đường lối quần chúng; vì sự lãnh đạo của Trung ương Đảng và Chính phủ có chỗ thiếu cụ thể, thiếu kiểm tra đôn đốc - cho nên khi cải cách ruộng đất đã xảy ra những khuyết điểm, sai lầm: trong việc thực hiện đoàn kết nông thôn, việc đánh kẻ địch, việc chấn chỉnh tổ chức, trong chính sách thuế nông nghiệp, v.v ..

Trung ương Đảng và Chính phủ đã nghiêm khắc kiểm điểm những sai lầm, khuyết điểm ấy và đã có kế hoạch kiên quyết sửa chữa, nhằm đoàn kết cán bộ, đoàn kết nhân dân, ổn định nông thôn, đẩy mạnh sản xuất.

Cần phải sửa chữa những khuyết điểm như: không dựa hẳn vào bần cố nông, không đoàn kết chặt chẽ với trung nông, không thực sự liên hiệp phú nông.

Ai bị vạch sai lên thành phần địa chủ, phú nông, cần phải vạch lại cho đúng.

Đảng viên, cán bộ và nhân dân, ai đã bị xử trí sai thì cần phải khôi phục đảng tịch, quyền lợi và danh dự cho họ.

Đối với địa chủ, thì phải đối xử theo đúng 8 điều quy định; phải chiếu cố những địa chủ kháng chiến, ủng hộ cách mạng và địa chủ có con là bộ đội, cán bộ.

Những nơi đã nâng diện tích hoặc sản lượng quá mức, cần phải điều chỉnh lại cho đúng.

Việc sửa chữa phải kiên quyết và có kế hoạch. Việc gì sửa được ngay thì phải làm ngay. Việc gì chưa sửa được ngay thì phải kết hợp trong kiểm tra lại mà làm.

Chúng ta cần phát huy những thắng lợi đã thu được, đồng thời chúng ta phải kiên quyết sửa chữa những sai lầm.

Ngày nay, *nhân dân* đã làm chủ nông thôn thì cần phải đoàn kết chặt chẽ, hăng hái sản xuất, phát triển và củng cố các tổ đổi công, v.v. để ngày càng no đủ hơn và để góp phần làm cho dân giàu nước mạnh.

Cán bộ phải ra sức học tập văn hoá và chính trị, phải gương mẫu trong công tác và sản xuất, phải thiết thực quan tâm đến đời sống của nhân dân.

Nhân dân cần thẳng thắn phê bình và giúp đỡ cán bộ trong công tác.

Các cấp khu và tỉnh cần phải thiết thực giúp đỡ cán bộ huyện và xã, để công tác và sản xuất được kết quả tốt.

Đoàn kết là lực lượng tất thắng của chúng ta. Để củng cố miền Bắc làm nền tảng vững chắc cho cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà, toàn dân ta cần đoàn kết chặt chẽ và rộng rãi trên cơ sở liên minh công nông trong Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. *Cán bộ cũ và cán bộ mới* của Đảng và chính quyền càng phải thống nhất tư tưởng, đoàn kết nhất trí, thi đua phục vụ nhân dân.

Toàn thể cán bộ và nhân dân hãy đoàn kết chặt chẽ chung quanh Đảng và Chính phủ, cùng nhau ra sức thi đua, làm cho nông thôn dân chủ của chúng ta ngày càng tươi vui, phồn thịnh.

Chào thân ái và đoàn kết

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 897,
ngày 18-8-1956.

PHẢI XEM TRỌNG Ý KIẾN CỦA QUẦN CHÚNG

Nhân dân ta đã tiến bộ nhiều. Không những trong các cuộc hội họp, quần chúng đã thẳng thắn bày tỏ ý kiến của mình, mà nhiều khi còn gửi thư cho các báo, cơ quan và đoàn thể, hoặc thành khẩn phê bình và tự phê bình, hoặc nêu những đề nghị thiết thực.

Đó là một điều rất tốt: Nó làm cho nhân dân càng gần gũi và càng tin tưởng đoàn thể và chính quyền. Nó làm cho đoàn thể và chính quyền càng hiểu thấu nguyện vọng của quần chúng, càng thấy rõ những thiếu sót của mình để sửa chữa. Nó làm cho chúng ta đoàn kết càng chặt chẽ. Nó càng chứng tỏ chế độ của ta là thật sự dân chủ.

Trách nhiệm của cán bộ chính quyền và đoàn thể là phải *xem trọng những phê bình và những đề nghị của quần chúng.* Những cán bộ (hoặc cơ quan, đoàn thể) được phê bình cần phải thật thà và công khai tự phê bình, ra sức sửa chữa. Nếu lời phê bình có chỗ không thật đúng, thì phải giải thích rõ ràng cho quần chúng hiểu. Nhưng dù phê bình đúng cả hay là chỉ đúng một phần nào, chúng ta cũng cần luôn luôn *hoan nghênh quần chúng phê bình.* Tuyệt đối không được áp bức phê bình. Chúng ta phải nhớ rằng cán bộ đoàn thể cũng như chính quyền, từ trên đến dưới, đều là đày tớ của nhân dân, phải xem trọng ý kiến của nhân dân. Nhiều cán bộ ta cố gắng làm đúng như thế.

Nhưng vẫn có nhiều cán bộ không làm đúng như vậy. Vài thí dụ:

Các báo thường đăng lời phê bình của nhân dân. Nhưng nhiều khi như "nước đổ đầu vịt", cán bộ, cơ quan và đoàn thể được phê bình cứ im hơi lặng tiếng, không tự kiểm điểm, không đăng báo tự phê bình và hứa sửa chữa.

Thậm chí có cán bộ địa phương đã tự tiện bóc thư cấp trên gửi cho nhân dân, dùng dằng trao thư ấy cho nhân dân một cách chậm trễ, hoặc không trao mà cán bộ tự viết trả lời cho cấp trên (như Uỷ ban hành chính xã Đồng Minh, Nam Ninh). Có cán bộ đã doạ nạt nhân dân vì họ đã gửi thư cho cấp trên (như Phó Chủ tịch xã Xuân Yên, Hà Tĩnh).

Làm như vậy, các đồng chí ấy đã phạm kỷ luật: một là bóc thư riêng của người khác; hai là bưng bít tai mắt cấp trên, bịt mồm bịt miệng quần chúng. Sai lầm ấy phải được chấm dứt.

Một điểm nữa cần nói: phê bình và đề nghị là quyền dân chủ của mọi công dân. Khi gửi thư cần suy xét kỹ lưỡng, bày tỏ thật thà, viết tên họ và địa điểm rõ ràng, thì cơ quan nhận được thư mới có thể điều tra, nghiên cứu. Thư mà không có tên họ và địa điểm là không có giá trị gì.

Nói tóm lại, *cán bộ, cơ quan và đoàn thể cần thật sự xem trọng ý kiến của quần chúng nhân dân.*

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 900,
ngày 21-8-1956.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI ĐOÀN ĐẠI BIỂU CHÍNH PHỦ VƯƠNG QUỐC LÀO

Thưa Hoàng thân Thủ tướng,
Các bà,
Các vị và các bạn,

Nhân danh Chính phủ và đồng bào tôi, tôi thành khẩn cảm ơn các vị đã đến thăm Việt Nam và thân ái chúc các vị mọi sự tốt lành.

Từ xưa đến nay, hai nước Việt và Lào là láng giềng và hai dân tộc ta là anh em.

Nhưng gần một thế kỷ qua, đế quốc chủ nghĩa hung ác đã đến chia rẽ chúng ta, tách rời chúng ta.

Nhờ tình yêu nước, nhờ tình đoàn kết và sự đấu tranh anh dũng của hai dân tộc ta, mà đế quốc chủ nghĩa đã bị đuổi đi, nước chúng ta đã giành lại độc lập. Chúng tôi nghĩ rằng đã đến lúc để chúng ta nối lại mối quan hệ anh em.

Việc các vị đến thăm Việt Nam sẽ mở đường cho sự nối lại quan hệ ấy.

Nhân dịp tốt đẹp này, tôi xin tuyên bố rằng nhân dân và Chính phủ Việt Nam tuyệt đối tôn trọng Hiệp định Giơnevơ và năm nguyên tắc chung sống hoà bình của Băngđung; và tất cả mọi vấn đề giữa hai nước Việt, Lào, chúng ta đều có thể giải quyết với tinh thần láng giềng thân thiện và tình nghĩa anh em.

Chúng tôi chúc nhân dân Lào anh em nhiều hạnh phúc và thịnh vượng. Chúng tôi coi hạnh phúc và thịnh vượng của anh em Lào cũng như của mình.

Tôi đề nghị chúng ta nâng cốc chúc sức khoẻ nhà vua Lào.

Chúc sức khoẻ Hoàng thân Thủ tướng,

Chúc sức khoẻ các vị trong quý đoàn đại biểu,

Chúc tình hữu nghị bền vững giữa nhân dân hai nước Việt - Lào.

Phát biểu ngày 28-8-1956.

Báo *Nhân dân,* số 908,
ngày 29-8-1956.

LỜI ĐÁP TRONG LỄ TRÌNH QUỐC THƯ CỦA ĐẠI SỨ NƯỚC CỘNG HOÀ NHÂN DÂN ANBANI

Thưa đồng chí Đại sứ thân mến,

Tôi rất vui lòng nhận bản quốc thư của Chủ tịch đoàn Quốc hội nước Cộng hoà Nhân dân Anbani uỷ nhiệm đồng chí làm Đặc mệnh toàn quyền Đại sứ tại nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và tôi rất cảm ơn những lời chúc mừng của đồng chí.

Nhân dân Việt Nam rất khâm phục những thành tích vẻ vang của nhân dân Anbani anh dũng, trong cuộc chiến đấu chống phát xít trước đây và trong cuộc thi đua kiến thiết chủ nghĩa xã hội hiện nay. Dưới sự lãnh đạo của Đảng Lao động Anbani, dưới chế độ dân chủ nhân dân, nhân dân Anbani đã thu được nhiều thành tích to lớn trong công cuộc xây dựng nước nhà, làm cho nước Anbani từ một nước nông nghiệp lạc hậu, thành một nước công nghiệp và nông nghiệp tiền tiến. Nước Cộng hoà Nhân dân Anbani không ngừng phát triển quan hệ ngoại giao, mở rộng trao đổi kinh tế và văn hoá với tất cả các nước trên thế giới. Nhân dân Anbani đóng góp phần xứng đáng trong công cuộc bảo vệ hoà bình và hợp tác quốc tế do Liên Xô lãnh đạo.

Tuy cách xa nhau hàng vạn cây số, nhân dân Anbani anh em luôn luôn đồng tình và ủng hộ nhân dân Việt Nam trong công cuộc đấu tranh cho hoà bình, thống nhất, độc lập và dân chủ. Tôi tin chắc rằng quan hệ kinh tế và văn hoá giữa hai

nước chúng ta sẽ được phát triển mạnh, tình hữu nghị giữa hai dân tộc chúng ta ngày càng được củng cố và thắt chặt hơn mãi.

Thưa đồng chí Đại sứ,

Tôi nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí lãnh chức Đại sứ ở nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Trong công tác của đồng chí để phát triển và củng cố tình hữu nghị giữa hai nước chúng ta, nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sẽ hết sức giúp đỡ để đồng chí hoàn thành nhiệm vụ vẻ vang đó.

Nhân dịp này tôi nhờ đồng chí chuyển đến các đồng chí lãnh tụ Đảng Lao động, Chính phủ và nhân dân Anbani lời chào mừng thân ái của chúng tôi.

Đọc ngày 30-8-1956.

Báo *Nhân dân,* số 910,
ngày 31-8-1956.

LỜI ĐÁP TRONG LỄ TRÌNH QUỐC THƯ CỦA ĐẠI SỨ NƯỚC CỘNG HOÀ NHÂN DÂN MÔNG CỔ

Thưa đồng chí Đại sứ,

Tôi nhiệt liệt hoan nghênh việc Chính phủ nước Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ đã quyết định nâng chức Công sứ đặc mệnh toàn quyền của đồng chí lên hàng Đại sứ đặc mệnh toàn quyền và tôi rất vui lòng nhận bản quốc thư của Chủ tịch đoàn Quốc hội nước Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ uỷ nhiệm đồng chí làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền ở nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Tôi xin cảm ơn những lời chúc mừng thành khẩn của đồng chí.

Tuy cách xa nhau, nhưng nhân dân hai nước chúng ta rất yêu mến nhau và luôn luôn ủng hộ lẫn nhau. Nhân dân và Chính phủ Mông Cổ luôn luôn tận tình giúp đỡ nhân dân Việt Nam trong công cuộc khôi phục kinh tế cũng như trong việc đấu tranh giành thống nhất đất nước. Tình nghĩa anh em của nhân dân hai nước chúng ta ngày càng phát triển không ngừng, vì chúng ta là trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa và dân chủ nhân dân, đấu tranh cho hoà bình thế giới do Liên Xô lãnh đạo.

Tôi nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí nhận chức Đại sứ đặc mệnh toàn quyền của nước Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ ở nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Trong khi thi hành nhiệm vụ, đồng chí sẽ luôn luôn được sự tích cực giúp đỡ của nhân dân và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Nhân dịp này, tôi xin đồng chí chuyển lời chào thân ái nhất, nồng nhiệt nhất của nhân dân Việt Nam và chúng tôi đến đồng chí Chủ tịch Chủ tịch đoàn Quốc hội nước Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ và nhân dân Mông Cổ.

Đọc ngày 30-8-1956.

Báo *Nhân dân,* số 911,
ngày 1-9-1956.

LỜI KÊU GỌI
NHÂN DỊP KỶ NIỆM QUỐC KHÁNH NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HOÀ

Đồng bào yêu quý,

Nhân dịp ngày Quốc khánh lần thứ 11, ngày lịch sử vẻ vang nhân dân ta thoát vòng nô lệ, giành lại độc lập, xây dựng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, tôi thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái chào mừng:

- Đồng bào trong nước và kiều bào ở nước ngoài,
- Cán bộ và đồng bào miền Nam tập kết ở miền Bắc,
- Bộ đội và công an nhân dân,
- Các chiến sĩ thi đua, toàn thể cán bộ và viên chức,
- Các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng.

Tôi thân ái an ủi các anh em thương binh, bệnh binh; hỏi thăm các gia đình quân nhân, các gia đình liệt sĩ.

Tôi cũng thay mặt đồng bào cảm ơn các nước anh em đã và đang hết lòng giúp đỡ chúng ta.

Nhân dịp này, tôi xin báo cáo tóm tắt tình hình hiện nay để đồng bào rõ:

- Chúng ta đều thấy rằng chủ nghĩa xã hội đã trở nên một hệ thống thế giới lớn mạnh. Chính sách hoà bình ngày càng được nhiều nước tán thành. Khu vực hoà bình ngày càng mở rộng. Phong trào giải phóng dân tộc ngày càng lên cao. Chủ nghĩa thực dân cướp nước ngày càng tan rã. Nói tóm lại, tình hình thế giới có lợi cho ta.

Tuy vậy, không phải bọn đế quốc gây chiến đã bỏ âm mưu phá hoại hoà bình; cho nên nhân dân ta cùng nhân dân thế giới phải luôn luôn nâng cao cảnh giác.

- Trong hai năm qua, nước ta đã giữ vững được hoà bình. Thắng lợi đó là do toàn dân ta cố gắng phấn đấu, do nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới ủng hộ ta và một phần cũng do sự nỗ lực của Uỷ ban giám sát và kiểm soát quốc tế đứng đầu là ấn Độ.

Từ ngày hoà bình được lập lại, ở *miền Bắc*, mặc dù nhiều khó khăn, ta đã thu được nhiều thành tích.

Cuộc cải cách ruộng đất căn bản đã thành công, hơn 8 triệu đồng bào nông dân lao động đã được chia ruộng đất; nông dân đã làm chủ nông thôn, phong trào đổi công đang mở rộng.

Nhờ sự hy sinh cố gắng của công nhân, ta đã khôi phục những xí nghiệp cũ và xây dựng một số nhà máy mới. Trật tự an ninh được giữ vững. Trường học mở thêm nhiều, bình dân học vụ phát triển mạnh.

Đồng bào Tây Bắc và Việt Bắc đã thành lập tốt đẹp hai khu tự trị.

Mặc dù gặp nhiều khó khăn gian khổ, đồng bào *miền Nam* ta vẫn giữ vững phong trào đấu tranh anh dũng đòi tự do dân chủ, đòi thống nhất nước nhà, thật xứng đáng là Thành đồng Tổ quốc.

Về mặt ngoại giao, ta đã thắt chặt thêm mối quan hệ với các nước anh em và gây tình thân thiện với các nước láng giềng.

Đó là những thành tích quan trọng của nhân dân ta trong hai năm qua.

*
* *

Song bên cạnh những thắng lợi lớn ấy, ta cũng đã phạm một số sai lầm khuyết điểm lớn. Nhưng chúng ta có quyết tâm sửa chữa và nhất định sửa chữa được.

Công việc trước mắt của chúng ta hiện nay là ra sức phấn đấu để hoàn thành những nhiệm vụ chủ chốt sau đây:

Củng cố miền Bắc ngày càng vững mạnh, kiên quyết đấu tranh đòi đối phương thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ để thực hiện thống nhất nước nhà.

Muốn như thế, chúng ta phải:

- Kiên quyết sửa chữa những sai lầm, như những sai lầm trong việc cải cách ruộng đất và chỉnh đốn tổ chức;
- Kiện toàn và phát triển chế độ dân chủ;
- Thi đua hoàn thành tốt kế hoạch Nhà nước năm 1956;
- Quyết tâm cải thiện dần dần đời sống của nhân dân, trước hết là của công nhân, bộ đội, cán bộ và viên chức;
- Kiên quyết đấu tranh chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai đang phá hoại Hiệp định Giơnevơ và âm mưu trường kỳ chia cắt nước ta;
- Kiên quyết đấu tranh lập lại quan hệ bình thường Nam Bắc, tiến đến thống nhất nước nhà.

*
* *

Để làm tròn nhiệm vụ ấy, toàn dân ta phải đoàn kết rộng rãi hơn nữa trong Mặt trận Tổ quốc.

Cán bộ phải đoàn kết nhất trí, giữ vững đạo đức cần, kiệm, liêm, chính; kiên quyết chống quan liêu, tham ô, lãng phí; hết lòng hết dạ phục vụ nhân dân; chấp hành nghiêm chỉnh chính sách của Chính phủ và pháp luật của Nhà nước.

Các tầng lớp nhân dân ta - công nhân, nông dân, lao động trí óc, các nhà công thương, đồng bào thiểu số - ai nấy hãy làm tròn nghĩa vụ của người công dân, người chủ nước nhà; giúp chính quyền giữ gìn trật tự, an ninh, tăng cường đoàn kết, giúp sức và giám đốc cán bộ đẩy mạnh mọi công tác.

Lực lượng của nhân dân ta mạnh mẽ.

Sức sống của chế độ ta dồi dào.

Tính chất của chính quyền ta tốt đẹp.

Toàn dân ta từ Nam đến Bắc đoàn kết chặt chẽ, tin tưởng một lòng, đấu tranh bền bỉ; lại có các nước anh em khẳng khái giúp đỡ, các nước bầu bạn ủng hộ, đồng tình. Chúng ta nhất định vượt qua được mọi khó khăn. Nước nhà ta nhất định sẽ thống nhất.

Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh muôn năm!

Ngày 2 tháng 9 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 912,
ngày 2-9-1956.

THƯ GỬI THIẾU NHI NHÂN DỊP TẾT TRUNG THU

Nhân dịp Tết Trung thu
Thân ái chúc các cháu:
Vui vẻ, mạnh khoẻ,
Đoàn kết chặt chẽ.
Thi đua học hành,
Tiến bộ mau lẹ.

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 927,
ngày 18-9-1956.

THIẾP MỪNG NĂM HỌC MỚI

Thân ái gửi các trường học,
Nhân dịp năm học mới,
Bác mong các cháu học sinh thi đua học hành, kính thầy yêu bạn, và tiến bộ nhiều.
Tôi mong các giáo viên thi đua dạy bảo cho các cháu mau tiến bộ.
Tôi mong cha mẹ học trò hết sức giúp đỡ nhà trường trong việc giáo dục con em chúng ta cho có kết quả tốt đẹp.

Chào thân ái
Ngày 20 tháng 9 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 930,
ngày 21-9-1956.

NĂM HỌC MỚI Ở MỸ

Một em học sinh Mỹ da đen kể chuyện:

- Năm học mới, anh chị em thanh thiếu niên khác vui mừng, nhưng chúng em thì càng thêm tủi nhục, càng thấy rõ đồng bào Mỹ da trắng ngược đãi đồng bào Mỹ da đen đến chừng mực nào. ở miền Nam nước Mỹ, người Mỹ da đen không được kính Chúa cùng một nhà thờ, không được đi cùng đường, ngồi cùng xe, uống cùng giếng, ở cùng phố, học cùng trường... với người Mỹ da trắng. Vài thí dụ:

Thượng tuần tháng 9 là năm học mới ở Mỹ. ở thành phố Clintơn (tỉnh Tênétxi)[1] chỉ có 4.000 dân, 12 học sinh Mỹ da đen xin vào trường; theo luật mới, nhà trường phải nhận. Nhưng đến ngày mở trường, hơn 1.000 người Mỹ da trắng đã biểu tình phản đối. Cảnh sát ra giữ trật tự, thì họ la hét om sòm: "Đả đảo bọn bảo hộ mọi đen!". Hôm sau, cuộc biểu tình càng dữ dội hơn. Tỉnh trưởng đã phải phái đến gần 700 lính, 7 xe tăng và 100 công an mới giữ được trật tự.

Thành phố Mansfield (tỉnh Taxát)[2] có 1.450 dân. Nghe tin có 3 học sinh Mỹ da đen được phép vào trường, lập tức hơn 400 người Mỹ da trắng kéo đến biểu tình. Họ treo cổ hình người Mỹ da đen với khẩu hiệu: "... ai lấy được 12 cái tai da đen sẽ được thưởng 2 đô la"...

Chắc các bạn còn nhớ chuyện cô Luxi, học sinh Mỹ da đen, bị người Mỹ da trắng ngược đãi, làm dư luận thế giới rất xôn xao. Nhưng ngày nay chuyện như thế phổ biến khắp 8 tỉnh miền Nam nước Mỹ, cho nên thiên hạ ít chú ý đến. Trong lúc hàng triệu thanh niên học sinh Mỹ da đen bị áp bức ngược đãi như thế, thì Tổng thống Mỹ tuyên bố một cách khoan hồng rằng: "Công dân Mỹ da đen đã được hưởng quyền tự do bình đẳng như công dân Mỹ da trắng!".

Thật là mỉa mai!

Vậy có thơ rằng:

Mỹ là "bình đẳng tự do",
Chỉ thương cái kiếp học trò da đen!

C.B.

Tái bút - Hôm 4-9, Tướng Renfrow, Phó giám đốc Nha tân binh Mỹ, tuyên bố: 2.200.000 thanh niên Mỹ, tức là 35% tổng số thanh niên phải tòng vào bộ đội, đã không hợp cách vì thân thể yếu hèn.

Báo *Nhân dân,* số 939,
ngày 30-9-1956.

1) Bang Tennessee.
2) Bang Texas.

KẾT LUẬN VỀ ĐỢT 1 CỦA HỘI NGHỊ TRUNG ƯƠNG LẦN THỨ 10 (MỞ RỘNG)

Sau những ngày thảo luận sôi nổi, Hội nghị đã nhất trí nhận rằng: Cuộc cách mạng phản phong đã hoàn thành. Đó là một thắng lợi to lớn và căn bản. Nhưng trong khi thực hiện đã phạm nhiều sai lầm khuyết điểm nghiêm trọng.

Vì vậy, mục đích của Hội nghị trong đợt 1 là kiểm thảo công tác lãnh đạo, tìm ra phương pháp để sửa chữa khuyết điểm và để phát huy thành tích.

Kết quả chung của Hội nghị này đã chứng tỏ một bước tiến lớn trong sinh hoạt của Đảng: Các đồng chí phụ trách đã nghiêm khắc tự phê bình. Các đồng chí dự Hội nghị đã thẳng thắn phê bình. Tất cả các đồng chí đã phát biểu được gần hết ý kiến của mình, cuộc thảo luận đã thật sự dân chủ. Toàn thể Hội nghị ý kiến đã nhất trí.

Từ lúc đầu đến khi kết thúc, Hội nghị đã tiến hành trong bầu không khí đoàn kết và phấn khởi. Đợt 1 của Hội nghị đã kết thúc thắng lợi.

Tình hình trước mắt rất phức tạp và rất nhiều khó khăn, vì trong công việc cải cách ruộng đất và chỉnh đốn tổ chức đã phạm nhiều sai lầm khuyết điểm nghiêm trọng và phổ biến. Nhưng chúng ta lại có những điều kiện thuận lợi để dựa vào đó mà khắc phục sai lầm và khó khăn và giải quyết tình hình phức tạp: Nhân dân ta tốt, Đảng ta có truyền thống đoàn kết chặt chẽ và phấn đấu anh dũng, đảng viên và cán bộ ta rất tin tưởng ở Trung ương Đảng và Chính phủ.

Khó khăn còn nhiều, nhưng nó là tạm thời. Còn những điều kiện thuận lợi là những điều kiện căn bản.

Chúng ta kiên quyết sửa chữa thì nhất định sửa chữa được khuyết điểm, khắc phục được khó khăn, phát huy được thành tích.

Để đạt mục đích ấy, mỗi một đảng viên, mỗi một cán bộ đều phải quyết tâm phấn đấu để chấp hành nghiêm chỉnh nghị quyết của Trung ương, đều phải thấy rõ những khó khăn, phức tạp, đều phải nắm vững tình hình, đều phải kiên quyết sửa chữa.

Từ Trung ương đến chi bộ xã đều phải làm đúng nguyên tắc lãnh đạo tập thể, cá nhân phụ trách; đều phải chống cái tệ sùng bái cá nhân và quan liêu mệnh lệnh; đều phải thật thà tự phê bình và phê bình thẳng thắn; đều phải thật sự dân chủ.

Trong khi sửa chữa, các cấp khu, tỉnh, huyện, xã sẽ gặp nhiều vấn đề rất phức tạp. Thí dụ: Làm thế nào để thật sự đoàn kết nông thôn? Làm thế nào để giải quyết hợp tình hợp lý vấn đề tinh thần và vấn đề vật chất cho mọi người và mọi từng lớp trong thôn xã, v.v.? Nhưng dù phức tạp mấy, chúng ta nắm vững chính sách của Đảng, làm đúng nghị quyết của Trung ương, theo đúng đường lối quần chúng, thì chúng ta có thể giải quyết được cả.

Một điều nữa cần phải chú ý là: Khi gặp tình hình chuyển mới, thì các cấp uỷ địa phương phải báo cáo ngay và đề nghị cách giải quyết, để cấp trên kịp thời giúp ý kiến.

Các đồng chí về địa phương cần phải làm cho cán bộ và đảng viên thấm nhuần tinh thần tự phê bình và phê bình cùng quyết tâm sửa chữa khuyết điểm sai lầm của Trung ương, làm cho mọi người đều hăng hái, kiên quyết và tin tưởng.

Chúng ta đã thấy sai lầm khuyết điểm. Bộ Chính trị quyết ra sức sửa chữa. Tôi thay mặt Trung ương kêu gọi toàn thể đảng viên, toàn thể cán bộ, toàn thể nhân dân, đều phải ra sức giúp Bộ Chính trị sửa chữa.

Toàn Đảng ta, toàn dân ta đoàn kết nhất trí, thì dù sai lầm khuyết điểm nhiều mấy, chắc chắn cũng sửa chữa được.

Những khó khăn phức tạp hiện nay cũng là một cuộc thử thách lớn. Vượt qua cơn sóng gió này, kinh nghiệm ta sẽ nhiều thêm, lực lượng ta sẽ mạnh thêm, thành tích ta sẽ mở rộng thêm và Đảng ta nhất định sẽ củng cố thêm và phát triển thêm.

Trên kia tôi đã nêu ưu điểm của Hội nghị này. Đây tôi phải phê bình khuyết điểm của Hội nghị là chuẩn bị không đầy đủ, thời gian kéo quá dài... Tôi thay mặt Bộ Chính trị hứa với các đồng chí: Hội nghị Trung ương lần sau nhất định sẽ tiến bộ hơn lần này.

Nói ngày 1-10-1956.

Tài liệu lưu tại Cục lưu trữ
Văn phòng Trung ương Đảng.

NÓI CHUYỆN TẠI ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC HỘI LIÊN HIỆP THANH NIÊN VIỆT NAM

Bác thân ái chúc:

Toàn thể thanh niên đoàn kết, phấn đấu, mạnh dạn, vui vẻ và tiến bộ không ngừng để giúp sức xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Bác nói chuyện về những kinh nghiệm trong thời kỳ thanh niên của Bác.

Kinh nghiệm thế giới:

Bác đã kinh qua hai cuộc chiến tranh thế giới. Trong cuộc Chiến tranh thứ nhất, dù kỹ thuật máy bay và xe tăng chưa phát triển mấy, nhưng các nước giao chiến cũng bị chết người hại của rất nhiều. Tám, chín năm sau, vẫn chưa khôi phục được tình hình trước chiến tranh.

Khi chiến tranh, thực dân Pháp bắt hàng vạn thanh niên ta đi lính đánh thay cho chúng. Số đông thanh niên ấy có đi mà không có về. Sau chiến tranh, thực dân Pháp thẳng tay bóc lột nhân dân ta để bù đắp những thiệt hại do chiến tranh đã gây ra cho Pháp.

Chiến tranh đang kéo dài, thì cách mạng xã hội chủ nghĩa ở Nga nổ bùng và thắng lợi.

Sau chiến tranh, bọn đế quốc ra sức bồi dưỡng lực lượng cho phát xít Đức, ý, Nhật, nhằm đẩy chúng đánh bẹp Liên Xô. Không ngờ bọn phát xít quay đánh các nước đế quốc trước. Do đó mà có cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai.

Hồi đó, các thứ vũ khí mới như máy bay, xe tăng đã phát triển nhiều, Mỹ đã bắt đầu dùng bom nguyên tử ở Nhật[28]. Kết quả là hàng chục triệu người đã thiệt mạng, hàng nghìn thành thị và hàng vạn nông thôn bị phá tan tành. Trong cuộc Chiến tranh thứ hai này, thực dân Pháp lại bắt thanh niên ta làm bia đỡ đạn cho chúng, lại vơ vét đến cùng tài sản của nhân dân ta.

Trong cả hai cuộc chiến tranh thế giới, tư bản Mỹ đã lợi dụng tình hình khó khăn của các nước để buôn bán làm giàu, nhất là bán vũ khí. Vì vậy, Mỹ đã trở nên tên trùm của phe đế quốc hiếu chiến.

Kinh nghiệm thứ nhất là: Chiến tranh chỉ đưa nhân dân thế giới đến chỗ chết chóc và bần cùng, cho nên nhân dân thế giới, nhất là thanh niên thế giới cần phải đoàn kết để chống lại chiến tranh, để gìn giữ hoà bình.

Trong 40 năm qua, ngoài hai cuộc đại chiến, thế giới có những biến đổi rất to lớn.

Trước đây 39 năm, trên thế giới chỉ có những nước tư bản và đế quốc thống trị những nước thuộc địa và nửa thuộc địa.

Từ năm 1917, cách mạng xã hội chủ nghĩa thành công ở Nga, một phần sáu quả đất thoát khỏi tư bản và phong kiến; đã xây dựng một chế độ mới, một chế độ không có người bóc lột người. Nhưng hồi đó, chế độ xã hội chủ nghĩa mới xây dựng ở một nước rất cô đơn, lại bị quân đội của 14 nước đế quốc (đứng đầu là Mỹ, Anh, Pháp) tấn công. Nhờ nhân dân đoàn kết mà Liên Xô đã thắng lợi, bọn đế quốc đã thất bại.

Từ 10 năm lại đây, đại gia đình xã hội chủ nghĩa đã từ một nước tăng đến 13 nước, trong đó có cả nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chúng ta. Và từ 200 triệu nhân dân tăng đến hơn 900 triệu.

13 nước á - Phi trước đây là thuộc địa hoặc nửa thuộc địa, nay đã được giải phóng thành những nước độc lập, tự do, trong đó có những nước to lớn như Trung Quốc, ấn Độ... Tất cả các nước trên đây đều ở trong phe hoà bình gồm 1.500 triệu nhân dân, tức là hơn một nửa số nhân dân trên thế giới, trong đó một phần lớn là thanh niên.

Kinh nghiệm thứ hai là: Chủ nghĩa đế quốc ngày càng suy yếu, lực lượng xã hội chủ nghĩa và hoà bình ngày càng mạnh thêm.

*
* *

Kinh nghiệm trong nước:

Cách đây 12 năm, nước ta bị thực dân Pháp rồi đến đế quốc Nhật thống trị. Nhân dân ta bị áp bức, bóc lột, cực khổ và nhục nhã vô cùng. Hễ ai nói đến *yêu nước, đoàn kết, tự do* là bị chúng bắt bớ, tù đày, chém giết, trẻ không tha già không từ. Trong mấy mươi năm đấu tranh cách mạng, nhiều thanh niên đã oanh liệt hy sinh.

Riêng về mặt văn hoá là cực kỳ quan hệ đến thanh niên, bọn đế quốc đã dùng chính sách ngu dân và đưa thanh niên vào chỗ đen tối. Khi chúng cần một số người để sai khiến thì chúng nhồi sọ thanh niên ta với một thứ giáo dục nô lệ. Chính người Pháp cũng đã nhận rằng: tiệm thuốc phiện nhiều hơn trường học. Thí dụ năm 1944 cả nước từ Bắc đến Nam chỉ có 534.600 học sinh tiểu học, 7.000 học sinh trung học cấp 2 và cấp 3 kể cả học sinh Miên, Lào, Pháp và ấn Độ, 618 sinh viên đại học.

Cả nước cộng lại chỉ có chừng 540.000 học sinh. Hơn 80% nhân dân ta mù chữ.

Ngày nay, mặc dù chúng ta còn gặp nhiều khó khăn về kinh tế, tài chính - khó khăn ấy do chế độ thực dân và mấy năm chiến tranh để lại - ở miền Bắc nước ta năm nay có:

750.000 học sinh tiểu học, chưa kể hơn 40 vạn trẻ em học vỡ lòng,

58.000 học sinh cấp 2,

6.500 học sinh cấp 3,

3.900 sinh viên đại học,

11.000 học sinh chuyên nghiệp.

Cộng là 829.400.
Chỉ sáu tháng đầu năm nay đã có hơn 41 vạn đồng bào thoát nạn mù chữ. Và cuối năm nay, toàn thể nhân dân ở nhiều xã và thành phố sẽ đều biết đọc, biết viết; thành tích tốt đẹp ấy một phần lớn là thành tích của thanh niên ta.
Nếu không có chế độ phát xít Mỹ - Diệm ở miền Nam thì nhân dân ta và nhất là thanh niên ta sẽ tiến bộ về mọi mặt nhiều hơn nữa và tốt đẹp hơn nữa.
Kinh nghiệm là: Miền Bắc nước ta đã từ một thuộc địa bị áp bức, bóc lột, nay đã hoàn toàn giải phóng, có một chế độ dân chủ cộng hoà. Nhân dân ta làm chủ đất nước ta. Nhiệm vụ của thanh niên ta là phải đoàn kết phấn đấu, ủng hộ chế độ của ta, hăng hái góp sức vào sự nghiệp thống nhất nước nhà.

*
* *

Kinh nghiệm bản thân:
Hồi Bác thanh niên như các cháu, tình hình thế giới và tình hình trong nước rất đen tối như đã kể trên. Cho nên Bác và thanh niên hồi đó đều cùng bị áp bức, bóc lột như tất cả đồng bào khác.
Đau lòng vì dân tộc bị nô lệ, Bác đã đi đến nhiều nước ngoài, làm nhiều nghề để sống, sống để tìm con đường cách mạng.
Lúc đã ngoài 25 tuổi, Bác còn chưa biết Đảng là gì, Đoàn là gì, phải tìm tòi lâu dần dần mới biết. Ngày nay, chẳng những thanh niên mà các cháu nhi đồng 9, 10 tuổi đều đã biết Đảng, biết Đoàn và hiểu biết nhiều công việc khác.
Nhờ ảnh hưởng Cách mạng Tháng Mười và cách mạng Trung Quốc, phong trào cách mạng nước ta tiến lên mạnh, Đảng và Đoàn thanh niên thành lập - lúc đó Bác đã hơn 35 tuổi. Trong mấy mươi năm, Đảng và Đoàn phải hoạt động bí mật. Địch khủng bố gắt gao và thường xuyên. Nhiều đồng chí đã hy sinh vẻ vang vì Tổ quốc, vì nhân dân, vì cách mạng.
Nhờ đường lối, chính sách của Đảng đúng, nhờ đảng viên và đoàn viên kiên quyết, dũng cảm và tin tưởng vững chắc, cho

nên dù hoàn cảnh cực kỳ khó khăn, nguy hiểm, dù nhiều đồng chí đã bị bắt bớ, hy sinh, Đảng và Đoàn vẫn phát triển ngày càng mạnh. Nhờ sự giáo dục, bồi dưỡng của Đảng và Đoàn, nhiều chiến sĩ, anh hùng thanh niên đã nảy nở trong cuộc Cách mạng Tháng Tám, trong cuộc toàn dân kháng chiến và trong việc xây dựng nước nhà hiện nay.
Kinh nghiệm là: Nếu so với thanh niên lớp trước, trong đó có cả Bác, thì thanh niên ta ngày nay tiến bộ hơn nhiều, sung sướng hơn nhiều.
Ngày nay, thanh niên là công dân của nước Việt Nam độc lập, tự do, có Đảng, có Đoàn của mình, có chính quyền, có Mặt trận, có quân đội của mình, là người chủ tương lai của nước nhà mình.
Chính vì là người chủ tương lai, cho nên toàn thể thanh niên ta phải đoàn kết chặt chẽ, phấn đấu anh dũng, vượt mọi khó khăn, thi đua giúp sức vào sự nghiệp xây dựng một nước nhà tốt đẹp - một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh - để mình làm chủ mai sau.
Tóm tắt kinh nghiệm của Bác là như thế.
Cuối cùng Bác chúc Đại hội thành công tốt đẹp và gửi lời thân ái chúc toàn thể thanh niên trong nước và thanh niên Việt kiều ở nước ngoài đoàn kết và tiến bộ.

Nói ngày 15-10-1956.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.13-17.

BÀI NÓI CHUYỆN TẠI ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC ĐOÀN THANH NIÊN LAO ĐỘNG VIỆT NAM[29]

Chào các đại biểu,
Chào các cháu,
Chào các đại biểu thanh niên các nước bạn,
Đại hội của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam vừa rồi đã có kết quả tốt đẹp. Mong Đại hội của Đoàn Thanh niên Lao động lần này sẽ thành công vẻ vang. Chắc rằng từ nay, phong trào thanh niên ta sẽ tiến bộ không ngừng như mùa xuân vui tươi, như mặt trời mới mọc.
Trong thời kỳ vận động cách mạng bí mật, trong những năm kháng chiến cứu nước và trong hai năm qua xây dựng hoà bình, thanh niên ta ở bộ đội, ở nhà máy, ở công trường, ở nông thôn, ở cơ quan, ở trường học đều hăng hái phấn đấu, góp phần xứng đáng của mình vào sự nghiệp kháng chiến và kiến quốc của toàn dân.
Đảng và Chính phủ ta có thể tự hào đã đào tạo nên một thế hệ thanh niên dũng cảm như các cháu và mong các cháu tiếp tục phấn đấu hăng hái cho công cuộc bảo vệ Tổ quốc, xây dựng nước nhà.
Hai năm qua, trong mọi công tác, thanh niên ta đã cố gắng nhiều và đã có thành tích khá. Song vì những sai lầm khuyết điểm trong cải cách ruộng đất và chỉnh đốn tổ chức, Đảng và Đoàn đã chịu những tổn thất lớn. Cho nên hiện nay, Đảng và Chính phủ đặt *công tác sửa chữa sai lầm là công tác quan trọng đột xuất.*

Là cánh tay đắc lực của Đảng để thực hiện những chủ trương và chính sách cách mạng, Đoàn Thanh niên Lao động sẽ ra sức làm tròn nhiệm vụ trong công tác sửa chữa sai lầm này.
Trong công tác sửa chữa sai lầm, chúng ta phải: có quyết tâm, không ngại khó, tránh sốt ruột, chống bi quan.
Phải củng cố tổ chức của Đoàn. Phải đoàn kết nội bộ thật chặt chẽ và phải đoàn kết rộng rãi với các tầng lớp thanh niên.
Như thế, thì chúng ta nhất định vượt qua được khó khăn, sửa chữa được sai lầm, phát huy được thành tích.
Từ nay, Trung ương và các cấp đảng bộ địa phương sẽ săn sóc hơn nữa đến công tác của Đoàn, để phát huy tác dụng tiên phong của Đoàn về mọi mặt.
Về phần mình, thì Đoàn phải nghiên cứu tìm ra nhiều hình thức và phương pháp thích hợp để đoàn kết và tổ chức thanh niên một cách rộng rãi và vững chắc, để làm tròn những nhiệm vụ mà Đảng và Chính phủ giao phó cho thanh niên, cho Đoàn như: sửa chữa sai lầm, tăng gia sản xuất, khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá, củng cố miền Bắc, tranh thủ miền Nam, đấu tranh thống nhất nước nhà...
Muốn củng cố và phát triển, thì Đoàn phải liên hệ rộng rãi và chặt chẽ với các tầng lớp thanh niên. Phải quan tâm đến đời sống, công tác và học tập của thanh niên, phải tránh thành kiến hẹp hòi, cô độc. Phải thật thà đoàn kết và hợp tác với anh chị em thanh niên trong Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam.
Muốn Đoàn củng cố và phát triển, thì tất cả đoàn viên phải làm gương mẫu:
- Phải giữ vững đạo đức cách mạng: phải khiêm tốn, cần cù, hăng hái, dũng cảm. Phải tránh tư tưởng kiêu ngạo, công thần, tự tư tự lợi.
- Phải xung phong trong mọi công tác; xung phong là đi trước, làm trước để lôi cuốn quần chúng, chứ không phải là xa rời quần chúng.
- Phải cố gắng học tập chính trị, văn hoá, nghề nghiệp để tiến bộ mãi, để sẵn sàng trở thành cán bộ tốt, đảng viên tốt.

- Phải rèn luyện thân thể cho khoẻ mạnh. Khoẻ mạnh thì mới có đủ sức để tham gia một cách dẻo dai bền bỉ những công việc ích nước lợi dân.

Thanh niên nhớ kỹ những điều đó, thực hiện những điều đó, thì sẽ làm tròn nhiệm vụ của mình, sẽ tiến kịp thanh niên các nước bạn.

Các đại biểu thanh niên các nước bạn đến tham gia Đại hội này, đã mang đến cho chúng ta tình hữu nghị quốc tế thắm thiết lại mang đến cho chúng ta những kinh nghiệm rất quý báu mà thanh niên Việt Nam ta cần phải học theo. Vài thí dụ:

Ngoài việc tích cực tham gia những công tác khác, thanh niên Liên Xô chỉ trong 3 năm đã vỡ hoang được 35 triệu 50 vạn mẫu tây ruộng đất (tức là bằng 15 lần diện tích cấy lúa của miền Bắc ta). Do đó mà lương thực của nhân dân đã phong phú càng thêm phong phú.

Thanh niên và nhi đồng Trung Quốc đã trồng được hàng chục triệu mẫu rừng, chẳng những giữ gìn cho ruộng đất khỏi nạn gió cát, mà còn tăng thêm của cải cho nước nhà và làm cho phong cảnh gấm vóc của Tổ quốc càng thêm tươi đẹp.

Thanh niên Pháp mà đại biểu ở đây là đồng chí Hăngri Máctanh và đồng chí Raymông Điêng, đã không sợ tù đày, đã đấu tranh anh dũng cho hoà bình ở Việt Nam, cho danh dự của nhân dân Pháp, cho quan hệ hữu nghị giữa hai dân tộc ta.

Thanh niên Triều Tiên và nước Đức dân chủ cũng không kém anh dũng.

Nhân dịp này, tôi thay mặt nhân dân và thanh niên Việt Nam cám ơn các bạn.

Cuối cùng, Bác thân ái chúc Đại hội thành công tốt đẹp.

Chúc các cháu thanh niên đoàn kết và tiến bộ không ngừng.

Nói ngày 2-11-1956.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.18-21.

THƯ GỬI TỔNG THỐNG)

).

Tổng thống là người thừa kế những lãnh tụ vĩ đại của Mỹ, như Oasinhtơn, Linhcôn, Rudơven. Tự miệng Ngài cũng thường nói đến hoà bình, chính nghĩa... Nhưng trong hành động thực tế đối với Việt Nam, Ngài đã làm trái ngược với chính nghĩa, hoà bình:

Ngài đã khuyến khích chính quyền miền Nam phá hoại Hiệp định Giơnevơ, ngăn trở Việt Nam thống nhất.

Ngài đã cho đưa vào miền Nam Việt Nam nhiều vũ khí, dạn dược và nhân viên quân sự Mỹ, với âm mưu biến miền Nam Việt Nam thành một căn cứ quân sự và một thuộc địa của Hoa Kỳ.

Hôm 26-10, mượn tiếng chúc mừng ngày Ngô Đình Diệm "lên ngôi", Ngài đã phái tàu chiến và máy bay Mỹ xâm phạm hải phận và không phận của Việt Nam, hòng uy hiếp tinh thần phấn đấu của nhân dân Việt Nam.

Trong bức thư gửi cho Ngô Đình Diệm, Ngài đã viết: "ở Hoa Kỳ, chúng tôi cầu chúc cho những người đang sống dưới chế độ nô dịch nay mai sẽ được thống nhất vào Việt Nam cộng hoà...". Nghĩa là Ngài cầu chúc miền Bắc độc lập, tự do sẽ bị đưa vào chính quyền độc tài của Ngô Đình Diệm. Như vậy là Ngài đã can thiệp vào nội trị của Việt Nam, đã làm trái với Hiến chương của Liên hợp quốc.

Nếu người Việt Nam can thiệp trắng trợn vào nội trị của Hoa

---

1) Lóc nµy lµ Aixenhao (Eisenhower) thuéc §¶ng Céng hoµ.

2) TiÕng Anh: Ngµi.

Kỳ như vậy, thì nhân dân Hoa Kỳ nghĩ thế nào? Ngài nghĩ thế nào?

Nhà đại chính trị đồng thời là Tổng thống Mỹ (năm 1801-1809) là cụ Tôma Giépphơxơn có nói rằng:... nhưng chắc Ngài cũng nhớ những lời chí lý ấy của cụ Giép, không cần chúng tôi nhắc lại.

Mặc dù Ngài cầu chúc thế nào, nhân dân Việt Nam kiên quyết phản đối sự can thiệp trắng trợn ấy. Nhân dân Việt Nam kiên quyết đoàn kết đấu tranh để thống nhất non sông gấm vóc của tổ tiên để lại cho mình, để xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Chào Tổng thống
) C.B.

Báo *Nhân dân,* số 974,
ngày 4-11-1956.

1) Yours C.B: C.B. cña Ngµi.

ĐIỆN MỪNG NGÀY ĐỘC LẬP CỦA VƯƠNG QUỐC KHƠME

Kính gửi Vua Nôrôđôm Xuramarít và Hoàng hậu nước Khơme,

Nhân dịp kỷ niệm ngày độc lập của Vương quốc Khơme, thay mặt nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, kính gửi Quốc vương và Hoàng hậu lời chào mừng nồng nhiệt, kính nhờ Quốc vương và Hoàng hậu chuyển tới nhân dân Khơme lời chúc mừng thành tâm của tôi.

Kính chúc nhân dân Khơme, dưới sự lãnh đạo của Quốc vương và Hoàng hậu, thu được nhiều thắng lợi mới trong sự nghiệp xây dựng đất nước Khơme và trong việc thực hiện chính sách hoà bình trung lập; chúc tình hữu nghị giữa hai dân tộc Việt Nam và Khơme càng phát triển.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 991,
ngày 21-11-1956.

ĐIỆN MỪNG SINH NHẬT THỦ TƯỚNG ẤN ĐỘ NÊRU

Kính gửi ông Giaoaháclan Nêru,
Thủ tướng kiêm Bộ trưởng Bộ Ngoại giao nước Cộng hoà ấn Độ,

Nhân dịp sinh nhật của Ngài, tôi thành thật chúc Ngài mạnh khoẻ và mọi sự tốt lành.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 992,
ngày 22-11-1956.

BÀI NÓI CHUYỆN TẠI HỘI NGHỊ CÁN BỘ TRUNG, CAO CẤP QUÂN ĐỘI

Các đồng chí khai hội để nghiên cứu nghị quyết của Trung ương đã xong. Hôm nay tôi đến thăm các đồng chí.

Trong Hội nghị, các đồng chí đã tích cực thảo luận để hiểu rõ tinh thần nghị quyết của Trung ương. Các đồng chí đã đi đến nhất trí với Trung ương. Thế là rất tốt. Các đồng chí cũng còn một số thắc mắc, Trung ương đã chú ý nghiên cứu và sẽ tiếp tục giải thích.

Công tác cải cách ruộng đất, chỉnh đốn tổ chức đã mắc những sai lầm rất nghiêm trọng, làm tổn thất nặng nề cho ta về nhiều mặt. Nhưng chúng ta đã thấy rõ những sai lầm đó và quyết tâm sửa chữa, thì nhất định sửa chữa được. Vì Đảng ta là một đảng chỉ vì lợi ích của nhân dân mà phấn đấu, ngoài ra không có một lợi ích riêng nào khác. Trải qua bao nhiêu năm đấu tranh anh dũng và gian khổ, Đảng ta không bao giờ sợ khổ, sợ khó và cũng không hề sợ vạch rõ khuyết điểm của mình. Có khuyết điểm thì Đảng thành khẩn nhận và kiên quyết sửa chữa. Vì vậy, Đảng đã được nhân dân đồng tình và ủng hộ, đã vượt được nhiều khó khăn, thu được nhiều thắng lợi, luôn luôn nắm vững và nêu cao ngọn cờ lãnh đạo của Đảng.

Đoàn kết là sức mạnh. Toàn Đảng, toàn quân, toàn dân đoàn kết chặt chẽ xung quanh Trung ương.

Nam Bắc đoàn kết chặt chẽ,
Quân, dân đoàn kết chặt chẽ,

Cán bộ và chiến sĩ đoàn kết chặt chẽ, thì chúng ta nhất định vượt được khó khăn, sửa được sai lầm, giành được thắng lợi.
Tôi chúc các đồng chí khoẻ mạnh, tiến bộ và thân ái gửi lời hỏi thăm tất cả các đồng chí ở các đơn vị và cơ quan.

Nói vào tháng 11-1956.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t. IV, tr. 22-24.

LỜI KHAI MẠC HỘI NGHỊ TRUNG ƯƠNG LẦN THỨ 11 (MỞ RỘNG)

Thưa các đồng chí,

Theo Nghị quyết của Hội nghị Trung ương lần thứ 10 quyết định cần họp Trung ương trong những thời gian ngắn để tăng cường sự lãnh đạo tập thể và giao cho Bộ Chính trị chuẩn bị đưa vấn đề kinh tế ra Hội nghị Trung ương thảo luận. Bộ Chính trị quyết định mở cuộc Hội nghị Trung ương lần thứ 11 (mở rộng) như lần thứ 10.

Mục đích của Hội nghị là:

1- *Sơ bộ nhận định tình hình kinh tế tài chính hiện nay.* "Sơ bộ" vì điều tra nghiên cứu và công tác chuẩn bị chưa cho phép làm một cuộc kiểm điểm sâu sắc, đến nơi đến chốn.

2- Thảo luận *nhiệm vụ và phương châm* của công tác kinh tế tài chính năm 1957, tức là của kế hoạch năm 1957.

3- Thảo luận *chính sách* đối với khu vực kinh tế tư nhân.

Ngoài ra, vì hiện nay có những vấn đề cấp bách và quan trọng như vấn đề hàng, vấn đề giá cả, vấn đề tiền tệ, vấn đề chống đầu cơ tích trữ, chống tham ô lãng phí, tuy không thể giải quyết trong cuộc Hội nghị này, nhưng rất cần kết hợp phát biểu ý kiến với các vấn đề nói trên, để ngay sau Hội nghị, Bộ Chính trị có thể nghiên cứu và kịp thời giải quyết.

Đó là nội dung chính của Hội nghị.

Từ Hội nghị lần thứ 10 đến nay, tình hình trong nước cũng như trên thế giới có những việc mới, vì vậy, Hội nghị sẽ dành một thời

gian để báo cáo về vấn đề *nhận định tình hình thế giới và trong nước;* nhận định đó là cần thiết để hướng dẫn công tác tư tưởng trong Đảng và trong nhân dân.

Vì trong tháng 12 công việc nhiều, chương trình công tác đã bố trí, cho nên *Hội nghị cần làm việc đúng thời gian,* 4 ngày về vấn đề kinh tế, 1 ngày về tình hình thế giới và trong nước.

Tôi xin tuyên bố Hội nghị khai mạc.

Đọc ngày 3-12-1956.

Tài liệu lưu tại
Kho lưu trữ Bộ Quốc phòng.

LỜI BẾ MẠC HỘI NGHỊ TRUNG ƯƠNG LẦN THỨ 11 (MỞ RỘNG)

Các đồng chí,

Cuộc Hội nghị Trung ương lần thứ 11 (mở rộng) bàn về vấn đề kinh tế tài chính hôm nay kết thúc. Đồng chí Đồng thay mặt Đoàn chủ tịch đã nêu những vấn đề chính mà Hội nghị đã nhất trí sau mấy ngày thảo luận.

Tôi phát biểu mấy ý kiến sau đây:

1- Cuộc Hội nghị Trung ương lần này, mặc dầu chuẩn bị không thật đầy đủ, nhưng nhờ sự đóng góp tích cực của tất cả các đồng chí, cho nên Hội nghị đã *thu được kết quả, trên những yêu cầu* đã đề ra, gồm có 3 điểm:

+ Sơ bộ nhận định tình hình và công tác kinh tế tài chính.

+ Đề ra nhiệm vụ và phương châm công tác kinh tế tài chính năm 1957.

Bàn một số điểm về chính sách đối với sản xuất thủ công nghiệp, đối với công thương nghiệp tư bản chủ nghĩa.

+ Thảo luận những biện pháp để khắc phục những khó khăn trước mắt.

Các đồng chí phụ trách sẽ căn cứ vào ý kiến của Hội nghị mà viết nghị quyết và mấy hôm nữa, Trung ương sẽ họp lại để thông qua.

2- Cuộc Hội nghị chúng ta mới đi đến *giải quyết sơ bộ* một số vấn đề về công tác tài chính năm 1957. Nhưng ý nghĩa của nó là lần này là lần đầu tiên một cuộc *Hội nghị Trung ương chuyên bàn về công tác kinh tế tài chính,* cũng là cuộc Hội

nghị Trung ương họp trong một thời gian ngắn sau Hội nghị Trung ương lần thứ 10 và theo nghị quyết của Hội nghị Trung ương lần thứ 10. Trước khi họp Hội nghị này, Ban Bí thư đã họp một cuộc hội nghị cán bộ lấy ý kiến giúp vào việc chuẩn bị. Mặc dầu thiếu sót còn nhiều, nhưng chúng ta đã có *cố gắng để tăng cường sự lãnh đạo tập thể của Trung ương,* để *mở rộng dân chủ trong Đảng.* Nếu chúng ta cố gắng theo phương hướng đó thì không những công tác kinh tế tài chính sẽ tiến bộ mà các công tác khác cũng sẽ tiến bộ.

3- Một kết quả của cuộc Hội nghị này là chúng ta đã đi đến nhận thức *nhất trí trên một số vấn đề.* Mặc dầu đó mới là một *nhất trí sơ bộ,* nhưng nó có ý nghĩa rất *quan trọng.*

+ Nhận thức nhất trí về thành tích và kết quả, về khuyết điểm và sai lầm.

+ Nhận thức nhất trí về sự cần thiết phải đẩy mạnh sản xuất, thực hiện tiết kiệm một cách tích cực hơn nữa.

+ Nhận thức nhất trí về sự cần thiết phải tăng cường sự lãnh đạo của Đảng ta đối với công tác kinh tế tài chính.

Những kết quả đó là những kết quả lớn, mặc dầu chưa sâu, nhất là trong lúc này là lúc Đảng ta đang gặp khó khăn, đang phấn đấu để vượt những khó khăn, tranh thủ những thắng lợi mới.

4- Qua cuộc Hội nghị này, chúng ta càng nhận thấy rõ những *khuyết điểm* của *Trung ương,* của *các đồng chí trực tiếp phụ trách kinh tế tài chính,* của *địa phương*, trong việc lãnh đạo công tác kinh tế tài chính.

+ Khuyết điểm trong việc lãnh đạo đường lối và chính sách.

+ Khuyết điểm trong việc thực hiện chính sách, thực hiện kế hoạch.

Đó là những khuyết điểm cần phải sửa chữa.

Nhưng, trước hết chúng ta cần phải sửa chữa *khuyết điểm trong tư tưởng và tác phong lãnh đạo.* Phải khắc phục hiện tượng *thiếu tập thể, thiếu dân chủ, khắc phục tác phong quan liêu mệnh lệnh,* phải *nghe ngóng ý kiến* của cán bộ và nhân dân. Phải *quan tâm đến lợi ích* của nhân dân, trước hết là của

nhân dân lao động: công nhân và nông dân; phải chăm lo đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân. Nếu chúng ta làm được những điểm đó, nếu bao giờ chúng ta cũng đi đúng đường lối quần chúng, thì chúng ta sẽ tránh được nhiều khuyết điểm sai lầm, sẽ thu được nhiều kết quả tốt.

Tất cả chúng ta đều phải hết sức chú ý điểm đó.

5- Sau khi có nghị quyết, chúng ta cần phải tổ chức việc *phổ biến nghị quyết* trong Đảng, rồi *phổ biến những điểm cần thiết* trong nhân dân.

Việc phổ biến nghị quyết này là một việc rất quan trọng. Trong nội bộ, cần phải trải qua đấu tranh tư tưởng, mới đi đến nhất trí được. Chúng ta phải hết sức kiên nhẫn để đạt cho được sự nhất trí ở trong Đảng. Nội bộ có nhất trí thì nghị quyết mới thực hiện được.

Việc phổ biến một số quyết định ở trong các tầng lớp nhân dân cũng sẽ gặp khó khăn. Chúng ta phải *kiên quyết thuyết phục* để tranh thủ sự đồng tình nhất trí của nhân dân với nghị quyết của Đảng ta.

Trong *tình hình chính trị hiện nay,* sự đồng tình nhất trí đó có một ý nghĩa rất quan trọng. Các đồng chí cần hết sức chú ý.

*
* *

Nếu toàn Đảng đoàn kết nhất trí, toàn dân đoàn kết nhất trí dưới sự lãnh đạo của Đảng, phấn đấu để thi hành nghị quyết của Hội nghị Trung ương lần thứ 11, thì chúng ta *nhất định vượt qua* những khó khăn trước mắt, thu được những thắng lợi mới.

Đọc ngày 7-12-1956.

Tài liệu lưu tại kho
lưu trữ Bộ Quốc phòng.

BÀI NÓI CHUYỆN TẠI LỚP NGHIÊN CỨU CHÍNH TRỊ KHOÁ II TRƯỜNG ĐẠI HỌC NHÂN DÂN VIỆT NAM

Hôm nay tôi muốn nói một câu chuyên rất giản đơn, nông cạn, câu chuyện về *Tam tự kinh*. Câu đầu tiên *Tam tự kinh* là "Nhân chi sơ, tính bản thiện". Chúng ta mượn câu ấy làm đầu đề nói chuyện.

Nhân nghĩa là nhân dân. Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Trong thế giới không gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của nhân dân.

Thiện nghĩa là tốt đẹp, vẻ vang. Trong xã hội không có gì tốt đẹp, vẻ vang bằng phục vụ cho lợi ích của nhân dân.

Trong xã hội có THIệN và cũng có áC.

Theo nghĩa rộng thì cả thế giới và trong một nước có THIệN và có áC. Theo nghĩa hẹp thì trong bản thân và tư tưởng của mỗi một người cũng có THIệN và có áC.

Nhà nước xã hội chủ nghĩa và dân chủ nhân dân chỉ lo làm lợi cho nhân dân, trước hết là nhân dân lao động, ngày càng tiến bộ về vật chất và tinh thần, làm cho trong xã hội không có người bóc lột người. Thế là THIệN.

Tư bản, đế quốc và phong kiến chỉ lo bóc lột nhân dân, thậm chí gây chiến tranh giết hại nhân dân, để làm lợi cho một nhóm ít người. Thế là áC.

ở nước ta hiện nay, chế độ dân chủ cộng hoà của ta dù có những sai lầm thiếu sót vì chúng ta còn thiếu kinh nghiệm và còn có nhiều khó khăn, Đảng và Chính phủ chỉ lo phục vụ lợi ích của nhân dân, trước hết là của nhân dân lao động chân tay và lao động trí óc. Thế là THIệN.

Chế độ độc tài của Mỹ - Diệm ở miền Nam chỉ lo cho lợi ích của một nhóm đế quốc, phong kiến và tư sản mại bản. Thế là áC.

Nói về mỗi một người chúng ta, nếu hết lòng hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, thế là THIệN. Nếu chỉ lo cho lợi ích riêng của mình, không lo đến lợi ích chung của nước nhà, của dân tộc, thế là áC. Thực hành chí công vô tư, cần kiệm liêm chính, thế là THIệN. Nếu phạm phải quan liêu, mệnh lệnh, tham ô, lười biếng, thế là áC.

THIệN và áC là hai cái mâu thuẫn, luôn luôn đấu tranh gay gắt với nhau. Cuộc đấu tranh ấy phải trường kỳ và gian khổ, nhưng cuối cùng thì áC nhất định bại, THIệN nhất định thắng.

Thí dụ, trước đây độ 40 năm, nhân dân cả thế giới đều bị thế lực áC, tức là phong kiến, tư bản và đế quốc thống trị. Nhưng hiện nay trên 1/3 tổng số nhân dân thế giới là phe dân chủ nhân dân và xã hội chủ nghĩa do Liên Xô đứng đầu. Thêm vào đó lại có những nước á - Phi mới được giải phóng khỏi ách đế quốc thành những nước độc lập, tự do, như ấn Độ, Nam Dương, Miến Điện, Ai Cập, v.v.. Tất cả các nước trên đây cộng lại có độ 1.500 triệu nhân dân, tức là hơn một nửa nhân dân thế giới. Thế là trên thế giới phe THIệN ngày càng phát triển và mạnh mẽ, phe áC ngày càng sa sút và suy đồi.

Trước đây mười hai năm, ở nước ta phe áC là thực dân và phong kiến rất mạnh, chúng thẳng tay áp bức bóc lột nhân dân ta. Lúc đó Đảng chỉ mới có một số ít đồng chí hoạt động bí mật. Thường có những đồng chí bị bắt bớ, chém giết. Nhưng Đảng tin chắc rằng ta hy sinh phấn đấu để giải phóng nhân dân, ta là THIệN, ta nhất định thắng. Vì mục đích chính đáng và tin tưởng vững chắc, cho nên dù đế quốc và phong kiến khủng bố ác liệt, Đảng vẫn phát triển mạnh, lãnh đạo nhân dân làm cách mạng thành công, lập nên chế độ dân

chủ cộng hoà, kháng chiến thắng lợi, hoàn toàn giải phóng cả miền Bắc nước ta.

Từ ngày hoà bình lập lại, Đảng và Chính phủ đã lãnh đạo nhân dân khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá đã thu được nhiều kết quả. Thí dụ:

- Về kinh tế chúng ta đã khôi phục được hơn 22 xí nghiệp.
- Đã mở mang thêm 20 xí nghiệp.
- Đã xây dựng 47 xí nghiệp to và nhỏ.
- Đã xây dựng lại hơn 530 cây số đường sắt, một công trình mà thực dân Pháp cần mười năm mới làm được; nhưng với sự cố gắng của công nhân ta, với sự giúp đỡ của các đồng chí Trung Quốc và sự săn sóc của Đảng và Chính phủ, chỉ mười mấy tháng ta đã làm xong.

Về văn hoá giáo dục, hồi Pháp thuộc, năm 1938 - 1939 tất cả học sinh từ tiểu học đến đại học có chừng 30 vạn người. Hiện nay mặc dầu nhiều khó khăn, riêng ở miền Bắc ta có chừng 80 vạn học sinh, trong số đó hơn 4 vạn người được Chính phủ giúp học bổng; mỗi năm học bổng cho sinh viên và học sinh cùng trợ cấp cho các lớp huấn luyện khác cộng là 8.385 triệu đồng ngân hàng.

Những thí dụ ấy lại chứng tỏ chế độ ta là THIệN, chế độ thực dân phong kiến là áC.

Bản thân mọi người chúng ta đều chịu ảnh hưởng của xã hội cũ hoặc nhiều, hoặc ít. Cho nên trong người chúng ta hoặc nhiều hoặc ít không tránh khỏi có cái áC, như tự đại, tự kiêu, tự tư, tự lợi. Nhưng với sự giúp đỡ giáo dục của Đảng và Chính phủ, sự cố gắng học tập và cải tạo của mọi người, thì cái áC trong mình chúng ta ngày càng bớt, cái THIệN ngày càng tăng.

*
* *

Nhân đây tôi nói tóm tắt vài vấn đề mà tôi vừa nghe thảo luận ở một lớp nghiên cứu khác, chắc ở đây cũng có thảo luận những vấn đề ấy.

Đảng đã có những thành tích lãnh đạo nhân dân giành được những thắng lợi như đã nói trên. Nhưng Đảng cũng đã có những sai lầm khuyết điểm trong cải cách ruộng đất. Là một đảng chân chính cách mạng, Đảng thật thà nhận sai lầm khuyết điểm của mình, quyết tâm sửa chữa và nhất định sửa chữa được.

Trong cải cách ruộng đất, cán bộ đã phạm những sai lầm khuyết điểm nghiêm trọng, cần phải kiên quyết sửa chữa. Nhưng không nên vì sai lầm khuyết điểm mà phủ nhận thành tích của cải cách ruộng đất tức là giai cấp phong kiến địa chủ đã bị đánh đổ, độ 8 triệu nông dân đã có ruộng cày. Đó là một thành tích không ai có thể chối cãi được. Cần nhận rõ như thế để không vì sai lầm khuyết điểm mà bi quan. Trái lại vẫn giữ vững lòng tin tưởng vào Đảng và Chính phủ.

Đảng cũng ở trong xã hội. Đảng là do nhiều người cách mạng họp lại, cho nên dù với sự rèn luyện theo chủ nghĩa Mác - Lênin, Đảng có nhiều ưu điểm, nhưng cũng không tránh khỏi khuyết điểm. Khi có khuyết điểm, Đảng hoan nghênh phê bình, thật thà tự phê bình và kiên quyết sửa chữa. Vì vậy, Đảng ngày càng tiến bộ, càng mạnh mẽ.

Trong nội bộ Đảng có dân chủ rộng rãi, đồng thời có kỷ luật nghiêm khắc. Người đảng viên phải khiêm tốn, thành khẩn. Không có đảng viên nào có thể đứng trên Đảng, tự cho mình là hơn Đảng.

*
* *

Về chuyên chính dân chủ nhân dân: Chế độ nào cũng có chuyên chính. Vấn đề là ai chuyên chính với ai? Dưới chế độ phong kiến, tư bản, chuyên chính là số ít người chuyên chính với đại đa số nhân dân. Dưới chế độ dân chủ nhân dân, chuyên chính là đại đa số nhân dân chuyên chính với thiểu số phản động chống lại lợi ích của nhân dân, chống lại chế độ dân chủ của nhân dân.

Như cái hòm đựng của cải thì phải có cái khoá. Nhà thì phải có cửa. Khoá và cửa cốt để phòng kẻ gian ăn trộm. *Dân chủ* là của quý báu nhất của nhân dân, chuyên chính là cái khoá, cái cửa để đề

phòng kẻ phá hoại, nếu hòm không có khoá, nhà không có cửa thì sẽ mất cắp hết. Cho nên có cửa phải có khoá, có nhà phải có cửa. Thế thì dân chủ cũng cần phải có chuyên chính để giữ gìn lấy dân chủ.

Kết luận: Cần hữu công, hý vô ích, giới chi tai, nghi miễn lực, nghĩa là:

Lười thì không tiến bộ, siêng thì chắc thành công;

Các bạn cố gắng mãi, như vậy là anh hùng!

Nói ngày 8-12-1956.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t. IV, tr. 25-29.

THƯ GỬI ĐỒNG BÀO ĐÃ THANH TOÁN NẠN MÙ CHỮ

Gửi đồng bào thị xã Phát Diệm và các xã Vĩnh Khang, Tam Cường, Diễn Liên, Liên Sơn,

Tôi rất vui lòng được báo cáo nhiều nơi đồng bào đã thanh toán nạn mù chữ. Nông thôn cả nước thì Vĩnh Khang là xã dẫn đầu trong thành tích thoát nạn mù chữ, rồi tiếp đến các xã Tam Cường, Liên Sơn, Diễn Liên và nhiều xã khác.

Các thị xã thì Phát Diệm là thị xã đã thanh toán nạn mù chữ trước nhất.

Đó là một thắng lợi vẻ vang bước đầu trên mặt trận văn hoá; vẻ vang riêng cho đồng bào các địa phương ấy và vẻ vang chung cho cả nước ta.

Có thắng lợi ấy là nhờ sự đoàn kết nhất trí: toàn thể đồng bào cố gắng, toàn thể cán bộ, nhất là cán bộ bình dân học vụ, tận tuỵ không ngừng.

Tôi thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái gửi lời khen ngợi đồng bào và cán bộ, đồng thời khuyên đồng bào và cán bộ tiếp tục cố gắng học thêm mãi để tiến bộ mãi.

Tôi cũng khuyên đồng bào và cán bộ các địa phương khác ra sức thi đua theo cho kịp đồng bào Vĩnh Khang, Phát Diệm... trong công tác bình dân học vụ.

Thanh toán nạn mù chữ là bước đầu nâng cao trình độ văn hoá. Trình độ văn hoá của nhân dân nâng cao sẽ giúp chúng ta đẩy mạnh công cuộc khôi phục kinh tế, phát triển dân chủ. Nâng cao trình độ văn hoá của nhân dân cũng là một việc

cần thiết để xây dựng nước ta thành một nước hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.
Tôi mong đồng bào và cán bộ đều cố gắng.

Chào thân ái và thành công
Ngày 21 tháng 12 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1024,
ngày 24-12-1956.

THƯ GỬI CÁN BỘ VÀ CHIẾN SĨ NHÂN DỊP KỶ NIỆM NGÀY THÀNH LẬP QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM

Thân ái gửi:
- Các cán bộ và chiến sĩ toàn quân,
- Các thương binh, bệnh binh và quân nhân phục viên.
Các đồng chí,
Nhân dịp kỷ niệm ngày thành lập Quân đội nhân dân, tôi thân ái gửi lời hỏi thăm các đồng chí.
Quân đội ta là một quân đội anh dũng, đã sinh ra và lớn lên trong cách mạng và kháng chiến. Qua bao năm chiến đấu hy sinh gian khổ và anh dũng, quân đội ta đã góp phần xứng đáng vào sự nghiệp giải phóng dân tộc.
Từ khi hoà bình trở lại, quân đội tiếp tục lập nhiều thành tích trong công việc củng cố quốc phòng và giúp đỡ nhân dân, làm công tác địa phương.
Ngày nay nhân dân ta ở miền Bắc đã thoát khỏi ách đế quốc và phong kiến, nhưng nhiệm vụ xây dựng miền Bắc của chúng ta còn nặng nề, sự nghiệp đấu tranh để thống nhất nước nhà còn lâu dài và gian khổ.
Quân đội ta cần phải phát huy truyền thống cách mạng anh dũng và vẻ vang, nâng cao chí khí phấn đấu, giữ vững kỷ luật, đoàn kết trên dưới, đoàn kết quân dân, ra sức làm tròn mọi nhiệm vụ do Đảng và Chính phủ giao phó cho.

Các quân nhân phục viên, các thương binh, cần ra sức khắc phục khó khăn, phát huy tính tích cực của mình trong sản xuất và mọi công tác khác.

Trong thời kỳ kháng chiến trước đây, ta đã từng gặp nhiều khó khăn, nhưng do Đảng và Chính phủ lãnh đạo sáng suốt, quân và dân ta quyết tâm cho nên chúng ta đã thu được thắng lợi lớn.

Ngày nay trước mắt chúng ta còn có khó khăn, nhưng thuận lợi có nhiều hơn trước. Với tinh thần quyết tâm và đoàn kết, chúng ta nhất định vượt được mọi khó khăn, giành được thắng lợi to lớn hơn.

Chúc các đồng chí mạnh khoẻ và tiến bộ.

Chào thân ái

Ngày 22 tháng 12 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1022,
ngày 22-12-1956.

THƯ GỬI CÁC HÀNG GIÁO SĨ VÀ ĐỒNG BÀO CÔNG GIÁO NHÂN DỊP LỄ THIÊN CHÚA GIÁNG SINH

Các hàng giáo sĩ và đồng bào thân mến,

Nhân dịp lễ Thiên Chúa giáng sinh, tôi thân ái gửi lời chào chúc phúc tới các hàng giáo sĩ và đồng bào.

Một lần nữa các hàng giáo sĩ và đồng bào lại được mừng lễ sinh nhật Chúa trong hoà bình. Hơn nữa, năm nay việc củng cố miền Bắc có nhiều thành tích, ruộng đất đã về tay nông dân sau cải cách ruộng đất và nông dân ta đã làm chủ nông thôn. Từ nay với sự cố gắng của đồng bào, sản xuất sẽ ngày càng phát triển, phần xác ta được ấm no thì phần hồn cũng được yên vui, việc đấu tranh giành thống nhất Tổ quốc, giữ gìn hoà bình càng chóng thắng lợi như bài hát: "Sáng danh Thiên Chúa trên các tầng giời, hoà bình cho mọi người lành dưới thế".

Nhân dịp lễ sinh nhật này, tôi mong các hàng giáo sĩ và đồng bào, đã đoàn kết nay càng đoàn kết hơn, đoàn kết giữa nhân dân và cán bộ, giữa đồng bào giáo và đồng bào lương để sửa chữa những sai lầm trong cải cách ruộng đất được tốt, thực hiện củng cố miền Bắc thắng lợi, do đó mà mau thống nhất nước nhà, cho Bắc Nam sum họp như lời cầu nguyện của Chúa Kirixitô: "Nguyện cho hết thảy đồng bào hoàn toàn hợp nhất với nhau".

Tôi tỏ lòng khen ngợi các hàng giáo sĩ và đồng bào đã thân ái giúp cán bộ sửa chữa sai lầm, thực hiện đúng chính sách tôn

trọng tự do tín ngưỡng của Chính phủ, như thế là đã làm theo lời phán của Chúa Kirixitô: "Hỡi anh em, khi có ai mắc sai lầm, anh em hãy dịu dàng giúp anh em ấy sửa chữa".
Tôi chúc các hàng giáo sĩ và đồng bào cùng cán bộ năm mới được Chúa ban phúc lành sống trong hoà bình, hạnh phúc.

Ngày 25 tháng 12 năm 1956

HỒ CHÍ MINH

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1956, t.IV, tr.34-35.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI QUỐC HỘI NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HOÀ KHOÁ I KỲ HỌP THỨ SÁU[30]

Thưa Chủ tịch đoàn,
Thưa các vị đại biểu,
Nhân dịp Quốc hội ta khai mạc khoá họp lần thứ sáu, tôi trân trọng thay mặt Đảng và Chính phủ nhiệt liệt chào mừng Quốc hội, chào mừng các vị đại biểu.
Tôi cũng nhân dịp này gửi lời chào thân ái đến đồng bào miền Nam. Mặc dầu hoàn cảnh khó khăn, đồng bào ta ở miền Nam luôn luôn hướng về Quốc hội, về Chính phủ, về Trung ương Đảng, một lòng một dạ cùng đồng bào miền Bắc ra sức đấu tranh để thực hiện thống nhất nước nhà trên cơ sở độc lập và dân chủ.
Quốc hội ta là Quốc hội của toàn dân, được bầu ra theo luật tuyển cử rất dân chủ: tự do, phổ thông, bỏ phiếu kín, mặc dầu hoàn cảnh nước ta lúc đó cách mạng mới thành công, nạn ngoại xâm đang đe doạ. Vì vậy, Quốc hội ta là tiêu biểu cho tinh thần đoàn kết của toàn dân, cho chí khí quật cường của dân tộc, cho quyết tâm độc lập, thống nhất của toàn thể đồng bào ta từ Bắc đến Nam.
Trải qua mấy năm nay, Quốc hội ta đã có những cống hiến to lớn và vẻ vang vào sự nghiệp đấu tranh của dân tộc:
Khi đứng trước sự đe doạ của thực dân xâm lược, Quốc hội ta đã cương quyết kêu gọi đồng bào cả nước nổi dậy kháng chiến chống nạn ngoại xâm. Quốc hội đã cùng với Đảng và Chính phủ lãnh đạo

toàn dân ta kháng chiến thắng lợi.

Giữa lúc kháng chiến đang rất gay go, trong khoá họp thứ ba, Quốc hội đã thông qua Luật Cải cách ruộng đất, đưa ruộng đất cho nông dân, thực hiện người cày có ruộng. Nhờ đó, mà ngày nay nhiệm vụ cách mạng phản phong kiến ở miền Bắc chúng ta căn bản đã hoàn thành.

Trong khoá họp thứ bốn, Quốc hội ta đã thông qua chủ trương của Chính phủ ký Hiệp định Giơnevơ, lập lại hoà bình ở Việt Nam. Quốc hội ta đã nêu rõ con đường đấu tranh chính trị để giữ gìn hoà bình, thống nhất đất nước.

Quốc hội ta trong khoá họp thứ năm, đã thông qua chủ trương của Chính phủ về khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá ở miền Bắc. Chủ trương đó đã thu được nhiều kết quả sau hai năm cố gắng của đồng bào ta.

*
* *

Ngày nay, Quốc hội họp khoá thứ sáu giữa lúc tình hình trong nước và trên thế giới có những sự phát triển mới. ý nghĩa của những sự phát triển đó là:

- Trên thế giới, chủ nghĩa đế quốc đang âm mưu gây ra những hành động xâm lược và phản cách mạng, hòng ngăn cản sự lớn mạnh của lực lượng xã hội chủ nghĩa và của phong trào giải phóng dân tộc. Nhưng lực lượng xã hội chủ nghĩa vẫn ngày càng lớn mạnh, phong trào dân tộc giải phóng vẫn ngày càng lên cao, mặt trận hoà bình vẫn ngày càng mở rộng.
- Trong nước thì bên những thành tích đã thu được, công tác của ta có một số sai lầm khuyết điểm, kẻ địch đang lợi dụng tình hình để hòng gây thêm khó khăn cho ta. Nhưng nói chung, điều kiện thuận lợi của chúng ta là căn bản, khó khăn là tạm thời.

Hiện nay, cách mạng dân tộc - dân chủ nhân dân đã căn bản thành công ở miền Bắc. Chúng ta quyết tâm sửa chữa sai lầm, thì thành tích của cải cách ruộng đất sẽ ngày càng phát huy. Việc khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá đã thu được nhiều kết quả. Năm nay, cả miền Bắc ta đã được mùa to. Chế độ dân chủ ngày càng phát triển. Quốc phòng ngày càng củng cố.

Đứng về cả nước mà nói, thì mặc dầu chính quyền Mỹ - Diệm đang gây cho chúng ta nhiều trở ngại, nhưng chúng ta vẫn tiếp tục tiến hành cuộc đấu tranh để thống nhất đất nước và đòi thi hành Hiệp định Giơnevơ. Chúng ta tin tưởng miền Bắc nhất định ngày càng vững mạnh, đời sống ngày càng tươi vui, cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà là một cuộc đấu tranh lâu dài gian khổ, song chúng ta nhất định sẽ thắng lợi.

Khoá Quốc hội này là khoá Quốc hội *phát triển dân chủ* của Nhà nước, dân chủ với nhân dân, chuyên chính với kẻ thù của nhân dân. Ngày nay, trong điều kiện đế quốc đã bị đánh đổ, phong kiến đã bị tiêu diệt, sinh hoạt dân chủ đã được xây dựng từ Cách mạng Tháng Tám thành công phải được phát triển thêm. Mở rộng dân chủ đi đôi với tăng cường chuyên chính để làm cho chính quyền ta ngày càng thật sự là chính quyền của nhân dân, phục vụ nhân dân, chống lại kẻ thù của nhân dân.

Khoá Quốc hội này là khoá Quốc hội *đoàn kết.* ở đây, có đại biểu của tất cả các giai cấp yêu nước, của tất cả các dân tộc anh em, các tôn giáo, các đảng phái, của đồng bào Bắc, Trung, Nam. Tất cả chúng ta đều phải tăng cường đoàn kết. Đoàn kết để xây dựng miền Bắc vững mạnh, đoàn kết để đấu tranh thống nhất nước nhà. Quốc hội đoàn kết nhất trí, toàn dân đoàn kết nhất trí, thì khó khăn nào chúng ta cũng khắc phục được và thắng lợi nhất định về tay ta.

Tôi xin chúc khoá họp thứ sáu của Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà thành công. Chúc các vị đại biểu mạnh khoẻ.

Đọc ngày 29-12-1956.

Báo *Nhân dân,* số 1030, ngày 30-12-1956.

THƯ GỬI CÁC VỊ TĂNG NI VÀ ĐỒNG BÀO TÍN ĐỒ PHẬT GIÁO NHÂN DỊP LỄ ĐỨC PHẬT THÍCH CA THÀNH ĐẠO

Các vị tăng ni và các vị tín đồ thân mến,

Nhân dịp lễ Đức Phật Thích Ca thành đạo, tôi thân ái gửi đến các vị tăng ni và đồng bào tín đồ lời chào đại hoà hợp.

Tôi có lời khen ngợi các vị tăng ni và tín đồ đã sẵn lòng nồng nàn yêu nước, hăng hái làm tròn nghĩa vụ của người công dân và xứng đáng là Phật tử.

Từ ngày hoà bình được lập lại, miền Bắc được hoàn toàn giải phóng, việc củng cố tuy gặp khó khăn nhưng đã đạt được nhiều thành tích. Trong cải cách ruộng đất, tuy có nơi đã phạm sai lầm trong việc thực hiện chính sách tôn trọng tự do tín ngưỡng, nhưng Đảng và Chính phủ đã có chính sách kiên quyết sửa chữa. Hiện nay giai cấp phong kiến địa chủ đã bị đánh đổ, ruộng đất đã về tay nông dân và nông dân đã thực sự làm chủ nông thôn, điều đó là một thắng lợi căn bản trong công cuộc củng cố miền Bắc. Đời sống của nhân dân ta dần dần càng được cải thiện, cũng giống như tôn chỉ mục đích của đạo Phật nhằm xây dựng cuộc đời thuần mỹ, chí thiện, bình đẳng, yên vui và no ấm.

Trong dịp này tôi mong các vị tăng ni và đồng bào tín đồ đã đoàn kết thì càng đoàn kết hơn để góp phần xây dựng hoà bình chóng thắng lợi. Hãy ra sức giúp đỡ cán bộ, hăng hái thực hiện mọi công tác của Chính phủ, chấp hành đúng chính sách tôn trọng tự do tín ngưỡng, ngăn chặn âm mưu

của Mỹ - Diệm và bọn tay sai lợi dụng tôn giáo hòng chia rẽ khối đoàn kết toàn dân, hãy ra sức đấu tranh giành thống nhất đất nước.

Cuối cùng tôi chúc các vị luôn luôn mạnh khoẻ, tinh tiến tu hành, phục vụ chúng sinh, phụng sự Tổ quốc, bảo vệ hoà bình.

Ngày 8 tháng 1 năm 1957

HỒ CHÍ MINH

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.39-40.

ĐIỆN MỪNG NGÀY ĐỘC LẬP CỦA LIÊN BANG MIẾN ĐIỆN

Kính gửi ông Ba-u, Tổng thống Liên bang Miến Điện,

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 9 ngày Liên bang Miến Điện tuyên bố độc lập, tôi xin thay mặt nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, kính gửi Tổng thống và nhân dân Liên bang Miến Điện lời chào mừng nhiệt liệt.

Tôi xin chúc nhân dân Miến Điện được nhiều thắng lợi mới trong công cuộc xây dựng Liên bang Miến Điện giàu mạnh và góp phần gìn giữ hoà bình ở châu á và thế giới.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1049,
ngày 18-1-1957.

LỜI KÊU GỌI ĐỒNG BÀO NÔNG DÂN TĂNG GIA SẢN XUẤT THỰC HÀNH TIẾT KIỆM

Đồng bào nông dân vừa gặt xong một vụ mùa tốt, kết thúc một cách thắng lợi kế hoạch 1956. Hiện nay đồng bào đang tiến hành vụ Đông - Xuân, mở đầu kế hoạch 1957. Tôi thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái gửi lời khen ngợi đồng bào.

Sản xuất lương thực bước đầu đã thắng lợi và đã bước đầu nâng mức sống của nhân dân.

Sang năm mới, sản xuất nông nghiệp vẫn là nhiệm vụ chủ yếu trong kế hoạch Nhà nước nhằm tăng cường thêm nữa sản xuất lương thực, thật sự đẩy mạnh việc trồng cây công nghiệp, việc chăn nuôi gia súc; đồng thời coi trọng nghề rừng, nghề cá, nghề muối và những nghề phụ khác.

Đó là một nhiệm vụ rất to lớn và vẻ vang của đồng bào nông dân và cán bộ các cấp.

Chúng ta đã thu được kết quả đầu tiên trong sản xuất, nhưng chúng ta cũng phải nhận rõ khó khăn còn nhiều. Chúng ta không được thấy mùa màng vừa qua tốt mà chủ quan, thấy có thiên tai mà bi quan, thấy khó khăn mà e ngại. Chúng ta phải có quyết tâm khắc phục mọi khó khăn và phát huy những thuận lợi căn bản như: ruộng đất đã về tay nông dân, nông dân đã làm chủ nông thôn, chính sách khôi phục và phát triển kinh tế của Đảng và Chính phủ rất đúng, kinh nghiệm sản xuất của đồng bào ta dồi dào... Với những thuận lợi ấy, đồng bào nông dân sẽ phát triển không ngừng những thành tích đã thu được.

Tôi kêu gọi đồng bào nông dân và cán bộ các cấp hãy ra sức thực hiện đầy đủ và kịp thời những công tác sau đây:
- Cấy lúa chiêm và trồng ngô, khoai...
- Trồng cây công nghiệp, nhất là trồng bông.
- Phát triển chăn nuôi nhiều lợn, gà, trâu, bò.
- Hết sức tiết kiệm trong công việc làm ăn và trong dịp Tết, phải tránh lãng phí sức người, tránh lãng phí thời giờ và tiền của. Chớ vì được mùa mà ăn tiêu phí phạm.
- Phải ra sức chống hạn, chống rét. Phải đoàn kết và tổ chức tốt những tổ đổi công để giúp đỡ nhau sản xuất.
- Phải gắn liền việc sản xuất và việc sửa sai.

Với lòng nồng nàn yêu nước và truyền thống anh dũng đoàn kết đấu tranh, với đức tính cần cù và kiên nhẫn của nhân dân ta, tôi chắc rằng đồng bào và cán bộ sẽ vượt mọi khó khăn, đẩy mạnh sản xuất, thực hiện tiết kiệm, hoàn thành tốt kế hoạch sản xuất 1957. Như thế là đồng bào nông dân sẽ góp phần xứng đáng vào công cuộc củng cố miền Bắc và đấu tranh để thống nhất nước nhà.

Chính phủ sẽ khen thưởng những đồng bào và cán bộ có nhiều thành tích sản xuất.

Nhân dịp Tết Nguyên đán sắp tới, tôi thân ái chúc đồng bào và cán bộ vui vẻ trong phong trào thi đua sản xuất và thực hiện tiết kiệm.

Tháng 1 năm 1957

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1045,
ngày 14-1-1957.

NÓI CHUYỆN Ở TRƯỜNG CÁN BỘ CÔNG ĐOÀN

Hôm nay, Bác đến thăm các cô, các chú. Bác sẽ nói chung về công đoàn và nói riêng cho cán bộ công đoàn. Bác sẽ nói vắn tắt mấy điểm:

1. Công đoàn phải tuyên truyền đường lối, chính sách chung của Đảng, vì Đảng mình là đảng của giai cấp vô sản. Đường lối chung là giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp. Giai cấp mà không có Đảng lãnh đạo thì không làm cách mạng được, Đảng mà không có giai cấp công nhân cũng không làm được gì. Đảng là đội tiên phong của giai cấp công nhân, đồng thời cũng là đội tiên phong của dân tộc.

Bởi thế, công đoàn phải hiểu để giải thích cho công nhân hiểu: công nhân không có sự lãnh đạo của Đảng thì không làm cách mạng thành công được, không thắng lợi được. Vậy phải tuyên truyền sâu rộng chính sách chung của Đảng trong hàng ngũ giai cấp công nhân.

2. Công đoàn phải giáo dục cho công nhân về đạo đức vô sản, đạo đức cách mạng.

Đạo đức vô sản, đạo đức cách mạng là thế nào?

Mỗi một người công nhân phải hiểu rằng trong mấy mươi năm nay, Đảng, giai cấp công nhân và nhân dân ta đấu tranh cách mạng để đánh đuổi bọn đế quốc thực dân, đánh đổ phong kiến, cho nhân dân nói chung, cho giai cấp công nhân nói riêng làm chủ nước nhà.

Vậy, đã là người chủ nước nhà, thái độ phải thế nào cho đúng?

Công nhân phải hiểu *tương lai của công nhân và tương lai của xí nghiệp phải dính liền.* Công nhân phải hiểu xí nghiệp là của mình, làm chủ nước nhà là nói chung, làm chủ xí nghiệp là nói riêng, xí nghiệp có phát triển, tương lai của công nhân mới tiến lên.

Cá nhân mỗi công nhân, đối với nước nhà phải thế nào?

Chế độ này là của ta, phải bảo vệ chế độ của ta. Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà là của ta, phải bảo vệ Nhà nước của ta. Ai xâm phạm đến Nhà nước của ta, đến chế độ ta, ta phải chống lại họ, bất cứ bằng lời nói hay việc làm.

Còn thế nào nữa?

Công nhân phải hiểu *lao động là vẻ vang*. Trước kia ta lao động cho tư bản, phong kiến, đế quốc. Công nhân miền Nam hiện nay cũng thế. Còn ta bây giờ lao động cho ta. Bất cứ làm nghề gì, có ích cho nước nhà, cho nhân dân, cho giai cấp, đều là vẻ vang. Bất cứ nấu bếp, quét nhà hay làm chủ tịch, đều phải lao động cả, làm gì ích nước lợi dân là vẻ vang.

Của cải mình lao động ra là của nước nhà, của nhân dân, là của mình, là của công. Nhân dân, đặc biệt là giai cấp công nhân phải bảo vệ của cải ấy. Để bảo vệ của cải chung đó, đối với thói tham ô, lãng phí, ta phải chống lại.

Thế đã đủ chưa?

Chưa đủ, mỗi một công nhân, đã là chủ của xí nghiệp, chủ nước nhà, phải *tự nguyện tự giác giữ kỷ luật lao động.* Giờ làm việc thì đi chậm, chưa hết giờ đã nghỉ không phải là thái độ của người chủ xí nghiệp, chủ nhà nước. Nếu ai cũng hăng hái làm mà có một số công nhân lười cũng không được! Muốn giữ kỷ luật lao động phải có tinh thần hăng hái, có tính sáng tạo. Hăng hái thì các cô, các chú đã biết. Còn thế nào là tính sáng tạo? Trước kia tư bản không cho công nhân phát triển tài năng. Nhà máy dệt Nam Định trước chỉ cho mỗi công nhân đứng một máy, nay về ta thì công nhân đứng được nhiều máy. Nhà máy về ta, ta cố làm nhiều, làm tốt, tìm hết

mọi cách để tiến bộ mãi, đó là tính sáng tạo, đó là thái độ tiên tiến.

Tính hăng hái, sáng tạo tỏ ra ở chỗ thi đua. Thi đua không phải là tranh đua. Mọi người phải cố gắng tiến bộ, không giấu nghề, người đi trước hiểu biết, dẫn người đi sau, làm cho mọi người cùng tiến bộ.

Thi đua là phải làm cho *tốt*. Làm xấu mau hỏng, dùng không bền. Lại phải làm *nhiều* mới đủ dùng. Phải làm *nhanh* và phải làm *rẻ*, không phí phạm thì giờ, nguyên vật liệu, v.v..

Hiện nay có hai khẩu hiệu: *Tăng gia sản xuất* và *Thực hành tiết kiệm*. Hai điều đó phải đi đôi, thiếu một là không được. Mục đích công đoàn là phải cải thiện dần đời sống công nhân, nâng cao đời sống vật chất, văn hoá của giai cấp công nhân nói riêng và của nhân dân nói chung.

Bây giờ anh em mong được lên lương có chính đáng không ? Có. Nhưng lương tăng gấp đôi mà hàng đắt, vẫn không ăn thua gì. Nuôi lợn ít mà muốn ăn thịt nhiều là không được.

Công đoàn phải hiểu để giải thích cho công nhân, công nhân phải hiểu để giải thích cho nhân dân là: phải tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm.

Tiền và hàng hoá phải đi đôi với nhau.

Nói về ngân sách của ta, Nhà nước thu thuế nông nghiệp, thuế công thương nghiệp, v.v. để chi tiêu cho các công việc ích lợi cho dân, nhưng ta thu còn ít mà phải chi nhiều, nên còn nhờ các nước bạn giúp. Phải hiểu đó là tinh thần quốc tế vô sản rất quý. Song sự giúp đỡ của các nước bạn cho ta cũng chỉ có hạn. Căn bản là ta phải tự lực cánh sinh, cố gắng sản xuất.

Về cải thiện sinh hoạt, tuyên truyền của công đoàn có lệch lạc, chỉ nói đời sống công nhân Liên Xô, Trung Quốc hiện nay sung sướng, lương cao, nhà rộng, có xe ô tô, v.v.. Điều đó đúng, nhưng mới chỉ đúng một nửa. Liên Xô lúc Cách mạng Tháng Mười mới thành công cái gì cũng còn thiếu, được thứ gì ngon thì bán ra ngoài để mua máy móc sản xuất. Có thể nói là nhân dân và giai cấp công nhân Liên Xô phải thắt lưng buộc bụng để xây dựng. Mãi 9 năm sau, tình hình mới khá

hơn. ở Trung Quốc cũng vậy, cách mạng thành công năm 1949 mà mãi đến năm 1954 mới cải thiện sinh hoạt được bước đầu. Ta thì mới xây dựng hoà bình được hai năm. Bây giờ mà đòi cái gì cũng phải đủ là vô lý. Tuy vậy, Đảng và Chính phủ cũng luôn luôn chú ý cải thiện đời sống cho công nhân. Bây giờ có đỡ hơn trước, nhưng phải dần dần, mỗi mùa một ít, mỗi năm một ít. Có người hoặc không hiểu hoặc cố ý không muốn hiểu. Họ muốn chia rẽ Đảng với công nhân, chia rẽ Chính phủ với nhân dân. Ai nói sai, ta phải phản đối.

Tóm lại, về đạo đức vô sản, công nhân phải hiểu mình là chủ xí nghiệp, chủ nước nhà, hiểu lao động là vẻ vang, phải giữ gìn của công, chống tham ô lãng phí, phải bảo vệ kỷ luật lao động, phải thi đua làm tốt, nhiều, mau, rẻ. Cải thiện sinh hoạt phải dựa trên cơ sở tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm.

3. Công đoàn và cán bộ công đoàn phải học trước để hiểu biết khoa học. Thế nào là khoa học? Như hồi xưa ta cho sét là ông thiên lôi, mưa là rồng phun nước, ốm là do ma làm. Như thế là phản khoa học. Nay ta hiểu khác, hiểu nguyên nhân rõ ràng. Con mắt ta nhìn xã hội cũng phải khoa học. Các tôn giáo theo duy tâm, còn giai cấp công nhân phải duy vật.

4. Nội bộ công nhân phải đoàn kết, nhà máy này đoàn kết với nhà máy khác, cán bộ công nhân miền Nam và miền Bắc phải đoàn kết. Người ta thường nói đoàn kết là sức mạnh vô địch. Ta kháng chiến thắng lợi, cũng nhờ đoàn kết.

Ta xây dựng hoà bình thắng lợi, cũng nhờ đoàn kết.

Ta đoàn kết nội bộ công nhân, đồng thời củng cố sự liên minh của công nhân và nông dân là hai giai cấp lớn nhất, mạnh nhất.

5. Công đoàn và cán bộ công đoàn phải tìm cách này hay cách khác giải thích cho công nhân rõ tình hình trong nước và ngoài nước. Ví dụ: có người hỏi củng cố miền Bắc là thế nào? Tranh thủ miền Nam là thế nào? Tại sao phải làm như vậy mới thống nhất được nước nhà? Phải giải thích cho họ hiểu.

Nếu không, họ sẽ hoang mang. Sau Cách mạng Tháng Mười, công nhân Liên Xô đều hiểu nếu mỗi người cố gắng sản xuất thêm 1 kilô than thì có lợi cho việc xây dựng Tổ quốc và đánh lui ngoại xâm. Ta bây giờ cũng thế, nếu ai nấy đều tăng gia sản xuất, thì không những lợi cho ta ở miền Bắc, mà còn giúp đồng bào miền Nam chống Mỹ - Diệm nữa. Việc Ai Cập, Hunggari thắng lợi càng tỏ rõ đế quốc ngày càng yếu, phe ta ngày càng mạnh. Đó là những ví dụ để giải thích.

Do hiểu tình hình mà nâng cao tinh thần yêu nước của công nhân.

6. Công đoàn phải lãnh đạo, hướng dẫn công nhân. Lãnh đạo phải cụ thể, không quan liêu. Phải dân chủ, bàn bạc với anh em công nhân. Phải kiểm tra. Làm mà không kiểm tra thì không biết kết quả ra sao, không hiểu sai lệch thế nào để kịp thời sửa chữa.

Cuối cùng Bác tin cho các cô, các chú biết là khoá họp thứ sáu của Quốc hội đã thông qua nghị quyết giao cho Chính phủ làm đạo luật về Công đoàn. Công đoàn phải giúp Chính phủ làm đạo luật ấy cho tốt.

Nói ngày 19-1-1957.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.43-47.

ĐIỆN CHÚC MỪNG TỔNG THỐNG ẤN ĐỘ NHÂN DỊP NĂM MỚI (1957)

Kính gửi ông Ragiăngđra Praxát,
Tổng thống nước Cộng hoà ấn Độ,

Nhân dịp năm mới, tôi kính chúc Tổng thống lời chúc mừng nồng nhiệt và kính chúc Chính phủ và nhân dân ấn Độ thu được nhiều thắng lợi mới trong việc xây dựng một nước ấn Độ ngày càng giàu mạnh.
Kính chúc Tổng thống năm mới mạnh khoẻ và chúc tình hữu nghị Việt - ấn ngày càng phát triển.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1054,
ngày 23-1-1957.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI PHIÊN HỌP BẾ MẠC QUỐC HỘI NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HOÀ KHOÁ I KỲ HỌP THỨ SÁU

Thưa Chủ tịch đoàn,
Thưa các vị,
Quốc hội ta họp khoá thứ sáu đã làm việc liên tiếp và khẩn trương trong gần một tháng.
Trong thời gian đó, Quốc hội đã nghe Chính phủ báo cáo đầy đủ về công tác mọi mặt trong năm qua, đã thảo luận và nghe Chính phủ trả lời các câu hỏi. Kết quả là Quốc hội đã nhất trí với Chính phủ về đường lối và chủ trương trên các vấn đề đấu tranh thống nhất nước nhà, cải cách ruộng đất, kinh tế, tài chính và ngân sách, văn hoá và xã hội, quốc phòng, dân tộc thiểu số, ngoại giao. Trong phiên họp ngày 22 vừa qua, Quốc hội đã biểu quyết nhất trí tán thành đường lối và chính sách của Chính phủ, nhất trí tín nhiệm Chính phủ.
Sự nhất trí đó giữa Quốc hội và Chính phủ, sự tín nhiệm của Quốc hội đối với Chính phủ có một ý nghĩa rất quan trọng. Nó phản ánh sự *đoàn kết nhất trí* của toàn dân ta từ Bắc chí Nam. Nó phản ánh lòng tin tưởng của toàn dân ta đối với chính quyền dân chủ nhân dân của chúng ta.
Tôi muốn nhấn mạnh một điều là Quốc hội đã nhất trí với Chính phủ sau những buổi nghiên cứu kỹ lưỡng trong các tiểu ban, sau những buổi thảo luận đầy đủ trong các phiên họp toàn thể. Mọi ý kiến đều được phát biểu, mọi sáng kiến được phát huy. Sự đoàn kết nhất trí đã được thực hiện trong điều kiện *dân chủ rộng rãi.* Để

phát triển sinh hoạt dân chủ đó, Quốc hội lại đã thông qua những đạo luật đảm bảo các quyền tự do dân chủ cho nhân dân. Quốc hội đã cử ra Ban sửa đổi Hiến pháp, để nghiên cứu cho nước ta có một Hiến pháp phản ánh được những thắng lợi vĩ đại của sự nghiệp đấu tranh cách mạng của nhân dân ta, thích hợp với sự trưởng thành của chế độ ta.

Chúng ta có thể nói rằng: sự nhất trí và sự tín nhiệm của Quốc hội chứng tỏ rằng *đường lối và chính sách của Đảng và Chính phủ trên các công tác lớn, căn bản là đúng.*

Đồng thời nó chứng tỏ rằng trong năm công tác vừa qua, *thành tích là chủ yếu, là căn bản; sai lầm là bộ phận, là tạm thời.*

Chúng ta có thể nói rằng: Khoá họp lần thứ sáu của Quốc hội *đã nêu cao tinh thần đoàn kết nhất trí của toàn dân, đã phát huy thêm một bước tinh thần dân chủ của chế độ.*

Tinh thần đoàn kết nhất trí và tinh thần dân chủ đó đã làm cho nhân dân ta cực kỳ phấn khởi, đã làm cho kẻ địch thất vọng. Như tôi đã có dịp nói trong buổi khai mạc của khoá họp này, toàn dân ta đoàn kết, Quốc hội ta đoàn kết thì khó khăn gì ta cũng khắc phục được, việc gì ta cũng làm được.

Tôi mong rằng thành công lớn của khoá họp này sẽ được truyền đi cho mỗi một người dân ta đều biết. Đồng bào ta sẽ phấn khởi hơn nữa, sẽ đoàn kết hơn nữa, cùng nhau thi đua thực hiện những nhiệm vụ công tác đã được đề ra cho năm 1957, miền Bắc thi đua xây dựng, miền Nam giữ vững và phát triển đấu tranh, làm cho năm 1957 trở nên một năm đầy hứa hẹn, đưa lại những thắng lợi mới to lớn hơn trong sự nghiệp củng cố miền Bắc và đấu tranh thống nhất nước nhà.

Nhân dịp Tết ta sắp đến, tôi xin thay mặt Đảng và Chính phủ chúc các vị đại biểu và nhờ các vị chuyển lời chúc Tết của tôi đến đồng bào các địa phương, năm mới cố gắng mới, thắng lợi mới.

Phát biểu ngày 25-1-1957.

Báo *Nhân dân,* số 1057,
ngày 26-1-1957.

ĐIỆN CHÚC TẾT SINH VIÊN, HỌC SINH VÀ THIẾU NHI ĐANG HỌC Ở CÁC NƯỚC BẠN

Nhân dịp Tết Đinh Dậu, Bác thân ái gửi lời chúc các cháu năm mới vui vẻ, mạnh khoẻ, đoàn kết, học tập tiến bộ. Nhờ các cháu chuyển lời Bác hỏi thăm các thầy giáo, cô giáo và những đồng chí cán bộ giúp việc các cháu.

Bác gửi các cháu nhiều cái hôn.

Hà Nội, ngày 27 tháng 1 năm 1957

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1061,
ngày 30-1-1957.

ĐIỆN CHÚC TẾT KIỀU BÀO NƯỚC NGOÀI

Nhân dịp năm mới, tôi gửi lời thân ái chúc toàn thể kiều bào vui vẻ, mạnh khoẻ, đoàn kết và tiến bộ. Đồng thời kiều bào nên tăng cường tình hữu nghị với nhân dân địa phương.

Hà Nội, ngày 27 tháng 1 năm 1957

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1061,
ngày 30-1-1957.

NÓI CHUYỆN VỚI CÁC ĐẠI BIỂU QUÂN ĐỘI, THƯƠNG BINH VÀ QUÂN NHÂN PHỤC VIÊN NHÂN DỊP TẾT ĐINH DẬU

Nhân dịp Tết, Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ chúc Tết các cô các chú đại biểu cho các đơn vị, thương binh và quân nhân phục viên.

Năm qua, trong việc xây dựng quân đội như huấn luyện chiến thuật kỹ thuật, giáo dục chính trị, trong việc bảo vệ Tổ quốc như giữ gìn trật tự an ninh, bảo vệ biên giới, bờ biển, giới tuyến, cũng như trong công tác giúp dân sau cải cách ruộng đất, các cô các chú đều làm việc có tiến bộ. Đó là một điểm tốt. Một điểm nữa là phong trào thi đua tiết kiệm vừa rồi, quân đội cũng khá. Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ khen ngợi các cô các chú.

Khá, tốt, nhưng chưa phải là 100%, chớ nghe khen mà tự mãn. Các cô các chú còn phải cố gắng hơn. Đã xung phong thì phải giữ được lâu dài. Bây giờ Bác hỏi các cô các chú: sinh hoạt hiện nay so với hồi còn kháng chiến như thế nào? Có hơn không?

(Nhiều tiếng trả lời: Thưa Bác, hơn nhiều ạ!)

- Thế thì tốt lắm. Sinh hoạt có hơn trước, Bác mừng. ý muốn của Trung ương Đảng và Chính phủ là làm thế nào sinh hoạt được tốt hơn nữa. Nước ta hoà bình mới hai năm, bị chiến tranh tàn phá 15 năm, hiện nay nước ta còn tạm thời bị chia làm hai miền, vậy vì sao sinh hoạt đã cải thiện hơn trước? Đó

là do cố gắng của đồng bào, của các cô các chú, đồng thời cũng phải biết là nhờ có sự giúp đỡ của các nước anh em.

.....
.

Năm 1925-1926, tám năm sau cách mạng Nga thành công, lúc đó Bác sang Liên Xô, tình hình sinh hoạt của Liên Xô vẫn còn nhiều khó khăn. Hồi ấy mới có một mình Liên Xô là nước xã hội chủ nghĩa, bị các nước đế quốc bao vây. Mãi đến năm 1929-1930, sinh hoạt ở Liên Xô mới được cải thiện. Trung Quốc cũng vậy, sau cách mạng thành công bốn năm, sinh hoạt mới cải thiện, nhờ nhân dân, Đảng, Chính phủ cố gắng, nhờ có Liên Xô giúp đỡ.

Nước ta đất hẹp, người ít, văn hoá kém Liên Xô và Trung Quốc.

Như vậy thì các cô các chú có muốn cải thiện sinh hoạt mau hơn cả Liên Xô, Trung Quốc không?

Muốn cải thiện ngay là không thiết thực, không đúng. Phải đi dần từng bước. Muốn cải thiện sinh hoạt, phải ra sức tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm.

... Về việc thực hiện chính sách cán bộ, đào tạo, cất nhắc cán bộ, việc khen thưởng trong quân đội và vấn đề ưu đãi gia đình thương binh, liệt sĩ, quân nhân phục viên, Đảng và Chính phủ sẽ chú ý hơn nữa. Trước đây có việc đã thực hiện tương đối khá, cũng có điểm còn thiếu sót. Thiếu sót thì sẽ sửa chữa. Nhưng làm gì cũng phải dần dần.

Bây giờ Bác dặn các cô các chú:

Điểm thứ nhất: Các cô các chú cần phải biết nước ta còn tạm chia làm hai miền, bọn đế quốc, nhất là Mỹ, đang tìm cách phá hoại các nước xã hội chủ nghĩa. Vì vậy nhân dân nói chung, nhất là quân đội, phải luôn luôn cảnh giác, nâng cao chí khí chiến đấu, bất kỳ thời chiến hay thời bình, phải luôn luôn sẵn sàng chuẩn bị làm nhiệm vụ. Muốn nâng cao chí khí chiến đấu, cố nhiên là phải học chính trị và quân sự, phải

giữ thật nghiêm kỷ luật của quân đội. Kỷ luật là sức mạnh của quân đội.

Điểm thứ hai: Đoàn kết. Đoàn kết là sức mạnh nhất của ta. Phải đoàn kết nội bộ, giữa cán bộ và chiến sĩ, đoàn kết quân dân, đoàn kết với các nước anh em.

Điểm thứ ba: Bộ đội ta là bộ đội nhân dân, bộ đội cách mạng, có truyền thống anh dũng, khắc khổ, kiên nhẫn, cần kiệm, chất phác, việc khó khăn nguy hiểm mấy cũng không sợ, nhất định làm cho kỳ được. Đó là truyền thống, đạo đức, tác phong tốt, phải luôn luôn giữ vững và phát triển.

Nếu các cô các chú nhớ và thực hiện được "Đoàn kết, cảnh giác, nâng cao chí khí chiến đấu, truyền thống anh dũng, kiên quyết làm tròn nhiệm vụ" thì quân đội ta bất kỳ thời chiến hay thời bình sẽ là quân đội tất thắng, vô địch. Các cô các chú nhớ không? Làm được không?

(Mọi người đồng thanh: Nhớ ạ! Làm được ạ!)

Các cô các chú miền Nam thắc mắc bao giờ thì thống nhất phải không?

(Có ạ!)

Việc thống nhất nước nhà cũng là một cuộc cách mạng, cách mạng thì phải thế nào?

(Phải lâu dài gian khổ!)

Nhưng mà cuối cùng thì thế nào?

(Thì thắng lợi!)

Có nhất định không?

(Nhất định!)

Thế thì không thắc mắc nữa chứ?

(Có nhiều tiếng cười khúc khích)

(Một đồng chí nữ văn công nói: Nhưng mà nhớ nhà lắm ạ!)

Bác quay lại phía đồng chí văn công, hỏi: Bắc, Trung, Nam có mấy Tổ quốc?

(Một ạ!)

- Có mấy Chính phủ ?

(Một ạ!)

Có mấy Đảng?
(Một ạ!)
- Thế thì đây cũng là nhà rồi. Các cô các chú cần phải hiểu: học đâu, làm việc ở đâu là nhà ở đó. Nhớ miền Nam không phải chỉ có ngồi mà nhớ cái núi, dòng sông, cây dừa rồi hỏi: "Bao giờ thì thống nhất" hoặc lại hỏi "trường kỳ bao nhiêu?". Chúng ta cố gắng khắc phục khó khăn bao nhiêu thì "trường kỳ" rút ngắn đi chừng ấy. Tây cướp nước ta 80 năm, ta bị nô lệ, mất tự do, bệnh nặng thì phải uống thuốc lâu ngày. Cách mạng mấy mươi năm, kháng chiến tám, chín năm, ta đã hoàn toàn giải phóng miền Bắc khỏi ách nô lệ. Thế là như bệnh đã khỏi một nửa. Bây giờ phải cố gắng nữa.
Các chú thương binh và quân nhân phục viên hôm nay có mặt ở đây về gặp anh em nhớ nói lại cho anh em rõ. Thương binh là những người đã đưa một phần xương máu phục vụ cho Tổ quốc. Họ là anh hùng. Quân nhân phục viên đã đánh giặc bao năm, như vậy là đã kinh qua một lịch sử vẻ vang. Bây giờ các chú tuỳ khả năng mà tham gia tăng gia sản xuất, không yêu cầu làm quá sức. Nhưng với truyền thống oanh liệt của quân đội thì bất kỳ đi đâu, làm gì đều phải gương mẫu. Có nhiều chú đã cố gắng gương mẫu. Thế là rất tốt. Bác mong tất cả đều giữ được truyền thống vẻ vang đó.
Trong quân đội cách mạng, cán bộ phải làm gương mẫu, phải chăm nom đến đời sống tinh thần, vật chất của chiến sĩ, phải gương mẫu học tập và giữ kỷ luật. Cán bộ có hứa làm được không?
Các cô các chú đã hứa với Bác, về phải cố làm cho được. Nếu đơn vị nào làm được như đã hứa: đoàn kết, kỷ luật, học tập, mọi việc đều tốt nhất, Bác sẽ đến thăm trước.
Cuối cùng, Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ chúc các cô các chú vui vẻ, mạnh khoẻ, năm mới tiến bộ mới.

Nói ngày 29-1-1957.
Sách *Hồ Chí Minh: Với các lực lượng vũ trang nhân dân,* Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 1975, tr.295-300.

THƯ CHÚC TẾT

Nhân dịp Tết Đinh Dậu, tôi thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái chúc mừng:
- Toàn thể đồng bào trong nước và kiều bào ở ngoài nước,
- Toàn thể bộ đội, công an và cán bộ các ngành, các cấp,
- Các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng:
Năm mới mạnh khoẻ, vui vẻ, đoàn kết, tiến bộ.
Trong năm qua, chúng ta đã căn bản làm xong cải cách ruộng đất và đang làm công tác sửa sai kết hợp với sản xuất có kết quả.
Nhờ sự cố gắng của nhân dân ta và sự giúp đỡ của các nước anh em, chúng ta đã vượt được nhiều khó khăn, thu được nhiều thành tích to lớn trong công cuộc khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá, củng cố quốc phòng, giữ gìn an ninh trật tự.
Đồng bào miền Nam thì anh dũng và bền bỉ đấu tranh cho hoà bình và thống nhất đất nước.
Sang năm mới, khẩu hiệu của chúng ta *về kinh tế* là:
Tăng gia sản xuất,
Thực hành tiết kiệm,
Nâng cao ý thức tự lực cánh sinh,
Nhằm cải thiện dần mức sống vật chất và văn hoá của nhân dân ta.
Về chính trị là:
Thực hiện đúng Cương lĩnh của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, đoàn kết toàn dân, củng cố miền Bắc, tranh thủ miền Nam,

đòi thi hành đúng đắn Hiệp định Giơnevơ, ra sức đấu tranh cho sự nghiệp thiêng liêng thống nhất nước nhà.
Đoàn kết chặt chẽ với Liên Xô, Trung Quốc và các nước dân chủ nhân dân anh em, phát triển và củng cố tình hữu nghị với các nước, trước hết là với các nước láng giềng và các nước bạn á - Phi dựa trên năm nguyên tắc chung sống hoà bình. Cố gắng góp phần vào việc giữ gìn hoà bình ở châu á và trên thế giới.
Với tinh thần đoàn kết nhất trí của đồng bào ta, với chính sách đúng đắn của Đảng và Chính phủ ta, tôi tin chắc rằng sang năm mới chúng ta sẽ giành được nhiều thắng lợi mới trong sự nghiệp phấn đấu để xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1062,
ngày 31-1-1957.

BÁO CÁO TRƯỚC HỘI NGHỊ ĐẠI BIỂU NHÂN DÂN THỦ ĐÔ VỀ THÀNH CÔNG CỦA KỲ HỌP THỨ SÁU QUỐC HỘI KHOÁ I

Hôm nay, nhân danh là đại biểu của đồng bào Thủ đô Hà Nội, chúng tôi xin chia nhau báo cáo về khoá họp lần thứ sáu của Quốc hội ta. Tôi rất vui lòng nói với đồng bào rằng khoá họp vừa qua của Quốc hội đã thu được thắng lợi to lớn.
Lần này Quốc hội họp trong 29 ngày. Suốt trong thời gian khoá họp, các vị đại biểu đã làm việc liên tục và khẩn trương, có khi làm việc cả đêm và cả ngày chủ nhật.
Nhân dân cả nước ta đều hướng về Quốc hội. Gần 4.000 bức thư và điện của các nơi đã gửi về chào mừng Quốc hội. Nhiều đoàn đại biểu nhân dân Thủ đô và các nơi đã đến chào mừng Quốc hội. Một bầu không khí đoàn kết, phấn khởi đã rõ rệt giữa Quốc hội và nhân dân.

*
* *

Quốc hội đã nghe Chính phủ ta báo cáo đầy đủ về mọi mặt công tác trong năm qua như: đấu tranh thống nhất nước nhà, cải cách ruộng đất, kinh tế, tài chính, văn hoá, xã hội, ngân sách, quốc phòng, dân tộc, ngoại giao.
Quốc hội đã làm việc với một tinh thần dân chủ rộng rãi. Các tiểu ban đã thảo luận sôi nổi và kỹ lưỡng các vấn đề do Chính phủ trình bày. Trong cả khoá họp có 123 bản tham luận của các đại biểu nêu lên rất nhiều ý kiến bổ ích cho công tác của Chính phủ sau này.

Quốc hội đã xác nhận đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ trong thời gian qua căn bản là đúng. Trên mọi mặt công tác, nói chung, chúng ta thu được những thành tích to lớn, mặc dầu đã có một số sai lầm và khuyết điểm.

Quốc hội đã thảo luận vấn đề đấu tranh *thống nhất nước nhà.* Cuộc đấu tranh giành thống nhất của nhân dân ta là lâu dài, gian khổ, nhưng nhất định thắng lợi. Muốn nước nhà được thống nhất, toàn dân ta phải đoàn kết chặt chẽ, cố gắng hơn nữa, ra sức củng cố miền Bắc vững mạnh làm nền tảng cho sự nghiệp giải phóng dân tộc. Các đại biểu Quốc hội đã nói lên ý chí sắt đá của nhân dân ta đối với sự nghiệp thống nhất nước nhà. Quốc hội đã nhiều lần biểu thị nhiệt liệt hoan nghênh tinh thần đấu tranh kiên quyết và bền bỉ của đồng bào ta ở miền Nam.

Về vấn đề *cải cách ruộng đất,* Quốc hội đã nhận định rằng: Luật Cải cách ruộng đất do khoá họp thứ ba của Quốc hội thông qua căn bản là đúng, vì nó nhằm xoá bỏ chế độ chiếm hữu phong kiến làm ngăn trở sự tiến bộ của dân tộc ta và nó đã đem lại ruộng đất cho hàng triệu nông dân lao động. Mặc dầu có những sai lầm nghiêm trọng, cải cách ruộng đất đã thu được kết quả lớn là đánh đổ giai cấp địa chủ phong kiến và thực hiện người cày có ruộng. Những sai lầm trong cải cách ruộng đất hiện nay đang được sửa chữa. Chúng ta phải quyết tâm sửa chữa sai lầm để hoàn thành tốt cải cách ruộng đất và muốn như thế thì phải tăng cường đoàn kết ở nông thôn và nắm vững đường lối nông thôn của Đảng và Chính phủ.

Về vấn đề *kinh tế tài chính* và ngân sách năm 1956, Quốc hội đã xác nhận những thành tích to lớn của nhân dân ta trong công cuộc khôi phục kinh tế trong hai năm qua, nhất là những thành tích về sản xuất lương thực đã vượt mức năm 1939. Hiện nay, khó khăn còn nhiều vì nước ta lâu năm bị đế quốc thống trị lại trải qua 15 năm chiến tranh tàn phá. Chúng ta cần phải giữ vững tác phong tiết kiệm, cần cù, đẩy

mạnh sản xuất, thì khó khăn nhất định sẽ dần dần được giảm bớt, đời sống sẽ dần dần được nâng cao.

Quốc hội đã thảo luận vấn đề *văn hoá, xã hội* và nhận thấy chúng ta đã thu được nhiều thành tích: mở nhiều trường học, dựng nhiều nhà thương. Nhưng chúng ta còn phải cố gắng nhiều hơn nữa.

Về vấn đề *củng cố quốc phòng,* Quốc hội đã nêu rõ nhiệm vụ của quân đội và nhân dân ta trong công cuộc bảo vệ hoà bình, giữ gìn đất nước. Trong hai năm qua, bộ đội ta đã có nhiều tiến bộ và đang tiến dần từng bước đến chính quy và hiện đại. Quân đội cần phải tích cực học tập và công tác hơn nữa; nhân dân ta cần phải nâng cao hơn nữa ý thức củng cố quốc phòng và giúp đỡ bộ đội.

Về vấn đề *ngoại giao,* Quốc hội nhận thấy từ ngày hoà bình lập lại, địa vị quốc tế của nước ta được nâng cao thêm nhiều. Chúng ta cần phải tăng cường hơn nữa tình đoàn kết với các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa, củng cố hơn nữa tình hữu nghị với các nước yêu chuộng hoà bình, nhất là các nước láng giềng và các nước á - Phi. Chúng ta cần tranh thủ hơn nữa sự đồng tình quốc tế và tiếp tục đấu tranh đòi thi hành Hiệp định Giơnevơ.

Trong phiên họp ngày 22-1, Quốc hội đã nhiệt liệt thông qua nghị quyết hoàn toàn tín nhiệm Chính phủ. Nghị quyết ấy nói: "Quốc hội nhận định rằng trong năm 1956, công cuộc củng cố miền Bắc và đấu tranh giành thống nhất... đã thu được những thành tích to lớn, mặc dầu đã có những sai lầm, khuyết điểm trong một số công tác... *Thành tích là chủ yếu, là căn bản* và nhất định ngày càng được phát huy thêm. *Sai lầm, khuyết điểm là bộ phận, là tạm thời,* nhất định khắc phục được và hiện đang được khắc phục".

*
* *

Quốc hội cũng đã thông qua những đạo luật, mà chốc nữa Bác sĩ Trần Duy Hưng sẽ báo cáo với đồng bào. Tinh thần và

nội dung của những đạo luật ấy đều thể hiện chủ trương mở rộng dân chủ, tăng cường chuyên chính. Chế độ ta là chế độ dân chủ nhân dân; chúng ta cần mở rộng dân chủ với nhân dân, đồng thời cần phải tăng cường chuyên chính với kẻ địch của nhân dân. Có tăng cường chuyên chính với kẻ địch thì mới bảo vệ được tự do và dân chủ của nhân dân ta.
Để phát triển thêm sinh hoạt dân chủ của Nhà nước và chuẩn bị điều kiện để ngày càng tăng cường dân chủ đó, Quốc hội đã có nghị quyết về việc kiện toàn tổ chức Quốc hội, nói rõ quyền hạn của Ban Thường trực Quốc hội; quyết định việc tuyển cử bổ sung ở những nơi khuyết đại biểu ở miền Bắc; và quyết định thành lập một ban để nghiên cứu việc sửa đổi Hiến pháp, phản ánh được những thắng lợi của cách mạng và kháng chiến và thích hợp với sự phát triển của chế độ ta ngày nay. Tôi xin báo cáo đồng bào biết rằng tôi được cử làm Trưởng ban sửa đổi Hiến pháp. Đó không phải là vinh dự riêng của cá nhân tôi, mà là vinh dự chung của cả đồng bào Thủ đô. Tôi yêu cầu toàn thể đồng bào, trước hết là đồng bào Hà Nội, tích cực tham gia công việc sửa đổi Hiến pháp. Tôi tin chắc rằng chúng ta sẽ có một bản Hiến pháp mới xứng đáng với nhân dân ta.

*
* *

Quốc hội ta còn tỏ rõ thái độ trên nhiều vấn đề quốc tế quan trọng.
Quốc hội đã thông qua bản tuyên bố hoan nghênh lời kêu gọi của Xô viết tối cao Liên Xô về vấn đề cấm vũ khí nguyên tử và tài giảm binh bị. Một lần nữa chúng ta lại tỏ rõ chính sách yêu chuộng hoà bình của nhân dân và Chính phủ ta.
Quốc hội đã có lời nhiệt liệt ủng hộ nhân dân và Chính phủ công nông cách mạng Hunggari đang đấu tranh để củng cố chế độ xã hội chủ nghĩa. Chúng ta coi thắng lợi của nhân dân Hunggari cũng như là thắng lợi của nhân dân chúng ta.
Lời tuyên bố đó đã chứng tỏ tinh thần đoàn kết quốc tế giữa nước ta và các nước xã hội chủ nghĩa do Liên Xô đứng đầu.

Quốc hội đã thông qua lời tuyên bố nhiệt liệt ủng hộ nhân dân Ai Cập đang đấu tranh để bảo vệ chủ quyền và độc lập của mình, nhiệt liệt ủng hộ nhân dân Angiêri đang chiến đấu anh dũng chống chủ nghĩa thực dân Pháp. Chúng ta tin tưởng cuộc đấu tranh chính nghĩa của các nước á - Phi nhất định thắng lợi.
Để thực hiện những nghị quyết của Quốc hội và đường lối, chính sách của Chính phủ, để giành lấy thắng lợi mới, Quốc hội đã có lời kêu gọi toàn thể đồng bào trong nước và kiều bào ở nước ngoài, kêu gọi Quân đội nhân dân ta hãy ra sức đoàn kết phấn đấu, củng cố miền Bắc, giữ vững và phát triển cuộc đấu tranh ở miền Nam, tăng cường đoàn kết quốc tế.
Quốc hội đã kêu gọi đồng bào miền Nam bền bỉ đấu tranh, nêu cao ý chí thống nhất, độc lập. "Không một sức gì ngăn cản nổi ý chí thống nhất và tình thương ruột thịt của nhân dân ta".
Chế độ ta đang phát triển mạnh mẽ. Lực lượng của nhân dân ta vô cùng to lớn, nước ta nhất định sẽ thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Thưa đồng bào,

Quốc hội khoá họp thứ sáu đã thành công rực rỡ.
Thành công là vì sự nhất trí giữa Quốc hội và Chính phủ đã tiêu biểu cho sự đoàn kết nhất trí của toàn dân ta. Thành công là do đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ trong thời gian qua căn bản là đúng; là do toàn dân ta đã đoàn kết phấn đấu để thực hiện đường lối, chính sách ấy, đã cố gắng phát huy ưu điểm và quyết tâm sửa chữa sai lầm; là do các vị đại biểu cho nhân dân ta ở Quốc hội đều hết sức lo lắng bàn bạc việc nước, việc dân để làm cho khoá họp Quốc hội mang lại tin tưởng và phấn khởi cho nhân dân ta.
Nhiệm vụ của chúng ta là phải đoàn kết phấn đấu để thực hiện những nghị quyết của Quốc hội, thực hiện đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ, đẩy mạnh mọi công tác trong năm nay, *tăng gia sản xuất, thực hiện tiết kiệm,* để làm cho miền Bắc ta càng vững mạnh, để đoàn kết đồng bào cả nước trên cơ sở Cương lĩnh của Mặt trận Tổ quốc đấu tranh để thống nhất nước nhà.

Đồng bào Thủ đô ta có nhiệm vụ vẻ vang là làm gương mẫu cho đồng bào cả nước trong việc tăng cường đoàn kết, phát triển dân chủ, làm cho tinh thần khoá họp thứ sáu của Quốc hội thấm nhuần đến mỗi một người dân. Đồng bào Thủ đô làm được như vậy, đồng bào cả nước đều làm được như vậy, thì năm nay nhất định sẽ đưa đến cho chúng ta nhiều thắng lợi mới và vẻ vang.

Đọc ngày 15-2-1957.

Báo *Nhân dân,* số 1076,
ngày 16-2-1957.

CHI BỘ Ở NÔNG THÔN

Chi bộ là gốc rễ của Đảng ở nông thôn. Chi bộ vững mạnh thì mọi chính sách của Đảng và Chính phủ nhất định thi hành được tốt.

Muốn vững mạnh, thì tất cả đảng viên trong chi bộ phải *thật thà đoàn kết nhất trí.*

Cách mạng Tháng Tám thành công, trường kỳ kháng chiến thắng lợi, một phần quan trọng là do chi bộ nông thôn đoàn kết nhất trí, vượt mọi khó khăn, lãnh đạo nhân dân, động viên thanh niên tham gia chiến đấu, động viên đồng bào hăng hái sản xuất và đóng góp. Chi bộ đã hoàn thành những nhiệm vụ Đảng đã giao cho.

Những sai lầm khuyết điểm trong cải cách ruộng đất và chỉnh đốn tổ chức đã ảnh hưởng nhiều đến các chi bộ ở nông thôn. Nhiều chi bộ bị đả kích nặng. Nhiều đảng viên bị xử trí sai. Nhưng, do lập trường giai cấp vững chắc, đại đa số những đồng chí bị xử trí sai vẫn một lòng tin tưởng vào Đảng.

Từ ngày sửa sai, được trả lại tự do, khôi phục đảng tịch và phân phối công tác, các đồng chí ấy lại hăng hái làm việc như xưa. Các đồng chí ấy đã đoàn kết nội bộ, đoàn kết nông thôn, ra sức thi hành chính sách của Đảng và Chính phủ. Do đó mà chi bộ lại vững mạnh, sửa sai làm được tốt.

*
* *

Tuy vậy, vẫn còn một số chi bộ chưa thật tốt, chưa thật đoàn kết. Đó là vì còn có vấn đề giữa những đảng viên bị tố sai và những đảng viên đã tố sai, giữa đảng viên cũ và đảng viên mới, giữa đảng viên trung nông và đảng viên bần cố nông...

Sở dĩ có tình trạng ấy là vì các đồng chí ấy chưa hiểu rõ:

- Tố sai là do sự chỉ đạo không đúng, chứ không phải các đồng chí đó cố ý tố sai. Dù sao, nay việc đã qua rồi, những đồng chí đã tố sai thì cần thành khẩn tự phê bình. Những đồng chí bị tố sai thì cần xoá bỏ sự bực tức cũ, cần *ra sức đoàn kết nội bộ, đoàn kết nông thôn, để cùng nhau ra sức sửa sai cho tốt.*

- Những đảng viên cũ ngày nay trước kia là đảng viên mới. Những đảng viên mới ngày nay, sau này sẽ là đảng viên cũ. Đảng ta luôn luôn phát triển, phải có đảng viên cũ, cũng phải có đảng viên mới. Có như vậy, Đảng mới càng ngày càng mạnh, mới làm trọn nhiệm vụ to lớn và vẻ vang của mình.

Cho nên nhiệm vụ của đảng viên cũ là phải thương yêu, dìu dắt và giúp đỡ đảng viên mới cùng tiến bộ. Đảng viên mới thì cần phải thương yêu đảng viên cũ, học tập kinh nghiệm công tác và tinh thần phấn đấu của đảng viên cũ, để ngày càng tiến bộ thành người đảng viên tốt. *Cũ và mới phải thật thà đoàn kết nhất trí, cùng nhau ra sức phục vụ Đảng, phục vụ nhân dân.*

- Là đảng viên Đảng Lao động Việt Nam, thì dù xuất thân từ thành phần khác nhau, cũng đều chung một đại gia đình cách mạng, đều chung một mục đích là xây dựng chủ nghĩa xã hội, đều chung một lập trường là lập trường của giai cấp công nhân. Cho nên *trong chi bộ không nên có sự phân biệt* đồng chí này là trung nông, đồng chí kia là bần cố nông. *Bất cứ là trung nông hay bần cố nông, đã là đảng viên thì đều chung một lập trường giai cấp, lập trường của Đảng. Tất cả đều phải thật sự đoàn kết nhất trí, đồng tâm hiệp lực,* lãnh đạo nông thôn thi hành cho đúng chính sách của Đảng và Chính phủ.

Chi bộ thật thà đoàn kết nhất trí thì lãnh đạo được nông thôn đoàn kết nhất trí. Chi bộ và nông thôn đoàn kết nhất trí thì công việc sửa sai cũng như công việc sản xuất và mọi công việc khác tuy nhiều khó khăn phức tạp, cũng nhất định làm được tốt.

Mong các chi bộ ở nông thôn thi đua làm trọn nhiệm vụ Đảng đã giao cho.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 1079,
ngày 19-2-1957.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA PHÓNG VIÊN THÔNG TẤN XÃ)

Hỏi: Yêu cầu Cụ, với danh nghĩa là Chủ tịch nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, cho biết ý kiến về những sự thay đổi gần đây nhất trong tình hình quốc tế, trước hết trong tình hình của phe xã hội chủ nghĩa và đặc biệt là những biến cố ở Hunggari.

Trả lời: Tình hình thế giới gần đây, những điểm đáng chú ý là: phong trào giải phóng dân tộc càng phát triển, chủ nghĩa thực dân càng tan rã, sự đoàn kết càng chặt chẽ giữa các nước trong phe xã hội chủ nghĩa. Đế quốc chủ nghĩa điên cuồng hoạt động hòng phá hoại chế độ dân chủ nhân dân ở Hunggari và hòng chia rẽ lực lượng của phe xã hội chủ nghĩa. Nhưng chúng đã thất bại. Nhân dân Việt Nam rất sung sướng thấy nhân dân Hunggari anh em, với sự giúp đỡ chính nghĩa của quân đội Liên Xô, đã đoàn kết chiến đấu đập tan những âm mưu đen tối đó của bọn đế quốc.

Hỏi: Theo những sự đổi mới của tình hình quốc tế, yêu cầu Chủ tịch cho biết ý kiến về những triển vọng về việc thực hiện thống nhất nước Việt Nam.

Theo ý Chủ tịch, tình hình quốc tế và sự phát triển hiện tại của tình hình chính trị ở châu á làm giảm bớt hay tăng thêm những khả năng thống nhất nước Việt Nam.

Trả lời: Cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam để thống nhất đất nước là một cuộc đấu tranh chính nghĩa. Hiện nay, đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai ra sức phá hoại Hiệp định

1) Ngµy 19-2-1957, b¸o chÝ Hunggari ®ng nh÷ng c©u Chñ tÞch Hå ChÝ Minh tr¶ lêi pháng vÊn cña phãng viªn th«ng tÊn x· Hunggari.

Giơnevơ, hòng chia cắt lâu dài đất nước Việt Nam; cuộc đấu tranh thực hiện thống nhất của nhân dân Việt Nam đang gặp nhiều khó khăn. Nhưng với tinh thần đoàn kết đấu tranh của toàn thể nhân dân Việt Nam từ Nam chí Bắc, với sự ủng hộ của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em, các nước á - Phi và toàn thể nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới, cuộc đấu tranh đó tuy phải lâu dài và gian khổ song nhất định sẽ thắng lợi.

Hỏi: Yêu cầu Chủ tịch cho biết ý kiến về sự hoạt động của Chính phủ công nông cách mạng Hunggari nhằm củng cố và lập trên những cơ sở mới, sự trật tự của nền dân chủ nhân dân ở Hunggari.

Trả lời: Chính phủ công nông cách mạng Hunggari đã đạt được những thắng lợi căn bản: đập tan âm mưu phản cách mạng của bọn phản động tay sai của đế quốc và bảo vệ chế độ dân chủ nhân dân. Thắng lợi ấy là nhờ ở sự đoàn kết đấu tranh của nhân dân Hunggari, sự giúp đỡ tận tình của các nước xã hội chủ nghĩa và dân chủ nhân dân anh em. Tôi tin chắc rằng trên cơ sở những thành tích đã đạt được, Chính phủ công nông cách mạng Hunggari sẽ thu được nhiều thắng lợi hơn nữa trong việc xây dựng sự nghiệp vĩ đại xã hội chủ nghĩa.

Hỏi: Chủ tịch có gửi lời gì cho nhân dân Hunggari, trước tiên là cho công nhân, nông dân và trí thức tiến bộ không?

Trả lời: Nhân dân hai nước chúng ta cùng chung một lý tưởng và có những mối quan hệ hữu nghị hết sức bền vững dựa trên cơ sở tinh thần quốc tế vô sản. Nhân dân Việt Nam luôn luôn đồng tình và ủng hộ nhân dân Hunggari trong cuộc đấu tranh chống mọi âm mưu thâm độc của đế quốc và xây dựng nước Hunggari vững mạnh. Tôi chúc những công nhân, nông dân và trí thức tiến bộ cùng với toàn thể nhân dân Hunggari đoàn kết chặt chẽ xung quanh Đảng Công nhân xã hội và Chính phủ công nông cách mạng Hunggari sẽ đạt được những thành tích to lớn hơn nữa trong sự nghiệp vĩ đại xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Báo *Nhân dân,* số 1082,
ngày 22-2-1957.

DIỄN VĂN KHAI MẠC PHIÊN HỌP ĐẦU TIÊN CỦA BAN SỬA ĐỔI HIẾN PHÁP

Quốc hội giao cho chúng ta nhiệm vụ thảo đề án sửa đổi Hiến pháp. Đó là một nhiệm vụ rất nặng nề nhưng rất vẻ vang.

Bản Hiến pháp chúng ta sẽ thảo ra phải là một bản Hiến pháp phát huy cái tinh thần tiến bộ của Hiến pháp năm 1946, đồng thời phải phản ánh đầy đủ tình hình thực tế của chế độ ta do cuộc cách mạng phản đế, phản phong thắng lợi đã mang lại; phản ánh đúng đắn con đường đang tiến lên của dân tộc ta. Nó sẽ là bản Hiến pháp của một nước dân chủ nhân dân tiến dần lên chủ nghĩa xã hội.

Nó phải là một bản Hiến pháp bảo đảm được quyền tự do dân chủ cho các tầng lớp nhân dân, trên cơ sở công nông liên minh và do giai cấp công nhân lãnh đạo. Nó phải thật sự bảo đảm nam nữ bình quyền và dân tộc bình đẳng, v.v..

Nước ta hiện nay còn tạm thời bị chia cắt, non một nửa nhân dân ta còn phải sống trong cảnh khổ cực lầm than. Bản Hiến pháp của chúng ta sẽ thảo ra chẳng những phải tiêu biểu được các nguyện vọng của nhân dân miền Bắc, mà còn phải là một mục tiêu phấn đấu cho đồng bào miền Nam.

Muốn như thế, chúng ta cần phải nghiên cứu kỹ tình hình của nước ta, nghiên cứu lại bản Hiến pháp 1946, phải tham khảo Hiến pháp của các nước bạn và của một số nước tư bản có tính chất điển hình.

Đó là một công tác đòi hỏi khá nhiều ngày giờ và đòi hỏi một sự cố gắng đặc biệt của toàn ban và của mỗi một uỷ viên. Sau khi thảo xong, chúng ta cần phải trưng cầu ý kiến của nhân

dân cả nước một cách thật rộng rãi. Có như thế bản Hiến pháp của chúng ta mới thật sự là một bản Hiến pháp của nhân dân, của chế độ dân chủ.

Đọc ngày 27-2-1957.

Báo *Nhân dân,* số 1089,
ngày 1-3-1957.

NÓI CHUYỆN TRONG BUỔI BẾ MẠC ĐẠI HỘI VĂN NGHỆ TOÀN QUỐC LẦN THỨ HAI[31]

Tôi lấy danh nghĩa là một người yêu chuộng văn nghệ xin chúc mừng Đại hội văn nghệ thành công.

Cụ) vừa nói với tôi rằng tôi là một nhà văn nghệ, nhưng tôi chỉ nhận tôi là một người yêu chuộng văn nghệ chứ không phải là một nhà văn nghệ.

Đã đến thăm, không nhiều thì ít tôi cũng có một vài ý kiến để các cụ, các anh chị em tham khảo sau này, vì Đại hội hôm nay bế mạc rồi.

Trong hơn mười năm nay - từ Cách mạng Tháng Tám - trong mấy năm kháng chiến anh dũng và hai năm xây dựng hoà bình, giới văn nghệ đã cố gắng cùng với nhân dân từ Nam chí Bắc đấu tranh. Các nhà văn nghệ đều có công với cách mạng, với kháng chiến, với xây dựng hoà bình.

Nhưng mà chúng ta nói chuyện với nhau phải thật thà: thành tích tuy có nhiều nhưng thiếu sót cũng không ít. Đó là ý kiến của tôi, còn đúng hay không xin các cụ và các anh chị em xét lại. Về thành tích trong Đại hội này, đứng về ý kiến của tôi thì thành tích trội nhất là các cụ với anh chị em đã thẳng thắn tự phê bình và thật thà phê bình tức là đoàn kết mà đấu tranh và do đấu tranh đó đã đi đến đoàn kết hơn trước. Bây giờ chúng ta phải đồng tâm, hợp lực nhằm nhiệm

1) Cô Hoµng Ngäc Ph¸ch.

vụ của toàn dân nói chung và giới văn nghệ nói riêng mà tiến tới.

Những nhiệm vụ gì?

- Đó là đấu tranh để củng cố miền Bắc, đấu tranh để thống nhất nước nhà.

Muốn hoàn thành nhiệm vụ được tốt thì chúng ta phải học tập, chúng ta phải trau dồi tư tưởng, trau dồi nghệ thuật, đi sâu vào quần chúng. Phải đi sát sự thực. Và trong lúc tiến tới thì chúng ta phải trau dồi đạo đức cách mạng, trước hết là đức khiêm tốn.

Hoàn cảnh của chúng ta thuận lợi có nhiều mà khó khăn cũng không ít. Thuận lợi đấy là do nhân dân ta ai cũng cố gắng, ai cũng đoàn kết. Một mặt nữa chúng ta được các nước anh em giúp đỡ tận tâm.

Vì hoàn cảnh nước ta tạm chia làm hai miền. Từ vĩ tuyến 17 trở vào đồng bào ta đang sống vô cùng cực khổ dưới gót sắt của Mỹ - Diệm. Khó khăn như thế này chứ dù khó khăn hơn nữa, nhưng với quyết tâm đoàn kết thì chúng ta cũng khắc phục được hết.

Nói chung, nhân dân ta như thế.

Nói riêng là giới văn nghệ đã có những đóng góp đáng kể. Già trẻ, gái trai, Nam - Bắc tất cả chúng ta đoàn kết; các ngành văn nghệ đoàn kết; đoàn kết nhằm vào mục đích chung phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Chúng ta làm thế thì văn nghệ sĩ nhất định sẽ tiến bộ hơn nữa, đồng thời có lực lượng mà giúp đỡ nhân dân tiến bộ hơn nữa.

Phần trước là tôi đứng về địa vị một người yêu chuộng văn nghệ mà nói. Bây giờ đứng về địa vị một người chính trị, tôi xin hứa rằng Trung ương Đảng và Chính phủ sẽ cố gắng trong khả năng của mình, giúp đỡ văn nghệ tiến lên.

Nói ngày 28-2-1957.

Sách *Hồ Chí Minh: Về công tác văn hoá, văn nghệ,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1971, tr.33-35.

THƯ GỬI HỘI NGHỊ CÁN BỘ VĂN HOÁ[1)]

(Nhờ ông Bộ trưởng Bộ Văn hoá chuyển)

Thân ái gửi Hội nghị cán bộ văn hoá,

Tôi thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ chúc các đại biểu mạnh khoẻ và cố gắng làm việc.

Năm vừa qua, trong công cuộc khôi phục kinh tế và đấu tranh để thống nhất nước nhà, Bộ Văn hoá đã góp phần đáng kể: đời sống văn hoá của nhân dân đã nâng cao một bước, tàn tích văn hoá xấu của chế độ cũ đã bị tẩy trừ dần. Một nền văn hoá mới đang được xây dựng.

Nhưng công tác văn hoá vẫn còn những thiếu sót: Phong trào văn hoá có bề rộng, chưa có bề sâu; nặng về mặt giải trí mà còn nhẹ về mặt nâng cao tri thức của quần chúng. Về mặt tổ chức và lãnh đạo còn thiếu chặt chẽ chưa dựa hẳn vào lực lượng của nhân dân, chưa dùng hết khả năng của các nhà trí thức. Việc phát huy vốn cũ quý báu của dân tộc (nhưng tránh "phục cổ" một cách máy móc) và học tập văn hoá tiên tiến của các nước (trước hết là các nước bạn) cũng chưa làm được nhiều.

Để luôn luôn tiến bộ, chúng ta cần phải nắm vững mục tiêu là đoàn kết nhân dân, giáo dục tinh thần yêu nước và xã hội chủ nghĩa cho nhân dân (chủ yếu là nhân dân lao động), động viên nhân dân thi đua sản xuất, thực hành tiết kiệm, hoàn thành kế hoạch Nhà nước để củng cố miền Bắc và hăng hái đấu

1) Héi nghÞ c¸n bé v¨n ho¸ toµn miÒn B¾c häp t¹i Thñ ®« Hµ Néi tõ ngµy 2 ®Õn ngµy 9-3-1957.

tranh giành thống nhất nước nhà. Trong công tác ấy, cán bộ văn hoá phải cố gắng nhiều. Cấp uỷ đảng và chính quyền các địa phương cũng cần phải ra sức giúp đỡ. Như vậy thì công tác văn hoá từ nay chắc sẽ thu được nhiều thành tích tốt đẹp hơn nữa.

Chúc Hội nghị thành công.

Ngày 28 tháng 2 năm 1957

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1091,
ngày 3-3-1957.

DIỆN TÍCH VÀ SẢN LƯỢNG

Định diện tích và sản lượng cho thật đúng, là cốt để đồng bào nông dân đóng góp cho công bằng, hợp lý; do đó mà giúp sức vào việc xây dựng nước nhà.

Dưới chế độ cũ, ngoài thuế thân và thuế ruộng nặng nề, nông dân ta còn phải chịu nhiều sự bóc lột khác. Lúc đó nông dân ta làm lụng đổ mồ hôi, sôi nước mắt để đóng thuế, để làm giàu cho bọn thực dân và phong kiến, mà tự mình và gia đình mình thì suốt đời đói rách lầm than.

Chế độ ta là chế độ dân chủ nhân dân. Nhân dân làm chủ nước nhà. Nông dân làm chủ nông thôn.

ở nông thôn, ngoài lợi ích của nông dân, Đảng và Chính phủ không có lợi ích nào khác.

Lợi ích của nông dân và lợi ích của Nhà nước là nhất trí. Nước mạnh thì dân giàu.

Nước ta là một nước nông nghiệp. Đại đa số nhân dân là nông dân. Để xây dựng nước nhà, một phần lớn lực lượng cũng do nông dân đóng góp. Sự đóng góp của nông dân trở lại phát triển lợi ích của nông dân.

Sau 80 năm bị thực dân Pháp bóc lột dã man và bị 15 năm chiến tranh tàn phá, nước ta đã lâm vào cảnh rất nghèo nàn. Thế mà chỉ trong hai năm qua, nhân dân và Chính phủ ta đã thu được nhiều thành tích to lớn trong công việc khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá, như:

Về công nghiệp - Đã xây dựng xong 7 xí nghiệp mới, đang xây dựng 11 xí nghiệp mới, đã củng cố 28 xí nghiệp cũ.

Về nông nghiệp - Chia ruộng đất cho nông dân, khôi phục 155.000 mẫu tây ruộng hoang, hoàn thành 23 hệ thống thuỷ nông tưới được hơn 126 vạn mẫu tây ruộng, củng cố hơn 3.000 cây số đê, cho nông dân vay 40.743 triệu đồng để tăng gia sản xuất, tiếp tế cho nông dân đồng bằng ngót 4 vạn con trâu bò... Nhờ vậy mà năng suất trung bình của ruộng đất đã vượt mức trước chiến tranh 36%.

Về văn hoá - Hồi còn thực dân Pháp, cả nước Việt Nam ta từ Bắc đến Nam (trong những vùng địch chiếm) chỉ có hơn 54 vạn học trò. Hơn 85% nhân dân là mù chữ.

Ngày nay chỉ ở miền Bắc, chúng ta đã có hơn 83 vạn học trò. Bình dân học vụ thì phát triển khắp nơi.

Trên đây chỉ kể tóm tắt mấy thành tích lớn. Chính phủ ta lấy tiền đâu để làm những công việc đó?

Ngoài sự giúp đỡ hết lòng của các nước anh em (tức là sự đóng góp của nhân dân các nước ấy), một phần là nhờ sự cố gắng của nhân dân ta, phần lớn là nhờ sức lao động của công nhân và thuế nông nghiệp do đồng bào nông dân đóng góp.

Nếu định diện tích và sản lượng không đúng, thì phần đóng góp của nông dân sẽ kém sút, sẽ ảnh hưởng không tốt đến công cuộc xây dựng, đến lợi ích chung của nhân dân và lợi ích riêng của nông dân.

Chính cũng vì lợi ích của nông dân mà việc định diện tích và sản lượng phải làm thật đúng, thật tốt. Làm đúng làm tốt, thì nông thôn sẽ đoàn kết chặt chẽ hơn và nông dân sẽ yên tâm, hăng hái tăng gia sản xuất hơn. Muốn làm thật đúng, thật tốt thì phải kiên quyết theo đúng đường lối chung của Đảng và Chính phủ ở nông thôn: thật thà dựa hẳn vào quần chúng bần cố nông, thật thà đoàn kết với trung nông, thật thà liên hiệp với phú nông, v.v.. Đảng viên, cán bộ và nông dân đoàn

kết nhất trí, thì việc định diện tích và sản lượng (cũng như các việc khác) nhất định làm được tốt.

C.B.

Báo *Nhân dân,* số 1089,
ngày 1-3-1957.

ĐIỆN MỪNG CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG QUỐC GIA NƯỚC CỘNG HOÀ NHÂN DÂN BA LAN

Kính gửi đồng chí Alếchxanđơ Davátxki
Chủ tịch nước Cộng hoà Nhân dân Ba Lan,

Nhân dịp đồng chí được cử lại giữ chức Chủ tịch Hội đồng quốc gia nước Cộng hoà Nhân dân Ba Lan, thay mặt nhân dân Việt Nam và nhân danh cá nhân tôi, tôi kính gửi đồng chí lời chào mừng nhiệt liệt.

Tôi thành thật chúc đồng chí và nhân dân Ba Lan đạt được nhiều thắng lợi mới và chúc tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta ngày càng phát triển.

Hà Nội, ngày 1 tháng 3 năm 1957
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1090,
ngày 2-3-1957.

ĐIỆN MỪNG TỔNG THỐNG MIẾN Đ[1]

Kính gửi ông U Vin Môn, Tổng thống Liên bang Miến Điện,

Tôi kính chúc nhân dân Miến Điện, dưới sự lãnh đạo của Ngài, sẽ đạt được nhiều thắng lợi mới trong sự nghiệp xây dựng một nước Liên bang Miến Điện phồn thịnh và góp phần vào công cuộc bảo vệ hoà bình ở á - Phi châu và thế giới. Tôi tin chắc tình hữu nghị sẵn có giữa hai nước Việt Nam và Miến Điện sẽ ngày càng phát triển.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1105,
ngày 17-3-1957.

1) §iÖn göi «ng U Vin M«n, nh©n dÞp nhËm chøc Tæng thèng Liªn bang MiÕn §iÖn.

NÓI CHUYỆN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI ĐOÀN ĐẠI BIỂU CHÍNH PHỦ TIỆP KHẮC

Khi các đồng chí đến thăm, nhân dân và Chính phủ Việt Nam vui mừng bao nhiêu thì hôm nay, lúc các đồng chí sắp đi về, chúng tôi càng quyến luyến bấy nhiêu.

Điều đó rất tự nhiên vì nhân dân hai nước chúng ta - cũng như nhân dân các nước trong phe xã hội chủ nghĩa - đều chung một ý chí, chung một mục đích là đấu tranh cho chủ nghĩa xã hội và hoà bình lâu dài.

Vả lại, tuy lần này là lần đầu tiên mà Đoàn đại biểu Chính phủ nước Cộng hoà Tiệp Khắc chính thức sang thăm Việt Nam, nhưng sự thật thì chúng ta quen biết nhau đã lâu. Như đồng chí Thủ tướng với tôi thì đã quen nhau hơn hai mươi năm nay.

Từ Tiệp Khắc sang đến Việt Nam, tuy là "quan sơn vạn lý" nhưng sự thật thì các đồng chí vẫn ở trong gia đình - trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa mà đứng đầu là Liên Xô vĩ đại. Một đại gia đình ngày càng đoàn kết, càng vững mạnh, càng phát triển. Đại gia đình chúng ta có hơn 900 triệu anh em và hàng trăm triệu bầu bạn là nhân dân các nước á - Phi và nhân dân yêu chuộng hoà bình khắp thế giới.

Các đồng chí đã mang đến cho chúng tôi tình hữu nghị thắm thiết của Đảng, Chính phủ và nhân dân Tiệp Khắc anh em, nay chúng tôi lại nhờ các đồng chí chuyển lời chào thân ái và lòng biết ơn của Đảng, Chính phủ và nhân dân Việt Nam đến Đảng, Chính phủ và nhân dân Tiệp Khắc.

Nói ngày 19-3-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật,
Hà Nội, 1958, t. IV, tr. 67-68.

ĐIỆN CHÚC MỪNG QUỐC KHÁNH NƯỚC CỘNG HOÀ NHÂN DÂN HUNGGARI

Kính gửi đồng chí Itvan Đôbi,
Chủ tịch nước Cộng hoà Nhân dân Hunggari,
Đồng chí Ianốt Cađa,
Thủ tướng Chính phủ,
Đồng chí Imrê Hoócvát,
Bộ trưởng Bộ Ngoại giao nước Cộng hoà Nhân dân Hunggari,

Nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà hết sức vui mừng thấy nhân dân Hunggari với sự giúp đỡ của Liên Xô, đã thắng lợi trong cuộc đấu tranh chống những lực lượng phản cách mạng trong nước và ngoài nước để bảo vệ nền độc lập dân tộc và những thành quả xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Nhân dân Việt Nam chú ý theo dõi và hoan nghênh những thành tích của nhân dân Hunggari đã khôi phục mau chóng trật tự xã hội và ổn định đời sống kinh tế của mình.

Trong cuộc đấu tranh gian khổ nhưng nhất định thắng lợi để giành độc lập, thực hiện thống nhất Tổ quốc, nhân dân Việt Nam hết sức thông cảm với những khó khăn tạm thời của nhân dân Hunggari hiện nay.

Nhân dân Việt Nam tin rằng nhân dân Hunggari đoàn kết chặt chẽ và đấu tranh anh dũng dưới sự lãnh đạo của Đảng Công nhân xã hội và của Chính phủ công nông cách mạng Hunggari sẽ thu được nhiều thắng lợi hơn nữa trong công

cuộc kiến thiết đất nước, góp phần bảo vệ hoà bình châu Âu và thế giới.

Nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tin chắc rằng tình hữu nghị không gì lay chuyển nổi giữa nhân dân hai nước Việt Nam - Hunggari trong khối xã hội chủ nghĩa do Liên Xô đứng đầu sẽ càng ngày càng được củng cố và phát triển.

Báo *Nhân dân,* số 1123,
ngày 4-4-1957.

NÓI CHUYỆN VỚI CÁN BỘ, CÔNG NHÂN NHÀ MÁY DỆT NAM ĐỊNH

Trước hết Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ đến thăm anh chị em.

Hôm nay Bác nói chuyện đặc biệt với anh chị em công nhân Nhà máy dệt Nam Định, nhưng tất cả anh chị em công nhân, cán bộ các ngành và đồng bào lao động nghe cũng có ích.

Bác nói chuyện, có tốt thì Bác khen, có khuyết điểm thì phê bình và phê bình đến nơi đến chốn để anh chị em sửa chữa.

Trước khi thành phố được giải phóng, anh chị em đã cố gắng đấu tranh giữ máy móc, không cho địch phá và tháo mang đi. Đấy là một điểm tốt đáng khen. Từ ngày ta tiếp quản, anh chị em đã cố gắng bảo đảm mức sản xuất. Đó là điểm thứ hai đáng khen. Điểm thứ ba: trong lúc sản xuất, cán bộ, công nhân cũ lành nghề đã cố gắng sản xuất và tích cực giúp đỡ công nhân mới để mở rộng sản xuất. Đấy cũng là điều đáng khen.

Chế độ thực dân phong kiến nó coi khinh phụ nữ. Từ ngày ta tiếp quản, phụ nữ đã được chú ý cất nhắc. Trong các ban quản đốc, đã có 2 phụ nữ. Đó là tốt, nhưng còn ít, chưa đủ. Phải cất nhắc nhiều hơn nữa. ở các nước bạn ta như Liên Xô, Trung Quốc thường thường giám đốc là phụ nữ vì nhà máy dệt thuộc về công nghệ nhẹ. Bây giờ phụ nữ ta có dám làm như thế không? Cố học thêm thì làm được, nhưng giao cho các cô ngay, chắc chưa làm được đâu. Nay nước ta đã được độc lập, nam nữ được bình quyền, việc lớn, việc nhỏ đều cần

cất nhắc phụ nữ, nên phụ nữ phải cố gắng. Khi tiến bộ thì làm được, thế thì cố mà làm.

Trong nhà máy, công tác chính trị, văn hoá, vệ sinh, mỹ thuật phần đông có tiến bộ, nhưng chưa đủ, cần cố gắng nữa. Thí dụ: khi Bác vào thăm nhà máy thấy bụi bông bay nhiều. Công nhân hút phải nhiều bụi, như thế không hợp vệ sinh. Bác có hỏi: Sao không làm vải che mồm? Đồng chí phó giám đốc trả lời: đã làm, nhưng chị em phụ nữ không thích đeo vì sợ mất duyên dáng và không ăn trầu được. Như thế là không đúng, không giữ được vệ sinh, sẽ mắc bệnh, phải đi bệnh viện, tốn thuốc lại bỏ sản xuất.

Điều đáng được khen nữa là Bác được nghe báo cáo cả năm ngoái nhà máy bầu được 94 chiến sĩ. Năm nay, mấy tháng đầu năm đã bầu được 1.334 lao động xuất sắc. Như thế là tốt nhưng chưa đủ, vì một vạn công nhân mà mới có hơn nghìn lao động xuất sắc, còn ít quá. Các cô, các chú phải cố gắng nữa cho đại đa số công nhân là xuất sắc thì nhà máy mới là nhà máy tiến bộ, nhà máy xuất sắc. Các cô, các chú có cố gắng không? Lần sau có tiến bộ Bác sẽ về thăm, không tiến bộ Bác không về thăm.

Tóm lại, nhà máy đã cố gắng: giữ được máy móc, bảo đảm sản xuất, có nhiều chiến sĩ thi đua và lao động xuất sắc, công tác văn hoá xã hội cũng khá. Đó là những điểm đáng khen.

Sau đây là phê bình:

Nhà máy này trước đây là nhà máy của ai? Của thực dân Pháp; nó làm có lãi không? Lãi ai ăn? Thực dân Pháp nó hưởng, thế là nó làm chủ. Dân tộc ta trước làm nô lệ cho thực dân Pháp thì công nhân cũng làm nô lệ cho thực dân Pháp, nhưng công nhân làm trong nhà máy còn làm nô lệ cho tư bản Pháp nữa. Như vậy là công nhân chịu hai tầng nô lệ. Nay nhờ nhân dân, bộ đội kháng chiến anh dũng, đánh đuổi thực dân Pháp, nhà máy hiện nay là của nhân dân, nhân dân giao cho Đảng, Chính phủ, Đảng và Chính phủ lại giao cho công nhân trực tiếp làm chủ.

Mình là chủ phải làm thế nào cho xứng đáng là chủ. Phải theo gương công nhân các nước bạn yêu máy như yêu con, yêu nhà máy như nhà mình. Đó là làm chủ xứng đáng. Cái gì lợi cho nhà máy là ích lợi cho mình, cái gì hại cho nhà máy là hại cho nhà mình. Đó là thái độ của người làm chủ, làm chủ nước nhà, làm chủ nhà máy.

Ngày nay miền Bắc nước ta đang khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá, tiến dần lên chủ nghĩa xã hội. Các cô, các chú có tán thành tiến lên chủ nghĩa xã hội không ? Tiến lên chủ nghĩa xã hội không phải muốn là tức khắc có, mà phải làm thế nào cho nó tiến lên, tức là phải lao động, lao động thiết thực. Tất cả mọi người phải lao động. Có lao động thì mới có ăn. Không lao động thì không có ăn. Lao động nhiều hưởng nhiều, lao động ít hưởng ít.

Công nhân trong nhà máy, lao động trí óc và chân tay đều có lương bổng. Lương bổng theo sức lao động của mình, tuỳ theo mức sản xuất, chất lượng sản xuất. Làm tốt, làm nhiều: hưởng nhiều, làm xấu, làm ít: hưởng ít, có khi phải bồi thường lại cho Nhà nước. Chính phủ không phát lương cho người ngồi ăn không .

Bác lấy thí dụ: nhà máy hơn một vạn công nhân, trực tiếp sản xuất có 8.000 người, không trực tiếp sản xuất hơn 2.000 người. Thế là nhiều, không đúng với xã hội chủ nghĩa vì xã hội xã hội chủ nghĩa người sản xuất phải thật nhiều, người gián tiếp phải thật ít. Số vải nhà máy dệt ra phải bán, mà phải bán có lãi. Người trực tiếp dệt nhiều chừng nào, lãi nhiều chừng ấy.

Gián tiếp sản xuất cũng cần. Phải có người làm bàn giấy, tính toán, đánh máy, v.v. mới phục vụ cho người trực tiếp sản xuất, nhưng nhiều quá có bao nhiêu lãi chén hết. Bây giờ nhà máy số gián tiếp sản xuất còn nhiều quá.

Một điều nữa là một ngày có từ 12 đến 15% công nhân không đi làm. Thế là không tốt. 100 người mà từ 12 đến 15 người bỏ sản xuất thì ảnh hưởng tới dây chuyền sản xuất. Muốn tiến lên chủ nghĩa xã hội, phải khắc phục điểm đó.

Thường thường còn một số công nhân, đến 2 giờ mới đổi kíp, nhưng 1 giờ 45 phút hay 1 giờ 40 phút đã nghỉ việc. Như vậy là ăn bớt của Nhà nước, của công nhân, của nhà máy mất 10 phút, 15 phút. Nếu mỗi người nghỉ trước 6 phút thì 10 người là 1 tiếng, cứ thế tính cho nhiều người thì ảnh hưởng không tốt đến sản xuất. Như vậy là chưa phải thái độ làm chủ. Các nước anh em người ta làm sức máy phải chạy 100% từ lúc bắt đầu cho máy chạy đến khi khoá máy lại, không có giờ chết. Sản xuất 100% là đưa lại lợi cho Nhà nước 100%. Nhưng ta chạy có 70%, thế là 30% máy phải chết. Máy chết như vậy là hại trực tiếp đến nhà máy, đến các cô, các chú. Các cô, các chú phải cố gắng mới tiến lên chủ nghĩa xã hội được.

Một điểm nữa là trong các lớp học sản xuất, tiết kiệm, nhiều nhất là 70% công nhân tham gia, còn 30% công nhân không tham gia. Số người tham gia còn ít quá. Công nhân không tham gia không phải chỉ khuyết điểm ở công nhân mà còn khuyết điểm ở chỗ tổ chức hướng dẫn học tập nữa. Khai hội nhiều, học nhiều làm công nhân mệt mỏi là hại sản xuất, cả hai cần phải sửa chữa. Về phía cán bộ, cần tổ chức học tập cho tốt, nhẹ nhàng, có ích. Về phía công nhân cần tham gia, không tham gia là không tiến bộ.

Bác phê bình thêm một điểm nữa: nhà máy đang có hiện tượng tham ô lãng phí, mà nhất là lãng phí. Như vậy là thiệt cho ai? Thiệt cho công nhân, thiệt cho Nhà nước, thiệt cho nhân dân. Nếu chỉ giám đốc và cán bộ chống tham ô lãng phí, có làm nổi không? Phải có công nhân cùng làm. Các cô, các chú phải khắc phục, vì tham ô lãng phí là có tội với nhân dân, với Nhà nước. Tất cả cùng chống tham ô, lãng phí thì sẽ hết được.

Một điểm nữa cũng cần nói thêm: khi lao động có tiến bộ ít nhiều, là tốt, nhưng tiến bộ thì phải đề phòng tự mãn, chủ quan: dệt 15 mét vải, thấy làm được 18 mét, 20 mét thì cho là ổn rồi. Mình tiến bộ là tốt, nhưng so với các nước bạn thì còn kém xa.

Bác kể hai câu chuyện:

1. ở Liên Xô khi bắt đầu khôi phục kinh tế, chưa có ai giúp. ở nhà máy, công nhân vừa làm vừa học. Có một nữ công nhân thấy làm thế này thì hại sức khoẻ, vừa chậm vừa sản xuất được ít, phải làm sao Tổ quốc giàu mạnh, nước nhà tiến lên được chủ nghĩa xã hội, đời sống công nhân được cải thiện. Sau ít tháng, chị đề nghị tổ chức sắp xếp từ coi 2 máy đến 4 máy lên 6 máy, sau coi cả vòng máy và lúc đó chị được bầu là anh hùng. Tên chị là Vinôtơracôva. Kinh nghiệm này được phổ biến khắp nhà máy dệt Liên Xô, làm cho sức sản xuất tăng hàng triệu thước trong tất cả mọi nhà máy Liên Xô.

2. ở Trung Quốc có nữ công nhân 18 tuổi cũng học kinh nghiệm nước bạn, áp dụng cho hợp hoàn cảnh mình, hôm sau mức tăng lên. Kinh nghiệm được truyền khắp các nhà máy, số vải tăng hàng triệu thước. Tên chị là Hách Kiến Tú.

Các nước bạn như Liên Xô có Vinôtơracôva, Trung Quốc có Hách Kiến Tú, phụ nữ ta có làm được không? Ta có Liên Xô, Trung Quốc giúp đỡ. Nước bạn làm được, ta cũng làm được. Phải cố gắng cho nước ta có nhiều Vinôtơracôva và Hách Kiến Tú.

Đối với cán bộ:

Đây không nói riêng gì giám đốc, mà nói chung cán bộ đều tích cực, cố gắng, nhưng cũng có khuyết điểm.

- Một là không gần gũi anh chị em công nhân. Thế là quan liêu.
- Thấy nhà máy có thành tích thì chủ quan, tự mãn, không nhận rõ thành tích là của chung, cán bộ có góp một phần, nhưng công nhân nhiều hơn.
- Anh chị em công nhân phê bình góp ý kiến, cán bộ tiếp thu khó khăn, miễn cưỡng.
- Trong cán bộ phê bình và tự phê bình cũng kém. Cán bộ với công nhân, công nhân với công nhân, phê bình, tự phê bình cũng kém.

Đảng Lao động Việt Nam sở dĩ trưởng thành là nhờ có sự phê bình và tự phê bình. Phê bình và tự phê bình là một cách giúp nhau tiến bộ. Không phê bình và tự phê bình là không tiến bộ, không dân chủ.

- Có cất nhắc cán bộ phụ nữ nhưng chưa mạnh dạn, tức là còn phần nào chưa coi trọng trí tuệ, tài năng phụ nữ. Vậy phụ nữ phải làm sao cho người ta thấy phụ nữ giỏi, lúc đó cán bộ không cất nhắc, anh chị em công nhân sẽ cử mình lên.

Bây giờ sang nhiệm vụ chung của Đảng, Chính phủ và của nhân dân, cán bộ, của tất cả chúng ta là cố gắng hoàn thành tốt kế hoạch Nhà nước 1957. Trong kế hoạch có nông nghiệp, công nghiệp, thương nghiệp, giao thông vận tải, v.v.. Nhưng ở đây là nói thiết thực, trách nhiệm của giai cấp công nhân phải làm gì?

Các cô, các chú muốn hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước thì phải: tăng năng suất, tăng chất lượng, đồng thời phải hạ giá thành. Tóm lại: phải làm mau, làm tốt, làm rẻ, làm nhiều. Dệt vải ít mà tốt không đủ cho nhân dân dùng, nhà máy ít lãi; làm tốt rồi lại phải nhiều, nhưng nếu giá thành cao, nhân dân ít tiền mua thì được ít lãi, nên phải rẻ, làm rẻ nhưng xấu thì không có ích. Nên phải bảo đảm cả bốn điểm trên.

Muốn thực hành bốn điểm trên phải tiết kiệm, tiết kiệm thì giờ, nguyên vật liệu, máy móc. Phải nâng cao kỷ luật lao động. Tình trạng muốn làm thì làm, không muốn làm thì thôi, nghỉ sớm, không ốm cũng cáo ốm để nghỉ, đều là thiếu kỷ luật lao động. Bộ đội không có kỷ luật, đánh giặc nhất định thua; nhà máy không có kỷ luật lao động, không phải là nhà máy tốt. Kỷ luật lao động không phải Bác đưa ra hay ở đâu đưa đến, mà chính là các cô, các chú bàn bạc, thông qua, tự giác thi hành. Thông qua rồi, ai không theo không được.

Lại phải có chế độ trách nhiệm: giữ máy cho bền, cho sạch, phải lau chùi, không để máy chết. Tinh thần người chủ phụ trách việc gì phải làm cho tốt, cho đẹp việc ấy.

Chế độ làm khoán là một điều kiện của chủ nghĩa xã hội, nó khuyến khích người công nhân luôn luôn tiến bộ, cho nhà máy tiến bộ. Làm khoán là ích chung và lại lợi riêng. Công nhân sản xuất ra nhiều vải, cố gắng nhiều, hưởng được nhiều; làm khoán tốt thích hợp và công bằng dưới chế độ ta

hiện nay. Nếu người công nhân nào thiếu tinh thần trách nhiệm, thiếu kỷ luật lao động thì làm cho mau nhưng không tốt; như vậy là không đúng và làm khoán phải nâng cao số lượng, nhưng luôn luôn phải giữ chất lượng.

Cán bộ công nhân phải đoàn kết. Điều đó rất cần. Ta làm Cách mạng Tháng Tám thắng lợi, kháng chiến thành công, lúc ấy nhân dân và bộ đội ta lực lượng còn yếu, không súng, không tiền mà đánh thắng cũng là nhờ có đoàn kết. Khó như cách mạng, khó như kháng chiến mà đoàn kết còn thắng lợi, thì làm cho nhà máy tiến bộ có khó bằng cách mạng, bằng kháng chiến không? Công nhân già trẻ, nam nữ, Hoa kiều, Bắc Nam đoàn kết giúp đỡ nhau tiến bộ. Công nhân, cán bộ đoàn kết chịu trách nhiệm trước Đảng, cán bộ tốt, công nhân cũng tốt; cán bộ không tốt sẽ ảnh hưởng xấu đến công nhân.

Cán bộ kỹ thuật và hành chính phải đoàn kết, học hỏi lẫn nhau; cán bộ hành chính không biết kỹ thuật thì không làm tròn nhiệm vụ; ngược lại, cán bộ kỹ thuật không học chính trị cũng không làm tròn nhiệm vụ, không giúp đỡ cho công nhân được tốt, nhất là dưới chế độ dân chủ, người cán bộ nào cũng phải am hiểu chính trị.

Muốn nhà máy tiến bộ, muốn thật là đoàn kết phải dân chủ. Dân chủ là dân chủ chân chính, xây dựng, thật thà phê bình. Công nhân có quyền phê bình cán bộ, phê bình lẫn nhau. Thật thà phê bình là dân chủ chân chính, chứ không phải dân chủ quá trớn.

ở nhà máy có hơn 400 đảng viên Đảng Lao động Việt Nam; trên một vạn công nhân có 400 đảng viên. Như vậy cũng chưa nhiều, nhưng cũng không ít. Nếu những đảng viên làm tròn trách nhiệm của mình thì giúp cho sự tiến bộ nhà máy rất nhiều.

Nhà máy cũng có 400 đoàn viên thanh niên lao động, cũng còn ít. Nếu những đoàn viên thanh niên lao động làm tròn nhiệm vụ, cộng với 400 đảng viên tức 800 người thì giúp ích rất nhiều cho tiến bộ của nhà máy.

Nhà máy có một số bộ đội phục viên. Lúc kháng chiến, các cô, các chú đi đánh giặc, có truyền thống của quân đội ta là anh dũng xung phong, gan dạ, không sợ khổ, sợ khó, khắc phục mọi gian khổ như: Điện Biên Phủ, Hoà Bình và rất nhiều trận khác. Bây giờ các cô, các chú chuyển ngành, song phải giữ truyền thống anh dũng đó, cộng với đảng viên, thanh niên lao động, sẽ giúp cho nhà máy tiến bộ.

Nhà máy lại có một số anh chị em miền Nam là con em của Thành đồng Tổ quốc. Khi ở miền Nam, các cô, các chú không sợ giặc, không sợ gian khổ, bây giờ các cô, các chú phải giữ danh dự Thành đồng Tổ quốc, vì các cô, các chú là một bộ phận của Thành đồng Tổ quốc, phải phát huy truyền thống anh dũng đó trong sản xuất.

Nhà máy còn có công đoàn. Công đoàn là trường học tiến lên chủ nghĩa xã hội, tiến lên chủ nghĩa cộng sản. Công đoàn sẽ giáo dục cho công nhân nam nữ biết quản lý nhà máy của mình. Chúng ta có hơn 7.000 đoàn viên công đoàn. Nếu các cô, các chú làm hết nhiệm vụ sẽ đẩy mạnh đà tiến lên của nhà máy.

Nói tóm lại: đảng viên, đoàn viên thanh niên lao động, đoàn viên công đoàn, bộ đội phục viên, cán bộ công nhân miền Nam là những chiến sĩ cần phải gương mẫu, cần đẩy mạnh sự tiến bộ của nhà máy, cần làm đầu tàu trong sản xuất, tiết kiệm. Làm được như vậy sẽ hoàn thành tốt vượt mức kế hoạch Nhà nước năm nay, làm tròn nhiệm vụ của Đảng, Chính phủ và nhân dân, góp phần thiết thực vào công cuộc củng cố miền Bắc, làm hậu thuẫn vững chắc cho miền Nam, đấu tranh thống nhất nước nhà.

Chúc các cô, các chú giữ đúng lời hứa và nhờ các cô, các chú chuyển lời Bác hỏi thăm anh chị em bận sản xuất không đến đây được.

Nói ngày 24-4-1957.

Sách *Nam Hà làm theo lời Bác,*
Ban nghiên cứu lịch sử Đảng
Nam Hà, 1976, tr. 36-49.

NÓI CHUYỆN VỚI CÁN BỘ TỈNH NAM ĐỊNH

Bác thay mặt Đảng và Chính phủ gửi lời thăm các cô, các chú cán bộ xã, huyện, tỉnh Nam Định.

Cán bộ, đảng viên và nhân dân Nam Định trong kháng chiến đã có truyền thống chiến đấu anh dũng, ngày nay, trong hoà bình cũng phải giữ vững truyền thống tốt đẹp ấy mà trước hết là cán bộ, đảng viên phải gương mẫu giữ vững truyền thống ấy.

Cán bộ, đảng viên phải *nâng cao chí khí chiến đấu, nâng cao lòng tin tưởng.* Trong kháng chiến rất khó khăn nếu chí khí chiến đấu của bộ đội, cán bộ, nhân dân mà sụt thì sẽ thất bại... Muốn có chí khí chiến đấu thì trước hết phải có lòng tin tưởng: tin tưởng vào sự nghiệp cách mạng của Đảng, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Trung ương, tin tưởng vào đường lối, chính sách của Đảng, tin tưởng vào sự cố gắng của bản thân, tin tưởng vào lực lượng của nhân dân, tin tưởng vào thắng lợi cuối cùng nhất định về ta.

Tất cả cán bộ, đảng viên phải giữ tính kỷ luật, tính tổ chức. Nhớ rằng không có việc gì làm ngoài tổ chức, ngoài kỷ luật mà thành công. Từ trước tới nay, Đảng ta gặp rất nhiều khó khăn, nhưng Đảng ta vẫn phát triển được là nhờ có tính tổ chức, tính kỷ luật. Trong dịp Tết có chỉ thị nghỉ 3 ngày, nhưng có đồng chí nghỉ tới 4,5 ngày, có người nghỉ tới 10 ngày, như thế là kém tính kỷ luật, tính tổ chức. Tóm lại phải đoàn kết chặt chẽ, phải nâng cao chí khí chiến đấu, nâng cao lòng tin tưởng; có tính kỷ luật, tính tổ chức, như thế chưa đủ còn phải

kiên nhẫn tức là phải chịu khó, chịu khổ, dẻo dai. Ví dụ: ở nơi có đạo Thiên Chúa, đồng bào bị bọn phản động lừa bịp, đe doạ; nếu không kiên nhẫn tuyên truyền giải thích thì không giác ngộ được đồng bào. Cần nhận rõ: nhân dân ta bất kỳ lương hay giáo đều tốt cả, nhưng hiện nay trong đồng bào theo đạo Thiên Chúa có bọn lợi dụng tôn giáo chia rẽ, lừa bịp, đe doạ nên tạm thời chí khí đấu tranh của đồng bào có bị mờ đi, nếu ta kiên nhẫn thì sẽ giác ngộ, tranh thủ được đồng bào. Cách mạng không phải làm một buổi, một tháng, một năm mà xong được. ở đây không có đồng chí nào già hơn Bác, Bác năm nay ngoài 60 tuổi mà vẫn kiên nhẫn công tác, nếu Bác cũng nghỉ thì ai làm gương cho các cô, các chú?

Nước ta còn tạm chia làm hai miền: ở miền Bắc đang kiến thiết khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá tiến dần lên chủ nghĩa xã hội, bọn Mỹ - Diệm không muốn ta thành công, nó tìm mọi cách để phá như tuyên truyền xuyên tạc nói xấu ta, tung tay chân vào trong đoàn thể, cơ quan, vào xí nghiệp, vào nông thôn để phá ta. ở miền Nam, chúng in lại báo *Nhân văn*, nói trên đài phát thanh để phản tuyên truyền ta, lừa gạt đồng bào miền Nam, gây nghi ngờ đối với miền Bắc. Chúng còn lợi dụng bọn phản động đội lốt tôn giáo gây chia rẽ trong nhân dân. Vì vậy các cô, các chú phải *luôn luôn nâng cao cảnh giác đối với âm mưu của bọn phá hoại.*

Chúng ta phải tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, xây dựng kinh tế dân chủ nhân dân tiến dần lên chủ nghĩa xã hội như Liên Xô, Trung Quốc, tức là thực hiện lối làm ăn tập thể, cùng làm chung hưởng chung, nông thôn ta cũng sẽ tiến lên như thế. Muốn thế phải tổ chức tổ đổi công là hình thức thấp nhất, rồi tiến lên hợp tác xã nông nghiệp, từ hợp tác xã nhỏ phát triển thành hợp tác xã to dùng máy móc trong nông nghiệp. Tiến lên chủ nghĩa xã hội mau hay chậm không phải là do Bác, do Trung ương mà do các cô, các chú có chịu khó giải thích cho nông dân hiểu không, *có chú ý tổ chức tổ đổi công không?* Phải giải thích cho nông dân nhìn xa thấy rộng,

thấy rõ tương lai tươi sáng sau này, không nên suy tị sào ruộng, góc trâu, phải có tinh thần hữu ái tương trợ lẫn nhau, nếu các cô, các chú nói cho nông dân hiểu như Bác nói với các cô, các chú hôm nay thì mọi việc nhất định giải quyết được tốt.

Cuối cùng Bác nhắc lại *phải đoàn kết. Đoàn kết từ trên xuống dưới, từ trong ra ngoài, cán bộ cũ, mới đoàn kết, đảng viên cũ, mới đoàn kết, lương giáo đoàn kết.* Các cô, các chú phải cố gắng làm thế nào Nam Định có những xã kiểu mẫu, có huyện kiểu mẫu tiến lên thành tỉnh kiểu mẫu. Nếu được như thế là các cô, các chú có công to với Đảng, Chính phủ. Bác hứa trước sẽ đề nghị với Đảng và Chính phủ khen thưởng.

Khởi đầu cách mạng, lực lượng ta rất ít, đế quốc khủng bố dã man, hoạt động rất khó khăn nhưng do lòng tin tưởng, do đoàn kết phấn đấu nên đã thành công; ngày nay chúng ta có lực lượng to lớn của Đảng, của Mặt trận, của nhân dân. Nếu ta biết *nắm vững đường lối, chính sách của Đảng, luôn luôn tin tưởng, đoàn kết phấn đấu* thì khó khăn mấy cũng sẽ vượt qua được.

Bác mong các cô, các chú mạnh khoẻ, phấn khởi, quyết tâm làm tốt mọi nhiệm vụ và Bác nhờ các cô, các chú chuyển lời thăm của Bác đến các đồng chí và đồng bào trong tỉnh.

Nói ngày 24-4-1957.

Sách *Nam Hà làm theo lời Bác,*
Ban nghiên cứu lịch sử Đảng
Nam Hà, 1976, tr. 50-54.

LỜI KÊU GỌI NHÂN DỊP 1-5

Thưa đồng bào yêu quý,

Hôm nay, nhân dân ta cùng với nhân dân lao động thế giới vui vẻ chúc mừng 1-5 trong bầu không khí thắng lợi.

Các nước trong phe xã hội chủ nghĩa và dân chủ nhân dân do Liên Xô và Trung Quốc làm trụ cột, đoàn kết ngày thêm chặt chẽ. Lực lượng hoà bình thế giới ngày càng mạnh thêm. Phong trào giải phóng dân tộc ngày càng sôi nổi.

Trong năm qua, phe đế quốc đã thất bại ở Hunggari, ở Ai Cập và ở nơi khác. Nhưng hiện nay chúng vẫn tìm cách khiêu khích, phá hoại và âm mưu gây chiến tranh. Nhân dân ta và nhân dân thế giới yêu chuộng hoà bình phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, phải luôn luôn sẵn sàng phá tan mọi âm mưu mới của chúng.

Phe xã hội chủ nghĩa và lực lượng hoà bình dân chủ trên thế giới ngày càng đoàn kết, thì hoà bình nhất định thắng lợi.

*
* *

Riêng về Việt Nam ta, từ ngày hoà bình lập lại, nhân dân ta đã cố gắng nhiều và đã thu được nhiều thành tích trong công cuộc củng cố miền Bắc và đấu tranh thống nhất nước nhà.

Miền Bắc đã giải phóng khỏi ách thực dân và phong kiến. Chúng ta đang ra sức khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá, củng cố quốc phòng, *những thành tích của nhân dân ta là căn bản.*

Chúng ta đang ra sức sửa chữa những sai lầm trong cải cách ruộng đất và chỉnh đốn tổ chức. Do nhân dân ta tốt, cán bộ ta tận tuỵ, bước 1 sửa sai đã thu được kết quả khá. Chúng ta nhất định sửa chữa tốt những sai lầm vừa qua, để hoàn thành tốt cải cách ruộng đất.

ở miền Nam, mặc dầu đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng ra sức khủng bố, đàn áp, chúng sẽ không bao giờ làm yếu được tinh thần yêu nước, yêu hoà bình thống nhất của đồng bào ta. Nhân dân lao động và đồng bào ta ở miền Nam vẫn tiếp tục đấu tranh kiên quyết và bền bỉ, mở rộng mặt trận đoàn kết chống Mỹ - Diệm, đòi tự do dân chủ, cải thiện dân sinh, chống âm mưu tăng cường quân bị, chuẩn bị chiến tranh.

Cuộc đấu tranh của nhân dân ta để lập lại quan hệ bình thường Nam Bắc, đòi thi hành Hiệp định Giơnevơ, thống nhất nước nhà, là *một cuộc đấu tranh cách mạng lâu dài và gian khổ, song nhất định thắng lợi.*

Trên con đường tiến lên của cuộc đấu tranh cách mạng, chúng ta có những điều kiện thuận lợi, nhưng cũng có nhiều khó khăn, cũng như trong công tác chúng ta không hoàn toàn tránh khỏi khuyết điểm. *Nhưng khó khăn, khuyết điểm đó là tạm thời.* Chúng ta đoàn kết nhất trí, cả nước một lòng, thì khó khăn nhất định khắc phục được, khuyết điểm nhất định sửa chữa được. *Thắng lợi cuối cùng nhất định về tay ta.*

*
* *

Năm nay, nhiệm vụ quan trọng nhất của Đảng, Chính phủ và nhân dân ta là phải tập trung lực lượng *thực hiện tốt kế hoạch Nhà nước năm 1957* nhằm căn bản khôi phục kinh tế, đặt nền tảng tốt để tiến lên. Hoàn thành tốt kế hoạch đó tức là tiến thêm một bước củng cố miền Bắc, làm cho miền Bắc trở nên cơ sở ngày càng vững mạnh cho cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà.

Muốn hoàn thành tốt kế hoạch Nhà nước, thì mỗi người chúng ta *phải ra sức tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm.*

Tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm là hai việc then chốt để khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá, để cải thiện dần đời sống của nhân dân, để củng cố miền Bắc, tranh thủ miền Nam, để tăng cường lực lượng đấu tranh thống nhất nước nhà.

Tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm là hai việc cần thiết nhất để phát triển chế độ dân chủ nhân dân tiến dần lên chủ nghĩa xã hội.

Để đẩy mạnh tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm, mỗi người chúng ta phải nhận rõ: lao động là *một nghĩa vụ thiêng liêng* của mỗi người công dân đối với Tổ quốc. Ai cũng phải tuỳ khả năng mình mà tự nguyện tự giác tham gia lao động, góp phần xây dựng nước nhà.

Mỗi người chúng ta phải nhận rõ: lao động - lao động chân tay và lao động trí óc - *đều là vẻ vang, đáng quý.* Chúng ta phải chống tư tưởng xem khinh lao động.

Các xí nghiệp, các cơ quan, các trường học, các đoàn thể... cần phải *tăng cường kỷ luật lao động,* nâng cao tinh thần trách nhiệm, chống mọi hành động tự do chủ nghĩa và dân chủ quá trớn.

Nếu đại đa số nhân dân ra sức sản xuất và tiết kiệm, mà có kẻ không ra sức lao động lại đầu cơ tích trữ, ăn cắp của công, hoặc lãng phí công sức và của cải của nhân dân, thì sản xuất và tiết kiệm sẽ bị ảnh hưởng không tốt. Vì vậy, *chống đầu cơ tích trữ, chống tham ô lãng phí* cũng là một nhiệm vụ chung của cán bộ và nhân dân.

Nhân dân ta sẵn có truyền thống tốt đẹp là lao động cần cù, sinh hoạt giản dị, lại có tinh thần yêu nước nồng nàn. Chúng ta cần phát huy truyền thống và tinh thần ấy. Cán bộ phải ra sức tuyên truyền giải thích và làm gương mẫu. Khi mỗi một đồng bào đều hiểu rằng tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm tức là yêu nước, tức là ích nước lợi nhà, thì phong

trào ấy nhất định sẽ lan rộng ăn sâu, nhất định sẽ thành công tốt đẹp.

*
* *

Nhân dịp này, tôi xin thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái gửi lời:

- Khen ngợi các anh hùng lao động, chiến sĩ thi đua và anh chị em công nhân đang hăng hái thực hiện kế hoạch Nhà nước năm 1957.
- Khen ngợi các cán bộ và bà con nông dân đang đẩy mạnh sửa sai kết hợp với tăng gia sản xuất ở nông thôn.
- Khen ngợi cán bộ lao động trí óc đang ra sức đóng góp tài năng vào công cuộc khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá của nước nhà.
- Hỏi thăm đồng bào lao động chân tay và lao động trí óc ở miền Nam đang đấu tranh anh dũng chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng.
- Chúc mừng kiều bào lao động nước ngoài.
- Chúc mừng nhân dân lao động các nước anh em, các nước láng giềng và các nước trên thế giới.

Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh muôn năm!

Báo *Nhân dân*, số 1150,
ngày 1-5-1957.

NÓI CHUYỆN TẠI HỘI NGHỊ CHỈNH HUẤN CÁN BỘ TRUNG, CAO CẤP TRONG QUÂN ĐỘI

Các đồng chí,

Hội nghị Trung ương lần thứ 12 vừa qua đã nhận định quân đội ta từ ngày hoà bình lập lại đến nay đã giữ vững và phát huy truyền thống cách mạng tốt đẹp của mình, đã làm tròn những nhiệm vụ của Đảng và Chính phủ giao cho, đã đạt được thành tích lớn về mọi mặt, bước đầu đã đặt được cơ sở tốt cho việc tiến lên chính quy hoá, hiện đại hoá. Được như vậy là nhờ sự lãnh đạo sáng suốt của Trung ương Đảng và Chính phủ, nhờ sự chỉ đạo đúng đắn của Tổng quân uỷ, nhờ sự ủng hộ nhiệt tình của nhân dân, nhờ sự tích cực cố gắng của tất cả cán bộ và chiến sĩ, của toàn đảng bộ trong quân đội; Trung ương đã tỏ lời khen ngợi chung cả quân đội. Các đồng chí là những cán bộ cao cấp và trung cấp, đã đóng góp phần công sức đáng kể vào thành tích ấy của quân đội. Vậy hôm nay Bác có lời khen ngợi tất cả các đồng chí.

Sau một tháng Hội nghị, các đồng chí đã nghiên cứu kỹ nghị quyết của Trung ương về xây dựng quân đội, củng cố quốc phòng. Các đồng chí đã tiến hành phê bình và tự phê bình thẳng thắn, nghiêm chỉnh. Tổng quân uỷ rất chú ý lắng nghe ý kiến anh em, tiếp thu những điểm đúng, giải thích những điểm sai và nhận xét sơ bộ một số ưu điểm, khuyết điểm của cán bộ. Các đồng chí đã đi tới phân rõ đúng, sai trên một số vấn đề lớn, đã hoàn toàn nhất trí với Trung ương về mọi vấn đề nêu ra trong nghị quyết, đã thấy được một số ưu điểm và khuyết điểm của bản thân mình. Do đó đã củng

cố được thêm lập trường, quan điểm giai cấp vô sản của mỗi người, đã nâng cao được lòng tin tưởng ở sự lãnh đạo của Đảng, tạo điều kiện tốt để tăng cường đoàn kết nhất trí trên, dưới - một điều quan trọng nhất để bảo đảm mọi sự thành công của quân đội. Đó là kết quả tốt đẹp của sinh hoạt dân chủ, của phê bình và tự phê bình đúng đắn trong Đảng. Bác vui lòng thay mặt Trung ương khen ngợi kết quả của Hội nghị.

Trên con đường phát triển cách mạng của mình, Đảng ta, quân đội ta cũng như mỗi đồng chí chúng ta luôn luôn có ưu điểm và không tránh khỏi có khuyết điểm. Chỉ có không ngừng đấu tranh, phê bình và tự phê bình, nhận rõ đúng, sai, phát huy cái đúng, khắc phục cái sai, mới có thể làm cho mình, cho Đảng, cho cách mạng tiến bộ mãi.

Chúng ta đã đạt được những thành tích lớn, nhưng nhiệm vụ trước mắt còn rất nặng nề. Năm nay, chúng ta phải sửa sai cho tốt, căn bản hoàn thành khôi phục kinh tế ở miền Bắc, chuẩn bị đi vào giai đoạn mới để củng cố miền Bắc tiến dần lên chủ nghĩa xã hội, đồng thời phải tiếp tục cuộc đấu tranh giành thống nhất nước nhà bằng phương pháp hoà bình và phải sẵn sàng đề phòng mọi âm mưu của địch. Nói riêng về xây dựng quân đội, củng cố quốc phòng, năm nay, một mặt phải tiếp tục thực hiện kế hoạch huấn luyện cho quân đội, một mặt phải chuẩn bị thực hiện các chế độ chính quy và phải nghiên cứu giải quyết dần các vấn đề củng cố hậu phương. Đó là nhiệm vụ rất to lớn, rất quan trọng của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta. Thực hiện những nhiệm vụ ấy, chúng ta có những thuận lợi căn bản, nhất định sẽ làm được, nhưng cũng có rất nhiều khó khăn. Trước cuộc đấu tranh cách mạng to lớn trong giai đoạn hiện nay, trước những nhiệm vụ nặng nề phức tạp, trong Đảng ta, quân đội ta, bên cạnh những tư tưởng tốt và tích cực ngày càng được củng cố và phát triển, không khỏi có những nhận thức và tư tưởng

mơ hồ lệch lạc, chúng ta phải đấu tranh khắc phục mới đẩy mạnh được bước tiến của cách mạng.

Để khắc phục mọi khó khăn, hoàn thành những nhiệm vụ nặng nề trước mắt, vấn đề quan trọng nhất của quân đội ta năm nay, theo như Trung ương đã quyết định, là phải tiến hành chỉnh huấn chính trị, nâng cao trình độ giác ngộ chính trị của toàn quân lên một bước mới; tiến hành phê bình và tự phê bình, khắc phục những nhận thức, tư tưởng mơ hồ lệch lạc; tiến tới một bước làm cho trình độ chính trị, tư tưởng của quân đội phù hợp với yêu cầu của nhiệm vụ cách mạng nói chung và nhiệm vụ xây dựng quân đội nói riêng. Tiến hành chỉnh huấn phải nắm vững phương châm giáo dục nâng cao tư tưởng vô sản, khắc phục tư tưởng sai lầm, biểu dương ưu điểm, sửa chữa khuyết điểm bằng cách kiên nhẫn giáo dục thuyết phục, phát huy tinh thần tự giác của mỗi người. Phải đạt được mục đích tăng cường đoàn kết nhất trí trong Đảng, trong quân đội. Cán bộ phải học tập, phê bình và tự phê bình nghiêm chỉnh để cho mình tiến bộ và làm gương cho chiến sĩ.

Mong rằng các đồng chí sẽ tiếp tục cố gắng làm tròn nhiệm vụ năm nay, Bác chờ đợi kết quả tốt đẹp của cuộc chỉnh huấn toàn quân năm nay và chờ đợi những thành tích mới của quân đội ta, của các đồng chí về mọi mặt.

Chúc các đồng chí mạnh khoẻ, tiến bộ và gửi lời hỏi thăm tất cả cán bộ và chiến sĩ.

Nói ngày 16-5-1957.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.73-75.

LỜI CHÀO MỪNG CHỦ TỊCH VÔRÔSILỐP TẠI SÂN BAY GIA LÂM

Thưa đồng chí Chủ tịch thân mến,
Thưa các đồng chí trong Đoàn,
Hôm nay, nhân dân Việt Nam vô cùng sung sướng được đón tiếp đồng chí, vị lãnh tụ Nhà nước Liên Xô, đến thăm Việt Nam và mang đến cho nhân dân Việt Nam tình thân ái của nhân dân Liên Xô anh em.
Tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Đảng Lao động Việt Nam nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí.
Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Liên Xô vĩ đại, nhân dân lao động Liên Xô đã làm cách mạng xã hội chủ nghĩa thành công, hiện đang tiến mạnh trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa cộng sản và soi sáng con đường giải phóng cho giai cấp lao động và các dân tộc bị áp bức toàn thế giới.
Nhân dân Việt Nam đã đi theo đúng con đường sáng sủa ấy, nhờ vậy mà đã làm Cách mạng Tháng Tám thành công, đã kháng chiến thắng lợi, đã giành lại độc lập tự do cho toàn miền Bắc Việt Nam.
Từ ngày hoà bình được lập lại ở Đông Dương, Liên Xô cùng với Trung Quốc và các nước anh em khác đã khẳng khái giúp đỡ nhân dân Việt Nam trong công cuộc khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá của mình.
Nhân dân Việt Nam vô cùng biết ơn nhân dân, Chính phủ và Đảng Cộng sản Liên Xô.
Thưa đồng chí Chủ tịch,

Nhân dân Việt Nam yêu mến đồng chí lắm, vì đồng chí là đại biểu cho nhân dân Liên Xô vĩ đại, đồng chí suốt đời phấn đấu cho Đảng, cho giai cấp, cho nhân dân Liên Xô, phấn đấu cho tương lai tươi đẹp của loài người.
Nhân dân Việt Nam yêu mến đồng chí lắm, vì việc đồng chí đến thăm Việt Nam chắc chắn sẽ phát triển và củng cố thêm mãi tình nghĩa anh em giữa hai dân tộc Việt - Xô và điều đó sẽ xúc tiến thêm nữa sự nghiệp giữ gìn hoà bình ở Đông - Nam á và trên thế giới.
Tình hữu nghị vững chắc không gì lay chuyển được giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Liên Xô muôn năm!
Liên Xô vĩ đại muôn năm!
Tình đoàn kết giữa các nước xã hội chủ nghĩa và giữa các nước yêu chuộng hoà bình thế giới muôn năm!
Chủ tịch Vôrôsilốp mạnh khoẻ và sống lâu!
Hoà bình thế giới muôn năm!

Đọc ngày 20-5-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1169,
ngày 21-5-1957.

DIỄN VĂN CHÚC MỪNG CHỦ TỊCH VÔRÔSILỐP TRONG TIỆC CHIÊU ĐÃI

Thưa đồng chí Chủ tịch thân mến,
Thưa các đồng chí Liên Xô,
Thưa các bạn và các đồng chí,

Hôm nay, chúng ta được cùng đồng chí Chủ tịch Vôrôsilốp và các đồng chí trong Đoàn sum họp một nhà, thật là vô cùng sung sướng!

Suốt 60 năm, đồng chí Vôrôsilốp đã đấu tranh anh dũng, góp phần to lớn với Đảng Cộng sản trong việc lãnh đạo Cách mạng Tháng Mười thắng lợi, trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc Liên Xô, trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa cộng sản.

Là một trong những lãnh tụ yêu quý nhất của nhân dân Liên Xô, đồng chí Vôrôsilốp cũng là một trong những người bạn kính mến nhất của nhân dân Việt Nam. Tôi trân trọng thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Đảng Lao động Việt Nam nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí Chủ tịch và các đồng chí trong Đoàn.

Dưới ngọn cờ chủ nghĩa Mác - Lênin, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản vĩ đại, nhân dân Liên Xô đã thắng lợi vẻ vang trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội và đang tiến mạnh trên con đường xây dựng chủ nghĩa cộng sản.

Con đường thắng lợi của nhân dân Liên Xô đã và đang giúp nhiều dân tộc tự giải phóng mình khỏi ách nô lệ và tiến dần lên chủ nghĩa xã hội. Vì vậy, 40 năm trước đây, chỉ có Liên Xô là nước xã hội chủ nghĩa, mà ngày nay chủ nghĩa xã hội đã thành một hệ thống thế giới, gồm 900 triệu người đoàn kết

một lòng. Và hệ thống ấy đang phát triển mãi. Phong trào dân tộc giải phóng cũng ngày càng lên cao. Nhiều nước trước đây sống dưới ách đế quốc thực dân, ngày nay đã trở nên những nước độc lập.

Suốt 40 năm nay, Liên Xô không ngừng phấn đấu cho hạnh phúc của loài người, cho nguyên tắc chung sống hoà bình. Và ngày nay, Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa đã trở nên thành trì của hoà bình thế giới.

Riêng đối với nhân dân Việt Nam, ánh sáng của Cách mạng Tháng Mười đã giúp cho Cách mạng Tháng Tám thành công, giúp cho kháng chiến thắng lợi. Ngày nay nhân dân Việt Nam đang ra sức củng cố miền Bắc, tranh thủ miền Nam, đấu tranh thống nhất nước nhà bằng phương pháp hoà bình.

Với tinh thần quốc tế cao cả, với tình thương yêu anh em, Liên Xô và cùng với Liên Xô là Trung Quốc và các nước anh em khác hết lòng giúp đỡ Việt Nam về mọi mặt. Với sự cố gắng của bản thân mình, cộng với sự giúp đỡ vô tư ấy, nhân dân Việt Nam quyết vượt mọi khó khăn để xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Thưa đồng chí Chủ tịch,

Việc đồng chí đi thăm Trung Quốc, Nam Dương và Việt Nam lại chứng tỏ một lần nữa tình hữu nghị giữa các nước xã hội chủ nghĩa, giữa các nước yêu chuộng hoà bình ngày càng phát triển, càng củng cố. Tương lai của hoà bình và tiến bộ, tương lai của loài người thật tươi sáng. Sự nghiệp của đồng chí thật vẻ vang.

Tôi đề nghị chúng ta cùng nâng cốc:

Chúc tình hữu nghị thắm thiết giữa hai nước Việt - Xô bền vững muôn năm!

Chúc đại gia đình xã hội chủ nghĩa mà Liên Xô là anh cả, đoàn kết muôn năm!

Chúc các lực lượng hoà bình và dân chủ trên thế giới phát triển không ngừng!

Chúc nhân dân, Chính phủ và Đảng Cộng sản Liên Xô vĩ đại muôn năm!
Chúc đồng chí Chủ tịch Vôrôsilốp mạnh khoẻ và sống lâu!
Chúc các đồng chí Liên Xô mạnh khoẻ và tiến bộ!

Đọc ngày 20-5-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1169,
ngày 21-5-1957.

DIỄN VĂN TẠI TIỆC CHIÊU ĐÃI CỦA CHỦ TỊCH K.E. VÔRÔSILỐP

Thưa đồng chí Chủ tịch Vôrôsilốp thân mến,
Thưa các đồng chí Liên Xô thân mến,
Thưa các bạn và các đồng chí,

Hôm nay chúng tôi rất sung sướng lại được cùng với các đồng chí và các bạn để hoan nghênh Chủ tịch Vôrôsilốp và các đồng chí Liên Xô.

Đối với nhân dân Việt Nam, mấy ngày qua là những ngày vô cùng vui vẻ, mọi người đều hướng về Thủ đô Hà Nội, vui mừng phấn khởi hoan nghênh đồng chí Vôrôsilốp, vị cách mạng lão thành, vị lãnh tụ của Nhà nước Liên Xô vĩ đại, người bạn rất thân thiết của nhân dân Việt Nam. Sự vui mừng phấn khởi đó là do mối tình hữu nghị thắm thiết giữa nhân dân hai nước chúng ta. Tình hữu nghị ấy ngày càng phát triển, củng cố và đời đời bền vững.

Quan hệ giữa Liên Xô, Trung Quốc và Việt Nam cũng như giữa các nước trong phe xã hội chủ nghĩa là dựa trên nguyên tắc bình đẳng và tôn trọng chủ quyền của nhau, trên sự hợp tác anh em theo tinh thần quốc tế vô sản, cùng chung một lý tưởng hoà bình, dân chủ và xã hội chủ nghĩa. Xuất phát từ những nguyên tắc ấy, Liên Xô luôn luôn ra sức giúp đỡ nhân dân Việt Nam một cách vô tư, khảng khái. Sự giúp đỡ của Liên Xô đã có tác dụng rất quan trọng trong công cuộc khôi phục kinh tế và phát triển văn hoá của Việt Nam. Các đồng chí chuyên gia Liên Xô sang giúp nhân dân Việt

Nam đã tỏ rõ tinh thần quốc tế cao cả, khắc phục khó khăn, quyết tâm truyền lại cho cán bộ Việt Nam những kiến thức, kinh nghiệm quý báu và kỹ thuật tiên tiến. Nhân dân Việt Nam nhiệt liệt hoan nghênh tinh thần làm việc và gương hy sinh tận tuỵ của các đồng chí chuyên gia Liên Xô.

Nhân dân Việt Nam rất quý trọng tình hữu nghị của Liên Xô, Trung Quốc và các nước anh em khác, vì nó góp phần đảm bảo thắng lợi cho nhân dân Việt Nam trong công cuộc xây dựng một đời sống mới và đấu tranh cho thống nhất Tổ quốc của mình.

Nhân dân Việt Nam rất coi trọng sự đoàn kết giữa các nước xã hội chủ nghĩa và các nước á - Phi đang đấu tranh cho độc lập dân tộc, hoà bình thế giới và chủ nghĩa xã hội. Cuộc đấu tranh ấy nhất định sẽ thắng lợi vì chúng ta đoàn kết nhất trí và vì có Liên Xô và Trung Quốc dẫn đầu.

Tôi đề nghị nâng cốc:

Chúc sức khoẻ của đồng chí Chủ tịch Vôrôsilốp và các đồng chí Liên Xô.

Chúc tình hữu nghị anh em giữa các nước xã hội chủ nghĩa, đứng đầu là Liên Xô và Trung Quốc, đời đời bền vững.

Chúc tình đoàn kết ngày càng phát triển giữa các nước xã hội chủ nghĩa và các nước á - Phi.

Chúc hoà bình thế giới ngày càng bền vững.

Đọc ngày 23-5-1957.

Báo *Nhân dân,* số 1172,
ngày 24-5-1957.

DIỄN VĂN TRONG BUỔI TIỄN CHỦ TỊCH VÔRÔSILỐP

Thưa đồng chí Chủ tịch thân mến,
Thưa các đồng chí,

Tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Đảng Lao động Việt Nam kính chúc đồng chí Chủ tịch và các vị trong Đoàn lên đường mạnh giỏi.

Ngày giờ đồng chí ở lại Việt Nam tuy ngắn ngủi, nhưng đồng chí đã tiếp xúc với nhiều công nhân, nông dân, trí thức và đủ các tầng lớp nhân dân Việt Nam. Đồng chí đã thấy rõ thêm ý chí phấn đấu và tinh thần lao động của mọi người. Đồng chí đã có những lời ân cần khuyến khích mọi người. Và đồng chí thêm tin chắc rằng nhân dân Việt Nam nhất định sẽ thắng lợi trong công cuộc xây dựng kinh tế, thống nhất nước nhà và tiến dần lên chủ nghĩa xã hội.

Trong những ngày đồng chí ở lại Việt Nam, nhân dân Việt Nam được thấy và nghe đồng chí càng thêm yêu mến đồng chí, càng thêm yêu mến nhân dân Liên Xô và càng tin tưởng sâu sắc rằng nhân dân Liên Xô nhất định thành công vẻ vang trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa cộng sản và bảo vệ hoà bình.

Hôm nay, đồng chí Chủ tịch và các vị trong Đoàn từ giã Việt Nam để về nước thì nhân dân Việt Nam chúng tôi càng thêm quyến luyến, song chúng tôi biết rằng: Từ Hà Nội đến Mátxcơva tuy đi qua bốn nước và cách xa hơn một vạn cây số, song đồng chí vẫn không rời đại gia đình xã hội chủ nghĩa của chúng ta. Bất kỳ đến đâu, đồng chí Chủ tịch và các đồng chí

trong Đoàn vẫn gặp anh em, con cháu, bà con và bầu bạn thân yêu. Thật là:

Quan sơn muôn dặm một nhà,
Vì trong bốn biển đều là anh em.

Khi đến thăm Việt Nam, đồng chí đã mang lại cho nhân dân Việt Nam mối tình thân ái nồng nàn của nhân dân Liên Xô anh em.

Nay đồng chí trở về, chúng tôi trân trọng xin đồng chí nhận lấy và nhờ đồng chí chuyển lòng biết ơn và tình yêu mến của nhân dân Việt Nam cho nhân dân, Chính phủ và Đảng Cộng sản Liên Xô vĩ đại.

Sau nữa, tôi xin gửi cho các cháu thanh niên và nhi đồng Liên Xô nhiều cái hôn và lời chúc vui vẻ, mạnh khoẻ, học tập tốt, lao động tốt, tiến bộ nhiều.

Chúc đồng chí Chủ tịch và các vị trong Đoàn đi đường bình an mạnh khoẻ.

Chủ tịch Vôrôsilốp muôn năm!

Tình hữu nghị giữa hai nước Việt - Xô muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Đọc ngày 24-5-1957.

Báo *Nhân dân,* số 1173,
ngày 25-5-1957.

NÓI CHUYỆN VỚI CÁN BỘ, CÔNG NHÂN NHÀ MÁY XI MĂNG HẢI PHÒNG

Nhà máy xi măng Hải Phòng trước đây là của thực dân. Bây giờ là của các cô, các chú. Người công nhân trước đây là người làm thuê cho tư bản. Bây giờ là người làm chủ đất nước. Phải xứng đáng với vai trò của mình.

Đảng và Chính phủ rất thông cảm với những khó khăn của nhà máy, những khó khăn của công nhân, như thiếu bao xi măng, thiếu công việc làm... Khó khăn của nhà máy cũng là khó khăn chung của đất nước sau chiến tranh và sau bao năm bị đế quốc, phong kiến vơ vét, bóc lột đến tận xương tuỷ.

Muốn khắc phục khó khăn đó, phải chịu khó chịu khổ, ra sức lao động sản xuất để cải thiện dần đời sống. Công cuộc xây dựng lại đất nước ngày nay như đào một cái giếng uống nước, trồng cái cây ăn quả: Người đào giếng phải chịu khát rồi mới có nước. Người trồng cây phải cố gắng vun trồng thì cây mới chóng có quả.

Vì sao bây giờ lương còn ít, đời sống còn khó khăn? Có phải vì Bác, vì các cô, các chú không? Chính là vì thực dân Pháp bóc lột nhân dân mình, nhất là bóc lột công nhân. Ta kháng chiến đánh đuổi được nó đi. Nhưng "không ăn thì đạp đổ", nó đã mang theo máy móc đi, mang đi không được thì nó phá.

Thế là đế quốc rút đi còn để lại cho chúng ta nghèo, nạn thất nghiệp và bệnh tật... Bây giờ ai giải quyết cái đó? Chính là các cô, các chú ở đây và công nhân các nơi cùng toàn thể nhân dân. Các cô, các chú cứ ngồi mà kêu Đảng, kêu Bác Hồ thì thật không phải.

Đảng và Bác cũng chỉ là lãnh đạo các cô, các chú làm thôi chứ. Các cô, các chú mà cố gắng công tác, sản xuất thì rồi của cải gì cũng nhiều, cũng rẻ, như gạo, thịt, giày, mũ, guốc, dép, chẳng hạn. Rẻ thì mới mua được nhiều và mới no ấm.

Hiện nay trong tư tưởng của một số cán bộ, công nhân chỉ thích đỗ đạt bằng cấp, thăng quan tiến chức, ngồi bàn giấy mà coi thường lao động chân tay, lao động sản xuất. Ta học để làm gì? Cũng để mà lao động. Đã là lao động thì lao động chân tay hay lao động trí óc cũng đều quý. Nếu không có lao động chân tay thì lao động trí óc làm được gì? Công tác của những người như cô Bin, cô Thơm, tuy vất vả nhưng rất vinh quang. Không có các cô, các chú ấy thì ai làm? Người làm Chủ tịch mà không làm tròn nhiệm vụ thì có gì là vẻ vang đâu. Người lười biếng, người muốn làm ít, ăn nhiều (như đầu cơ, tích trữ), thì chẳng những không vẻ vang mà còn đáng hổ thẹn.

Cuối cùng, Bác mong các cô, các chú thực hiện tốt những điều sau đây:

- Phải tăng gia sản xuất.
- Phải thực hành tiết kiệm.
- Phải tôn trọng và chấp hành nghiêm chỉnh kỷ luật lao động.
- Phải ra sức học tập, trau dồi văn hoá, chính trị và kỹ thuật.
- Phải luôn luôn đoàn kết, thật thà phê bình và tự phê bình.

Nói ngày 30-5-1957.

Tài liệu lưu tại Văn phòng
Đảng uỷ Nhà máy xi măng
Hải Phòng.

NÓI CHUYỆN VỚI CÔNG NHÂN THUỶ THỦ TÀU HC.15 CẢNG HẢI PHÒNG

Thành phố Hải Phòng có hải cảng, hằng ngày có nhiều khách quốc tế, tiếp xúc với nhiều người trên thế giới. Trước hết phải nêu cao tinh thần đoàn kết quốc tế của giai cấp công nhân.

Cảng của chúng ta trước đây bị đế quốc thống trị. Dân tộc bị mấy tầng áp bức. Đế quốc Pháp sau khi bị thất bại, rút lui, nó để lại cho chúng ta một thành phố xơ xác điêu tàn. Nó bảo chúng ta không quản lý được cảng. Nhưng chúng đã lầm. Chúng ta có Đảng, có Đoàn, có các nước xã hội chủ nghĩa anh em giúp sức. Cảng của ta vẫn hoạt động. Đó là điểm tốt. Thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, Bác khen ngợi các cô, các chú.

Cảng ta là cửa ngõ của miền Bắc xã hội chủ nghĩa. Toàn dân ta ở miền Bắc đang làm một cuộc cách mạng để không còn nghèo nàn và lạc hậu. Ta có gặp khó khăn về kinh tế và kỹ thuật, đó là lẽ tất nhiên. Bởi vì, muốn xây dựng một nước xã hội chủ nghĩa phải có công nghiệp hiện đại, giao thông vận tải hiện đại, cảng hiện đại, v.v.. Vì vậy, các cô, các chú phải sản xuất để có năng suất bốc dỡ cao, sử dụng hết công suất máy móc. Phải giữ gìn an toàn con người, an toàn bến cảng. Mọi người phải đoàn kết một lòng, từ trên xuống dưới. Làm việc phải có dân chủ bàn bạc, nhưng chú ý dân chủ phải có tổ chức kỷ luật. Hiện nay nước ta còn nghèo. Hàng hoá máy móc ở cảng là do các nước bạn giúp đỡ. Các cô, các chú phải bảo quản hàng hoá tốt, cải tiến chế độ quản lý mọi mặt tốt. Các cô các chú phải nâng cao tinh thần làm chủ tập thể, cần

kiệm liêm chính, chí công vô tư, ra sức xây dựng bến cảng, góp phần thực hiện nhiệm vụ xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc làm hậu thuẫn cho cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà.

Còn về đời sống của chúng ta, cũng ví như một con thuyền, nước dâng thì thuyền lên. Sản xuất, kinh tế của chúng ta có phát triển thì đời sống mọi người mới cải thiện.

Tóm lại, Bác về lần này xem các cô các chú làm ăn thế nào? Bác mong các cô các chú giữ vững và phát huy truyền thống đấu tranh cách mạng của dân tộc ta, của giai cấp ta. Phải hăng hái thi đua sản xuất nhanh, nhiều, tốt, rẻ. Phải có tinh thần đoàn kết quốc tế vô sản và phải học tập nâng cao trình độ về mọi mặt để xứng đáng là giai cấp công nhân, giai cấp lãnh đạo cách mạng.

Bác chúc các cô các chú khoẻ mạnh, tiến bộ, đoàn kết một lòng, lập nhiều thành tích mới và nhớ gửi thư cho Bác.

Nói ngày 30-5-1957.

Tài liệu lưu tại Viện Lịch sử Đảng.

NÓI CHUYỆN VỚI ĐẠI BIỂU NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG

Thưa các cụ, các đại biểu,

Tôi xin thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ đưa đến các cụ và các đại biểu lời chào thân ái. Tôi lại có một lời chào nữa là Chủ tịch Vôrôsilốp nhờ tôi đến xin với các cụ, các đại biểu lời chào nguyên lư[1] và gửi tới các cụ, các đại biểu và nhân dân Hải Phòng lời chào thân thiết anh em.

Hôm ở Hà Nội, Chủ tịch Vôrôsilốp có rủ tôi cùng đi xuống thăm đồng bào Hải Phòng, nhưng vì ông cụ từ Liên Xô qua Trung Quốc, Nam Dương, Miến Điện đến Việt Nam, đã bay tới gần 15.000 cây số, năm nay ông cụ lại 76 tuổi, cộng hai điều kiện ấy, nên không đi được, nhất là hôm định đi trời lại nắng quá chừng, nên đã phái một đồng chí Phó Chủ tịch và một Bộ trưởng Bộ Đại học xuống thay ông cụ chúc mừng đồng bào Hải Phòng. Khi về, hai đồng chí có báo cáo lại là khi xuống thăm đồng bào Hải Phòng rất là vui vẻ, rất là phấn khởi, rất là cảm động... và có dặn tôi, khi nào có dịp xuống Hải Phòng thì chuyển lời cảm ơn của các đồng chí ấy tới đồng bào Hải Phòng.

Bây giờ tôi có mấy lời cảm tưởng khi đi xuống Hải Phòng. Tôi xin nói chuyện với các cụ, các đại biểu. Có gì đúng thì nhận, có gì không đúng thì nói lại.

Sau hai năm giải phóng, Hải Phòng ta đã thay đổi nhiều. Hai

---

1) Lêi xin lçi.

năm trước Hải Phòng là của ai? Hải Phòng là của thực dân. Đồng bào ta lúc đó đương còn là nô lệ. Nhưng bây giờ đã thay đổi nhiều và thay đổi lớn nhất là Hải Phòng bây giờ là Hải Phòng của chúng ta. Đồng bào ta đã làm chủ Hải Phòng, đó là một thay đổi lớn nhất.

Cố nhiên, chúng ta kinh qua 80 năm nô lệ và 15 năm chiến tranh thì cái khó nhất là việc giải phóng đất nước, đuổi bọn thực dân đi thì ta làm được. Nhưng sau đó cũng như sau một cơn bão táp, khó khăn của ta còn nhiều. Đối với tất cả mọi tầng lớp nhân dân, nông nghiệp, công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp..., ta đang còn gặp khó khăn. Chúng ta phải nhận rõ khó khăn để khắc phục. Chúng ta không sợ khó khăn, đến ngay thực dân Pháp và bọn Mỹ chúng ta cũng không sợ huống chi ta lại sợ khó khăn. Những khó khăn ấy tuy có nhiều, nhưng chúng ta đã khắc phục không ít. Mấy ví dụ:

Thành phố ta bây giờ sạch sẽ hơn, sạch sẽ về vật chất và sạch sẽ về tinh thần. Chắc các cụ và các đại biểu đã biết thời Pháp tạm chiếm và Hải Phòng ta lúc thực dân sắp rút chẳng những nhơ bẩn về vật chất mà nhơ bẩn cả về tinh thần. Về văn hoá, y tế, giáo dục phát triển khá. Cố nhiên chưa được như chúng ta mong muốn, nhưng lòng mong muốn của chúng ta cũng phải có điều độ. Ta làm cái gì thì làm, được chắc thì ta mới làm và cố gắng ta làm. Lập trường đại học ở Hải Phòng bây giờ thì chắc các cụ, các đại biểu không ai tán thành, thế nhưng phải phát triển mạnh bình dân học vụ thì hoan nghênh.

Các nước bạn chúng ta (như Liên Xô và các nước bạn khác) đã giúp chúng ta khôi phục lại những cơ sở công nghiệp mà Pháp rút đi nó đã phá, hoặc xây dựng các xí nghiệp mới như Tiệp Khắc giúp ta xây dựng nhà thương ở Hải Phòng. Sáng nay tôi có đi thăm mấy chiếc tàu Liên Xô chở hàng sang cho ta: có thứ bán cho ta, có thứ cho không ta; nhưng đã có người nghĩ: (họ nghĩ thế là họ không hiểu) "ta ở đây nhờ Liên Xô và

các nước bạn giúp, thì ở miền Nam, Ngô Đình Diệm nhờ Mỹ giúp, có khác gì nhau"?

- Khác lắm! Khác lắm chứ. Vì đây là anh em giúp nhau, có một số cho không, một số cho mua chịu 5, 10 năm không lấy lãi. Liên Xô và các nước bạn giúp ta như thế thì có yêu cầu ta cái gì? Có. Các nước bạn yêu cầu ta phát triển văn hoá, kinh tế cho nhanh chóng để theo kịp được với anh em. Còn Mỹ giúp Ngô Đình Diệm thì không cần nói chắc các đại biểu cũng đã biết. Nó giúp là nó chẹn họng. Ngoài mặt thì như là tốt, nhưng trong bụng thì giảo quyệt, giảo quyệt hơn thực dân Pháp. Chắc các cụ, các đại biểu có nghe câu chuyện Đài Loan vừa rồi xảy ra. Bọn lính Mỹ chúng hoành hành, cướp bóc, hiếp dâm như lính thực dân Pháp. ở Nhật, ở Nam Triều Tiên, ở miền Nam Việt Nam, nghĩa là chỗ nào có lính Mỹ đều có như thế. Lính Mỹ giết người, toà án Mỹ tha bổng, chính phủ ở những nơi đó không có quyền xét xử gì. Đồng bào ta ở đó Mỹ coi không ra gì cả, muốn giết thì giết.

Nhờ sự cố gắng của đồng bào ta, nhờ sự giúp đỡ của các nước bạn nên ta đã có nhiều tiến bộ. Về văn hoá, y tế, giáo dục có phát triển, các xí nghiệp có khôi phục và mở mang ra, về thủ công nghiệp bây giờ so với hai năm trước có phát triển bảy, tám lần. ở Hải An đồng bào nông dân có cố gắng nhiều như đắp đê, rửa mặn. Trước khi xuống Hải Phòng, tôi có tham gia một cuộc mít tinh của đồng bào 46 xã ngoại thành Hà Nội. Tôi hỏi: "Cải cách ruộng đất thất bại hay thắng lợi!". Nhiều người giơ tay nói: "Thắng lợi". Tôi hỏi: "Thắng lợi thế nào?". Đồng bảo trả lời: "Trước có nhà không có ruộng, bây giờ đã có 7, 8 sào ruộng; trước không có trâu, bây giờ có trâu - như thế là thắng lợi". Tôi hỏi: "Thế có sai lầm không?". Đồng bào trả lời: "Có sai lầm". Tôi hỏi: "Sai lầm như thế nào?". Đồng bào trả lời: "Sai như có người là trung nông đã kích lên địa chủ chẳng hạn, bây giờ phải sửa sai thành phần, đền bù tài sản". Hiện nay nhiều xã đã đền bù xong, các xã khác nói chung là đang xúc tiến hoàn thành tốt sửa sai. Như thế là xung quanh Hà

Nội sửa sai tốt. Tôi không biết xung quanh thành phố Hải Phòng các cụ, các đại biểu đã giúp sửa sai thế nào? Vì cải cách ruộng đất là một cuộc cách mạng rất to lớn. Chúng ta chống thực dân đã thắng lợi. Chúng ta chống phong kiến, chúng ta cũng thắng lợi, vì đồng bào nông dân ta có ruộng cày, đã làm chủ nông thôn. Nhưng ta cũng có sai. Có sai thì ta quyết tâm sửa với nhau, nhất định là sửa được. Thực tế đã dẫn chứng rõ.

Lúc đánh nhau với thực dân, chống nhau với phong kiến là đánh nhau với địch. Thực dân có phải bạn ta không? - Không! Phong kiến có phải bạn ta không? - Không! Thế là hai bên đối địch với nhau. Chúng ta đã thắng lợi. Bây giờ sửa sai, trung nông, bần nông, cố nông có sai với nhau tức là trong bà con, trong anh em ta có sai với nhau thì ta sửa với nhau. Ta ôn hoà giải quyết với nhau. Nói như thế không phải là không có khó khăn. Cải cách ruộng đất căn bản là thắng lợi, mặc dù có sai lầm nghiêm trọng, vì đồng bào nông dân lao động có ruộng nên việc tăng gia sản xuất bây giờ chắc các cụ, các đại biểu đã rõ. Miền Bắc của ta từ trước vẫn là thiếu gạo ăn, nhưng từ năm ngoái và hiện giờ thì không thiếu và còn thừa. Lấy một điểm nữa tuy nhỏ nhưng cũng đủ chứng thực, như đồng bào Hải An vụ chiêm năm 1956 chỉ cấy được 150 mẫu tây, nay đã tăng lên 1.150 mẫu. Đó là sự cố gắng lớn, vì đồng bào nông dân lao động bây giờ có ruộng, vì nông dân lao động làm chủ nông thôn nên kinh tế nông nghiệp phát triển như thế.

Khi trước nói ngay đến nghề cá, muối của đồng bào cũng bị thực dân ngăn trở không phát triển được. Bây giờ cũng tự do phát triển.

Tuy có những kết quả, tiến bộ như vậy nhưng ta còn nhiều khó khăn. Vì sao có khó khăn?

Vì giờ ta sản xuất như vải, bút chì, v.v. đương còn ít mà cần dùng thì lại nhiều. Vì sao còn ít? Là vì trong 80 năm nô lệ thực dân Pháp không để ta phát triển kỹ nghệ (vì ta phát triển kỹ nghệ thì nó ít có lãi). Bây giờ chúng chuồn rồi. Ta hai bàn tay không. Phải xây dựng lại, vun trồng lại, nên cần

dùng nhiều hơn cái sản xuất ra. Cũng do đó mà sinh hoạt của đồng bào nói chung và đồng bào lao động nói riêng chưa được cải thiện mấy. Nói đến cải thiện là ta phải xem xét cả hai mặt: vật chất và tinh thần.

Sinh hoạt tinh thần đã cải thiện rất nhiều vì như trước kia tinh thần ta bị nô lệ, bây giờ ta đã làm chủ đất nước. Còn về vật chất thì ta còn thiếu thốn khá nhiều. Chúng ta nhất định giải quyết, giải quyết nhất định được. Nhưng làm thế nào để giải quyết? Muốn giải quyết thì tất cả các cụ, các đại biểu, tất cả đồng bào chúng ta phải ra sức tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Nếu không sản xuất thì không có tiêu dùng. Nhưng nếu sản xuất ra chừng nào tiêu dùng hết chừng đó thì không lại hoàn không. Vì vậy mỗi người chúng ta đều cố gắng tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm thì chúng ta cải thiện được đời sống của chúng ta.

Nhưng mà không phải một tháng, một tuần hay một năm mà được. Cái đó phải lâu. Ví dụ: ta làm vườn giồng cây ăn quả. Giồng hôm nay thì ngày mai đã có quả ăn được chưa? - Chưa. Phải chờ một thời gian mới có quả. Quả to thì chờ lâu năm, quả bé thì chờ ít năm. Nhưng cũng phải là chờ và trong khi đó ta cứ để mặc cho mưa gió hay là phải chịu khó chăm nom vun xới cho nó? Ví dụ: giồng cây cam, cam giồng thì năm năm, cam chiết cành thì cũng ba năm mới có quả. Cam quả nhỏ, dừa, mít chẳng hạn thì to hơn, phải 8, 10 năm.

Thế là muốn ăn quả to thì phải khó nhọc, chờ lâu, ăn quả nhỏ cũng phải khó nhọc, cũng phải chờ.

Bây giờ ta vừa có tiến bộ, vừa có khó khăn vì ta đang ở thời gian vun xới chứ chưa phải đã đến thời gian lấy mít, lấy dừa ta chén. Nhưng ta biết chắc là có giồng cây, có vun xới là phải có ngày ăn quả. Nhân đây tôi xin nhắc lại lời đồng chí Vôrôsilốp khi sang thăm ta có nói, lịch sử Liên Xô từ Cách mạng Tháng Mười đến nay là 40 năm, Liên Xô khi trước cũng là một nước nông nghiệp lạc hậu, bây giờ thành một trong hai nước giàu mạnh nhất, có đủ bom nguyên tử, bom

khinh khí, không sợ gì ai hết và nhân dân Liên Xô văn hoá hay sinh hoạt, mọi cái là tiến tới. Hiện giờ những công nhân và nông dân Liên Xô là tú tài hết, vì người nào cũng đều học qua chương trình 10 năm ra là đỗ tú tài, rồi đi làm công nhân, nông dân. ở Việt Nam ta bây giờ như thế thì là "cô tú", "cậu tú" - thế là không đúng.

Lịch sử Liên Xô là 40 năm nhưng đã 18 năm thắt lưng buộc bụng, mồ hôi nước mắt. Trong 18 năm thì 14 năm rất là khổ cực (tức là từ năm đầu của cách mạng thành công đến năm thứ 14). Tôi đã đi qua Liên Xô thời gian đó nên tôi biết. Ví dụ như ở bên nước đó có những quả tốt lắm, những trứng rất to, bò tốt nhưng không để ăn mà đưa bán ra nước ngoài để mua máy móc đem về xây dựng đất nước. Chắc ở đây cũng có những nữ đồng chí Liên Xô và chắc là có nhiều người khen các đồng chí đó diện đẹp lắm. Nhưng những năm ấy là thế nào? - Đàn ông (tôi xin lỗi ở ta tôi thấy mới hai năm mà ta đã có cravát, phôcô[1]) nhưng trong những năm ấy gặp người nào thắt cravát hay phôcôn thì biết là không phải người Liên Xô. Còn đàn bà thì không phải như bây giờ - có mũ, có giày cao đế, mà mặc vải rất thô, trên đầu không có mũ, chỉ chít quàng một khăn đỏ như khăn đỏ của các cháu thiếu nhi đây vậy. Ôtô Liên Xô lúc bấy giờ xấu lắm, tôi nhớ lúc ở Pháp thấy có nhiều ôtô rất đẹp, khi sang Liên Xô thì thế nào? Tôi đã gọi những chiếc ôtô đó là những thùng than biết chạy. Thế là thế nào? Nghĩa là chỉ cần có áo mặc cho khỏi rét để làm việc. Đàn ông không cần phôcôn, cravát, đàn bà không cần loè loẹt; ôtô chỉ cần chạy chuyên chở được, tất cả là cốt để xây dựng đã. Và mua cái gì cũng có vé hết, bất kỳ bánh, thịt, vải, giày. Vì tinh thần hy sinh chịu khó, chịu khổ, thắt lưng buộc bụng và cách tổ chức mua bán như thế là hết đầu cơ tích trữ. Bây giờ ở ta đồng bào còn thiếu thốn mà lại có những người đầu cơ

1) Cæ gi¶, v¶i lãt cæ ¸o.

tích trữ. Cố nhiên họ không phải là người tốt, chúng ta phải chống lại.

Đó là tình hình Liên Xô sau 14 năm cách mạng thành công. Tóm lại lịch sử Liên Xô là 40 năm thì lúc đầu phải qua 14 năm thắt lưng buộc bụng để xây dựng đất nước.

Nhưng xây dựng được là phát xít Đức đánh. Nó tàn phá Liên Xô rất nhiều, chỉ riêng người chết đã 17 triệu ngư[2], gần bằng dân số cả nước ta. Sau đó chỉ trong bốn năm là xây dựng lại được vì đã có sẵn kinh nghiệm trước. Nói tóm lại là lịch sử Liên Xô trong 40 năm thì 18 năm là phải chịu cực chịu khổ hy sinh phấn đấu rất nhiều. Còn nước ta thì từ cách mạng thành công đến bây giờ là mấy năm? 13 năm. Trong 13 năm chúng ta kháng chiến mấy năm? - Kháng chiến chín năm. Trước kháng chiến thì có quân Tưởng Giới Thạch. Chắc các cụ và các đại biểu còn nhớ. Thực sự chúng ta được giải phóng là mấy năm? Hải Phòng được hoàn toàn giải phóng là mấy năm? - Hai năm.

Liên Xô dù khi trước là một nước lạc hậu nhưng là một nước rất to và so với ta cũng phát triển hơn mà còn phải 18 năm phấn đấu mới cải thiện sinh hoạt được. Bây giờ ta mới có hai năm muốn cải thiện sinh hoạt thì có được không? Chưa được. Liên Xô nước to mà phải 18 năm, chúng ta thử xem, Liên Xô lúc đó chung quanh bị đế quốc bao vây không ai giúp, tự lực cánh sinh lấy - nên phải 18 năm. Bây giờ ta có Liên Xô, Trung Quốc và các nước bạn giúp nhưng giúp chừng nào ta chén hết chừng ấy thì nó không đi đến đâu đâu. Một phần là các nước bạn giúp, một phần là cái gì? Là chúng ta tự lực. Tất cả đồng bào Hải Phòng, tất cả đồng bào miền Bắc cố gắng tăng gia sản xuất thực hành tiết kiệm. Như thế chúng ta đã được giúp, chúng ta lại có cố gắng nữa, hai cái đó cộng lại thì tôi chắc là thời gian không lâu bằng Liên Xô, nhất định chúng ta cải thiện được sinh hoạt.

2) Theo nh÷ng tµi liÖu míi c«ng bè, trong ChiÕn tranh thÕ giíi thø hai, Li³n X« hy sinh h¬n 20 triÖu ng-êi.

Nói tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm có khó không? Nếu không quyết tâm thì khó. Nói thì dễ nhưng làm mà mình không quyết tâm thì khó. Quyết tâm thì dễ thôi. Thế là chúng ta phải dùng cần kiệm để xây dựng đất nước, tức là chúng ta phải tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Đây tôi nói một ví dụ: như lúc đang kháng chiến ở Việt Bắc, chắc là đồng bào thấy tôi gầy gò thế này thì không tăng gia được. Chính tôi cũng tăng gia được. Cũng có đủ rau ăn. Cố nhiên là lâu ngày không làm, hôm đầu làm về là nó mỏi xương, mỏi cả óc. Nhưng nếu như thế mà nghỉ là hỏng. Cứ cố, hôm đầu làm nửa tiếng, hôm sau làm 40 phút, hôm sau nữa làm 50 phút. Sau làm cả ngày không biết mệt. Tôi nói đây với đồng bào nông dân, công nhân thì không cần. Nhưng mà tôi thấy đây có nhiều bạn trí thức, chắc là không quen lao động chân tay thì tưởng là lao động chân tay khó. Không khó đâu. Chỉ có quyết tâm là làm được. Nói đến tiết kiệm thì mình đừng có nghĩ đến cá nhân mình nhiều quá, mà phải nghĩ đến đồng bào nữa. Chính mắt tôi thấy ở miền ngược vải vóc còn đang hiếm. Nếu mình nghĩ đến đồng bào thì nhất định tiết kiệm được, không lo xa phí. Một ví dụ: Chắc lúc tôi mới vào có bà con xì xào tôi đi dép cao su. Đôi dép cao su này là bạn quen của tôi từ kháng chiến đến giờ. Mười mấy năm rồi. Thế là tôi đã tiết kiệm được. Ví dụ: như cái áo này là từ trước kháng chiến, nhưng mà khéo giữ, bây giờ nó thành cái "lon" Chủ tịch rồi.

Tóm lại, chúng ta quyết tâm tăng gia là tăng gia được, chúng ta quyết tâm tiết kiệm là tiết kiệm được. Muốn như thế chúng ta phải nâng cao tinh thần lao động. Từ trước đến giờ ta chỉ nói có lao động thì có ăn, không lao động thì không có ăn chứ không nói cái tinh thần lao động là vẻ vang. Anh em trí thức ta đã biết câu: "vạn ban giai hạ phẩm, duy hữu độc thư cao", nghĩa là cái gì trong xã hội cũng thấp hết, chỉ có người đọc sách, tức là người trí thức là cao hơn hết. Như thế là không đúng. Quan niệm ấy đã cũ kỹ rồi. Nói thế không

phải là không quý trọng trí thức. Rất quý trọng và chính cách mạng, chính chủ nghĩa xã hội mới biết quý trọng trí thức. Nhưng lao động trí óc và lao động chân tay phải hợp với nhau, phải đi dần dần: người trí thức cũng lao động, người lao động cũng là trí thức. Ví dụ như Liên Xô, tú tài đi cày ruộng, đi làm công nhân. Thế là một người có cả trí thức và có cả lao động. Như thế nói về lao động thì kỹ thuật họ cao, nói về trí thức thì họ biết lao động. Như thế là một người hoàn toàn. Gọi là lao động thì họ là người lao động hoàn toàn, gọi là trí thức thì họ là trí thức hoàn toàn. Người lao động chân tay của ta hiện nay về văn hoá còn kém, đó là tội lỗi của bọn thực dân. Bây giờ chúng ta phải sửa. Muốn sửa được thì phải có nhận thức lao động là vẻ vang, đồng thời chúng ta phải nâng cao, giữ vững kỷ luật lao động để tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Bây giờ ta có giữ kỷ luật lao động không? - Có. Anh em công nhân có giữ kỷ luật lao động không? - Có. Đại đa số là có, nhưng cũng có một số ít người không giữ kỷ luật lao động. Không giữ kỷ luật lao động tức là đến muộn về sớm, rồi cũng ăn chừng ấy lương. Như thế là thế nào? Thế là ăn bám của anh em công nhân, ăn bám của Chính phủ, ăn bám của nhân dân. Vì vậy, chúng ta phải nâng cao và giữ kỷ luật lao động, nâng cao nhận thức lao động là vẻ vang. Lao động trí óc và lao động chân tay đều như thế. Sáng nay, ở cảng tôi đã nói chuyện với anh em, bây giờ tôi muốn nhắc lại: Nói lao động là vẻ vang nhất, tôi xin phép là không khiêm tốn một chút, khi nói Hồ Chủ tịch, vì làm Chủ tịch một nước thì lao động là vẻ vang. Ai cũng cho như thế. Như thế có đúng không? - Đúng một phần thôi. Nếu mà tôi làm tròn nhiệm vụ nhân dân giao phó cho tôi thì vẻ vang. Nếu tôi không làm tròn nhiệm vụ ấy thì không vẻ vang, nếu tôi lười biếng thì không vẻ vang. Tôi xin nói lại là, Chính phủ, từ Hồ Chủ tịch cho đến các vị uỷ ban đây, rồi các bộ trưởng, đến các cán bộ thôn, xã, gọi là chính quyền, gọi là Chính phủ, đều là đày tớ của nhân dân. Không phải như khi trước nói hoàng đế, bệ hạ, rồi có những quan này, quan khác

cao cao tại thượng. Bây giờ chúng ta là dân chủ. Dân chủ là thế nào? Là dân làm chủ. Dân làm chủ thì Chủ tịch, bộ trưởng, thứ trưởng, uỷ viên này khác là làm gì? Làm đày tớ. Làm đày tớ cho nhân dân, chứ không phải là làm quan cách mạng.

Nói lao động là vẻ vang thì nói một người thầy thuốc hay một người khoa học, một thầy giáo hay nói Hồ Chủ tịch nữa - đấy là lao động vẻ vang, thế còn người khác lao động có vẻ vang không? Cũng là vẻ vang. Sáng nay tôi nhắc đến chuyện của hai người lao động - của hai phụ nữ, đấy cũng là danh dự cho phụ nữ: một là cô Bin, làm việc vệ sinh và cô Thơm làm việc moi cống. Chắc bà con nhiều người biết. Công việc đó có vẻ vang không? - Rất vẻ vang. Nếu không có cô Bin thì anh em ở nhà máy tắc tỵ hết. Có ăn, có nhập mà không có xuất thì ốm hết. Nếu không có người như cô Thơm thì thành phố Hải Phòng có sạch sẽ không? - Không. Không sạch sẽ thì bẩn, bẩn thỉu nên sinh bệnh. Vì vậy cho nên tất cả đồng bào Hải Phòng chúng ta phải biết ơn và phải kính trọng những người như cô Thơm. Tất cả mọi người ở Hải Phòng và cả nước nói chung, dù làm công việc cầu tiêu, dù làm công việc moi cống, cũng đều là những công việc vẻ vang. Có nhận thức như thế mới đúng. Thế là bất kỳ công việc nào có ích quốc lợi dân, có ích cho đồng bào, có ích cho xã hội đều là vẻ vang. Không có công việc nào sang, công việc nào hèn.

Lao động là vẻ vang thì cái gì là xấu hổ? Tức là làm biếng, muốn ăn mà không muốn làm. Như tôi đã nói, có những người bất kỳ ở cơ quan, ở xí nghiệp mà đến muộn về sớm, đấy là không vẻ vang. Những người không muốn làm mà muốn ăn thì như đầu cơ tích trữ chẹt họng đồng bào, đó là không vẻ vang, đó là xấu hổ. Chúng ta đã biết lao động là vẻ vang thì chúng ta phải chống lại những cái gì không vẻ vang.

Nói chung, các đồng chí ở các nước bạn đến thăm đồng ruộng, nhà máy, cơ quan của ta, các đồng chí ấy đều nói người Việt Nam rất cần cù, cố gắng và như thế thì kinh tế, văn hoá Việt

Nam không mấy năm sẽ phát triển, sẽ khôi phục được. Có những đại biểu Quốc hội Anh sang thăm nước ta, họ có vào miền Nam và nói, khi họ đến Sài Gòn, thấy thành phố có hai ba dãy phố rất phồn thịnh: xe Mỹ, hàng hoá Mỹ rất nhiều. Nhưng đi khỏi các phố ấy ra phố khác, nhất là phố đồng bào lao động thì khác hẳn, như giời, như biển, nghĩa là nó tiêu điều. Còn khi đến Hà Nội thì họ không thấy phố như Catina, những phố lộng lẫy như Sài Gòn, nhưng đi đến chỗ nào cũng thấy làm ăn siêng sắn. Họ so sánh hai bên thì họ nói phồn vinh của miền Nam là giả, không bao lâu nếu Mỹ rút đôla thì sẽ sập. Còn ở miền Bắc như Hà Nội thì họ thấy chỗ nào cũng sạch sẽ, người nào cũng lo lắng làm ăn. Họ nói: Những cái chúng tôi thấy ở miền Bắc nay không thấy ở miền Nam; chúng tôi là tư sản, chúng tôi không ưa cộng sản, chúng tôi biết miền Bắc là cộng sản, nhưng chúng tôi cũng tin chắc là miền Bắc kinh tế, văn hoá sẽ phát triển mau, nếu các bạn cứ tiếp tục tiến bộ như thế thì sẽ nâng cao đời sống nhân dân miền Bắc hơn miền Nam và nhất định các bạn sẽ thống nhất được đất nước.

Trên đây là nói những cái đẹp cả. Bây giờ nói vài cái khuyết điểm, nhất là các thanh niên nên chuẩn bị tinh thần để mà chịu đựng phê bình:

- Thấy khó khăn mà rụt rè, nóng ruột, nói hoà bình đã hai năm rồi mà lương chưa được tăng, sinh hoạt chưa được cải thiện. Đó là vì chưa biết lịch sử, không học thời sự, mà về mặt chính trị cũng chưa cao lắm. Nếu biết chính trị, mà chính trị bây giờ phải đi với kinh tế, thì từ xưa tới nay không có một nước nào mà trong hai năm đã xây dựng được. Nước mình chưa xây dựng được thì nói cải thiện sinh hoạt thế nào được. Cũng không biết như ở Liên Xô phải 18 năm mới bắt đầu cải thiện được sinh hoạt. Thế mà nước ta là một nước nhỏ, một nước thuộc địa đã 80 năm, mới giải phóng được hai năm mà nói cải thiện được sinh hoạt. Thế có chủ quan không? Rồi do đó mà suy tỵ cá nhân, nói anh này với tôi cũng

như nhau, mà lại hơn tôi về cấp bậc cũng như hưởng thụ này khác. Cứ suy tỵ nhau như thế có đúng không, có đoàn kết được không? - Không. Không đoàn kết được thì có tốt không? - Không tốt.

- Một điểm nữa là cứ lo tiền đồ, thấy làm công tác nào cũng sợ không vẻ vang, không có tiền đồ, hoang mang. Đến xí nghiệp làm cũng nói là công việc tôi làm không có vẻ vang, không có tiền đồ. Hỏi rằng công việc không vẻ vang thì lúc nãy đã nói công việc gì có ích cho xã hội, cho dân, cho nước đều là vẻ vang.

Bây giờ nói đến tiền đồ. Tiền đồ là cái gì?

ở đây chắc các cô, các chú (tôi không dám nói đến các cụ) muốn hiểu tiền đồ là gì? Tiền, là tiền bạc hay là gì? Tiền là trước, tức là đi đến trước. Các cô, các chú ai cũng thấy cái tàu. Tàu ta thì còn nhỏ không bằng các nước bạn, nhưng mà cũng là cái tàu. Thế thì các cô các chú mà duy vật một chút, biện chứng một chút ấy thì sẽ không nói đến cái tiền đồ và cứ lo đến cái tiền đồ như thế. Ví dụ như chiếc tàu trên có người, có máy móc, có hàng hoá này khác mà cả chiếc tàu ấy nổi thì tất cả những cái ấy nổi. Chiếc tàu ấy chạy chóng thì tất cả cái ấy: người, hàng hoá, máy móc, v.v. đều chạy chóng. Nói thế chắc các cô, các chú chưa hiểu? Nghĩa là tiền đồ mỗi người đều nằm trong cái tiền đồ của dân tộc. Dân tộc mà tiến tới, dân tộc mà phát triển - dân tộc đây là ví dụ như chiếc tàu đấy - nếu chiếc tàu nó chạy mau thì tất cả cái gì trong chiếc tàu đó cũng chạy mau. Hiểu chưa? Có hiểu không? Bây giờ có những người, hay các cô các chú nào muốn tách cái tiền đồ của mình ra khỏi chiếc tàu ấy là như các thuỷ thủ ở dưới tàu, có người muốn đi mau hơn chiếc tàu thì nhảy ra khỏi tàu rồi bơi. Thế có đúng không? Có được không? - Không được. Vì vậy muốn cho tiền đồ mình vẻ vang, mà nhất định tiền đồ mình vẻ vang, thì phải làm cho cái tiền đồ của dân tộc, làm cho cái tiền đồ của nước nhà vẻ vang. Tiền đồ của mỗi cá

nhân mình là ở trong ấy. Các cô các chú hiểu chưa? Thế thì bây giờ các cô các chú có lo cho tiền đồ của mình nữa không?

Tóm lại, bây giờ mình muốn cho tiền đồ mình, tiền đồ dân tộc, tiền đồ nước nhà vẻ vang thì phải thế nào? Thì cũng nhắc lại mấy cái bên trên là phải ra sức sản xuất và thực hành tiết kiệm, nâng cao kỷ luật lao động, tinh thần lao động. Bây giờ để tiết kiệm thì nói cái nhiệm vụ của chúng ta, của mỗi người chúng ta là gì? Trở đi trở lại cũng chừng ấy, là phải tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, nâng cao kỷ luật lao động. Nói đi nói lại cũng chỉ có thế. Nhưng có lẽ cũng phải nói nhiều, vì nhiều người còn chưa hiểu, hoặc hiểu nhưng chưa làm được, cho nên cứ phải nói đi nói lại mãi. Còn có những việc trước mắt mà chúng ta phải lo, phải làm, nếu không kịp lo, không kịp làm sớm thì có hại. Đó là việc đắp đê và chuẩn bị giữ đê. Bởi vì năm nay rất có thể bão to, lụt to. Cũng như các cụ, các cô các chú đã biết: khí hậu năm nay khác lắm. Nắng rất nắng, mà mưa thì bất thình lình. Bên Quảng Đông đã có lụt, mà Quảng Đông thì gần ta. Vì vậy ngoài các cụ, có nhiều cán bộ ở đây, tôi nhắc chú ý đắp đê tốt, chuẩn bị giữ đê phòng lụt.

- Điều thứ hai nữa là bây giờ bệnh cúm đã lan ra nhiều. Tuy rằng nó không hại lắm, nhưng nói chung nhiều người bị cúm cũng hại cho sức khoẻ, cho sản xuất. Vì vậy, chúng ta phải chăm lo vệ sinh phòng bệnh. Tất cả phải nên chú ý. Còn bình dân học vụ thì chúng ta nên cố gắng nữa. Hải Phòng chưa hoàn toàn thanh toán nạn mù chữ. Thế là Hải Phòng thua Phát Diệm, thua Hà Nội. Nhiều nơi đã được giải thưởng mà Hải Phòng chưa được. Công việc này nói chung đồng bào Hải Phòng phải chú ý, phải cố gắng. Chính phủ đã sẵn sàng thưởng cho Hải Phòng nhưng mà chờ bao giờ Hải Phòng xoá hết nạn mù chữ thì thưởng.

Nói tóm lại là lúc kháng chiến, chúng ta toàn dân đoàn kết, toàn dân đấu tranh. Chúng ta đã thắng lợi. Kháng chiến là rất gian khổ, nhiều lúc có thể rất bí, nhưng vì có đoàn kết, chúng ta đã thắng lợi. Bây giờ khó khăn này so với kháng

chiến, cái khó khăn trước mắt chúng ta còn nhẹ và ít. Vì vậy, chúng ta phải đoàn kết, chúng ta nhất định khắc phục được. Tức là cùng nhau ra sức tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Như thế là mỗi người dân đều góp phần vào củng cố miền Bắc, tranh thủ miền Nam, góp phần đấu tranh thống nhất nước nhà. Toàn dân đoàn kết nhất trí thì chúng ta nhất định xây dựng được nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, tự do, giàu mạnh.

Nói ngày 30-5-1957.

Sách *Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đảng bộ và nhân dân Hải Phòng,* Nxb. Hải Phòng, 1985, tr.69-84.

NÓI CHUYỆN VỚI CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN VÀ THANH NIÊN LAO ĐỘNG HẢI PHÒNG

Các đồng chí! cán bộ trong Đảng, ngoài Đảng, cán bộ miền Nam, cán bộ Đoàn thanh niên Lao động, cán bộ công đoàn, cán bộ hành chính, cán bộ chuyên môn, cán bộ sửa sai,

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ gửi tới các cô, các chú lời chào thân ái. Nói chung cán bộ địa phương, cán bộ các ngành bảo đảm được công tác, đoàn kết khá, học tập cũng khá. Cán bộ quân đội học tập tiến bộ khá, giúp đồng bào lao động khá, thanh niên hăng hái tham gia lao động, cán bộ miền Nam khắc phục được tình cảm quê hương, tích cực công tác, chăm nom các cháu, nói chung cán bộ đều có thành tích đáng khen. Có thành tích nhưng khuyết điểm không ít. Các cô, các chú có nhận thấy không? *(Có ạ!)*. Thế là tốt. Bây giờ Bác chỉ nêu mấy khuyết điểm chính:

1. Có một số người làm việc chỗ nào, ngành nào, làm việc gì cũng lo lắng, cũng cho công tác mình làm là không vẻ vang, tiền đồ không biết thế nào? Như thế là không đúng. Các cô, các chú phải biết rằng: tiền đồ của cá nhân không thể tách rời tiền đồ của Tổ quốc, của nhân dân, của giai cấp, của cách mạng, của Đảng. Sáng hôm nay, Bác có đến thăm mấy chiếc tàu của nước bạn, Bác lấy ngay đó làm ví dụ. Nếu chiếc tàu chạy nhanh thì tất cả cái gì trên tàu cũng đều nhanh, nếu tàu chạy chậm thì tất cả đều chậm cả, chiếc tàu là tiền đồ chung của cả nước, cả nhân dân, còn tiền đồ cá nhân như cái máy, hàng hoá, thuỷ thủ, v.v.. Nếu muốn tách tiền đồ của

mình ra khỏi tiền đồ của nhân dân, thì chỉ có nhảy xuống bể mà bơi. Thế thì người ấy có tiền đồ không? Không! Muốn tiền đồ mình vẻ vang, nhất định vẻ vang thì phải làm cho tiền đồ của Tổ quốc, của dân tộc vẻ vang, phải gắn liền tiền đồ của mình với tiền đồ dân tộc, tiền đồ giai cấp, không thể tách riêng được. Như người quét nhà cũng là vẻ vang, người làm vệ sinh, dân cày, bác sĩ, bộ đội, v.v. nghĩa là tất cả lao động có ích cho dân, cho nước đều là vẻ vang cả. Bất kỳ ở địa vị nào, làm công tác gì nếu lười biếng, nếu dùng cách không chính đáng để kiếm tiền như bọn đầu cơ tích trữ thì đều không vẻ vang. Các cô các chú đã hiểu rõ lao động là vẻ vang chưa?

2. Điểm nữa, có một số thường phàn nàn là chính sách cán bộ của Đảng không đúng. Có phải như thế không?

- Có! Bây giờ Bác nhận, có thể là không đúng, Bác tự phê bình. Nhưng không đúng ở chỗ nào? Không phải không đúng ở chỗ tăng lương cho chú này, đổi việc cho cô khác mà không đúng ở chỗ thiếu sự giáo dục cho đảng viên, cán bộ ngoài Đảng hiểu rõ được khó khăn cần khắc phục, cần yên tâm, cần coi lao động là vẻ vang, đó là thiếu sót của Đảng. Nếu Đảng giáo dục thấm nhuần được tinh thần vô sản, tinh thần xã hội chủ nghĩa thì cán bộ đã không có phàn nàn, than phiền chính sách cán bộ của Đảng không đúng. Có một số đồng chí, một số cán bộ thường suy tính cá nhân, cho cán bộ cấp trên là không gương mẫu. Có đúng thế không?

- Có! Suy tính cá nhân có phải là đức tính vô sản không?

- Không! Bất kỳ ai làm việc gì, xuất thân ở giai cấp nào có đều nhận là đứng ở giai cấp vô sản không?

- Có! Nếu có thì không nên suy tính cá nhân.

Còn nói cán bộ cấp trên không gương mẫu!

- Có. Nhưng cán bộ dưới có gương mẫu không?

- Cũng không gương mẫu! Thế nào là cán bộ cấp trên? Ví dụ như Bác là cấp trên đối với bộ trưởng, thứ trưởng; bộ trưởng, thứ trưởng lại là cấp trên của giám đốc, văn phòng, v.v.. Còn các chú là cấp trên của đơn vị các chú. Thế mà các cô, các chú

trách cấp trên không gương mẫu, nhưng chính các cô, các chú cũng không gương mẫu.

3. Có một số không ít cán bộ yêu cầu tăng thêm đãi ngộ, cho là hoà bình rồi mà Đảng còn kêu gọi cán bộ, đảng viên, đoàn viên hy sinh, thế là không đúng. Là vì các cô các chú thiếu tư tưởng lập trường vô sản nên yêu cầu đãi ngộ thêm và cho Đảng kêu gọi hy sinh bây giờ là không đúng. Bây giờ Bác thay mặt Đảng nhận trách nhiệm một phần vì sự giáo dục không đến nơi đến chốn. Các cô, các chú có biết nước bạn giúp ta không ít, nhân dân ta và các cô, các chú cố gắng cũng không ít, nhưng khó khăn còn nhiều, vì: 80 năm nô lệ dưới ách thực dân Pháp, 15 năm tai vạ chiến tranh, 8, 9 năm kháng chiến phải dốc hết lực lượng, bây giờ ta hoà bình mới được bao lâu? - Hai năm! Vì một phần Đảng giáo dục chưa đến nơi đến chốn, nhưng một phần Bác cũng trách các cô, các chú không chịu học kỹ về lịch sử, chính trị và thời sự. Các cô, các chú có biết Liên Xô cách mạng thành công đến nay được bao nhiêu năm không?

- 40 năm! Trong 40 năm lịch sử, Liên Xô phải 18 năm thắt lưng buộc bụng, hy sinh, cắn răng chịu khó, chịu khổ mới biến từ một nước nông nghiệp lạc hậu thành một nước công nghiệp cực kỳ tiên tiến; từ chỗ nhịn ăn nhịn mặc, bây giờ công nhân, nông dân, trí thức nói chung là sung sướng, sinh hoạt vật chất, tinh thần là rất sung sướng. Còn ở ta, lịch sử cách mạng từ khi thành công đến nay là 13 năm, năm đầu quân Tưởng ở miền Bắc, quân Anh ở miền Nam. Năm thứ hai quân Pháp khiêu khích gây chiến tranh nên ta phải đi vào kháng chiến. Thế là trong 13 năm ấy mất 11 năm cực khổ kháng chiến, mới được có hai năm là hoà bình, miền Bắc hoàn toàn giải phóng.

Liên Xô đất rộng, người nhiều hơn ta, ta thì đất đai nhỏ lại còn chia làm hai miền, công nghiệp, nông nghiệp lạc hậu mà hoà bình mới được hai năm. Thế mà bây giờ lại đòi cải thiện sinh hoạt ngay được không?

Đòi như thế là chủ quan, vô lý. Như thế thì mình giỏi hơn Liên Xô à! Giỏi về mặt gì? Giỏi về mặt chủ quan, giỏi về mặt tếu!

Đảng và Chính phủ ngày đêm lo lắng, cải thiện sinh hoạt, nhưng dù có cố gắng chủ quan và được sự giúp đỡ của Liên Xô và các nước bạn, chúng ta cũng phải có thời gian. Một ví dụ: nước bạn giúp ta bắp, nhân dân cán bộ ta cố vun trồng, được mưa thuận gió hoà cũng phải ba tháng mới được ăn, chứ không phải hôm nay gieo bắp, ngày mai đã được ăn. Bây giờ các cô các chú có yêu cầu cải thiện sinh hoạt ngay nữa không? - *(Không ạ!)* - Thế thì được.

4. Có người nói: lúc này mà xem trọng tinh thần tư tưởng là không duy vật biện chứng. Các cô, các chú có biết vì sao mà cách mạng của ta thành công không? Vì tinh thần. Lúc bấy giờ thực dân, phong kiến có công an, quân đội, cảnh sát, chính quyền - tất cả, Đảng ta chỉ có hai bàn tay không. Vì sao ta thành công? - Vì ta đoàn kết! Lấy gì mà đoàn kết? Lấy tinh thần! Trong kháng chiến địch có hải, lục, không quân; ta thì về hải quân, không quân không có mà ngay lục quân thì súng lung tung: Nhật, Mỹ, Pháp, Trung Quốc, đạn cũng lung tung, thuốc men không có, cán bộ thì từ du kích ra, vì sao mà thắng được? Vì đoàn kết! Vì sao đoàn kết? Là do tinh thần. Chính cô, chú ấy chỉ biết bốn chữ *duy vật biện chứng* mà thôi. Như các đồng chí ta mà bị hy sinh trong lúc làm việc bí mật trước cách mạng, bị nó bắt được, nó treo, nó kẹp, nó tra tấn, nó bắn nhưng nhất định không nói, chẳng những không nói mà còn chửi vào mặt nó. Đấy là vật chất hay tinh thần? Trong kháng chiến có chiến sĩ lấy thân mình lấp lỗ châu mai, lấy thân ngăn cho súng khỏi lăn, hy sinh lấy tài liệu của địch, hay ngay ở Hải Phòng có mấy người đánh được trường bay Cát Bi, thì đó là tinh thần hay vật chất? - Tinh thần! Thế thì tinh thần trọng hơn. Vật chất cố nhiên là trọng, tinh thần cũng là trọng. Có khi địch vật chất hơn ta mà ta tinh thần hơn nó, nên ta thắng nó. Có cô, chú nào không hiểu thì về học thêm duy vật biện chứng.

5. Bây giờ nói đến văn hoá. Nếu cô chú nào muốn học văn hoá để xem sách, nâng cao trình độ chính trị và kỹ thuật, thế thì tốt, Bác rất khuyến khích học văn hoá. Nhưng nếu học văn hoá nhằm để đỗ bằng cấp, đổi lao động chân tay sang lao động trí óc, tưởng hươu, tưởng vượn như thế, đối với công tác hiện tại thì không phấn khởi, nghĩ vu vơ ở đâu, muốn làm ông chủ tịch, giám đốc, bác sĩ, kỹ sư là không đúng. Lao động chân tay và lao động trí óc cũng đều quý, nếu ai ai cũng làm bác sĩ cả thì có được không? Làm giám đốc cả có được không? Trong xã hội thì lao động chân tay nhiều hơn lao động trí óc, chúng ta cốt đông là đông công nhân, nông dân. Bác cho là các cô, các chú chỉ biết được một nửa. ở Liên Xô trước học phổ thông 7 năm, nay chuyển 10 năm, tất cả thanh niên nam nữ phải học 10 năm tức là tú tài, thế thì mấy triệu tú tài đó đi đâu? Không phải là làm bác sĩ, kỹ sư, giám đốc cả mà phải đi vào sản xuất công nghiệp, nông nghiệp. ở ta, muốn đậu cô tú để kiếm chồng cho dễ, ông tú để kiếm việc cho dễ, thế là chưa nhận thức, chưa hiểu rõ ý nghĩa lao động. Liên Xô đi trước, ta đi sau, rồi cũng thế, nhưng mấy năm thì Bác chưa nói được, lúc ấy ta có vô số cô tú, ông tú nhưng nếu để tìm chồng, để làm quan thì hỏng.

Hiện nay công nhân của ta có các nước bạn viện trợ cho máy móc mới, muốn điều khiển được phải có văn hoá cao, nông dân ta bây giờ cũng tổ chức tổ đổi công, cũng cần phải có văn hoá. Vì phải biên chép, ghi chép sổ sách, cho nên nông dân cũng cần có văn hoá, rồi ra dần dần sẽ phải cao hơn.

Vì vậy, các cô, các chú nên bỏ tư tưởng không đúng, khinh lao động chân tay, trọng lao động trí óc, nên bỏ tư tưởng học văn hoá để tìm bằng cấp. Vì có tư tưởng đó nên kỷ luật lao động ở một số xí nghiệp, một số cơ quan, một số trường học lỏng lẻo, có người không ốm cũng giả ốm để nghỉ việc, đi chậm về sớm như thế thì không tiến lên chủ nghĩa xã hội được. Nếu muốn nước ta tiến lên chủ nghĩa xã hội thì phải giữ vững kỷ luật lao động, bằng cách giáo dục, giúp đỡ, phê bình rồi đi dần

đến kỷ luật hành chính. Khẩu hiệu chủ nghĩa xã hội là: "Làm nhiều ăn nhiều, làm ít ăn ít, không làm không ăn", làm biếng thì không có ăn, vì vậy ta phải tôn trọng, giữ vững, thi hành nghiêm khắc kỷ luật lao động, cố nhiên là giáo dục, khuyến khích nhưng cũng phải kỷ luật nữa.

Bác mong các cô, các chú nhớ làm 4 điểm dưới đây:

1. Tất cả cán bộ, đảng viên, đoàn viên phải nâng cao tính trách nhiệm, tính trách nhiệm nghĩa là lúc Đảng và Chính phủ giao cho việc gì thì dù khó, dễ cũng cố làm cho được.

2. Tính phấn đấu, trong kháng chiến, đảng viên, cán bộ kể cả trong và ngoài Đảng, nhân dân nữa, tính phấn đấu lên rất cao, vì thế chúng ta thắng lợi. Nhưng từ khi hoà bình trở lại, chí phấn đấu có giảm sút, uể oải, có khi tinh thần thái bình. Miền Bắc hoàn toàn giải phóng, nhưng miền Nam nhân dân còn phải sống dưới gót sắt của Mỹ - Diệm, ngay ở miền Bắc thì chính trị được hoàn toàn giải phóng, còn kinh tế thì mới bắt đầu xây dựng, vì vậy chí khí phấn đấu càng phải nâng cao.

3. Tính tổ chức, tức là ta làm gì cũng phải do tổ chức, không được ra ngoài tổ chức, phê bình cũng phải trong tổ chức. Không nên nói lung tung, làm việc gì cũng phải bàn với tổ chức, không được đặt mình ngoài tổ chức. Tính kỷ luật không những là kỷ luật lao động, mà kỷ luật Đảng, kỷ luật của Chính phủ, kỷ luật của đoàn thể nữa cũng phải giữ chặt chẽ.

4. Phải có lòng tự tin, tin vào mình, tin Đảng, tin giai cấp, tin nhân dân mình. Trước mắt, ta đang làm nhiệm vụ sửa sai, xây dựng kinh tế, mỗi người cán bộ, đảng viên, công nhân đều phải tin tưởng sâu sắc là ta nhất định làm được, ta nhất định thắng lợi. Lúc mới kháng chiến, địch rất mạnh, ta thì yếu. Nhưng vì từ cán bộ, đảng viên, chiến sĩ, nhân dân đều tin là kháng chiến nhất định thắng lợi, do có tin tưởng, có quyết tâm như thế nên chúng ta làm được. Bây giờ ta xây dựng, phát triển kinh tế miền Bắc, củng cố miền Bắc, tranh thủ miền Nam, thực hiện thống nhất đất nước. Tuy có khó nhưng nếu ta có tín tâm, quyết tâm làm thì nhất định thắng lợi. Có quyết tâm, tín tâm, mọi người đều cố làm tròn trách nhiệm của Đảng và Chính phủ giao cho, chúng ta sẽ thắng lợi. Có tin tưởng, quyết tâm tìm mọi cách khắc phục vượt qua khó khăn thì mới hoàn thành được nhiệm vụ: "Củng cố miền Bắc, tranh thủ miền Nam, đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà".

Những điểm trên là đối với tất cả mọi người, còn riêng với cán bộ cấp trên có một điều là: phải cố gắng làm, trong kháng chiến ta đã thực hành do đó giúp cho kháng chiến thắng lợi, đó là đồng cam cộng khổ. Đồng cam cộng khổ là một tinh thần cần phải có, nhưng nếu bình quân chủ nghĩa thì lại không đúng. Bình quân chủ nghĩa là gì? Là ai cũng như ai, bằng hết. Ví dụ như Bác yếu chỉ ăn ba bát cơm, chú khoẻ cần nhiều hơn mà cũng ăn ba bát, chú lùn cũng đòi may áo dài, Bác cao hơn cũng mặc áo dài như chú. Bình quân chủ nghĩa là trái chủ nghĩa xã hội, thế là không đúng. Có đồng cam cộng khổ như thế thì mới khỏi lãng phí. Không nên chỉ nghĩ đến mình ăn no, mặc ấm mà phải nghĩ đến đồng chí, đồng bào, đồng đội mình. Ví dụ: nhân dân ta hiện còn nhiều nơi như miền ngược chẳng hạn, thiếu vải, mỗi người thường chỉ có một bộ quần áo rách, nhưng mình lại cứ nghĩ để lấy giấy của đoàn thể, tìm cách này hay cách khác mua vải may ba, bốn áo pôpơlin, thế là không đồng cam cộng khổ. Hay lấy ví dụ khác: như hiện nay đồng bào ta còn phải làm ăn cần cù, đời sống còn thiếu thốn, nhưng có cô lại uốn tóc xoăn, diện loè loẹt đi chơi là không đúng. Cán bộ, đảng viên, đoàn viên cần tránh bệnh quan liêu. Quan liêu là gì? Quan liêu là không dân chủ. Muốn tránh bệnh đó thì phải gần gũi quần chúng, gần gũi thực tế, gần gũi công tác, học hỏi quần chúng. Nếu ta không quan liêu thì trong cải cách ruộng đất không sai lầm nhiều như ta đã sai lầm, không có lãng phí nhiều như thế, ta đã tránh được rất nhiều sai. Bệnh quan liêu không phải chỉ cấp trên mới quan liêu, không phải Bộ Tổng tư lệnh mới quan liêu mà ngay cán bộ đại đoàn, cán bộ trung đội, tiểu đội cũng quan liêu. Mỗi người có trách nhiệm đều có

thể quan liêu. Tóm lại chúng ta đã mắc bệnh quan liêu, xảy ra nhiều thiếu sót, có nhiều tai hại, ta cần phải tránh.
Cán bộ nói chung và nói riêng cán bộ trong Đảng, trong Đoàn, phải khiêm tốn đối với mọi người. Nếu cho là trội rồi không học hỏi, giúp đỡ thì cũng như là được bốn chữ duy vật biện chứng đi loè người ta. Ai cũng phải thế, kể cả cán bộ trong Đảng và ngoài Đảng, tất cả đảng viên và đoàn viên, ai loè quần chúng là không khiêm tốn, là kiêu ngạo. Nếu ai còn như thế thì đề nghị về học lại duy vật biện chứng.
Tóm lại muốn phát triển ưu điểm, sửa chữa khuyết điểm, thực hiện những điểm chính Bác nói ở trên thì phải đoàn kết, đoàn kết giữa cán bộ, đoàn kết đảng viên, đoàn kết giữa Nam và Bắc, đoàn kết giữa cán bộ trong và ngoài Đảng, đoàn kết giữa ngành này với ngành khác, đoàn kết nội bộ thật chặt chẽ, đoàn kết giữa Đảng và dân, giữa quân và dân. Đoàn kết không phải ở bề mặt, bề miệng như nay xi nê, mai bát phở, mà đoàn kết để làm gì? Làm thế nào để đoàn kết? Muốn đoàn kết chặt chẽ là phải thật thà tự phê bình, thành khẩn phê bình đồng chí và những người xung quanh, phê bình, tự phê bình để cùng nhau tiến bộ, để đi đến càng đoàn kết. Đoàn kết, phê bình, tự phê bình thật thà để đi đến đoàn kết hơn nữa. Phê bình phải dân chủ, nghĩa là Bác phê bình các cô, các chú, trái lại các cô, các chú có thể phê bình Bác, mà phải phê bình Bác, có cái hay phải học, cái khuyết điểm thì phê bình. Các cô, các chú yêu Bác, muốn Bác tiến bộ thì cần phải phê bình. Tóm lại tất cả cán bộ đều phải phê bình, tự phê bình để tiến bộ. Vì Đảng, vì dân tộc, vì giai cấp, vì chủ nghĩa cộng sản mà phải phê bình, tự phê bình, nhưng phải dân chủ, trên phê bình dưới nhưng phải tự phê bình, dưới phê bình trên nhưng mình cũng phải tự phê bình. Bây giờ có thiên hướng cho là chỉ có trên có sai lầm còn mình không sai gì hết, như thế là không đúng. Phê bình cũng ví như người đi bằng hai chân, nếu chỉ phê bình trên thôi thì đi một chân, không thể đi được. Không nên chỉ nêu khuyết điểm sẽ sinh ra bi quan, mà cần phải nêu thành tích nữa.

Bác dặn dò các cô, các chú, trước mắt cần cố gắng công tác, ai trực tiếp thì cố gắng làm, không trực tiếp thì cố gắng giúp:
1. Hiện nay công tác sửa sai cần phải cố gắng làm cho tốt, cho nhanh, ai không trực tiếp thì có thể giúp đỡ, như tuyên truyền giải thích chẳng hạn, vì từ thành phố về nông thôn cũng không xa xôi gì cho lắm.
2. Tăng cường vệ sinh phòng bệnh, hiện nay bệnh cúm đã có nhiều, phải đề phòng, giữ vệ sinh, chăm nom sức khoẻ mình, sức khoẻ gia đình mình, sức khoẻ cơ quan mình.
3. Phải giúp việc đắp đê cho tốt, phải tổ chức chống bão lụt. Năm nay có thể có bão lụt to, vì khí hậu không bình thường mà hiện nay ở miền Nam Trung Quốc đã có nơi lụt.
4. Tệ hại phải chống là bọn đầu cơ tích trữ. Đảng, Chính phủ và mậu dịch cung cấp hàng cho dân, nhưng một số hàng không đến tay dân mà bị bọn đầu cơ lợi dụng như vải, thuốc tây, v.v.. Có thứ thuốc mậu dịch bán 500đ một viên mà bọn đầu cơ bán 2.500đ. Thật là nó lợi dụng đồng bào ốm để làm giàu, như thế rất đáng phản đối. Muốn chống bọn đầu cơ thì không riêng gì công an, công thương, mậu dịch mà tất cả cán bộ, công nhân, nhân dân đều phải chống cả, vì cán bộ, nhân dân có hàng triệu tai, mắt mới làm được để cho hàng hoá đến tay nhân dân.
Cuối cùng, Lênin dạy ta là: *"Học tập, học tập nữa, học tập mãi. Tiến bộ, tiến bộ nữa, tiến bộ mãi"*. Học chính trị, thời sự, kỹ thuật. Trước hết Bác khuyên các cô các chú ôn lại tiêu chuẩn đảng viên, kể cả cán bộ trong Đảng và ngoài Đảng, thanh niên lao động, chiến sĩ cố gắng làm cho đúng. Riêng đối với đảng viên thì nhất định đòi hỏi, còn ngoài Đảng chỉ mong anh em làm được chừng nào hay chừng ấy, nhưng nếu làm được đầy đủ thì càng tốt. Trước Cách mạng Tháng Tám, số đảng viên không bằng số đảng viên ở Hải Phòng hiện nay thế mà sao lại thắng? Vì đảng viên lãnh đạo quần chúng, gần gũi quần chúng; đảng viên, quần chúng kiên quyết hy sinh. Ngày nay, nếu như đảng viên, đoàn viên, các cô, các chú cố gắng thì với số đảng viên ấy, phong trào nội ngoại thành sẽ

tiến bộ biết mấy. Vận động cách mạng khó hay bây giờ khó? Trước khó hơn, thế mà chúng ta làm được. Nay xây dựng kinh tế khó mà không cố gắng làm thì không xứng đáng với các đồng chí lúc bấy giờ. Lúc ấy một đảng viên lãnh đạo hàng mấy chục vạn người, đảng viên lúc đó chỉ có 5.000 từ Trung - Nam - Bắc, Miên, Lào. Nếu trừ số đồng chí hoạt động ở Miên, Lào thì cũng chỉ còn trên 4.000 một chút thôi, thế mà hiện nay riêng thành phố Hải Phòng cũng có hơn 4.000 đảng viên. Vậy các cô các chú cố gắng sao cho xứng đáng, cố làm cho đúng 6 tiêu chuẩn đảng viên:

1. Kiên quyết suốt đời phấn đấu cho chủ nghĩa cộng sản.
2. Bồi dưỡng tư tưởng vô sản, sửa chữa tư tưởng sai lầm.
3. Đặt quyền lợi của Đảng lên trên hết, quyền lợi của cá nhân phải hy sinh phục tùng quyền lợi Đảng.
4. Tuyệt đối chấp hành nghị quyết của Đảng.
5. Mật thiết liên hệ với quần chúng, tránh mệnh lệnh, quan liêu.
6. Luôn luôn cố gắng học tập, thật thà phê bình, tự phê bình.

Nói tóm lại, Bác mong các cô, các chú cố gắng công tác, lần sau Bác gặp sẽ tiến bộ hơn nữa.

Cuối cùng, Bác gửi lời thăm các cán bộ, chiến sĩ và anh em ở nhà và các cô, các chú nói lại lời Bác căn dặn hôm nay.

Nói ngày 30-5-1957.

Tài liệu lưu tại
Bảo tàng Hải Phòng.

NÓI CHUYỆN TẠI LỚP CHỈNH HUẤN TRUNG, CAO CẤP CỦA BỘ QUỐC PHÒNG VÀ CÁC LỚP TRUNG CẤP CỦA CÁC TỔNG CỤC

Thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, Bác hỏi thăm sức khoẻ các chú. Các chú ở đây có đủ các đơn vị, các ngành, các cơ quan, nhà trường, cán bộ miền Nam, miền Bắc, miền xuôi, miền ngược, trong Đảng và ngoài Đảng, già có, trẻ có, đó là hình ảnh đoàn kết nhất trí của Quân đội nhân dân ta.

Thời gian nghiên cứu vừa qua, các chú đã hoàn toàn nhất trí với Nghị quyết Trung ương Đảng lần thứ 12, đó là điều rất tốt. Trong Hội nghị, Tổng quân uỷ đã tự phê bình thành khẩn, cán bộ phê bình tốt và tự phê bình bước đầu tốt. Các chú cũng biết Đảng ta, quân đội ta, chế độ ta nhờ có phê bình và tự phê bình nên ngày càng tiến. Phê bình và tự phê bình cũng ví như người đi hai chân. Hai chân cùng khoẻ thì tiến mau, nếu một chân dài, một chân ngắn thì tiến chậm.

Trong Hội nghị, các chú đã phê phán và phân biệt rõ cái gì sai, cái gì đúng, kiểm điểm ưu điểm, khuyết điểm trong một số công tác lớn, liên hệ thấy rõ những tư tưởng tốt và tư tưởng sai lệch của bản thân, hiểu rõ hơn nhiệm vụ xây dựng quân đội. Do đó mà củng cố được lập trường tư tưởng, tăng cường đoàn kết nhất trí trên với dưới, dưới với trên. Đó là những thành tích mà các chú cần phát triển.

Bây giờ có mấy điều Bác dặn, các chú nhớ lấy mà thực hiện: *Cần tiếp tục học tập nâng cao giác ngộ xã hội chủ nghĩa.* Có nâng cao giác ngộ xã hội chủ nghĩa thì sau này mới tránh

được nhiều sai lầm khác. Tiếp tục học tập nâng cao lập trường tư tưởng và trình độ kỹ thuật của mình. Kỹ thuật hiện nay càng ngày càng tiến, không gắng học tập thì sẽ lạc hậu. Phải cố gắng xây dựng được nền nếp chính quy trong đơn vị. Có người nói: " Trước ta chẳng chính quy gì cũng đánh thắng! Không đúng. Tình thế ngày một tiến. Trước là thời kỳ khác, nay là thời kỳ khác. Quân đội ta nhất định phải tiến từng bước lên chính quy và hiện đại.

Phải học để phát huy tư tưởng đúng, uốn nắn tư tưởng không đúng. Tư tưởng không đúng, cũng còn có nhiều. Nhưng có một tư tưởng mẹ: đó là chủ nghĩa cá nhân. Chủ nghĩa cá nhân là trái với chủ nghĩa tập thể. Do chủ nghĩa cá nhân mà đẻ ra các tư tưởng sai lệch khác. Trước hết là tư tưởng công thần. Do công thần sinh ra kiêu ngạo, kèn cựa, địa vị. Đảng và quân đội ta có truyền thống đấu tranh anh dũng; điều đó ta có quyền tự hào. Nhưng tự hào để phát huy truyền thống tốt ấy lên, không phải để vỗ ngực khoe ta có công với kháng chiến, với cách mạng, với nhân dân. Ta nên biết rằng nếu chúng ta tách rời nhân dân, Đảng, quân đội thì chúng ta không tài nào lập được công trạng gì cả. Công trạng của cá nhân chủ yếu là nhờ tập thể mà có. Vì vậy người có công trạng không nên tự kiêu mà cần khiêm tốn. Khiêm tốn và rộng lượng, đó là hai đức tính mà người cách mạng nào cũng phải có.

Cũng do chủ nghĩa cá nhân mà sinh ra lo lắng tiền đồ bản thân. Cái này chẳng những trong quân đội mà trong dân, chính, Đảng đều có. Muốn cho tiền đồ mình được sung sướng, vẻ vang là đúng. Nhưng muốn cho mình sung sướng vẻ vang thì trước hết phải làm cho nhân dân, bộ đội mình được sung sướng vẻ vang. Tiền đồ cá nhân nằm trong tiền đồ tập thể. Không cố gắng làm cho tập thể sung sướng, vẻ vang thì cá nhân không thể sung sướng vẻ vang được. Ví dụ: Trong một chuyến xe lửa đang chạy (chuyến xe lửa là một tập thể), có

người nghĩ rằng: "Cùng đi thế này chậm, ta nhảy xuống chạy chắc nhanh hơn". Thế là nguy hiểm.

Do chủ nghĩa cá nhân mà sinh ra đòi hỏi hưởng thụ, đãi ngộ. Người ta ai cũng muốn ăn ngon mặc đẹp, nhưng muốn phải cho đúng thời, đúng hoàn cảnh. Trong lúc nhân dân ta còn thiếu thốn mà một người nào đó muốn riêng hưởng ăn ngon mặc đẹp, như vậy là không có đạo đức.

Vì vậy chúng ta phải cố gắng công tác sao cho dân tộc, nhân dân mình được ăn ngon, mặc đẹp thì bản thân sẽ được ăn ngon, mặc đẹp. Đảng và Chính phủ rất muốn cho mọi người được no ấm nên đã đề ra tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm. Chỉ trên cơ sở tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm mới cải thiện sinh hoạt cho nhân dân, cán bộ, quân đội. Nhân dân Liên Xô ngày nay ai cũng được sung sướng. Nhưng chúng ta phải nhớ rằng, sau cách mạng thành công, nhân dân Liên Xô phải thắt lưng buộc bụng, gian khổ phấn đấu 18 năm trời, đời sống mới được cải thiện và sung sướng như ngày nay. Ta so với Liên Xô thì thế nào? Dân ta ít hơn, kinh tế lạc hậu, nước ta chưa thống nhất, hoà bình vừa mới ba năm; như vậy mà cứ yêu cầu hưởng thụ, tăng lương, cải thiện sinh hoạt nhanh là chủ quan.

Tóm lại, các chú cần tiếp tục học tập, uốn nắn tư tưởng sai lệch, nhất là tư tưởng cá nhân chủ nghĩa. Mặt khác, phải đề cao trách nhiệm phấn đấu hoàn thành nhiệm vụ xây dựng quân đội, trước mắt là hoàn thành tốt chỉnh huấn cán bộ sơ cấp và chiến sĩ, đồng thời cố gắng giúp Đảng và Chính phủ, quân đội giải quyết khó khăn, phát huy thuận lợi.

Bây giờ còn một điểm rất quan trọng, cũng là điểm mẹ. Điểm này mà thực hiện tốt thì đẻ ra con cháu đều tốt: Đó là đoàn kết. Đoàn kết trên dưới, cán bộ và chiến sĩ, miền Nam và miền Bắc, trong và ngoài Đảng, quân đội và nhân dân, đoàn kết rộng rãi với các nước trong phe xã hội chủ nghĩa và nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới. Các chú đều biết, trong kháng chiến ta gặp rất nhiều khó khăn, lực lượng địch

mạnh hơn ta nhiều, nhưng nhờ đoàn kết mà ta đã thắng. Nay trong xây dựng hoà bình, ta cũng biết đoàn kết thì nhất định thành công. Không phải chỉ đoàn kết ngoài miệng mà phải thực sự, đoàn kết trong công tác, trong học tập. Muốn đoàn kết tốt thì phải phê bình, tự phê bình tốt, nghĩa là xuất phát từ đoàn kết mà phê bình và tự phê bình, phê bình và tự phê bình để đi đến đoàn kết hơn nữa, đó là một điểm rất quan trọng. Thực hiện đúng nhất định sẽ khắc phục được nhiều khó khăn, tranh thủ được miền Nam, xây dựng được nước Việt Nam độc lập, thống nhất, dân chủ, giàu mạnh.

Chúc các chú vui vẻ, mạnh khoẻ, cố gắng tranh lấy thành tích mới, Bác gửi lời hỏi thăm tất cả cán bộ và chiến sĩ ở đơn vị và đồng bào nơi các chú đóng quân.

Nói vào tháng 5-1957.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t. IV, tr.76-79.

NÓI CHUYỆN TẠI HỘI NGHỊ CÁN BỘ ĐẢNG NGÀNH GIÁO [1]

Nhiệm vụ của cán bộ Đảng trong ngành giáo dục phải như thế nào? Trước hết phải đoàn kết với cán bộ ngoài Đảng. Phải biết rằng đảng viên là thiểu số so với tổng số nhân dân, nếu không có người ngoài Đảng ủng hộ, giúp đỡ thì Đảng không làm gì được. Vì vậy, cán bộ Đảng nói chung và cán bộ Đảng trong ngành giáo dục nói riêng phải đoàn kết với cán bộ ngoài Đảng. Phải mật thiết liên hệ với gia đình học trò. Bởi vì giáo dục trong nhà trường, chỉ là một phần, còn cần có sự giáo dục ngoài xã hội và trong gia đình để giúp cho việc giáo dục trong nhà trường được tốt hơn. Giáo dục trong nhà trường dù tốt mấy nhưng thiếu giáo dục trong gia đình và ngoài xã hội thì kết quả cũng không hoàn toàn.

Giáo dục bây giờ không phải như giáo dục thời trước. Trước kia thì "vạn ban giai hạ phẩm, duy hữu độc thư cao", nghĩa là tất cả mọi tầng lớp ở dưới thấp cả, chỉ có người đọc sách, người trí thức, mới là cao hơn hết. Đó là giáo dục của phong kiến. Vì sao?

"Nhất tử thu quân ngâu, toàn gia tề thiên lộc". Nghĩa là một người con mà làm nên, được vua dùng thì cả nhà được ăn lộc trời. Vì người đi học thi đỗ thì một người làm quan, cả họ được nhờ.

1) Héi nghÞ häp tõ 3-6 ®Õn 8-6-1957.

Nhưng trong nhân dân cũng có phản ứng lại: "Nhất sĩ nhì nông, tiền hết gạo không, thì nhất nông nhì sĩ". Đến bây giờ tư tưởng cho lao động trí óc hơn lao động chân tay, cũng đang còn nhiều. Cái đó không đúng. Lao động trí óc có quý không? - Quý. Lao động chân tay có quý không? - Cũng quý. Người lao động trí óc, mà không liên hệ với lao động chân tay thì chỉ mới là trí thức một nửa. Còn người lao động chân tay mà văn hoá kém, không biết lao động trí óc thì cũng là người không hoàn toàn, cũng chỉ được một nửa. Vì vậy, chẳng những người lao động trí óc và người lao động chân tay phải đoàn kết với nhau, mà mỗi người lao động trí óc muốn là người hoàn toàn phải có lao động chân tay và người lao động chân tay muốn là người lao động hoàn toàn phải vừa biết lao động trí óc, vừa phải biết lao động chân tay. Người trí thức phải biết làm lao động chân tay. Người công nhân, nông dân phải có trình độ văn hoá.

Các cô, các chú đều hiểu biết về chủ nghĩa xã hội, đều tán thành tiến lên chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản cả? *(Tất cả đều trả lời: Tán thành).* Tốt lắm. Tiến lên chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản thì sự phân biệt giữa thành thị và nông thôn bị xoá bỏ, sự phân biệt giữa lao động chân tay và lao đông trí óc cũng bị xoá bỏ. ở Liên Xô ngày nay bắt đầu như thế. Trong một xưởng máy tự động chỉ có mấy người công nhân, như xưởng máy làm píttông, từ một quặng sắt nấu ra, đổ vào khuôn, bôi dầu, cho đến lúc thử lại có đúng kích thước không rồi bỏ vào thùng dán lại gửi đi đều làm bằng máy, người công nhân điều khiển nhà máy đó phải có trình độ không kém kỹ sư, vì phải tính toán nhiều. Một thí dụ nữa. Bây giờ ở gần khắp Liên Xô đều thi hành giáo dục phổ thông nghĩa vụ 10 năm. Bên ta gọi là thi đỗ tú tài. Bên ta đỗ tú tài thì muốn ra làm cán bộ cấp này, cấp kia. Nhưng ở Liên Xô các cô tú, cậu tú vào nhà máy, vào nông trường. Công nhân, nông dân đều là cô tú, cậu tú. Lao động chân tay và trí óc hợp lại trong một người.

Ta muốn tiến lên như thế. Nhưng phải đi dần dần. Cách mạng thành công ở Liên Xô đã trải qua 40 năm. Muốn như thế, trong việc giáo dục phải có môn giáo dục về lao động. Trong thời kỳ kháng chiến, ta có đề ra cho học sinh tham gia lao động sản xuất, có một thời kỳ ta có nhiều tiến bộ. Nhưng ta chưa kết hợp được chặt chẽ giáo dục văn hoá với lao động sản xuất. Mấy năm gần đây, việc giáo dục tinh thần lao động, kỷ luật lao động và giáo dục lao động có sút kém. Bây giờ phải sửa.

Còn một điều nữa khá phổ biến trong cán bộ giáo dục cũng như cán bộ các ngành khác, là băn khoăn về tiền đồ của mình. Tiền đồ là cái gì? *(Có tiếng trả lời: tiền đồ của cháu là ăn no, mặc ấm).* Thế là quên một điều: tiền đồ của mọi người phải nằm trong tiền đồ chung của toàn dân.

Nói một thí dụ: trước Cách mạng Tháng Tám, hay gần đây, trước ngày kháng chiến thắng lợi, ở trong vùng địch tạm chiếm, có người được ăn no mặc ấm, nhưng thân phận thế nào?- Nô lệ. Dù cá nhân có ăn no mặc ấm cũng là thân nô lệ vì dân tộc còn bị nô lệ. Bây giờ đuổi thực dân rồi, đánh bẹp phong kiến rồi, có người dù ăn chưa được no, mặc chưa được ấm, nhưng thân phận mình thế nào? - Là chủ đất nước, là tự do. Mọi người góp phần vào xây dựng đất nước giàu mạnh. Đó là xây dựng tiền đồ. Tiền đồ của mọi người không tách ra ngoài tiền đồ chung của dân tộc được.

Ai cũng muốn ăn no mặc ấm. Nhưng chỉ muốn một mình ăn no mặc ấm, có đúng không?- Không đúng. Muốn ăn no mặc ấm, mọi người phải ra sức tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, đẩy mạnh kinh tế nước nhà tiến lên. Đảng ta đấu tranh để làm gì? - Là muốn cho tất cả mọi người được ăn no mặc ấm, được tự do. Mỗi một đảng viên đấu tranh để làm gì?- Cũng để mọi người được ăn no mặc ấm, được tự do. Chủ nghĩa xã hội là cái gì? Là mọi người được ăn no mặc ấm, sung sướng, tự do. Nhưng nếu muốn tách riêng một mình mà ngồi ăn no mặc ấm, người khác mặc kệ, thế là không tốt. Mình

muốn ăn no mặc ấm, cũng cần làm sao cho tất cả mọi người được ăn no mặc ấm, như thế mới đúng. Muốn như vậy, phải ra sức công tác, ra sức lao động sản xuất.

Tiền đồ của mỗi người nằm trong tiền đồ chung của dân tộc. Nhưng có người muốn tiền đồ của mình tiến mau hơn tiền đồ của dân tộc. Trong khi kinh tế tài chính của ta có khó khăn lại muốn một mình ăn no mặc ấm. Ví dụ, ngoài đường kia có tàu điện chạy qua. Trong tàu điện có gái, trai, già, trẻ. Tàu điện đi đến đâu thì mọi người đi đến đó. Nhưng có người nói tàu điện chạy chậm quá muốn riêng mình đi cho mau, muốn nhảy ra khỏi tàu điện để chạy lên trước. Kết quả sẽ thế nào? Có thể là què chân, gãy tay. Vì vậy, không thể tách rời tiền đồ của cá nhân mình với tiền đồ của toàn dân, toàn Đảng.

Các cô các chú nhớ tiêu chuẩn của đảng viên không? *(Có).* Có mấy điều? *(Thưa, có sáu điều).* Một trong sáu điều là gì? Là phải đặt lợi ích của Đảng lên trên hết. Mà lợi ích của Đảng không có gì riêng tức là lợi ích của giai cấp, của dân tộc.

Có khi nào lợi ích của Đảng và lợi ích riêng của đảng viên có mâu thuẫn không? - Có. Có khi đảng viên có gia đình, cần ở gần gia đình, nhưng Đảng có việc cần, phải đi xa, thế là lợi ích của cá nhân và lợi ích chung có mâu thuẫn. Lúc đó lợi ích cá nhân phải phục tùng vô điều kiện lợi ích chung của Đảng. Những đồng chí chúng ta khi trước hoạt động cách mạng bị tù đày, bị hy sinh, những chiến sĩ anh dũng lấy thân mình lấp lỗ châu mai, hy sinh trong kháng chiến, đã làm đúng những điều đó.

Bây giờ đây, hoàn cảnh đấu tranh không đòi hỏi lấy thân mình lấp lỗ châu mai nữa, nhưng người cán bộ, đảng viên vẫn luôn luôn phải cố gắng rèn luyện cho đúng với tiêu chuẩn của đảng viên.

Có khi các cô các chú lo nghĩ cho cá nhân, cái đó cũng dễ hiểu. Vì người ta không phải là thần thánh gì. Vả lại, khuyết điểm trong xã hội ảnh hưởng đến các cô, các chú. Nhưng nếu các cô, các chú cố gắng làm đúng tiêu chuẩn đảng viên thì giải quyết được nhiều thắc mắc.

Cuối cùng Bác nhắc lại: nội bộ chúng ta phải đoàn kết, đoàn kết thật chặt chẽ, do đoàn kết thật chặt chẽ trong Đảng mà đoàn kết ngoài Đảng, đoàn kết với nhân dân. Có như thế, khó khăn gì cũng vượt qua, việc gì cũng làm được.

Sách *Hồ Chủ tịch bàn về giáo dục,* Nxb. Giáo dục, Hà Nội, 1962, tr.168-172.

THƯ GỬI TOÀN THỂ ĐỒNG BÀO, BỘ ĐỘI VÀ CÁN BỘ VỀ VIỆC PHÒNG VÀ CHỐNG LỤT, BÃO

Gửi toàn thể đồng bào, bộ đội và cán bộ,

Trong mùa mưa, công việc giữ đê, phòng lụt, chống lụt, phòng bão, chống bão là *nhiệm vụ cực kỳ quan trọng* của nhân dân, bộ đội và cán bộ, đặc biệt là ở các tỉnh có đê sông và đê biển.

Nhất là năm nay, phải đề phòng lụt to, bão lớn, vì thời tiết biến đổi khác mọi năm thường.

Chúng ta ra sức phòng trước và chống giữ cẩn thận, thì mới bảo vệ được tính mạng và tài sản của đồng bào, thực hiện được vụ mùa thắng lợi, hoàn thành tốt kế hoạch Nhà nước.

Chúng ta phải chuẩn bị sẵn sàng để đối phó với mọi tình thế. Tổ chức lực lượng phải chặt chẽ. Chỉ huy phải tỉnh táo đề phòng mọi âm mưu phá hoại của bọn phản động.

Đồng bào cần phải đoàn kết nhất trí, quyết tâm vượt mọi khó khăn, giúp đỡ nhau chiến thắng thiên tai.

Nông hội và thanh niên phải xung phong làm gương mẫu.

Bộ đội phải tranh thủ thời gian giúp đỡ nhân dân.

Cán bộ các cấp phải nhận rõ trách nhiệm, phải có kế hoạch thiết thực và đầy đủ, phải đi sát với nhân dân. Nhân dân và cán bộ phải kết hợp công việc phòng lụt, phòng bão, chống lụt, chống bão với công việc hoàn thành tốt sửa sai, đẩy mạnh sản xuất vụ mùa và thu thuế nông nghiệp tốt.

Khi bão lụt, thì việc chống bão, chống lụt phải đặt lên trên hết.

Trong việc chống bão, chống lụt những năm qua, chúng ta đã thắng lợi vì chúng ta đã cố gắng. Năm nay chúng ta càng phải cố gắng hơn nữa để thắng lợi.

Chính phủ sẵn sàng khen thưởng những đơn vị và những cá nhân có thành tích xuất sắc. Mong đồng bào, bộ đội và cán bộ thi đua làm tròn nhiệm vụ.

Chào thân ái

Ngày 10 tháng 6 năm 1957

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1193,
ngày 14-6-1957.

BÀI NÓI CHUYỆN VỚI CÁC ĐẠI BIỂU NHÂN DÂN THANH HOÁ

Tôi được báo cáo hôm nay có các đại biểu phụ lão, công nhân, nông dân, bộ đội, trí thức, phụ nữ, thanh niên, các cán bộ miền Nam tập kết, các đồng chí thương binh, bệnh binh, các học sinh, các đại biểu các dân tộc, các tôn giáo, các đại biểu các gia đình liệt sĩ, các chiến sĩ thi đua, đồng bào công thương, các cháu nhi đồng và đại biểu Hoa kiều.

Tôi thay mặt Trung ương Đảng, Chính phủ đưa đến các đại biểu lời chào thân ái.

Trước kháng chiến tôi có đến đây một lần. Trong kháng chiến đồng bào tỉnh ta, các tầng lớp nhân dân đều tỏ ra đoàn kết tham gia kháng chiến. Tôi chỉ nói vài điểm, ví dụ: dân công đã ra sức rất nhiều, trong một chiến dịch Điện Biên Phủ, Thanh Hoá góp 12 vạn dân công vận tải lương thực cho bộ đội. Bây giờ tiếng Việt Nam đến đâu, tiếng Điện Biên Phủ đến đó. Tiếng Điện Biên Phủ đến đâu, đồng bào Thanh Hoá cũng có một phần vinh dự đến đó. Trong kháng chiến ngoài việc ủng hộ kháng chiến có những vùng du kích rất oanh liệt như Phú Lệ, Hải Thanh, chứng tỏ đồng bào ta lương giáo cực kỳ đoàn kết, vì thế ta đã thắng lợi. Cũng cần phải nhắc trong kháng chiến tất cả mọi người bằng cách này cách khác đều tham gia kháng chiến. Các cụ phụ lão đôn đốc khuyến khích con cháu tham gia kháng chiến. Thanh niên tham gia bộ đội, có các đồng chí anh hùng như đồng chí Lò Văn Bường, Phạm Minh Đức, Tô Vĩnh Diện, Lê Công Khai. Đó là những người con rất ưu tú, chẳng những làm vẻ vang cho tỉnh nhà mà còn làm vẻ vang cho cả nước ta.

Từ hoà bình lập lại, đồng bào cũng cố gắng. Do sự giúp đỡ vô tư của Liên Xô, Trung Quốc và các nước anh em, do sự cố gắng của bản thân mà chúng ta đã khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá từng bước. Ví dụ như Thanh Hoá đã xây dựng nhà máy điện, máy nước, nhà máy phốtphát, nông trường Yên Mỹ, nhà máy giấy, máy phóng thanh. Về nông nghiệp, chúng ta có xây dựng hệ thống thuỷ lợi Bái Thượng, hai con đê sông Mã, sông Chu. Tỉnh nhà có phong trào chống hạn có kết quả. Vì những công tác trên, bốn vụ thu hoạch tốt. Tổ đổi công khá, tôi nói khá nghĩa là còn phải cố gắng nhiều. Về nông nghiệp có những chiến sĩ xuất sắc như đồng chí Trịnh Xuân Bái, Nguyễn Thế Khương... Đó là những người con ưu tú của Tổ quốc, của tỉnh nhà, là những người xung phong cho nhân dân ta noi theo. Cũng như những chiến sĩ trong kháng chiến, các chiến sĩ ấy đều làm vẻ vang cho tỉnh nhà, cho cả nước chúng ta.

Về văn hoá, bước đầu là bình dân học vụ, đồng bào Thanh Hoá cố gắng có kết quả tốt, ví dụ như xã Vĩnh Khang đã xoá xong nạn mù chữ, được Chính phủ khen thưởng, Chính phủ đang chờ khen thưởng cho thị xã Thanh Hoá. Nói như thế là để đồng bào thị xã cố gắng.

Nói chung về văn hoá, xã hội, đồng bào tỉnh ta đều có cố gắng.

Về công thương, tỉnh nhà đã phát triển, hoặc khôi phục một số cơ sở như lò chum, lò gạch, dệt vải, giúp vào quốc kế dân sinh có kết quả, nhưng cần cố gắng nữa.

Chị em phụ nữ Thanh Hoá có tinh thần cần cù lao động rất tốt. Như thế là vừa làm lợi nhà, vừa làm ích nước, mong rằng nam giới hãy thi đua với phụ nữ.

Còn thanh niên thì cũng khá như trong các việc chống hạn, hay vừa đây có phong trào lấy phân bón ruộng, tham gia sản xuất, xoá nạn mù chữ; nhưng còn phải cố gắng nữa.

Trên đây là những ưu điểm của Thanh Hoá cần cố gắng phát triển.

Bây giờ các đại biểu có sẵn sàng nghe phê bình không? *(Hội nghị đồng thanh nói: Có).* Một là: Đồng bào đang còn lãng phí, lãng phí nhiều. Trên kia nói đồng bào cố gắng sản xuất nhiều mà không tiết kiệm thì như nước ở chỗ này chảy ra chỗ

kia, nên kết quả ít. Vì vậy nên Chính phủ đề ra tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm. Sản xuất mà không tiết kiệm thì như gió vào nhà trống.

Trong kháng chiến ta có thực hiện khá nhiều đời sống mới như lấy vợ lấy chồng rất giản đơn, thân mật. Nhưng bây giờ thách cheo cưới không thách bằng xôi thịt như trước mà lại thách "văn minh" hơn như chè ngon, kẹo, thuốc lá. Trước thách xôi thịt hết 50 vạn đồng thì bây giờ thách chè, kẹo tốn 49 vạn 9.999 đồng. Thử hỏi có khác gì? Trước họ nội họ ngoại ăn một bữa, rồi để cho cô dâu chú rể phải mang nợ. Giờ cũng để cho cô dâu chú rể mang nợ. Như thế có tốt không? *(Hội nghị trả lời: Không ạ!).* Nhất là thanh niên, có tốt không? *(Hội nghị đáp: Không ạ!)*. Mong rằng các cụ, các bà, trước là do các cụ, các bà nên đề xướng ra việc sửa chữa, còn thanh niên phải ủng hộ.

Chúng ta làm việc suốt năm, vui ngày Tết là xứng đáng, nhưng vui một cách lành mạnh thì nên vui. Tết vừa qua ta đã lãng phí nhiều, ví dụ: ngày Tết giết thịt bừa bãi, rồi không có trâu bò mà cày, như huyện Hoằng Hoá trong 3 tháng giết tới 340 con trâu bò, thế thì còn lấy gì mà tăng gia nữa? Tôi mong các cụ, các bà chống lãng phí, vì lãng phí chỉ có hại cho dân, cho nước, cho nhà, vì nó đưa đến phong tục hủ bại, rượu chè, hút xách. Một dân tộc đang tiến lên chủ nghĩa xã hội, những cái đó không có thể tha thứ được.

Từ Tết đến nay, chơi bời quá độ, hát chèo hát bội lung tung. Như thế thời giờ sản xuất, nghỉ ngơi, học tập bị chơi bời lôi cuốn đi. Chơi có nên không? Nên. Nhưng phải có chừng độ. Chơi quá độ, bừa bãi, không nên. Nếu chơi nhiều thì không tăng gia sản xuất, học tập được. Ta có câu: "Lạc bất khả cực, lạc cực sinh ai" nghĩa là vui không nên quá mức, vui quá mức đi đến cái buồn.

Một điều nữa như trên đã nói, chúng ta có xây dựng về công nghiệp như nhà máy điện, nhà máy phốtphát, về nông nghiệp, thì xây dựng các công trình thuỷ lợi... để phát triển kinh tế nước nhà, như thế thì các cụ, các bà, anh em có tán thành không? Muốn xây dựng một nhà máy, một cái cống, có cần tiền không? Tiền lấy đâu ra? Không phải lấy ở túi của tôi, của các cụ, của các cháu, mà là do đồng bào góp lại để

làm lợi ích cho đồng bào. Có đồng bào nói, trước kia cũng phải nôp thuế, giờ dân chủ cũng phải nộp thuế. Nói như thế có đúng không? *(Hội nghị trả lời: Không ạ!).* Trước ta nộp thuế là nộp cho Tây, chúng lấy mồ hôi nước mắt của nhân dân ta mà làm giàu cho chúng nó, để xây dựng bộ máy áp bức bóc lột đồng bào ta. Nhưng nay ta đóng thuế là để làm lợi cho ta.

Khi trước Bảo Đại, Toàn quyền Pháp nó muốn tiêu xài bao nhiêu thì nó bắt dân đóng góp. Hay như Ngô Đình Diệm và bà con dòng họ dâu rể nó; đồng bào góp cho nó bao nhiêu thì nó làm giàu bấy nhiêu.

Tóm lại muốn xây dựng nước nhà, Chính phủ phải có tiền, tiền đó do đồng bào góp lại. Trước hết là đồng bào nông dân đông nhất rồi đến công thương. Nếu không có tiền thì Chính phủ không xây dựng được. Vì vậy, đồng bào phải giúp Chính phủ, nghĩa là đồng bào phải nộp thuế.

Một khuyết điểm nữa của đồng bào Thanh Hoá (đây tôi nói đồng bào Thanh Hoá, đến chỗ khác tôi nói đồng bào nơi khác):

Là vay tiền của Chính phủ rồi không trả.

Vay tiền, chưa nói thuế này khác, chỉ nói vay tiền ngân hàng đã hai tỷ rồi mà không chịu trả, không trả nợ cho Chính phủ, không những hại cho Chính phủ mà còn hại cho nhân dân.

Tóm lại, đồng bào ta có những ưu điểm cần phát triển, có khuyết điểm chúng ta cần cùng nhau sửa chữa.

Bây giờ tôi nói nhiệm vụ:

- Đoàn kết, phải đoàn kết lương giáo, đoàn kết dân tộc Kinh và thiểu số, đoàn kết Nam - Bắc, đoàn kết quân dân, đoàn kết Việt - Hoa.

Theo kinh nghiệm mấy năm nay bất kỳ khó khăn gì, bất kỳ công việc to mấy ta đoàn kết đều làm được hết cả. Ví dụ: lật đổ chế độ thực dân phong kiến có khó không? Khó. Thế nhưng ta đoàn kết nên ta lật đổ được. Lúc bắt đầu kháng chiến ta ở trong hoàn cảnh rất khó khăn. Pháp có hải quân, không quân, xe tăng, có những tên tướng có kinh nghiệm mấy chục năm, có khí giới của Mỹ giúp. Lúc đó cơ đồ ta chỉ có tay không mà phải đánh một kẻ địch mạnh hơn. Nhưng chúng ta đã thắng. Vì sao? Vì đoàn kết.

Đoàn kết phải biểu hiện như thế nào?
Phải biểu hiện trong việc làm là tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm, để dần dần đi đến mọi người dân được cải thiện sinh hoạt, ăn no, mặc ấm. Không như thế thì không thể tiến lên chủ nghĩa xã hội và không cải thiện sinh hoạt được.
- Trước cải cách ruộng đất, đồng bào nông dân lao động không có đất cắm dùi, hoặc rất ít ruộng. Nhưng bây giờ thì đã có ruộng chưa? *(Hội nghị trả lời: Có rồi ạ)*. Từ nghìn xưa, từ đời tổ tiên Hồng Bàng, đồng bào nông dân ước ao gì? *(Hội nghị nói: Ruộng ạ)*. Nay đồng bào đã có ruộng, thế thì cải cách ruộng đất thắng lợi hay không thắng lợi? *(Hội nghị đồng thanh đáp: Thắng lợi)*.
Nhưng trong cải cách ruộng đất có sai. Sai thì chúng ta sửa chữa. ở Thanh Hoá sửa bước ngắn 1 khá, bước ngắn 2 cũng khá. Tôi mong đồng bào ủng hộ nông dân sửa sai cho tốt. Trong cải cách ruộng đất, nông dân với địa chủ kình địch nhau. Giờ sai lầm là việc trong nhà. Đồng bào nông dân thắng lợi là ta thắng lợi. Ta có câu bần cố trung nông một nhà. Bần cố trung nông đoàn kết quyết tâm thì sẽ sửa chữa được tốt và quyết sửa chữa cho kỳ được.
- Trong việc khôi phục kinh tế, một mặt các nước bạn giúp nhưng ta cố gắng là chính. Nước bạn giúp ta máy móc, nhưng chưa đủ, chúng ta phải mua. Muốn mua phải có tiền. Không phải tiền ta đưa ra mua được. Vì vậy chúng ta phải bán cái gì ra để mua máy móc, hàng hoá vào. (Nhưng mặt khác phải làm thế nào để bớt cái mua vào). Ví dụ: làm chè bán ra, mua vải, thuốc uống, máy móc về. Ta có Nhà máy sợi Nam Định để dệt vải và cung cấp sợi. Muốn thế phải có cái gì? Phải có bông. Bông ở đâu ra? ở nhân dân. Thế thì nhân dân phải bán bông cho Chính phủ. Nếu không bán cho Chính phủ thì làm thế nào được. Còn bán các thứ hàng khác cho Chính phủ như lạc, vừng... nữa. Vì vậy mong đồng bào bán nông sản cho Chính phủ.
- Một điểm nữa: năm nay khí hậu khác thường. Trung Quốc cho biết sẽ có bão lụt to. Trước đây vì ta đoàn kết nhất trí nên chống bão lụt thắng lợi. Năm nay việc hộ đê chống bão rất quan trọng. Thà đắp đê cao một tí, chuẩn bị nhà cửa trước, nếu không có bão lụt cũng không sao, nhưng nếu chủ quan không chuẩn bị thì thiệt hại lớn. Đắp đê chống lụt bão phải kịp thời.

- Một điểm nữa: vệ sinh phòng bệnh, nghe nói đồng bào ta bị cúm nhiều. Một phần do thời tiết. Nhưng một phần do chưa thực hiện đúng vệ sinh phòng bệnh. Nếu chúng ta chú ý vệ sinh phòng bệnh thì tránh được bệnh. Ta thường nói phòng bệnh hơn chữa bệnh.
- Về bình dân học vụ, tỉnh ta có tiến bộ, có xã như Vĩnh Khang đã xoá nạn mù chữ, nhưng phải cố gắng hơn nữa. Chủ lực quân trong mặt trận văn hoá là thanh niên, các cháu biết chữ giúp được cả. Văn hóa phải phục vụ sản xuất tiết kiệm, phục vụ nhân dân, phục vụ đoàn kết, phục vụ Tổ quốc.

Cần xây dựng và phát triển thuần phong mỹ tục. Các đồng chí nước bạn sang ta nói nhân dân Việt Nam rất cần cù, giản dị. Thuần phong mỹ tục là đoàn kết thương yêu giúp đỡ nhau sản xuất, tiết kiệm, vì vậy nên cần phát triển thuần phong mỹ tục. Việc đó nhờ các cụ giúp nhiều, tất cả đồng bào ủng hộ, nhất định làm được.

Trước kháng chiến tôi có đến đây[1]. Hồi đó tôi có khai hội với đồng bào, đồng bào có hứa với tôi: "Tỉnh Thanh Hoá sẽ thành một tỉnh kiểu mẫu". Thế bây giờ tôi hỏi lại tất cả các cụ, các đại biểu có giữ được lời hứa không? *(Toàn thể đại biểu đồng thanh nói to: Có)*. Rất tốt!

Tôi về Thanh Hoá muốn đi thăm chỗ này chỗ khác, nhưng thời giờ hẹp quá, tôi nhờ các cụ, các đại biểu chuyển lời thăm của tôi đến đồng bào địa phương.

Nói ngày 13-6-1957.
Sách *Thanh Hoá khắc sâu lời Bác,*
Ban nghiên cứu lịch sử Đảng
Thanh Hoá, 1975, tr.35-42.

---

1) Chủ tịch Hồ Chí Minh về thăm Thanh Hoá lần thứ nhất ngày 20-2-1947.

NÓI CHUYỆN VỚI HỘI NGHỊ CÁN BỘ TOÀN TỈNH NGHỆ AN

Các đồng chí cán bộ trong Đảng và ngoài Đảng,
Các đồng chí bộ đội,
Các đồng chí trong Đoàn thanh niên,
Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ đưa đến cho các đồng chí lời chào thân ái.
Trong cuộc nói chuyện này Bác nêu lên ba điểm:
1. Nói về những *ưu điểm* của cán bộ, cán bộ trong Đảng, cán bộ ngoài Đảng, cán bộ và chiến sĩ trong quân đội và cán bộ đoàn viên thanh niên lao động:
a) Trong thời kỳ kháng chiến, các đồng chí đã đoàn kết được nhân dân và lãnh đạo nhân dân phục vụ kháng chiến đến thắng lợi. Đó là điểm tốt.
b) Đến lúc hoà bình lập lại, các đồng chí đã tích cực cùng với nhân dân công tác để thực hiện kế hoạch năm 1956 của Đảng và Chính phủ. Đó là một ưu điểm đáng kể.
c) Sau cải cách ruộng đất, thì các đồng chí đã cố gắng đoàn kết với nhân dân để sửa sai. Đó là một điểm tốt nữa.
Nói chung là đại đa số các đồng chí đã chịu cực, chịu khổ, chịu khó, đã cố gắng hoàn thành nhiệm vụ của Đảng và Chính phủ giao cho. Đó là một điểm tốt đáng kể và đáng khen.
2. Về *khuyết điểm:*
- Khuyết điểm thứ nhất là trong Đảng về mặt đoàn kết nội bộ, đoàn kết giữa đảng viên mới và đảng viên cũ, đoàn kết giữa cán bộ cũ và cán bộ mới, đoàn kết giữa cán bộ trong

Đảng và cán bộ ngoài Đảng, đoàn kết cấp trên cấp dưới và cấp dưới với cấp trên thì đang còn nhiều thiếu sót. Đây là một khuyết điểm quan trọng. Bởi vì đoàn kết chặt chẽ thì khó khăn gì chúng ta cũng vượt qua được, việc gì to lớn chúng ta cũng làm xong. Vì vậy các đồng chí phải biết, phải nhớ và phải làm. Bây giờ về sau, chúng ta phải đoàn kết chặt chẽ hơn nữa. Đoàn kết giữa cán bộ cũ và mới, trong Đảng và ngoài Đảng, cấp trên và cấp dưới, nói ngược lại cấp dưới với cấp trên cũng phải đoàn kết chặt chẽ.
- Khuyết điểm thứ hai là suy bì đãi ngộ và địa vị.
Suy bì tức là so sánh, mà so sánh có nên không? Nên. Nhưng biết so sánh như thế nào cho tốt, so sánh như thế nào là không tốt. Đảng, Trung ương rất cảm thông với các đồng chí, nhất là các đồng chí ở xã gặp khó khăn nhiều, về sinh hoạt tinh thần cũng như vật chất. Nói về so sánh thì nên so sánh nhưng chúng ta cần phải so sánh với những đồng chí, những cán bộ có đạo đức cách mạng hơn mình, lập trường tư tưởng vững hơn mình, tác phong dân chủ và tinh thần trách nhiệm hơn mình. So sánh với những đồng chí như thế để mà học, để mà tiến bộ. Thế là nên so sánh. Còn so sánh về vật chất thì ngược lại nên so sánh với những đồng chí cố nông, bần nông, với những đồng bào thiểu số. Chắc các cô, các chú cũng biết bây giờ thì cải cách ruộng đất rồi nhưng đồng bào bần nông, cố nông và một số đồng bào thiểu số hãy còn thiếu thốn, so sánh như thế là mình cảm thông và gần gũi nhân dân, gần gũi quần chúng, chứ không phải cứ so sánh với người ăn no mặc ấm hơn mình. Người cách mạng không ai so sánh như thế. Trong truyền thống cách mạng và giáo dục cách mạng không bao giờ có như thế. So sánh không đúng sinh ra kèn cựa địa vị, người cách mạng không phải như vậy. Cố nhiên là Đảng, Chính phủ trong lúc cân nhắc phải công bằng hợp lý, nhưng đảng viên ta, cán bộ trong Đảng và ngoài Đảng rất đông, có hàng mấy vạn người không phải luôn luôn xếp đặt hợp lý được. Cố nhiên phải tìm cách làm cho công bằng hợp lý, nhưng

cũng khó hoàn toàn. Vì vậy kèn cựa địa vị là không nên, không tốt. Đây là một điểm.

- Một điểm nữa có cán bộ, đảng viên ngồi lo không biết tiền đồ mình thế nào. Như thế là chưa hiểu tiền đồ, tách riêng tiền đồ của mình ra khỏi tiền đồ của dân tộc, của giai cấp là không đúng, bởi vì tiền đồ của mỗi người, nhất là người cách mạng, là nằm trong tiền đồ của dân tộc, nằm trong tiền đồ của giai cấp, không thể tách riêng được. Ước ao tiền đồ mình vẻ vang sung sướng thì phải làm thế nào cho tiền đồ của dân mình, của giai cấp mình được vẻ vang sung sướng thì tự nhiên tiền đồ mình cũng vẻ vang sung sướng. Nếu không lo công tác, cứ ngồi lo tiền đồ của mình thì không đi đến đâu. Thí dụ chuyến xe lửa, trong xe tất cả mọi người đều muốn đi mau. Tiền đồ mỗi một người trong xe lửa nằm trong tiền đồ chung của chuyến xe lửa. Nếu chuyến xe lửa đi nhanh thì tất cả mọi người được đi nhanh. Nếu chuyến xe lửa đi chậm thì tất cả mọi người phải đi chậm. Nếu một người muốn đi nhanh hơn mọi người rồi nhảy ra ngoài xe để chạy nhanh hơn xe thì người ấy sẽ như thế nào?

Một ví dụ khác rất rõ ràng, trước khi cách mạng thành công, trước khi kháng chiến thắng lợi thì cả dân ta là nô lệ. Trước cải cách ruộng đất, toàn thể nông dân lao động là nô lệ. Khi kháng chiến mọi người đều hết lòng hết sức tham gia kháng chiến thì kháng chiến mới thắng lợi, mà kháng chiến thắng lợi thì dân ta mới khỏi ách nô lệ, mọi người chúng ta mới khỏi nô lệ.

- Một điều nữa là sợ khó, làm việc gì cũng sợ khó, sửa sai cũng sợ khó, đi vận động tổ chức tổ đổi công cũng sợ khó. Nói tóm lại cái gì cũng sợ khó. Việc gì cũng khó, trong xã hội không có cái gì dễ, nhưng khó mà quyết tâm thì nhất định làm được. Thử hỏi các cô, các chú, cách mạng có khó không? Kháng chiến có khó không? Có thắng lợi không? Vì sao chúng ta thắng lợi? Vì quyết tâm. Hai việc ấy khó nhất trong hoạt động cách mạng của chúng ta, nhưng chúng ta đã thắng lợi.

Tổ chức tổ đổi công cũng có khó nhưng không khó bằng kháng chiến. Kháng chiến ta làm được thì tổ đổi công ta cũng làm được. Nếu việc gì cũng dễ thì không cần đến Đảng, cũng không cần đến đảng viên, không cần đến cán bộ. Người cách mạng phải thấy khó, thấy khó để khắc phục, chứ không phải thấy khó mà nản lòng.

Chúng ta có truyền thống cách mạng vẻ vang, có nhiệm vụ sửa đổi xã hội. Đó là một điều chúng ta có quyền tự hào. Tự hào đây là để phát triển truyền thống cách mạng, để hoàn thành nhiệm vụ cải tạo xã hội, chứ không phải để mà lên mặt công thần. Lấy cá nhân chúng ta mà so với những anh hùng, liệt sĩ cách mạng, chưa nói trên quốc tế, chỉ nói trong nước ta, công trạng của chúng ta đã thấm vào đâu. Phải biết công trạng ấy là công trạng của toàn dân, của toàn Đảng chứ không phải công trạng một người. Ai tự cho mình có công trạng mà tự kiêu tự đại là không đúng. Lòng của người cách mạng chân chính là phải rộng rãi như sông như bể, có như thế thì mới tiến bộ. Nếu có một chút công trạng gì mà tự cao tự đại, coi người ta không ra gì, thế là sai, thế là cái ruột nhỏ, ví như cái cốc, một gáo nước đổ vào thì tràn hết. Vậy các cô các chú muốn độ lượng mình như sông như bể hay như cái cốc? Như sông như bể mới gọi là độ lượng của người cách mạng.

Nói một thí dụ khác nữa: lúc người cách mạng đương hoạt động giống như người đi đường, phải cẩn thận, khiêm tốn, phải nhìn xuống chỗ bước của mình, đi bước nào vững bước ấy, nếu mới đi được một đoạn đã cho là vững rồi, đi giỏi rồi, rồi cứ đi mà mặt ngước lên trời không thấy hố, nên rơi xuống hố. Vì bệnh công thần nên sinh ra nhiều cái thiếu: thiếu tính tổ chức, thiếu tính kỷ luật. Nếu một đảng cách mạng thiếu tính tổ chức, thiếu tính kỷ luật thì đảng ấy có thành đảng cách mạng không? Vì vậy, chúng ta phải chống lại bệnh cá nhân, bệnh công thần.

- Một điều nữa là ta có nêu lên khẩu hiệu "cần, kiệm, liêm, chính". Các cô các chú đã thi hành được chưa? Còn có một số đảng viên, cán bộ đang còn xa xỉ, tham ô, lãng phí, không biết tiếc, biết tôn trọng của công, không biết thương tiếc của cải do mồ hôi nước mắt đồng bào làm ra. Do đó mà đẻ ra xa xỉ. Lương bổng Chính phủ cấp cho chúng ta có hạn mà ta xa xỉ thì lấy tiền đâu? Đã có cái áo rồi còn muốn hai ba cái như thế là lãng phí. Lại muốn mua thứ này thứ khác mà thiếu tiền sinh ra tham ô. Thiếu tinh thần lao động, thiếu kỷ luật lao động. Tinh thần lao động là thế nào? Cho rằng lao động trí óc sang hơn, vẻ vang hơn lao động chân tay, không biết rằng lao động trí óc là đáng quý, nhưng nếu bây giờ tất cả chúng ta đều lao động trí óc, không ai lao động bằng chân tay, không ai nấu cơm, cày ruộng, không ai dệt vải, làm nhà thì có thể sống được không? Vì vậy lao động là vẻ vang, làm việc gì có ích cho loài người, cho xã hội, nhân dân thế là vẻ vang. Chắc các cô các chú cũng thấy trong báo có những người phụ nữ làm công việc vệ sinh được bầu chiến sĩ thi đua. Có những người quét đường, vét hố cũng được bầu là chiến sĩ thi đua. Thế là thế nào? Công việc như thế là hôi, là bẩn nhưng bởi vì nó rất cần thiết cho mọi người. Nếu không có người làm việc đó thì những nơi nào ở tập trung, nhất là ở thành phố thì mất vệ sinh, mọi người sẽ đau ốm hết. Vì vậy, bản chất việc ấy là bẩn nhưng người làm việc ấy là rất cần thiết cho xã hội thì lao động ấy cũng vẻ vang, chứ không phải làm chủ tịch, chủ nhiệm, ông giám đốc vân vân, mới vẻ vang.
- Một điểm nữa: mê tín. Có đảng viên cũng ngồi đồng, để bùa, có đảng viên cũng rước kiệu. Như thế có đúng không ? Một đảng viên hay một người đoàn viên vào Đảng, vào Đoàn là tin tưởng chủ nghĩa Mác - Lênin, tin tưởng chủ nghĩa duy vật... Nói duy vật mà làm duy tâm là sai. Nếu chỗ nào có như thế thì các cô các chú phải giúp họ sửa.
Trên đây là Bác nói ưu điểm và khuyết điểm:
3- Bây giờ nói đến *nhiệm vụ trước mắt:*

1) Công tác sửa sai: các cô, các chú có cố gắng, có kết quả nhưng bây giờ phải cố gắng hơn nữa, làm cho tốt, cho gọn, cho nhanh; nếu làm gọn mà không tốt cũng không được, nếu làm tốt mà không gọn, không nhanh cũng không được, nếu cứ kéo dài mãi rất ảnh hưởng đến công tác sản xuất và các công tác khác.
2) Phải đẩy mạnh tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm: Các cô, các chú đều tán thành là chúng ta tiến lên chủ nghĩa xã hội. Muốn tiến lên chủ nghĩa xã hội thì phải thế nào? Không phải cứ ngồi mà chờ. Nước xã hội chủ nghĩa Liên Xô đang bước lên chủ nghĩa cộng sản, thế mà vẫn thi đua tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm, huống chi ta, hoà bình mới lập lại chưa được ba năm, kinh tế ta lạc hậu mà không lo tăng gia sản xuất và tiết kiệm thì không bao giờ tiến lên chủ nghĩa xã hội được. Tiến lên chủ nghĩa xã hội chóng hay chậm là do cố gắng bản thân của mỗi người chúng ta, trước hết là mỗi cán bộ, đảng viên, đoàn viên. Nếu bản thân ta tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, đồng thời khuyến khích, lãnh đạo nhân dân cũng tăng gia và tiết kiệm thì chúng ta sẽ đi mau lên chủ nghĩa xã hội, phải tiết kiệm và bảo vệ của công (ví dụ chặt phá rừng phi lao là rất sai), tham ô lãng phí là không tốt. Tăng gia sản xuất về nông nghiệp là chủ yếu. Muốn làm được tốt, nhất định phải có tổ đổi công; tổ đổi công thực sự chứ không phải tổ đổi công trên giấy, tổ đổi công theo đường lối dân chủ, tự nguyện, tự giác, thực sự có ích cho mọi người trong tổ, thực sự tiến bộ. Nếu không có tổ đổi công tốt thì khó tăng gia sản xuất nông nghiệp.
Các cô các chú về địa phương, về đơn vị phải làm và phải ra sức khuyến khích, hướng dẫn và giúp đỡ đồng bào, làm sao vụ mùa này cho tốt.
Bởi vì dân lấy ăn làm gốc, có thực mới vực được đạo. Nếu bụng đói thì các cô các chú nói gì hay mấy cũng không ai nghe. Vì vậy trước hết phải quyết tâm làm vụ mùa này cho tốt. Làm ruộng thì phải ra sức bón phân, chăm lo này khác,

đồng thời phải chống với thiên nhiên, chống lụt, chống bão, sâu, v.v.. Năm nay có thể có bão lụt to, vì vậy về các địa phương các cô các chú phải cố gắng ra sức khắc phục mọi khó khăn, giải thích cho đồng bào nông dân biết, động viên tổ chức chuẩn bị sẵn sàng chống bão, chống lụt, đó là điều cần thiết và rất quan trọng trước mắt. Nói chung lại phải hoàn thành tốt kế hoạch Nhà nước năm nay. Kế hoạch ấy Đảng, Chính phủ giao cho các cô các chú, tin vào các cô các chú, có quyết tâm thì làm được.

3) Về thuế nông nghiệp, thuế công thương nghiệp. Trong các cô các chú có người làm thuế nông nghiệp, công thương nghiệp, có người thiếu thuế, chây thuế, lại có người vay tiền ngân hàng, nhưng bây giờ chưa chịu nạp, chịu trả. Các cô các chú đều tán thành tiến lên chủ nghĩa xã hội, mà muốn tiến lên chủ nghĩa xã hội thì phải xây dựng công nghiệp, nhà máy. Về nông nghiệp thì phải xây dựng công trình thuỷ lợi, v.v.. Lấy gì mà xây dựng? Phải có tiền. Tiền lấy ở đâu? Có thu được thuế mới xây dựng được, mặt khác để những đồng bào lao động túng thiếu vay mua trâu bò nông cụ để sản xuất. Người này vay, người khác cũng muốn vay. Người này có trả lại thì Chính phủ mới còn mà cho người khác vay. Nếu một lớp người vay rồi không trả thì lấy đâu cho người khác vay. Vì vậy, khuyên các cô các chú cán bộ đảng viên phải sòng phẳng, không mong các cô các chú hy sinh gì hơn, nợ bao nhiêu trả bấy nhiêu.

4) Một điểm nữa là muốn tiến lên chủ nghĩa xã hội thì phải xây dựng, bây giờ ta tuy có các nước bạn giúp đỡ khá nhiều, ta cũng cố gắng khá nhiều. Nhưng ngoài ra, có những việc chúng ta phải làm như mua hàng hoá, máy móc ở ngoài vào và phải ổn định vật giá. Bây giờ vật giá chưa ổn định như thế ảnh hưởng không tốt đến đời sống của tất cả mọi người. Vì vậy, chúng ta phải ổn định. Các cô các chú đã tán thành thì phải làm thế nào để ổn định vật giá và làm thế nào để mua máy móc. Thế là chúng ta phải có những thứ đưa bán ra ngoài để mua máy móc, nguyên liệu về, có thứ điều hoà bên trong như bông ta đưa vào nhà máy làm sợi rồi bán sợi cho những đồng bào thủ công dệt. Các cô các chú phải giúp Đảng, giúp Chính phủ về việc ấy, phải tự tay làm và khuyến khích đồng bào nông dân bán nông sản cho Chính phủ, bán cho mậu dịch. Nếu nông dân không bán nông sản cho Chính phủ thì ảnh hưởng rất lớn đến ổn định vật giá. Muốn nông dân bán nông sản cho Chính phủ thì cán bộ và đảng viên phải bán trước, phải gương mẫu.

5) Một điểm nữa, nhiệm vụ chúng ta phải ra sức củng cố chính quyền nhân dân và củng cố những tổ chức của nhân dân ở các địa phương. Bởi vì nếu chính quyền nhân dân và tổ chức nhân dân ở các địa phương lỏng lẻo thì những chính sách của Đảng và của Chính phủ đưa ra thi hành không đến nơi đến chốn. Cho nên phải củng cố chính quyền nhân dân, củng cố các tổ chức của nhân dân, trong đó phải đặc biệt chú ý tổ chức công an và dân quân du kích, vì công an, dân quân du kích có nhiệm vụ giữ gìn trật tự an ninh ở địa phương. Có giữ gìn trật tự trị an, nhân dân mới an cư lạc nghiệp, tăng gia sản xuất.

6) Một điểm nữa, tất cả chúng ta từ trên xuống dưới, cán bộ cũng như đảng viên, đoàn viên phải làm nhiệm vụ thiêng liêng của chúng ta là quan tâm lo lắng đến đời sống của nhân dân. Nếu quan tâm đến đời sống của nhân dân thì thật sự không có tham ô, lãng phí. Phải giúp đỡ nhân dân trong mọi việc. Tuỳ hoàn cảnh và khả năng của mình giúp đỡ anh em thương binh, bệnh binh, anh em phục viên, gia đình chiến sĩ, liệt sĩ. Bởi vì anh em thương binh, bệnh binh cũng như gia đình liệt sĩ đó là những người đã có những cống hiến đối với Tổ quốc, thương binh đã cống hiến một phần xương máu của mình cho kháng chiến, gia đình liệt sĩ đã cống hiến người con, người cháu của mình cho Tổ quốc, cho kháng chiến, vì vậy chúng ta phải giúp đỡ thực sự về tinh thần lẫn vật chất.

7) Một điểm nữa, các cô các chú có muốn tiến bộ không? Muốn tiến bộ phải làm gì? Phải học. Ngày nay không phải học để có bằng cấp, để thoát ly sản xuất. Phải học chính trị, học văn hoá, học kỹ thuật để nâng cao hiểu biết. Bởi vì công nghiệp, nông nghiệp của ta ngày càng tiến bộ thì người công nhân, người nông dân, người lao động trí óc phải càng ngày càng tiến bộ mới làm được tốt.

Muốn tiến bộ chỉ học mà thôi cũng chưa đủ. Đảng ta là Đảng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, theo chủ nghĩa Mác- Lênin. Sở dĩ càng ngày càng mạnh, càng tiến bộ là do đâu?

- Là do Đảng có dân chủ nội bộ, có tự phê bình và phê bình. Tự phê bình thật thà và thành khẩn phê bình các đồng chí mình để cùng nhau tiến bộ. Nếu mình có cái gì sai không tự phê bình, giấu đi, đồng chí khác không biết để giúp đỡ mình sửa đổi, giúp mình tiến bộ được. Phê bình là giúp đồng chí mình tiến bộ. Mỗi một đồng chí đều tiến bộ thì toàn Đảng tiến bộ. Vì vậy, cần phải tự phê bình và phê bình. Cần phải nâng cao tính tổ chức, tính kỷ luật và tinh thần trách nhiệm. Nếu không có tính tổ chức và tính kỷ luật thì sẽ tự do vô kỷ luật, vô chính phủ.

Có tinh thần trách nhiệm, có tổ chức tính, kỷ luật tính thì Đảng, Chính phủ giao việc gì bất kỳ khó đến đâu đều kiên quyết làm cho được.

- Phải có lòng tin tưởng và quyết tâm: Các cô các chú chắc còn nhớ là lúc bắt đầu kháng chiến cực kỳ khó khăn. Địch thì mạnh về mọi mặt: về tiền bạc, về lực lượng, về hải quân, không quân. Thực dân Pháp lại có Mỹ giúp, có bọn nguỵ ủng hộ mà ta lúc ấy cái gì cũng thiếu. Các cô các chú còn nhớ thế không? Lúc ấy Trung ương đề ra khẩu hiệu "Trường kỳ kháng chiến nhất định thắng lợi". Thế thì chúng ta có thắng lợi không? Chúng ta đã thắng lợi là vì chúng ta có lòng tin tưởng và quyết tâm làm cho thắng lợi, thì kết quả ta thắng lợi mặc dù có nhiều khó khăn.

8) Một điểm nữa, các cô các chú có biết hồi Cách mạng Tháng Tám, đồng bào từ Nam chí Bắc, làm Cách mạng Tháng Tám, lúc bấy giờ Đảng ta có bao nhiêu đảng viên? Chỉ xấp xỉ có 4000 đảng viên. Lúc ấy đảng viên ít như thế. Lúc ấy có chính quyền chưa? Có bộ đội chưa? Thế mà 3000 đảng viên lãnh đạo cuộc cách mạng thắng lợi cả nước. Bây giờ riêng Nghệ An đã có 32.000 đảng viên. Ngoài ra còn có nhiều đoàn viên, có một mặt trận rộng rãi, lại có chính quyền, có quân đội, bây giờ phải làm thế nào cho tỉnh Nghệ An về mọi mặt: chính trị, kinh tế, tổ chức chuyển biến cho tốt. Các cô các chú hãy so sánh lúc trước với bây giờ lúc nào khó khăn hơn?

Tỉnh Nghệ An có truyền thống cách mạng. Vậy các cô các chú có quyết tâm làm cho tỉnh Nghệ An thành một tỉnh gương mẫu không? Quyết tâm không? Làm được không? - Được! Rất tốt. Cuối cùng Bác nhờ các cô các chú về địa phương chuyển lời Bác hỏi thăm đảng viên, cán bộ và đồng bào địa phương.

Hôm nay, Bác giao cho các cô các chú những nhiệm vụ khó khăn, nhưng các cô các chú quyết tâm thì làm được. Giao nhiệm vụ thì có thưởng, có phạt. Nếu có phạt thì do các cô các chú tự đề nghị ra, còn thưởng Bác sẽ để lại Tỉnh uỷ 100 huy hiệu cho tất cả các ngành, rồi các cô các chú, các ngành bầu ra người được thưởng, có tán thành không?

Những lời Bác nói đây có nhớ không? Nhớ được thì về phải phổ biến cho cán bộ, đảng viên, đoàn viên và đồng bào địa phương, làm được tốt Bác sẽ thêm giải thưởng.

Nói ngày 14-6-1957.

Bản gốc lưu tại Ban
Tuyên giáo Nghệ An.

BÀI NÓI CHUYỆN VỚI ĐẠI BIỂU CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN TỈNH HÀ TĨNH

Các đồng chí cán bộ trong Đảng và ngoài Đảng,
Các đồng chí đoàn viên, tất cả các đồng chí bộ đội,
Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ gửi đến các đồng chí lời chào thân ái.
Nhân dịp này, Bác có mấy điều nêu lên để các đồng chí ghi nhớ và cố gắng thực hành. Trong đó, Bác có nói những ưu điểm, có phê bình những khuyết điểm của các đồng chí. Sau cùng, nêu lên những nhiệm vụ trước mắt. Nêu lên ưu điểm để cố gắng phát huy. Nêu lên khuyết điểm để cố gắng khắc phục.
Về ưu điểm: Nói chung, cán bộ trong Đảng và ngoài Đảng, các đoàn viên thanh niên lao động đã tích cực công tác. Đó là một điểm tốt.
Các đồng chí đều tin tưởng vào Trung ương, vào Đảng, vào lực lượng của mình. Đó là ưu điểm thứ hai.
Các đồng chí đã cố gắng trong cải cách ruộng đất và sửa sai; đã cố gắng kiện toàn tổ chức; cố gắng cùng nhân dân và lãnh đạo nhân dân tăng gia sản xuất. Đó là một điều tốt nữa.
Trong những điều tốt ấy, Bác nêu vài gương tốt mà các đồng chí chúng ta đều nên học và bắt chước, có như thế thì mới làm cho dân mến, dân phục, dân tin.
Ví dụ: Đồng chí bí thư chi bộ Kỳ Hải trong lúc trời mưa rét nhưng vì đê đập nguy ngập, không sợ rét mướt, cả ngày lấy mình chắn nước cho nhân dân đắp đê. Đó là một đức tính tốt, biết hy sinh mình cho nhân dân. Các cô, các chú biết, trong

lúc vận động cách mạng, đồng chí ta nhiều người đã dũng cảm hy sinh vì cách mạng, vì Đảng, vì nhân dân. Trong kháng chiến, nhiều chiến sĩ đã hy sinh rất oanh liệt, thì trong hoà bình cũng cần có những đảng viên, cán bộ, chiến sĩ dám hy sinh mình cho lợi ích của Đảng, của nhân dân.
Một ví dụ nữa, nữ đồng chí Thiện dù nghèo, có bệnh, vẫn cố gắng xây dựng tổ đổi công trong những chỗ khó khăn (vùng đồng bào công giáo), chịu khổ đi trước, làm trước. Đó là gương tốt. Chẳng những trong nữ giới mà nam giới cũng phải noi theo.
Nhắc lại trong thời kỳ kháng chiến, đảng viên, cán bộ đã tích cực lãnh đạo nhân dân, dân quân du kích, chống càn quét và sản xuất có nhiều thành tích. Cán bộ, đảng viên và nhân dân ta có quyền tự hào về những thành tích ấy. Cần phát huy những ưu điểm trên, làm cho đảng viên tiến bộ. Đảng tiến bộ thì giải quyết được những nhiệm vụ khó khăn nhưng rất vẻ vang.
Qua điểm thứ hai, Bác phê bình *khuyết điểm:*
- Có hiện tượng: cán bộ trong và ngoài Đảng, cán bộ cũ và mới, đảng viên cũ và mới, đoàn kết kém. Các cô, các chú biết đoàn kết là sức mạnh của mình. Nhờ đoàn kết mà cách mạng thành công, kháng chiến thắng lợi; nhờ đoàn kết mà chúng ta đã vượt qua nhiều khó khăn làm tròn nhiệm vụ. Chúng ta kém đoàn kết làm lực lượng ta kém sút một phần. Vì vậy, khuyết điểm ấy phải cố gắng sửa chữa cho kỳ được.
- ý thức tổ chức, kỷ luật, tinh thần trách nhiệm kém. Các cô, các chú biết Đảng là một tổ chức tiên phong. Vì vậy, có những đường lối, chính sách đưa ra thực hành trong nhân dân, nếu kém ý thức tổ chức là làm cho lực lượng Đảng ta yếu đi một phần. Đảng ta gồm những người con ưu tú trong công nhân, nông dân, trí thức và các tầng lớp khác; già có, trẻ có, trai có, gái có, có hàng chục vạn đảng viên. Muốn mọi chính sách của Đảng thực hiện được thì phải có kỷ luật. Kỷ luật của Đảng là tự nguyện tự giác; đã tự nguyện tự giác là kỷ luật sắt, rất

nghiêm, tất cả đảng viên già trẻ, trên dưới đều phải tuân theo. Nếu không giữ gìn nghiêm túc kỷ luật là giảm bớt lực lượng của Đảng, khó thực hiện được nhiệm vụ. Đảng có tổ chức, có kỷ luật, dù Đảng giao việc gì khó mấy cũng phải làm được. Nếu sợ khó, không thích làm, hoặc chọn việc dễ, là không có tinh thần trách nhiệm, làm giảm bớt lực lượng của Đảng. Hiện giờ cán bộ, đảng viên tỉnh ta ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm kém, thậm chí một số tuy chỉ là số ít, muốn nghỉ, bỏ công việc, như thế có đúng không? Có xứng đáng người đảng viên không? Tiêu chuẩn của đảng viên, các cô, các chú có nhớ không? Có 6 điều. Một trong 6 điều là trọn đời phấn đấu cho Đảng, cho chủ nghĩa cộng sản. Muốn nghỉ, muốn bỏ việc thì không phải trọn đời mà chỉ làm một đoạn thôi, thế thì Đảng không ra Đảng, cách mạng không ra cách mạng.

- Suy bì so sánh cá nhân, thắc mắc về phụ cấp, cấp bậc, do đó không yên tâm công tác. Các cô, các chú có biết đối với cách mạng, cái gì cao quý nhất? Được phục vụ nhân dân, phục vụ Đảng và cách mạng là cao quý hơn cả. Không phải thấy người này chánh, người khác phó, bậc này cao, bậc kia thấp mà suy tị, kèn cựa. Đảng có dạy thế không? So sánh là cần, nhưng phải biết so sánh về đạo đức, ý chí, lập trường cách mạng. Nên so sánh với những đồng chí lập trường vững chắc, tác phong tốt, ý chí hăng, xem mình đã được như thế chưa. So sánh để mà học, mà tiến bộ. Không nên so sánh cái áo này xấu, cái áo kia đẹp, lương nhiều, lương ít, v.v.. Đầu óc tư tưởng người đảng viên là đưa hết tinh thần, lực lượng phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng. Thế nhưng, một nửa phục vụ nhân dân, một nửa lại suy tị, như thế là chưa toàn tâm, toàn lực, là chưa xứng đáng tư cách của người đảng viên.

- Cấp trên, cấp dưới, trong Đảng và ngoài Đảng, quan hệ chưa mật thiết. Khuyết điểm này cả hai bên, cấp trên không dân chủ, xa quần chúng; cấp dưới thiếu phê bình xây dựng. Cấp trên phải tự phê bình, cấp dưới có quyền đòi hỏi dân

chủ. Phê bình giúp cấp trên, đó là dân chủ đúng mức, không phải tự do quá trớn, tự do bừa bãi. Muốn làm thì làm, muốn nghỉ thì nghỉ là tự do bừa bãi, tự do tếu. Dân chủ phải thực hiện từ trên xuống dưới. Tự phê bình phải thật thà, phê bình phải thành khẩn, không mỉa mai, nói xấu. Chúng ta do đoàn kết mới có lực lượng. Muốn đoàn kết, lực lượng mạnh, phải có phê bình, tự phê bình. Phê bình, tự phê bình là để tăng thêm đoàn kết.

- Đảng ta, Chính phủ ta, ngoài lợi ích của nhân dân, không có lợi ích nào khác, nên đảng viên, cán bộ trong và ngoài Đảng phải một lòng một dạ phục vụ nhân dân, phục vụ giai cấp. Nhưng còn có những bộ phận tham ô, lãng phí, không tôn trọng của công, không thương xót mồ hôi nước mắt của đồng bào. Ví dụ: như cán bộ mậu dịch vừa để mất 7 triệu đồng hoặc bỏ trôi mất 2.000 thước khối gỗ, đó là mới nói sơ bộ. Số đó là của nhân dân gửi cho Chính phủ để làm lợi cho nhân dân. Để mất là lãng phí, ảnh hưởng đến việc khôi phục và phát triển kinh tế, làm chậm bước cải thiện sinh hoạt của cán bộ, bộ đội và nhân dân. Như thế là có tội với Chính phủ và nhân dân. Cần phải sửa chữa, phải chống tham ô lãng phí. Muốn sửa không phải do trên ra mệnh lệnh mà phải tự nguyện, tự giác chống lại tham ô lãng phí.

- Thiếu nhận thức đúng về lao động, nhất là lao động chân tay. Không hiểu lao động là vẻ vang. Có khi miệng nói là vẻ vang, nhưng ra làm thì không thấy. Không hiểu lao động là bất kỳ làm việc gì có ích cho nhân dân, cho xã hội là vẻ vang, dầu mệt nhọc bẩn thỉu. Như người lấy phân xia chẳng hạn, nếu ở thành thị, xí nghiệp, đơn vị bộ đội, v.v. không có những người đó làm việc tốt thì cũng có ảnh hưởng. Các cô, các chú xem báo đã biết có một cô làm việc ấy tốt cũng được bầu là chiến sĩ. Không hiểu thế nên một số cán bộ, nhất là cán bộ ở nông thôn muốn thoát ly. Đó là chưa nhận thức đúng lao động là vẻ vang, nhất là lao động chân tay. Cố nhiên lao động trí óc cũng cần thiết và quan trọng. Nói lao động chân tay là

nói đến công nhân và nông dân. Không có công nhân và nông dân thì không làm được cách mạng và chúng ta không sống được. Đã nhận là vẻ vang thì phải yêu lao động, giữ kỷ luật lao động.

- Còn một điểm khác thì đảng viên, cán bộ ở Nghệ An cũng như Hà Tĩnh, một số có óc công thần, cho rằng "choa" đây là cách mạng trước hết, có nhiều công đã tổ chức ra Xô viết, v.v. nên tự kiêu, tự đại, không coi ai ra gì, độ lượng nhỏ bé, thái độ thiếu khiêm tốn. Cái nhìn của người cách mạng phải rộng rãi, thái độ phải khiêm tốn. Các đảng viên Nghệ An và Hà Tĩnh có truyền thống đóng góp khá vào cách mạng. Đó là vẻ vang. Có thể là nhờ cố gắng quyết tâm chịu khó, chịu khổ. Muốn giữ vững truyền thống ấy, phải phát huy cái tốt và cố gắng, quyết tâm, không sợ khó, sợ khổ và phải khiêm tốn. Nếu không thấy thế thì lỗ mũi sẽ sỉnh ra như cái "đình" che mắt không thấy rừng. Cán bộ Nghệ - Tĩnh có công lao một phần, nhưng nếu không có công lao của đảng viên, cán bộ toàn quốc, không có công lao giai cấp vô sản thế giới thì mình có làm được gì không? Công lao của mỗi chúng ta với Mác-Lênin ai to hơn? Thế thì ta đã nên sỉnh mũi chưa? Càng có công lao, càng phải khiêm tốn, gần gũi giúp đỡ người khác, chứ vác mặt lên trời, làm quan cách mạng, lão thành cách mạng thì không ăn thua gì.

Bây giờ Bác nói nhiệm vụ trước mắt:

1. Phải cố gắng sửa sai cho tốt, gọn. Gọn mà không tốt sẽ bây ra đằng sau, tốt mà không gọn cũng ảnh hưởng. Các nơi khác đã làm được gọn, tốt rồi thì các cô, các chú ở Hà Tĩnh cũng làm được, chỉ cần sắp xếp tổ chức, phổ biến kinh nghiệm khéo thì nhất định làm được.

2. Phải rất chú ý tăng gia sản xuất. Các cô, các chú có khi vì công tác, vì điều kiện, vì trình độ một phần nên chưa nghiên cứu được về chủ nghĩa Mác- Lênin. Bác chỉ nói một điểm rất giản đơn "có thực mới vực được đạo" đó là duy vật, đó là gốc của chủ nghĩa Mác-Lênin. Muốn ăn là phải sản xuất, trước mắt là chăm lo vụ bát, vụ mười cho tốt. Chăm lo tốt chưa đủ. Nghề nông phải đấu tranh với đất là làm cỏ, bỏ phân, cày bừa kỹ; đấu tranh với trời là chống thiên tai như sâu, chuột, bão lụt, hạn hán. Vì vậy, ngoài việc chăm bón, làm cỏ, bỏ phân thì việc đắp đê chống lụt rất cần, mà đê ở đây đắp chậm. Vì sao đắp chậm? Vì coi nhẹ nên khi động viên nhân dân đi đắp đê thì cán bộ, đảng viên, đoàn viên nằm ở nhà. Đê đắp không tốt thì "lụt lút cả làng", nhân dân bị thiệt, cán bộ, đảng viên cũng bị thiệt, chẳng những bị thiệt rồi mà còn bị nhân dân mắng chửi. Không chú ý động viên làm, đến khi bị nhân dân chửi như thế có đúng không? Đúng! Vì Đảng ta không phải là đảng làm quan mà Đảng phải lo đời sống cho nhân dân, trước mắt là sản xuất. Giữ gìn sản xuất, chủ yếu là đắp đê.

Anh em bộ đội thì phải hết sức giúp dân, vì nhân dân đói thì bộ đội không no. Bộ đội là con của nhân dân. Con phải giúp đỡ cha mẹ. Nhưng nhân dân đừng ỷ lại, bộ đội làm phần của bộ đội, dân làm nhiệm vụ của dân. Nhân dân làm là chính.

3. Các cô, các chú có muốn tiến lên chủ nghĩa xã hội không? Muốn tiến lên thì phải xây dựng. Nhờ các nước bạn giúp đỡ, giai cấp công nhân cố gắng mà ta đang xây dựng một số khá nhiều xí nghiệp. Trong nông nghiệp cũng đang làm các công trình thuỷ nông. Muốn xây dựng phải có tiền. Tiền ở đâu ra? Tiền ở nhân dân tức là ở nông dân và công thương. Phải cố gắng thu thuế kịp thời, gọn, tốt. Muốn xây dựng mà tiếc tiền, muốn kiến thiết mà ỳ ra, không nộp thuế kịp thời, đầy đủ thì không được, "không bột thì không gột nên hồ". Tiền của nhân dân trở lại làm lợi cho nhân dân. Không tiền thì chịu. Còn nói về nợ, thì ai nợ ai? Nhân dân đưa tiền cho Chính phủ, Chính phủ tổ chức ngân hàng. Nông dân muốn sắm trâu bò, nông cụ không có tiền thì đến ngân hàng cho vay. Chính phủ làm thế là tốt. Nhưng có vay thì phải có trả. Có trả, mới có để cho người khác vay. Đằng này khi vay thì nói ngon, nói ngọt: "Em vay về tăng gia sản xuất, em sẽ trả ngay". Nhưng khi

vay được rồi thì không chịu trả. Cho rằng Chính phủ là của nhân dân, thương nhân dân, Chính phủ không bỏ tù đâu, rồi ỳ ra không trả. Như thế chẳng những có hại cho Chính phủ mà còn ảnh hưởng không tốt đến toàn dân nữa.

4. Trong việc xây dựng ta cố gắng, các nước bạn hết lòng giúp đỡ, ta còn phải mua hàng của các nước khác. Muốn buôn bán với các nước ấy, ta chưa có máy móc, đồ kỹ nghệ, ta chỉ có nông, hải sản. Cán bộ, đảng viên ta phải giúp Chính phủ mua và xung phong bán. Mua của người khác mà mình không xung phong bán là không tốt. Cán bộ mậu dịch phải mật thiết với cán bộ địa phương, thông qua họ mà thu mua. Giá cả quy định là phải chăng, vừa lợi cho nhân dân, vừa lợi cho Chính phủ.

Những việc ấy phải kết hợp làm cho khéo, đừng làm việc này, bỏ việc khác. Trung ương cảm thông với những khó khăn của cán bộ xã; nhưng phải cố gắng. Phải nâng cao chí khí chiến đấu, cảnh giác; mở rộng chế độ phê bình, tự phê bình, nâng cao tinh thần kỷ luật, tinh thần trách nhiệm, đẩy mạnh sản xuất, thực hành tiết kiệm, chống tham ô lãng phí.

Cuối cùng Bác nhắc lại: phải đoàn kết. Cái đó là gốc. Trước cách mạng, sức ta, người ta, đảng viên ta rất ít, chỉ xấp xỉ 4.000 đảng viên cả Trung, Nam, Bắc. Lúc ấy, hai tay không, chưa có chính quyền, quân đội, Mặt trận, lực lượng đế quốc còn mạnh, mà đã lãnh đạo cách mạng thành công cả nước. Bây giờ, riêng một tỉnh Hà Tĩnh đã có đến 33.000 đảng viên, một số đông đoàn viên, một số cán bộ ngoài Đảng gắn bó với Đảng, ta lại có chính quyền, có quân đội, có Mặt trận rộng rãi. Với lực lượng ấy, xây dựng một tỉnh Hà Tĩnh tốt về mọi mặt, so với công việc cả nước trước đây thì vẫn dễ hơn. Các cô, các chú có hứa làm được không? *("Có ạ!" - Cả hội nghị đồng thanh trả lời).* Có chắc không? *("Dạ làm được ạ").* Làm được thì vẻ vang, không làm được thì xấu hổ.

Muốn làm được, trước hết là phải đoàn kết chặt chẽ, đoàn kết nội bộ, đoàn kết nhân dân, mỗi người phải tin chắc làm được. Lúc kháng chiến, địch mạnh ta yếu, Đảng đề khẩu hiệu "Trường kỳ kháng chiến nhất định thắng lợi". Đây là lòng tin của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân. Vì lòng tin mà chúng ta quyết tâm vượt khó khăn đi đến thắng lợi. Có đoàn kết, quyết tâm, tin tưởng thì việc gì cũng làm được.

Bác khuyên các cô, các chú làm đúng tiêu chuẩn đảng viên. Đoàn viên là cánh tay của Đảng. Đảng viên cố gắng thì đoàn viên cũng phải cố gắng, không yêu cầu làm trăm phần trăm như đảng viên, nhưng cố gắng được chừng nào tốt chừng ấy. Cán bộ ngoài Đảng cũng yêu cầu phải cố gắng. Nếu tất cả quyết tâm thì lời hứa của các cô, các chú sẽ làm cho Hà Tĩnh tiến bộ mọi mặt: quân sự, chính trị, kinh tế, văn hoá. Như thế, nhân dân Hà Tĩnh, trước hết là cán bộ, đảng viên đã thực tế góp phần vào củng cố miền Bắc, tranh thủ miền Nam, đấu tranh buộc bọn Mỹ - Diệm phải thực hiện thống nhất để xây dựng nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Cuối cùng, Bác gửi lời hỏi thăm tới cán bộ, đảng viên, đồng bào ở nhà, khi các cô, các chú về địa phương. Khi Bác nêu ưu điểm, yêu cầu các cô, các chú phát huy, nêu khuyết điểm là yêu cầu sửa chữa, nêu nhiệm vụ là quyết tâm làm tròn.

Để khuyến khích, Bác có 100 huy hiệu làm giải thưởng. Qua dân chủ bình bầu, các cô, các chú ai đúng tiêu chuẩn thì được. Các cô, các chú có muốn được thưởng không *("Có ạ" - Cả hội nghị đồng thanh đáp).*

Huy hiệu chỉ có 100 mà ở đây đã hơn 2.000 người và tất cả cán bộ, đảng viên ở nhà cũng đều muốn được thưởng. Nếu cần thêm 15 cái nữa, Bác cũng sẵn sàng.

Nói ngày 15-6-1957.

Sách *Bác Hồ với quê hương Nghệ Tĩnh,* Ban nghiên cứu lịch sử Đảng Nghệ Tĩnh, 1977, tr.59-69.

BÀI NÓI CHUYỆN VỚI HỘI NGHỊ MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM TỈNH HÀ TĨNH

Thưa các vị đại biểu,

Tôi thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ gửi đến các vị đại biểu và nhân dân Hà Tĩnh lời chào thân ái.

Tôi có mấy ý kiến phát biểu cùng các vị đại biểu:

Trong mấy năm kháng chiến, đồng bào Hà Tĩnh góp một phần xứng đáng: Chỉ trong hai năm 1950 - 1951, Hà Tĩnh đã góp được 700.000 ngày công phục vụ tiền tuyến. Chỉ tính trong bốn năm, đồng bào Hà Tĩnh đã đóng góp hơn 100.000 tấn lương thực. Bộ đội và dân quân du kích Hà Tĩnh đã anh dũng chống địch đột kích ở các vùng ven biển. Về sản xuất, nói chung đồng bào Hà Tĩnh đã có những cố gắng để tự túc và phục vụ một phần cho kháng chiến.

Đặc biệt các bà mẹ chiến sĩ đã có thành tích giúp đỡ anh em thương binh, bệnh binh. Một tỉnh nhỏ như Hà Tĩnh đã có 2.900 anh em thương binh về xã được sự giúp đỡ của nhân dân để sản xuất tự túc. Đó là những thành tích đáng kể. Thành tích đó đã góp phần vào sự thắng lợi vẻ vang của cuộc kháng chiến của nước nhà.

Chính nhờ ta kháng chiến thắng lợi mà địa vị của nước Việt Nam ngày càng được đề cao trên trường quốc tế. Vì ta kháng chiến thắng lợi nên kẻ thù là bọn đế quốc căm ghét chúng ta. Nhưng trái lại, nhân dân các nước bạn và nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới càng kính phục nhân dân Việt Nam, trong đó có nhân dân Hà Tĩnh cũng vẻ vang.

Hoà bình lập lại, đồng bào Hà Tĩnh ra sức sản xuất như đắp đê, đắp đập. Thuỷ nông đã tưới được 9.600 mẫu tây ruộng. Nhờ đó mà sản xuất có nhiều tiến bộ. Trong năm 1956, việc đắp đê, đắp đập chống hạn trong đó kể cả cống Trung Lương, tốn hết 1.300.000 ngày công. Về tổ đổi công, toàn tỉnh đã có trên 3.000 tổ có sinh hoạt. Đó là những điểm tốt.

Về bình dân học vụ, Hà Tĩnh cũng đã có những cố gắng. Xã Cẩm Huy ở huyện Cẩm Xuyên đã xoá nạn mù chữ được Chính phủ tặng thưởng huân chương. Đó là những ưu điểm, những thành tích. Về vấn đề này, Chính phủ đã để một giải thưởng cho thị xã, nhưng đến nay chưa làm xong, đồng bào thị xã phải cố gắng hơn nữa, nhất là anh chị em thanh niên thị xã. Đáng lẽ thị xã phải dẫn đầu để lãnh đạo nông thôn, nhưng trái lại nông thôn lại đi trước thị xã.

Các đại biểu có muốn nghe tôi nói những khuyết điểm không ? *("Có ạ!" - Cả hội trường đồng thanh đáp).*

Sau 50 nă[1], lần đầu tiên tôi trở lại Hà Tĩnh. Tôi là khách, tôi nói thật, có mếch lòng không ? *("Không ạ!" - Cả hội trường đồng thanh đáp).* Hà Tĩnh còn có những khuyết điểm:

- Đồng bào nông thôn, nhất là nông dân lao động chưa đoàn kết chặt chẽ, đó là khuyết điểm quan trọng. Chúng ta phải thấy rằng sức mạnh của ta là nhờ sự đoàn kết. Ta đoàn kết chặt chẽ thì lực lượng ta càng mạnh, trái lại đoàn kết lỏng lẻo thì lực lượng càng giảm sút. Tôi mong các đại biểu giúp cho khối đoàn kết nông thôn chặt chẽ hơn.
- ý thức bảo vệ của công còn kém. Nói thì có sách, mách thì có chứng. Như việc bảo vệ rừng, cây cối trồng lên là rất quý báu cho nhân dân, cho nước. Ta thường nói rừng vàng, biển bạc, thế mà đồng bào Hà Tĩnh chẳng những bảo vệ kém mà còn một số lại tự do chặt phá, làm thiệt hại đến lợi ích của nhân dân, của Nhà nước. Chặt phá thì dễ nhưng trồng lên thì khó, phải tốn hết nhiều công, nhiều của.

---

1) Hải nhá, B¸c ®· nhiÒu lÇn theo cha sang Hµ TÜnh. Kho¶ng n¨m 1905-1906, B¸c vµo HuÕ lÇn thø hai.

- Một số đồng bào chưa thật sốt sắng đóng thuế nông nghiệp đúng kỳ hạn đã định. Do đó, mà vừa qua đồng bào Hà Tĩnh thiếu 3.500 tấn thóc thuế nông nghiệp; các thứ thuế khác như công thương nghiệp cũng chưa nạp kịp thời và đầy đủ. Chắc đồng bào Hà Tĩnh cũng như các nơi khác đều muốn phát triển kinh tế, khôi phục nông nghiệp, xây dựng công nghiệp làm cho nước nhà giàu mạnh, nhân dân no ấm. Muốn xây dựng và phát triển kinh tế thì Chính phủ phải thu thuế của nhân dân, lấy của nhân dân để phục vụ nhân dân. Chính phủ ta không phải làm quan, Chính phủ ta làm đày tớ để phục vụ nhân dân. Thu thuế không phải để bỏ vào túi Hồ Chủ tịch và các vị bộ trưởng mà để làm lợi cho nhân dân. Vì vậy, đồng bào nông dân, đồng bào công thương phải hăng hái đóng góp. Cố nhiên Chính phủ không yêu cầu đóng góp quá mức.

Còn về nợ ngân hàng, cần nhận rõ rằng, Chính phủ tổ chức ra ngân hàng là để giúp đỡ cho nhân dân vay vốn phục vụ sản xuất; thế nhưng có người vay rồi không trả được kịp thời, đầy đủ. Toàn tỉnh hiện nay còn thiếu nợ ngân hàng đến 1.700 triệu. Số tiền đó không nhỏ. Một số đồng bào vay rồi không hăng hái trả, như vậy người khác muốn vay nữa thì lấy vào đâu? Chính phủ muốn xây dựng thì lấy tiền đâu? Như vậy là làm thiệt hại chung đến nhân dân, đến Nhà nước. Chính phủ mong đồng bào sòng phẳng để giúp đỡ Chính phủ trong những dịp này.

- Nhân dân ta nói chung cũng như nhân dân Hà Tĩnh nói riêng, có một truyền thống tốt đẹp, nhưng hiện nay về thuần phong mỹ tục bị kém sút. Có một số người còn rượu chè, cờ bạc. Say thì sưa, nói dại, làm dại, ăn cắp, ăn trộm hại đến sản xuất, hại đến tiết kiệm, hại đến đạo đức. Có một số người đồng bóng lạc hậu, mê tín bị những kẻ xấu lợi dụng để xoay tiền. Vì vậy, đồng bào phải cố gắng xây dựng lại thuần phong mỹ tục để hạn chế và tiễu trừ những tệ nạn đó. Về phía Chính phủ, cố nhiên sẽ lấy việc giáo dục làm chính, nhưng có những người giáo dục nhiều không sửa đổi thì Chính phủ

phải bắt giam, giam khi chừa hết rượu chè, cờ bạc thì tha. Tôi mong các vị đại biểu, toàn thể đồng bào hãy ra sức phát huy ưu điểm, thành tích, khắc phục khuyết điểm để thu nhiều thành tích hơn trong việc thực hiện kế hoạch Nhà nước năm 1957 và thực hiện sửa sai tốt, nhanh gọn.

Muốn thế chúng ta cần phải:

- Đoàn kết chặt chẽ thành một khối thống nhất. Phải đoàn kết giữa lương và giáo, giữa quân và dân, giữa miền Bắc và miền Nam. Đối với đồng bào miền Nam tập kết, ta cần biết rằng vì nhiệm vụ đấu tranh thống nhất nước nhà, đồng bào tạm thời phải xa quê hương đi với Đảng, với Chính phủ làm nhiệm vụ củng cố miền Bắc. Đó là khí tiết đáng kính trọng của đồng bào miền Nam. Vì vậy, đồng bào miền Bắc phải ra sức đoàn kết chặt chẽ với đồng bào miền Nam. Cố nhiên, đồng bào miền Nam cũng phải ra sức đoàn kết với đồng bào miền Bắc.
- Phải ra sức đắp đê chống lụt, chống hạn, phòng hạn cho kịp thời, nếu không thì mất mùa, nhân dân bị đói rét. Hà Tĩnh đê mới đắp được 50 phần trăm. Đê Đồng Môn 32 phần trăm. Năm nay có thể bão lụt to. Chính phủ đã nói cho đồng bào biết. Lụt thì lút cả làng, lút cả tỉnh, cán bộ đồng bào phải cố gắng đắp đê.
- Về sản xuất, trước mắt là chăm vụ mùa, vụ bát cho tốt, đồng thời phải chú ý hoa màu. Không nên thấy mùa vừa rồi tốt mà chủ quan, mà phải cố gắng sản xuất mọi mặt. Về chăn nuôi, phải cố gắng nhiều, càng nhiều càng tốt.
- Đồng bào hãy sẵn sàng đóng thuế, trả nợ một cách sòng phẳng, tích cực bán nông sản cho Chính phủ. Có như thế Chính phủ mới có sản phẩm đổi lấy các máy móc, nguyên liệu cần thiết cho việc xây dựng, có khả năng để ổn định vật giá, bảo đảm đời sống cho nhân dân.
- Đề cao ý thức bảo vệ tài sản chung của Nhà nước, đồng thời phải giữ gìn an ninh trật tự ở nông thôn. Muốn thế phải xây dựng lại thuần phong mỹ tục.
- Đề cao kỷ luật lao động trong sản xuất, trong công tác. Cần nhận rõ lao động là vinh quang, là vẻ vang. Muốn có thành tích,

phải đề cao kỷ luật lao động.
- Về bình dân học vụ, cần cố gắng hơn nữa, nhất là đồng bào thị xã phải thi đua kịp nông thôn để xoá bỏ nạn mù chữ, nhất là các giáo viên, học sinh và chị em thanh niên phải xung phong gương mẫu. Thanh niên thị xã có quyết tâm không ? *("Quyết tâm!" - Cả hội nghị đồng thanh đáp).* Nam nữ thanh niên phải là chủ lực.
Thưa các vị đại biểu, thưa các cụ,
Sở dĩ cách mạng thành công, kháng chiến thắng lợi là nhờ toàn dân ta đoàn kết một lòng, tin tưởng vào tiền đồ của cách mạng, của cuộc kháng chiến.
Ngày nay hoà bình được lập lại, nhưng nước ta còn tạm thời bị chia cắt ra hai miền. Chúng ta phải ra sức củng cố miền Bắc, đấu tranh thống nhất nước nhà.
Tuy nhiên, việc đấu tranh thống nhất nước nhà không phải là dễ dàng, đơn giản. Nhưng nếu toàn dân ta đoàn kết, tin tưởng, quyết tâm thì nhất định thắng lợi cuối cùng sẽ về ta. Nhiệm vụ đấu tranh thống nhất nước nhà là một nhiệm vụ nặng nề, nhưng hết sức vinh quang. Nếu mọi người cố gắng, mọi ngành cố gắng, chúng ta sẽ xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.
Cuối cùng, tôi nhờ các đại biểu chuyển tới đồng bào thị xã và đồng bào trong tỉnh lời chào thân ái.

Nói ngày 15-6-1957.
Sách *Bác Hồ với quê hương Nghệ Tĩnh,* Ban nghiên cứu lịch sử Đảng Nghệ Tĩnh, 1977, tr.70-76.

NÓI CHUYỆN VỚI CÁC ĐƠN VỊ QUÂN ĐỘI TẠI QUÂN KHU BỘ QUÂN KHU IV

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ đưa đến cán bộ và chiến sĩ nam nữ lời chào thân ái.
Bác góp một số ý kiến với các cô, các chú trong công tác. Trước hết, Bác nói đến thành tích và ưu điểm của các cô, các chú:
1. Các cô, các chú đã cố gắng bảo vệ mặt biển, biên giới của Tổ quốc, cùng nhân dân giữ gìn an ninh trật tự, đó là một thành tích đáng khen.
2. Các cô, các chú đã cố gắng học tập chính trị, quân sự.
3. Các cô, các chú đã giúp nhân dân sửa sai, chống đói, chống lụt, chống bão, chống hạn.
Đó là ba ưu điểm, ba thành tích đáng khen.
Bây giờ Bác nói đến khuyết điểm:
1. Tinh thần cảnh giác chưa đầy đủ.
2. Có một số cán bộ, chiến sĩ có óc công thần, cho ta đây có thành tích, lâu năm, cho ta là trời, sa xuống cái hố cá nhân chủ nghĩa, suy bì đãi ngộ, quên rằng mọi cán bộ, mọi chiến sĩ quân đội nhân dân phải hết lòng phục vụ, không nên một nửa thì phục vụ, một nửa thì suy bì ghen tị.

3. ý thức lao động chưa đầy đủ. Phải biết rằng lao động là vẻ vang. Lao động trí óc là vẻ vang, lao động chân tay càng vẻ vang.
Không có nông dân làm ruộng thì ta không có cơm ăn. Vậy nông dân làm gì? Nông dân làm lao động chân tay.
Không có công nhân dệt vải thì ta không có áo mặc. Vậy công nhân làm gì? Công nhân làm lao động chân tay.
Vì vậy lao động chân tay là rất vẻ vang. Lao động gì có ích cho xã hội, cho nhân dân đều là vẻ vang.
Trong các cô, các chú có một số làm lao động chân tay như làm doanh trại cho là không vẻ vang, thế là không đúng.
4. Phải biết chế độ ta, Nhà nước ta, quân đội ta phải có kỷ luật nghiêm minh, tổ chức chặt chẽ. Có một số các cô, các chú chưa có ý thức kỷ luật và tổ chức đầy đủ, như được đi phép ba ngày thì kéo bốn ngày.
Đó là những khuyết điểm.
Bây giờ Bác nêu nhiệm vụ trước mắt:
1. Phải nâng cao cảnh giác. Nước ta còn tạm chia làm hai miền. Bọn Mỹ - Diệm không muốn ta thành công. Chúng muốn phá hoại ta, chúng tìm trăm phương nghìn kế để phá hoại, cho nên ta phải cảnh giác.
2. Làm cho tốt việc học tập và chỉnh huấn chính trị.
3. Phải cố gắng học tập kỹ thuật quân sự và nghiệp vụ. Ngày ngày phải cố gắng học, nếu không thì thoái bộ.
4. Phải chống tham ô lãng phí.
Phải làm sao cho trong quân đội ta không có tham ô lãng phí.
Phải nâng cao ý thức và kỷ luật lao động.
Phải nâng cao ý thức tiết kiệm.
5. Phải đoàn kết. Quân đội ta đã đoàn kết, phải đoàn kết hơn nữa. Đoàn kết nội bộ, toàn quân đoàn kết, các chiến sĩ miền Nam và miền Bắc phải đoàn kết chặt chẽ, không chia Nam Bắc, cán bộ và chiến sĩ đoàn kết, quân và dân đoàn kết.
Trong thời đầu cách mạng, quân địch mạnh, ta thì rất yếu, nhưng ta *đoàn kết* cho nên ta thành công.
Mới đầu kháng chiến ta yếu, nhưng kháng chiến thắng lợi cũng vì ta *đoàn kết*. Phải đoàn kết thật chặt chẽ.

Hôm nay nói chuyện với các cô, các chú, Bác có 3 điều khen ngợi, 4 điều phê bình, 5 điều dặn dò. Những điều khen ngợi thì cố gắng phát triển. Những điều phê bình thì cố gắng sửa chữa. Những điều dặn dò thì cố gắng làm cho đúng.
Bác mong các cô, các chú ngày càng tiến bộ.

Nói ngày 15-6-1957.

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.92-94.

ĐIỆN CHÚC MỪNG QUỐC KHÁNH NƯỚC CỘNG HOÀ AI CẬP

Kính gửi Tổng thống Gaman ápđen Nátxe,
nước Cộng hoà Ai Cập,

Nhân dịp lễ Quốc khánh của nước Cộng hoà Ai Cập, thay mặt nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, tôi kính gửi Ngài, Chính phủ và nhân dân Ai Cập lời chào mừng nhiệt liệt.

Tôi kính chúc Chính phủ và nhân dân Ai Cập anh dũng dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Ngài, thu được nhiều thắng lợi mới trong công cuộc kiến thiết một nước Ai Cập giàu mạnh góp phần bảo vệ hoà bình thế giới.

Kính chúc tình hữu nghị sẵn có giữa hai nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Cộng hoà Ai Cập ngày thêm phát triển.

Kính chúc Tổng thống luôn luôn mạnh khoẻ.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1198,
ngày 19-6-1957.

THƯ CẢM ƠN THƯƠNG BINH, BỆNH BINH TRẠI AN DƯỠNG HÀ [1]

... Các chú là những chiến sĩ đã được Quân đội nhân dân ta rèn luyện về đạo đức và kỷ luật cách mạng, là những người con đã hy sinh một phần xương máu để bảo vệ nước nhà. Vậy các chú cần phải giữ vững truyền thống tốt đẹp và vẻ vang của quân đội cách mạng là: giữ gìn kỷ luật, đoàn kết chặt chẽ, thật sự đoàn kết, thương yêu giữa anh em thương, bệnh binh với nhau, giữa thương bệnh binh với cán bộ và nhân viên giúp việc ở trại, giữa thương, bệnh binh trong trại với đồng bào xung quanh. Mong các chú làm đúng những lời Bác dặn trên đây và hứa với Bác: Trại thương binh Hà Nam sẽ là một trại gương mẫu ...

Tháng 6 năm 1957
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1222,
ngày 13-7-1957.

[1] Trong tháng 6-1957, anh chị em thương, bệnh binh ở Trại an dưỡng Hà Nam đã gửi biếu Chủ tịch Hồ Chí Minh một nải chuối to. Người đã gửi thư này cảm ơn.

NÓI CHUYỆN VỚI ĐỒNG BÀO TRƯỚC KHI LÊN ĐƯỜNG THĂM CHÍN NƯỚC ANH EM

Thưa đồng bào thân mến,

Hôm nay, với danh nghĩa Chủ tịch nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, tôi lên đường đi thăm một số nước anh em ở châu Á và châu Âu. Cuộc đi thăm này có ý nghĩa rất quan trọng là thắt chặt hơn nữa tình hữu nghị sẵn có giữa các nước chúng ta, làm cho nhân dân các nước chúng ta hiểu biết nhau hơn, hợp tác và giúp đỡ nhau hơn trong cuộc đấu tranh cho độc lập dân tộc, hoà bình thế giới và chủ nghĩa xã hội.

Nhân cuộc đi thăm này, tôi sung sướng có dịp chuyển tới nhân dân các nước anh em tình thân ái và lời chào mừng nhiệt liệt nhất của đồng bào, nói với nhân dân các nước anh em sức đoàn kết và đấu tranh của toàn thể nhân dân ta trong việc xây dựng miền Bắc và giành thống nhất nước nhà, đồng thời tỏ lòng biết ơn của đồng bào đối với sự giúp đỡ của nhân dân các nước anh em.

Trước khi lên đường, chúng tôi cảm ơn đồng bào đã gửi nhiều thư, nhiều điện chúc chúng tôi đi đường mạnh khoẻ. Và nhân đây, tôi có mấy lời nhắn nhủ đồng bào:

- Đồng bào và cán bộ ở nông thôn thì cố gắng chăm lo để giành lấy vụ mùa thắng lợi, ra sức giữ đê, chống lụt, chống bão.

- Toàn thể đồng bào và cán bộ thì đoàn kết chặt chẽ, đẩy mạnh sản xuất, thực hành tiết kiệm.

- Bộ đội thì cố gắng học tập và chỉnh huấn cho tốt.

Chúc đồng bào mạnh khoẻ và tiến bộ.

Chào thân ái và thành công

Nói ngày 6-7-1957.
Báo *Nhân dân*, số 1216,
ngày 7-7-1957.

DIỄN VĂN TRONG TIỆC CHIÊU ĐÃI Ở BÌNH NHƯỠNG (TRIỀU TIÊN)

Thưa đồng chí Uỷ viên trưởng thân mến,

Thưa các đồng chí,

Hôm nay, chúng tôi rất sung sướng được đón tiếp các đồng chí ở đây và rất cám ơn các đồng chí đã đến dự đông đủ. Tuy chúng tôi đến Thủ đô Bình Nhưỡng mới vài ngày, song những điều tai nghe mắt thấy đã làm cho chúng tôi rất phấn khởi.

Trong khi nói chuyện với các đồng chí lãnh đạo Đảng và Chính phủ, trong khi gặp gỡ nhân dân Bình Nhưỡng ở cuộc mít tinh to lớn, trong khi đi thăm nhà máy, trường học, vườn trẻ, v.v. tình nghĩa thắm thiết của nhân dân Triều Tiên đối với nhân dân Việt Nam đã biểu lộ một cách nhiệt liệt.

Một điều khác làm cho chúng tôi sung sướng là những thành tích to lớn của nhân dân Triều Tiên trong công cuộc dựng lại nước nhà. Vài thí dụ:

Trong chiến tranh, Bình Nhưỡng đã bị đế quốc Mỹ tàn phá thành đất bằng, ngày nay Bình Nhưỡng đã trở nên một Thủ đô mới đẹp.

Sức lao động sáng tạo của giai cấp công nhân cùng với trí tuệ của anh em trí thức đã làm cho công nghiệp Triều Tiên chế tạo được nhiều máy móc và nhiều đồ dùng trong đời sống hằng ngày.

Chính sách của Đảng và Chính phủ trong cải cách ruộng đất, sức lao động cần cù của nông dân, kết quả tìm tòi của

các nhà khoa học, đã làm cho sản xuất nông nghiệp tăng năng suất lên nhiều.

Do sự hăng hái xung phong mỗi năm làm một tháng lao động nghĩa vụ, thanh niên và học sinh đã tham gia xây những ngôi nhà nguy nga và đắp những con đường rộng rãi...

Có những thành tích đó là do sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Lao động và Chính phủ Nhân dân Triều Tiên, do sự đoàn kết nhất trí và cố gắng của toàn thể nhân dân, do sự giúp đỡ vô tư của các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa.

Những thành tích đó của các đồng chí khuyến khích nhân dân Việt Nam rất nhiều.

Nhân dân hai nước chúng ta có nhiều điểm giống nhau, chúng ta cùng ở trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa đứng đầu là Liên Xô và Trung Quốc vĩ đại, cùng kiên quyết đấu tranh thống nhất nước nhà, cùng tiến dần lên chủ nghĩa xã hội. Dù chúng ta còn có nhiều khó khăn, nhưng với sự cố gắng bản thân của chúng ta, với sự ủng hộ của nhân dân yêu chuộng hoà bình toàn thế giới, dưới ngọn cờ tất thắng của chủ nghĩa Mác - Lênin, chúng ta nhất định sẽ thắng lợi.

Một điều nữa làm cho chúng tôi rất sung sướng là chúng tôi sẽ mang về cho đồng bào chúng tôi tin mừng là: đồng chí Thủ tướng Kim Nhật Thành đã hứa sẽ sang thăm Việt Nam.

Thưa các đồng chí! Tôi trân trọng đề nghị chúng ta cùng nâng cốc:

Chúc tình hữu nghị không gì lay chuyển nổi giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Triều Tiên ngày càng phát triển và củng cố.

Chúc sức khoẻ của đồng chí Uỷ viên trưởng, đồng chí Thủ tướng và các đồng chí có mặt tại đây.

Đảng Lao động Triều Tiên muôn năm!

Nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Triều Tiên muôn năm!

Các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa và nhân dân thế giới yêu chuộng hoà bình đoàn kết muôn năm!

Đọc ngày 10-7-1957.

Báo *Nhân dân,* số 1221,

ngày 12-7-1957.

DIỄN VĂN Ở SÂN BAY BÌNH NHƯỠNG TRƯỚC KHI RỜI TRIỀU TIÊN

Thưa đồng chí Uỷ viên trưởng thân mến,

Thưa đồng chí Thủ tướng thân mến,

Thưa các đồng chí,

Bây giờ, chúng tôi sắp từ giã đất nước Triều Tiên tươi đẹp. Tuy thời gian chúng tôi ở đây ngắn ngủi, nhưng đất nước và nhân dân Triều Tiên đã để lại trong lòng chúng tôi những ấn tượng không bao giờ phai nhạt được.

Có thể nói tóm tắt rằng: trước khi đến đây, lòng chúng tôi đầy ước ao, mong mỏi; trong thời gian ở đây, lòng chúng tôi đầy phấn khởi vui mừng; lúc sắp từ giã các đồng chí, lòng chúng tôi rất lưu luyến.

Trong mấy ngày qua, chúng tôi đã trông thấy những sự tranh đấu gian khổ và anh dũng cũng như những thành tích to lớn của nhân dân Triều Tiên trong mấy năm kháng chiến và trong công cuộc xây dựng hoà bình.

Tấm gương sáng của các đồng chí là một sự cổ vũ, khuyến khích lớn đối với nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Lần đi thăm này càng thắt chặt thêm mối tình đoàn kết giữa nhân dân anh em hai nước chúng ta. Việt Nam và Triều Tiên tuy đường xa, nhưng lòng rất gần. Khi đến đây, chúng tôi có nhiệm vụ trao tình thân ái của nhân dân Việt Nam cho nhân dân Triều Tiên. Lúc trở

về, chúng tôi sẽ chuyển tình thân ái của nhân dân Triều Tiên cho nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Một lần nữa, chúng tôi xin cảm ơn đồng chí Uỷ viên trưởng, đồng chí Thủ tướng, các đồng chí lãnh đạo Đảng và Chính phủ Triều Tiên và nhờ các đồng chí chuyển lời cảm ơn chân thành của chúng tôi đến nhân dân Thủ đô Bình Nhưỡng và nhân dân Triều Tiên anh em.

Chúng tôi xin chúc nhân dân Triều Tiên thu được nhiều thành tích to lớn trong sự nghiệp đấu tranh thống nhất nước nhà và tiến tới chủ nghĩa xã hội.

Tình hữu nghị không gì lay chuyển nổi giữa nhân dân hai nước Việt - Triều muôn năm!

Đảng Lao động Triều Tiên muôn năm!

Nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Triều Tiên muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Đọc ngày 12-7-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1222,
ngày 13-7-1957.

CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI VĨ ĐẠI SOI SÁNG CON ĐƯỜNG ĐƯA CHÚNG TA TỚI HẠNH)

Khi Cách mạng Tháng Mười nổ ra ở nước Nga, tôi sống ở Pháp. Lúc đó, tôi chưa hiểu ý nghĩa của cuộc Cách mạng Nga. Trình độ tiếng Pháp của tôi còn kém và nhận thức chính trị của tôi còn bị hạn chế. Tôi mới chỉ là một người yêu nước có tinh thần cách mạng và một người chống chủ nghĩa thực dân. Nhưng ngay lúc đó, trên đường phố Pari tôi đã phân phát những tờ truyền đơn yêu cầu trao trả độc lập cho Việt Nam, tôi đã gặp gỡ nhiều công nhân Pháp. Đó là những con người rất tốt, có thái độ chân thành và có cảm tình với nhân dân Việt Nam. Họ giúp tôi gần gũi với Đảng Xã hội Pháp, là đảng mà tôi đã tham gia năm 1919. Những người vô sản Pháp đã giúp tôi hiểu rõ ý nghĩa vĩ đại của những sự kiện lịch sử diễn ra ở nước Nga.

Lúc bấy giờ, trong Đảng Xã hội Pháp đã nổ ra cuộc tranh luận sôi nổi về vấn đề Đảng phải đứng vào hàng ngũ của Quốc tế nào. Trong Đảng, có những người tán thành Quốc tế thứ ba[32] và cũng có người theo những quốc tế cải lương là Quốc tế thứ hai[33] và Quốc tế thứ hai rưỡi[34]. Là một đảng viên mới của Đảng Xã hội, có lúc tôi thấy khó phân tích được các cuộc tranh luận, hình như tất cả mọi người đều đúng. Nhưng tôi rất thích tham dự những cuộc tranh luận sôi nổi đó, thích đọc các tác phẩm của V.I. Lênin nói về các vấn đề thuộc địa. Tại

[1)] TrÝch bµi nãi chuyÖn víi c¸c nhµ b¸o Li³n X«, th¸ng 7-1957.

Đại hội nổi tiếng ở Tua năm 1920[35], khi phải xác định rõ thái độ của mình đối với các Quốc tế, tôi đã bỏ phiếu tán thành Quốc tế thứ ba. Tại sao? Chính là vì Quốc tế thứ ba đấu tranh để giải phóng các dân tộc bị áp bức, còn các đại biểu của Quốc tế thứ hai, trong tất cả những lời phát biểu của họ, đã ra sức lảng tránh vấn đề vận mệnh của các thuộc địa.

Đó là nguyên nhân chủ yếu khiến tôi đứng dưới ngọn cờ của Quốc tế thứ ba. Lúc đó, tôi đã nắm vững tiếng Pháp và đã có thể tiến hành tự học chính trị một cách sâu sắc và có thể hiểu rõ các vấn đề quốc tế.

Trong những năm 1921-1922, khi nước Cộng hoà xôviết non trẻ vừa mới đẩy lùi sự can thiệp của bọn đế quốc và đánh tan bọn phản cách mạng trong nước, bị lâm vào nạn đói, thì những người lao động Pháp đã phát động một phong trào giúp đỡ nhân dân Nga. Tôi tham gia phong trào đó và thu nhặt tất cả những thứ mà người ta có thể góp vào quỹ đoàn kết với những người lao động của đất nước xôviết.

Năm 1924, lần đầu tiên tôi đến Liên Xô[1)]. Trong những ngày ở Pháp có phong trào giúp đỡ giai cấp vô sản Nga, tôi đã nghe nói - và trong thời gian tôi đến Liên Xô lần đầu, tôi đã thấy đất nước xôviết phải bắt đầu con đường đi của mình trong những điều kiện khó khăn như thế nào.

Mấy năm sau, tôi lại tới Liên Xô. Thật khó mà kể lại được chủ nghĩa anh hùng hết sức vĩ đại và tinh thần hy sinh quên mình của những công nhân và nông dân đã bắt tay xây dựng chủ nghĩa xã hội. Đồng thời, cũng thấy rõ những thành tựu đầu tiên của nhân dân Liên Xô. Bước tiến nhanh chóng của đất nước xôviết, bất cứ thành tựu nào của đất nước đó đều gây ra trong trái tim của mỗi người cách mạng niềm vui và niềm hạnh phúc, đều làm cho chúng tôi đầy lòng tự hào về sự nghiệp của

[1)] Ngµy 30-6-1923, Ng-ªi ®· ghi t³n nhËp c¶nh ë bÕn c¶ng P³t¬r«gr¸t, Li³n X«.

Cách mạng Tháng Mười vĩ đại.

Cách mạng Tháng Mười ảnh hưởng tới Việt Nam tương đối chậm. Sở dĩ như vậy là vì bọn thực dân Pháp đã kìm giữ, nói đúng ra là hoàn toàn cô lập đất nước này, chúng tìm mọi cách để cố gắng ngăn cản không cho những sự thật về Liên Xô lọt vào nước chúng tôi và đồng thời chúng lại tung ra những tin tức dối trá về Liên Xô. Mặc dù vậy, những người cách mạng Việt Nam đã kiên trì đi tìm và đã tìm thấy sự thật. Dần dần, họ đã biết rõ toàn bộ ý nghĩa vĩ đại của Cách mạng Tháng Mười. Đối với nhân dân và đặc biệt là đối với những người cách mạng, Cách mạng Tháng Mười vĩ đại là ngọn đèn pha soi sáng cuộc đấu tranh cho tự do và hạnh phúc. Cách mạng Tháng Mười đã đem lại cho chúng tôi chủ nghĩa Mác - Lênin. Học thuyết bất hủ đó đã vạch ra con đường mà chúng tôi phải đi theo.

Có thể nói rằng nếu không có Cách mạng Tháng Mười vĩ đại thì nhân dân Việt Nam không thể hoàn thành được cuộc Cách mạng Tháng Tám của mình. Việc quân đội Liên Xô đánh tan bọn phát xít Hítle và bọn quân phiệt Nhật là một nhân tố góp phần lớn nhất vào thắng lợi của chúng tôi hồi tháng Tám năm 1945.

Ngày nay, với sự giúp đỡ anh em của Liên Xô, của Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa và của các nước xã hội chủ nghĩa khác, nhân dân chúng tôi đang xây dựng cuộc sống mới. Tóm lại, đúng như Giônrít, một người Mỹ, đã nói một cách đúng đắn, Cách mạng Tháng Mười đã làm rung chuyển toàn thế giới.

Sau đó ít lâu, nhân dân mười một nước nữa đã đi vào con đường xã hội chủ nghĩa. Sớm hay muộn, tất cả các nước đều sẽ đi theo con đường đó.

Tất nhiên, các dân tộc xây dựng xã hội mới, đang gặp phải và sẽ gặp phải những khó khăn nhất định. Nhưng chúng tôi tin tưởng sâu sắc rằng những lời nói sau đây của Lênin sẽ thành sự thật, sớm hoặc muộn, tất cả các dân tộc đều sẽ đi lên chủ nghĩa xã hội. Vì vậy, những người lao động trên toàn thế giới vui mừng

chuẩn bị đón chào ngày kỷ niệm 40 năm Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười vĩ đại. Ngày kỷ niệm vinh quang đó đồng thời cũng là ngày hội của nhân dân Việt Nam. Đối với những người lao động Việt Nam, việc kỷ niệm 40 năm Cách mạng Tháng Mười là sự kiện lớn và thân thiết đối với họ. Chúng tôi hoàn toàn đồng lòng với công nhân, nông trang viên và giới trí thức nhân dân của Liên Xô. Dưới sự lãnh đạo sáng suốt và nhìn xa của Đảng Cộng sản Liên Xô mácxít lêninnít, nhân dân Liên Xô anh hùng đang xây dựng thắng lợi chủ nghĩa cộng sản. Tấm gương của Liên Xô càng cổ vũ nhiều hơn nữa các nước anh em trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội và chính như thế là góp phần củng cố hoà bình trên toàn thế giới.

Sách *Hồ Chí Minh: Về Lênin, chủ nghĩa Lênin và tình hữu nghị Xô - Việt không gì phá vỡ nổi,*
Nxb. Chính trị, Mátxcơva,
1970, tr.112-115.

NÓI VỚI ĐỒNG BÀO VIỆT NAM QUA ĐÀI PHÁT THANH MÁTXCƠVA

Thưa đồng bào,

Sáng hôm nay, chúng tôi đến thăm cuộc triển lãm nông nghiệp và công nghiệp ở Mátxcơva của Liên Xô. Công nghiệp và nông nghiệp của Liên Xô tiến bộ rất nhanh và rất nhiều. Sự tiến bộ đó chẳng những làm tăng tiến hạnh phúc của nhân dân Liên Xô mà đồng thời lại tăng tiến hạnh phúc của nhân dân đại gia đình xã hội chủ nghĩa chúng ta và nhân dân toàn thế giới.

Đọc ngày 14-7-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1225,
ngày 16-7-1957.

THƯ GỬI THIẾU NHI LIÊN XÔ

Thân gửi các cháu nam nữ thiếu nhi Liên Xô bé nhỏ của Bác,

Toà soạn tờ báo của các cháu yêu cầu Bác viết cho các cháu một vài dòng. Bác vui lòng thực hiện yêu cầu đó.

Từ Việt Nam xa xôi, các bạn thiếu nhi Việt Nam bé nhỏ của các cháu nhờ Bác chuyển tới các cháu nhiều lời chào mừng thân ái và nhiều cái hôn. Các bạn thiếu nhi Việt Nam của các cháu coi các cháu như anh em trong một nhà.

Các cháu yêu quý của Bác,

Chỉ ít ngày nữa ở Mátxcơva sẽ khai mạc cuộc Đại hội liên hoan thanh niên và sinh viên thế giới lần thứ 6. Nhân dịp này, Bác gửi lời chào mừng các cháu, Bác mong các cháu luôn luôn yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, kính trọng và yêu mến cha mẹ, thầy học và anh em bạn và luôn luôn đoàn kết chặt chẽ với thiếu nhi Việt Nam cũng như thiếu nhi toàn thế giới.

Bác hôn các cháu
Mátxcơva, ngày 17 tháng 7 năm 1957
BÁC HỒ của các cháu

Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật,
Hà Nội, 1958, t. IV, tr. 102.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG LỄ ĐÓN TẠI SÂN BAY PRAHA (TIỆP KHẮC)

Thưa đồng chí Chủ tịch kính mến,

Thưa đồng chí Thủ tướng kính mến,

Các đồng chí và các bạn thân mến,

Tôi vô cùng vui sướng được tới thăm nước Tiệp Khắc anh em theo lời mời của đồng chí Chủ tịch Dapôtốtxki. Thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, tôi xin gửi lời chào mừng thắm thiết tới nhân dân thành phố Praha và toàn thể nhân dân Tiệp Khắc.

Tuy Việt Nam cách xa Tiệp Khắc hàng vạn dặm, nhưng đến đây tôi không cảm thấy xa lạ. Nhân dân Việt Nam và nhân dân Tiệp Khắc đoàn kết chặt chẽ với nhau bởi vì cả hai nước đều ở trong phe xã hội chủ nghĩa đứng đầu là Liên Xô. Quan hệ hữu nghị giữa hai nước chúng ta ngày càng phát triển và củng cố.

Hiện nay, nhân dân Việt Nam chúng tôi đang ra sức củng cố miền Bắc và đấu tranh để thống nhất nước nhà. Nhân dân Việt Nam chúng tôi tin tưởng vững chắc vào thắng lợi cuối cùng, vì chính nghĩa là về phía chúng tôi, vì nhân dân Việt Nam đoàn kết chặt chẽ và vì chúng tôi được sự ủng hộ của đại gia đình xã hội chủ nghĩa và các lực lượng yêu chuộng hoà bình toàn thế giới.

Nhân dân Việt Nam rất vui sướng trước những thành

tích rực rỡ của nhân dân Tiệp Khắc trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội, bởi vì những thành tích đó càng tăng cường phe xã hội chủ nghĩa chúng ta, góp phần giữ gìn hoà bình thế giới.

Các đồng chí, tôi chân thành cảm ơn sự đón tiếp thân ái và nhiệt liệt của các đồng chí.

Tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Tiệp Khắc muôn năm!

Tình đoàn kết giữa nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Đảng Cộng sản Tiệp Khắc muôn năm!

Nhân dân Tiệp Khắc muôn năm!

Đọc ngày 17-7-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t. IV, tr.103-104.

DIỄN VĂN TRONG TIỆC CHIÊU ĐÃI CHỦ TỊCH DAPÔTỐTXKI

Hôm nay chúng tôi rất sung sướng được đón tiếp các đồng chí và các bạn ở đây sau mấy ngày đi thăm nước Cộng hoà Tiệp Khắc.

Tuy thời gian ngắn ngủi, chúng tôi đã được trông thấy đất nước tươi đẹp của các đồng chí, trông thấy những công trình to lớn xây dựng bởi sự cần cù lao động và sáng tạo của nhân dân Tiệp Khắc. Chúng tôi đã tiếp xúc với các vị lãnh đạo Đảng, Chính phủ, Mặt trận dân tộc Tiệp Khắc và đã gặp gỡ các anh chị em công nhân, nông dân, trí thức; dù ở cương vị công tác nào, người dân Tiệp Khắc đều đem hết khả năng của mình để phục vụ nhân dân, để xây dựng Tổ quốc, để nâng cao không ngừng đời sống vật chất và văn hoá của mình và để bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa, bảo vệ hoà bình thế giới.

Nước Tiệp Khắc xã hội chủ nghĩa đã tiến bộ rất nhanh về mọi mặt, đó là nhờ sức đoàn kết của các dân tộc, của các tầng lớp nhân dân dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản và Chính phủ Tiệp Khắc. Nhiệt tình và tinh thần hữu nghị của nhân dân Tiệp Khắc càng làm cho chúng tôi cảm động. Ở đâu chúng tôi cũng được đón tiếp ân cần niềm nở như những người anh em lâu ngày gặp nhau. Ở tất cả mọi người, chúng tôi đều nghe thấy tiếng nói của sự hiểu biết, của tình thân ái giữa hai dân tộc chúng ta.

Sinh viên và thiếu nhi Việt Nam ở đây được Đảng, Chính phủ và nhân dân Tiệp Khắc giúp đỡ và chăm sóc rất chu đáo. Họ đã học được nhiều kinh nghiệm quý báu và đức tính tốt

đẹp của nhân dân Tiệp Khắc.

Chúng ta nhất định bảo vệ hoà bình, chúng ta nhất định xây dựng đất nước ngày càng tốt đẹp, chúng ta nhất định thắt chặt hơn nữa tình đoàn kết giữa các đảng anh em và các nước trong phe xã hội chủ nghĩa.

Con đường tiến tới chủ nghĩa xã hội của các dân tộc là con đường chung của thời đại, của lịch sử, không ai ngăn cản nổi. Sự đoàn kết quốc tế của giai cấp vô sản, của các đảng cộng sản và công nhân, của các nước trong phe xã hội chủ nghĩa là mối tình sắt đá không gì lay chuyển nổi.

Ở Việt Nam, đế quốc Mỹ cùng với bọn tay sai của chúng đang tìm hết cách để chia cắt lâu dài đất nước Việt Nam, biến miền Nam Việt Nam thành căn cứ quân sự của đế quốc Mỹ.

Hôm nay, ngày 20-7 vừa đúng là ngày ký Hiệp định Giơnevơ được ba năm, mà những điều khoản chính trị của Hiệp định Giơnevơ là những điều khoản để thống nhất nước Việt Nam bằng phương pháp hoà bình đều bị bọn Mỹ - Diệm vi phạm một cách nghiêm trọng. Nhân dân Việt Nam nhất định đấu tranh đến cùng để thực hiện nhiệm vụ thống nhất đất nước. Trong cuộc đấu tranh này, chúng tôi có chính nghĩa, có lực lượng của toàn dân, có sự đồng tình của nhân dân yêu chuộng hoà bình toàn thế giới và có sự giúp đỡ anh em của các nước trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa. Chúng tôi nhất định thắng lợi.

Nhân dịp này, một lần nữa chúng tôi xin cảm ơn Đảng Cộng sản, Chính phủ và nhân dân Tiệp Khắc đã giúp đỡ chúng tôi trong công cuộc đấu tranh để thống nhất và xây dựng đất nước.

Đọc ngày 20-7-1957.
Báo *Nhân dân*, số 1231,
ngày 22-7-1957.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG LỄ ĐÓN TIẾP TẠI SÂN BAY VÁCSAVA (BA LAN)

Hai nước Việt Nam và Ba Lan tuy xa cách nhau muôn dặm nhưng lòng chúng ta rất gần gũi nhau vì chúng ta đều chung một mục đích là xây dựng chủ nghĩa xã hội và giữ gìn hoà bình thế giới. Mối tình đoàn kết anh em giữa nhân dân hai nước chúng ta đã gắn bó và ngày càng phát triển và củng cố.

Trong những năm kháng chiến, nhân dân Việt Nam đã được nhân dân Ba Lan ủng hộ. Từ khi hoà bình lập lại, chúng tôi lại được nhân dân Ba Lan hết lòng giúp đỡ trong việc xây dựng kinh tế và phát triển văn hoá.

Là một nước đại biểu trong Uỷ ban Quốc tế giám sát và kiểm soát thực hiện đình chiến ở Việt Nam, Ba Lan đã góp phần tích cực vào việc thực hiện Hiệp định Giơnevơ, bảo đảm hoà bình ở Việt Nam và ở Đông Dương.

Nhân dân Việt Nam biết ơn sâu sắc những sự giúp đỡ khẳng khái ấy của nhân dân, Đảng và Chính phủ Ba Lan. Chúng tôi hết sức vui mừng thấy rằng trong thời gian qua, nhân dân Ba Lan dưới sự lãnh đạo của Đảng Công nhân thống nhất Ba Lan đã khắc phục rất nhiều khó khăn và đã thu được nhiều thành tích vẻ vang trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Những thành tích đó đã góp phần tăng cường sức mạnh của phe xã hội chủ nghĩa, góp phần bảo vệ hoà bình thế giới.

Tôi xin thành thật cám ơn sự đón tiếp thân thiết và long trọng của các đồng chí và của nhân dân Ba Lan anh em.

Tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Ba Lan muôn năm!

Tình hữu nghị giữa nhân dân các nước phe xã hội chủ nghĩa đứng đầu là Liên Xô và Trung Quốc muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Đọc ngày 21-7-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1232,
ngày 23-7-1957.

DIỄN VĂN ĐỌC TẠI LỄ ĐÓN TIẾP Ở SÂN BAY BÉCLIN, THỦ ĐÔ NƯỚC CỘNG HOÀ DÂN CHỦ ĐỨC

(Trích)

...Nhận lời mời của đồng chí Chủ tịch Vinhem Pích kính mến, chúng tôi vô cùng vui sướng được tới thăm đất nước tươi đẹp của các đồng chí. Chúng tôi xin cảm ơn sự đón tiếp nhiệt liệt của các đồng chí và xin chuyển tới nhân dân Đức anh em lời chào thân ái của nhân dân Việt Nam. Chúng tôi hy vọng rằng cuộc đi thăm của chúng tôi sẽ thắt chặt những quan hệ anh em gắn liền hai nước chúng ta. Hai nước chúng ta đều đứng trong đại gia đình các nước xã hội chủ nghĩa. Hai nước Việt Nam và Đức có điểm giống nhau là hiện nay lãnh thổ của hai nước đều bị tạm thời chia cắt, cả hai dân tộc đều nỗ lực đấu tranh dưới sự lãnh đạo của Đảng tiên phong của giai cấp công nhân để thống nhất đất nước, xây dựng chủ nghĩa xã hội và giữ gìn hoà bình thế giới. Trong cuộc trường kỳ kháng chiến vừa qua, nhân dân Việt Nam đã được sự giúp đỡ hết sức nồng nhiệt của nhân dân và Chính phủ Cộng hoà Dân chủ Đức.

Trong công cuộc xây dựng hoà bình đất nước hiện nay, nhân dân Việt Nam cũng vẫn nhận được sự giúp đỡ anh em của nhân dân và Chính phủ Cộng hoà Dân chủ Đức. Thay mặt nhân dân Việt Nam, chúng tôi chân thành tỏ lòng biết ơn Chính phủ Cộng hoà Dân chủ Đức, Đảng Xã hội thống

nhất Đức và toàn thể nhân dân Đức. Nhân dân Việt Nam vô cùng vui sướng trước những thắng lợi của nhân dân Đức và xem đó là thắng lợi của chính bản thân mình. Nhân dân Việt Nam chúc nhân dân Đức anh em đạt được nhiều thành tích to lớn hơn nữa.

Nước Cộng hoà Dân chủ Đức muôn năm!

Tình hữu nghị không gì lay chuyển nổi giữa nhân dân Đức và nhân dân Việt Nam muôn năm!

Phe xã hội chủ nghĩa do Liên Xô và Trung Quốc đứng đầu muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Đọc ngày 25-7-1957.
Báo *Nhân dân*, số 1236,
ngày 27-7-1957.

DIỄN VĂN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI Ở BÉCLIN

(Trích)

... Mối tình thắm thiết mà chúng tôi thấy ở những nơi chúng tôi đã đến thăm tỏ rõ tình hữu nghị anh em giữa nhân dân hai nước chúng ta. Đối với chúng tôi tình hữu nghị đó là một sự giúp đỡ quý báu trong cuộc đấu tranh giành thống nhất Tổ quốc và xây dựng chủ nghĩa xã hội trên đất nước chúng tôi.

Chúng tôi rất cám ơn sự tiếp đón nhiệt liệt của nhân dân Đức anh em...

Nước Đức, quê hương của Mác, Ăngghen, của Các Lípnếch và Rôda Lúcxămbua, của Tenlơman và Vinhem Pích, những tên tuổi vĩ đại của phong trào công nhân quốc tế, của chủ nghĩa quốc tế vô sản; đồng thời cũng là Tổ quốc của Gớt, Bétthôven, Anhxtanh... của những người đã góp phần làm giàu cho gia tài văn hoá và khoa học của nhân loại. Nước Đức đó thân thiết gần gũi với tất cả mọi người trên toàn thế giới, nhưng bị bọn Hítle dã man tàn phá, nay đã trở lại vĩ đại dưới chế độ Cộng hoà Dân chủ Đức và đang đấu tranh giành thống nhất cho Tổ quốc và cho hoà bình thế giới. Lời tuyên bố của đồng chí Thủ tướng Grốttơvôn đã có một tiếng vang lớn không những trong nhân dân Đức mà còn trong tất cả nhân dân các nước yêu chuộng hoà bình trên thế giới. Lời tuyên bố đó là một đóng góp quan trọng đối với cuộc đấu tranh cho sự

thống nhất nước Đức và cho hoà bình thế giới.

Thay mặt Đảng Lao động Việt Nam, Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân dân Việt Nam, chúng tôi hoàn toàn ủng hộ cuộc đấu tranh của các bạn và chúc các bạn thắng lợi trong công cuộc đấu tranh cho thống nhất và trong công cuộc xây dựng một nước Đức dân chủ, hoà bình và xã hội chủ nghĩa.

Cuộc đấu tranh của chúng tôi cũng giống như cuộc đấu tranh của các bạn. Cuộc đấu tranh đó nhằm chống đế quốc Mỹ đang biến miền Nam Việt Nam thành một căn cứ xâm lược miền Bắc Việt Nam và phe xã hội chủ nghĩa. Chính quyền Ngô Đình Diệm ở miền Nam khủng bố những người yêu nước đấu tranh cho hoà bình và thống nhất đất nước, chúng cố tình cự tuyệt cuộc tuyển cử do Hiệp định Giơnevơ quy định để thống nhất nước Việt Nam, chúng xây dựng căn cứ quân sự của Mỹ để chuẩn bị chiến tranh. Chúng tôi kịch liệt chống sự can thiệp đó của đế quốc. Thống nhất Việt Nam là việc của nhân dân Việt Nam cũng như thống nhất nước Đức là việc của nhân dân Đức. Với sự ủng hộ của tất cả các dân tộc yêu chuộng hoà bình, chúng tôi đòi thi hành đúng đắn Hiệp định Giơnevơ để thống nhất nước nhà bằng phương pháp hoà bình.

Chúng tôi sung sướng nhận thấy rằng Chính phủ hai nước chúng ta đã hoàn toàn nhất trí về quan điểm trong vấn đề Việt Nam cũng như vấn đề Đức, trong vấn đề hoà bình, dân chủ và xã hội chủ nghĩa. Sự nhất trí đó đã biểu hiện tinh thần anh em của chủ nghĩa quốc tế vô sản, là nền tảng của mối quan hệ giữa nhân dân hai nước chúng ta. Nó biểu hiện tình đoàn kết không gì lay chuyển nổi của nhân dân các nước trong phe xã hội chủ nghĩa, đoàn kết chặt chẽ chung quanh Liên Xô và Trung Quốc.

Nhân dân Đức đang giúp đỡ chúng tôi đấu tranh giành thống nhất và xây dựng đất nước của chúng tôi. Các kỹ sư,

công nhân, bác sĩ, văn sĩ, nghệ sĩ Đức đã sang giúp đỡ chúng tôi và đã góp phần làm cho nhân dân Đức hiểu biết thêm nhân dân Việt Nam và nhân dân Việt Nam hiểu biết thêm nhân dân Đức. Đoàn đại biểu Mặt trận dân tộc Đức sang thăm nước chúng tôi đã thắt chặt hơn nữa mối tình anh em đó.

Các cháu thiếu nhi và sinh viên Việt Nam ở đâu cũng được sự chăm sóc chu đáo nhất của các thầy giáo và các bạn Đức.

Chúng tôi cảm ơn các bạn và nhờ các bạn chuyển đến nhân dân Đức, lời biết ơn sâu sắc của chúng tôi đối với sự giúp đỡ quý báu đó...

Đọc ngày 31-7-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.111-113.

DIỄN VĂN ĐỌC TẠI LỄ ĐÓN TIẾP Ở SÂN BAY BUĐAPÉT (HUNGGARI)

Tôi rất vui mừng hôm nay gửi tới nhân dân Hunggari lời chào anh em của nhân dân Việt Nam. Nhân dân nước chúng tôi đã luôn luôn theo dõi với một cảm tình nồng nhiệt cuộc đấu tranh của nhân dân Hunggari giành tự do và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Đoàn kết chặt chẽ với nhau trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa, nhân dân hai nước chúng ta cùng gắn bó với nhau về tình cảm và tư tưởng. Cuộc đấu tranh lâu dài và gian khổ của nhân dân Việt Nam chống ách thực dân xâm lược đã luôn luôn được sự đồng tình sâu sắc của nhân dân Hunggari cũng như cuộc chiến đấu của các bạn chống những lực lượng phản động đã được nhân dân Việt Nam và các nước trong phe xã hội chủ nghĩa và hoà bình ủng hộ.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng Công nhân xã hội chủ nghĩa và Chính phủ công nông cách mạng Hunggari, đứng đầu là đồng chí Cađa, và với sự giúp đỡ của Liên Xô, nhân dân Hunggari đã đánh bại những lực lượng phản động trong nước và bọn đế quốc nước ngoài, đã khôi phục công cuộc lao động hoà bình kiến thiết chủ nghĩa xã hội. Thay mặt nhân dân Việt Nam, chúng tôi chào mừng những cố gắng dũng cảm và những thành tích rực rỡ mà nhân dân Hunggari đã đạt được trong cuộc đấu tranh cho hoà bình và chủ nghĩa xã hội.

Tình hữu nghị anh em giữa nhân dân hai nước muôn năm!

Nước Cộng hoà Nhân dân Hunggari muôn năm!

Tình đoàn kết không gì lay chuyển nổi giữa các nước trong phe xã hội chủ nghĩa đứng đầu là Liên Xô và Trung Quốc muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Đọc ngày 1-8-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1243,
ngày 3-8-1957.

DIỄN TỪ TRONG TIỆC CHIÊU ĐÃI Ở BÊÔGRÁT (NAM TƯ)

Trong những giờ phút đen tối nhất, trong cuộc đại chiến vừa qua, mặc dù sống dưới ách thống trị của bọn thực dân, nhân dân Việt Nam đã luôn luôn theo dõi một cách khâm phục cuộc chiến đấu anh dũng của nhân dân Nam Tư chống chủ nghĩa phát xít cũng như nhân dân Việt Nam đã rất vui sướng chào mừng việc thành lập nước Công hoà Nhân dân Liên bang Nam Tư.

Tôi thay mặt nhân dân Việt Nam cảm ơn nhân dân Nam Tư anh em đã luôn luôn đồng tình ủng hộ nhân dân Việt Nam trong cuộc đấu tranh lâu dài gian khổ để giải phóng dân tộc.

Từ khi hoà bình được lập lại, với sự giúp đỡ của các nước anh em, chúng tôi đang cố gắng xây dựng một đời sống mới phù hợp với lợi ích và nguyện vọng của nhân dân nước chúng tôi. Đồng thời, Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã đấu tranh không ngừng để đòi thực hiện đầy đủ Hiệp định Giơnevơ quy định trong tháng 7-1956 phải tổ chức tổng tuyển cử để thống nhất đất nước bằng phương pháp hoà bình.

Tuy nhiên, những cố gắng của chúng tôi nhằm thống nhất đất nước đã luôn luôn bị chủ nghĩa đế quốc Mỹ và bọn bù nhìn ở miền Nam Việt Nam phá hoại. Không đếm xỉa gì đến Hiệp định Giơnevơ, bọn chúng đang ra sức biến miền

Nam Việt Nam thành một căn cứ quân sự để xâm lược miền Bắc Việt Nam. Được bọn đế quốc Mỹ giúp sức, chính quyền Ngô Đình Diệm đã khăng khăng cự tuyệt những đề nghị về việc hiệp thương đàm phán nhằm mục đích thống nhất nước Việt Nam bằng phương pháp hoà bình và họ đã biến đường giới tuyến tạm thời ở vĩ tuyến 17 thành một đường biên giới cố tình chia cắt đất nước Việt Nam. Nhưng nước Việt Nam là một khối thống nhất về mặt dân tộc, lịch sử và kinh tế và không một lực lượng nào trên thế giới có thể chia cắt nổi Việt Nam. Được sự ủng hộ của các nước trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa và tất cả các dân tộc yêu chuộng hoà bình, nhân dân Việt Nam bền bỉ đấu tranh để thống nhất Tổ quốc bằng phương pháp hoà bình.

Chúng tôi vui mừng thấy rằng mặc dầu núi sông cách trở xa xôi nhưng quan điểm của Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Chính phủ Nam Tư vẫn giống nhau về những vấn đề quan trọng nhất trong cuộc đấu tranh của nhân dân các nước giành độc lập dân tộc và chung sống hoà bình. Tuy nhiên các nước đế quốc đang tiếp tục vũ trang nhằm tham vọng thống trị thế giới.

Cũng như nhân dân Nam Tư anh em đã phải hy sinh rất nhiều trong cuộc chiến đấu giải phóng dân tộc, nhân dân Việt Nam sẵn sàng cùng với nhân dân Nam Tư và nhân dân các nước trên thế giới yêu chuộng hoà bình đoàn kết với nhau trong cuộc đấu tranh bảo vệ hoà bình gắn liền với cuộc đấu tranh của các dân tộc cho tự do và chung sống hoà bình.

Chúng tôi tin tưởng chắc chắn rằng sự nỗ lực chung của nhân dân hai nước chúng ta cùng với nhân dân các nước yêu chuộng hoà bình trên thế giới có thể chiến thắng những lực lượng chiến tranh.

Tôi xin cảm ơn đồng chí Chủ tịch thân mến vừa tỏ lời triệt để ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam đòi thực hiện đầy đủ Hiệp định Giơnevơ. Đối với nhân dân Việt Nam chúng tôi thực là một sự khuyến khích lớn lao khi thấy nhân dân Nam Tư anh em bảo vệ sự nghiệp đấu tranh của nhân dân Việt Nam như của chính mình. Trong thời gian ở Nam Tư, chúng tôi sẽ cố gắng tìm hiểu những kinh nghiệm của nhân dân Nam Tư.

Đoàn kết với nhau trong việc thực hiện mục đích chung, nhân dân hai nước chúng ta có thể tay nắm tay cùng tiến bước với nhân dân các nước trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa và nhân dân thế giới yêu chuộng hoà bình trên con đường đi tới thắng lợi cuối cùng.

Đọc ngày 5-8-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1248,
ngày 8-8-1957.

ĐIỆN GỬI BÁC SĨ XÁCTÔNÔ

Gửi Bác sĩ Xáctônô,
Chủ tịch Quốc hội nước Cộng hoà Nam Dương,

Tôi rất sung sướng được biết tin Ngài đến thăm nước Việt Nam chúng tôi. Tôi xin tỏ lòng nhiệt liệt hoan nghênh Ngài. Tôi chắc rằng việc Ngài đến thăm Việt Nam sẽ tăng cường tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Nam Dương. Tôi chúc Ngài mạnh khoẻ.

Bêôgrát, ngày 7 tháng 8 năm 1957
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1251,
ngày 11-8-1957.

LỜI PHÁT BIỂU Ở SÂN BAY THỦ ĐÔ TIRANA (ANBANI)

Thưa đồng chí Chủ tịch thân mến,
Các bạn,
Các đồng chí thân mến,

Nhận lời mời của đồng chí Chủ tịch Hatgi Lêsi, hôm nay, tôi vô cùng vui sướng được đến đây với các bạn, mang tới nhân dân Anbani anh dũng lời chào của nhân dân Việt Nam.

Mặc dù xa cách nhau, hai dân tộc chúng ta đã đoàn kết với nhau trong đại gia đình các nước xã hội chủ nghĩa, đứng đầu là Liên Xô. Cuộc chiến đấu anh dũng của nhân dân Anbani chống bọn phát xít đã có tiếng vang mạnh trong đất nước chúng tôi, cũng như cuộc trường kỳ kháng chiến của nhân dân Việt Nam đã được nhân dân Anbani ủng hộ.

Ngày nay, những thắng lợi của các đồng chí trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội cũng là những thắng lợi của chúng tôi, cũng như cuộc đấu tranh để thống nhất đất nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội ở đất nước chúng tôi đã được các đồng chí ủng hộ. Chúng tôi tin rằng cuộc đi thăm Anbani của chúng tôi sẽ góp phần củng cố hơn nữa những quan hệ anh em giữa hai nước chúng ta.

Tình hữu nghị anh em giữa hai nước chúng ta muôn năm!

Nước Cộng hoà Nhân dân Anbani muôn năm!

Phát biểu ngày 9-8-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật,
Hà Nội, 1958, t.IV, tr.120.

ĐÁP TỪ TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI CỦA CHỦ TỊCH QUỐC HỘI ANBANI

Tôi xin thành thật cảm ơn sự đón tiếp thắm thiết của các đồng chí đối với chúng tôi và qua chúng tôi, cũng là đối với toàn thể nhân dân Việt Nam.

Trong cuộc Đại chiến thế giới thứ hai, nhân dân Việt Nam đã theo dõi và vô cùng khâm phục cuộc chiến đấu anh dũng chống phát xít của nhân dân Anbani anh em. Chúng tôi chào mừng nhân dân Anbani dũng cảm và anh hùng. Trong những năm đen tối nhất của cuộc Đại chiến thế giới thứ hai, nhân dân Anbani đã chỉ cho toàn nhân loại thấy rõ một dân tộc nhỏ bé đã đương đầu được với bọn phát xít có vũ khí đầy đủ như thế nào. Sau ngày giải phóng, nhân dân Anbani, dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chính phủ Cộng hoà Nhân dân Anbani và được Liên Xô giúp đỡ, đã anh dũng bắt tay thực hiện sự nghiệp vĩ đại và khó khăn là xây dựng chủ nghĩa xã hội trong một nước nông nghiệp lạc hậu và hầu như bị hoàn toàn tàn phá bởi bọn xâm lược. Những thành tích của các đồng chí trong công việc khó khăn này là những tấm gương chói lọi cho nhân dân các nước chậm tiến, đặc biệt là đối với nhân dân Việt Nam. Trong thời gian lưu lại Anbani, chúng tôi sẽ cố gắng học tập kinh nghiệm phong phú của các đồng chí. Nhiệm vụ của nhân dân Việt Nam còn lâu dài, gian khổ và phức tạp. Chúng tôi vừa phải đấu tranh để thống nhất đất nước, vừa phải đấu tranh để xây dựng chủ nghĩa xã hội. Hiệp định Giơnevơ chấm dứt cuộc chiến tranh ở Việt Nam kéo dài trong chín năm đã quy định phải tổ chức tổng tuyển cử vào tháng 7-1956 để thống nhất đất nước.

Chính quyền Ngô Đình Diệm, được đế quốc Mỹ giúp sức, đã vi phạm Hiệp định Giơnevơ, khăng khăng từ chối những cố gắng của Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nhằm mở cuộc hiệp thương để thống nhất đất nước.

Từ ngày hoà bình được lập lại đến nay, đế quốc Mỹ đã tìm mọi cách để biến miền Nam Việt Nam thành một căn cứ tấn công miền Bắc Việt Nam và cả phe xã hội chủ nghĩa. Nhưng sự nghiệp của chúng tôi là chính nghĩa, tất cả các dân tộc trong đại gia đình các nước xã hội chủ nghĩa, tất cả các dân tộc yêu chuộng hoà bình trên toàn thế giới đều ủng hộ chúng tôi trong cuộc đấu tranh lâu dài và gian khổ này.

Nhân dân Anbani đã hết lòng ủng hộ nhân dân Việt Nam trong cuộc đấu tranh giải phóng đất nước cũng như trong cuộc đấu tranh để thống nhất đất nước hiện nay.

Ở đây, tôi xin nói lên lòng biết ơn thành thật của chúng tôi đối với các đồng chí, đối với nhân dân Anbani anh em. Những mối quan hệ thắm thiết giữa hai nước chúng ta đang ngày càng phát triển và góp phần gìn giữ sự thống nhất của đại gia đình các nước xã hội chủ nghĩa...

Nói ngày 10-8-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t. IV, tr. 121-122.

LỜI PHÁT BIỂU Ở SÂN BAY XÔPHIA (BUNGARI)

Chúng tôi xin cảm ơn sự đón tiếp nhiệt liệt của nhân dân Bungari và xin chuyển tới nhân dân Bungari anh em lời chào thân ái của nhân dân Việt Nam.

Chúng tôi sang thăm Bungari cũng là để cảm ơn nhân dân Bungari đã giúp đỡ chúng tôi trong công cuộc xây dựng đất nước và để thắt chặt hơn nữa tình hữu nghị anh em giữa hai nước chúng ta.

Tình hữu nghị anh em giữa hai dân tộc Việt Nam và Bungari muôn năm!

Đại gia đình xã hội chủ nghĩa đứng đầu là Liên Xô muôn năm!

Nước Cộng hoà Nhân dân Bungari muôn năm!

Đảng Cộng sản Bungari, Đảng vẻ vang của đồng chí Đimitơrốp, muôn năm!

Phát biểu ngày 13-8-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.123.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG CUỘC MÍT TINH CỦA NHÂN DÂN XÔPHIA

Chúng tôi xin cảm ơn các đồng chí và các bạn về những lời thân ái mà các đồng chí đã gửi đến nhân dân Việt Nam và đến chúng tôi.

Cách đây 13 năm, nhân dân Việt Nam còn ít biết đến nhân dân Bungari, nhưng từ khi thành lập nước Cộng hoà Nhân dân Bungari, lòng nhân dân Việt Nam hết sức yêu quý các đồng chí và các bạn.

Nhân dân Bungari đã theo dõi với cảm tình thắm thiết cuộc kháng chiến lâu dài và gian khổ của nhân dân Việt Nam. Sau khi hoà bình được lập lại, nhân dân Bungari đã gửi những phái đoàn kinh tế và văn hoá và chuyên gia y tế sang giúp đỡ nhân dân Việt Nam. Những đồng chí Bungari lần đầu tiên tới Việt Nam đã góp phần rất nhiều vào việc củng cố tình hữu nghị giữa hai dân tộc chúng ta. Nhờ những đồng chí Bungari đó mà nhân dân Việt Nam đã hiểu biết thêm nước Bungari mới, nổi tiếng vì tinh thần anh dũng và tinh thần quốc tế vô sản, nhân dân Việt Nam đã biết được Tổ quốc của Đimitơrốp vĩ đại, người mà tên tuổi rất gần gũi với nhân dân lao động toàn thế giới. Đồng thời, cũng do đó mà nhân dân Bungari hiểu biết nhân dân Việt Nam hơn. Các đồng chí Bungari sang giúp đỡ Việt Nam đã có thể làm cho nhân dân Bungari hình dung được sự giàu có, phong cảnh tươi đẹp của Việt Nam, biết rõ được tinh thần anh dũng, công cuộc lao động của nhân dân Việt Nam cũng như những khó khăn mà nhân dân Việt Nam phải khắc phục. Việc xây dựng quan hệ ngoại giao càng tăng cường hơn nữa những quan hệ

anh em giữa hai nước chúng ta. Và mặc dầu núi sông ngăn cách, Bungari và Việt Nam vẫn ở cạnh nhau trong đại gia đình các nước xã hội chủ nghĩa, đoàn kết chung quanh Liên Xô.

Tôi xin cảm ơn Đảng Cộng sản Bungari, Chính phủ và toàn thể nhân dân Bungari đã đồng tình ủng hộ và đã giúp đỡ nhân dân Việt Nam. Nhân dân Việt Nam vô cùng biết ơn sự giúp đỡ quý báu đó. Cùng với sự giúp đỡ của những nước anh em khác, đặc biệt là Liên Xô và Trung Quốc, sự giúp đỡ của nhân dân Bungari đã góp phần khôi phục kinh tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước chúng tôi.

Tình hữu nghị anh em giữa hai dân tộc chúng ta gắn bó bởi sự nhất trí về tư tưởng và tình cảm gắn liền tất cả những nước trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa. Không gì lay chuyển nổi tình hữu nghị đó cũng như không gì lay chuyển nổi sự đoàn kết thống nhất của toàn thể phe xã hội chủ nghĩa chúng ta. Nhân dân Bungari cần cù, đã được tôi luyện trong những năm đấu tranh lâu dài dưới lá cờ của Đảng của Đimitơrốp vĩ đại chống ách bóc lột thực dân và chủ nghĩa phát xít. Dưới sự lãnh đạo của Đảng Lao động Việt Nam, nhân dân Việt Nam cũng đã được tôi luyện trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân và cuộc chiến tranh giải phóng dân tộc. Hai dân tộc chúng ta đều cương quyết củng cố mãi mãi tình hữu nghị và đoàn kết giữa hai nước. Mặc dầu cách nhau hàng vạn dặm, quan điểm của chúng ta về tất cả những vấn đề hoà bình và chủ nghĩa xã hội đều nhất trí như lời đồng chí Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng đã nói...

Tình hữu nghị anh em giữa hai dân tộc chúng ta muôn năm!

Tình đoàn kết không gì lay chuyển nổi của các nước xã hội chủ nghĩa đoàn kết chung quanh Liên Xô muôn năm!

Phát biểu ngày 13-8-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t. IV, tr. 124-125.

DIỄN VĂN TRONG TIỆC CHIÊU ĐÃI Ở XÔPHIA

(Trích)

... Tên tuổi vĩ đại của đồng chí Đimitơrốp đối với nhân dân Việt Nam cũng thân thiết như đối với nhân dân Bungari. Đối với chúng tôi, tên của đồng chí Đimitơrốp sẽ mãi mãi là tượng trưng cho cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa phát xít, tượng trưng cho sự trung thành với những nguyên tắc bất di bất dịch của chủ nghĩa Mác-Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản. Tiếng vang mạnh mẽ của những lời nói của đồng chí Đimitơrốp tại phiên toà Lépdích đã dội lại với một sức mạnh to lớn trong lòng nhân dân Việt Nam hồi đó đang sống trong vòng nô lệ. Trước ngày thành lập nước Cộng hoà Nhân dân Bungari rất lâu, tên tuổi của đồng chí Đimitơrốp, người con ưu tú của nhân dân Bungari, đã làm cho nhân dân hai nước chúng ta, hai Đảng chúng ta gần gũi nhau trong cuộc đấu tranh chống áp bức và chủ nghĩa phát xít.

Đồng chí Đimitơrốp và đồng chí Côlarốp không phải chỉ là lãnh tụ của phong trào cách mạng Bungari mà cũng là của phong trào công nhân quốc tế và phong trào giải phóng của các dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới. Và nếu ngày nay, mặc dầu hai nước chúng ta ở cách xa nhau, quan điểm của chúng ta về tất cả các vấn đề về hoà bình và chủ nghĩa xã hội nhất trí với nhau là bởi vì chúng ta cùng nói một tiếng nói chung, tiếng nói của Đimitơrốp là tiếng nói của

những người cộng sản kiên quyết bảo vệ sự thống nhất của Đảng mình, sự thống nhất của toàn thể phe xã hội chủ nghĩa do Liên Xô đứng đầu.

Tình hữu nghị anh em đó đã làm cho nhân dân hai nước chúng ta gần gũi nhau và dựa trên một cơ sở thống nhất, như thế không một lực lượng phản động nào trên thế giới có thể phá vỡ nổi.

Đọc ngày 15-8-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.126-127.

BÀI NÓI TRƯỚC KHI RỜI BUNGARI

(Trích)

... Trước khi rời Thủ đô tươi đẹp của các đồng chí, một lần nữa, tôi xin cảm ơn sự đón tiếp thân mật như anh em của các đồng chí đối với chúng tôi. Chúng tôi sẽ chuyển tới nhân dân Việt Nam những lời chào mừng nhiệt liệt của các đồng chí, đồng thời chúng tôi cũng sẽ nói với nhân dân Việt Nam về nhân dân Bungari anh dũng, về cuộc đấu tranh của nhân dân Bungari chống ách nô dịch và áp bức, về những thành tích của nhân dân Bungari trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Công nhân, nông dân, trí thức, các cháu thiếu nhi Bungari đã có những cảm tình thắm thiết đối với nhân dân nước chúng tôi mà chúng tôi không bao giờ quên được.

Các bác sĩ, nghệ sĩ, văn sĩ của Bungari sang thăm Việt Nam đã làm cho nhân dân Việt Nam càng hiểu rõ và yêu mến nước Bungari. Chúng tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm của chúng tôi sẽ góp phần tăng cường hơn nữa những mối quan hệ anh em đã gắn liền chúng ta trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa.

Nói ngày 17-8-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.128.

DIỄN VĂN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI Ở BUCARÉT (RUMANI)

(Trích)

... Nhân dân Việt Nam chúng tôi sẽ không bao giờ quên những cố gắng của những đồng chí công nhân dũng cảm của nhà máy *écnét Tenlơman* trong việc cung cấp những máy kéo theo yêu cầu của Việt Nam. Chúng tôi sẽ không bao giờ quên những cố gắng của những đồng chí thuỷ thủ dũng cảm của tàu *Đimitơrốp* đã vượt biển chuyển tới Việt Nam những máy kéo đó đúng thời hạn.

Chúng tôi cũng không thể nào quên được những đồng chí trong đoàn nghệ thuật *Chim sơn ca* đã sang Việt Nam và mang tới cho chúng tôi những giọng hát hay và những điệu múa khéo của nền nghệ thuật dân gian Rumani. Mặc dầu quan sơn cách trở, những hoạt động của các đồng chí công nhân, thuỷ thủ, các đồng chí nghệ sĩ và những phái đoàn kinh tế Rumani đã làm cho nhân dân hai nước chúng ta gần gũi nhau. Việc làm của các đồng chí đó đã khuyến khích nhân dân chúng tôi trong cuộc đấu tranh lâu dài và gian khổ để thực hiện thống nhất đất nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Nhân dân Việt Nam tỏ lòng biết ơn đối với Đảng Công nhân Rumani đứng đầu là đồng chí Ghêóocghiu Đê và đối với Chính phủ Rumani.

Hai nước chúng ta gắn bó với nhau trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa đoàn kết xung quanh Liên Xô. Hai dân tộc chúng ta cùng đấu tranh cho một mục đích chung là gìn giữ

hoà bình và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Hai Đảng chúng ta trung thành với những nguyên tắc bất di bất dịch của chủ nghĩa Mác-Lênin kiên quyết bảo vệ sự đoàn kết trong Đảng, bảo vệ sự đoàn kết trong nhân dân và giữa các nước trong phe xã hội chủ nghĩa. Đoàn kết là sức mạnh của chúng ta.

Khối đoàn kết đó đã được rèn luyện trong những cuộc chiến đấu lâu dài và gian khổ mà các đảng theo chủ nghĩa Mác-Lênin trên thế giới đã trải qua nhằm chống lại chủ nghĩa phát xít, chủ nghĩa đế quốc và chủ nghĩa cơ hội. Không một lực lượng phản động nào trên thế giới phá vỡ được khối đoàn kết đó...

Sự trao đổi kinh nghiệm giữa chúng ta, sự hiểu biết lẫn nhau trong các vấn đề thảo luận sẽ củng cố hơn nữa tình đoàn kết giữa hai Đảng và hai Chính phủ chúng ta và càng củng cố tình đoàn kết trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa.

Đọc ngày 18-8-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.129-130.

ĐIỆN GỬI ĐOÀN ĐẠI BIỂU QUỐC HỘI LIÊN BANG MIẾN ĐIỆN

Được tin các Ngài đến thăm nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chúng tôi, tôi rất sung sướng. Nhân dịp này, tôi xin tỏ lòng nhiệt liệt hoan nghênh các Ngài, tôi chắc rằng tình hữu nghị sẵn có giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Miến Điện càng thêm tăng cường. Tôi chúc tất cả các vị trong Đoàn luôn luôn mạnh khoẻ.

Bucarét, ngày 19 tháng 8 năm 1957
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 1263,
ngày 23-8-1957.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI BUỔI MÍT TINH CỦA NHÂN DÂN BUCARÉT

Các bạn hãy cho phép tôi chuyển lời chào mừng anh em của nhân dân Việt Nam tới nhân dân Rumani và chuyển lời chào thắm thiết của nhân dân Hà Nội tới các anh chị em Bucarét... Cách đây vào khoảng 12 năm, chỉ mới có Liên Xô là nước xã hội chủ nghĩa độc nhất trên thế giới với 200 triệu dân và chiếm 1/6 diện tích trái đất. Ngày nay, chủ nghĩa xã hội đã trở thành một hệ thống to lớn với hơn 900 triệu người và chiếm 1/3 diện tích trái đất.

Chỉ cách đây 12 năm, đất nước Liên Xô bị chiến tranh tàn phá; các nước xã hội chủ nghĩa khác thì bị kiệt quệ sau những năm bị quân đội Hítle chiếm đóng. Trung Quốc còn ở dưới ách thống trị của Quốc dân đảng. Ngày nay, Liên Xô đang xây dựng chủ nghĩa cộng sản và đang cố gắng để trong một thời gian thật ngắn, sẽ vượt các nước tư bản tiên tiến nhất về sản xuất công nghiệp và nông nghiệp. Tại các nước trong hệ thống xã hội chủ nghĩa đang có những tiến bộ to lớn về chính trị, kinh tế và xã hội. Ở những nước này, dưới sự lãnh đạo của đảng theo chủ nghĩa Mác-Lênin, nhân dân lao động đã nắm chính quyền, đang xã hội hoá công nghiệp, bắt đầu thực hiện việc xã hội hoá nông nghiệp, phổ cập văn hoá sâu rộng trong nhân dân.

Kết quả là chủ nghĩa xã hội đã trở thành một lực lượng hùng mạnh. Đó là lực lượng của hơn 900 triệu con người đã giác ngộ, có một nền kinh tế thống nhất làm hậu thuẫn; và được sự lãnh đạo của những đảng đã được rèn luyện trong cuộc chiến đấu gay go chống phát xít và đế quốc. Chúng tôi đã thấy rõ lực lượng hùng mạnh đó trong cuộc đi thăm này. Chúng tôi đã đi 45 ngày và hơn 22 ngàn cây số, đã thăm

nhiều nước anh em. Nay chúng tôi đến đất nước Rumani tươi đẹp. Tuy vậy chúng tôi vẫn luôn luôn ở trong đại gia đình các nước xã hội chủ nghĩa. Đâu đâu, chúng tôi cũng thấy nhân dân các nước vui vẻ, sung sướng, tự hào về những thành tích của mình, làm việc cho hoà bình và cho chủ nghĩa xã hội.

Và chính anh chị em Rumani cũng nhận thấy những thay đổi sâu sắc ấy trong đất nước các bạn. Rumani vốn là một nước giàu có không những về mỏ mà còn về nông nghiệp. Nhưng cách đây 12 năm, hầm mỏ của Rumani còn ở trong tay bọn đế quốc nước ngoài và tư bản trong nước, đất đai còn ở trong tay bọn địa chủ, khắp nơi nhân dân sống trong cảnh bần cùng. Ngày nay, nền công nghiệp được xã hội hoá, công nhân trở thành người chủ của nhà máy. Dầu lửa là một trong những tài nguyên chính của Rumani đã sản xuất quá con số trước chiến tranh và trở thành tài nguyên của nhân dân. Ngày nay, các bạn đã tự sản xuất lấy những máy móc để khai thác dầu lửa. Kỹ nghệ hoá học, luyện kim trước đây không hề có ở Rumani, ngày nay đã trở thành một nguồn lợi quan trọng của nền kinh tế. Những tiến bộ của công cuộc xã hội hoá và cơ giới hoá ở nông thôn đã làm cho nền nông nghiệp vượt quá mức sản xuất trước chiến tranh. Trường học được xây dựng khắp nơi làm cho trẻ em cũng như nhân dân lao động đều được học văn hoá. Công nhân, nông dân, trí thức Rumani, các bạn đều sung sướng bởi vì các bạn đã làm chủ đất nước, làm chủ những tài nguyên của đất nước. Các cháu thiếu niên Rumani, các cháu yêu đời, bởi vì các cháu làm chủ tương lai của mình và đến lượt các cháu, các cháu sẽ xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản. Sức mạnh của Rumani là sức mạnh của đại gia đình xã hội chủ nghĩa, cũng như sức mạnh của mỗi nước xã hội chủ nghĩa là sức mạnh của Rumani.

Song những đám mây đen vẫn còn lởn vởn ở chân trời: Chủ nghĩa đế quốc xâm lược vẫn luôn luôn rình mò ở bên ngoài biên giới Rumani, cũng như ở miền Nam nước chúng tôi. Nhưng chúng ta không cô độc trong cuộc chiến đấu cho hoà bình. Sự đoàn kết trongđại gia đình xã hội chủ nghĩa là sức mạnh của chúng ta. Lực lượng phản động quốc tế sẽ tan nát trước bức thành đồng đó. Sự đoàn kết trong nước chúng ta

là sức mạnh của chúng ta: Đoàn kết trong Đảng và Chính phủ, đoàn kết giữa Đảng, Chính phủ và nhân dân. Sự đoàn kết đó sẽ chiến thắng tất cả những khó khăn nội bộ. Bởi vì chúng ta là những người cộng sản trung thành với những nguyên tắc của chủ nghĩa Mác-Lênin, trung thành với ngọn cờ vẻ vang của cuộc Cách mạng Tháng Mười vĩ đại mà chúng ta sắp kỷ niệm lần thứ 40, chúng ta chắc chắn bảo vệ được sự đoàn kết đó trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa và trong nước chúng ta. Không một lực lượng phản động nào trên thế giới có thể phá hoại được sự đoàn kết ấy.

Các đồng chí sắp kỷ niệm ngày giải phóng Tổ quốc vẻ vang của mình. Tôi xin thay mặt nhân dân, Đảng và Chính phủ Việt Nam, chúc mừng trước các đồng chí và toàn thể nhân dân Rumani anh em. Chúng tôi hoan nghênh những thắng lợi của các đồng chí trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội và chúc các đồng chí giành được nhiều thắng lợi mới trong việc thực hiện kế hoạch 5 năm hiện nay.

Kế hoạch của các đồng chí được thực hiện, ngoài việc mang lại hạnh phúc cho nhân dân Rumani, sẽ còn góp thêm sức mạnh cho Việt Nam chúng tôi trong cuộc đấu tranh thống nhất Tổ quốc và xây dựng chủ nghĩa xã hội dần dần từng bước. Hôm nay, chào mừng những thắng lợi của nhân dân Rumani, chúng tôi cũng chào mừng những thắng lợi của tất cả các nước anh em trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội, chào mừng tình đoàn kết không gì lay chuyển nổi trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa chúng ta, chào mừng tình hữu nghị anh em giữa hai dân tộc chúng ta...

Nói ngày 20-8-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t.IV, tr.132-134.

DIỄN VĂN TỪ BIỆT RUMANI

(Trích)

... Mặc dầu chúng tôi ở Rumani trong một thời gian ngắn ngủi, nhưng chúng tôi vẫn cảm thấy như sống ở nhà mình. Các vị lãnh đạo, các đồng chí và nhân dân Rumani đều đối với chúng tôi như anh em ruột thịt. Ở đâu, chúng tôi cũng thấy nhân dân Rumani anh em có một mối cảm tình nhiệt liệt đối với nhân dân Việt Nam...

Về phần tôi, tôi sẽ cố gắng trình bày với nhân dân Việt Nam hình ảnh tốt đẹp của một dân tộc anh em, vĩ đại trong cuộc đấu tranh chống phát xít và cần cù trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Mặc dầu hai dân tộc chúng ta cách nhau hàng nghìn cây số, chúng ta vẫn luôn luôn đoàn kết chặt chẽ với nhau, cùng với nhân dân những nước xã hội chủ nghĩa khác đấu tranh cho chủ nghĩa xã hội và cho hoà bình thế giới.

Đọc ngày 21-8-1957.
Sách *Những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1958, t IV, tr. 135.

LỜI CHÚC THIẾU NHI LIÊN XÔ TẠI TRẠI [1)]

Bác chúc tất cả các cháu vui vẻ, thành công và mạnh khoẻ. Bác chuyển tới các cháu lời chào anh em của các cháu thiếu nhi Việt Nam. Bác hôn tất cả các cháu.

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 1265, ngày 25-8-1957.

[1)] ViÕt trong sæ l-u niÖm cña Tr¹i AtÕch ngµy 23-8-1957.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA PHÓNG VIÊN ĐÀI PHÁT THANH MÁTXCƠVA

Hỏi: Xin đồng chí Chủ tịch cho biết cảm tưởng về cuộc đi thăm các nước dân chủ nhân dân?

Trả lời: Chúng tôi rất sung sướng được đến thăm các nước anh em, thấy tận mắt những thành quả xây dựng chủ nghĩa xã hội, trao đổi kinh nghiệm với các đồng chí lãnh đạo.

Hỏi : Nhân dịp Mỹ bắt ép Đại hội đồng Liên hợp quốc thảo luận cái gọi là "vấn đề Hunggari", yêu cầu đồng chí Chủ tịch cho biết qua về cảm tưởng của đồng chí đối với cuộc đi thăm Hunggari?

Trả lời: Nhân dân Hunggari đang ra sức hàn hắn những vết thương do cuộc phản cách mạng đã gây ra và tiếp tục phấn khởi xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Hỏi : Xin đồng chí Chủ tịch cho biết trong các cuộc đàm phán giữa đồng chí với các nhà lãnh đạo các nước mà đồng chí đã tới thăm, tình hình ở Việt Nam đã được các nước chú ý như thế nào?

Trả lời: Các đồng chí lãnh đạo các nước anh em đều chú ý tới tình hình Việt Nam và ủng hộ cuộc đấu tranh hoà bình của nhân dân Việt Nam để thống nhất Tổ quốc.

Hỏi: Xin đồng chí Chủ tịch cho biết cảm tưởng sau những ngày ở thăm Liên Xô?

Trả lời: Tôi rất lấy làm sung sướng trông thấy Liên Xô đang tiến mạnh trên con đường cộng sản chủ nghĩa. Tôi xin chúc nhân dân Liên Xô đạt được nhiều thành tích mới để kỷ niệm 40 năm Cách mạng Tháng Mười vĩ đại.

Báo *Nhân dân,* số 1270,
ngày 30-8-1957.

LỜI ĐÁP TRONG LỄ TRÌNH QUỐC THƯ CỦA ĐẠI SỨ MÔNG CỔ

Nhân dân Việt Nam rất khâm phục những thành tích to lớn mà nhân dân Mông Cổ anh em, dưới sự lãnh đạo của Đảng Nhân dân cách mạng và của Chính phủ Mông Cổ, đã giành được trong công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân. Nhân dân Việt Nam rất chú ý tới những cố gắng của nhân dân Mông Cổ trong việc phát triển mối quan hệ hữu nghị với các nước trên thế giới nhằm góp phần vào sự nghiệp bảo vệ hoà bình.

Nói ngày 31-8-1957.
Báo *Nhân dân*, số 1272,
ngày 1-9-1957.

DIỄN VĂN NHÂN LỄ KỶ NIỆM NGÀY QUỐC KHÁNH CỦA NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HOÀ

Thưa đồng bào yêu quý,

Nhân dịp ngày Quốc khánh lần thứ 12, tôi xin thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái chào mừng:

- Đồng bào cả nước và kiều bào nước ngoài,
- Cán bộ và đồng bào miền Nam tập kết ở miền Bắc,
- Bộ đội và công an nhân dân,
- Các chiến sĩ thi đua, toàn thể cán bộ và viên chức,
- Các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng.

Ngày kỷ niệm hôm nay là một ngày lịch sử vẻ vang của cả dân tộc ta. Cách đây 12 năm, toàn dân ta từ Nam chí Bắc, đã đoàn kết đứng dậy làm Cách mạng Tháng Tám thành công, lập nên chế độ Dân chủ Cộng hoà.

Từ đó, trải qua tám, chín năm, toàn dân ta đã đoàn kết kháng chiến anh dũng và gian khổ. Kết quả là kháng chiến thắng lợi, thành quả của Cách mạng Tháng Tám được bảo vệ, hoà bình được lập lại trong cả nước, miền Bắc của ta được hoàn toàn giải phóng, Hiệp định Giơnevơ công nhận chủ quyền, độc lập, thống nhất và lãnh thổ toàn vẹn của nước ta. Ngày kỷ niệm hôm nay là một ngày đầy tin tưởng, phấn khởi, đoàn kết, tin tưởng ở sức mạnh đoàn kết của toàn dân, tin tưởng ở thắng lợi cuối cùng của hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước.

Từ khi hoà bình được lập lại, cuộc đấu tranh cách mạng của nhân dân ta đã bước vào một giai đoạn mới. Đảng và Chính phủ phải đoàn kết và lãnh đạo toàn dân, ra sức củng cố và xây dựng miền Bắc tiến dần lên chủ nghĩa xã hội, đồng thời tiếp tục đấu tranh để thống nhất nước nhà trên cơ sở độc lập và dân chủ bằng phương pháp hoà bình, góp phần bảo vệ công cuộc hoà bình ở Á Đông và trên thế giới.

Trải qua thời gian ba năm, nhân dân ta ở miền Bắc đã ra sức khắc phục khó khăn, lao động sản xuất, thu được những thành tích to lớn trong công cuộc hàn gắn vết thương chiến tranh, khôi phục kinh tế, bước đầu phát triển văn hoá, giảm bớt khó khăn và dần dần cải thiện đời sống cho nhân dân, ở cả miền đồng bằng và miền núi. Cải cách ruộng đất căn bản đã hoàn thành, công việc sửa chữa sai lầm phát huy thắng lợi trong nhiều địa phương đã làm xong và thu được kết quả tốt. Nông nghiệp đã vượt hẳn mức trước chiến tranh. Công nghiệp đã khôi phục các xí nghiệp cũ, xây dựng một số nhà máy mới. An ninh trật tự được giữ vững, quốc phòng được củng cố. Tôi thay mặt Đảng và Chính phủ khen ngợi tinh thần lao động cần cù, đoàn kết cố gắng của nhân dân ta; khen ngợi tinh thần tích cực phục vụ nhân dân, xây dựng đất nước của bộ đội, cán bộ tất cả các ngành, các cấp.

Nhiệm vụ chúng ta trong năm nay là phải tích cực tăng gia sản xuất và tiết kiệm hơn nữa, phấn đấu để hoàn thành kế hoạch Nhà nước, căn bản khôi phục kinh tế của miền Bắc, làm cho đời sống của dân ta được dần dần cải thiện thêm, chuẩn bị điều kiện để sang năm 1958, chúng ta tiến tới xây dựng miền Bắc theo một kế hoạch dài hạn.

Trong khi miền Bắc ngày càng được vững mạnh thêm thì ở miền Nam nước ta, đế quốc Mỹ càng tăng cường can thiệp, tăng thêm binh bị, nắm hết kinh tế, cùng chính quyền miền Nam phá hoại Hiệp định Giơnevơ, phá hoại hoà bình và thống nhất của nước ta. Họ đã dùng mọi thủ đoạn khủng bố,

đàn áp, mưu dập tắt tinh thần yêu nước và ý chí thống nhất của đồng bào miền Nam. Nhưng đồng bào miền Nam anh dũng ngày càng đoàn kết rộng rãi hơn, đấu tranh đòi cải thiện đời sống, đòi tự do dân chủ, đòi thống nhất nước nhà bằng phương pháp hoà bình. Gần đây, Chính phủ ta lại đề nghị một lần nữa với chính quyền miền Nam cần có sự tiếp xúc giữa hai miền, lập lại quan hệ bình thường, tiến tới bàn hiệp thương tổng tuyển cử để thống nhất nước nhà. Nhưng chính quyền miền Nam vẫn ngoan cố cự tuyệt, họ đi ngược với nguyện vọng tha thiết của toàn dân ta.

Đồng bào ta ở miền Nam và trong cả nước phải tiếp tục kiên trì đấu tranh, đòi chính quyền miền Nam phải tôn trọng ý chí của nhân dân. Nước Việt Nam ta là một nước thống nhất, Nam Bắc một nhà không một lực lượng phản động nào có thể chia cắt được. Nước Việt Nam ta nhất định phải thống nhất.

Để làm tròn những nhiệm vụ cách mạng to lớn là xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thống nhất nước nhà, *toàn dân ta phải tăng cường đoàn kết hơn nữa, lao động cần cù, đấu tranh bền bỉ hơn nữa. Luôn luôn nêu cao tinh thần phấn khởi, tin tưởng, kiên quyết tiến lên.*

Chúng ta nhất định thắng lợi.

Trong công cuộc xây dựng đất nước, thống nhất Tổ quốc, chúng ta đã được sự giúp đỡ vô tư của các nước anh em, đứng đầu là Liên Xô và Trung Quốc. Chúng ta được sự đồng tình ủng hộ của nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới, nhất là nhân dân các nước Á - Phi, Ấn Độ, Nam Dương, Miến Điện, Ai Cập, v.v.. Gần đây, quan hệ hữu nghị giữa nước ta và hai nước bạn láng giềng là Khơme và Lào đã có nhiều tiến bộ. Những cố gắng của Uỷ ban Quốc tế ở nước ta cũng đã góp phần vào công cuộc củng cố hoà bình, trên cơ sở Hiệp định Giơnevơ.

Nhân dịp này, tôi xin thay mặt Chính phủ và nhân dân ta chân thành cảm ơn các nước anh em, các nước bạn. Chúng ta cần thắt chặt hơn nữa tình đoàn kết quốc tế, tình hữu

nghị giữa các dân tộc. Và tôi rất lấy làm vui sướng báo cáo với đồng bào rằng cuộc đi thăm vừa rồi của chúng tôi ở các nước anh em đã chứng tỏ rằng tình đoàn kết anh em giữa các nước xã hội chủ nghĩa càng ngày càng bền vững.

*

* *

Bây giờ, tôi xin báo cáo tóm tắt về cuộc đi thăm các nước anh em. Năm kia, tôi đã cùng phái đoàn Chính phủ ta đi thăm ba nước anh em: từ Trung Quốc, sang Mông Cổ, đến Liên Xô. Lần này, nhận lời mời của Chính phủ chín nước anh em khác, tôi đã cùng các đồng chí Hoàng Văn Hoan, Hoàng Minh Giám, Phạm Ngọc Thạch đi thăm các nước Triều Tiên, Tiệp Khắc, Ba Lan, Cộng hoà Dân chủ Đức, Hunggari, Nam Tư, Anbani, Bungari và Rumani. Trên đường đi và về, chúng tôi có lưu lại ít hôm ở Liên Xô và Trung Quốc.

Kết quả cuộc đi thăm hữu nghị của chúng tôi rất tốt đẹp. Khi đi, chúng tôi đã chuyển lời cảm ơn và tình hữu nghị của đồng bào ta cho nhân dân các nước anh em. Nay về, chúng tôi lại có nhiệm vụ chuyển lời chào thân ái và tình đoàn kết của nhân dân các nước anh em cho đồng bào. Chúng tôi đã thay mặt đồng bào cảm ơn các nước anh em đã ủng hộ ta trong cuộc kháng chiến và đang giúp đỡ ta trong công cuộc hoà bình xây dựng lại nước nhà.

Đảng, Chính phủ và nhân dân các nước anh em đã đón tiếp chúng tôi một cách cực kỳ long trọng, đồng thời cực kỳ thân mật như anh em ruột thịt. Từ những thành phố lớn cho đến những địa phương cách xa các thủ đô hàng trăm cây số, đâu đâu nhân dân các nước anh em cũng hoan nghênh chúng tôi một cách vô cùng nhiệt liệt. Qua nhiệt tình của công nhân, nông dân, trí thức, từ các thanh niên cho đến các cụ già, các cháu bé, chúng tôi cảm thấy rất thấm thía tình đoàn kết và hữu nghị sâu sắc của nhân dân các nước anh em đối

với nhân dân Việt Nam chúng ta. Đó không phải là vinh dự riêng của chúng tôi, đó là vinh dự chung của nhân dân ta, của Tổ quốc Việt Nam ta. Đó là biểu hiện của tinh thần quốc tế chủ nghĩa cao cả, cơ sở vững chắc cho mối quan hệ bền vững giữa các nước anh em trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa.

Khi đến thăm các nhà máy và các nông trường, anh em công nông đều hỏi thăm kết quả về cuộc thi đua sản xuất và tiết kiệm của ta và đều gửi lời thân ái chào mừng và khuyến khích công nhân và nông dân ta.

Công nhân nhiều nhà máy, như Nhà máy dệt Bình Nhưỡng, Nhà máy dệt Tirana, v.v. tỏ ý muốn thi đua với công nhân ta để cùng nhau tiến bộ. Tôi rất vui lòng thấy anh chị em công nhân Nhà máy sợi Nam Định đã hăng hái nhận lời và đang hăng hái tiến hành cuộc thi đua hữu nghị ấy. Tôi mong rằng công nhân các xí nghiệp khác của ta cũng sẽ nhận thi đua với công nhân các nước anh em.

Nông dân các nước anh em cũng rất quan tâm đến nông dân ta. Thí dụ: Hợp tác xã nông nghiệp Salibi ở Tiệp Khắc hứa sẽ tặng một chiếc máy cày và sẽ giúp đỡ mọi mặt hợp tác xã nông nghiệp mới tổ chức đầu tiên của ta.

Trí thức các nước anh em ân cần gửi lời chào thăm trí thức nước ta.

Thanh niên và học sinh các nước anh em có những kinh nghiệm rất tốt về quan điểm lao động, về việc góp công sức vào sự nghiệp xây dựng nước nhà. Thí dụ sinh viên và học sinh Triều Tiên mỗi năm có một tháng tham gia công tác lao động. Thanh niên và học sinh Bungari thì tổ chức thành những đội lao động để tham gia mọi công tác. Chúng ta đã biết rằng thanh niên Liên Xô đã xung phong vỡ hoang hàng chục triệu mẫu ruộng, thanh niên và học sinh Trung Quốc hiện đang có phong trào sôi nổi tham gia công tác lao động.

Các cháu nhi đồng thì nhiệt liệt nhất. Chúng tôi đi đến đâu, các cháu cứ xoắn xuýt giữ lại, không muốn để chúng tôi về. Các cháu ấy muốn liên lạc với nhi đồng ta. Tôi mong rằng các cháu nhi đồng ta sẽ vui vẻ liên lạc với nhi đồng các nước anh em và liên lạc một cách có tổ chức.

Chúng tôi có gặp học sinh và nhi đồng ta đang học ở các nước anh em. Các cháu được săn sóc rất là chu đáo, đều đoàn kết, mạnh khoẻ, vui vẻ, chăm học. Các cháu gửi lời về thăm gia đình, Đảng, Chính phủ và đồng bào.

Chúng tôi rất vui mừng nhận thấy *công cuộc kiến thiết chủ nghĩa xã hội của các nước anh em phát triển rất nhanh chóng*. Chúng ta đều đã biết tốc độ phát triển của kinh tế các nước anh em như thế nào. Đi đến nơi mới thấy cả một sự nghiệp lao động sáng tạo hết sức vĩ đại. Điều rõ rệt nhất là nhiều thủ đô và thành thị lớn như Bình Nhưỡng, Vácsava, Béclin, v.v. bị quân địch phá hoại tan tành trong thời kỳ chiến tranh, nay đều xây dựng lại rất nguy nga đồ sộ. Ở Liên Xô, những thành phố lớn như Xtalingrát, Ôđétxa, Xêbáttôpôn, Minxcơ, v.v. trong chiến tranh đã bị quân phát xít Đức phá trụi, nay đã xây dựng lại to lớn và đẹp hơn trước.

Công cuộc kiến thiết kinh tế ở các nước anh em thu được nhiều thành tích như vậy, đó là nhờ tinh thần gian khổ phấn đấu, lao động quên mình của nhân dân các nước anh em, nhờ ở kỷ luật lao động rất nghiêm, tổ chức lao động ngày càng cải tiến. Và cũng phải trải qua một thời gian cố gắng khá dài. Tôi nhớ đến đồng chí Vôrôsilốp khi sang thăm nước ta, có nói rằng: Lịch sử Liên Xô mới bốn mươi năm, trong đó mười tám năm nhân dân Liên Xô đã phải thắt lưng buộc bụng, chịu đói chịu khổ, để ra sức xây dựng nước nhà. Các nước anh em khác được Liên Xô giúp đỡ, thời gian khó khăn cực khổ ngắn hơn, nhưng phải trải qua mấy năm mới đi đến kết quả tốt đẹp ngày nay.

Tôi muốn nói thêm để đồng bào biết rằng: trong cuộc đi thăm vừa qua, chúng tôi đã chú trọng đến *tình hình đấu*

tranh thống nhất của nhân dân Triều Tiên và nhân dân Đức. Điều đáng cho ta học tập là nhân dân hai nước anh em đang hết sức tích cực xây dựng miền Bắc Triều Tiên và miền Đông Đức, thu được rất nhiều kết quả và mỗi một kết quả thu được trong công cuộc hoà bình xây dựng nước nhà đều có ảnh hưởng rõ rệt đến cả nước, đến cuộc đấu tranh thống nhất.

Tôi lại rất vui mừng báo cáo với đồng bào rõ rằng: khi chúng tôi đến thăm *nước Hunggari anh em* thì nhận thấy tinh thần phấn khởi rõ rệt của nhân dân, tình hình sinh hoạt đã trở lại bình thường, các nhà máy, các hầm mỏ, các nông trường lại hăng hái thi đua tăng gia sản xuất như trước. Đó là một thắng lợi lớn của nhân dân Hunggari anh em, đó cũng là một thắng lợi lớn của tất cả chúng ta.

Đến các nước anh em, chúng tôi đã có dịp nói chuyện nhiều với các đồng chí lãnh tụ Đảng và Chính phủ. Những cuộc gặp gỡ và nói chuyện đó đã diễn ra trong bầu không khí thân mật và thành thật; ý kiến đều nhất trí trên các vấn đề quốc tế quan trọng và những vấn đề thuộc quan hệ giữa nước ta và các nước anh em.

Về tình hình thế giới, chúng tôi đều hoàn toàn nhất trí về sự cần thiết phải đấu tranh để giữ gìn hoà bình lâu dài, mọi vấn đề quốc tế cần dùng cách thương lượng hoà bình mà giải quyết. Cần phải đấu tranh để thực hiện những nguyên tắc chung sống hoà bình để giảm bớt quân bị, thực hiện chính sách tập thể an toàn ở châu Âu và châu Á, cấm dùng bom nguyên tử và bom khinh khí. Khi về qua [1], chúng tôi được tin Liên Xô thành công rực rỡ trong việc thí nghiệm đạn bay qua các lục địa. Sự kiện quan trọng đó sẽ có tác dụng đối với công cuộc bảo vệ hoà bình, thúc đẩy cuộc đấu tranh chống việc chạy đua vũ trang, đòi giảm bớt quân bị.

Về quan hệ giữa các nước xã hội chủ nghĩa, chúng tôi đều nhất trí cần tăng cường đoàn kết trên tinh thần quốc tế chủ nghĩa, trên nguyên tắc tương trợ hợp tác, tôn trọng chủ quyền của nhau giữa các nước anh em trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa.

[1] M¸txc¬va.

Đối với nước Việt Nam ta, thì các nước anh em đều triệt để ủng hộ nhân dân ta trong cuộc đấu tranh đòi thi hành Hiệp định Giơnevơ, đòi thống nhất nước nhà bằng phương pháp hoà bình. Các đồng chí lãnh tụ đều hứa phát triển hơn nữa sự hợp tác về kinh tế và văn hoá giữa các nước anh em với nước ta.

Nói tóm lại, giữa các nước anh em với chúng ta, mọi việc đều ý hợp tâm đầu, vì chúng ta ở trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa, cùng phấn đấu dưới ngọn cờ vẻ vang của chủ nghĩa Mác - Lênin, cùng phấn đấu cho một lý tưởng cao quý là chủ nghĩa xã hội. Vì sức đoàn kết nhất trí của chúng ta ngày càng bền vững, quyết không gì lay chuyển được, cho nên chúng ta nhất định thắng lợi. Có thể nói rằng cuộc đi thăm của chúng tôi đã thành công, đã góp phần thắt chặt thêm nữa tình đoàn kết giữa các nước anh em, nâng cao thêm nữa địa vị quốc tế của nước Việt Nam ta.

Nhân dịp này chúng tôi trân trọng cảm ơn các nước anh em một lần nữa.

Thưa đồng bào yêu quý,

Trong thời gian qua, chúng ta đã sung sướng đón tiếp các vị lãnh tụ của các nước anh em và các nước bạn. Đó là các đồng chí Vôrôsilốp, Micaian, Chu Ân Lai, Xirôki, Xirăngkiêvích, các vị Thủ tướng Nêru, U Nu, Phuma, vị Chủ tịch Quốc hội Xáctônô. Hiện nay, đang vui mừng ngày Quốc khánh với chúng ta, có đồng chí Vúcmanôvích, Phó Chủ tịch Chính phủ Nam Tư anh em.

Tôi vui mừng báo tin để đồng bào rõ rằng: còn các đồng chí lãnh tụ tối cao khác của các nước anh em thì đã hứa với tôi sẽ đến thăm nước ta, để chuyển tình hữu nghị thắm thiết của nhân dân các nước anh em cho nhân dân ta. Tôi chắc rằng toàn thể đồng bào ta đều nhiệt liệt hoan nghênh những tin mừng ấy.

Cuộc đi thăm các nước anh em vừa rồi, tính thời giờ là 55 ngày, tính đường đất thì cả đi lẫn về là gần bốn vạn cây số, nghĩa là gần đường dài vòng quanh quả đất. Thế mà đến

đâu, chúng tôi cũng không thấy xa lạ, đến đâu cũng là đồng chí đồng tâm, vì 900 triệu người trong gia đình các nước xã hội chủ nghĩa đều đoàn kết như anh em một nhà. Thế mới biết đại gia đình xã hội chủ nghĩa chúng ta thật là to lớn, hùng mạnh, vĩ đại. Việt Nam ta có quyền tự hào là một bộ phận trong đại gia đình vẻ vang ấy.

Với sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng và Chính phủ, với sự đoàn kết nhất trí, lòng tin tưởng vững chắc và tinh thần tự lực cánh sinh của mình, với sự giúp đỡ vô tư của các nước anh em, với sự ủng hộ của nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới, nhất là nhân dân các nước Á - Phi, nhân dân ta nhất định khắc phục được mọi khó khăn, làm tròn được nhiệm vụ vẻ vang mà Đảng và Chính phủ đã đề ra.

- Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, giàu mạnh muôn năm!

- Tình đoàn kết của đại gia đình các nước xã hội chủ nghĩa đứng đầu là Liên Xô và Trung Quốc muôn năm!

- Tình hữu nghị giữa nhân dân các nước yêu chuộng hoà bình trên thế giới muôn năm!

- Hoà bình thế giới muôn năm!

Đọc ngày 2-9-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1274,
ngày 4-9-1957.

ĐIỆN MỪNG SINH NHẬT PHÓ TỔNG THỐNG ẤN ĐỘ

Kính gửi ông Rađacrixnan,
Phó Tổng thống nước Cộng hoà Ấn Độ,

Nhân dịp kỷ niệm sinh nhật lần thứ 69 của Ngài, tôi rất sung sướng kính chúc Ngài mạnh khoẻ sống lâu và thu được nhiều thành công trong công cuộc xây dựng nước Ấn Độ giàu mạnh và đấu tranh bảo vệ hoà bình ở Đông - Nam Á và thế giới.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 1275,
ngày 5-9-1957.

DIỄN VĂN KHAI MẠC LỚP HỌC LÝ LUẬN KHOÁ I TRƯỜNG NGUYỄN ÁI QUỐC

Các đồng chí,

Hôm nay trường lý luận của Đảng ta khai mạc, thay mặt Trung ương, tôi chúc các đồng chí cố gắng, chúc nhà trường thành công.

Nhân dịp này, tôi nêu mấy ý kiến về học tập lý luận.

Vì sao phải học lý luận?

Trước hết, Đảng ta tổ chức trường học lý luận cho cán bộ là để nâng cao trình độ lý luận của Đảng ta đặng giải quyết sự đòi hỏi của nhiệm vụ cách mạng và tình hình thực tế của Đảng ta, để Đảng ta có thể làm tốt hơn công tác của mình, hoàn thành tốt hơn nhiệm vụ cách mạng vĩ đại của mình.

Đảng ta là một Đảng Mác - Lênin, đã được rèn luyện, thử thách lâu dài trong đấu tranh gian khổ, vì thế Đảng ta có rất nhiều ưu điểm, ví dụ như: trung thành với chủ nghĩa Mác - Lênin, với tinh thần quốc tế vô sản, chiến đấu kiên quyết, nhiệt tình cách mạng dồi dào, có truyền thống đoàn kết nhất trí. Tuy vậy, Đảng ta còn có nhiều nhược điểm mà một trong những nhược điểm lớn là trình độ lý luận còn thấp kém.

Vì Đảng ta có nhiều ưu điểm, cho nên đã lãnh đạo cách mạng thu được những thắng lợi to lớn và căn bản. Nhưng mặt khác, vì trình độ lý luận thấp kém cho nên đứng trước nhiệm vụ cách mạng ngày càng mới và phức tạp, trong việc

lãnh đạo, Đảng ta không khỏi lúng túng, không tránh khỏi sai lầm, khuyết điểm, ví dụ như chúng ta đã phạm những sai lầm trong cải cách ruộng đất và chỉnh đốn tổ chức, hoặc những khuyết điểm trong việc lãnh đạo kinh tế.

Hiện nay, nhiệm vụ cách mạng của Đảng ta là gì? Đứng trong cả nước mà nói, thì ta chưa hoàn thành nhiệm vụ cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân; nhưng đứng về miền Bắc mà nói thì từ khi hoà bình được lập lại, miền Bắc hoàn toàn giải phóng, ta đã bước vào thời kỳ quá độ tiến dần lên chủ nghĩa xã hội. Chúng ta tiếp tục nhiệm vụ cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở miền Nam và đấu tranh thống nhất nước nhà trong những điều kiện thuận lợi: chủ nghĩa xã hội đã thành hệ thống thế giới hùng mạnh; phong trào hoà bình dân chủ và dân tộc giải phóng lên cao; miền Bắc đã được giải phóng, đang được xây dựng và ngày càng củng cố; nhân dân ta ở miền Nam đã được rèn luyện thử thách qua cuộc kháng chiến trường kỳ và ba năm đấu tranh hoà bình. Tuy vậy, những nhiệm vụ đó cũng có nhiều mặt rất khó khăn và phức tạp; ví dụ như: tình hình thế giới và trong nước đã biến đổi đòi hỏi chúng ta phải có những đường lối, phương châm, phương pháp đấu tranh cho thích hợp; kẻ thù của chúng ta rất xảo quyệt, cán bộ và nhân dân còn có nhiều điểm chưa thật thông suốt đối với đường lối đấu tranh thống nhất là con đường đấu tranh lâu dài gian khổ. Điều đó đòi hỏi Đảng ta phải tự nâng cao mình lên nữa, mà muốn tự nâng cao mình thì phải tổ chức học tập lý luận trong toàn Đảng, trước hết là trong cán bộ cốt cán của Đảng.

Ở miền Bắc, chúng ta đang ở trong giai đoạn quá độ lên chủ nghĩa xã hội. Cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa là một cuộc biến đổi khó khăn nhất và sâu sắc nhất. Chúng ta phải xây dựng một xã hội hoàn toàn mới xưa nay chưa từng có trong lịch sử dân tộc ta. Chúng ta phải thay đổi triệt để những nếp sống, thói quen, ý nghĩ và thành kiến có gốc rễ

sâu xa hàng ngàn năm. Chúng ta phải thay đổi quan hệ sản xuất cũ, xoá bỏ giai cấp bóc lột, xây dựng quan hệ sản xuất mới không có bóc lột áp bức. Muốn thế chúng ta phải dần dần biến nước ta từ một nước nông nghiệp lạc hậu thành một nước công nghiệp. Chúng ta phải dần dần tập thể hoá nông nghiệp. Chúng ta phải tiến hành cải tạo xã hội chủ nghĩa đối với công thương nghiệp tư nhân, đối với thủ công nghiệp. Chúng ta phải biến một nước dốt nát, cực khổ thành một nước văn hoá cao và đời sống tươi vui hạnh phúc. Chúng ta lại phải tiến hành những nhiệm vụ đó trong những điều kiện đặc biệt của nước ta, nghĩa là trên cơ sở của một xã hội vừa mới thoát khỏi ách thực dân, phong kiến, hết sức lạc hậu và trong hoàn cảnh nước ta đang bị chia cắt làm hai miền.

Trong những điều kiện như thế, chúng ta phải dùng những phương pháp gì, hình thức gì, đi theo tốc độ nào để tiến dần lên chủ nghĩa xã hội? Đó là những vấn đề đặt ra trước mắt Đảng ta hiện nay. Muốn giải quyết tốt những vấn đề đó, muốn đỡ bớt mò mẫm, muốn đỡ phạm sai lầm, thì chúng ta phải học tập kinh nghiệm các nước anh em và áp dụng những kinh nghiệm ấy một cách sáng tạo. Chúng ta phải nâng cao sự tu dưỡng về chủ nghĩa Mác - Lênin để dùng lập trường, quan điểm, phương pháp chủ nghĩa Mác - Lênin mà tổng kết những kinh nghiệm của Đảng ta, phân tích một cách đúng đắn những đặc điểm của nước ta. Có như thế, chúng ta mới có thể dần dần hiểu được quy luật phát triển của cách mạng Việt Nam, định ra được những đường lối, phương châm, bước đi cụ thể của cách mạng xã hội chủ nghĩa thích hợp với tình hình nước ta. Như thế là phải học tập lý luận, phải nâng cao trình độ lý luận chung của Đảng, trước hết là của cán bộ cốt cán của Đảng.

Mặt khác, trong thời kỳ cách mạng xã hội chủ nghĩa, Đảng cần phải mạnh hơn bao giờ hết. Muốn cải tạo xã hội mà đảng viên không tự cải tạo mình, không tự nâng cao mình thì

không thể được. Cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa đòi hỏi đảng viên và cán bộ phải có lập trường giai cấp vô sản thật vững chắc, giác ngộ về chủ nghĩa xã hội cao; đòi hỏi cán bộ và đảng viên phải rửa sạch ảnh hưởng của những tư tưởng của giai cấp bóc lột, rửa sạch chủ nghĩa cá nhân, rèn luyện chủ nghĩa tập thể. Nó đòi hỏi cán bộ và đảng viên phải khắc phục các bệnh quan liêu và cô độc hẹp hòi để liên hệ chặt chẽ với quần chúng, do đó mà phát huy được đầy đủ tính sáng tạo của hàng triệu quần chúng nhân dân xây dựng chủ nghĩa xã hội, vì chủ nghĩa xã hội chỉ có thể xây dựng được với sự giác ngộ đầy đủ và lao động sáng tạo của hàng chục triệu người. Muốn thế phải nâng cao trình độ lý luận chung của Đảng, phải tổ chức học tập lý luận trong Đảng, trước hết là trong những cán bộ cốt cán của Đảng.

Xem thế, chúng ta thấy học tập lý luận là một sự bức thiết đối với Đảng ta như thế nào.

Lý luận quan trọng đối với Đảng như thế nào? Lênin, người thầy vĩ đại của chúng ta đã tóm tắt sự quan trọng của lý luận trong mấy câu như sau: "Không có lý luận cách mạng thì không có phong trào cách mạng" và "chỉ có một đảng có lý luận tiền phong hướng dẫn thì mới có thể làm tròn được vai trò chiến sĩ tiên phong". Đảng Cộng sản Liên Xô là đảng đầu tiên đã mở cho loài người con đường giải phóng, luôn luôn chú trọng đến lý luận. Vì Đảng nhận rằng lý luận vạch cho Đảng con đường đúng đắn tiến lên chủ nghĩa cộng sản.

Xem kinh nghiệm của các đảng anh em, thì chúng ta càng thấy sự bức thiết, sự quan trọng của việc tổ chức học tập lý luận cho Đảng, trước hết là cho các cán bộ cốt cán của Đảng.

*

* *

Còn *tinh thần học tập* lý luận trong cán bộ chúng ta như

thế nào?

Có thể nói từ trước đến nay, Đảng ta chưa bao giờ đứng trước nhiều vấn đề phức tạp, to lớn và khó khăn như bây giờ. Trong tình hình đó, nói chung cán bộ ta đều cảm thấy nhược điểm của mình là thiếu lý luận, cho nên đều cảm thấy sự cần thiết phải học tập lý luận và yêu cầu Đảng phải tổ chức học tập lý luận cho cán bộ. Đó là một hiện tượng rất tốt. Chúng ta phải phát huy tinh thần cầu học, cầu tiến bộ đó để đẩy mạnh phong trào học tập lý luận trong Đảng ta. Nhưng không phải cán bộ ta ai cũng hiểu như vậy. Ví dụ, trong Đảng ta hiện nay còn có nhiều người chỉ biết vùi đầu suốt ngày vào công tác sự vụ, không nhận thấy sự quan trọng của lý luận, cho nên còn có hiện tượng xem thường học tập hoặc là không kiên quyết tìm biện pháp để điều hoà công tác và học tập. Hoặc là sau một thời kỳ học tập tại chức có cán bộ phàn nàn trước những khó khăn của việc đọc tài liệu, khó khăn đào sâu suy nghĩ, nhất là đối với những người trình độ văn hoá còn kém, ít quen đọc sách và suy nghĩ. Hoặc vì chúng ta đã áp dụng một số kinh nghiệm một cách thiếu sáng tạo, không có kết quả, cho nên thiếu tin tưởng đối với sự cần thiết phải học tập lý luận, học tập kinh nghiệm của các nước anh em, v.v.. Đó là những hiện tượng của chủ nghĩa kinh nghiệm cần phải khắc phục. Đó cũng là một số hiện tượng có tính chất chủ nghĩa xét lại, cần phải đề phòng, để đẩy mạnh phong trào học tập lý luận hiện nay.

*
* *

Trên đây là nói sự quan trọng của việc học tập lý luận. Bây giờ nói đến vấn đề lý luận liên hệ với thực tế. Lý luận rất cần thiết, nhưng nếu cách học tập không đúng thì sẽ không có kết quả. Do đó, trong lúc học tập lý luận, chúng ta cần nhấn mạnh: *lý luận phải liên hệ với thực tế.*

Thống nhất giữa lý luận và thực tiễn là một nguyên tắc căn bản của chủ nghĩa Mác - Lênin. Thực tiễn không có lý luận hướng dẫn thì thành thực tiễn mù quáng. Lý luận mà không liên hệ với thực tiễn là lý luận suông. Vì vậy cho nên

trong khi nhấn mạnh sự quan trọng của lý luận, đã nhiều lần đồng chí Lênin nhắc đi nhắc lại rằng lý luận cách mạng không phải là giáo điều, nó là kim chỉ nam cho hành động cách mạng; và lý luận không phải là một cái gì cứng nhắc, nó đầy tính chất sáng tạo; lý luận luôn luôn cần được bổ sung bằng những kết luận mới rút ra từ trong thực tiễn sinh động. Những người cộng sản các nước phải cụ thể hoá chủ nghĩa Mác - Lênin cho thích hợp với điều kiện hoàn cảnh từng lúc và từng nơi.

Trường Đảng là một trường học để đào tạo những chiến sĩ tiên tiến phấn đấu cho sự nghiệp của giai cấp vô sản. Các đồng chí đều là những cán bộ cốt cán của Đảng. Việc học tập lý luận của các đồng chí không phải nhằm biến các đồng chí thành những người lý luận suông, mà nhằm làm thế nào cho công tác của các đồng chí tốt hơn, nghĩa là các đồng chí phải học tập tinh thần của chủ nghĩa Mác - Lênin; học tập lập trường, quan điểm và phương pháp của chủ nghĩa Mác - Lênin để áp dụng lập trường, quan điểm và phương pháp ấy mà giải quyết cho tốt những vấn đề thực tế trong công tác cách mạng của chúng ta. Như thế chúng ta học tập lý luận là cốt để áp dụng vào thực tế. Vậy thế nào là lý luận liên hệ với thực tế?

- Khi học tập lý luận thì nhằm mục đích học để vận dụng chứ không phải học lý luận vì lý luận, hoặc vì tạo cho mình một cái vốn lý luận để sau này đưa ra mặc cả với Đảng. Tất cả những động cơ học tập không đúng đắn đều phải tẩy trừ cho sạch.

- Không phải học để thuộc lòng từng câu từng chữ, đem kinh nghiệm của các nước anh em áp dụng một cách máy móc. Nhưng chúng ta phải học chủ nghĩa Mác - Lênin để phân tích và giải quyết các vấn đề cụ thể của cách mạng nước ta, cho hợp với điều kiện đặc biệt của nước ta.

Khi vận dụng thì bổ sung, làm phong phú thêm lý luận bằng những kết luận mới rút ra từ trong thực tiễn cách mạng của ta.

Lý luận là sự tổng kết những kinh nghiệm của loài người, là tổng hợp những tri thức về tự nhiên và xã hội tích trữ lại trong quá trình lịch sử. Lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin là

sự tổng kết kinh nghiệm của phong trào công nhân từ trước đến nay của tất cả các nước. Nó là: "Khoa học về các quy luật phát triển của tự nhiên và xã hội; khoa học về cách mạng của quần chúng bị áp bức và bị bóc lột; khoa học về thắng lợi của chủ nghĩa xã hội ở tất cả các nước; khoa học về xây dựng chủ nghĩa cộng sản" (Xtalin).

Thực tế là các vấn đề mình phải giải quyết, là mâu thuẫn của sự vật. Chúng ta là những người cán bộ cách mạng, thực tế của chúng ta là những vấn đề mà cách mạng đề ra cho ta phải giải quyết. Thực tế bao gồm rất rộng. Nó bao gồm kinh nghiệm công tác và tư tưởng của cá nhân, chính sách và đường lối của Đảng, kinh nghiệm lịch sử của Đảng cho đến các vấn đề trong nước và trên thế giới. Trong khi học tập, đó là những thực tế mà chúng ta cần liên hệ. Tuy vậy, ở nhà trường, trước hết chúng ta cần liên hệ với tư tưởng và công tác của mình, nghĩa là dùng lý luận đã học được để phân tích những thắng lợi và thất bại trong công tác, những mặt đúng mặt sai trong tư tưởng, phân tích một cách toàn diện và tìm nguồn gốc đúng sai về lập trường, quan điểm và phương pháp của mình. Làm như thế là tổng kết để làm cho nhận thức của chúng ta đối với các vấn đề đó được nâng cao hơn và công tác có kết quả hơn. Chúng ta làm cách mạng nhằm mục đích cải tạo thế giới, cải tạo xã hội. Muốn cải tạo thế giới và cải tạo xã hội thì trước hết phải tự cải tạo bản thân chúng ta. Do đó, cho nên trước hết là phải liên hệ lý luận với thực tế công tác và tư tưởng của mình, để tự cải tạo mình, nâng cao sự tu dưỡng của mình về lập trường, quan điểm và phương pháp của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Khi học tập, chúng ta cũng cần liên hệ với những vấn đề thực tế ở trong nước và trên thế giới, những vấn đề và nhiệm vụ cách mạng hiện nay đề ra cho Đảng ta, đem lý luận học được tìm xem đường lối và phương pháp giải quyết các vấn đề đó như thế nào cho đúng; hoặc phân tích các kinh nghiệm công tác đã qua của Đảng và tìm nguyên nhân của những thành công và thất bại của Đảng. Như thế sẽ giúp cho việc củng cố lập trường, nâng cao quan điểm và phương pháp của mình.

Tuy vậy cũng cần tránh sự lệch lạc đòi hỏi trong lúc học tập phải giải quyết tất cả mọi vấn đề thực tế. Thực tế của cách mạng rất rộng, giải quyết các vấn đề thực tế ấy là cả một quá trình lâu dài của toàn Đảng. Ở nhà trường chỉ có thể đặt cơ sở cho việc liên hệ với thực tế mà thôi...

Đảng ta nhờ kết hợp được chủ nghĩa Mác - Lênin với tình hình thực tế của nước ta, cho nên đã thu được nhiều thắng lợi trong công tác. Tuy vậy, việc kết hợp chân lý của chủ nghĩa Mác - Lênin và thực tiễn của cách mạng Việt Nam chưa được hoàn toàn. Có nhiều sai lầm là do sự thiếu kết hợp đó. Ví dụ những sai lầm trong cải cách ruộng đất, chỉnh đốn tổ chức, xây dựng kinh tế. Hiện nay đứng về mặt xây dựng chủ nghĩa xã hội, tuy chúng ta đã có những kinh nghiệm dồi dào của các nước anh em, nhưng chúng ta cũng không thể áp dụng những kinh nghiệm ấy một cách máy móc, bởi vì nước ta có những đặc điểm riêng của ta.

Không chú trọng đến đặc điểm của dân tộc mình trong khi học tập kinh nghiệm của các nước anh em, là sai lầm nghiêm trọng, là phạm chủ nghĩa giáo điều. Nhưng nếu quá nhấn mạnh đặc điểm dân tộc để phủ nhận giá trị phổ biến của những kinh nghiệm lớn, cơ bản của các nước anh em, thì sẽ mắc sai lầm nghiêm trọng của chủ nghĩa xét lại. Vì vậy, song song với việc nhấn mạnh sự quan trọng của học tập lý luận, chúng ta phải luôn luôn nhấn mạnh nguyên tắc lý luận liên hệ với thực tế. Chúng ta phải khắc phục bệnh giáo điều đồng thời phải đề phòng chủ nghĩa xét lại. Tóm lại, các đồng chí cần nhận thức sự quan trọng của học tập lý luận để hăng hái học tập, đồng thời trong khi học tập phải đem những điều học được để phân tích và giải quyết các vấn đề thực tế trong công tác, trong tư tưởng của bản thân mình và của Đảng, có như thế thì việc học tập của các đồng chí mới thu được kết quả tốt.

Muốn thực hiện nguyên tắc lý luận liên hệ thực tế, muốn cho việc học tập đạt được mục đích đề cao lý luận, cải tạo tư tưởng, tăng cường đảng tính, thì cần phải có thái độ học tập cho đúng.

- Phải khiêm tốn, thật thà. Trong Đảng ta trình độ lý

luận còn thấp kém, không ai có thể tự xưng mình là giỏi lý luận. Do đó phải nêu cao tinh thần *khiêm tốn, thật thà*. Đào sâu suy nghĩ khi nghiên cứu các tác phẩm của Mác - Lênin, các bài giảng của các đồng chí giáo sư bạn, khiêm tốn học tập các đồng chí giáo sư bạn, cái gì biết thì nói biết, không biết thì nói không biết. *Kiêu ngạo, tự phụ, tự mãn là kẻ thù số một của học tập.*

- Phải tự nguyện, tự giác, xem công tác học tập cũng là một nhiệm vụ mà người cán bộ cách mạng phải hoàn thành cho được, do đó mà tích cực, tự động hoàn thành kế hoạch học tập, nêu cao tinh thần chịu khó, cố gắng, không lùi bước trước bất kỳ khó khăn nào trong việc học tập.

- Phải nêu cao tác phong độc lập suy nghĩ và tự do tư tưởng. Đọc tài liệu thì phải đào sâu hiểu kỹ, không tin một cách mù quáng từng câu một trong sách, có vấn đề chưa thông suốt thì mạnh dạn đề ra và thảo luận cho vỡ lẽ. Đối với bất cứ vấn đề gì đều phải đặt câu hỏi "vì sao?", đều phải suy nghĩ kỹ càng xem nó có hợp với thực tế không, có thật là đúng lý không, tuyệt đối không nên nhắm mắt tuân theo sách vở một cách xuôi chiều. Phải suy nghĩ chín chắn.

- Phải bảo vệ chân lý, phải có nguyên tắc tính, không được ba phải, điều hoà.

- Phải đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau học tập, mạnh dạn phê bình và thật thà tự phê bình và khi phê bình, tự phê bình thì phải xuất phát từ ý muốn đoàn kết, để đạt đến đoàn kết mới trên cơ sở mới.

Các đồng chí phải dần dần xây dựng thái độ học tập đó thành một tác phong thường xuyên trong quá trình học tập. Có như thế thì mới đúng nguyên tắc lý luận liên hệ với thực tế, làm cho việc học tập của chúng ta đạt được mục đích đào tạo những cán bộ biết vận dụng lập trường, quan điểm và phương pháp của chủ nghĩa Mác- Lênin để giải quyết những vấn đề cách mạng cụ thể.

Tôi phát biểu mấy ý kiến đó để giúp các đồng chí nghiên cứu. Một lần nữa, chúc nhà trường thành công.

Đọc ngày 7-9-1957.
Sách Hồ Chí Minh: *Tuyển tập,*
Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1980,
t.II, tr.67-78.

THƯ GỬI CÁC CHÁU NHI ĐỒNG NHÂN DỊP TẾT TRUNG THU

Nhân dịp Tết Trung thu, Bác chúc các cháu đoàn kết, ngoan ngoãn, vui vẻ, mạnh khoẻ; ăn Tết rồi thì các cháu càng phải chăm học, siêng làm.

Nhân dịp này, Bác chuyển lại cho các cháu lời chào mừng thân thiết của các cháu nhi đồng các nước anh em.

Bác gửi các cháu nhiều cái hôn
BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 1278,
ngày 8-9-1957.

BÁO CÁO TẠI QUỐC HỘI NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HOÀ KHOÁ I KỲ HỌP THỨ BẢY [36]

Thưa các đại biểu,

Trước hết tôi xin thay mặt Đảng và Chính phủ nhiệt liệt hoan nghênh các vị.

Nhân dịp này tôi xin báo cáo tóm tắt về kết quả cuộc chúng tôi đi thăm các nước anh em.

Năm 1955, tôi đã cùng Phái đoàn Chính phủ, chính thức đi thăm ba nước anh em là Trung Quốc, Liên Xô và Mông Cổ. Lần này chúng tôi chính thức đi thăm chín nước anh em khác là: Triều Tiên, Tiệp Khắc, Dân chủ Đức, Ba Lan, Hunggari, Nam Tư, Anbani, Bungari, Rumani.

Khi đi và khi về chúng tôi có ở lại Liên Xô và Trung Quốc mấy hôm.

Thời gian thì cả đi và về là 55 ngày và đường đất là 37.500 cây số.

Đi đến nước nào chúng tôi cũng được Quốc hội, Đảng, Chính phủ, Mặt trận và nhân dân hoan nghênh nhiệt liệt và tỏ tình thắm thiết đối với nhân dân Việt Nam ta.

Đi đến nước nào chúng tôi cũng đã cùng các vị lãnh tụ của Đảng và Chính phủ nói chuyện một cách thân mật, trao đổi ý kiến về tình hình của nước ta và của các nước anh em,

về những vấn đề trọng yếu có quan hệ đến nước ta, đến các nước anh em, đến tình hình quốc tế.

Đối với những vấn đề ấy, ý kiến của ta và các nước anh em đều hoàn toàn nhất trí.

Về vấn đề quốc tế, chúng tôi đều đồng ý:

- Cần phải ra sức đấu tranh để giữ gìn hoà bình thế giới, để làm cho tình hình quốc tế bớt căng thẳng.

- Cần phải tiếp tục đấu tranh bảo vệ độc lập dân tộc và chống chủ nghĩa thực dân.

- Cần phải đình chỉ việc thử bom nguyên tử và bom khinh khí.

- Cần phải chống chạy đua vũ trang.

- Cần phải đấu tranh để thực hiện chính sách an toàn chung ở châu Á và châu Âu do Liên Xô đề ra.

Về vấn đề quan hệ giữa nước ta và các nước anh em, chúng tôi đều nhất trí:

- Cần ra sức thắt chặt tình đoàn kết giữa các nước trong phe xã hội chủ nghĩa đứng đầu là Liên Xô và Trung Quốc.

- Đều nhận rõ những khó khăn, những cố gắng và những thành tích to lớn trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội của các nước anh em chúng ta.

- Ta thì nhiệt liệt ủng hộ sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội của các nước anh em.

- Các nước anh em thì đều hết sức ủng hộ ta trong công cuộc củng cố miền Bắc tiến dần lên chủ nghĩa xã hội và đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà bằng phương pháp hoà bình trên cơ sở Hiệp định Giơnevơ.

*

* *

Do sự đồng tâm nhất trí giữa ta và các nước anh em, cho

nên *cuộc đi thăm đã thu được kết quả rất tốt đẹp là:*

- Phát triển và củng cố thêm tình hữu nghị giữa ta và các nước anh em.

- Làm cho nhân dân ta cũng như nhân dân các nước anh em thêm phấn khởi.

- Nâng cao thêm nữa địa vị quốc tế của nước ta.

- Tăng cường sự hiểu biết giữa nước ta và các nước anh em.

- Góp phần thắt chặt thêm tình đoàn kết giữa các nước trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa.

- Tăng cường sự hợp tác kinh tế và văn hoá giữa nhân dân ta và nhân dân các nước anh em.

*

* *

Thưa các đại biểu,

Câu tục ngữ nói: "Trăm nghe không bằng một thấy", thật là đúng. Do cuộc đi thăm này mà chúng tôi càng nhận thấy rằng: Sự đi lại thăm nhau giữa các đại biểu của nhân dân các nước rất có ích lợi, vì nó làm cho cảm tình giữa nhân dân các nước càng thêm gắn bó nồng nàn. Vì vậy chúng tôi đã thay mặt nhân dân ta mời các lãnh tụ các nước anh em và các vị ấy đã vui vẻ nhận lời mời và sẽ đến thăm nước ta.

*

* *

Trong lúc đi thăm, chúng tôi thấy rõ rằng nhân dân các nước anh em đều chán ghét chiến tranh, chán ghét chủ nghĩa phát xít độc ác, chán ghét chủ nghĩa thực dân. Chúng tôi trông thấy ai cũng kiên quyết giữ gìn hoà bình, kiên quyết bảo vệ thành quả của cách mạng, ai cũng ra sức góp phần

vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội. Vì thế, *mà về mặt kinh tế và văn hoá các nước anh em đều có những thành tích rất vĩ đại và vẻ vang*. Nói như thế, không phải là các nước anh em hoàn toàn không gặp khó khăn gì nữa. Nhưng đó là những khó khăn trong lúc trưởng thành, *những khó khăn tạm thời và cục bộ,* nhất định khắc phục được. Mà *thành tích là căn bản, vĩ đại, lâu dài.*

Chúng tôi cũng thấy rõ *sự giúp đỡ vô tư của Liên Xô đối với nhân dân các nước anh em.* Liên Xô đã cố gắng nhiều và hy sinh nhiều trong việc giúp đỡ các nước anh em giải phóng khỏi xiềng xích đế quốc và phong kiến, để trở thành những nước dân chủ tự do; để tự lực cánh sinh và xây dựng chủ nghĩa xã hội; để bảo vệ thành quả của cách mạng; để đánh lui bọn phản động trong nước và bọn đồng minh của chúng bên ngoài.

Các nước anh em rất cảm phục và nhiệt liệt hoan nghênh Trung Quốc về những thắng lợi trong công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa và trong việc áp dụng có sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin.

*

* *

Tình đồng tâm nhất trí và sự giúp đỡ vô tư của các nước anh em đối với nhân dân ta khiến cho chúng ta càng thêm hăng hái. *Chúng ta càng tin chắc trong việc tự lực cánh sinh để củng cố miền Bắc tiến dần lên chủ nghĩa xã hội, tin chắc về thắng lợi cuối cùng của ta trong cuộc đấu tranh lâu dài và gian khổ để thống nhất nước nhà.*

Sự đoàn kết chặt chẽ giữa nhân dân ta và 900 triệu nhân dân các nước anh em là một lực lượng vô cùng to lớn. Với lực lượng ấy, với sự đồng tình ủng hộ của nhân dân các nước yêu chuộng hoà bình trên thế giới, chúng ta nhất định khắc phục được mọi khó khăn, nhất định hoàn thành được nhiệm vụ vẻ vang của chúng ta là thống nhất nước nhà và tiến dần lên chủ nghĩa xã hội.

Cuộc đi thăm này càng làm cho chúng ta thấy rõ: *chủ nghĩa Mác- Lênin thật là vĩ đại, tinh thần quốc tế vô sản thật là cao quý; phe xã hội chủ nghĩa thật là hùng mạnh và không có lực lượng gì ngăn trở được chủ nghĩa xã hội ngày càng phát triển mạnh, phát triển mãi, phát triển khắp thế giới.*

Nói về kết quả cuộc đi thăm hữu nghị của chúng tôi, trong bức điện mừng Quốc khánh ta, các vị đại diện của Đảng và Chính phủ Liên Xô có viết:

"Cuộc đi thăm các nước châu Âu vừa qua của Chủ tịch HỒ CHÍ MINH đã làm tăng thêm uy tín của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà trên trường quốc tế, mở rộng và củng cố thêm những mối quan hệ quốc tế của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Quan hệ hữu nghị và gắn bó với nhau giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và các nước trong phe xã hội chủ nghĩa nhất định ngày càng được tăng cường. Mối quan hệ hữu nghị anh em, sự tương trợ và hợp tác trên cơ sở những nguyên tắc quốc tế vô sản của chủ nghĩa Lênin, giữa nhân dân Việt Nam, nhân dân Liên Xô, nhân dân Trung Quốc và các nước xã hội chủ nghĩa khác là một cống hiến quý giá vào sự nghiệp to lớn củng cố mặt trận hoà bình và chủ nghĩa xã hội".

Các vị đại diện của Đảng và Chính phủ Trung Quốc có viết:

"Những cống hiến của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà trong việc củng cố hơn nữa sự đoàn kết trong phe xã hội chủ nghĩa, nhất là cuộc đi thăm hữu nghị các nước xã hội chủ nghĩa của Chủ tịch HỒ CHÍ MINH gần đây và những thành quả mới của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà trong việc phát triển mối quan hệ hữu nghị với các nước láng giềng và các nước yêu chuộng hoà bình khác ở châu Á, nhất định sẽ có lợi cho việc giữ gìn hoà bình châu Á và thế giới".

Thưa các đại biểu,

Trên đây là tóm tắt kết quả tốt đẹp của cuộc đi thăm các nước anh em. Chúng ta cần phải tiếp tục phát huy kết quả ấy. Một lần nữa tôi xin chúc các đại biểu vui vẻ, mạnh khoẻ và chúc khoá họp thứ bảy của Quốc hội ta thành công.

Đọc ngày 10-9-1957.
Báo *Nhân dân*, số 1281,
ngày 11-9-1957.

LỜI CHÚC MỪNG TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI PHÓ TỔNG THỐNG ẤN ĐỘ

Thưa Phó Tổng thống,

Thưa các bạn,

Tôi rất vui mừng thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà hoan nghênh Phó Tổng thống Rađacrixnan, một vị lãnh tụ kính mến của nhân dân Ấn Độ anh em, một người bạn tốt của nhân dân Việt Nam và của hoà bình thế giới.

Tôi đề nghị chúng ta nâng cốc:

- Chúc sức khoẻ Phó Tổng thống,

- Chúc sức khoẻ Tổng thống Ragiăngđra Praxát và Thủ tướng Nêru,

- Chúc tình hữu nghị giữa nước Cộng hoà Ấn Độ và nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà ngày càng được thắt chặt và phát triển.

- Chúc nền hoà bình ở Á châu và trên thế giới được củng cố.

- Chúc tình hữu nghị giữa các nước Á - Phi ngày càng phát triển.

Đọc ngày 12-9-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1286,
ngày 16-9-1957.

BÀI NÓI CHUYỆN NHÂN DỊP VỀ THĂM KHU MỎ

Thưa các cụ, các vị và toàn thể đồng bào,

Hôm nay tôi rất vui sướng thấy có mặt ở đây các đại biểu của anh chị em công nhân, của đồng bào nông dân, của đồng bào đánh cá, đại biểu của bộ đội, của cán bộ các ngành, của đồng bào thành phố, của đồng bào thiểu số, có các chiến sĩ thi đua, có những đồng bào đã tham gia kháng chiến, có đại biểu các tôn giáo, các cụ phụ lão, các chị em phụ nữ, các cháu thanh niên và nhi đồng và các bạn Hoa kiều.

Đây là tỏ rằng đồng bào Hồng Quảng, các tầng lớp đoàn kết chặt chẽ, như thế là rất tốt. Tôi thay mặt Chính phủ và Trung ương Đảng gửi tới đồng bào lời chào thân ái. Đồng thời tôi gửi đồng bào có mặt ở đây chuyển tới đồng bào không có mặt ở đây lời chào của Trung ương Đảng, của Chính phủ và của tôi. Tôi thay mặt Chính phủ, Đảng và nhân dân ta cảm ơn các đồng chí chuyên gia các nước anh em đến giúp đỡ ta khôi phục và phát triển kinh tế, đó là tinh thần quốc tế cao cả mà chúng ta phải học.

Hôm nay vì thì giờ ít, tôi không thể nói chuyện được nhiều với đồng bào về kỷ niệm 40 năm Cách mạng Tháng Mười thành công của Liên Xô, vì Cách mạng Tháng Mười trong báo *Nhân dân* đã có bài, tôi chỉ nhắc cán bộ nghiên cứu giải thích cho đồng bào nghe. Ở đây tôi chỉ nói một điều là: Liên Xô cách mạng thành công đã 40 năm, Liên Xô hiện giờ

đây công nhân, nông dân, cán bộ, trí thức Liên Xô rất sung sướng. Nhưng trong 40 năm Liên Xô đã phải phấn đấu chịu cực khổ, nhịn ăn, nhịn mặc để xây dựng kinh tế suốt 18 năm, nhờ đó mới có đời sống sung sướng ngày nay.

Liên Xô trước chỉ có một mình cho nên mới phải phấn đấu gian khổ 18 năm. Nước ta ngày nay nhờ có Liên Xô và các nước anh em giúp đỡ cho nên không phải gian khổ đến 18 năm, nhưng ít nhất mình cũng phải tự lực cánh sinh phấn đấu gian khổ một nửa. Nước ta hoà bình đã ba năm, bây giờ ta chưa có thể ăn ngon mặc tốt như nhân dân Liên Xô được, cho nên muốn cải thiện sinh hoạt thì phải tăng gia sản xuất, thực hiện tiết kiệm như Liên Xô.

Một điều nữa tôi muốn nói, nhưng không nói được nhiều là việc đi thăm chín nước anh em. Thông cáo chính thức là đi thăm chín nước, nhưng thực ra là đi thăm 11 nước, bất kỳ chúng tôi đi đến đâu, nhân dân các nước anh em cũng đều tỏ ra rất nồng nàn với nhân dân Việt Nam.

Chúng tôi đi vòng quanh các nước anh em mất 55 ngày, đường dài 37.900 cây số mà đi đến đâu cũng gặp bà con bè bạn các nước anh em, thế mới biết gia đình xã hội chủ nghĩa chúng ta rất rộng lớn và rất mạnh. Đấy là nói về kỷ niệm 40 năm Cách mạng Tháng Mười và cuộc đi thăm các nước anh em.

*
* *

Bây giờ tôi muốn dành thì giờ nói thiết thực về các vấn đề của đồng bào ta ở đây.

Đồng bào ta ở đây có nhiều ưu điểm, trong thời kỳ kháng chiến đồng bào các giới ở Hồng Quảng cũng như cả nước đều tỏ ra rất trung thành với Tổ quốc, đó là một truyền thống rất vẻ vang mà chúng ta phải luôn luôn phát triển. Từ ngày hoà bình lập lại, đồng bào ta đã ra sức cần cù dốc sức vào việc khôi phục và phát triển kinh tế, đó cũng là một điều rất tốt mà chúng ta cần phát triển. Ngoài ra đồng bào công nhân cũng như nông dân và các tầng lớp khác đã rất cố gắng khắc phục khó khăn khôi phục đời sống, khôi phục và phát triển

kinh tế. Còn có những ưu điểm khác thì đồng bào cũng đã biết, tôi chỉ nói mấy điểm chính thế thôi.

Bây giờ đồng bào có sẵn sàng nghe khuyết điểm của mình không? Bởi vì có sửa chữa được khuyết điểm mới khắc phục được khó khăn, mới tiến bộ.

Nói đến Hồng Quảng chủ yếu là nói đến xí nghiệp, là mỏ than, là giai cấp công nhân, cho nên trước hết tôi nói với anh chị em công nhân.

Trước ngày giải phóng miền Bắc anh chị em công nhân ta là những người nô lệ, mình làm cực khổ nhưng bọn đế quốc và tư bản hưởng lợi, bây giờ công nhân làm chủ nước nhà, làm chủ xí nghiệp của mình, nhưng mà chưa chắc tất cả đã hiểu như thế.

Muốn làm người chủ xứng đáng, phải có tinh thần phụ trách tốt. Tôi xem báo thấy nói ngày 27, 28, 29-9 ở Cẩm Phả cũng như ở Hà Lầm sản xuất rất hăng, đó là tượng trưng mình làm chủ, nhưng không phải tất cả như thế, còn nhiều anh em vì chưa hiểu mình là chủ nên chưa biết tiếc của mình, không biết tôn trọng của Nhà nước tức là của mình. Tôi chỉ nêu một vài ví dụ: ngay số xe do công nhân các nước anh em hy sinh phấn đấu làm ra để cho chúng ta dùng. Đảng, Chính phủ và nhân dân ta hết sức coi trọng sự giúp đỡ của các nước anh em, nhưng giao cho các ông chủ, bà chủ quản lý các xe đó thì hỏng đến 80, 90%. Giá một chiếc xe là hơn 150 triệu đồng, công nhân các nước anh em dùng hơn 2 vạn cây số mới phải sửa lại mà đưa về mình có chiếc xe chỉ dùng được 1.500 đến 2.500 cây số là hỏng, 11 chiếc xe to hỏng 9; 45 chiếc xe vừa hỏng 36; 82 chiếc xe Tiệp thì hỏng 30. Các cô, các chú có đau lòng không? Còn các lãng phí khác như than vương vãi và đất đá lẫn nhiều, v.v..

Các cô, các chú muốn tiến lên chủ nghĩa xã hội phải khắc phục khuyết điểm, tức là phải tăng gia sản xuất, tiết kiệm, chống lãng phí, bảo vệ của công.

Về kỷ luật lao động thì lỏng lẻo, không có một nước nào mà 15% công nhân vắng mặt trong buổi làm, như thế trước hết là ảnh hưởng đến anh chị em công nhân, ảnh hưởng ngân

quỹ, ảnh hưởng tăng gia sản xuất, ảnh hưởng đến giá sinh hoạt, ảnh hưởng không tốt đến việc kiến thiết chủ nghĩa xã hội. Hay có người đương làm thì bỏ đi ngủ, thái độ như thế không phải là người chủ, cán bộ và công nhân ta phải biết đấu tranh chống thói xấu ấy.

Trong mấy tháng đầu năm nay có tới 450 người bị tai nạn lao động hoặc nặng hoặc nhẹ, tai nạn đó chẳng những hại đến anh em bị nạn mà còn ảnh hưởng đến sản xuất của xí nghiệp. Vì cách tổ chức bảo vệ lao động còn kém, đó là một khuyết điểm của công nhân, nhưng quan trọng nhất là khuyết điểm của cán bộ. Vì vậy anh chị em công nhân cần phải chống, mà cán bộ cũng phải khắc phục sửa chữa.

Có một số người hết sức tăng gia sản xuất, tiết kiệm, nhưng lại có một số kém thành ra mức sản xuất đổ đồng kém hơn thời nô lệ. Một người công nhân trong thời Pháp thuộc một năm sản xuất 128 tấn, giờ đây có nhiều anh chị em công nhân sản xuất rất hăng hái, nhưng đổ đồng một người sản xuất trong một năm chỉ được 120 tấn, có người sản xuất 150 tấn, nhưng vì có những người kém thành ra mức chung kém là như thế. Khuyết điểm ấy trước hết là ảnh hưởng đến đời sống anh em công nhân, cho nên công nhân, cán bộ phải đoàn kết chặt chẽ khắc phục khuyết điểm đó.

Anh em công nhân đã biết Quốc hội vừa rồi thông qua Luật công đoàn chưa? Cán bộ đã giải thích chưa? Đó là điều rất quan trọng. Quốc hội là đại biểu của nhân dân đã thừa nhận vai trò chủ nhân của giai cấp công nhân, đó là vai trò rất vẻ vang. Nhưng đồng thời muốn làm tròn bổn phận người chủ nhân thì người công nhân cũng phải luôn luôn làm tròn nhiệm vụ của mình. Đấy là ý nghĩa Luật công đoàn, anh chị em chưa được phổ biến, thế là khuyết điểm của cán bộ Đảng, công đoàn và đoàn thanh niên.

Tóm lại, công nhân là giai cấp lãnh đạo, các cô, các chú đã hiểu như thế và đồng bào cũng hiểu như thế, nhưng muốn lãnh đạo thì phải gương mẫu. Vì vậy cần phải khắc phục khuyết điểm, phát triển ưu điểm sẵn có, hoàn thành nhiệm

vụ Đảng và Chính phủ giao cho để xứng đáng là ông chủ, bà chủ, xứng đáng là vai trò của giai cấp công nhân Việt Nam, xứng đáng là một bộ phận trong gia đình xã hội chủ nghĩa.

Bây giờ nói đến đồng bào nông dân. Đồng bào nông dân rất cố gắng chống hạn, chống bão, gìn giữ đê điều, rửa chua, cạo mặn, v.v.. Nói tóm lại đồng bào nông dân cần cù, cho nên đã thu được ba vụ tốt. Nhưng mà đồng bào nông dân cũng có khuyết điểm là được ba mùa rồi thì chủ quan, coi nhẹ chăm bón lúa mùa, hoa màu kém hơn năm ngoái. Đồng bào nông dân ta cần hiểu rằng ruộng đất rất tốt, nhưng phải có sự chăm chỉ, cần cù thì mới đem lại hoa màu, thóc lúa, nghĩa là "muốn có ăn thì phải lăn vào ruộng".

Một điểm nữa, đồng bào nông dân có khuyết điểm là không bảo vệ rừng, không giữ rừng được tốt, làm rừng bừa bãi. Rừng là của Nhà nước. Nhà nước giao cho nông dân quản lý. Cố nhiên đồng bào nông dân có khuyết điểm, nhưng một phần cán bộ chưa tuyên truyền giải thích kỹ, đồng bào nông dân nếu biết rõ thì quyết tâm làm đúng. Chúng ta bảo vệ được rừng tốt, là bảo vệ quyền lợi cho đồng bào nông dân, nói chung là bảo vệ quyền lợi cho cả nước.

Đồng bào nông dân muốn làm ăn tốt hơn trước, phải có tổ chức, phải đoàn kết. Đồng bào nông dân có biết vì sao nông dân Liên Xô được sung sướng không? Vì nông dân Liên Xô tổ chức nông trường hàng vạn mẫu, họ làm chung hưởng chung. Nông dân Trung Quốc hay nông dân Triều Tiên chưa được như nông dân Liên Xô nhưng cũng hơn ta vì họ có tổ chức hợp tác xã. Bây giờ đồng bào ta chưa làm được như thế, nhưng muốn làm ăn tiến bộ thì phải tổ chức tổ đổi công cho tốt.

Qua báo cáo thì huyện Hoành Bồ đã tổ chức tổ đổi công khá, đấy là gương mẫu, các nơi khác cần học tập để làm cho tốt. Các cụ ta xưa có câu:

Một cây làm chẳng nên non,

Nhiều cây chụm lại thành hòn núi cao.

Đồng bào muốn làm hòn núi cao thì phải tổ chức tổ đổi công.

Ở đây còn có đồng bào đánh cá rất cần cù, rất khó nhọc, rất tiết kiệm, thế là tốt. Nhưng có một điều là cần phải cố gắng hơn nữa trong việc tổ chức đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau.

Còn đồng bào công thương cũng cố gắng, có ưu điểm, nhưng cũng có khuyết điểm. Khuyết điểm chính là chưa biết giúp đỡ nhân dân và chính quyền chống đầu cơ tích trữ và ổn định vật giá. Vì đầu cơ tích trữ chẳng những hại cho nhân dân mà trước hết cho bà con buôn bán thực thà.

Thuế là một nhiệm vụ mọi người góp phần vào để xây dựng nước nhà, bà con ai chẳng muốn có trường học, có nhà thương; muốn thế thì phải có tiền, phải có sự đóng góp của nhân dân. Nhưng cũng còn một số người chưa đóng sòng phẳng, những người đó không thể đánh lừa Chính phủ được mãi.

Nếu đồng bào công thương biết phát triển ưu điểm và khắc phục khuyết điểm của mình thì sẽ góp phần đóng góp khá quan trọng vào việc xây dựng đất nước và xây dựng kinh tế.

Còn bộ đội, đi ra các nước anh em chỗ nào cũng nói Việt Nam anh dũng, chỗ nào cũng nói Điện Biên Phủ, vì quân đội ta là quân đội nhân dân, con đẻ của nhân dân, bảo vệ nhân dân, đó là nhiệm vụ rất vẻ vang. Quân đội ta cũng có những khó khăn, những khó khăn bây giờ so với trong kháng chiến, so với Điện Biên Phủ chưa thấm vào đâu, vì vậy bộ đội ta đã có truyền thống vẻ vang về chịu đựng gian khổ, khắc phục khó khăn và nay phải phát huy truyền thống đó mà ra sức học tập tiến bộ, ra sức giúp đỡ nhân dân, đoàn kết nhân dân, làm tròn nhiệm vụ vẻ vang mà Đảng và Chính phủ đã giao cho quân đội ta.

Cán bộ Đảng, cán bộ chính quyền không phải làm quan cách mạng, ăn trên ngồi trốc. Cán bộ Đảng cũng như cán bộ chính quyền, ngay cả Bác là cán bộ cao nhất đều là đày tớ của nhân dân, phải hết lòng hết sức phục vụ nhân dân, phải cần, kiệm, liêm, chính. Muốn thế phải gần gũi nhân dân, khuyến khích nhân dân, lãnh đạo nhân dân.

Có một số cán bộ vì không hiểu mình là đày tớ của nhân

dân, chỉ muốn ở thành phố để được gần hàng phở, gần người yêu... Nếu như thế thì không làm được nhiệm vụ mình là đày tớ của nhân dân, phục vụ nhân dân. Nhân dịp kỷ niệm 40 năm Cách mạng Liên Xô, tôi nêu một ví dụ: Ở Liên Xô, cán bộ Đảng bảo đi đâu thì đi đấy, cả những vùng xa xôi hẻo lánh nhất, thế cho nên có những dân tộc thiểu số trước đây rất lạc hậu, nay tiến bộ rất nhanh. Không trách các cô, các chú ăn phở, gần người yêu, nhưng mà trước hết phải làm tròn nhiệm vụ phục vụ nhân dân.

Giờ nói đến các bà con Hoa kiều. Các bà con Hoa kiều ở đây làm mỏ cũng có, làm ruộng cũng có, buôn bán cũng có, đánh cá cũng có. Trước khi chúng ta được giải phóng, thì Trung Quốc cũng như Việt Nam đều bị đế quốc phong kiến thống trị, đế quốc, phong kiến nó chia rẽ Trung Quốc với Việt Nam làm cho Trung Quốc và Việt Nam ghét lẫn nhau, nó làm cho người Việt Nam, Hoa kiều ghét lẫn nhau. Bây giờ Trung Quốc đã được giải phóng, nửa nước Việt Nam cũng đã được giải phóng, Trung Quốc và Việt Nam cùng tiến lên chủ nghĩa xã hội. Vì vậy, Trung Quốc và Việt Nam không phải chỉ là hai nước láng giềng thôi, mà còn là hai nước anh em. Các cô, các chú đã thấy các đồng chí chuyên gia và công nhân Trung Quốc sang giúp Việt Nam rất nhiều. Vì vậy, bà con Hoa kiều phải đoàn kết với bà con Việt Nam cùng tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm để cùng phát triển kinh tế, cùng nhau hưởng hạnh phúc.

Thế là tôi vừa nói qua một số sai lầm của anh chị em cán bộ và đồng bào. Vì không có thì giờ nên không thể nói nhiều hơn nữa.

*

* *

Bây giờ tôi nói sang vấn đề tổ chức công đoàn, thanh niên và Đảng.

Công đoàn là tổ chức công nhân, phải đoàn kết công nhân, giáo dục công nhân, làm cho công nhân hiểu rằng lao động là vẻ vang, hiểu rõ giai cấp công nhân là giai cấp lãnh đạo, chủ nhân nước nhà. Vì vậy, công đoàn cần phải nhắc

nhở, giúp đỡ, khuyến khích anh chị em công nhân tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm và phải xem xét đến đời sống vật chất, đời sống văn hoá của anh chị em công nhân. Đó là nhiệm vụ của công đoàn, cho nên công đoàn là một trường học để thực hiện cải tiến dần dần lên chủ nghĩa xã hội.

Bây giờ thử hỏi công đoàn ta ở đây sinh hoạt có thường xuyên hay không, có thiết thực hay không, có vui vẻ hay không? Tôi chắc cán bộ công đoàn khó trả lời, vì một chứng cớ rõ ràng là Quốc hội đã thông qua Luật công đoàn mà anh chị em đoàn viên chưa biết, đấy là tỏ ra sinh hoạt của đoàn viên không thường xuyên, không hoạt bát, không vui vẻ.

Nói về đoàn thanh niên cũng gần như công đoàn. Vì vậy muốn làm tròn nhiệm vụ của công đoàn, của đoàn thanh niên thì cán bộ công đoàn và đoàn thanh niên phải đoàn kết chặt chẽ, phải gương mẫu trong việc học tập, trong sản xuất, tiết kiệm, trong kỷ luật lao động, luôn luôn gần gũi công nhân, gần gũi thanh niên.

Thanh niên có một điểm đáng khen, nhưng không phải được khen mà tự kiêu, tự đại. Ví dụ như vận động phong trào làm đúng giờ, vận động học nghề, vận động tiết kiệm, thanh niên đã làm được một phần trong ba vấn đề đó, nhưng mới là bước đầu, còn phải cố gắng tiếp tục hơn nữa.

Cán bộ công đoàn và thanh niên phải gần gũi, gương mẫu, nhưng mà cán bộ công đoàn và thanh niên trực tiếp tham gia sản xuất còn ít, chỉ ngồi viết chỉ thị, không trực tiếp sản xuất thì làm sao gần gũi được công nhân, làm sao biết được công nhân muốn gì, lo gì, nghĩ gì? Thế là quan liêu.

Hiện nay 75% nam nữ công nhân là đoàn viên công đoàn và cứ bốn thanh niên có một đoàn viên. Đó là một lực lượng rất tốt, rất mạnh, nếu tổ chức cho khéo, giáo dục cho khéo thì nhất định thực hiện được kế hoạch mà còn vượt mức. Nhưng tổ chức chưa khéo, chưa chặt chẽ, cán bộ còn quan liêu và vì có khuyết điểm cho nên lực lượng to lớn như thế mà nhiệm vụ chưa làm tròn.

Nói đến các cháu nhi đồng, thì bất cứ nước nào, nơi nào cũng rất ngoan, vì các cháu còn non trẻ, thật thà, ngay

thẳng, rất tốt, nhưng chính vì cái tốt của các cháu, cho nên "gần mực thì đen, gần đèn thì sáng". Nghe nói các cháu ở đây có nhiều cháu thường hay bắt chước cái xấu hơn là cái tốt, ra đường thì huênh hoang làm bậy, không nghe lời cha mẹ, không có kỷ luật phép tắc, như thế là không tốt, không xứng đáng là cháu Bác Hồ. Đó là khuyết điểm của các cháu một phần, có thể nói là một phần nhỏ, nhưng khuyết điểm ở các cô các chú, tất cả của người lớn, của xã hội là chính, nhất là của thanh niên, phụ nữ, bởi vì tổ chức của nhi đồng Đảng đã giao cho thanh niên, phụ nữ mà thanh niên, phụ nữ không làm tròn nhiệm vụ của mình, rồi đến khuyết điểm của thầy giáo, trường học và khuyết điểm của bố mẹ không biết làm gương mẫu giáo dục các cháu. Không biết rằng các cháu là người chủ tương lai của xã hội, bây giờ các cháu tốt thì sau này nó cũng tốt, bây giờ xấu thì sau này cũng xấu.

Muốn cho các cháu tốt thì phải giáo dục, tổ chức các cháu. Muốn làm được như thế thì thanh niên, phụ nữ, thầy giáo, gia đình phải liên lạc chặt chẽ với nhau, tìm cách giáo dục sửa chữa cho các cháu thì nhất định các cháu tốt. Đây là một điểm các cô, các chú cần phải chú ý.

Bây giờ tôi nói đến vấn đề Đảng. Đảng là tổ chức tiền phong của nhân dân lao động, mà trước hết là giai cấp công nhân. Đảng lãnh đạo nhân dân làm cách mạng đã thắng lợi. Đảng lãnh đạo nhân dân kháng chiến cũng thắng lợi. Bây giờ chúng ta đang làm nhiệm vụ khôi phục và phát triển kinh tế, củng cố miền Bắc tiến dần lên chủ nghĩa xã hội, tranh thủ miền Nam, đấu tranh giành thống nhất nước nhà. Đảng phải lãnh đạo nhân dân làm việc đó, như thế Đảng ta phải rất mạnh, phải phát triển không ngừng, nhưng phải nhiều về số lượng đồng thời phải có chất lượng tốt mới làm tròn được nhiệm vụ lãnh đạo.

Nhưng trong thực tế ở Hồng Gai hơn một vạn công nhân nam nữ mà chỉ có 78 đảng viên trực tiếp sản xuất, như thế là ít lắm và trong 78 người thì số đồng chí ở ngay địa phương này chỉ có 12 người. Hơn một vạn công nhân sao lại không có mấy trăm người đủ tư cách làm đảng viên. Vì sao có ít thế ? Có phải là việc vào Đảng khó khăn như việc đi lên thiên

đường, hay anh em quan niệm đảng viên là thần thánh không? Đấy là vì các cấp uỷ đảng, các cán bộ, đảng viên, các cơ quan chuyên trách của Đảng nhận không rõ nhiệm vụ, làm không tròn nhiệm vụ. Cố nhiên việc lựa chọn người vào Đảng phải rất thận trọng, không để bọn đầu cơ vào để làm quan ăn trên ngồi trốc, cho nên phải chọn lọc rất cẩn thận không được bừa bãi. Nhưng một mặt các cơ quan phụ trách của Đảng phải quan tâm ra sức gần gũi chọn lọc người xứng đáng vào Đảng, một mặt khác phải dựa vào quần chúng để biết được người tốt để mà phát triển Đảng. Cán bộ phải hết sức cố gắng, mà anh chị em công nhân, nông dân, bộ đội cũng phải giúp đỡ Đảng phát triển, vì Đảng mạnh tức là dân mạnh, dân mạnh thì Đảng mạnh, dân, Đảng mạnh thì chúng ta nhất định thắng lợi.

Hồng Quảng là nơi rừng vàng bể bạc rất là phong phú, Hồng Quảng có nhân dân rất là cần cù, có rất nhiều thuận lợi, nếu mà Đảng, chính quyền, công đoàn, thanh niên, mặt trận công tác tốt, nhân dân đoàn kết tốt thì Hồng Quảng nhất định có thể thành một địa phương kiểu mẫu và như thế thì đồng bào Hồng Quảng sẽ góp phần xứng đáng vào công cuộc củng cố miền Bắc, tiến dần lên chủ nghĩa xã hội, tranh thủ miền Nam, xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Nói ngày 4-10-1957.
Sách *Bác Hồ với công nhân và nhân dân các dân tộc Quảng Ninh*,
Ban nghiên cứu lịch sử Đảng
Quảng Ninh, 1977, tr.35-46.

LỜI CHÚC MỪNG TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI ĐOÀN ĐẠI BIỂU CHÍNH PHỦ BUNGARI

Thưa đồng chí Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng thân mến,

Thưa các đồng chí thân mến,

Nhân dân, Đảng và Chính phủ Việt Nam và riêng tôi rất sung sướng được đón tiếp các đồng chí, những người lãnh đạo nhân dân Bungari anh em.

Giữa cách mạng Việt Nam và cách mạng Bungari tình nghĩa khăng khít đã có từ lâu. Cách đây hơn ba mươi năm, những đồng chí cách mạng của hai nước đã cùng công tác trong Quốc tế Cộng sản. Hơn hai mươi năm trước đây, có một cuộc thảo luận quan trọng để quyết định đường lối tiến lên của cách mạng Việt Nam. Cuộc thảo luận ấy do đồng chí Đimitơrốp lãnh đạo và đã đưa đến kết quả thắng lợi cho cách mạng Việt Nam.

Vừa rồi, những ngày chúng tôi đến thăm nước Bungari anh em là những ngày rất sung sướng mà chúng tôi sẽ ghi nhớ mãi. Đảng, Chính phủ và nhân dân Bungari đón tiếp chúng tôi đã long trọng, lại thân mật như anh em ruột thịt. Công nhân và nông dân, từ các cụ già đến các cháu bé đối với chúng tôi, đối với nhân dân Việt Nam đều tỏ tình vô cùng thương yêu quý trọng.

Chúng ta có thể nói rằng: Giữa các nước trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa do Liên Xô và Trung Quốc đứng đầu, Bungari là một nước anh em kiểu mẫu:

Trước ngày giải phóng, Bungari là một nước nông nghiệp lạc hậu. Nhân dân Bungari anh dũng đã nổi lên đập tan xiềng xích phong kiến và tư bản. Dưới sự lãnh đạo khôn khéo của Đảng Cộng sản Bungari và sự giúp đỡ vô tư của Liên Xô, chỉ trong mười năm, Bungari đã thành một nước công nghiệp tiên tiến và đời sống vật chất và văn hoá của nhân dân Bungari không ngừng được nâng cao.

Trên trường chính trị quốc tế, nhân dân Bungari luôn luôn kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc thực dân, đòi giảm binh bị và cấm dùng vũ khí nguyên tử và khinh khí. Nhân dân Bungari luôn luôn đấu tranh cho hoà bình thế giới và ra sức ủng hộ các dân tộc phấn đấu để giành tự do độc lập.

Ở trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa, Bungari luôn luôn đấu tranh để củng cố thêm mãi tình đoàn kết giữa các nước anh em và luôn luôn ra sức giúp đỡ các nước anh em.

Đảng, Chính phủ và nhân dân Bungari luôn luôn nêu cao ngọn cờ vẻ vang của chủ nghĩa Mác - Lênin và truyền thống anh dũng do đồng chí Đimitơrốp để lại.

Tôi tiếc rằng các đồng chí ở Việt Nam ít ngày quá. Tuy vậy, chúng tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm của các đồng chí sẽ thắt chặt thêm tình hữu nghị và sự hợp tác giữa hai dân tộc chúng ta, sẽ củng cố thêm tình đoàn kết trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa của chúng ta và góp phần củng cố hoà bình thế giới.

Tôi đề nghị chúng ta nâng cốc:

- Chúc sức khoẻ đồng chí Chủ tịch Đamianốp,

- Chúc sức khoẻ đồng chí Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng,

- Chúc sức khoẻ các đồng chí trong Đoàn,

- Chúc tình anh em thân thiết giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Bungari,

- Chúc tình đoàn kết không gì lay chuyển được trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa do Liên Xô và Trung Quốc đứng

đầu.

Cuối cùng tôi nhờ các đồng chí chuyển lời chào thân ái của tôi cho bà con công nhân, nông dân, trí thức và các cháu thanh niên, nhi đồng Bungari.

Đọc ngày 8-10-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1309,
ngày 9-10-1957.

LIÊN XÔ VĨ ĐẠI

Viết xong tháng 10-1957.
Nxb Sự thật xuất bản
thành sách năm 1957.
Ký tên: TRẦN LỰC.

Theo cuốn sách do
Nxb. Sự thật xuất bản
năm 1957.

Thưa bà con,

Cùng với nhân dân Liên Xô anh em, lúc này tất cả bà con trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa và giai cấp lao động khắp thế giới đều vui vẻ sắm sửa ăn mừng ngày kỷ niệm thứ 40 của Cách mạng Tháng Mười vĩ đại. Đó là một cuộc kỷ niệm to lớn và vẻ vang xưa nay chưa từng có.

Nhân dịp này, chắc bà con ta muốn hiểu rõ hơn nữa tình hình của Liên Xô. Hiểu rõ thêm để tin tưởng thêm, để yêu quý thêm.

Để hiểu rõ thêm thì có một cách tốt nhất, là mời bà con cùng tôi đi thăm Liên Xô.

Xin bà con chớ ngại, cuộc đi thăm này không khó khăn tốn kém gì, vì nó là một cuộc đi thăm bằng tinh thần. Bà con ngồi nghe tôi kể chuyện và cứ tưởng tượng như mình đã đi đến nơi đó, đã gặp người kia, thấy việc nọ...

Xin bà con đặc biệt chú ý một điều là: Muốn thấy rõ cái gì hơn, cái gì kém, cái gì ít, cái gì nhiều, thì phải *so sánh*. Muốn so sánh thì không gì hơn là nêu *con số*. Vì vậy cho nên trong cuộc du lịch này, chúng ta sẽ gặp nhiều con số.

Xin mời bà con đi.

Đấy, trước mắt chúng ta là một dải đất đai rộng mênh mông, từ Âu sang Á, nó chiếm một phần sáu quả đất. Đó là Liên Xô. Liên Xô là một nước to nhất trên thế giới, có 22 triệu 40 vạn cây số vuông, to gấp ba nước Mỹ. (Cả nước Việt Nam ta có 32 vạn 8 nghìn cây số vuông). Chúng ta đang đứng ở đảo Rátmanốp là phía cực đông của Liên Xô, bây giờ là 5 giờ

sáng, nhưng lúc này ở hồ Baican là chính giữa Liên Xô thì vừa 12 giờ khuya, mà ở Mátxcơva là phía tây, thì đã 7 giờ tối.

Từ đông sang tây là như thế, còn từ nam đến bắc thì độ 4.000 cây số. Khi ở phía nam là mùa xuân, thì ở phía bắc chính là mùa đông giá rét.

Biên giới Liên Xô tiếp giáp với 12 biển, 3 đại dương và 12 nước. Những nước ấy là Na Uy, Ba Lan, Phần Lan, Tiệp Khắc, Hunggari, Rumani, Thổ Nhĩ Kỳ, Iran, Ápganixtan, Mông Cổ, Triều Tiên và Trung Quốc. Hình trạng đất nước Liên Xô, phía trái là vùng đồng bằng mênh mông; phía phải là những núi non trùng điệp. Cao nhất là vùng Pamia, có ngọn núi Xtalin cao 7.495 thước. Ở vùng này, ban đêm thì rét, nước đông thành đá, ban ngày thì nóng hổi như lò nung.

Ở Liên Xô từ vùng này sang vùng khác, khí hậu khác nhau rất nhiều. Thí dụ: mùa xuân đến vào khoảng tháng 2 ở phía nam là Tuốcmêni, xuống đến Mátxcơva khoảng tháng 5 và đến tháng 6 mới đến Bắc Xibêri; nghĩa là từ nam sang bắc mùa xuân khác nhau 5 tháng. Ở Bắc Xibêri tuyết phủ 9 tháng trong một năm và khi ở đó rét dưới 70 độ âm, thì ở Nam Giêoócgi khí trời ấm áp, hoa nở đầy vườn. Nóng hay là rét đều có tác dụng của nó. Nơi rét thì cây lâu lớn, nhưng chất gỗ cứng chắc. Nơi nóng thì lúa, bông, hoa quả chín nhanh. Xưa kia cực Bắc là một vùng băng tuyết mênh mông, không có người ở. Nhưng từ sau cách mạng thành công, thì có những thành phố mới xây dựng lên. Và nhờ khoa học mà người ta đã trồng được các thứ cây cối hoa quả xứ nóng.

Liên Xô là một nước rất giàu. Ở những vùng như Ucren, Cuban, Vônga, Tây Xibêri là những nơi có hàng chục triệu mẫu đất ruộng phì nhiêu, sản xuất đủ các thứ hoa mầu, khoai lúa. Ở Côcadơ, Tianchan và những vùng núi khác là những nơi tiện lợi cho nghề chăn nuôi và có rất nhiều thứ hầm mỏ, do đó công nghiệp rất phát triển. Như trên đã nói, Liên Xô tiếp giáp với nhiều biển và đại dương,

cho nên việc giao thông vận tải rất tiện lợi, rất giàu về cá, muối.

Một điều thú vị là do việc xây dựng nhiều xưởng to và đào nhiều kênh lớn, Liên Xô có những cái biển nhân tạo rất to, như biển Ximlianxcaia, biển Goócki, biển Cubisép, v.v..

Bây giờ chúng ta đi sang phía Nam Liên Xô. Những truông cát mênh mông đó là Caracum và Kixicum. Ở đây rất ít mưa và bà con có thể đặt trứng gà trên bãi cát thì nó khắc chín. Trước kia, đây là một vùng hoang vu, vì thiếu nước không trồng trọt gì được. Ngày nay Liên Xô đã đào nhiều kênh dẫn nước, kênh to nhất là kênh Caracum trước mắt chúng ta, kênh này dài gần 1.000 cây số. Có nước thì truông cát trở nên ruộng tốt, cho nên vùng này hiện nay sản xuất rất nhiều bông.

Liên Xô đất rộng, của nhiều, người đông, Liên Xô có 200 triệu nhân dân. Trong số đó có non trăm dân tộc khác nhau về nhiều mặt. Như dân tộc Nga có hơn 100 triệu người, trình độ văn hoá rất cao, còn ở Côcadơ có một dân tộc chỉ vẻn vẹn mấy trăm người ở trong một làng. Các dân tộc Liên Xô nói hàng trăm thứ tiếng khác nhau. Có những dân tộc khai hoá đã lâu đời, lại có độ 40 dân tộc thì sau cách mạng thành công mới có chữ viết. Nhưng bất kỳ số người đông hay là ít, trình độ thấp hay là cao, dưới chế độ xôviết tất cả các dân tộc đều đoàn kết thành một khối, đều bình đẳng bình quyền.

Một điều đáng chú ý là số người ở các thành thị tăng lên rất nhanh. Trước cách mạng, số người ở thành thị chiếm hơn 17% tổng số nhân dân. Năm 1956 số đó tăng đến hơn 43%. Thủ đô Mátxcơva có 5 triệu nhân dân, nếu kể cả ngoại ô thì hơn 8 triệu.

Một điều đáng chú ý nữa là: trong một nước to lớn như vậy, người nhiều như vậy, mà khắp cả nước không có một

người thất nghiệp, không có một người tư bản, không có một ai bị người bóc lột hoặc bóc lột người.

*

* *

Bà con ta đã biết qua núi sông, phong cảnh, khí hậu, nhân dân Liên Xô. Bây giờ chúng ta hãy xét xem tình hình kinh tế của Liên Xô, trước hết là *công nghiệp*.

Trước cách mạng, Nga là một nước người đông nhất, đất rộng nhất, nguyên liệu nhiều nhất, so với các nước Âu, Mỹ. Nhưng về mặt công nghiệp thì Nga lại lạc hậu, đứng vào bậc chót. Nga không sản xuất được máy móc, xe hơi, máy cày, v.v.. Về trang bị máy móc, Mỹ nhiều hơn Nga gấp 10 lần. Nhiều nhà máy và hầm mỏ ở Nga đều do bọn tư bản nước ngoài làm chủ.

Cách mạng Tháng Mười thành công, tình hình ấy thay đổi hẳn, từ một nước nông nghiệp lạc hậu, nay Liên Xô đã trở thành một nước công nghiệp tiền tiến vào hạng nhất ở châu Âu và hạng nhất hạng nhì trên thế giới.

Năm 1956 các nhà khoa học tính ra trong một tiếng đồng hồ Liên Xô sản xuất hơn:

4.000	tấn gang
5.500	tấn thép
48.000	tấn than
628.000	thước vải, v.v..

Kết quả đó, nhân dân Liên Xô đã phải đấu tranh gian khổ mấy chục năm trường mới giành được.

Trải qua bốn năm Thế giới chiến tranh lần thứ nhất, rồi năm năm nội chiến và quân đội 14 nước tấn công, tiếp đến

mấy năm bị các nước tư bản bao vây, kẻ địch bên trong và bên ngoài tìm mọi cách phá hoại, kinh tế của Liên Xô bị điêu tàn gần hết. Thiếu nguyên liệu, thiếu lương thực, thiếu máy móc, thiếu tiền vốn, cái gì cũng thiếu. Thật là khó khăn không thể tưởng tượng. Lúc bấy giờ Liên Xô lại là nước xã hội chủ nghĩa đầu tiên, cô độc một mình, chưa có nước anh em giúp đỡ.

Dưới sự lãnh đạo đúng đắn và kiên quyết của Đảng Cộng sản, nhân dân lao động Liên Xô đã cắn răng buộc bụng, nhịn ăn, nhịn mặc, vượt mọi khó khăn, góp sức góp tiền để khôi phục lại nền kinh tế. Ngoài việc nghĩa vụ lao động và thi đua yêu nước, mỗi tháng lĩnh lương, tất cả mọi người công nhân và viên chức đều góp ít nhiều vào quỹ "khôi phục kinh tế". Nông dân được chia ruộng đất, cũng hăng hái giúp tiền giúp sức vào việc xây dựng lại nước nhà. Nhờ vậy, đến năm 1926 tức là chín năm sau cách mạng, kinh tế đã khôi phục bằng mức trước chiến tranh. Song như thế vẫn chưa đủ. Để đứng vững, để làm kiểu mẫu cho vô sản thế giới, Liên Xô cần phải tiến hơn nữa về mặt kinh tế, để đuổi kịp rồi vượt qua các nước tư bản. Cách mạng thành công, Nhà nước tức là toàn thể nhân dân lao động đã làm chủ đất ruộng, nhà máy, vận tải, ngân hàng, mậu dịch, v.v.. Trên cơ sở tự lực cánh sinh, tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, Nhà nước và nhân dân đồng tâm hiệp lực, thì nhất định đủ lực lượng xây dựng và phát triển kinh tế.

Năm 1928 bắt đầu thực hiện *kế hoạch 5 năm lần thứ nhất*. Kế hoạch này đến năm 1932 thì xong. Nó nhằm trang bị cho công nghiệp và nông nghiệp những máy móc mới.

Ban đầu nhiều người không tin kế hoạch ấy có thể thành công, vì máy móc thiếu, kinh nghiệm thiếu, cán bộ thiếu. Nhưng với sự cố gắng không ngừng của nhân dân lao động, các xưởng làm máy kéo, xe hơi, hoá học; các xưởng đúc gang

đúc thép; các trạm điện, v.v. lần lượt được xây dựng ở nhiều nơi.

Phong trào thi đua tăng gia sản xuất và tiết kiệm đã góp phần to lớn cho công cuộc xây dựng này. Tiếp đến *kế hoạch 5 năm lần thứ hai* (1933 đến 1937) thì công cuộc xây dựng kỹ thuật cho toàn bộ kinh tế đã căn bản thành công. So với năm 1913, thì sản xuất về công nghiệp nặng đã tăng gấp 8 lần.

Cũng như kế hoạch thứ nhất, kế hoạch thứ hai đã thành công trước kỳ hạn; và *kế hoạch 5 năm thứ ba* bắt đầu từ năm 1938, nhằm mục đích theo kịp và vượt quá mức sản xuất của các nước tư bản.

Năm 1940, Liên Xô đã có hơn 9.000 xí nghiệp lớn và sản xuất 15 triệu tấn gang, 18 triệu rưỡi tấn thép, 31 triệu tấn dầu lửa, v.v.. Những nhà máy đồ sộ đã được xây dựng ở những vùng Uran, Côcadơ, Xibêri, v.v.. So với năm 1913, thì tổng số sản xuất công nghiệp nặng tăng 12 lần, máy móc tăng 50 lần. Về mặt sản xuất máy móc, Liên Xô đã vào hạng thứ nhất trên thế giới.

Kế hoạch thứ ba đang tiến hành rất thuận lợi, kinh tế đang phát triển vùn vụt, thì phát xít Đức bất thình lình tấn công Liên Xô.

Những vùng bị giặc phát xít chiếm đóng là những vùng giàu có, trước đây đã sản xuất 58% thép, 60% than, 68% gang.

Phát xít Đức đã đốt phá:

1.710	thành phố
70.000	làng mạc
31.850	nhà máy
82.000	trường học
6.000.000	nóc nhà
làm cho 25.000.000	người mất chỗ ở.

Liên Xô đã thiệt hại hơn 679.000 triệu rúp, và năm năm chiến tranh chống phát xít đã làm chậm trễ mất 10 năm cho sự phát triển kinh tế của nước nhà.

Bắt đầu chiến tranh, Liên Xô đã dời được 1.300 xí nghiệp lớn về hậu phương và xây thêm nhiều nhà máy mới; nhờ vậy mà cung cấp đầy đủ các thứ cho quân đội để đánh thắng giặc.

Sau Thế giới chiến tranh lần thứ hai mà Liên Xô đã bị hy sinh nhiều nhất, trong lúc các nước tư bản chưa hàn gắn xong vết thương do chiến tranh gây ra, thì chỉ trong 5, 6 năm, Liên Xô đã khôi phục lại tất cả nền kinh tế.

Trong *kế hoạch 5 năm thứ tư* (1946 đến 1950), 6.000 xí nghiệp lớn đã được xây dựng. So với trước chiến tranh, sản xuất than đã tăng 50%, mà sản xuất các loại khác thì tăng gấp 2, gấp 3.

So với năm 1940, thì sản xuất công nghiệp của *kế hoạch 5 năm thứ năm* (1951 đến 1955) đã tăng hơn gấp 3 lần. Riêng về sản xuất máy móc tăng gần 5 lần. Gang, thép, than, điện... thì Liên Xô đứng đầu tất cả các nước Âu châu.

Hiện nay, nhân dân lao động Liên Xô đang thi đua thực hiện *kế hoạch 7 năm* (1956 đến 1962).

Nếu lấy năm 1940 làm mức 100%, thì đến cuối kế hoạch thứ sáu, sản xuất công nghiệp của Liên Xô sẽ tăng đến 530%. Vài con số thú vị: năm 1947, thép của 3 nước Anh, Pháp, Tây Đức cộng lại thì nhiều gấp 2 Liên Xô. Năm 1956, thì Liên Xô sản xuất thép hơn 45 triệu tấn, mà 3 nước kia cộng lại là 54 triệu tấn, nghĩa là chỉ hơn Liên Xô non 9 triệu tấn, tức là 1/6. Năm 1960, Liên Xô sẽ sản xuất 429 triệu tấn than.

Hiện nay, Liên Xô sản xuất những kiểu rất mới về tàu thuỷ, xe hơi, đầu tàu, máy bay. Máy bay phản lực "T.U.104" chở được hơn 50 người, bay cao 12 cây số, bay nhanh 1.000

cây số một giờ. Mỹ và Anh đều chưa có thứ máy bay như thế này để chở khách.

Mỗi năm Liên Xô sản xuất hơn 30 vạn máy kéo và năm 1960 sẽ sản xuất 65 vạn camminhông cho các nông trường.

Về *công nghiệp nhẹ,* thì việc sản xuất các thứ cần dùng hằng ngày cho nhân dân, như đồ ăn, vải vóc, đồ dùng, so với năm 1913 thì năm 1937 đã tăng gấp 6 lần rưỡi. Trong những năm chiến tranh chống phát xít, sản xuất công nghiệp nhẹ bị giảm sút. Đến năm 1950 sản xuất đã khôi phục và vượt mức năm 1940. Vài thí dụ: riêng Nhà máy dệt Camisin ở Vônga mỗi ngày sản xuất 1 triệu thước vải và lụa. Các nhà máy đồ hộp ở Ama Ata mỗi ngày sản xuất 140.000 hộp thịt.

Năm 1956, Liên Xô đã sản xuất:

5.500	triệu thước vải
754	triệu thước lụa
268	triệu thước len
314	triệu đôi giày
4.350	nghìn tấn đường
2.360	nghìn tấn thịt
1.370	nghìn tấn bơ và bánh sữa,

v.v..

So với năm 1913, thì năm 1956 công nghiệp nhẹ tăng gấp hơn 11 lần. Hơn 1.500 nhà máy mới chuyên môn sản xuất hàng hoá cần dùng cho nhân dân. Trong kế hoạch 5 năm lần thứ sáu, công nghiệp nhẹ được thêm nhiều nhà máy hơn nữa.

Theo nghị quyết của Đại hội lần thứ XX của Đảng Cộng sản Liên Xô, năm 1960 sẽ sản xuất:

7.270	triệu thước vải
1.074	triệu thước lụa

363	triệu thước len
455	triệu đôi giày
6.530	nghìn tấn đường
3.950	nghìn tấn thịt
2.500	nghìn tấn bơ sữa.

Thế là so với năm 1956, công nghiệp nhẹ vào năm 1960 sẽ phát triển rất nhiều; do đó, nhân dân Liên Xô càng ngày ăn càng ngon, mặc càng đẹp hơn mãi.

Vì bà con ta đi du lịch, cho nên chúng ta cũng nên nói tóm tắt về việc *giao thông vận tải* của Liên Xô.

Liên Xô có: 120.700 cây số đường sắt. Nhiều đầu tàu chạy bằng điện, đã sạch sẽ, lại rẻ tiền. Trong kế hoạch thứ sáu sẽ bắc thêm 6.500 cây số đường ray. Vận tải bằng đường thuỷ rất phát triển ở các biển, các sông, các kênh đào.

206.900 cây số đường xe hơi chạy khắp trong nước.

Máy bay của Liên Xô đi lại khắp trong nước và trên thế giới. Nhân dân Liên Xô còn dùng máy bay vào những việc như gieo giống mạ, tìm luồng cá, bảo vệ rừng, cấp cứu người ốm, v.v..

So với năm 1913 thì năm 1956 việc giao thông vận tải tăng gấp hơn 10 lần.

*

* *

Trong các xí nghiệp Liên Xô, phần lớn công tác đều làm bằng máy. Số *nhà máy tự động* ngày càng nhiều. Ở các nhà máy tự động, việc sản xuất từ đầu đến cuối đều do máy làm, không cần đến sức người. Chỉ cần một số ít người để xem xét công việc. Thí dụ xưởng điện Niép (Dniepr) có chín hệ thống máy chạy bằng 650.000 kw điện và nhiều thứ máy móc khác, mà chỉ có sáu người thợ chuyên môn trông coi.

Một điều rất mới trong công nghiệp, là ba năm nay Liên

Xô đã dùng sức nguyên tử trong công cuộc sản xuất. Nhà máy nguyên tử đầu tiên trên thế giới ở gần Mátxcơva, sản xuất 5.000 kw. Trong 24 tiếng đồng hồ nó chỉ tốn 30 gam chất uranium. Nếu dùng than thì phải tốn 100 tấn. Trong kế hoạch thứ sáu xưởng nguyên tử sẽ tăng đến 420.000 kw nghĩa là tăng gấp 84 lần. Người ta dùng sức nguyên tử vào công nghiệp, nông nghiệp, chữa bệnh và những ngành kinh tế khác, cho đến máy đếm chai rượu, bia ...

Vài con số sau đây chứng tỏ mức sản xuất của Liên Xô phát triển nhanh chóng thế nào:

Sản lượng của cả năm 1920:

về điện, thì năm 1955 chỉ sản xuất trong: 24 giờ

về gang, ... : 36 -

về đường cát, ...: 168 -

về dầu lửa, ...: 192 -

về than đá, ... : 480 -

So sánh về mức phát triển sản xuất của Liên Xô với các nước tư bản và lấy năm 1929 làm mức 100%, thì chúng ta thấy năm 1955 bình quân các nước tư bản tăng 193% và Liên Xô tăng 2.049%.

Sở dĩ Liên Xô phát triển nhanh như vậy là nhờ *năng suất lao động* tăng rất cao, như năm 1955 tăng gấp tám lần năm 1913 và gấp ba lần năm 1940. Mà năng suất lao động tăng là nhờ kỷ luật lao động rất nghiêm, tổ chức lao động ngày càng tiến bộ, tinh thần lao động của mỗi người đều rất cao. Ai cũng đều hiểu sâu sắc rằng lao động là vẻ vang.

Oenxơ (Wells) là một văn sĩ người Anh nổi tiếng. Năm 1920, ông sang thăm Liên Xô, sau khi nghe Lênin nói về kế hoạch điện khí hoá, ông Oenxơ đã ngạc nhiên và nói: "Kế hoạch ấy là một ảo tưởng. Ai mà cả gan tưởng tượng ra một kế hoạch *gan liền* như vậy ở một nước rộng mênh mông và

đầy rừng núi, kỹ thuật đã thấp kém, đa số nhân dân lại mù chữ, công nghiệp và thương nghiệp thì tiêu điều...". Sự thật thì ngày nay Liên Xô đã hoàn thành mấy kế hoạch to hơn kế hoạch mà ông Oenxơ cho là ảo tưởng.

Nói tóm lại, cuối kế hoạch 5 năm thứ sáu, sản lượng công nghiệp của Liên Xô sẽ nhiều gấp năm so với sản lượng năm 1940.

Trong 40 năm, nhân dân Liên Xô đã phải *trải qua 18 năm phấn đấu gian khổ và chiến tranh,* chỉ có 22 năm có hoàn cảnh hoà bình để đưa cả lực lượng vào công cuộc xây dựng. Vì vậy Liên Xô hết sức chống chiến tranh, quyết tâm giữ gìn hoà bình thế giới. Liên Xô có sức người và sức của dồi dào để phát triển nhanh, phát triển mạnh và tiến lên chủ nghĩa cộng sản.

Liên Xô hùng mạnh như vậy, nhưng Liên Xô vẫn luôn luôn chủ trương chung sống hoà bình. Liên Xô đã tích cực ủng hộ phong trào giải phóng dân tộc trên khắp thế giới. Liên Xô sẵn sàng giúp đỡ các nước tiến chậm trong việc phát triển kinh tế, sẵn sàng mở rộng quan hệ kinh tế và văn hoá với các nước trên thế giới. Đặc biệt là Liên Xô rất thiết tha đòi cấm chỉ vũ khí nguyên tử và vũ khí khinh khí và tích cực đấu tranh để thực hiện việc tài giảm quân bị. Chính sách ngoại giao hoà bình của Liên Xô ngày càng được nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới hết lòng ủng hộ.

*

* *

Chúng ta đã xem qua công nghiệp của Liên Xô, trước khi đi thăm *nông nghiệp* Liên Xô, tôi xin nhắc lại một chuyện cũ. Năm 1908, trong một bản báo cáo, Bộ Nội vụ của vua Nga viết: "Năm nào cũng có một số rất đông nông dân bị nạn chết đói đe doạ".

Hồi đó hầu hết ruộng đất đều là của bọn địa chủ. 30.000

đại địa chủ chiếm hết hơn 70 triệu mẫu tây, mà 10 triệu gia đình nông dân cũng chỉ có độ chừng ấy ruộng đất, 65% nông dân là dân cày nghèo, sống một cách rất cực khổ.

Cách mạng Tháng Mười đã chia cho nông dân lao động hơn 150 triệu mẫu tây ruộng đất và trâu bò tịch thu của địa chủ phong kiến. Nông dân rất sung sướng được chia ruộng đất, nhưng cách cày cấy làm ăn vẫn cũ kỹ và riêng lẻ. Trong cả nước có hơn 25 triệu gia đình nông dân như vậy. Mà như vậy thì đời sống của nông dân khó cải thiện và nông nghiệp khó tiến bộ. Muốn cải thiện sinh hoạt và sản xuất tiến bộ thì cần phải tổ chức *hợp tác xã nông nghiệp (hay là nông trường tập thể)*.

Nhưng đối với hợp tác xã nông nghiệp, nông dân còn ngập ngừng, lo ngại, không tin, vì đó là một việc mới lạ. Bọn phản động lại tìm mọi cách phá hoại.

Đảng và Chính phủ vừa ra sức tuyên truyền giải thích, vừa ra sức tổ chức nông trường nhà nước để làm kiểu mẫu. Nhờ vậy mà đến năm 1929 hợp tác xã nông nghiệp đã được tổ chức khắp cả nước. Năm 1930 Đảng và Chính phủ phái về nông thôn 25.000 công nhân đắc lực để giúp các hợp tác xã. Năm 1937 thì 93% nông dân đều vào hợp tác xã và đã sản xuất 27.200 ngàn tấn lúa mì cho thị trường, tức là nhiều hơn trước cách mạng 65.000 tấn. Đó là một thắng lợi to. Thế là nông nghiệp cũng đã bắt đầu tiến dần theo công nghiệp và đời sống của nông dân được cải thiện rất nhiều. Nếu so với năm 1913, thì năm 1956 khoản thu nhập của nông dân tăng gấp 19 lần. Ở nông thôn không còn cảnh đói rách, dốt nát nữa.

Trong mấy năm chiến tranh chống phát xít Đức, lực lượng của hợp tác xã và của nông trường nhà nước càng biểu hiện một cách rõ rệt. Bọn phát xít Đức đã đốt phá:

98.000 hợp tác xã nông nghiệp

70.000 xã

1.876 nông trường nhà nước

2.890 trạm máy cày; chúng đã cướp đi hoặc giết làm thịt:

17 triệu con bò

7 triệu con ngựa

hàng chục triệu con dê và cừu,

hàng chục vạn người đã bị chúng bắn chết hoặc bắt đi.

Nếu hồi đó mà không có hợp tác xã và nông trường nhà nước, thì chắc rằng nông nghiệp đã phá sản, nhân dân và bộ đội đã bị đói. Lúc đó hầu hết đàn ông và trai tráng đều đi đánh giặc; ở hậu phương chỉ có người già, đàn bà, trẻ con. Thế mà nhờ cách tổ chức của hợp tác xã và nông trường nhà nước, nhờ lòng nồng nàn yêu nước của nông dân, cho nên sản xuất nông nghiệp vẫn giữ vững và bộ đội cùng nhân dân vẫn được cung cấp lương thực đầy đủ.

Hiện nay, Liên Xô có 87.500 hợp tác xã nông nghiệp với 397 triệu mẫu tây ruộng đất và 5.134 nông trường nhà nước với 89 triệu mẫu. Ngoài đất ruộng và của cải chung của hợp tác xã, mỗi gia đình nông dân có riêng một đám vườn, một con bò, vài con lợn, mươi con dê và một số gà vịt.

Các xã viên ai làm được nhiều *ngày công* thì được chia nhiều tiền và hiện vật. Một thí dụ:

Hợp tác xã "Rạng đông" có 1.200 gia đình, 9.000 mẫu tây ruộng đất. Họ trồng khoai, trồng bắp, trồng gai, nuôi bò, v.v.. Do sự cần cù cố gắng của các xã viên, năm 1956 mỗi mẫu đã sản xuất từ 160 tạ đến 300 tạ khoai. Họ đã bán cho Nhà nước 2.000.000 lít sữa. Tổng số thu nhập cả năm của hợp tác xã là 15 triệu rưỡi đồng rúp. Nhà anh Đusencô có 4 người lao động, cả năm làm được 1.450 ngày công. Cả nhà anh đã được chia 4.480 ký lúa mì.

14 tấn khoai.

140 ký rau xanh.

43.500 đồng rúp.

Hợp tác xã "Rạng đông" có một trường trung học đến cấp 3, có câu lạc bộ, nhà đọc sách, rạp chiếu bóng, nhà cho thuốc. Nhà nông dân nào cũng có máy thu thanh, có đèn điện, nước máy ... Một hợp tác xã nông nghiệp mà không khác gì một thành phố nhỏ.

Khoản thu nhập của nông dân hợp tác xã ngày càng tăng:

Năm 1940, tổng số thu là 20.700 triệu đồng rúp.

Năm 1955, tổng số thu là 75.600 triệu đồng rúp.

Nông trường nhà nước có:

257 vạn máy cày

63 vạn máy gặt

69 vạn xe camminhông và vô số máy móc khác.

370 vạn bò và ngựa

5 triệu con lợn

12 triệu con cừu, v.v..

Năm 1956 trung bình mỗi mẫu gặt được hơn 31 tạ lúa mì, hoặc 36 tạ bắp hạt.

Có nhiều nông trường mỗi năm đã nộp cho Chính phủ hơn 65.000 tấn lúa mì.

18% tổng số ruộng đất trong nước thuộc về nông trường nhà nước.

27% tổng số lúa mì, 15% tổng số thịt và 18% tổng số sữa là do nông trường nhà nước cung cấp.

Để giúp các hợp tác xã nông nghiệp, Liên Xô có 9.000 *trạm máy cày và máy gặt* gồm có: 1.389 nghìn chiếc máy cày, 338 nghìn máy gặt, mỗi trạm có hơn 15 người chuyên gia và 200 công nhân. Ở các hợp tác xã và nông trường, từ việc cày

ruộng, hái bông, cho đến việc vắt sữa bò phần nhiều đều làm bằng máy.

Năm 1919, Lênin nói: "Nếu một ngày kia chúng ta có thể cho họ 10 vạn chiếc máy cày tốt, với dầu mỡ, với người cầm máy ... thì tất cả trung nông sẽ nói: Chúng tôi tán thành cộng sản". Hiện nay lời ước ao của Lênin đã thực hiện gấp hơn 10 lần. Ở nông thôn, 99% việc cày bừa làm bằng máy; 94% việc gieo cấy và 83% việc thu hoạch đều làm bằng máy.

Cũng là nông thôn, nhưng trước kia người nông dân Nga quanh năm chân bùn tay lấm, hì hục với 7.800.000 cái bừa gỗ và 4.200.000 cái cày sắt. Khó nhọc suốt năm, đói lại vẫn đói. Ngày nay thì nông dân các hợp tác xã làm gì cũng làm bằng máy. Cách làm ăn cũ và mới khác nhau như trời với vực. Vì vậy cho nên mức sản xuất ngày nay đã tăng gấp ba ngày xưa. Các thứ máy cày, máy gặt đã tiết kiệm được sức lao động cho 22 triệu người làm công. Với sự phát triển nhanh chóng của công nghiệp, người ta đoán rằng trong ít năm nữa việc trồng trọt và chăn nuôi ở Liên Xô sẽ hoàn toàn làm bằng máy hết.

Nhờ có máy móc mà diện tích ruộng đất từ 118 triệu mẫu tây (năm 1913) đã tăng lên gần 186 triệu mẫu (năm 1956).

Chỉ trong ba năm gần đây, hưởng ứng lời kêu gọi của Đảng và Chính phủ, hơn 350.000 thanh niên đã vỡ thêm 35.500 ngàn mẫu đất hoang.

Nông trường nhà nước có nhiệm vụ rất quan trọng về việc cung cấp lương thực. Như năm 1956, nông trường nhà nước đã sản xuất 52.800 ngàn tấn lúa mì, trồng 24.000 ngàn mẫu tây ngô, mỗi mẫu thu hoạch bình quân được 200 tạ hạt. Chỉ riêng nông trường nhà nước Udơbêkixtan đã sản xuất hơn 2.800 ngàn tấn bông.

Tôi xin giới thiệu với bà con đây là đồng chí Tuaxuncunốp. Đồng chí là xã trưởng một hợp tác xã trồng

bông, liên tiếp trong mấy năm mỗi mẫu đã sản xuất 36 tạ rưỡi bông. Do thành tích ấy, đồng chí đã ba lần được thưởng Huân chương Anh hùng lao động.

Và đây là nữ đồng chí Ghêta. Năm 1935, người trồng củ cải đường giỏi nhất cả nước là nữ đồng chí Đensencô, cũng chỉ sản xuất được mỗi mẫu 500 tạ. Nay đồng chí Ghêta thu hoạch mỗi mẫu được 1.025 tạ.

Về *gia súc,* năm 1956 Liên Xô có:

70.400.000 con bò.

56.400.000 con lợn

129.800.000 con cừu, v.v..

Có thứ lợn mỗi năm đẻ được 30 con, sau một tuổi mỗi con nặng đến 200 ký. Có những giống bò mỗi năm vắt được hơn 5.200 lít sữa.

*

* *

Người lao động trí óc Liên Xô đã góp phần xứng đáng trong việc phát triển nông nghiệp. Hiện nay Liên Xô có 100 trường đại học và 782 trường trung học nông nghiệp, 1.100 nơi nghiên cứu nông nghiệp do 15.000 chuyên gia phụ trách. Năm kia hơn 2.500.000 người nông dân đã theo học các lớp chăn nuôi trồng trọt. Một thí dụ: chỉ việc nghiên cứu trồng bắp, người ta đã tập trung được 12.000 giống bắp khác nhau của 64 nước trên thế giới. Mỗi hợp tác xã nông nghiệp đều có phòng thí nghiệm. Nhờ học thuyết của Mítsurin, người ta đã gây ra được những giống bò nhiều sữa, giống củ cải nhiều đường, nhiều thứ cây ăn quả mới, những thứ cây xứ nóng có thể trồng được ở xứ lạnh, v.v..

Nông dân cố gắng rất nhiều, nông nghiệp tiến bộ rất nhiều. Đầu năm nay gần 110.000 người lao động chân tay và trí óc đã được thưởng Huân chương nông nghiệp, 462 người

được tặng danh hiệu Anh hùng lao động nông nghiệp.

Năm 1955, hơn 159 nghìn chuyên gia cao cấp và 254 nghìn chuyên gia trung cấp đã phục vụ nông nghiệp. Kế hoạch 5 năm thứ sáu, đào tạo thêm 125 nghìn kỹ sư canh nông, 112 nghìn chuyên gia máy móc và 87 nghìn chuyên gia chăn nuôi.

Đảng Cộng sản và Chính phủ Liên Xô dùng mọi cách để khuyến khích nông nghiệp. Trong ba năm vừa qua, Đảng và Chính phủ đã phái hơn 300.000 chuyên gia từ các thành thị về nông thôn. Trong kế hoạch 5 năm thứ sáu tiền vốn chi cho nông nghiệp nhiều gấp 14 lần trong kế hoạch 5 năm thứ nhất. Kết quả đầu tiên là tổng sản lượng nông nghiệp tăng 70% và sản lượng lúa mì là hơn 180 triệu tấn. Sản lượng chung càng tăng thêm thì đời sống riêng của nông dân cũng càng sung sướng. Năm 1955 mỗi người nông dân hợp tác xã được chia tiền và hiện vật nhiều gần gấp đôi năm 1950. Trong kế hoạch 5 năm thứ năm khoản thu nhập của nông dân đã tăng gấp rưỡi, trong kế hoạch 5 năm thứ sáu lại tăng 40% nữa.

*

* *

Chúng ta đã biết qua tình hình công nghiệp và nông nghiệp của Liên Xô, bây giờ bà con ta hãy xem tình hình văn hoá thế nào.

40 năm trước, ngày cách mạng mới thành công, bọn tư bản đều nhao nhao lên: "Ôi thôi rồi! Bọn cộng sản dốt nát sẽ tiêu diệt hết văn hoá!".

Sự thật đã chứng tỏ rằng, văn hoá chẳng những không bị tiêu diệt, mà lại phát triển hơn bao giờ hết, phát triển hơn nước nào hết.

Trước cách mạng, 3 phần 4 người Nga không biết đọc biết viết; nhiều dân tộc thiểu số không được học hành gì hết. Có

dân tộc không có chữ viết.

Một số rất ít người thường dân có thiên tài đặc biệt, mới trèo được lên cầu thang văn hoá, như các nhà văn hào Goócki, Sépsencô, v.v.. Còn hàng trăm triệu người công nông thì phải chịu dốt nát mù tối.

Cách mạng đã mở toang cửa văn hoá cho quần chúng lao động và cho tất cả các dân tộc. Bước đường văn hoá mới đầu rất chật vật, vì nhân dân đã bị dốt nát lâu đời, vì mê tín, vì thiếu cán bộ, vì địch phá ... Nhưng Đảng Cộng sản, Chính phủ và quần chúng lao động đã quyết tâm và đã vượt được những khó khăn đó.

Năm 1919 Lênin đã ký sắc lệnh như sau: "Để cho toàn dân có thể tham gia sinh hoạt chính trị của Nhà nước một cách sáng suốt, tất cả công dân từ tám đến 50 tuổi mà không biết đọc biết viết, thì đều phải học cho biết đọc biết viết tiếng mẹ đẻ của mình, hoặc tiếng Nga, tuỳ ý muốn của họ".

Từ đó hàng triệu đàn ông đàn bà bắt đầu học i tờ. Công nhân và nông dân ngày đi làm, tối về học đánh vần, học viết. Những câu họ học đầu tiên là: "Chúng ta không phải là nô lệ. Chúng ta không chịu làm nô lệ".

Năm 1923, những người trí thức yêu nước đã giúp anh chị em công nông tổ chức những hội "Xoá nạn mù chữ", do đồng chí Calinin lãnh đạo.

Vì chữ Nga khó học và vì nhiều dân tộc bắt đầu mới có chữ viết, cho nên đến năm 1940 mới căn bản thanh toán xong nạn mù chữ, nghĩa là 89% đàn ông đàn bà đã biết đọc biết viết.

Nhiều người trước đây mù chữ, mà nay trở thành những cán bộ phụ trách nổi tiếng. Vài thí dụ:

Bà Ranimôva là người xứ Bacu, năm 1920 bà còn mù chữ, đi làm công cũng mang vải che mặt. Ngày nay bà là một kỹ sư giỏi.

Bà Tairôva là người xứ Tátgiki. Ngày trước xứ này không có người đàn bà nào được đi học. Nay bà Tairôva là Bộ trưởng Bộ Xây dựng nhà cửa.

Ông Egôrốp là người xứ Iếccút, ở bắc cực Liên Xô, sau cách mạng ông mới bắt đầu học. Nay ông là một người khoa học nổi tiếng, đã phát minh và thực hiện những cách trồng trọt mới, rất có lợi cho nông nghiệp xứ Iếccút và những vùng giá rét.

Chúng ta nên nhớ rằng bọn quan lại của vua Nga ước lượng: muốn phổ biến giáo dục phổ thông khắp cả nước, ít nhất cũng phải 125 năm. Nhưng năm 1934, tức là 16 năm sau cách mạng, giáo dục phổ thông đã thực hiện ở khắp Liên Xô.

Trong những năm chiến tranh chống phát xít Đức, việc giáo dục bị đình đốn một phần. Giặc phát xít Đức đã đốt phá mất 82.000 trường học. Hoà bình trở lại, từ năm 1946 đến năm 1955, Liên Xô đã xây dựng thêm hơn 30 vạn trường học cho 30 triệu học sinh.

Trước cách mạng, ở vùng dân tộc thiểu số Tátgiki chỉ có 10 trường tiểu học với 369 học trò. Năm 1956 ở Tátgiki có 2.500 trường từ lớp 5 đến lớp 10, với 320.500 học trò. Ở các vùng dân tộc thiểu số khác đại khái đều như vậy.

Để so sánh cho thêm rõ, chúng ta nên nhắc lại rằng:

Năm 1915, cả nước có 752 nghìn học sinh.

Năm 1956, cả nước có 30.000 nghìn học sinh.

Hiện nay giáo dục phổ thông là 10 năm. Trong kế hoạch 5 năm thứ sáu, hơn 6.300.000 học sinh sẽ tốt nghiệp lớp 10. Ở các trường, lý luận đi đôi với thực hành; học trò có những giờ thực tập lao động về công nghiệp và nông nghiệp. Có khi thầy trò cùng đi đến nhà máy và nông trường để thực tập.

Ngoài ra còn có 6.637 trường bổ túc cho những thanh niên công nông vừa làm vừa học. Chương trình dạy đến lớp 10, hiện nay có 1.400.000 thanh niên theo học những lớp bổ

túc ấy.

Các nhà máy, các nông trường đều có lớp dạy cho công nhân và nông dân học thêm kỹ thuật. Kết quả là có nhiều công nhân và nông dân tiên tiến viết được báo, viết được sách để phổ biến kinh nghiệm sản xuất của họ. Có khi họ đi giảng dạy ở các trường kỹ thuật. Có người làm uỷ viên của hội nghị kỹ thuật ở các trường đại học.

Số *sách vở* nhiều hay là ít cũng chứng tỏ trình độ văn hoá của một dân tộc thấp hay là cao. Trong khoảng 400 năm, từ ngày một quyển sách in đầu tiên ra đời ở nước Nga đến ngày trước cách mạng, cả nước xuất bản tất cả là 550.000 pho sách.

Sau cách mạng, từ 1918 đến năm 1955 là *37 năm* Liên Xô đã xuất bản 1.268.000 pho sách, cộng tất cả hơn 1.800 triệu quyển.

Hiện nay mỗi năm Liên Xô xuất bản hơn 1.000 triệu quyển sách to và nhỏ bằng 122 thứ tiếng các dân tộc ở Liên Xô.

Những sách vở có giá trị ở nước ngoài cũng được dịch và in nhiều ở Liên Xô, như năm 1955 đã xuất bản 71.500.000 quyển.

Sách nhiều thì nhà đọc sách cũng phải nhiều. Liên Xô có 392.000 *thư viện* với 1.300 triệu quyển sách. To nhất là thư viện Lênin ở Mátxcơva, với 19 triệu quyển sách bằng 160 thứ tiếng, trong số đó 2.200.000 quyển là sách nước ngoài. Mỗi ngày, hơn 5.000 người đến xem sách ở thư viện Lênin.

Các câu lạc bộ, nhà máy, nông trường, cơ quan, trường học nào cũng có phòng sách. Chỉ tính ở nông thôn đã có hơn 119 nghìn thư viện với hơn 300 triệu quyển sách.

Cố nhiên, gia đình nào cũng có một tủ sách.

Báo chí cũng là một ngành quan trọng của văn hoá. *Trước cách mang cả nước* có:

1.055	tờ báo
24	thứ tiếng, ra
3.300.000	số 1 ngày.

Ngày nay có:

7.246	tờ báo
57	thứ tiếng, ra
48.000.000	số 1 ngày.

Báo *Pravđa* của Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô là tờ báo to nhất, mỗi ngày ra 5 triệu số. 16 tờ báo ở 16 thành phố lớn in lại những bài chính của báo *Pravđa.*

Về *Tạp chí,* Liên Xô có hơn 2.000 thứ, mỗi năm ra 360 triệu số.

Phát thanh là một cách rất rộng lớn để truyền bá văn hoá. Liên Xô có 20 triệu máy truyền thanh bằng 46 thứ tiếng các dân tộc của Liên Xô và 30 thứ tiếng nước ngoài, 75 đài phát thanh, hàng triệu máy nghe, hàng triệu máy truyền hình.

Liên Xô có hơn 60.000 rạp chiếu bóng. Tính đổ đồng thì mỗi người Liên Xô, từ cụ già hơn 100 tuổi đến em bé mới lọt lòng, mỗi năm mỗi người được xem chiếu bóng độ 13 lần.

Các thành phố đều có cung văn hoá và nhiều câu lạc bộ. Ở đó người ta có thể nghỉ ngơi, giải trí, thảo luận các vấn đề chính trị, khoa học, văn hoá, v.v.. Câu lạc bộ lại là nơi đào tạo ra những người nghệ sĩ bình dân về nghề múa hát. Năm 1956, Tổng công đoàn Liên Xô tổ chức một cuộc thi múa hát. Hơn 3 triệu người tham gia, trong đó 3.000 người giỏi nhất đã được chọn đi diễn ở Mátxcơva.

Số câu lạc bộ ngày càng tăng. Năm 1927 cả nước có 33.000 câu lạc bộ.

Năm 1956 cả nước có 126.400 câu lạc bộ.

Nói đến văn hoá tức là nói đến *tầng lớp trí thức.* Sau cách

mạng, một số trí thức đi theo phản động, một số trí thức thì hết lòng hết sức phục vụ cách mạng, phục vụ nhân dân. Như các vị đại khoa học Timiriadép, Mítsurin, v.v.. Nhưng số trí thức hồi đó quá ít ỏi. Năm 1913 trong toàn bộ công nghiệp của Nga chỉ có 7.880 kỹ sư và chuyên gia. Ít như vậy là vì chỉ có con em quý tộc và nhà giàu được vào học các trường kỹ thuật. Thí dụ, trong số học trò trường Cao đẳng nông nghiệp Pêtơrốtcaia có:

1	bá tước
2	hoàng thân
72	con nhà buôn to
92	con nhà tư bản
94	bà con các giáo chủ
170	quý tộc
196	con các võ quan
322	con em phú nông, địa chủ, v.v..

Sau cách mạng, thành phần học sinh của trường ấy thay đổi hẳn:

626	công nhân
652	nhân viên
826	nông dân...

Để đào tạo cán bộ cho công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội, Liên Xô mở rất nhiều trường học để giáo dục lớp trí thức mới, trí thức của công nông.

Dưới thời đại vua Nga, cả nước chỉ có 105 trường cao đẳng với 127.000 học sinh.

Ngày nay có 765 trường cao đẳng với 1.867.000 học sinh.

Một điều nữa đáng chú ý là trước kia rất ít phụ nữ được đi học, ngày nay thì số nữ học sinh chiếm 52% ở các trường; phụ nữ chiếm 70% trong nghề dạy học và 76% trong nghề

thầy thuốc.

Các trường đại học và trung học Liên Xô đào tạo ra chuyên gia nhiều hơn tất cả các trường Anh, Pháp, Ý và tất cả các nước tư bản Tây Âu cộng lại. Chỉ trong năm 1956 Liên Xô có hơn 760.000 chuyên gia tốt nghiệp ở các trường ra.

Trước Thế giới chiến tranh lần thứ hai, Liên Xô có độ 12 triệu trí thức, ngày nay số ấy tăng gần gấp đôi.

Các viện chuyên môn nghiên cứu ngày càng nhiều. Trước đây vài mươi năm chỉ có 1.263 viện. Hiện nay tăng đến 2.797 viện. Như Viện hàn lâm khoa học trước đây 22 năm chỉ có 1.000 người tham gia công tác, hiện nay có 12.000 người. Viện này có chi nhánh khắp cả nước. Và các nước Cộng hoà đều có Viện hàn lâm khoa học của mình.

Các Viện khoa học liên lạc rất mật thiết với việc sản xuất và giúp các xí nghiệp cải thiện cách sản xuất của họ.

Một trong những thành tích to lớn mới đây của khoa học Liên Xô là từ năm 1954 đã giải quyết được vấn đề dùng nguyên tử trong công nghiệp, nông nghiệp, y tế.

Việc Liên Xô thí nghiệm thành công việc thử tên lửa vượt đại dương có thể mang đầu đạn nguyên tử là một thắng lợi quan trọng của Liên Xô, một cống hiến quan trọng của khoa học Liên Xô cho lực lượng hoà bình thế giới.

Bà con chắc có người đã biết rõ rằng Liên Xô còn đang chuẩn bị bắn một vệ tinh nhân tạo cho xoay vòng quanh trái đất để tìm hiểu những điều bí ẩn của không trung.

Để kết thúc đoạn này, chúng ta nên nhắc lại lời so sánh của một tờ báo Mỹ. *Nữu Ước thời báo* (11-1954) viết:

"*Ở Mỹ,* bốn năm gần đây, việc đào tạo kỹ sư đã *kém sút* rất nhiều: năm 1950 có 50.000 học sinh kỹ sư tốt nghiệp, năm nay chỉ có 20.000.

"*Ở Liên* Xô, số kỹ sư ngày càng tăng. Năm 1928 có 11.000

người. Năm 1950 có 28.000 người. Năm 1953 có 40.000 người. Năm nay số học sinh kỹ sư tốt nghiệp *nhiều gấp 2 lần rưỡi của Mỹ*.

"Liên Xô ra sức đào tạo những người đại kỹ sư. Năm 1946 có 3.188 người. Năm 1953 có 8.530 người. Năm nay hơn 25.000 người.

"Ở Mỹ số người đại kỹ sư *giảm sút 56%:* năm 1950 có 9.096 người. Năm nay chỉ có 3.978 người".

*

* *

Chúng ta đã tóm tắt tình hình kinh tế và văn hoá của Liên Xô. Bây giờ mời bà con xem đời sống thực tế của nhân dân Liên Xô thế nào.

Bà con ta ai cũng nhận rằng ngày nay người Liên Xô sống một cách rất sung sướng. Điều đó rất đúng. Nhưng chúng ta nên nhớ rằng nhân dân Liên Xô đã phải kinh qua *18 năm đấu tranh vô cùng gian khổ,* thắt lưng buộc bụng, ra sức xây dựng, mới có kết quả tốt đẹp như ngày nay.

Năm 1930, tức là sau cách mạng 13 năm và giữa kế hoạch 5 năm thứ nhất, nạn thất nghiệp mới hết hẳn. Từ đó trở đi, chẳng những không có nạn thất nghiệp nữa, mà các xí nghiệp lại phải đi tìm công nhân. Càng ngày càng nhiều nhà máy mới xây dựng, Nhà nước phải mở trường học để dạy nghề cho công nhân và cung cấp công nhân cho các ngành. Các nhà máy đều có lớp dạy nghề và dạy chính trị. Có những nhà máy một nửa số công nhân theo các lớp học và 1 phần 5 công nhân vừa làm vừa học lớp đại học hoặc trung học. Từ 1946 đến 1955, hơn 68 triệu người vừa làm vừa học như thế và đã trở nên những người lành nghề.

Hiện nay, cả nước có 439 trường chuyên nghiệp.

Kinh tế càng phát triển thì số người lao động càng tăng

thêm. Năm 1913 cả nước Nga có non 13 triệu công nhân và viên chức. Năm 1956 số đó tăng đến 50 triệu.

Số người lao động tăng nhiều, nhưng vẫn chưa thoả mãn nhu cầu sức lao động của các xí nghiệp, vì vậy phải chế tạo nhiều máy móc để thế cho công người làm.

Thử hỏi người lao động Liên Xô được hưởng những quyền lợi gì?

Cách mạng đã đánh đổ địa chủ và tư bản, cách mạng đã giao cho giai cấp lao động quyền làm chủ nước nhà; đó là một. Cách mạng đã tiêu diệt chế độ người bóc lột người, đồng thời lập chế độ công làm ngang nhau thì tiền lương ngang nhau.

Chế độ *tiền lương* rất quan hệ đến sản xuất và mức sống của người lao động. Khi định tiền lương phải xuất phát từ nguyên tắc định thế nào cho người lao động thiết thực quan tâm đến kết quả việc làm của họ, làm cho họ cố gắng học tập để tiến bộ mãi về nghề nghiệp và sản xuất. Nói tóm lại, định tiền lương phải dựa vào số lượng và chất lượng của công tác. Thí dụ lương của công nhân nhà in có 8 bậc từ A đến H. Bậc A là người đang học nghề thì lương mỗi giờ 1 đồng. Bậc B là thợ mới, lương mỗi giờ 1đ20... Đến bậc H là thợ lành nghề, lương mỗi giờ 2đ80. Định tiền lương như thế, mọi người đều cố gắng tiến lên bậc khác. Đối với cá nhân người thợ, như thế có lợi; đối với sản xuất của xí nghiệp như thế cũng có lợi.

Những công nhân làm việc khó nhọc như đào than, thì ăn lương nhiều hơn những công nhân thường từ 15 đến 30%.

Ở các xí nghiệp phần nhiều công nhân đều làm *khoán*. Đối với những công việc không thể làm khoán, thì ngoài tiền lương chính, công nhân ngành ấy được tiền thưởng tăng năng suất và tiết kiệm nguyên vật liệu.

Khi sản xuất vượt mức kế hoạch, thì các kỹ sư, giám đốc,

chuyên môn và các nhân viên cũng được thưởng.

Ở Liên Xô, năng suất lao động tăng mãi, sản xuất tăng mãi, cho nên tiền lương cũng tăng mãi. Như từ năm 1950 đến 1955 tiền lương đã tăng 39%. Kế hoạch 5 năm thứ sáu lại định tăng 30% nữa và đặc biệt tăng cho những người lao động ăn lương thấp nhất.

Vì năng suất tăng nhiều, cho nên đã có thể thêm lương lại có thể bớt *giờ làm*. Từ đầu năm nay đã thực hiện ngày làm 7 giờ ở nhiều nhà máy. Như ở mỏ than Đônét, công nhân đào than ngày làm 6 giờ, các công nhân khác thì làm 7 giờ.

Để cho mọi người lao động đều có quyền đóng góp vào việc xây dựng nước nhà và bảo vệ xã hội, luật Liên Xô có quy định: người lao động chân tay và trí óc mỗi tháng làm được hơn 370 đồng rúp tiền lương thì đóng góp từ 1 rưỡi đến 13%, tuỳ tiền thu nhập nhiều hay là ít. Người nào phải nuôi ba người ăn thì khoản đóng góp ấy được giảm 30%. Công nhân nam từ 20 đến 50 tuổi, nữ từ 20 đến 45 tuổi, nếu không có con thì phải nộp 6%, có một con thì nộp 1%, có hai con thì nộp 0,5%. Nhà nước dùng khoản tiền này vào việc giúp những người đàn bà có thai, những người mẹ goá chồng, những nhà đông con.

Chúng ta biết rằng mức sống của nhân dân và *vật giá* ở thị trường quan hệ rất mật thiết. Vật giá được ổn định hoặc là giảm bớt thì tiền lương thực tế mới thật sự được tăng thêm, mức sống mới thực sự được nâng cao. Để ổn định vật giá, phải dùng mấy phương pháp: trước hết là tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Thứ hai là Nhà nước cần nắm tất cả các thứ hàng cần dùng cho nhân dân. Thứ ba là trong khi các thứ hàng chưa được dồi dào thì phải hạn chế một cách nghiêm khắc, thẳng tay trừng trị bọn đầu cơ tích trữ. Mặc dầu sản xuất rất dồi dào, Liên Xô cũng thi hành cách *hạn chế* đến cuối năm 1947 mới thôi.

Từ năm 1947 trở đi chẳng những đã bỏ cách hạn chế, mà lại liên tiếp giảm giá hàng và tăng tiền lương nhiều lần. Do đó mà đời sống của nhân dân được nâng cao mãi. Thí dụ: cũng với số tiền ấy mà:

Năm 1947 mua được		Năm 1956 mua được:	
Bánh mì	1 kg	Bánh mì	2 kg 850
Thịt	1 kg	Thịt	2 kg 800
Đường	1 kg	Đường	2 kg 300
Sữa	1 lít	Sữa	1 lít 4.

Giá hàng càng giảm, thì sức mua của nhân dân càng tăng và sự ăn tiêu của nhân dân càng thêm rộng rãi. So với năm 1940, thì năm 1956 bình quân mỗi người ăn dùng thêm:

Thịt	62%	Sữa	100%
Đường	87%	Giấy	83%
Cá	92%	Vải vóc	94%

Theo kế hoạch 5 năm thứ sáu ấn định thì đến năm 1960 các thứ ăn dùng hằng ngày của nhân dân so với năm 1950 sẽ tăng thêm:

Đường	75%
Thịt	85%
Sữa	200%
Trứng	200%, v.v..

Ngoài việc tăng tiền lương, bớt giờ làm, giảm giá hàng, người lao động Liên Xô còn được hưởng nhiều lợi ích khác. Nếu tính ra tiền thì những lợi ích ấy xấp xỉ 1 phần 3 tiền lương của gia đình. Thí dụ: khi đau ốm thì được đi nhà thương không phải mất tiền chữa và tiền thuốc men. Nhà đông con thì được phụ cấp. Công nhân và viên chức đàn ông đã 60 tuổi và đã làm việc quá 25 năm, đàn bà đã 55 tuổi và đã làm việc quá 20 năm, đều được lĩnh hưu bổng bằng 50 đến 100% lương trung bình. Những người già yếu mà không có

gia đình thì được Nhà nước nuôi. Liên Xô có 900 nhà dưỡng lão, nuôi hơn 120.000 cụ già, và 1.430 nhà nuôi trẻ con mồ côi.

Mỗi năm hơn 1.500 nghìn nhi đồng con cháu công nhân và cán bộ được đi nghỉ ở các trại hè; các em chỉ phải trả 1 phần 3 phí tổn.

Mỗi năm hàng triệu người lao động được đi nghỉ ở các bờ bể hoặc các khu rừng trong hai tuần trở lên. 20% số người đó không phải trả tiền. Những người khác thì trả 30% phí tổn, còn thì do Nhà nước và Công đoàn trả.

Ở những nơi phong cảnh rất đẹp, thí dụ như vùng Crimê trên bờ Bể Đen, Liên Xô có hơn 350 trung tâm và hơn 3.000 lâu đài làm chỗ nghỉ mát cho nhân dân lao động; một năm hơn 11 triệu người thay phiên nhau đến nghỉ.

Nhà ở cũng là một vấn đề rất quan trọng đối với đời sống nhân dân. Trước cách mạng, công nhân ở trong những túp lều chật hẹp, bẩn thỉu, đen tối, mà tiền thuê nhà lại chiếm mất 20 đến 25% tiền lương mỗi tháng. Năm 1913, hơn 2 phần 3 nhân dân Mátxcơva ở trong các túp lều hoặc ở dưới hầm. Ngay sau cách mạng thành công, hơn 50 vạn người lao động ở Mátxcơva dời vào những ngôi nhà tịch thu của bọn vua chúa và bọn tư bản. Từ đó Liên Xô bắt đầu xây dựng nhiều nhà ở to rộng. Nhưng trong mấy năm 1941 đến 1945 giặc phát xít Đức đốt phá mất hơn sáu triệu ngôi nhà, làm cho hơn 25 triệu người bơ vơ không có chỗ ở.

Hoà bình trở lại, Liên Xô ra sức giải quyết vấn đề nhà cửa một cách thắng lợi. Thí dụ: thành phố Xtalinglát bị phát xít Đức đốt phá trụi, nhưng chỉ trong vòng tám năm, chẳng những nhà ở, xưởng máy, đường sá, vườn hoa được xây dựng lại đẹp hơn trước và nhiều hơn trước chiến tranh, mà còn xây dựng thêm 116 trường tiểu học và trung học, năm trường đại học, 82 thư viện, v.v..

Trong 10 năm, Liên Xô đã xây dựng 250 triệu thước

vuông nhà ở trong thành phố và 4.500 nghìn ngôi nhà ở nông thôn. Một đại biểu Quốc hội Pháp đã nói: "Trong sáu năm, từ 1947 đến năm 1952, chỉ riêng Mátxcơva đã xây dựng nhà ở nhiều gấp 10 lần Pari và tỉnh Xen ở Pháp đã xây dựng".

Sẵn đây, mời bà con hãy vào thăm nhà đồng chí công nhân này. Nhà này có phòng ăn, phòng ngủ, phòng tắm, hai phòng cho trẻ con, có đèn điện, bếp điện, máy thu thanh. Dưới đất thì có rải thảm, trên tường có treo những bức thêu. Có tủ sách, tủ áo, tủ thuốc. Có giường lò xo rải vải trắng toát. Trên cửa sổ có những chậu hoa thơm tho và đủ màu sắc. Ngoài vườn có các thứ hoa quả, các thứ cây. Nhà ở của công nhân (và nông dân) đều rất sạch sẽ, mát mẻ, xinh đẹp, như nhà này.

Cách ăn ở như vậy cho nên sức khoẻ của nhân dân rất dồi dào. Tuy vậy, Đảng và Chính phủ vẫn rất chú ý việc vệ sinh và phòng bệnh. Trước cách mạng cả nước Nga chỉ có 28.000 bác sĩ. Ngày nay Liên Xô có hơn 334.000 bác sĩ, 70 trường thuốc, 250 viện nghiên cứu 1.290.000 giường ở các nhà thương công cộng. Một thí dụ: Trước kia xứ Udơbêkixtan cứ 31.000 người mới có 1 thầy thuốc, nay một thầy thuốc chăm nom cho 895 người.

Riêng xưởng xe hơi ở Mátxcơva có đến 15 giáo sư, 138 bác sĩ, 227 y sĩ và bà đỡ đẻ. Xưởng có một nhà thương to, 17 trạm cấp cứu, một tiệm cơm riêng cho những công nhân cần ăn chay...

Tất cả đàn bà có thai và trẻ con chưa đầy năm đều được thầy thuốc luôn luôn theo dõi sức khoẻ. Cả nước có hơn 18.000 nhà nuôi hơn 1.000 nghìn trẻ con. Các nhà máy và các nông trường đều có nhà giữ trẻ. Các trẻ em lên ba có thể vào vườn gửi trẻ, bố mẹ chỉ phải trả 1 phần 2 tiền phí tổn.

Tất cả những điều trên đây đưa đến kết quả là số người chết ngày càng giảm bớt. Trước cách mạng (1913) mỗi năm

cứ 1.000 người thì hơn 30 người chết. Năm 1956 cứ 1.000 người thì chỉ hơn 7 người chết. Cũng trong năm 1956, ở nước Anh cứ 1.000 người có hơn 11 người chết và ở Pháp thì 12 người chết. Xem đó chúng ta thấy rằng sống lâu hay chết non là tại chế độ kinh tế chứ không phải tại số phận.

Các nhà khoa học cho biết rằng:

Năm 1897 (tức là cách đây 60 năm), đời sống trung bình của người Nga là 32 tuổi.

Năm 1955, đời sống trung bình của người Liên Xô là 64 tuổi.

*

* *

Thưa bà con, chúng ta đã đến Mátxcơva rồi. Lâu đài nguy nga đằng kia là điện Cremli, trụ sở chính quyền tối cao của Liên Xô.

Trước khi đi xem Thủ đô cách mạng, xin bà con tạm nghỉ chân ở vườn hoa này, tôi sẽ trình bày cách tổ chức chính trị của Liên Xô cho bà con nghe. Tôi chỉ trình bày sơ lược thôi.

Mùa thu năm 1917, trong khi ngọn lửa Thế giới chiến tranh lần thứ nhất đang cháy tràn lan ở châu Âu, thì Cách mạng Tháng Mười, Cách mạng xã hội chủ nghĩa ở Nga bùng nổ, thắng lợi.

Chính phủ tư sản bị đánh đổ. Một Chính phủ công nông - đầu tiên trong lịch sử và đầu tiên trên thế giới - đã thành lập, do đồng chí Lênin cầm đầu. Việc đầu tiên Chính phủ ấy làm là:

- Tuyên bố hoà bình, không chiến tranh nữa.

- Tịch thu ruộng đất của địa chủ, chia ruộng đất cho nông dân lao động.

- Tất cả tài sản trong nước như nhà máy, ngân hàng,

hầm mỏ, xe lửa, v.v. đều thành của công, đều do giai cấp công nhân quản lý.

Thật là một cuộc biến đổi long trời lở đất. Quyền thống trị của phong kiến, tư bản, đế quốc trên thế giới bị đánh tan mất một mảng to và bị lung lay tận gốc. 200 triệu công nông và dân tộc thiểu số đã phá toang xiềng xích nô lệ và trở thành người chủ của nước nhà trên một phần sáu quả địa cầu, đồng thời họ kêu gọi nhân dân bị áp bức bóc lột trên thế giới làm theo họ.

Chủ nghĩa xã hội đã thắng lợi ở Nga.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, nhân dân lao động Nga đập tan bộ máy chính quyền cũ, lập nên bộ máy chính quyền mới.

Theo Hiến pháp mới, thì Liên bang các Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xô viết là một Nhà nước gồm có nhiều dân tộc của công nhân và nông dân.

Liên Xô là một nước vô sản chuyên chính, xây dựng trên nền tảng công nông liên minh.

Cơ quan chính quyền cao nhất của Liên Xô là Xôviết tối cao. Xôviết tối cao cũng như Quốc hội ta vậy.

Liên Xô hiện gồm có 15 nước Cộng hoà là:

- Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Liên bang Xôviết Nga
- Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xôviết Ucren
- Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xôviết Nga trắng
- Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xôviết Udơbêkixtan
- Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Cadakhi
- Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Ghêoócgi
- Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Adécbaigian
- Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Lituani
- Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Môndavi

- Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Kiếcghidi
- Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Tátgiki
- Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Ácmêni
- Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Tuốcmêni
- Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Éttôni
- Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết Léttôni.

Trong mỗi nước Cộng hòa đôi khi lại có những *Cộng hòa tự trị* của một dân tộc. Như trong Cộng hòa Nga có đến 14 Cộng hòa tự trị: Báchkiari, Buriatô Mông Cổ, Đavitxtan, v.v.. Ngoài Cộng hòa tự trị, ở Liên Xô lại có 10 *khu tự trị* (nhỏ hơn Cộng hòa tự trị) rải rác ở trong Cộng hòa Nga, Adécbaigian và Tátgiki.

Và 10 *huyện tự trị* (nhỏ hơn khu tự trị) ở phía bắc Cộng hòa Nga.

Tuy diện tích to nhỏ, số người nhiều ít, trình độ cao thấp khác nhau, các nước Cộng hòa, các dân tộc Liên Xô đều đoàn kết chặt chẽ như anh em ruột thịt, ra sức giúp đỡ lẫn nhau phát triển về mọi mặt; nhất là giúp các nước, các dân tộc nhỏ hơn để họ phát triển kịp các dân tộc lớn. Thí dụ:

Cộng hòa tự trị Iếccút ở về phía Đông - Bắc châu Á, là một vùng rừng cao sông thẳm, tuyết phủ bốn mùa. Nhân dân thưa thớt. Trước đây chỉ còn mấy nhóm thổ dân lơ thơ gần bị mất giống. Iếccút là chốn sơn cùng thủy tận, mà ngày xưa vua Nga dùng làm nơi đày chính trị phạm.

Từ ngày cách mạng thành công, Iếccút được các dân tộc anh em giúp đỡ, tổ chức thành một Cộng hòa tự trị. Nhiều xí nghiệp được mở mang, như xí nghiệp đào than, làm muối, đóng tàu, đào vàng, đào ngọc, v.v.. Nhân dân ngày thêm đông đúc, văn hóa ngày thêm phát triển. Người Iếccút chẳng những đã có chữ viết mới của họ, mà còn xây dựng hơn 600 trường học đủ các lớp và hàng nghìn tổ chức văn hoá toả ra các nơi. Cuối năm 1956 Iếccút mới mở một Cao đẳng học viện

với 1.200 học viên. Vài năm nữa họ sẽ là những giáo thụ, kỹ sư, bác sĩ, v.v.. Thế là Iếccút đã thành một nước Cộng hoà tự trị thịnh vượng về mọi mặt.

Xôviết tối cao của toàn Liên Xô bốn năm cử lại một lần. Xôviết tối cao gồm có hai viện:

Viện Xôviết liên bang, cứ 30 vạn cử tri thì có một đại biểu.

Viện Xôviết dân tộc thì mỗi một nước Cộng hoà có 25 đại biểu.

Mỗi Cộng hoà tự trị 11 đại biểu.

Mỗi khu tự trị có năm đại biểu.

Mỗi huyện tự trị có một đại biểu.

Hai Viện ấy số đại biểu ngang nhau và quyền hạn cũng ngang nhau. Mỗi năm Xôviết tối cao họp hai kỳ. Trong thời gian Xô viết tối cao không họp thì Chủ tịch đoàn được quyền giải quyết các vấn đề. Chủ tịch đoàn do Xôviết tối cao cử ra, gồm có một Chủ tịch và 15 Phó Chủ tịch. (Mỗi nước Cộng hoà có một Phó Chủ tịch). Chính phủ Liên Xô do Xôviết tối cao cử ra.

Hiện nay Xôviết tối cao Liên Xô có 1.347 đại biểu, trong số đó 348 là phụ nữ. Tất cả các đại biểu đều là những công nhân, nông dân, trí thức, quân nhân đã có công với sự nghiệp xây dựng xã hội chủ nghĩa và được nhân dân tin cậy. Một số khá đông đại biểu là anh hùng lao động và chiến sĩ thi đua.

*

* *

Mỗi nước Cộng hoà đều có Xô viết tối cao của mình. Số đại biểu thì tuỳ số nhân dân mỗi nước Cộng hoà mà định, như:

Cộng hoà Nga thì 15 vạn cử tri có 1 đại biểu

Cộng hoà Ucren 10 vạn cử tri có 1 đại biểu

Cộng hoà Kiếcghidi 5.000 cử tri có 1 đại biểu

Cộng hoà tự trị Nakhichevan

2000 cử tri có 1 đại biểu.

Từ Xôviết xã đến Xôviết tối cao toàn Liên Xô đều do nhân dân trực tiếp bỏ phiếu kín bầu ra.

Công dân - không phân biệt gái trai, nòi giống, giai cấp, tôn giáo- hễ đủ 18 tuổi thì có quyền bầu cử và có quyền ứng cử vào Xôviết địa phương.

Đủ 21 tuổi thì có quyền ứng cử vào Xôviết tối cao các nước Cộng hoà.

Đủ 23 tuổi thì có quyền ứng cử vào Xôviết tối cao toàn Liên Xô.

Đó là một cách tuyển cử thật thà dân chủ, trái hẳn với cách tuyển cử giả dân chủ của Mỹ.

Nhân dân Liên Xô ai cũng coi Quốc hội là Quốc hội của mình, Chính phủ là Chính phủ của mình, do đó mà ai cũng coi trọng quyền cử tri của mình. Trong các cuộc tuyển cử thường thường là tất cả cử tri tham gia bỏ phiếu.

Người công dân Liên Xô được hưởng tất cả các quyền tự do dân chủ, đồng thời phải thực hiện đầy đủ những nghĩa vụ của mình là:

Phải giữ gìn pháp luật của Nhà nước,

Phải thật thà lao động,

Phải giữ kỷ luật và thuần phong mỹ tục,

Phải tôn trọng và giữ gìn của công,

Phải bảo vệ Tổ quốc.

Chế độ xôviết làm cho nhân dân trực tiếp và thiết thực tham gia quản lý nước nhà. Từ Xôviết xã đến Xôviết tối cao toàn Liên Xô có những Uỷ ban chuyên môn lo từ việc lớn như

kế hoạch kinh tế Nhà nước, đến những việc nhỏ như vệ sinh ở các đường phố. Trong những Uỷ ban ấy ngoài các đại biểu Xôviết, có hàng chục triệu công nhân nam nữ hăng hái tham gia giúp việc.

Nhân dân Liên Xô lại có những lực lượng tổ chức vô cùng mạnh mẽ như:

Đoàn Thanh niên Cộng sản có 18 triệu rưỡi đoàn viên.

Hợp tác xã tiêu thụ của nông dân có 33 triệu hội viên.

Tổng công đoàn có 46 triệu người.

Tất cả những lực lượng to lớn ấy đều ở dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Liên Xô. Luôn luôn nêu cao ngọn cờ tất thắng của chủ nghĩa Mác-Lênin, luôn luôn đi đúng đường lối quần chúng. Đảng Cộng sản đã phát triển rất mạnh. Năm 1917 là năm cách mạng thành công, Đảng có 24 vạn đảng viên. Năm 1956 Đảng có hơn 720 vạn đảng viên.

Đảng đã lãnh đạo nhân dân vượt nhiều khó khăn, từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Song thắng lợi không làm cho Đảng choáng váng đầu óc, thất bại không làm cho Đảng nản chí sờn lòng. Ngày nay cũng như hôm qua, Đảng cứ mạnh dạn tiến bước, tiến bước một cách chắc chắn trên con đường Đảng đã định. Con đường đã định tức là chủ nghĩa cộng sản.

*

* *

Trước Thế giới chiến tranh lần thứ hai, cả thế giới chỉ có 17% đất đai, 9% nhân dân, 10% sản lượng công nghiệp thuộc về hệ thống xã hội chủ nghĩa. Ngày nay, 26% đất đai, 35% nhân dân, 33% sản lượng công nghiệp đã thuộc về các nước xã hội chủ nghĩa.

Năm 1917, trước ngày Cách mạng Tháng Mười, chỉ có non 25 vạn đảng viên cộng sản Nga; các nước khác trên thế

giới, chưa có đảng cộng sản. Ngày nay, trên thế giới có hơn 33 triệu đảng viên cộng sản. Đó là những sự biến đổi to lớn từ ngày Cách mạng Tháng Mười thắng lợi.

Suốt 40 năm lịch sử, gần 30 năm trong giai đoạn trước, Liên Xô đã một mình tay lái tay chèo. Trong thì lo xây dựng chủ nghĩa xã hội, ngoài thì phải chống lại chủ nghĩa đế quốc xâm lăng. Trong cuộc Thế giới chiến tranh lần thứ hai, Liên Xô đã hy sinh rất nhiều và đã cứu loài người khỏi ách dã man phát xít, đồng thời giúp giải phóng nhiều nước thoát khỏi xiềng xích tư bản.

Hoà bình trở lại, Liên Xô phần thì lo hàn gắn những vết thương chiến tranh để lại, (bà con nên nhớ rằng phát xít Đức đã đốt phá 1.710 thành phố, 7 vạn làng mạc, 31.850 trường học, 6 triệu ngôi nhà; chúng đã bắn giết ngót 17 triệu người) và lo khôi phục và phát triển kinh tế của mình; phần thì ra sức giúp đỡ các nước anh em xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Nhờ sự giúp đỡ vô tư của Liên Xô mà kinh tế của các nước trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa phát triển rất nhanh chóng. Vài thí dụ: Nếu lấy năm trước Thế giới chiến tranh lần thứ hai là mức 100%, thì năm 1956 mức sản xuất công nghiệp của mấy nước xã hội chủ nghĩa tăng tiến như sau:

Anbani	tăng 1.150%
Bungari	tăng 638%
Ba Lan	tăng 535%
Hunggari	tăng 380%
Rumani	tăng 330%
Tiệp	tăng 266%
Đức dân chủ	tăng 224%

Trong kế hoạch 5 năm lần thứ nhất của Trung Quốc, Liên Xô đã giúp xây dựng 156 xí nghiệp to và 21 công trường

to, trị giá là 5.600 triệu đồng rúp.

Đối với Việt Nam ta, sự giúp đỡ của Liên Xô thật là to lớn. Có thể nói tóm tắt như thế này:

Nhờ có Đảng Cộng sản Liên Xô dẫn đường chỉ lối, chúng ta mới có Đảng Cộng sản Đông Dương, rồi Đảng Lao động Việt Nam để lãnh đạo nhân dân ta làm cách mạng.

Nhờ Hồng quân anh dũng đánh tan quân phiệt Nhật, mà tạo điều kiện thuận lợi cho cuộc Cách mạng Tháng Tám của ta thành công.

Trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp và can thiệp Mỹ, nhờ sự ủng hộ của nhân dân Liên Xô và nhờ gương sáng oanh liệt của nhân dân Liên Xô đã khuyến khích, quân và dân ta đã khắc phục gian khổ, chiến đấu đến thắng lợi cuối cùng.

Từ ngày hoà bình trở lại, Liên Xô đã cùng với các nước anh em khác giúp ta tiền bạc, máy móc, nguyên liệu, chuyên gia để ta làm vốn tự lực cánh sinh, xây dựng kinh tế và phát triển văn hoá. Một điều rất quý giá nữa là kinh nghiệm Liên Xô đã bảo cho chúng ta biết cần phải ra sức tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, để nâng cao dần đời sống của nhân dân, do đó mà lãnh đạo nhân dân đấu tranh thống nhất nước nhà và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Ngoài các nước anh em trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa, Liên Xô còn ra sức giúp đỡ các nước bạn như Ai Cập, Xyri, Ấn Độ, v.v..

Nếu chúng ta biết rằng lực lượng đưa ra giúp các nước anh em và các nước bạn cũng xấp xỉ với lực lượng để xây dựng trong nước, thì chúng ta mới biết tinh thần quốc tế cao quý của Liên Xô thật là không bờ bến.

*

* *

40 năm qua là 40 năm thử thách gian nan, 40 năm đấu tranh anh dũng và thắng lợi vẻ vang của Liên Xô, của chủ nghĩa xã hội. Đồng thời là 40 năm thất bại chua cay của chủ nghĩa đế quốc.

Trong 40 năm qua, hơn 900 triệu nhân dân đã đoàn kết chặt chẽ thành một đại gia đình xã hội chủ nghĩa đứng đầu là Liên Xô. Gần 1.500 triệu người, tức là hơn một nửa nhân dân trên thế giới đã giành được tự do, độc lập và đang cùng nhau đấu tranh cho hoà bình.

Nói tóm lại, kết quả và ảnh hưởng của Cách mạng Tháng Mười trong 40 năm qua thật là vĩ đại.

Không có lực lượng gì ngăn trở được mặt trời mọc. Không có lực lượng gì ngăn trở được lịch sử loài người tiến lên. Cũng không có lực lượng gì ngăn trở được chủ nghĩa xã hội phát triển. Xem những tiến bộ của 40 năm qua, chúng ta có thể đoán biết những tiến bộ của những năm sắp đến. Chúng ta có thể đoán rằng trong 20, 30 hoặc 40 năm nữa, chủ nghĩa xã hội có thể thực hiện khắp thế giới.

Để kết thúc cuộc du lịch này, chúng ta cùng nhau hô to:

VÔ SẢN TOÀN THẾ GIỚI ĐOÀN KẾT LẠI!

NHÂN DÂN LIÊN XÔ VĨ ĐẠI MUÔN NĂM!

ĐẢNG CỘNG SẢN LIÊN XÔ MUÔN NĂM!

TINH THẦN CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI VĨ ĐẠI MUÔN NĂM!

CHỦ NGHĨA XÃ HỘI MUÔN NĂM!

Tháng 10 năm 1957

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Những sách thuộc loại "Liên Xô" (Union Soviétique) viết bằng Pháp văn do Nhà xuất bản ngoại văn Mátxcơva xuất bản năm 1957:

- *Liên Xô, Nhà nước của những người lao động* của A.Dénissov và A.Xodkovxki.

- *Văn hoá Xôviết* của M.Kim và những sách khác của các tác giả N. Mikhailov, N.Anissimov, E.Manévitch, F.Kochelev.

CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI VÀ SỰ NGHIỆP GIẢI PHÓNG CÁC DÂN TỘC PHƯƠNG ĐÔ[1)]

CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI ĐÃ CHIẾU RỌI ÁNH SÁNG MỚI VÀO LỊCH SỬ LOÀI NGƯỜI

Như ánh mặt trời rạng đông xua tan bóng tối, cuộc Cách mạng Tháng Mười đã chiếu rọi ánh sáng mới vào lịch sử loài người.

Cách đây 40 năm, giai cấp vô sản Nga do Đảng của Lênin lãnh đạo, liên minh vững chắc với nông dân lao động, đã lật đổ chính quyền của bọn tư bản và địa chủ. Nhà nước xôviết, Nhà nước của chuyên chính vô sản đem đến cho nhân dân nền dân chủ thật sự, đã tỏ rõ sức sống và lực lượng không gì phá nổi của mình.

Cách mạng Tháng Mười là thắng lợi của lực lượng cách mạng của quần chúng lao động, nó là một sự rung chuyển vô cùng mạnh mẽ và nó đã tạo điều kiện tỏ rõ sức sáng tạo của quần chúng lao động. Cách mạng Tháng Mười thắng lợi đã chứng minh tính chất đúng đắn của chủ nghĩa Mác - Lênin, nó đã mở đường đi đến những thắng lợi mới của giai cấp công nhân trong cuộc sống xã hội, trên cơ sở lòng trung thành sắt đá với những nguyên tắc của chủ nghĩa Mác - Lênin. Cách mạng Tháng Mười thành công nhờ sự sáng suốt và tinh thần anh dũng của Đảng của Lênin, Đảng của giai cấp vô sản, đã đánh dấu việc mở đầu một kỷ nguyên mới trong lịch sử loài người và một giai đoạn mới trên con đường lâu dài và vẻ vang mà Đảng cách mạng của giai cấp vô sản Nga đã đi qua.

Do kết quả của Cách mạng Tháng Mười, những nhiệm vụ lịch sử có một ý nghĩa quan trọng lớn lao đã được trao cho Đảng của Lênin, và Đảng đã hoàn thành vẻ vang những nhiệm vụ đó. Các dân tộc trước kia bị áp bức đã trở thành những người làm chủ vận mệnh của mình. Đế quốc Nga hoàng đã bị xoá bỏ, đế quốc đó trước kia vừa là nhà tù của các dân tộc lại vừa bị một nhóm tài phiệt thế giới nô dịch. Nhân dân không còn là một thứ đồ chơi, những cái máy bằng thịt, những hòn đạn bằng thịt của bọn đế quốc kèn cựa, xâu xé nhau. Quần chúng lao động đã phá tan cảnh đày đoạ của nước Nga tư sản. Trong nước Nga tư sản đó cũng như ở các nước khác, nhân dân lao động đã từng ở dưới ách tàn khốc của tư bản, địa chủ; quần chúng lao động là những người sáng tạo ra tất cả mọi của cải thì bị dìm trong đói khổ và ngu dốt, hai cái đó là số phận khốc hại và lâu đời của đại bộ phận loài người. Lần đầu tiên trong lịch sử loài người, nhân dân lao động đã bắt tay vào xây dựng xã hội xã hội chủ nghĩa không có bóc lột và áp bức dân tộc. Với sự lao động gương mẫu, giác ngộ cao và có hiệu suất ngày càng tốt đẹp, với lòng trung thành không bờ bến đối với sự nghiệp của mình, sự nghiệp của con cháu mình cũng như sự nghiệp của những anh em mình còn đang khổ sở dưới ách nô dịch, người Liên Xô đã biến cái mộng lâu đời ước ao hạnh phúc thành sự thật chói lọi, biểu hiện rõ rệt trên một phần sáu quả địa cầu.

Cách mạng Tháng Mười đã quốc hữu hoá nhà máy, hầm mỏ, các phương tiện lớn về giao thông và liên lạc. Cách mạng Tháng Mười đã đem lại ruộng đất cho nông dân. Trên cơ sở công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa và cải tạo xã hội chủ nghĩa đối với nông thôn, theo con đường Lênin vạch ra, Liên Xô đã phát triển kinh tế của mình với một đà tiến nhanh chóng phi thường, một nhịp điệu xưa nay chưa từng thấy. Nền kinh tế xã hội chủ nghĩa đã chứng tỏ tính ưu việt của nó so với nền kinh tế tư bản chủ nghĩa.

Quy luật cơ bản của kinh tế xã hội chủ nghĩa là thoả mãn những nhu cầu vật chất và văn hoá ngày càng cao của nhân dân lao động, trái ngược hẳn với nền kinh tế của chủ nghĩa

---

[1)] Nh©n dÞp kû niÖm lÇn thø 40 C¸ch m¹ng Th¸ng M-êi Nga, Chñ tÞch Hå ChÝ Minh ®· viÕt bµi nµy theo lêi ®Ò nghÞ cña Nhµ xuÊt b¶n ChÝnh trÞ quèc gia Li³n X«.

tư bản lũng đoạn, một nền kinh tế dựa vào sự bóc lột giai cấp công nhân ngày càng nặng nề, sự bần cùng hoá quần chúng lao động và sự cướp bóc các dân tộc bị nô dịch. Công nhân, nông dân và trí thức Liên Xô đã tiêu diệt được chế độ người bóc lột người và sự đối kháng giai cấp trên lãnh thổ Liên Xô rộng lớn, hiện nay đang không ngừng củng cố tình hữu ái anh em xã hội chủ nghĩa của mình, một mối tình hữu ái ngày càng đẹp đẽ và phồn vinh. Thành tích vẻ vang của nhân dân Liên Xô hiện đang dọn đường tiến lên ngày mai của xã hội: chủ nghĩa cộng sản.

Cách mạng Tháng Mười đã chứng tỏ có khả năng lật đổ nền chuyên chính của bọn bóc lột, xây dựng xã hội xã hội chủ nghĩa, một xã hội bảo đảm cho đất nước phát triển rực rỡ một cách nhanh chóng chưa từng thấy, đưa quần chúng lao động đến một cuộc sống xứng đáng, vẻ vang và ngày càng phồn vinh, làm cho người lao động có một Tổ quốc tự do, hạnh phúc và hùng cường, hướng tới những chân trời tươi sáng, mà trước kia không thể nghĩ tới. Đó là một tấm gương cổ vũ nhân dân lao động toàn thế giới, đặc biệt là đối với các dân tộc phương Đông là những dân tộc mà bọn đế quốc đã từng nô dịch và đang tiếp tục nô dịch. Bọn độc quyền đế quốc muốn kìm hãm các nước phương Đông trong tình trạng lạc hậu về kinh tế, kìm hãm quần chúng nhân dân trong vòng đói khổ và luôn luôn chà đạp lên tinh thần dân tộc của họ.

Cách mạng Tháng Mười đã mở ra thời đại của một chính sách ngoại giao mới, chính sách hoà bình và hữu nghị giữa các dân tộc. Ngày 26 tháng Mười [1], một ngày sau khi thiết lập chính quyền công nông, Đại hội Xôviết lần thứ hai đã thông qua một sắc lệnh về hoà bình, sắc lệnh đó là cơ sở chính sách đối ngoại của Nhà nước xô viết. Từ đó trở đi, Liên Xô không lúc nào ngừng tích cực đấu tranh cho hoà bình, chống bọn gây chiến. Chính sách đó xuất phát từ bản chất

[1] Ngµy 26-10-1917 lÞch Nga, tøc lµ ngµy 8-11-1917 c«ng lÞch.

của Nhà nước xã hội chủ nghĩa xôviết. Thực tế là những người lao động đều chán ghét những cuộc chiến tranh xâm lược, mà kết quả trước hết là tai hại cho đông đảo quần chúng nhân dân bị đau khổ, vì lợi ích của kẻ bóc lột mà bị tai hoạ. Chính vì thế nên chính quyền của những người lao động thành thật bảo vệ nền hoà bình mà toàn thể các dân tộc trên tất cả các nước đều tha thiết quan tâm đến.

Cách mạng Tháng Mười đã đánh đổ Nhà nước của bọn tư bản và bọn địa chủ trong một nước rộng lớn, đã đập tan được xiềng xích của đế quốc và do đó đã tước bỏ được quyền hành của các giai cấp bóc lột là những giai cấp lấy chiến tranh làm nguồn lợi. Liên Xô trước sau như một, luôn luôn chủ trương chung sống hoà bình giữa các quốc gia, không phân biệt chế độ chính trị và xã hội.

Những người cộng sản vững tin ở tính ưu việt của chế độ xã hội chủ nghĩa. Liên Xô chứng tỏ một cách hùng hồn tính ưu việt đó. Vì vậy cho nên Liên Xô không sợ thi đua hoà bình.

Đồng thời Liên Xô luôn luôn ủng hộ các dân tộc đấu tranh cho độc lập của họ, chống sự nô dịch và xâm lược của chủ nghĩa đế quốc. Chính sách hoà bình kiên quyết của Liên Xô là chỗ dựa cho tất cả các dân tộc chống lại những lực lượng chiến tranh. Chính sách đó có một ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với các dân tộc phương Đông, các dân tộc ở những nước mà bọn đế quốc vẫn xem là những miếng mồi dọn sẵn cho chúng và là những nguồn tư liệu cung cấp sức người và sức của để chúng tiến hành những cuộc chiến tranh ăn cướp.

Là thành trì của hoà bình, Liên Xô đồng thời là một lực lượng vô địch sẵn sàng đánh bật bất cứ cuộc xâm lược nào. Từ năm 1918 đến năm 1920, chính quyền xô viết, với sự ủng hộ tích cực của giai cấp vô sản quốc tế, đã đánh tan bọn phản cách mạng bên trong và đánh bạt những đội quân của 14 nước đế quốc can thiệp. Trong thời kỳ Chiến tranh thế giới thứ hai, Liên Xô đã tiêu diệt những lực lượng quân sự khổng lồ của bọn phát xít xâm lược, những lực lượng đã được chuẩn

bị kỹ càng với sự giúp đỡ của tất cả các nước đế quốc. Liên Xô đã cứu thế giới khỏi ách nô dịch của bọn Hítle dã man và đã giáng một đòn quyết định vào những lực lượng chủ yếu của bọn quân phiệt Nhật. Tất cả các dân tộc, nhất là các dân tộc phương Đông, đều biết ơn Liên Xô. Nhân dân các nước phương Đông lòng đầy phấn khởi, thấy rõ rằng bọn đế quốc đi nô dịch không phải là vô địch. Bọn phát xít xâm lược đã bị đập tan, mặc dù chúng có vũ khí hiện đại và đã bắt đầu chuẩn bị cuộc xâm lược đầy tội ác ngay từ trước Chiến tranh thế giới thứ hai rất lâu.

Cách mạng Tháng Mười và việc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô đã làm tăng lên rất nhiều lực lượng cách mạng của giai cấp công nhân trong các nước tư bản. Nhân dân lao động ở nhiều nước châu Âu và châu Á đã noi theo tấm gương của giai cấp vô sản cách mạng Nga.

Trong một thời gian lịch sử ngắn, chủ nghĩa xã hội đã trở thành một hệ thống thế giới, hiện nay bao gồm 12 nước với số dân hơn 900 triệu người.

Cách mạng Tháng Mười đã chặt đứt xiềng xích của chủ nghĩa đế quốc, phá tan cơ sở của nó và giáng cho nó một đòn chí mạng. Cách mạng Tháng Mười như tiếng sét đã đánh thức nhân dân châu Á tỉnh giấc mê hàng thế kỷ nay. Cách mạng Tháng Mười đã mở ra trước mắt họ thời đại cách mạng chống đế quốc, thời đại giải phóng dân tộc.

Liên Xô là thành trì vững mạnh nhất của tiến bộ, dân chủ và hoà bình. Liên Xô bền bỉ đấu tranh để trừ bỏ nguy cơ sử dụng vũ khí nguyên tử và vũ khí khinh khí đang đe doạ các dân tộc. Liên Xô đã nhiều lần yêu cầu các nước phải chấp nhận hệ thống an ninh tập thể nhằm bảo đảm giữ vững hoà bình ở châu Âu và châu Á. Liên Xô luôn luôn giữ vững năm nguyên tắc chung sống hoà bình và cố gắng làm cho năm nguyên tắc đó trở thành cơ sở của quan hệ quốc tế giữa các nước trên thế giới.

Trái ngược với chính sách hoà bình của Nhà nước xã hội chủ nghĩa, bè lũ đế quốc xâm lược hiếu chiến, trước tiên là đế quốc Mỹ, đang muốn làm cho tình hình quốc tế ngày thêm căng thẳng. Bọn chúng từ chối việc giảm quân bị, việc cấm

thử vũ khí nguyên tử và khinh khí, những thứ vũ khí hiện đang là một mối đe doạ ghê gớm đối với loài người. Bọn chúng nuôi hy vọng điên rồ định hãm toàn thế giới dưới sự uy hiếp của các căn cứ quân sự của chúng. Chúng lập những khối xâm lược như một dây xích để hòng một lần nữa trói chặt và nô dịch các dân tộc tự do và độc lập. Chúng tìm mọi cách hăm doạ các dân tộc phương Đông và lập lại ách nô lệ thực dân ở những nước đã bước lên con đường độc lập. Đó là thực chất của cuộc chiến tranh ở Ai Cập mà bọn xâm lược ở Luân Đôn và Pari đã gây ra với sự giúp đỡ thực tế của đế quốc Mỹ. Trong khi khuyến khích những mưu mô xâm lược của bọn kia, đế quốc Mỹ lại tìm mọi cách quàng ách thống trị vào cổ nhân dân các nước Cận Đông, Đông- Nam Á và vùng Thái Bình Dương, biến đất đai của các nước đó thành những căn cứ xâm lược mới của chúng và đẩy ra ngoài các nước đó những "bạn đồng minh" và bọn tranh ăn với chúng là Anh, Pháp, Hà Lan, v.v..

Bọn đế quốc cố gieo rắc sự chia rẽ trong đại gia đình các nước xã hội chủ nghĩa. Đó là thực chất cuộc xâm lược của chúng vào nước Cộng hoà Nhân dân Hunggari, chống lại những thành quả lịch sử của nhân dân Hunggari đã thoát khỏi ách phát xít nhờ có tinh thần anh dũng của nhân dân Liên Xô trong Chiến tranh thế giới thứ hai và nhờ cuộc đấu tranh cách mạng của nhân dân Hunggari. Nhưng những việc xảy ra đã chứng minh nhận định của Đại hội Đảng Cộng sản Liên Xô lần thứ XX: "Phe xã hội chủ nghĩa hùng cường yêu chuộng hoà bình, nhờ đó các lực lượng yêu chuộng hoà bình không những có các phương tiện tinh thần mà còn có cả các phương tiện vật chất để ngăn cản xâm lược"[1*]. Nhờ đó và nhờ có một "khu vực hoà bình rộng lớn", phong trào hoà bình của quần chúng nhân dân đông đảo và sự trưởng thành của phong trào công nhân trong các nước tư bản, mà ngày nay đã có "những lực lượng xã hội và chính trị hùng cường có đủ phương tiện để ngăn bọn đế quốc gây ra chiến tranh và nếu chúng cứ liều lĩnh gây chiến tranh, thì giáng lại cho chúng những đòn trí mạng, đập tan những kế hoạch phiêu lưu của

---

[1*], 2*. *NghÞ quyÕt cña §¹i héi §¶ng Céng s¶n Li¹n X« lÇn thø XX*, Nhµ xuÊt b¶n ChÝnh trÞ quèc gia Li¹n X«, 1956, b¶n tiÕng Nga, tr.9.

chúng"[2*].

Ở Ai Cập, bọn xâm lược đã thất bại một cách nhục nhã. Âm mưu phá hoại nước Cộng hoà Nhân dân Hunggari cũng thất bại. Ai cũng thấy lực lượng mạnh mẽ, tinh thần cảnh giác và ý chí kiên quyết của Liên Xô đã đánh bại âm mưu của bọn gây chiến và xâm lược, đồng thời cũng là thắng lợi của sự nghiệp hoà bình và độc lập của các dân tộc. Liên Xô không lùi bước trước những tập đoàn đế quốc điên rồ muốn làm cho nhân dân hoang mang để chúng dễ thực hiện những âm mưu thâm độc của chúng. Trước sau như một, Liên Xô kiên quyết bảo vệ tự do và lao động hoà bình của nhân dân các nước, nền an ninh của tất cả các dân tộc lớn cũng như nhỏ. Liên Xô luôn luôn trung thành với tình đoàn kết quốc tế, thông cảm đồng tình với cuộc đấu tranh giải phóng của các dân tộc bị áp bức. Các nước phương Đông, dù thuộc chế độ nhà nước và xã hội nào, đều biết ơn Liên Xô một cách sâu sắc về chính sách yêu chuộng hoà bình và chủ nghĩa quốc tế vô sản của Liên Xô. Những chính sách đó làm cho các dân tộc phương Đông ngày càng tin tưởng hướng theo tư tưởng xã hội chủ nghĩa vĩ đại.

CHÍNH QUYỀN DO CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI SINH RA ĐÃ NÊU GƯƠNG TỰ DO CHÂN CHÍNH VÀ HỮU NGHỊ GIỮA CÁC DÂN TỘC

Đồng chí Mao Trạch Đông nói: "Tiếng súng của Cách mạng Tháng Mười đã đưa đến cho chúng ta chủ nghĩa Mác - Lênin. Cách mạng Tháng Mười đã giúp cho toàn thế giới và những phần tử tiên tiến ở Trung Quốc dùng thế giới quan của giai cấp vô sản để xem xét vận mệnh nước nhà và kiểm điểm lại những vấn đề của mình. Câu kết luận là: Đi theo con đường của người Nga"[1*].

[1*] Mao Tr¹ch §«ng: *Bµn vÒ nh©n d©n d©n chñ chuy¶n chÝnh.*

Ngay từ năm 1913,) cũng đã từng nói "Ở châu Á chỗ nào cũng có phong trào dân chủ mạnh mẽ đang vươn lên, lan rộng ra và được củng cố. Giai cấp tư sản ở đó *hãy còn* đi với nhân dân để chống bọn phản động. *Hàng trăm* triệu người đang vươn lên trong cuộc sống, trong ánh sáng và tự do... Toàn bộ châu Á trẻ trung, tức là hàng trăm triệu quần chúng lao động ở châu Á, có bạn đồng minh vững chắc là giai cấp vô sản tất cả các nước văn minh. Không có một lực lượng nào trên thế giới lại có thể ngăn chặn thắng lợi của giai cấp vô sản sẽ giải phóng cả các dân tộc châu Âu và cả các dân tộc châu Á"[1*].

Năm 1919, trong Đại hội những người cộng sản phương Đông, Lênin đã nói: "Trước mắt các bạn đang có một nhiệm vụ mà trước kia những người cộng sản toàn thế giới không có: dựa vào lý luận và thực tiễn chung của chủ nghĩa cộng sản, áp dụng vào những điều kiện đặc biệt, không có ở các nước châu Âu, các bạn phải biết vận dụng lý luận và thực tiễn ấy vào điều kiện, khi nông dân là quần chúng cơ bản, khi cần phải giải quyết nhiệm vụ đấu tranh không phải chống tư bản, mà chống những tàn tích của thời trung cổ"[2*].

Đánh một đòn mạnh vào kẻ thù chung là chủ nghĩa đế quốc, Cách mạng Tháng Mười đã đem đến cho các dân tộc phương Đông một sự giúp đỡ có tính chất quyết định; Cách mạng Tháng Mười lại còn nêu lên cho họ tấm gương đấu tranh giải phóng của các dân tộc trước kia bị chế độ Nga hoàng áp bức.

Cách mạng Tháng Mười đã đem lại cho nhân dân tất cả các dân tộc quyền tự quyết và những phương tiện thực tế để thực hiện quyền đó. Ai cũng rõ là Lênin rất coi trọng việc công nhận quyền của các dân tộc được tự tách ra và thành lập những nhà nước độc lập. Chống lại lập luận của Bukharin, Lênin đã kiên quyết đòi quyền đó phải được ghi vào Cương lĩnh của Đảng trình bày ở Đại hội lần thứ VIII

[1)] Trong bµi b¸o nµy, nh÷ng ®o¹n trÝch lêi L¸nin, Chñ tÞch Hå ChÝ Minh ®Òu trÝch dÞch tõ L¸nin: *Toµn tËp*, b¶n tiÕng Nga, xuÊt b¶n lÇn thø 4.

[1*] L¸nin: *Toµn tËp*, b¶n tiÕng Nga, tËp 19, tr.77-78.

[2*] L¸nin: *Toµn tËp*, b¶n tiÕng Nga, tËp 30, tr.140.

tháng 3-1919. Liên Xô của Cách mạng Tháng Mười đã công nhận nền độc lập của Mông Cổ và Phần Lan, là những nước đã tự tách ra thành lập những quốc gia độc lập. Đương nhiên, đối với những dân tộc bị áp bức trước kia, quyền tự tách ra không có nghĩa là sự bắt buộc phải tách ra khỏi một nước mà nhân dân đã lật đổ bọn áp bức. Trái lại, việc công nhận quyền đó đã tạo điều kiện cho sự liên minh tự nguyện giữa các dân tộc tự do trên cơ sở bình đẳng hoàn toàn về quyền lợi. Chính trên cơ sở đó, tháng 12 năm 1922, đã lập ra Liên bang các nước Cộng hoà xôviết xã hội chủ nghĩa, một tấm gương vĩ đại của một quốc gia xã hội chủ nghĩa nhiều dân tộc, xây dựng trên cơ sở tình hữu nghị, lòng tin cậy lẫn nhau và sự hợp tác tốt đẹp giữa các dân tộc.

Ở Liên Xô, các dân tộc xưa kia bị chế độ Nga hoàng áp bức, ngày nay nhờ có sự giúp đỡ anh em của nhân dân Nga, đã đạt tới trình độ phát triển chưa từng có. Tự họ đã xây dựng được những cơ quan riêng của họ, đã khôi phục và phát triển được nền văn hoá riêng dùng tiếng mẹ đẻ. Tất cả các công dân xôviết, không phân biệt dân tộc và nòi giống, đều hưởng quyền bình đẳng hoàn toàn, đều được tôn trọng và được hưởng quyền tự do như nhau, những quyền tự do không phải chỉ ghi trên giấy tờ, mà được bảo đảm thật sự. Tình hình đó ngay trong các nước dân chủ nhất của tư sản cũng không có; trong các nước này, do những điều kiện xã hội thực tế hiện hành, những quyền tự do chỉ là hình thức mặc dù được pháp luật bảo đảm cho mọi công dân, nhưng người lao động thì thực tế không có quyền tự do gì. Chính vì thế cho nên những quyền tự do mà nhân dân Liên Xô được hưởng làm nức lòng hàng triệu con người hiện đang sống dưới ách áp bức của bọn thực dân.

Các tập đoàn thống trị ở các nước đế quốc lớn đang bóp nghẹt những quyền tự do căn bản nhất của các dân tộc thuộc địa và phụ thuộc, trong lúc đó thì, ở nhà tù và nơi tra khảo, chúng lại nêu khẩu hiệu "Tự do, Bình đẳng, Bác ái". Trong điều kiện của chế độ tư bản và thực dân áp bức, khẩu hiệu đó vang lên thật là mỉa mai.

Liên Xô định ra quyền bình đẳng dân tộc là dựa trên sự quan tâm đặc biệt đến lợi ích và yêu cầu của các dân tộc trước kia bị áp bức. Liên Xô đã giúp đỡ các dân tộc ấy xây dựng nền kinh tế hiện đại, xoá bỏ tình trạng lạc hậu hàng

thế kỷ do bọn bóc lột để lại. Về mặt công nghiệp cũng như về tất cả các mặt khác, các nước Cộng hoà liên bang xôviết dân tộc đã phát triển nhanh hơn cả đà phát triển của nước Cộng hoà liên bang Nga. Nhân dân các nước Cộng hoà này đang nêu cho nhân dân toàn thế giới tấm gương của các dân tộc xã hội chủ nghĩa đoàn kết trong một khối thống nhất về chính trị, xã hội và tinh thần, một khối đoàn kết không thể nào có được trong điều kiện của chế độ tư bản.

Các dân tộc Liên Xô có tinh thần yêu nước nồng nàn, một tinh thần yêu nước chân chính: tinh thần yêu nước không tách rời chủ nghĩa quốc tế vô sản.

Lần đầu tiên trong lịch sử, giai cấp công nhân chiến thắng đã giải quyết một cách tốt đẹp vấn đề dân tộc trên cơ sở những nguyên tắc của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Chủ nghĩa Mác - Lênin đã xây dựng lý luận đúng đắn và toàn diện cho cuộc cách mạng dân tộc chống đế quốc. Thời đại của chủ nghĩa tư bản lũng đoạn cũng là thời đại một nhóm nước lớn do bọn tư bản tài chính cầm đầu thống trị các nước phụ thuộc và nửa phụ thuộc, bởi vậy công cuộc giải phóng các nước và các dân tộc bị áp bức là một bộ phận khăng khít của cách mạng vô sản.

Do đó mà trước hết nảy ra khả năng và sự cần thiết phải có liên minh chiến đấu chặt chẽ giữa các dân tộc thuộc địa với giai cấp vô sản của các nước đế quốc để thắng kẻ thù chung. Cuộc đấu tranh cách mạng của công nhân các nước tư bản trực tiếp giúp cho các dân tộc bị áp bức tự giải phóng mình, vì cuộc đấu tranh đó đánh thẳng vào trái tim của bọn áp bức; điều đó đã được Cách mạng Tháng Mười tỏ rõ. Cách mạng Tháng Mười lật đổ chính quyền của bọn bóc lột ở Nga và kiên quyết xoá bỏ chính sách đàn áp thuộc địa của chế độ Nga hoàng và giai cấp tư sản Nga. Trong khi đó, cuộc đấu tranh cách mạng của các dân tộc thuộc địa và nửa thuộc địa lại trực tiếp giúp đỡ giai cấp vô sản các nước tư bản trong cuộc đấu tranh chống các giai cấp thống trị để tự giải phóng khỏi ách nô lệ của chủ nghĩa tư bản. Sự nhất trí của cuộc đấu tranh chống đế quốc bảo đảm thắng lợi cho các dân tộc thuộc địa và nửa thuộc địa và cho giai cấp vô sản ở các nước tư bản.

Do đó mà vấn đề dân tộc càng không thể xét một cách trừu tượng, tách riêng được. Chủ nghĩa Mác - Lênin đã chỉ ra rằng: những phong trào dân tộc thật sự nhằm chống chủ nghĩa đế quốc đều tất nhiên góp phần vào cuộc đấu tranh cách mạng chung; các yêu cầu dân tộc và các phong trào dân tộc không thể đánh giá theo tính chất chính trị và xã hội địa phương một cách hẹp hòi, mà phải đánh giá theo tác dụng của những yêu cầu đó và phong trào đó đối với những lực lượng đế quốc trên thế giới. Chủ nghĩa Mác - Lênin đã bóc trần mặt nạ của dân chủ tư sản, một thứ dân chủ nấp sau cái lối tuyên truyền sự "bình đẳng" trừu tượng giữa các dân tộc để che giấu sự áp bức, bóc lột của một nhóm nước đế quốc đối với số lớn dân tộc trên trái đất. Chủ nghĩa Mác - Lênin phân biệt cụ thể các nước "bị áp bức, bị phụ thuộc, không có quyền bình đẳng, với các nước đi áp bức, bóc lột, có chủ quyền..."[1*].

Giải quyết một cách khoa học các vấn đề ấy trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và kinh nghiệm lý luận và thực tiễn vô cùng phong phú của Liên Xô, đồng thời chú trọng đến những đặc điểm của các nước phụ thuộc, điều đó có một ý nghĩa to lớn đối với việc nghiên cứu những đường lối tiếp tục phát triển phong trào giải phóng dân tộc và bố trí các lực lượng xã hội trong các cuộc cách mạng giải phóng ở các nước phương Đông. Năm 1923, Lênin đã viết về các nước phụ thuộc như sau: "Bọn tiểu tư sản châu Âu không hề tưởng tượng được rằng các cuộc cách mạng sau này ở các nước phương Đông rất đông dân và có nhiều điều kiện xã hội khác hẳn nhau chắc chắn sẽ cho họ thấy nhiều nét đặc sắc hơn cách mạng Nga nữa"[2*].

Những nguyên tắc của chủ nghĩa Mác - Lênin trong vấn đề giải phóng thuộc địa đã được chứng minh trong quá trình đấu tranh giải phóng của các dân tộc phương Đông. Chính Cách mạng Tháng Mười đã thúc đẩy mạnh cuộc đấu tranh đó và sự tồn tại của Liên Xô đã là một nhân tố lịch sử quan trọng làm cho cuộc đấu tranh đó phát triển nhanh chóng.

Cuộc cách mạng trong các nước thuộc địa và nửa thuộc

[1*] V.I.Lªnin: *Toµn tËp,* b¶n tiÕng Nga, tËp 31, tr.123.

[2*] V.I.Lªnin: *Toµn tËp,* b¶n tiÕng Nga, tËp 33, tr.439.

địa là một cuộc cách mạng dân tộc - dân chủ. Để đưa cuộc cách mạng đó đến thắng lợi, có thể và cần phải thành lập một mặt trận dân tộc rất rộng rãi, đoàn kết tất cả các giai cấp và tầng lớp xã hội mong muốn được giải phóng khỏi ách thuộc địa. Một điều phải chú ý đặc biệt là vai trò của giai cấp tư sản nói chung tại các nước thuộc địa và phụ thuộc không giống vai trò của giai cấp tư sản tại các nước tư bản. Giai cấp tư sản dân tộc có thể tham gia tích cực vào cuộc cách mạng dân tộc - dân chủ.

Cuộc cách mạng trong các nước thuộc địa và nửa thuộc địa trước hết là cuộc cách mạng nông dân. Cuộc cách mạng đó không tách khỏi cuộc cách mạng chống phong kiến. Liên minh của quần chúng nông dân đông đảo với giai cấp công nhân là cơ sở chủ yếu để có thể lập ra một mặt trận dân tộc rộng rãi và vững chắc. Cuộc cải cách ruộng đất vì thế là một nhiệm vụ căn bản của cuộc cách mạng dân tộc - dân chủ.

Muốn đưa cuộc cách mạng dân tộc đến thắng lợi và qua tất cả các giai đoạn của sự phát triển Nhà nước dân tộc - dân chủ, giai cấp công nhân và đảng của nó phải đảm nhiệm vai trò lãnh đạo cách mạng.

Cuộc cách mạng giải phóng trong các nước bị áp bức và cuộc cách mạng vô sản trong nước đi áp bức phải ủng hộ lẫn nhau. Trong các nước đi áp bức, trọng tâm của việc giáo dục tinh thần quốc tế là làm cho các người lao động hiểu rõ vấn đề để cho các dân tộc bị áp bức có quyền tự tách ra và lập thành những nước độc lập; còn trong các nước bị áp bức thì trọng tâm việc giáo dục tinh thần quốc tế phải là vấn đề liên minh tự nguyện giữa các dân tộc. Lênin nói rằng: " Do tình hình ***hiện nay,*** không có và không thể có con đường nào ***khác*** đi đến chủ nghĩa quốc tế và sự hoà hợp của các dân tộc, không có và không thể có con đường nào khác đi đến mục đích đó đư[*].

Cuộc Cách mạng Tháng Mười đã thúc đẩy phong trào giải phóng dân tộc, làm cho nó trở thành một làn sóng mãnh liệt trong tất cả các nước phương Đông: Trung Quốc, Ấn Độ, Nam Dương, Việt Nam, v.v.. Sau cuộc Chiến tranh thế giới

[1*] V.I.Lªnin: *Toµn tËp,* b¶n tiÕng Nga, tËp 22, tr.332.

thứ hai, nhiều nước thuộc địa và nửa thuộc địa đã phá tan xiềng xích của chủ nghĩa đế quốc. Nhiều nước đã tách ra khỏi hệ thống tư bản chủ nghĩa.

Thắng lợi của cách mạng Trung Quốc là một sự kiện lịch sử có ý nghĩa rất lớn. Thắng lợi đó đã giáng thêm vào hệ thống đế quốc chủ nghĩa một đòn mới và nặng nhất sau Cách mạng Tháng Mười.

Hiện nay hơn 1.200 triệu nhân dân châu Á và châu Phi đã được giải phóng khỏi ách nô lệ thuộc địa và nửa thuộc địa.

Hệ thống thuộc địa của chủ nghĩa đế quốc đang tiếp tục sụp đổ, không thể tránh được; vấn đề tiêu diệt hoàn toàn chế độ thuộc địa hiện nay là vấn đề trước mắt. Các dân tộc phương Đông đang đứng dậy chống bọn xâm lược và quyết không để cho ai áp bức mình nữa.

Như Lênin đã từng thấy trước, ngày nay đã đến thời kỳ mà các dân tộc đó hiên ngang bước lên vũ đài quốc tế.

NHÂN DÂN VIỆT NAM TIẾN LÊN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI DƯỚI NGỌN CỜ VẺ VANG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

Nhờ Đảng Cộng sản Pháp và Đảng Cộng sản Trung Quốc, những người cách mạng Việt Nam đã được tiếp thu ảnh hưởng đầy sức sống của Cách mạng Tháng Mười và chủ nghĩa Mác - [1].

[1] Sau nhiều năm hoạt động sôi nổi trong phong trào công nhân Pháp, Chủ tịch Hồ Chí Minh (khi đó là đồng chí Nguyễn Ái Quốc) đã tiếp thu ảnh hưởng của Cách mạng Tháng Mười Nga và chủ nghĩa Mác - Lênin, tìm thấy con đường giải phóng cho dân tộc mình và các dân tộc bị áp bức. Người đã trở thành người cộng sản Việt Nam đầu tiên và cũng là một trong những người tham gia sáng lập Đảng Cộng sản Pháp (1920).

Hoạt động trong Quốc tế Cộng sản một thời gian, cuối năm 1924, với cương vị là Ủy viên Bộ phương Đông, trực tiếp phụ trách Cục phương Nam, Người đã đến công tác tại Quảng Châu, Trung Quốc. Tại đây, đồng chí Nguyễn Ái Quốc đã tiến hành các hoạt động về lý luận và tổ chức nhằm

Điều đó tựa như người đi đường đang khát mà có nước uống, đang đói mà có cơm ăn.

Đảng Cộng sản Đông Dương đã được thành lập ngày 3 tháng 2 năm 1930, mười ba năm sau Cách mạng Tháng Mười, Đảng Cộng sản Đông Dương là người lãnh tụ được toàn dân công nhận trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc.

Tháng 9 năm 1930 ở hai tỉnh Nghệ An và Hà Tĩnh, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Đông Dương trẻ tuổi, nông dân đã giành được chính quyền và đã lập thành những xôviết, đánh dấu một bước đấu tranh anh dũng của nông dân. Các xôviết đã thông qua quyết nghị về cải cách ruộng đất và nông dân đã thực hiện cuộc cải cách đó. Hết sức tức tối trước đà phát triển của phong trào giải phóng dân tộc và hoạt động của các xôviết, đế quốc Pháp đã đàn áp, khủng bố nhân dân Việt Nam một cách dã man. Chúng đã huy động tất cả các lực lượng hiện có của chúng, cho máy bay ném bom các vùng giải phóng, đốt phá và triệt hạ từng làng, đặt chế độ khủng bố dã man trong khắp nước, để đàn áp phong trào xôviết. Nhưng sau đó Đảng Cộng sản Đông Dương vẫn không ngừng đấu tranh, Đảng đã tiếp tục hoạt động một cách dũng cảm, hy sinh trong cả nước để lãnh đạo phong trào giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam.

Hai mươi tám năm sau Cách mạng Tháng Mười, việc quân đội Liên Xô thắng đế quốc Nhật đã tạo điều kiện thuận lợi cho cuộc Cách mạng Tháng Tám thành công đem lại độc lập cho nước Việt Nam.

Nhưng đế quốc Pháp đã không cam chịu thất bại và đã định một lần nữa khoác ách nô lệ lên nước Việt Nam. Nhân dân Việt Nam trong vòng gần chín năm đã phải tiến hành cuộc kháng chiến gian khổ và anh dũng chống bọn thực dân. Đoàn kết trong mặt trận yêu nước rộng rãi, chung quanh

truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin, mở các lớp huấn luyện lý luận cách mạng cho các thanh niên yêu nước, tổ chức Việt Nam Thanh niên cách mạng đồng chí Hội, v.v. và ráo riết chuẩn bị các công tác về tư tưởng và tổ chức để thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam vào năm 1930.

Đảng Lao động Việt Nam, người thừa kế kinh nghiệm và những truyền thống của Đảng Cộng sản Đông Dương, nhân dân Việt Nam đã chiến thắng lực lượng của chủ nghĩa đế quốc Pháp và của bọn can thiệp quốc tế.

Năm 1954, nhờ có sự giúp đỡ của Liên Xô và Trung Quốc và có sự ủng hộ của nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới, Hiệp định Giơnevơ được ký kết. Nó đã chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược của bọn thực dân. Độc lập, thống nhất và lãnh thổ toàn vẹn của Việt Nam được chính thức công nhận.

Từ đó nhân dân Việt Nam đã và đang tiếp tục tiến hành cuộc đấu tranh bền bỉ để thi hành Hiệp định Giơnevơ, để thống nhất nước nhà, vì miền Nam vẫn còn bị đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng thống trị. Trên miền Bắc hoàn toàn giải phóng, chính quyền thuộc về tay nhân dân. Đó là một cơ sở vững chắc cho công cuộc hoà bình thống nhất Việt Nam, một công cuộc được sự giúp đỡ vô tư ngày càng rộng rãi của Liên Xô, Trung Quốc và các nước anh em khác. Nhờ sự giúp đỡ đó, việc củng cố miền Bắc đã đạt những thành công tốt đẹp

Thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám ở Việt Nam một lần nữa đã chứng tỏ tính chất đúng đắn của chủ nghĩa Mác - Lênin về vấn đề dân tộc và thuộc địa, tính chất đúng đắn của đường lối mà Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười năm 1917 đã vạch ra. Thắng lợi đó đã xác nhận rằng cuộc cách mạng dân tộc muốn thắng lợi thì phải:

- Dựa vào mặt trận dân tộc rộng rãi chống chủ nghĩa đế quốc;

- Giải quyết vấn đề nông dân;

- Có một quân đội nhân dân;

- Được sự giúp đỡ anh em của nhân dân và giai cấp vô sản các nước;

- Do đảng của giai cấp công nhân lãnh đạo.

*

* *

Cách mạng Tháng Mười dạy chúng ta đoàn kết chặt chẽ lực lượng của vô sản quốc tế, của các dân tộc bị áp bức và của tất cả các lực lượng yêu chuộng hoà bình toàn thế giới để cùng đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và chiến tranh.

Lênin đã dạy rằng: "Không có sự cố gắng tự nguyện của giai cấp vô sản và sau đó là của toàn thể quần chúng lao động tất cả các nước và các dân tộc trên thế giới, hướng tới sự liên minh và thống nhất với nhau, thì việc chiến thắng chủ nghĩa tư bản không thể nào hoàn thành có kết quả được"[1*].

Về sau, trong bài *Thà ít hơn mà tốt hơn*[1)], Lênin đã viết: "Sự kết thúc của cuộc đấu tranh, xét cho cùng là quyết định ở các nước Nga, Ấn Độ, Trung Quốc, v.v. chiếm đa số khổng lồ về dân cư. Và chính đa số dân cư đó trong những năm gần đây đang được lôi cuốn một cách nhanh chóng khác thường vào cuộc đấu tranh để tự giải phóng, do đó mà không thể còn có chút nghi ngờ gì nữa về sự định đoạt cuối cùng của cuộc đấu tranh toàn thế giới. Căn cứ vào đó thì thắng lợi cuối cùng của chủ nghĩa xã hội là hoàn toàn và nhất định được bảo đảm"[2*].

Bốn mươi năm qua, sau Cách mạng Tháng Mười, là những năm không ngừng tiến lên của chủ nghĩa xã hội.

Đứng trước bọn đế quốc đang âm mưu kéo dài chế độ của chúng đã bị lung lay và bị nhân dân tất cả các nước căm ghét, chúng ta, những người cách mạng tất cả các nước, phải củng cố bằng đủ mọi cách và trong từng giờ, từng phút sự đoàn kết của mình chung quanh Liên Xô.

Những luận điểm theo chủ nghĩa Lênin của Đại hội Đảng Cộng sản Liên Xô lần thứ XX càng củng cố hơn nữa tình đoàn kết, tình hữu nghị anh em và lòng tin cậy lẫn nhau giữa các nước xã hội chủ nghĩa.

Lời tuyên bố của Chính phủ Liên Xô ngày 30 tháng 10

[1*] Lênin: *Toàn tập*, bản tiếng Nga, tập 31, tr.128.

[2*] Lênin: *Toàn tập,* bản tiếng Nga, tập 33, tr. 458.

[1)] Đây là bài *Thà ít mà tốt;* xem V.I. Lênin: *Toàn tập,* tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcơva, 1978, t. 41, tr. 442-460.

năm 1956 một lần nữa đã nói rõ rằng những quan hệ giữa các nước xã hội chủ nghĩa là dựa trên những nguyên tắc bình đẳng, tôn trọng, tin cậy lẫn nhau và hợp tác anh em.

Kỷ niệm lần thứ 40 cuộc Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười vĩ đại là một dịp động viên quần chúng lao động trên toàn thế giới đoàn kết, đấu tranh để giành những thắng lợi mới, to lớn hơn nữa.

Dưới ngọn cờ vẻ vang của chủ nghĩa Mác - Lênin, đi theo con đường mà Cách mạng Tháng Mười đã vạch ra, với lòng tin cậy hoàn toàn ở quần chúng và niềm tin tưởng tuyệt đối vào thắng lợi, chúng ta dũng cảm và kiên quyết tiến tới tương lai sung sướng và rực rỡ, tiến tới hữu nghị và hoà bình lâu dài, tiến tới xã hội xã hội chủ nghĩa.

Ngày 6 tháng 11 năm 1957

Tài liệu lưu tại
Viện Hồ Chí Minh.

BÀI PHÁT BIỂU TẠI KHOÁ HỌP XÔVIẾT TỐI CAO LIÊN XÔ NHÂN KỶ NIỆM 40 NĂM CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI

Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, giai cấp công nhân và toàn thể nhân dân Việt Nam, tôi xin gửi các vị đại biểu và các bạn và nhờ các vị chuyển đến toàn thể nhân dân lao động Liên Xô lời chúc mừng thân ái và nhiệt liệt nhân ngày kỷ niệm lần thứ 40 cuộc Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười vĩ đại.

Bốn mươi năm đã qua kể từ ngày xảy ra sự kiện lớn lao nhất trong lịch sử loài người, khi mà giai cấp vô sản Nga liên minh chặt chẽ với nông dân lao động, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, đã lật đổ chính quyền của bọn địa chủ và tư bản và bắt đầu xây dựng một cuộc đời mới.

Trong thời gian qua, nhân dân Liên Xô dưới sự lãnh đạo của Đảng Lênin vẻ vang đã thu được những thắng lợi lịch sử có tính chất quan trọng cho toàn thế giới, đã xây dựng được một nền công nghiệp tiên tiến, một nền nông nghiệp xã hội chủ nghĩa cơ khí hoá lớn nhất trên thế giới và đã thực hiện cuộc cách mạng văn hoá. Nhân dân Liên Xô xây dựng chủ nghĩa xã hội và đang tiến mạnh lên chủ nghĩa cộng sản.

Trong Chiến tranh thế giới thứ hai, nhờ sức mạnh của Liên Xô mà bọn phát xít Đức và đồng minh của chúng là

quân phiệt Nhật Bản đã bị đập tan. Thắng lợi của Liên Xô, sự giải phóng của các dân tộc bị áp bức, đã tạo điều kiện cho nhân dân lao động nhiều nước ở châu Âu và châu á nắm chính quyền. Nhiều nước châu Âu đã đi theo con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội. ở châu á, nhân dân Việt Nam và Triều Tiên đã thu được thắng lợi. Mặt trận xã hội chủ nghĩa to lớn đã được thành lập.

Trong những năm sau chiến tranh, nhờ tính chất tốt đẹp của chế độ kinh tế xã hội chủ nghĩa, nhân dân Liên Xô đã hàn gắn nhanh chóng những vết thương nặng nề do bọn Hítle xâm lược gây nên và đã tiến một bước dài trong việc phát triển kinh tế của mình. Những thành tích của Liên Xô chứng minh cụ thể rằng nhân dân Liên Xô đã biến mơ ước nghìn năm của con người về hạnh phúc thành sự thật trên một phần sáu quả đất.

Thắng lợi của cuộc Cách mạng Tháng Mười đã chiếu rọi lịch sử các dân tộc, tạo nên một thời đại mới, thời đại thắng lợi của chủ nghĩa xã hội và sụp đổ của chủ nghĩa tư bản.

Thắng lợi của cuộc Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười có một ý nghĩa hết sức quan trọng đối với số phận các dân tộc phương Đông. Nó đã thức tỉnh các dân tộc bị áp bức ở châu á, chỉ cho nhân dân các nước thuộc địa và phụ thuộc con đường giải phóng, nêu gương tự do dân tộc thật sự.

Đi theo con đường của Cách mạng Tháng Mười, nhân dân Việt Nam dưới sự lãnh đạo của giai cấp công nhân và đảng Mác - Lênin, đã kiên quyết đấu tranh chống bọn thực dân.

Năm 1945, nhân dân Việt Nam đã làm Cách mạng Tháng Tám, đánh đuổi bọn thực dân ra khỏi đất nước và xây dựng chính quyền nhân dân. Đó là một bước ngoặt trong lịch sử của dân tộc chúng tôi.

Thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám đã chứng tỏ sự đúng đắn của học thuyết Mác - Lênin về vấn đề dân tộc thuộc địa, đã chứng tỏ sự đúng đắn của con đường mà Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười vĩ đại đã vạch ra.

Sau khi đập tan xiềng xích của chủ nghĩa thực dân, nhân

dân Việt Nam đã anh dũng kháng chiến trong suốt tám, chín năm chống bọn đế quốc Pháp và đế quốc nước ngoài để bảo vệ tự do và độc lập. Trong cuộc đấu tranh lâu dài và gian khổ ấy, nhân dân Việt Nam đã gìn giữ được những thành quả của cuộc cách mạng dân tộc, dân chủ và đã nhận rõ sức sống mạnh mẽ của chế độ dân chủ nhân dân. Hiện nay nhân dân Việt Nam đang tiếp tục đấu tranh để thống nhất đất nước. Miền Nam Việt Nam đang còn rên siết dưới ách thống trị của bọn đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng.

Nhân dân lao động nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đang phấn khởi khôi phục và phát triển nền kinh tế của mình. Trong thời gian sau chiến tranh, chúng tôi đã hoàn thành cuộc cải cách ruộng đất, thực hiện ước mơ hàng nghìn năm về ruộng đất của nông dân lao động, đã thành lập và củng cố được thành phần kinh tế xã hội chủ nghĩa và thành phần kinh tế đó đang đóng vai trò lãnh đạo trong nền kinh tế của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Chúng tôi còn đạt được nhiều thành tích trong các ngành khác của nền kinh tế nước nhà, cũng như về phương diện văn hoá và giáo dục.

Kinh nghiệm của Cách mạng Tháng Mười, những thành tích của Liên Xô là ngôi sao chỉ đường cho chúng tôi trong sự nghiệp xây dựng một cuộc đời hạnh phúc cho nhân dân Việt Nam.

Nhân dịp này, chúng tôi xin thành thực cảm ơn Đảng Cộng sản, Chính phủ và nhân dân Liên Xô anh em đã giúp đỡ chúng tôi một cách vô tư.

Các nước trong phe xã hội chủ nghĩa đang phát triển và củng cố và ngày càng tỏ rõ tính chất tốt đẹp của chế độ xã hội chủ nghĩa.

Trong hoàn cảnh quốc tế hiện nay, khi bọn đế quốc đang âm mưu phá hoại sự nhất trí của các nước xã hội chủ nghĩa, âm mưu gây một cuộc chiến tranh mới, thì sự nhất trí của các nước trong phe xã hội chủ nghĩa do Liên Xô đứng đầu có một ý nghĩa đặc biệt to lớn.

Nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa đang và sẽ luôn luôn kiên quyết củng cố không ngừng sự thống nhất hàng ngũ của

mình, vì thấy rõ rằng đoàn kết chặt chẽ giữa các nước xã hội chủ nghĩa là thành trì vững chắc của hoà bình, là đảm bảo cho sự thắng lợi tất nhiên của sự nghiệp cộng sản chủ nghĩa.

Nhìn lại con đường 40 năm mà nhân dân Liên Xô đã đi qua dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, theo con đường của Lênin vĩ đại, chúng tôi rất lấy làm sung sướng cho người bạn của mình. Những thành công của Liên Xô đã làm cho chúng tôi càng tin tưởng con đường mình đã chọn là rất đúng đắn, chủ nghĩa Mác - Lênin là ngọn đèn soi sáng cho dân tộc chúng tôi tiến tới tương lai tươi đẹp.

Dưới ngọn cờ của chủ nghĩa Mác - Lênin, đi theo con đường của Cách mạng Tháng Mười, đoàn kết chặt chẽ với nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa, nhân dân Việt Nam tin tưởng vững chắc vào thắng lợi của mình, quyết tâm đi tới một tương lai hạnh phúc, đi tới chủ nghĩa xã hội.

Tinh thần Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười muôn năm!

Đảng Cộng sản Liên Xô và Ban Chấp hành Trung ương Đảng, bộ tham mưu anh dũng của Đảng, muôn năm!

Hoan nghênh Chính phủ Liên Xô!

Vẻ vang thay nhân dân Liên Xô!

Tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Liên Xô đời đời bền vững!

Chủ nghĩa cộng sản muôn năm!

Phát biểu ngày 6-11-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1341,
ngày 10-11-1957.

TIN TƯỞNG VÀ QUYẾT TÂM

Tiếp tục phong trào thi đua thường xuyên, mấy tháng trước đây khắp cả Liên Xô đã phát động một đợt *thi đua đặc biệt* để lấy thành tích chúc mừng lễ kỷ niệm lần thứ 40 Cách mạng Tháng Mười vĩ đại. Từ đầu tháng 10, các nhà máy và nông trường lần lượt báo cáo thành tích tốt đẹp (vượt mức kế hoạch đã định) đã đạt được.

Từ trung tuần tháng 10, các nhà máy, nông trường, cơ quan, trường học, đơn vị bộ đội, các trại nhi đồng... đều tổ chức những buổi hội họp. Họ mời các cụ ông, cụ bà (nhiều cụ đã vào Đảng Cộng sản từ năm 1903) đến nói chuyện. Những chuyện các cụ thuật lại đều có thể tóm tắt dưới một đầu đề chung là *"tin tưởng và quyết tâm thì nhất định thắng lợi*".

Cách mạng Tháng Mười thành công, nhưng kinh tế đã bị bốn năm Thế giới chiến tranh lần thứ nhất phá hoại đến kiệt quệ.

Quân đội 14 nước đế quốc bốn phía tấn công nước Nga xã hội chủ nghĩa.

Khắp nơi, bọn phản động nổi loạn và lập chính quyền ngụy.

Hai năm liền mất mùa đói kém, tật bệnh tràn lan.

Dân cùng tài tận, đó là khó khăn chung. Sau đây là vài chi tiết:

- Trời rét như cắt, tuyết phủ trắng đồng; nhân dân và bộ đội thiếu giầy, phải lấy giấy lộn hoặc giẻ rách bó chân, rồi lấy vỏ cây cuốn lại.

- Thiếu lương thực mỗi ngày mỗi người chỉ được vài trăm gam bánh mì đen, nhưng cũng bữa có bữa không. Thịt và cá rất hiếm, lúc đó người ta coi như là xa xỉ phẩm. Thiếu diêm, phải nhúm bếp cả ngày cả đêm để giữ lấy lửa. Thiếu dầu phải thắp đuốc thế cho đèn. Những người hay hút thuốc thì phải hút lá cây khô thế cho thuốc lá.

- Các thứ cần cho đời sống hàng ngày đều bị hạn chế, phải có "bông" mới được mua. Mỗi ngày trời chưa sáng, đã có hàng trăm, có nơi hàng nghìn người sắp hàng đứng chờ trước nhà mậu dịch. Nhưng hàng ít mà người đông, nhiều người không mua được phải về tay không.

Nói tóm lại: thiếu thốn trăm điều, khó khăn mọi mặt. Như thế, thái độ của nhân dân như thế nào? Ai cũng hiểu rằng khó khăn là khó khăn chung, mọi người phải bằng lòng chịu đựng, quyết tâm đấu tranh để khắc phục khó khăn giành lấy thắng lợi.

Tuy Chính phủ ban bố luật ngày làm việc tám giờ nhưng công nhân tự động làm 10 giờ, hoặc lâu hơn nữa, vì họ biết rằng có tăng gia sản xuất, mới cải thiện được đời sống.

Có khi xe lửa đang chạy, bất thình lình dừng lại, vì hết than. Gặp lúc như vậy thì công nhân xe lửa và hành khách đi xe đều kéo nhau vào rừng lấy củi. Có củi đốt, xe lại chạy.

Theo lệ, nửa ngày thứ bảy thì nghỉ việc. Nhưng hưởng ứng lời kêu gọi của Đảng, công nhân, học sinh, bộ đội, công chức và tất cả nhân dân đã biến ngày nghỉ làm "ngày lao động nghĩa vụ". Đồng chí Lênin và các lãnh tụ Đảng và Chính phủ đều tham gia lao động. Thấy vậy, nhân dân càng hăng hái thêm.

Nhân dân còn hăng hái thực hiện ba khẩu hiệu "không ăn", tức là không ăn bột tốt, không ăn quả tốt, không ăn cá tốt. Nói chung là thứ gì tốt cũng không dùng, nhịn để bán ra nước ngoài, đổi lấy máy móc. Thật là *thắt lưng buộc bụng, chịu cực chịu khổ, để xây dựng nước nhà.*

Nhân dân, trước hết là nhân dân lao động, tin tưởng vào Đảng, tin tưởng vào lực lượng của mình, tin tưởng vào tương lai của chủ nghĩa xã hội, cho nên dù hoàn cảnh vô cùng khó khăn, khôngnhững khôi phục lại kinh tế cũ và phát triển

thêm xí nghiệp mới, mà còn xây dựng nhiều thành thị mới, thí dụ như thành phố "Thanh niên".

Ngày nay "Thanh niên" là một thành phố công nghiệp rất phồn thịnh, nhưng trước cách mạng, đó là một vùng rừng hoang. Sau Cách mạng Tháng Mười, thanh niên Liên Xô biết ở đó có mỏ, bèn rủ nhau xung phong đi khai thác. Lúc đầu máy móc thiếu, kinh nghiệm thiếu, nhà cửa chưa có, giao thông khó khăn, nước độc, muỗi nhiều ... Nói tóm lại: hoàn cảnh rất khó khăn. Chỉ do tin tưởng, hăng hái và quyết tâm, mà thanh niên đã vượt được mọi khó khăn, xây dựng thêm cho Tổ quốc một thành phố thịnh vượng. Để ghi công những anh hùng tuổi trẻ, Đảng và Chính phủ đã đặt tên thành phố ấy là "Thanh niên". Riêng trong tỉnh Mátxcơva đã có bảy thành phố mới như kiểu thành phố "Thanh niên".

Đến năm 1929-1930, tức là 14 năm sau cách mạng thành công và bắt đầu kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, thì đời sống bắt đầu cải thiện và càng ngày càng sung sướng.

Năm 1941, cuộc chiến tranh chống phát xít Đức, Ý, Nhật nổ bùng. Trong cuộc chiến tranh ấy, Liên Xô lại phải hy sinh rất nhiều người, nhiều của. Giặc phát xít đã đốt phá:

98.000 hợp tác xã nông nghiệp.

70.000 thôn xã.

1.876 nông trường nhà nước. 6 triệu ngôi nhà, v.v..

Có thể nói: Cuộc Chiến tranh thế giới lần thứ hai đã làm cho sự phát triển kinh tế của Liên Xô chậm mất mười năm.

Tuy vậy, nhờ kinh nghiệm sẵn có và sự tin tưởng, hăng hái quyết tâm của nhân dân, chỉ trong khoảng mấy năm đã khôi phục lại kinh tế và tiến bộ vượt mức: so với năm 1940, thì sản xuất công nghiệp năm 1955 tăng hơn gấp ba lần. Liên Xô lại đã giúp các nước anh em trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa rất nhiều. Ngoài ra còn giúp các nước bạn như Ấn Độ, Khơme, v.v.. Thí dụ: đã giúp Trung Quốc xây dựng hơn 200 xí nghiệp đại quy mô, biếu Việt Nam ta 400 triệu đồng rúp, v.v..

Từ một nước nông nghiệp lạc hậu sau 40 năm đã trở nên

một nước công nghiệp tiên tiến vào hạng nhất trên thế giới. (Phải nhớ rằng trong 40 năm đó, nhân dân Liên Xô đã phải chịu đựng gian khổ suốt 18 năm). Thành công đó nhờ ai mà có? Nhờ Đảng Cộng sản lãnh đạo sáng suốt, nhờ nhân dân lao động (lao động chân tay và lao động trí óc) tin tưởng, hăng hái và quyết tâm.

Một điều nữa đáng chú ý là *khoa học* của Liên Xô đã vượt xa của Mỹ. Mỗi năm Mỹ tốn 5.600 triệu đôla vào việc nghiên cứu và chế tạo tên lửa và vệ tinh, nhưng đến nay còn ì ạch chưa thành công.

Hồi cuối tháng 8, Liên Xô tuyên bố thử tên lửa thành công. Các chính khách Mỹ không tin. Đầu tháng 10, Liên Xô thử vệ tinh thành công, Mỹ mới tin là Liên Xô có tên lửa thật, vì có tên lửa mới phóng được vệ tinh. Nhưng họ lại nói: "Liên Xô chỉ làm được một vệ tinh ấy thôi, chưa làm được nhiều đâu!". Trước hôm kỷ niệm Cách mạng Tháng Mười, Liên Xô lại phóng một vệ tinh mới to hơn, nặng hơn và bay cao hơn vệ tinh trước; lại có thả một con chó ở trong vệ tinh.

(Vệ tinh cũ nặng 83 cân, bay cao 900 cây số.

Vệ tinh mới nặng 508 cân, bay cao 1.500 cây số.

Vệ tinh của Mỹ nặng 8 cân, chưa bay được).

Lúc đó Mỹ mới ngã người ra và các báo Mỹ viết: "Bây giờ không còn là vấn đề so với Nga, Mỹ có lạc hậu không, nhưng là vấn đề Mỹ đã lạc hậu bao xa?".

Hôm mồng 6-11, Xôviết tối cao làm lễ ăn mừng Quốc khánh, đến dự lễ có đại biểu hơn 60 đảng anh em thay mặt cho 33 triệu người cộng sản các nước. Trong đó có đại biểu 12 nước anh em thay mặt cho 750 triệu nhân dân đoàn kết thành một khối với Liên Xô, dưới ngọn cờ chủ nghĩa Mác - Lênin. Đó lại là một lực lượng vô cùng to lớn, nó sẽ làm cho chủ nghĩa xã hội phát triển khắp thế giới.

Mátxcơva, ngày 7 tháng 11 năm 1957

TRẦN LỰC

Báo *Nhân dân,* số 1357,
ngày 26-11-1957.

ĐIỆN MỪNG NHÂN DỊP KỶ NIỆM NGÀY ĐỘC LẬP CỦA VƯƠNG QUỐC KHƠME

Nhân dịp kỷ niệm ngày Độc lập của Vương quốc Khơme, thay mặt nhân dân và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, tôi kính gửi Quốc vương và Hoàng hậu lời chào mừng nồng nhiệt nhất.

Tôi xin kính chúc nhân dân Khơme thu được nhiều thắng lợi mới trong sự nghiệp kiến thiết đất nước Khơme phồn vinh và trong việc thực hiện chính sách hoà bình trung lập.

Chúc tình hữu nghị sẵn có giữa hai dân tộc Việt Nam và Khơme ngày càng phát triển.

Báo *Nhân dân,* số 1343,
ngày 12-11-1957.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI HỘI NGHỊ ĐẠI BIỂU CÁC ĐẢNG CỘNG SẢN VÀ CÔNG NHÂN CÁC NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA[1)]

Kính thưa các đồng chí! Trong các phiên họp trước của Hội nghị chúng ta, các đoàn đại biểu các đảng anh em đã trình bày ý kiến của mình về bản Tuyên bố. Hôm nay tôi xin phát biểu ý kiến để trình bày quan điểm của chúng tôi.

Trước hết chúng tôi xin cám ơn Uỷ ban Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô đã có sáng kiến bổ ích triệu tập Hội nghị này. Sau nữa, chúng tôi xin cám ơn Uỷ ban Trung ương các Đảng Cộng sản Liên Xô và Trung Quốc đã khởi thảo dự thảo Tuyên bố và đề nghị đoàn đại biểu các đảng anh em có những ý kiến bổ sung của mình.

Đoàn đại biểu chúng tôi hoàn toàn tán thành bản Tuyên bố. Nó sẽ là đường lối chỉ đạo chung đối với hoạt động của các đảng cộng sản và công nhân. Bản Tuyên bố vạch rõ sự phát triển và củng cố của chủ nghĩa xã hội, sự sụp đổ của chủ nghĩa đế quốc và chính sách xâm lược của nó. Bản Tuyên bố nói lên yêu cầu cấp thiết phải đoàn kết và thống nhất các đảng mácxít lêninnít về mặt tư tưởng, về sự cần thiết phải lập ra mặt trận thống nhất rộng rãi và vững chắc, phát triển và củng cố phong trào công nhân quốc tế.

Bản Tuyên bố nhắc nhở chúng ta cần phải tăng cường giáo dục theo tinh thần chủ nghĩa Mác - Lênin và đấu tranh chống những khuynh hướng cơ hội chủ nghĩa như chủ nghĩa

1) Hội nghị họp từ ngày 14 đến 16-11-1957, tại Mátxcơva, Liên Xô.

dân tộc tư sản, chủ nghĩa sôvanh, chủ nghĩa giáo điều và chủ nghĩa xét lại, đặc biệt là chủ nghĩa xét lại.

Bản Tuyên bố nhấn mạnh tình đoàn kết anh em và sự giúp đỡ lẫn nhau giữa các nước anh em và sự chi viện đối với các nước vừa vứt bỏ ách đế quốc chủ nghĩa và giành được độc lập dân tộc.

Cuối cùng bản Tuyên bố nhắc nhở rằng thỉnh thoảng cần phải tiến hành những cuộc hội nghị của tất cả các đảng anh em và giao nhiệm vụ triệu tập những hội nghị như thế cho Uỷ ban Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô.

Kính thưa các đồng chí! Kinh nghiệm bản thân của Việt Nam chứng tỏ rằng chính là nhờ Đảng của những người bônsêvích và của cuộc Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười vĩ đại mà ở Việt Nam đã có một đảng mácxít lêninnít và Cách mạng Tháng Tám của chúng tôi đã giành được thắng lợi. Đồng thời Đảng Cộng sản Trung Quốc đã có sự giúp đỡ to lớn đối với chúng tôi. Cách mạng của chúng tôi đã giành được thắng lợi và chiến tranh giải phóng dân tộc trở nên bách chiến bách thắng là nhờ sự đoàn kết và chủ nghĩa anh hùng của nhân dân Việt Nam. Tuy nhiên sự giúp đỡ anh em của hai đảng cộng sản lớn - Đảng Cộng sản Liên Xô và Đảng Cộng sản Trung Quốc, cũng như sự ủng hộ của các đảng anh em khác đã góp phần đáng kể vào thắng lợi đó. Điều đó nói lên rằng thắng lợi cuối cùng nhất định sẽ thuộc về chúng ta, sẽ thuộc về chủ nghĩa xã hội trong đại gia đình các nước xã hội chủ nghĩa chúng ta, do Liên Xô đứng đầu và bao gồm cả nước Trung Hoa vĩ đại, nếu như tất cả các nước anh em và các đảng anh em sẽ đoàn kết chặt chẽ với nhau.

Sau khi khôi phục hoà bình ở Việt Nam, nhờ sự giúp đỡ anh em của Liên Xô và Trung Quốc, cũng như sự giúp đỡ của các đảng anh em khác, chúng tôi đã có khả năng xây dựng lại nền kinh tế quốc dân của chúng tôi, phát triển văn hoá, xây dựng cuộc sống mới, dần dần xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Nhân dịp này, một lần nữa chúng tôi xin bày tỏ lòng biết

ơn đối với các đảng và các nước anh em.

Giờ đây nhiệm vụ chủ yếu của chúng tôi là đảm bảo sự thống nhất vững chắc của Đảng chúng tôi, của toàn thể nhân dân chúng tôi, tăng cường giáo dục Đảng và toàn thể nhân dân theo tinh thần chủ nghĩa Mác - Lênin, chủ nghĩa quốc tế vô sản và tình yêu đất nước, trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và trước hết là chủ nghĩa đế quốc Mỹ, nhằm thực hiện hoà bình thống nhất đất nước chúng tôi. Chúng tôi cũng có nhiệm vụ phải bảo vệ hoà bình ở châu Á và trên toàn thế giới.

Như vậy, căn cứ vào kinh nghiệm của bản thân chúng tôi, Đoàn đại biểu Đảng Lao động Việt Nam cho rằng nội dung của bản Tuyên bố là hoàn toàn đúng đắn và chúng tôi hoàn toàn nhất trí với bản Tuyên bố. Chúng tôi sẽ cố gắng thực hiện đường lối chính trị được xác định trong bản Tuyên bố, nhằm đạt được những thắng lợi mới và cùng với các đảng anh em, các nước anh em phát triển và củng cố chủ nghĩa xã hội, bảo vệ hoà bình trên toàn thế giới.

Phát biểu ngày 16-11-1957.
Dịch theo bản tiếng Nga,
lưu tại Văn phòng
Trung ương Đảng.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA PHÓNG VIÊN BÁO *CHIAKHIALÁP* (HUNGGARI)

Hỏi: Trên quan điểm đoàn kết và củng cố sự nhất trí giữa các nước đang xây dựng chủ nghĩa xã hội, đồng chí đánh giá những sự kiện quốc tế xảy ra từ 7-11-1956 đến 7-11-1957 như thế nào ?

Trả lời: Những việc xảy ra trong một năm qua chứng tỏ rằng:

Phe các nước xã hội chủ nghĩa thì chủ trương chung sống hoà bình và đấu tranh bảo vệ hoà bình, dân chủ và độc lập dân tộc, phe đế quốc lại muốn thực hiện những âm mưu gây chiến, can thiệp vào nội bộ và xâm lược nước khác, nhưng chúng đã thất bại thảm hại. Vấn đề kênh Xuyê do đế quốc Anh, Pháp và Ixraen với sự đồng tình của đế quốc Mỹ gây ra, việc đế quốc Mỹ âm mưu khôi phục chế độ phát xít ở Hunggari cũng như âm mưu dùng Thổ Nhĩ Kỳ và Ixraen để xâm lược Xyri, đều bị lực lượng hoà bình của nhân dân thế giới và ý chí bảo vệ độc lập của các dân tộc kiên quyết chống lại. Những âm mưu đen tối của đế quốc đã bị đập tan.

Việc Liên Xô phóng vệ tinh nhân tạo thứ nhất và thứ hai đã chứng tỏ khoa học và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội hơn hẳn của chủ nghĩa tư bản và đã mở một kỷ nguyên mới chinh phục vũ trụ, đem lại lợi ích cho cả loài người và tăng thêm khả năng bảo vệ hoà bình thế giới. Sự đoàn kết nhất trí và sự giúp đỡ anh em giữa các nước trong đại gia đình xã hội chủ

nghĩa do Liên Xô lãnh đạo là một lực lượng hùng mạnh không gì lay chuyển được. Nó là một cơ sở vững chắc để đảm bảo hoà bình cho thế giới và độc lập cho các dân tộc.

Hỏi: Giai cấp công nhân và toàn thể nhân dân tiến bộ của nước đồng chí, có thái độ *như thế nào đối với tất cả những việc đang thực hiện ở Hunggari sau khi đã thủ tiêu được lực lượng phản động đen tối.*

Trả lời: Giai cấp công nhân và toàn thể nhân dân Việt Nam hết sức quan tâm đến những cố gắng và những thành tích của nhân dân Hunggari anh em trong việc hàn gắn những vết thương do bọn phản cách mạng và bọn đế quốc đã gây ra. Mỗi một thành tích của nhân dân Hunggari đạt được là một sự vui mừng của nhân dân Việt Nam. Chúng tôi tin rằng dưới sự lãnh đạo của đảng mácxít lêninnít là Đảng Công nhân xã hội chủ nghĩa Hunggari, với sự ủng hộ của nhân dân Liên Xô và các nước anh em trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa, nhân dân Hunggari sẽ thu được nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa trong sự nghiệp xây dựng xã hội chủ nghĩa và góp phần vào cuộc đấu tranh bảo vệ hoà bình thế giới.

Tôi nhờ đồng chí chuyển lời thân ái chào mừng nhân dân Hunggari anh em.

Báo *Nhân dân,* số 1348,
ngày 17-11-1957.

ĐIỆN CHIA BUỒN VỚI ĐẢNG CỘNG SẢN VÀ CHÍNH PHỦ TIỆP KHẮC

Chúng tôi rất đau đớn được tin đồng chí Dapôtốtxki, Uỷ viên Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc và Chủ tịch nước Cộng hoà Tiệp Khắc, đã từ trần.

Đồng chí Dapôtốtxki mất đi, nhân dân Tiệp Khắc mất một người con ưu tú nhất, một vị Chủ tịch kính mến, Đảng Cộng sản mất một người có tài, nhân dân Việt Nam mất một người bạn rất quý mến.

Nhân danh Đoàn đại biểu Đảng và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đi dự kỷ niệm 40 năm Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười và nhân danh cá nhân, tôi điện đến Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản, Quốc hội, Chính phủ, nhân dân Tiệp Khắc anh em và nhờ các đồng chí chuyển tới gia đình đồng chí Dapôtốtxki lời chia buồn thành thật của chúng tôi.

Đoàn đại biểu Đảng và Chính phủ
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
đi dự kỷ niệm 40 năm Cách mạng
xã hội chủ nghĩa Tháng Mười
Trưởng đoàn
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1348,
ngày 17-11-1957.

NÓI CHUYỆN VỚI CÁC NHÀ BÁO TẠI MÁTXCƠVA

Tôi rất sung sướng được gặp các đồng chí. Trước hết tôi cám ơn các đồng chí đến thăm tôi và nhờ các đồng chí chuyển lời thân ái của tôi, của phái đoàn tôi và của nhân dân Việt Nam đến nhân dân lao động Liên Xô anh dũng.

Đó là một dịp hội rất to lớn. Tôi nhận thấy rõ điều đó không những là trong ngày lễ mà cả sau ngày lễ nữa. Lễ kỷ niệm lần thứ 40 Cách mạng Tháng Mười đã được kỷ niệm không những ở Liên Xô mà cả ở các nước anh em, ở khắp nơi có phong trào công nhân, có các đảng công nhân và các chính đảng tiến bộ. Trước ngày lễ tôi đã được đọc tin tức về những thành tựu ở các nơi trong Liên bang xôviết trong cuộc thi đua xã hội chủ nghĩa. Liên Xô đã thu được những thành tích lớn về nông nghiệp và công nghiệp, đó là món quà của nhân dân Liên Xô kỷ niệm ngày hội lớn.

Bản báo cáo của đồng chí Khơrútsốp là một trang trong lịch sử. Bản báo cáo ấy đã có rất nhiều ảnh hưởng trên toàn thế giới. Trong bản báo cáo ấy đã giải thích tình hình thế giới và phân tích những thành tích mà Liên Xô đã thu được trong 40 năm chính quyền xôviết. Đồng chí Khơrútsốp không những chỉ nói tới những thành tựu vĩ đại của Liên Xô mà còn nói tới những thành tích của các nước anh em và các nước bạn. Bản báo cáo của đồng chí Khơrútsốp đã vạch cho chúng ta thấy rõ con đường phát triển sau này.

Nói tới lễ kỷ niệm lần thứ 40 Cách mạng Tháng Mười thì không thể không nhắc tới cuộc diễu binh và cuộc biểu tình

của nhân dân lao động Mátxcơva. Quan sát cuộc diễu binh, không những riêng tôi mà tất cả mọi người khác đều nhận thấy rõ rằng đó là lực lượng vô địch trong cuộc đấu tranh cho dân chủ, hoà bình và chủ nghĩa xã hội. Dự cuộc biểu tình, chúng tôi đã được chứng kiến đà phấn khởi của nhân dân Liên Xô vĩ đại trong cuộc đấu tranh cho hoà bình và chủ nghĩa cộng sản. Cuộc diễu binh và cuộc biểu tình cho chúng tôi thấy rằng nhân dân và cả quân đội nữa đoàn kết chặt chẽ chung quanh Đảng và Chính phủ. Sự có mặt của hàng trăm đoàn đại biểu nước ngoài tới đây dự lễ kỷ niệm Cách mạng Tháng Mười là một việc đầy ý nghĩa.

Sau lễ kỷ niệm, nhân dân Liên Xô đang hưởng ứng lời kêu gọi của Đảng và Chính phủ ra sức đạt tới những thành tích mới. Trên tờ *Sự thật thanh niên* tôi cũng đã đọc thấy những dòng sau đây: "Ngày nay phải khá hơn ngày hôm qua và ngày mai phải khá hơn hôm nay". Những lời đó dường như tổng kết kết quả của cuộc lễ kỷ niệm.

Không những chỉ riêng nhân dân Liên Xô, mà nhân dân các nước anh em, trong số đó có nhân dân Việt Nam chúng tôi, đều phải tích cực công tác hơn nữa để tiến tới noi theo tấm gương của Liên Xô.

Tôi ít nhiều cũng có thể coi là một người dân kỳ cựu của thành phố Mátxcơva. Ở những nơi mà hồi nào đó tôi thấy những ngôi nhà cũ, nhỏ bé, thì nay đã mọc lên những toà nhà chọc trời đồ sộ; ở những nơi trước kia là chợ thì nay đã là những quảng trường rộng lớn, xinh đẹp. Trước kia đồi Lênin là một vùng hoang vu, ngày nay ở đó đã mọc lên trường đại học lớn nhất và đẹp nhất trên thế giới và cạnh đó là cả một thị trấn mới.

Gần đây, tôi đã đi thăm ba thành phố anh hùng: Lêningrát, Ôđétxa và Xtalingrát. Vì trước kia tôi đã tới thăm nên tôi lại càng nhận thấy rõ những thành tích ở các nơi đó.

Trước chiến tranh, trên toàn thế giới chỉ có bốn triệu đảng viên cộng sản. Hiện nay, con số này tăng lên đến 33 triệu.

Tôi tin rằng nếu Mác, Ăngghen và Lênin được thấy

những người của mình thì các vị ấy sẽ rất hài lòng. Các nước xã hội chủ nghĩa hiện nay đoàn kết trong một phe thống nhất to lớn.

Mùa hè năm nay, tôi đã đi thăm mười một nước, đi qua một chặng đường dài 37.700 cây số, nhưng khắp nơi tôi đều cảm thấy như ở nhà, như trong gia đình mình. Điều đó chứng tỏ rằng chúng ta đoàn kết, thống nhất và mạnh mẽ, chứng tỏ rằng chúng ta có đầy đủ lực lượng để đấu tranh chống chiến tranh và củng cố hoà bình.

Ví dụ ở Việt Nam một số người trước kia phục Mỹ, nhưng bây giờ họ cũng đã thay đổi ý kiến. Liên Xô đã phóng hai vệ tinh, còn Mỹ thì chưa phóng được vệ tinh nào cả. Chúng tôi rất sung sướng vì Liên Xô tiến nhanh hơn Mỹ.

Nói ngày 21-11-1957.
Báo *Nhân dân,* số 1354,
ngày 23-11-1957.

ĐIỆN MỪNG CHỦ TỊCH NƯỚC CỘNG HOÀ TIỆP KHẮC

Kính gửi: Chủ tịch Antônnin Nôvốtny,

Nhân dịp đồng chí được cử giữ chức Chủ tịch nước Cộng hoà Tiệp Khắc, thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, xin gửi đến đồng chí lời chào mừng nhiệt liệt.

Xin chúc đồng chí thu được nhiều thành tích trong việc thực hiện trách nhiệm mới của mình, trong việc lãnh đạo nhân dân Tiệp Khắc xây dựng chủ nghĩa xã hội thành công, chúc tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước anh em chúng ta ngày càng củng cố.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1355,
ngày 24-11-1957.

ĐIỆN CHÚC MỪNG QUỐC VƯƠNG MARỐC

Kính gửi Quốc vương Môhamét V,

Nhân dịp 18 tháng 11, kỷ niệm lần thứ 30 ngày Quốc vương lên ngôi và là ngày Quốc khánh Marốc, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân tôi, tôi xin kính chúc Quốc vương mạnh khoẻ và sống lâu.

Đồng thời xin chúc nước Marốc ngày càng thịnh vượng và thu được nhiều thắng lợi trong công cuộc củng cố nền độc lập.

Báo *Nhân dân*, số 1363,
ngày 2-12-1957.

ĐIỆN MỪNG SINH NHẬT TỔNG THỐNG ẤN ĐỘ

Kính gửi Ông Ragiăngđra Praxát
Tổng thống nước Cộng hoà Ấn Độ,

Nhân dịp sinh nhật của Tổng thống, tôi kính gửi Tổng thống lời chào mừng nồng nhiệt. Kính chúc Tổng thống luôn luôn mạnh khoẻ và sống lâu.

Nhân dịp này tôi chúc nhân dân Ấn Độ thu được nhiều thắng lợi mới trong công cuộc xây dựng đất nước và góp phần bảo vệ hoà bình ở Đông - Nam Á và thế giới!

Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Ấn Độ ngày càng bền vững!

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 1364,
ngày 3-12-1957.

ĐIỆN GỬI TỔNG THỐNG XUCÁCNÔ

Kính gửi Bác sĩ A.Xucácnô,
Tổng thống nước Cộng hoà Nam Dương,
Giacácta,

Tôi rất sung sướng biết tin Ngài được bình yên trong vụ âm mưu sát hại Ngài.

Nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà rất công phẫn trước hành động hèn mạt của bọn phản động đã làm một số người chết và bị thương. Tôi xin gửi lời chia buồn tới gia đình các người bị nạn.

Bọn phản động gây vụ mưu hại này là muốn phá hoại lực lượng đoàn kết của toàn thể nhân dân Nam Dương dưới sự lãnh đạo của Ngài đương đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân. Nhưng bằng hành động hèn mạt đó, chúng đã không đi đến kết quả mong muốn, mà ngược lại chỉ làm tăng thêm lòng căm phẫn của nhân dân Nam Dương đối với những kẻ thù của mình, càng thêm đoàn kết chặt chẽ sau Ngài và Chính phủ Nam Dương để đấu tranh kiên quyết bảo vệ nền độc lập dân tộc và sự toàn vẹn lãnh thổ của Nam Dương.

Nhân dân Việt Nam nhiệt liệt đồng tình và ủng hộ những nguyện vọng chính đáng của nhân dân Nam Dương anh em và chúc cho nhân dân Nam Dương thu được nhiều thắng lợi mới trong cuộc đấu tranh chính nghĩa của mình.

Ngày 5 tháng 12 năm 1957
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 1367,
ngày 6-12-1957.

AI MẠNH HƠN?

Chủ nghĩa đế quốc mạnh hay là yếu? Sự thật lịch sử đã trả lời câu ấy:

40 năm trước đây, toàn cả thế giới ở dưới quyền thống trị của chủ nghĩa đế quốc. Từ ngày Cách mạng Tháng Mười Nga thành công trên 1 phần 6 quả đất, nhất là từ sau cuộc Thế giới chiến tranh lần thứ hai, chủ nghĩa đế quốc ngày càng tan rã.

- Chủ nghĩa đế quốc Đức, Ý, Nhật mất hết thuộc địa.

- Chủ nghĩa đế quốc Hà Lan mất Nam Dương.

- Chủ nghĩa đế quốc Anh mất các thuộc địa Ấn Độ, Miến Điện, Xâylan, Ai Cập, Xuđăng, Gana...

- Chủ nghĩa đế quốc Pháp mất các thuộc địa Xyri, Libăng, Việt Nam, Cao Miên, Lào, Marốc, Tuynidi và sắp mất Angiêri.

- Chủ nghĩa đế quốc Mỹ cậy thế đô la và bom nguyên tử, bị đuổi ra khỏi Trung Quốc. Mỹ và quân đội 16 nước phe Mỹ đã thất bại trong cuộc chiến tranh xâm lược ở Triều Tiên. Mỹ đã thất bại trong việc giúp thực dân Pháp xâm lược lại Việt Nam. Đã thất bại trong việc xúi Thổ Nhĩ Kỳ đánh Xyri. Mỹ đã thất bại về mặt chạy thi khoa học kỹ thuật: Liên Xô đã chế tạo được đạn tên lửa vượt đại châu, đã thả hai vệ tinh bay vòng quanh quả đất, mà Mỹ thì đang ì ạch thí nghiệm chưa làm được đạn tên lửa vượt đại châu và vệ tinh.

Người có tiếng là "cha đẻ của bom nguyên tử" Mỹ, bác sĩ Tayle, nói: So với Mỹ thì khoa học Liên Xô phát triển chóng hơn nhiều, rộng hơn nhiều... Độ 10 năm nữa Liên Xô có thể

khống chế được thời tiết, nhưng Mỹ thì sẽ cứ bị hạn hán... ít nhất cũng 10 năm nữa Mỹ mới theo kịp khoa học của Liên Xô.

Viên Chủ tịch Uỷ ban quân sự của Quốc hội Mỹ nói: Do việc phóng hai vệ tinh mà Liên Xô đã làm cho Mỹ thất bại... Cuộc chiến đấu trên mặt trận khoa học kỹ thuật, Mỹ đã thua Liên Xô rồi.

*

* *

Sự thật lịch sử đã chứng tỏ rằng trong khi chủ nghĩa đế quốc xuống dốc thì chủ nghĩa xã hội ngày càng phát triển lên cao:

91 năm trước đây, ở cuộc Đại hội đầu tiên, *Đệ nhất Quốc tế* chỉ có 25 chi bộ ở bốn nước Anh, Pháp, Đức, Thuỵ Sĩ.

Về sau khuôn khổ của *Đệ nhị Quốc tế* rộng hơn, nhưng cũng chỉ có những chi bộ ở mấy nước Anh, Mỹ.

Trước ngày Chiến tranh thế giới thứ hai, *Đệ tam Quốc tế Cộng sản* đã phát triển khắp thế giới với 43 đảng cộng sản và hơn 4 triệu đảng viên.

Hiện nay trên thế giới có 75 đảng cộng sản và đảng lao động với hơn 33 triệu đảng viên, đoàn kết thành một lực lượng khổng lồ dưới ngọn cờ vẻ vang của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Trong 64 đảng cộng sản và đảng lao động tham gia Hội nghị ở Mátxcơva vừa rồi, có 13 đảng đã nắm chính quyền. Nhiều đảng cộng sản khác uy tín rất to lớn. Thí dụ như Đảng Cộng sản Pháp là đảng chính trị to nhất ở nước ấy, trong các cuộc tổng tuyển cử, cứ bốn người cử tri Pháp thì một người bỏ phiếu cho Đảng Cộng sản; trong 100 người cử tri ở nước Ý, thì 36 người bỏ phiếu cho Đảng Cộng sản và Đảng Xã hội phe tả là bạn đồng minh của Đảng Cộng sản.

Trước đây chỉ có Liên Xô là nước xã hội chủ nghĩa với 200 triệu nhân dân. Ngày nay trên thế giới đã có một đại gia đình gồm 13 nước xã hội chủ nghĩa đứng đầu là Liên Xô vĩ đại, 950 triệu nhân dân (hơn 1 phần 3 số người trên thế giới).

Lại có những nước thuộc địa cũ ở châu á và châu Phi đã giành được tự do, độc lập, gồm có 700 triệu nhân dân. Thế là hơn 1.650 triệu người thành một mặt trận vững mạnh để giữ gìn hoà bình, chống lại chiến tranh, chống lại chủ nghĩa đế quốc.

Nói tóm lại: chủ nghĩa đế quốc là như con "ác vàng" đã ngả về tây. Chủ nghĩa xã hội là như mặt trời mới mọc.

Nói như vậy không phải là những người cách mạng tự kiêu, tự mãn, chủ quan, khinh địch; vì hãy còn chủ nghĩa đế quốc thì hãy còn có thể sinh ra chiến tranh. Trái lại, những người cách mạng càng phải cảnh giác hơn nữa, đoàn kết hơn nữa để giành lấy thắng lợi to hơn nữa, nhiều hơn nữa trong công cuộc giữ gìn hoà bình thế giới, xây dựng chủ nghĩa xã hội. Những người cách mạng cần phải đoàn kết rộng rãi, đấu tranh không ngừng để thực hiện những chính sách chung đã nêu rõ trong hai bản tuyên ngôn vĩ đại do các đảng cộng sản và đảng lao động đã nhất trí thông qua trong hai cuộc Hội nghị ở Mátxcơva.

TRẦN LỰC

Báo *Nhân dân*, số 1368,
ngày 7-12-1957.

LỜI PHÁT BIỂU Ở SÂN BAY GIA LÂM KHI ĐI DỰ LỄ KỶ NIỆM 40 NĂM CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI VỀ

Tôi xin cảm ơn các vị đã đón tôi thân mật và nồng nhiệt.

Tôi và Đoàn đại biểu Đảng và Chính phủ sang Liên Xô dự lễ kỷ niệm 40 năm Cách mạng Tháng Mười. Đây là một cuộc kỷ niệm rất to lớn chưa từng có và không đâu có. Giai cấp công nhân tất cả các nước trên thế giới rất vui mừng, các nước trên thế giới đều có đại biểu tham gia lễ kỷ niệm này.

Tất cả đều rất vui mừng thấy những thành công của Liên Xô và biết ơn Liên Xô đã mở kỷ nguyên mới cho loài người, kỷ nguyên tiến lên chủ nghĩa xã hội; và biết ơn Liên Xô đã bảo vệ hoà bình thế giới.

Sau lễ kỷ niệm đã có hai cuộc Hội nghị của 12 đảng cộng sản và công nhân và 64 đảng cộng sản và công nhân và lao động. Hai cuộc Hội nghị đó đã có hai bản tuyên bố và tuyên ngôn có ý nghĩa lịch sử vạch cho ta thấy:

- Sự đoàn kết của giai cấp công nhân;

- Lực lượng hoà bình rất to lớn.

Sau đó, các lãnh tụ Liên Xô, các nước xã hội chủ nghĩa có mời tôi ở lại nghỉ ở các nước đó, nhưng vì Liên Xô và Đông Âu khí hậu đang lạnh nên tôi nghỉ ở Trung Quốc. Hiện giờ tôi rất mạnh khoẻ.

Ít hôm nữa sẽ bước sang năm mới, sẽ có nhiều công tác mới, phải có cố gắng mới. Tất cả chúng ta, toàn dân, toàn Đảng, Chính phủ sẽ đẩy mạnh công việc mới, thu thắng lợi mới để tiến lên chủ nghĩa xã hội.

Phát biểu ngày 24-12-1957.
Báo *Nhân dân*, số 1386,
ngày 25-12-1957.

ĐIỆN MỪNG ĐẠI HỘI NHÂN DÂN Á - PHI

Thay mặt nhân dân Việt Nam là một thành viên trong đại gia đình nhân dân các nước Á - Phi, tôi xin trân trọng gửi lời chào mừng nhiệt liệt tới Đại hội nhân dân Á - Phi họp giữa lúc các lực lượng đế quốc xâm lược đương theo đuổi một chính sách chiến tranh lạnh để đẩy mạnh cuộc chạy đua vũ trang, làm tăng thêm tình hình căng thẳng và nguy cơ chiến tranh, đặc biệt là ở khu vực Trung, Cận Đông, đe doạ chủ quyền và nền độc lập của nhiều nước Á - Phi. Tôi tin rằng những người đại biểu của 1.500 triệu nhân dân Á - Phi đoàn kết trong cuộc đấu tranh cho hoà bình, chống đế quốc xâm lược, sẽ ngăn chặn được những kẻ phiêu lưu gây một cuộc chiến tranh nguyên tử tàn khốc cho nhân loại, làm cho những nguyên tắc về chung sống hoà bình nêu lên trong Hội nghị Băngđung được thắng lợi, để củng cố tình hữu nghị và sự hợp tác giữa nhân dân Á - Phi và nhân dân toàn thế giới. Tôi xin chúc Đại hội thành công rực rỡ.

Ngày 27 tháng 12 năm 1957

Báo *Nhân dân,* số 1391,
ngày 30-12-1957.

PHỤ LỤC

DANH MỤC CÁC SẮC LỆNH VÀ QUYẾT ĐỊNH DO CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH KÝ TRONG THỜI KỲ TỪ THÁNG 6-1955 ĐẾN 1957

NĂM 1955

- Sắc lệnh số 234B-SL, ký ngày 18-7-1955, tặng Huân chương cho các đồng chí trong đoàn điện ảnh Liên Xô sang Việt Nam công tác.
- Sắc lệnh số 234-SL, ký ngày 5-8-1955, chỉ định Chủ tịch, Phó Chủ tịch, Uỷ viên Uỷ ban hành chính thành phố Hải Phòng.
- Sắc lệnh số 235-SL, ký ngày 14-9-1955, chỉ định Uỷ viên Uỷ ban hành chính Liên khu Việt Bắc và Uỷ viên Uỷ ban hành chính Liên khu III.
- Sắc lệnh số 236-SL, ký ngày 15-9-1955, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho đoàn nghệ thuật Quân đội nhân dân Triều Tiên.
- Sắc lệnh số 238-SL, ký ngày 15-9-1955, thưởng Huân chương Lao động cho 17 sĩ quan và thuỷ thủ tàu Ba Lan BILINSKI đã giúp chuyên chở cán bộ, chiến sĩ và đồng bào miền Nam tập kết ra Bắc.
- Sắc lệnh số 239-SL, ký ngày 22-9-1955, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nghệ thuật Quân đội nhân dân Anbani đang thăm hữu nghị và

biểu diễn tại Việt Nam.

- Sắc lệnh số 240-SL, ký ngày 1-10-1955, truy tặng Huân chương Lao động hạng Nhất cho đồng chí Trần Quốc Bình, công nhân Trung Quốc sang giúp Việt Nam xây dựng cầu Việt Trì đã từ trần vì tai nạn lao động.
- Sắc lệnh số 240-SL, ký ngày 7-10-1955, truy tặng Huân chương Độc lập hạng Nhất cho Chủ nhiệm Tổng cục hậu cần Trần Đăng Ninh vì có nhiều đóng góp với Đảng và Chính phủ trong cuộc kháng chiến chống Pháp và trong việc củng cố chính quyền dân chủ nhân dân.
- Sắc lệnh số 241-SL, ký ngày 15-10-1955, thưởng Huân chương Lao động cho 31 sĩ quan và thuỷ thủ các tàu Liên Xô STAVROPOL và ARKHANGELSK đã phục vụ tích cực việc chuyển quân và cán bộ từ Nam ra Bắc tập kết.
- Sắc lệnh số 242-SL, ký ngày 15-10-1955, thưởng Huân chương cho các đồng chí Trung Quốc:

  Huân chương Độc lập hạng Ba cho:

  - Phó trưởng đoàn, Cố vấn Kiều Hiểu Quang.
  - Cố vấn Kim Chiêu Điển.

  Huân chương Lao động hạng Nhất cho:

  - Cố vấn Vương Lực.
  - Cố vấn Trương Đức Quân.
- Sắc lệnh số 243-SL, ký ngày 3-11-1955, phong quân hàm Thiếu tướng cho đồng chí Phan Trọng Tuệ, Quyền Trưởng đoàn đại diện Bộ Tổng tư lệnh Quân đội nhân dân Việt Nam trong Uỷ ban Liên hiệp đình chiến trung ương.
- Sắc lệnh số 244-SL, ký ngày 15-11-1955, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nghệ thuật Trung Quốc đang thăm hữu nghị và biểu diễn tại Việt Nam.
- Sắc lệnh số 245-SL, ký ngày 16-11-1955, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho hai cố vấn Trung Quốc:

  - Tiêu Phàm, Trưởng tổ cố vấn về mậu dịch,

  - Vũ Chí, cố vấn ngân hàng.
- Sắc lệnh số 246-SL, ký ngày 21-11-1955, truy tặng Huân chương Lao động hạng Nhất cho các nghệ sĩ Ngô Bạch Hoa và Trương Nhất Minh trong Đoàn nghệ thuật Trung Quốc sang thăm hữu nghị và biểu diễn tại Việt Nam đã từ trần vì tai nạn giao thông.
- Sắc lệnh số 247-SL, ký ngày 25-11-1955, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Bộ trưởng Bộ Công an Trần Quốc Hoàn, Trưởng ban tổ chức hai ngày lễ 1-1 và 2-9-1955.
- Sắc lệnh số 248-SL, ký ngày 25-11-1955, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Trung đoàn 33 thuộc Đại đoàn 350 và Đại đoàn 320 về thành tích chống bão và cứu nạn trong trận bão ngày 26-9-1955.
- Sắc lệnh số 249-SL, ký ngày 30-11-1955, quy định việc cử Quốc kỳ và Quốc ca.
- Quyết định số 250-QĐ, ký ngày 15-12-1955, quyết định ân xá, ân giảm án cho 345 phạm nhân.
- Sắc lệnh số 251-SL, ký ngày 21-12-1955, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nghệ thuật Liên Xô sang thăm và biểu diễn tại Việt Nam.

NĂM 1956

- Sắc lệnh số 254-SL, ký ngày 14-1-1956, ban bố mẫu Quốc huy nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.
- Sắc lệnh số 256-SL, ký ngày 11-2-1956, về việc bổ nhiệm chức vụ Chủ tịch và Uỷ viên Uỷ ban hành chính một số Khu và Liên khu.
- Sắc lệnh số 257-SL, ký ngày 11-2-1956, về việc đưa huyện Thuỷ Nguyên về tỉnh Kiến An.
- Quyết định số 260-QĐ, ký ngày 1-3-1956, ân giảm án tử hình xuống chung thân cho phạm nhân.

- Sắc lệnh số 261-SL, ký ngày 28-3-1956, thành lập Ban Thanh tra Trung ương của Chính phủ.
- Sắc lệnh số 262-SL, ký ngày 10-4-1956, để cụ Bùi Kỷ và ông Nguyễn Văn Xước thôi giữ chức Uỷ viên Uỷ ban hành chính Liên khu III, để nhận công tác khác.
- Sắc lệnh số 263-SL, ký ngày 25-4-1956, bổ nhiệm các chức vụ Tổng thanh tra và Phó Tổng thanh tra Ban Thanh tra Trung ương của Chính phủ.
- Sắc lệnh số 264-SL, ký ngày 27-4-1956, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nghệ thuật múa rối Tiệp Khắc, nhân dịp Đoàn sang thăm và biểu diễn ở nước ta.
- Sắc lệnh số 267-SL, ký ngày 15-6-1956, quy định về tội phạm và hình phạt đối với những kẻ có âm mưu và hành động phá hoại tài sản của Nhà nước và của công dân, cản trở việc thực hiện kế hoạch và chính sách của Nhà nước.
- Sắc lệnh số 268-SL, ký ngày 1-7-1956, về việc thành lập Khu tự trị Việt Bắc.
- Sắc lệnh số 268B-SL, ký ngày 9-7-1956, chỉ định ông Hồ Đắc Điềm làm Uỷ viên Uỷ ban hành chính thành phố Hà Nội.
- Sắc lệnh số 269-SL, ký ngày 9-7-1956, chỉ định ông Phạm Văn Trại làm Uỷ viên Uỷ ban hành chính thành phố Hải Phòng.
- Sắc lệnh số 269B-SL, ký ngày 12-8-1956, thưởng Huân chương Độc lập hạng Nhất cho Uỷ ban giúp đỡ Triều Tiên và Việt Nam của nước Cộng hoà Dân chủ Đức.
- Sắc lệnh số 270-SL, ký ngày 23-8-1956, cho phép ông Tchen Wei Kim nguyên quốc tịch Trung Quốc, nhập quốc tịch Việt Nam, lấy tên là Trần Uy Kim.
- Sắc lệnh số 271-SL, ký ngày 30-8-1956, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn văn công quốc gia nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa xôviết Ucren.
- Sắc lệnh số 271B-SL, ký ngày 31-8-1956, cho phép cô Chu Đức, bà Lâm Sì Mùi, bà Lô Sùi Ốn và ông Deré Louis được nhập quốc tịch Việt Nam.

- Sắc lệnh số 272-SL, ký ngày 5-10-1956, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đội đại tu đường sắt Trung Quốc sang giúp Việt Nam khôi phục đường sắt Hà Nội - Mục Nam Quan.
- Sắc lệnh số 273-SL, ký ngày 12-10-1956, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Trưởng đoàn chuyên gia y tế nước Cộng hoà Dân chủ Đức, giáo sư, bác sĩ ngoại khoa Richard đang công tác tại Việt Nam.
- Sắc lệnh số 276-SL, ký ngày 17-10-1956, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Trưởng đoàn kiêm biên tập và đạo diễn Héléna Lémanska của Đoàn điện ảnh Ba Lan công tác tại Việt Nam.
- Sắc lệnh số 275-SL, ký ngày 20-10-1956, truy tặng Huân chương Lao động hạng Nhất cho bác sĩ nội khoa Anđrây Nicôlốp Banchép trong Đoàn chuyên gia y tế Bungari sang giúp ta xây dựng bệnh viện.
- Sắc lệnh số 274-SL, ký ngày 22-10-1956, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca nhạc dân gian Hunggari, nhân dịp Đoàn sang thăm và biểu diễn tại Việt Nam.
- Sắc lệnh số 277-SL, ký ngày 1-11-1956, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho đồng chí Từ Mẫu Trang, Tổ trưởng trong Đoàn chuyên gia Trung Quốc sang giúp ngành bưu điện Việt Nam.
- Sắc lệnh số 278-SL, ký ngày 2-11-1956, chuẩn y danh sách các Uỷ viên Uỷ ban hành chính Khu tự trị Việt Bắc gồm 21 vị do Hội đồng nhân dân Khu tự trị bầu ngày 17-8-1956.
- Sắc lệnh số 279-SL, ký ngày 6-12-1956, thưởng Huân chương Độc lập cho 16 cá nhân và đơn vị, Huân chương Kháng chiến cho 43 cá nhân và đơn vị, Huân chương Lao động cho 4 cá nhân và đơn vị đã lập nhiều thành tích trong thời kỳ hoạt động bí mật và trong kháng chiến chống thực dân Pháp.

- Sắc lệnh số 280-SL, ký ngày 10-12-1956, chỉ định ông Hoàng Hữu Nhân làm Chủ tịch; ông Vũ Trọng Khánh và ông Tô Duy làm Phó chủ tịch Uỷ ban hành chính thành phố Hải Phòng.
- Sắc lệnh số 281-SL, ký ngày 14-12-1956, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Tổ trưởng Trần Nhất Phàm trong Đoàn chuyên gia Trung Quốc sang giúp Việt Nam xây dựng hợp tác xã.
- Sắc lệnh số 282-SL, ký ngày 14-12-1956, quy định về chế độ báo chí.
- Sắc lệnh số 283-SL, ký ngày 20-12-1956, thưởng Huân chương Độc lập cho sáu cá nhân; Huân chương Kháng chiến cho 22 cá nhân và đơn vị đã lập nhiều thành tích trong thời kỳ hoạt động bí mật và trong kháng chiến chống thực dân Pháp, nhân kỷ niệm lần thứ 10, Ngày toàn quốc kháng chiến.
- Sắc lệnh số 284-SL, ký ngày 22-12-1956, bãi bỏ các toà án nhân dân đặc biệt ở những nơi phát động quần chúng giảm tô và cải cách ruộng đất được thành lập theo Sắc lệnh số 150-SL ngày 22-4-1953.
- Sắc lệnh số 285-SL, ký ngày 22-12-1956, thưởng Huân chương Độc lập hạng Nhất cho:

  - Cố vấn Đại sứ quán Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa xôviết tại Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, Phađêép Nicôlai.

  - Đại diện Cục liên lạc kinh tế đối ngoại của Bộ Ngoại thương nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa tại Việt Nam, Phương Nghị.

NĂM 1957

- Quyết định số 001-QĐ, ký ngày 12-1-1957, ân giảm án tử hình xuống tù chung thân cho phạm nhân.
- Sắc lệnh số 003-SL, ký ngày 23-1-1957, thưởng Huân chương Lao động hạng nhất cho Đoàn ca múa nhạc Bungari sang thăm hữu nghị và biểu diễn tại Việt Nam.
- Sắc lệnh số 004-SL, 005-SL và 006-SL, ký ngày 6-2-1957, bác đơn xin ân xá án tử hình và ân giảm án tử hình xuống tù chung thân cho một số phạm nhân.

- Sắc lệnh số 007-SL, ký ngày 21-2-1957, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất cho ông Nguyễn Văn Cưu nguyên cán bộ Bộ Nội vụ, xã Tân Thới Tứ, tổng Gia Định Ninh, Hóc Môn, (nay thuộc thành phố Hồ Chí Minh), đã chiến đấu lâu năm cho cách mạng và có nhiều thành tích trong kháng chiến.
- Sắc lệnh số 008-SL, ký ngày 9-3-1957, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho giáo sư Pravicốp Glép Alếchxâyêvích, Trưởng đoàn chuyên gia y tế lưu động Liên Xô sang công tác tại Việt Nam.
- Sắc lệnh số 009-SL, ký ngày 13-3-1957, bổ nhiệm các ông Nguyễn Cáo, Trương Chí Cương và Đặng Văn Quang làm Uỷ viên Ban Thanh tra Trung ương của Chính phủ.
- Sắc lệnh số 010-SL, ký ngày 21-3-1957, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn bình kịch Cáp Nhĩ Tân (Trung Quốc).
- Sắc lệnh số 011, ký ngày 26-3-1957, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho các đồng chí Hạ Phu Nhân, Quế Ấp Thanh, Vương Hào trong Đoàn cố vấn Trung Quốc sang giúp Việt Nam trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp.
- Sắc lệnh số 012-SL, ký ngày 30-3-1957, đổi tên các Toà án nhân dân Khu thành Toà án nhân dân phúc thẩm, Toà án nhân dân thành phố thành Toà án nhân dân phúc thẩm, Toà án nhân dân sơ thẩm thành phố thành Toà án nhân dân thành phố. Quy định việc xét xử những vụ phạm pháp chính trị do Toà án nhân dân tỉnh, thành phố xử sơ thẩm; nếu có chống án sẽ do Toà án nhân dân phúc thẩm xử lại.
- Sắc lệnh số 013-SL, ký ngày 1-4-1957, thưởng Huân chương

Lao động hạng Nhất cho cán bộ và nhân dân tỉnh Kiến An (nay thuộc thành phố Hải Phòng), là tỉnh có thành tích dẫn đầu toàn miền Bắc về công tác phòng chống thiên tai năm 1956.

- Sắc lệnh số 014-SL, ký ngày 6-4-1957, chỉ định ông Nguyễn Năng Hách làm Chủ tịch, ông Trịnh Đình Cung và ông Bùi Công Bảng làm Uỷ viên Uỷ ban hành chính Khu Tả Ngạn.
- Quyết định số 015-QĐ, ký ngày 15-4-1957, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho anh Phạm Trung Pồn 23 tuổi người dân tộc Tày, xã Bế Triều, Hoà An, Cao Bằng, bị mù từ 5 tuổi nhưng chịu khó tìm tòi, suy nghĩ nên đã có nhiều thành tích cải tiến công cụ sản xuất nông nghiệp.
- Sắc lệnh số 015-SL, ký ngày 30-4-1957, thưởng các Huân chương Độc lập và Huân chương Kháng chiến hạng Nhất cho một số tổ chức, cơ quan và cá nhân có thành tích trong kháng chiến chống Pháp.
- Sắc lệnh số 016-SL, ký ngày 6-5-1957, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn chuyên gia hàng không Trung Quốc sang giúp Việt Nam xây dựng ngành hàng không dân dụng.
- Sắc lệnh số 100-SL/L002, ký ngày 20-5-1957, quy định chế độ báo chí.
- Sắc lệnh số 101-SL/L003, ký ngày 20-5-1957, quy định quyền tự do hội họp.
- Sắc lệnh số 102-SL/L004, ký ngày 20-5-1957, quy định quyền lập hội.
- Sắc lệnh số 103-SL/L005, ký ngày 20-5-1957, bảo đảm quyền tự do thân thể, quyền bất khả xâm phạm đối với nhà ở, đồ vật, thư tín của nhân dân.
- Sắc lệnh số 017-SL, ký ngày 3-6-1957, thành lập các Quân khu: Quân khu Tây Bắc, Quân khu Việt Bắc, Quân khu Đông Bắc, Quân khu Tả Ngạn, Quân khu Hữu Ngạn, Quân khu IV.
- Sắc lệnh số 018-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Chu Văn Tấn giữ chức Chính uỷ Quân khu Việt Bắc.
- Sắc lệnh số 019-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Lê Đình Thiệp giữ chức Phó Chính uỷ Quân khu Việt Bắc.

- Sắc lệnh số 020-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Lê Quảng Ba giữ chức Tư lệnh Quân khu Việt Bắc.
- Sắc lệnh số 021-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Thanh Phong giữ chức Phó Tư lệnh Quân khu Việt Bắc.
- Sắc lệnh số 022-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Hoàng Sâm giữ chức Tư lệnh kiêm Phó Chính uỷ Quân khu Tả Ngạn.
- Sắc lệnh số 023-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Nguyễn Quyết giữ chức Phó Chính uỷ Quân khu Tả Ngạn.
- Sắc lệnh số 024-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Vũ Nhất giữ chức Chính uỷ Quân khu Tây Bắc.
- Sắc lệnh số 025-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Bằng Giang giữ chức Tư lệnh Quân khu Tây Bắc.
- Sắc lệnh số 026-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Vương Thừa Vũ giữ chức Tư lệnh Quân khu Hữu Ngạn.
- Sắc lệnh số 027-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Trần Độ giữ chức Chính uỷ Quân khu Hữu Ngạn.
- Sắc lệnh số 028-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Nguyễn Đôn giữ chức Tư lệnh Quân khu IV.
- Sắc lệnh số 029-SL, ký ngày 6-6-1957, bổ nhiệm ông Phạm Ngọc Hồ giữ chức Chính uỷ quân khu Đông Bắc.
- Sắc luật số 002-SLt, ký ngày 18-6-1957, quy định những trường hợp phạm pháp quả tang, quy định những trường hợp khẩn cấp và những trường hợp khám người phạm pháp quả tang.
- Sắc luật số 003-SLt, ký ngày 18-6-1957, về quyền tự do xuất bản.
- Sắc lệnh số 032-SL, ký ngày 27-6-1957, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn thuỷ thủ Liên

Xô làm việc trên tàu cuốc "ZEM LESOS 20" đã giúp Việt Nam nạo vét lòng lạch cảng Hải Phòng.

- Sắc lệnh số 033-SL, ký ngày 2-7-1957, Uỷ nhiệm Thủ tướng Phạm Văn Đồng thay mặt Chủ tịch nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà giải quyết công việc trong khi Chủ tịch nước đi vắng.
- Quyết định số 45-QĐ, ký ngày 12-9-1957, bãi bỏ quyết định số 57-QĐ2 ngày 12-11-1952 và ân giảm án tử hình xuống tù chung thân cho một phạm nhân.
- Sắc lệnh số 045B-SL, ký ngày 24-9-1957, truy tặng Huân chương Độc lập hạng Nhất cho đồng chí Nguyễn Chánh, Chủ nhiệm Tổng cục cán bộ Bộ Quốc phòng - Tổng tư lệnh Quân đội nhân dân Việt Nam.
- Sắc lệnh số 104-SL/16, ký ngày 14-10-1957, ban bố Nghị quyết ngày 14-9-1957 của Quốc hội chuẩn y Sắc luật 001/SLt ngày 19-4-1957 cấm chỉ mọi hành động đầu cơ về kinh tế.
- Sắc lệnh số 105-SL/17, ký ngày 14-10-1957, ban bố Nghị quyết ngày 14-9-1957 của Quốc hội chuẩn y Sắc luật 002/SLt ngày 18-6-1957, quy định những trường hợp phạm pháp quả tang, những trường hợp khẩn cấp, bổ sung điều 10 của Luật số 103-SL/15 ngày 20-5-1957, về việc khám người phạm pháp quả tang.
- Sắc lệnh số 106-SL/18, ký ngày 14-10-1957, ban bố Nghị quyết ngày 14-9 của Quốc hội chuẩn y Sắc luật số 003/SLt ngày 18-6-1957 quy định chế độ xuất bản.
- Sắc lệnh số 107-SL/19, ký ngày 14-10-1957, ban bố Nghị quyết ngày 14-9-1957 của Quốc hội chuẩn y Sắc luật số 004/SLt ngày 20-7-1957 quy định thể lệ bầu cử Hội đồng nhân dân và Uỷ ban hành chính các cấp.
- Sắc lệnh số 046-SL, ký ngày 16-10-1957, thành lập Tổng cục cán bộ, thuộc Bộ Quốc phòng - Tổng tư lệnh.
- Sắc lệnh số 047-SL, bổ nhiệm ông Nguyễn Văn Vịnh giữ chức Phó Chủ nhiệm Tổng cục cán bộ, thuộc Bộ Quốc phòng - Tổng tư lệnh.

- Sắc lệnh số 048-SL, ký ngày 23-10-1957, tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nhảy múa nông thôn nước Cộng hoà Dân chủ Đức sang thăm hữu nghị và biểu diễn tại Việt Nam.
- Sắc lệnh số 052-SL, ký ngày 19-12-1957, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất cho hai gia đình có đông con tòng quân:
  - Cụ Lê Văn Thức quê ở Hoà Vang, Quảng Nam.
  - Ông Vũ Đình Hiến quê xã Bắc Sơn, An Lão, Kiến An.

CHÚ THÍCH
VÀ BẢN CHỈ DẪN TÊN NGƯỜI

CHÚ THÍCH

1. *Hội nghị Giơnevơ:* Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao của một số nước họp từ ngày 26-4 đến ngày 21-7-1954 tại Giơnevơ (Thuỵ Sĩ). Hội nghị này được triệu tập theo chủ trương của Hội nghị Béclin năm 1954. Chương trình thảo luận của Hội nghị gồm 2 vấn đề: giải quyết hoà bình vấn đề Triều Tiên và lập lại hoà bình ở Đông Dương.

Do thái độ ngoan cố của Mỹ và các nước chư hầu đã tham gia chiến tranh Triều Tiên, cuộc thảo luận về vấn đề Triều Tiên không thu được kết quả.

Ngày 8-5-1954, đúng một ngày sau chiến thắng Điện Biên Phủ, vấn đề chấm dứt chiến tranh lập lại hoà bình ở Đông Dương chính thức được Hội nghị Giơnevơ thảo luận. Phái đoàn Chính phủ ta do đồng chí Phạm Văn Đồng làm Trưởng đoàn tham gia Hội nghị với tư thế đoàn đại biểu của một dân tộc chiến thắng.

Tuyên bố chung của Hội nghị và Hiệp định đình chiến ở Đông Dương được ký kết vào ngày 21-7-1954. Các nước tham gia Hội nghị đã cam kết thừa nhận tôn trọng độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam, Lào và Campuchia; quy định quân Pháp phải rút khỏi Đông Dương và mỗi nước Đông Dương sẽ tuyển cử tự do để thống nhất đất nước.

Bản Tuyên bố chung còn ghi rõ, ở Việt Nam, lấy vĩ tuyến 17 làm ranh giới quân sự và chỉ có tính chất tạm thời, không thể coi đó là biên giới chính trị hoặc lãnh thổ và quy định ở Việt Nam cuộc Tổng tuyển cử tự do để thống nhất đất nước sẽ được tiến hành vào tháng 7-1956. Tr.7.

2. *Cuộc khởi nghĩa Phan Đình Phùng:* Cuộc khởi nghĩa chống Pháp nổ ra từ năm 1885 ở vùng Hương Khê, tỉnh Hà Tĩnh và sau đó lan rộng trong 4 tỉnh: Hà Tĩnh, Nghệ An, Quảng Bình, Thanh Hoá. Cuộc khởi nghĩa này do Phan Đình Phùng lãnh đạo. Là một sĩ phu yêu nước, theo tiếng gọi của

phong trào Cần Vương, Phan Đình Phùng đã chỉ huy nghĩa quân kiên trì chiến đấu, cho mãi tới khi ông lâm bệnh mất năm 1895, kẻ địch mới đàn áp được cuộc khởi nghĩa. Tr.51.

3. *Cuộc đấu tranh của Hoàng Hoa Thám:* Cuộc khởi nghĩa chống Pháp của nông dân Yên Thế (Hà Bắc), nổ ra từ năm 1885. Năm 1888 ông Hoàng Hoa Thám tham gia nghĩa quân. Dũng cảm, có tài quân sự, biết thu phục lòng người nên ông dần dần trở thành lãnh tụ và linh hồn của cuộc khởi nghĩa. Dưới sự lãnh đạo của ông, nghĩa quân hoạt động du kích rất linh hoạt trong các vùng ở Lạng Sơn, Thái Nguyên, Vĩnh Yên, Phúc Yên, Bắc Giang, Bắc Ninh, v.v.. Năm 1913, Hoàng Hoa Thám bị bọn phản động sát hại, cuộc khởi nghĩa bị dập tắt. Tr.51.

4. *Phong trào đấu tranh ở Trung Kỳ năm 1907*: Đây là Chủ tịch Hồ Chí Minh nói về phong trào chống đi phu, chống sưu thuế năm 1908. Phong trào lúc đầu bùng nổ ở Quảng Nam, sau lan rộng ra Phú Yên, Thừa Thiên, Hà Tĩnh, Nghệ An, Thanh Hoá. Mục tiêu trước mắt của cuộc đấu tranh là chống sưu thuế, chống chế độ bắt phu (đương thời gọi là đi "xâu").

Lúc đó, học ở trường Quốc học Huế với tên Nguyễn Tất Thành, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tham gia phong trào này. Tr.51.

5. *Cuộc khởi nghĩa Biên Hoà:* Tháng 1-1916, nhiều cuộc đấu tranh của nhân dân ta nổi lên ở Biên Hoà, Trà Vinh, chống lại việc thực dân pháp bắt lính đi làm bia đỡ đạn cho chúng ở chiến trường châu Âu. Những người bị Pháp bắt giam ở nhà lao Biên Hoà đã nổi dậy cướp súng của lính bắn vào các cơ quan chính quyền Pháp. Đỉnh cao của phong trào chống bắt lính là cuộc đánh phá khám lớn Sài Gòn ngày 15-2-1916. Tr.51.

6. *Cuộc khởi nghĩa ở Huế:* Tháng 5-1916, tại Huế và Quảng Nam, Quảng Ngãi đã bùng nổ cuộc khởi nghĩa của nhân dân và binh lính người Việt bị thực dân Pháp tập trung chờ ngày đưa xuống tàu sang chết thay cho chúng trên chiến trường châu Âu. Nhiều tác phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhắc tới phong trào này. Tr.51.

7. *Cuộc khởi nghĩa ở Thái Nguyên:* Cuộc khởi nghĩa của binh lính Việt Nam trong quân đội Pháp ở Thái Nguyên tháng 8-1917, do Trịnh Văn Cấn và Lương Ngọc Quyến lãnh đạo. Thực dân Pháp phải đưa quân từ Hà Nội lên đàn áp. Sau 6 ngày chiến đấu quyết liệt, Lương Ngọc Quyến hy sinh, nghĩa quân rút về hoạt động ở vùng rừng núi Thái Nguyên, Vĩnh Yên, Phúc Yên và Hoà Bình, Sơn Tây (Hà Tây). Tr.51.

8. *Đảng theo chủ nghĩa Mác - Lênin ra đời ở Việt Nam*: Vào những năm 1928-1929, phong trào đấu tranh cách mạng của nhân dân ta tiếp tục dâng lên khắp đất nước. Chủ nghĩa Mác-Lênin đã được truyền bá mạnh mẽ trong phong trào công nhân và phong trào yêu nước. Một trào lưu cách mạng mới xuất hiện, đòi hỏi phải có sự lãnh đạo của một chính đảng thực sự của giai cấp công nhân.

Những phần tử tiên tiến trong phong trào cách mạng đã nhận thức được tình hình đó và đã đứng ra thành lập những tổ chức cộng sản đầu tiên.

Ngày 17-6-1929, Đông Dương Cộng sản Đảng được thành lập ở Hà Nội. Đông Dương Cộng sản Đảng ra Chánh cương, Tuyên ngôn, nêu rõ đường lối của Đảng là làm cách mạng dân chủ tư sản do giai cấp vô sản lãnh đạo, tiến lên cách mạng xã hội chủ nghĩa, thực hành công nông liên hiệp. Sự ra đời của Đông Dương Cộng sản Đảng đã thúc đẩy phong trào cộng sản ở trong nước tiến mạnh. Tháng 7-1929, An Nam Cộng sản Đảng cũng được thành lập. Tháng 9-1929, những đảng viên ưu tú của Đảng Tân Việt ra tuyên bố thành lập Đông Dương Cộng sản Liên đoàn.

Trong vòng 4 tháng, ba tổ chức cộng sản liên tiếp ra đời. Sự kiện đó chứng tỏ việc thành lập Đảng Cộng sản là yêu cầu phát triển của phong trào công nhân và phong trào yêu nước ở Việt Nam năm 1929. Nhưng lợi ích của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, cũng như nguyên tắc tổ chức của chính đảng Mác - Lênin không cho phép tồn tại tình hình là trong một nước mà có ba tổ chức cộng sản. Vì vậy tổ chức một đảng duy nhất của giai cấp công nhân là yêu cầu bức thiết của phong trào cách mạng ở Việt Nam lúc đó.

Nhận được tin có các tổ chức cộng sản ở Việt Nam, Quốc tế Cộng sản đã gửi thư kêu gọi các tổ chức cộng sản này thống nhất lại.

Sau khi nắm được tình hình trên, Nguyễn Ái Quốc, với tư cách là đại diện của Quốc tế Cộng sản, đã triệu tập Hội nghị hợp nhất các tổ chức cộng sản ở Việt Nam. Đông Dương Cộng sản Đảng, An Nam Cộng sản Đảng đã cử đại biểu đến dự Hội nghị. Riêng Đông Dương Cộng sản Liên đoàn, không kịp cử đại biểu đến dự được, sau Hội nghị này, đã xin gia nhập vào Đảng Cộng sản Việt Nam.

Hội nghị hợp nhất mang tầm vóc lịch sử của một Đại hội thành lập

Đảng. Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời đánh dấu một bước ngoặt lịch sử vĩ đại của cách mạng Việt Nam. Tr.52.

9. *Cuộc bạo động Yên Bái:* Cuộc khởi nghĩa do Việt Nam Quốc dân đảng tổ chức và thực hiện. Việt Nam Quốc dân đảng là một tổ chức cách mạng theo xu hướng quốc gia tư sản, thành lập ngày 25-12-1927.

Do đường lối tổ chức không chặt chẽ, lại kết nạp đảng viên dễ dãi, để bọn mật thám chui vào nên đầu năm 1930, cơ sở của đảng bị vỡ ở nhiều nơi, nhiều cán bộ, đảng viên bị bắt. Trước tình hình đó, các lãnh tụ của Đảng là Nguyễn Thái Học và Nguyễn Khắc Nhu quyết định khởi nghĩa, vì cho rằng: đằng nào đảng cũng bị khủng bố và bị tiêu diệt, cho nên cứ bạo động, "không thành công cũng thành nhân".

Ngày 11-2-1930, 10 giờ tối, bạo động đã nổ ra. Nghĩa quân chiếm các đồn Pháp ở Yên Bái. Một bộ phận binh lính Việt Nam trong quân đội Pháp phản chiến tham gia vào quân khởi nghĩa. Nghĩa quân chiếm được nhà dây thép, nhà ga, phát truyền đơn, hô hào quần chúng và binh lính hưởng ứng. Ngay sáng hôm sau, thực dân Pháp đã phản công, cuộc bạo động bị thất bại. Trong vòng một tuần, phong trào khởi nghĩa bị dập tắt ở các nơi. Nguyễn Thái Học và các lãnh tụ khác bị bắt và bị xử tử. Việt Nam Quốc dân đảng cũng bị tan rã.

Trong lúc Việt Nam Quốc dân đảng chuẩn bị khởi nghĩa, Nguyễn Ái Quốc đang ở Xiêm (Thái Lan). Nghe tin đó, Nguyễn Ái Quốc đã nhận xét: "Cuộc bạo động nổ ra lúc này là quá sớm, và khó thành công". Người muốn gặp các lãnh tụ của Việt Nam Quốc dân đảng để "bàn lại kế hoạch" nhưng không thực hiện được. Trong lúc Nguyễn Ái Quốc vượt biên giới Thái Lan đến Trung Quốc, cuộc bạo động đã được chuẩn bị và vẫn nổ ra như trên. Tr.52.

10. *Các cuộc khởi nghĩa vũ trang trong năm 1940 và đầu năm 1941.*

- *Khởi nghĩa Bắc Sơn:* Nổ ra đêm 27-9-1940 ở Bắc Sơn (thuộc tỉnh Lạng Sơn). Lúc bấy giờ bọn thực dân Pháp đã đầu hàng phát xít Đức ở chính quốc, bọn thực dân Pháp ở Đông Dương rất hoang mang dao động. Khi quân Nhật tiến vào Lạng Sơn, chính quyền tay sai Pháp ở đây đã tan rã nhanh chóng. Chớp thời cơ đó, đảng bộ địa phương đã phát động khởi nghĩa.

Khoảng 600 quân khởi nghĩa có vũ trang đã nổi dậy chiếm đồn Mỏ Nhài, viên tri châu chạy trốn, nguỵ quyền tan rã, nhân dân hoàn toàn làm chủ châu lỵ và các vùng trong châu. Đội du kích địa phương được thành lập.

Nhưng sau đó, Nhật - Pháp lại thoả hiệp với nhau để đàn áp cuộc khởi nghĩa. Hội nghị Trung ương Đảng tháng 11-1940 đã quyết định duy trì đội du kích Bắc Sơn làm nòng cốt xây dựng lực lượng vũ trang và thành lập căn cứ địa Bắc Sơn - Vũ Nhai do Trung ương trực tiếp chỉ đạo.

- *Khởi nghĩa Nam Kỳ:* Nổ ra ngày 23-11-1940 ở hầu hết các tỉnh miền Nam, nhất là ở Mỹ Tho. Quần chúng nổi dậy rất dũng cảm, nhiều đồn bốt bị hạ, nhiều đường giao thông bị phá... Chính quyền địch ở một số nơi tan rã. Ở những nơi đó, chính quyền cách mạng được thành lập và thực hiện những cải cách dân chủ. Cờ đỏ sao vàng lần đầu tiên xuất hiện.

Cuộc khởi nghĩa này nổ ra khi chưa có chỉ thị của Trung ương Đảng, điều kiện khách quan và chủ quan chưa chín muồi, bọn phản động lại lọt vào hàng ngũ cách mạng và nắm được kế hoạch của cuộc khởi nghĩa, cho nên thực dân Pháp đã đàn áp đẫm máu cuộc khởi nghĩa này và cuối cùng cuộc khởi nghĩa bị thất bại.

Cuộc khởi nghĩa Nam Kỳ vừa nổ ra thì ngay ngày hôm sau, Trung ương Đảng ta đã ra thông báo khẩn cấp gửi các cấp bộ Đảng, kêu gọi ủng hộ cuộc khởi nghĩa Nam Kỳ.

- *Khởi nghĩa Đô Lương:* Cuộc bạo động của binh lính Việt Nam trong quân đội tay sai của thực dân Pháp, do Nguyễn Văn Cung (còn gọi là Đội Cung) lãnh đạo, nổ ra ngày 13-1-1941. Binh lính yêu nước đã nổi dậy đánh chiếm đồn Chợ Rạng (Đô Lương, Nghệ An) và sau đó tiến về đánh chiếm Vinh. Nhưng kế hoạch bị lộ, những người tham gia bạo động bị bắt, cuộc khởi nghĩa bị thất bại. Tr.52.

11. *Mặt trận Việt Minh* (hoặc Việt Minh): Là tên gọi tắt của Hội Việt Nam độc lập đồng minh, được thành lập tại Pác Bó (Cao Bằng), ngày 19-5-1941, theo sáng kiến của Chủ tịch Hồ Chí Minh trước đó và theo Nghị quyết Hội nghị lần thứ tám của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (tháng 5-1941), nhằm mở rộng Mặt trận dân tộc thống nhất chống thực dân Pháp và phát xít Nhật. Hội gồm các thành viên là Đảng Cộng sản Đông Dương và các Hội cứu quốc như Hội Công nhân cứu quốc, Hội Nông dân cứu quốc, Hội Thanh niên cứu quốc, Hội Phụ nữ cứu quốc, Hội Quân nhân cứu quốc,

Hội Phụ lão cứu quốc, Hội Phật giáo cứu quốc, Hội Nhi đồng cứu quốc, v.v.. Đây là một mặt trận dân tộc thống nhất rộng rãi, tập hợp đông đảo các tầng lớp nhân dân, các đảng phái chính trị và tôn giáo yêu nước, thành một lực lượng cách mạng hùng mạnh để chống kẻ thù chính của dân tộc Việt Nam lúc ấy là thực dân Pháp và phát xít Nhật.

Sau khi Cách mạng Tháng Tám thành công, theo chủ trương của Đảng nhằm mở rộng mặt trận dân tộc thống nhất để kháng chiến và kiến quốc, Hội liên hiệp quốc dân Việt Nam ra đời (gọi tắt là Liên Việt). Việt Minh đã gia nhập Liên Việt cùng nhau vận động nhân dân tham gia cuộc đấu tranh chống thực dân Pháp. Ngày 5-3-1951, tại Đại hội Mặt trận thống nhất dân tộc toàn quốc, đã thống nhất hai tổ chức Việt Minh và Liên Việt thành Mặt trận Liên - Việt. Khi cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp kết thúc thắng lợi, để đáp ứng tình hình và nhiệm vụ mới, tháng 9-1955, Mặt trận Liên - Việt được tổ chức lại thành Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Tr.52.

12. *Cách mạng Tháng Tám:* Cuộc cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở Việt Nam diễn ra và thắng lợi vào tháng 8-1945.

Ngày 9-3-1945, phát xít Nhật đảo chính thực dân Pháp ở Đông Dương, Đảng ta đã kịp thời phát động phong trào chống Nhật cứu nước, chuẩn bị tổng khởi nghĩa giành chính quyền. Ngày 13-8-1945, được tin phát xít Nhật sắp đầu hàng Đồng minh, quân Nhật ở Đông Dương và bè lũ tay sai hoang mang cực độ, Đảng ta đã chớp lấy thời cơ ấy, quyết định tổng khởi nghĩa.

Từ ngày 14 đến 28-8-1945, nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng đã nhất tề vùng lên tổng khởi nghĩa giành chính quyền trong cả nước. Ngày 2-9-1945, tại cuộc mít tinh lớn ở vườn hoa Ba Đình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã long trọng tuyên bố trước nhân dân Việt Nam và thế giới: Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà ra đời. Tr. 53.

13. *Ngày 23-9-1945:* Thực dân Pháp, được thực dân Anh ủng hộ, đã nổ súng đánh chiếm Sài Gòn, thực hiện âm mưu nhanh chóng chiếm lại nước ta. Xứ uỷ Nam Bộ quyết định phát động nhân dân kiên quyết kháng chiến chống xâm lược. Chiều ngày 23-9, đồng bào Sài Gòn - Chợ Lớn triệt để tổng đình công, không hợp tác với giặc. Chợ ngừng họp, xe cộ ngừng chạy, các hiệu buôn, nhà máy đóng cửa... Các chiến sĩ tự vệ công nhân, tự vệ thanh niên, các đội xung phong công đoàn, cảnh sát chiến đấu, công an xung phong cùng toàn thể đồng bào, với mọi thứ vũ khí có trong tay, dũng cảm

đánh trả bọn xâm lược. Một loạt kho tàng của địch bị đánh phá, điện, nước bị cắt. Các đội vũ trang đột nhập sân bay Tân Sơn Nhất, đột nhập bến cảng đốt cháy tàu giặc vừa cập bến. Quân Pháp nhiều lần tiến ra phía cầu Bông, cầu Kiệu, cầu Thị Nghè đều bị chặn lại...

Dưới sự lãnh đạo của Xứ uỷ, nhân dân Sài Gòn - Chợ Lớn đã kiên quyết kháng chiến, mở đầu cuộc kháng chiến anh dũng của đồng bào Nam bộ. Tr. 53.

14. *Hiệp định sơ bộ 6-3:* Cuối tháng 2-1946, được sự đồng tình của đế quốc Mỹ, Pháp đã ký với Chính phủ Tưởng Giới Thạch ở Trùng Khánh một bản Hiệp ước cho quân Pháp vào thay thế quân Tưởng ở miền Bắc Đông Dương. Mặc dù vậy, bọn quân phiệt Tưởng vẫn trì hoãn việc rút quân về nước, kéo dài sự có mặt của chúng ở Việt Nam để cướp bóc nhân dân ta và phá hoại cách mạng nước ta.

Để loại trừ bớt một kẻ thù nguy hiểm của cách mạng và cũng để tranh thủ thời gian củng cố lực lượng kháng chiến ở Nam Bộ, chuẩn bị lực lượng ở miền Bắc để đối phó với nguy cơ chiến tranh trong phạm vi cả nước, ngày 3-3-1946 Ban Thường vụ Trung ương Đảng đã ra Chỉ thị *Tình hình và chủ trương* phân tích sâu sắc tình hình, âm mưu và thủ đoạn xảo quyệt của bọn đế quốc và tay sai và nêu lên chủ trương tạm thời hoà hoãn với Pháp. Chỉ thị cũng vạch ra những nguyên tắc cơ bản cho việc đàm phán giữa ta và Pháp. Ngày 5-3-1946, Hội nghị mở rộng của Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã tán thành chủ trương trên của Ban Thường vụ Trung ương Đảng.

Thực hiện chủ trương đó, ngày 6-3-1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký với đại diện Chính phủ Pháp Hiệp định sơ bộ tại số nhà 36 Lý Thái Tổ, Hà Nội.

Nội dung cơ bản của bản Hiệp định sơ bộ là: Chính phủ Pháp công nhận nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà là một quốc gia tự do nằm trong khối Liên hiệp Pháp. Nước Việt Nam có Chính phủ, Nghị viện, quân đội và tài chính riêng. Sự thống nhất đất nước sẽ do trưng cầu ý dân quyết định. Chính phủ Việt Nam đồng ý cho 15.000 quân Pháp được vào thay thế quân Tưởng rút về nước. Số quân đó phải đóng ở những nơi được quy định và phải rút khỏi Việt Nam trong vòng 5 năm, mỗi năm rút một phần năm. Quân đội hai bên ngừng bắn và ở nguyên vị trí đóng quân.

Trong hoàn cảnh lịch sử đó, việc ký Hiệp định sơ bộ là một trong

những sách lược cách mạng đúng đắn, sáng suốt. Nó đã tạo điều kiện để chúng ta tổ chức lại cuộc kháng chiến ở Nam Bộ; đuổi nhanh quân Tưởng về nước, diệt bọn Việt gian tay sai của Tưởng, giành thêm thời gian hoà bình để xây dựng và củng cố lực lượng của ta chuẩn bị cuộc kháng chiến lâu dài chống thực dân Pháp xâm lược. Tr.53.

15. *Tạm ước 14-9:* Bản Tạm ước do Chủ tịch Hồ Chí Minh ký với Chính phủ Pháp, tại Pari ngày 14-9-1946.

Do thái độ ngoan cố và hiếu chiến của thực dân Pháp, cuộc đàm phán giữa Chính phủ ta và Chính phủ Pháp tại Phôngtennơblô không đi đến kết quả. Chủ tịch Hồ Chí Minh thấy rõ nguy cơ của một cuộc chiến tranh ác liệt có quy mô cả nước mà Người dự đoán từ trước, đã đến gần. Để có thêm thời gian chuẩn bị cho cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và để tỏ thiện chí của Chính phủ ta, Chủ tịch Hồ Chí Minh lúc đó đang ở Pari với tư cách là thượng khách của Chính phủ Pháp, đã tranh thủ dàn xếp, ký với Chính phủ Pháp bản Tạm ước này.

Nội dung cơ bản của bản Tạm ước là sự thoả thuận tạm thời giữa ta và Pháp về một số vấn đề bức thiết có tính chất bộ phận. Chính phủ Pháp phải thi hành các quyền tự do, dân chủ và phải ngừng bắn ở Nam Bộ; Chính phủ ta tạm thời nhân nhượng thêm cho Pháp một số quyền lợi về kinh tế và văn hoá ở Việt Nam; quy định thời gian tiếp tục cuộc đàm phán Việt - Pháp vào tháng 1-1947.

Tạm ước 14-9 là một sách lược ngoại giao tài tình của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tạm ước đã tạo điều kiện để nhân dân ta có thêm thời gian hoà bình, chuẩn bị lực lượng về mọi mặt để tiến hành cuộc kháng chiến lâu dài chống thực dân Pháp xâm lược. Tr. 53.

16. *Chiến dịch Việt Bắc Thu - Đông năm 1947:* Để thực hiện ý đồ tiêu diệt cơ quan đầu não của cuộc kháng chiến và bộ đội chủ lực của ta, giành thắng lợi quyết định về quân sự và nhanh chóng kết thúc cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam, ngày 7-10-1947, thực dân Pháp đã huy động 20.000 quân tinh nhuệ được trang bị đầy đủ vũ khí, phương tiện hiện đại, mở cuộc hành quân tấn công lên Việt Bắc.

Thi hành Chỉ thị của Đảng ta *"Phải phá tan cuộc tấn công mùa Đông của giặc Pháp",* bảo vệ cơ quan đầu não của kháng chiến, quân và dân ta đã anh dũng chiến đấu đánh địch ở khắp các mặt trận và lập những chiến công vang dội tại Đoan Hùng, Khe Lau, Sông Lô, Bông Lau, Phủ Thông, Đèo Ràng, v.v..

Sau gần 3 tháng chiến đấu (từ 7-10 đến 22-12-1946), quân và dân ta đã đánh hơn 200 trận, loại khỏi vòng chiến đấu hơn 7000 tên địch; bắn rơi 18 máy bay; bắn chìm và bắn cháy 54 ca nô, tàu chiến; phá huỷ 255 xe cơ giới; thu hàng nghìn súng các loại và nhiều đồ dùng quân sự khác. Âm mưu thâm độc của thực dân Pháp hòng nhanh chóng kết thúc cuộc chiến tranh xâm lược nước ta đã bị thất bại. Tr.54.

17. *Chiến dịch Cao - Bắc - Lạng* (Cao Bằng, Bắc Cạn, Lạng Sơn): Tức là chiến dịch Biên giới thu đông năm 1950, còn gọi là chiến dịch Lê Hồng Phong II được tiến hành theo quyết định hồi tháng 6-1950 của Ban Thường vụ Trung ương Đảng và của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Mục đích của chiến dịch là tiêu diệt một bộ phận quan trọng sinh lực địch, mở rộng và củng cố căn cứ địa Việt Bắc, phá tan vòng vây của chủ nghĩa đế quốc với ta.

Đầu tháng 9-1950, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã lên đường ra mặt trận.

Sáng ngày 16-9-1950, chiến dịch bắt đầu. Bộ đội ta đánh chiếm Đông Khê, một căn cứ quan trọng của địch trên tuyến phòng ngự đường số 4, nằm giữa Lạng Sơn và Cao Bằng. Bị mất Đông Khê, quân đội Pháp quyết định rút khỏi Cao Bằng theo kế hoạch: Một mặt dùng gần hết lực lượng dự bị còn lại ở Bắc Bộ để mở cuộc hành binh Phốccơ (Phoque) lên chiếm thị xã Thái Nguyên, mặt khác, dùng binh đoàn Lơ Pagiơ mở cuộc hành binh Têredơ (Therèse) từ Lạng Sơn theo đường số 4 rút về.

Sáng ngày 7-10-1950, quân ta tiêu diệt toàn bộ binh đoàn Lơ Pagiơ tại Cốc Xá cách Đông Khê 7 kilômét. Chiều ngày 7-10-1950, quân ta lại tiêu diệt gọn binh đoàn Sáctông tại điểm cao 477 ở gần Cốc Xá về phía Tây. Binh đoàn từ Thất Khê lên ứng cứu cũng bỏ chạy. Tại Thái Nguyên, quân địch bị quân ta chặn đánh dữ dội, đã phải tháo chạy.

Trong 13 ngày (từ 10 đến 23-10-1950), địch liên tiếp bỏ các vị trí Thất Khê, Na Sầm, Đồng Đăng, Lạng Sơn, Đình Lập, An Châu rút về Tiên Yên ở khu vực duyên hải. Hệ thống phòng tuyến đường số 4 của địch bị phá vỡ.

Trong chiến dịch Biên giới, quân ta đã tiêu diệt và bắt sống 8.000 tên địch (trong đó bắt sống 3.500 tên), tiêu diệt gọn một nửa lực lượng cơ động chiến lược của địch ở Bắc Đông Dương, thu nhiều vũ khí; giải phóng 5 thị xã, 13 thị trấn, nhiều vùng đất đai quan trọng, cả một dải biên giới dài 750 kilômét, bao gồm 35 vạn dân. Căn cứ địa Việt Bắc được mở rộng và củng

cố. Cách mạng nước ta lần đầu tiên đã phá tan vòng vây của chủ nghĩa đế quốc.

Chiến dịch Biên giới là chiến dịch tiến công quy mô lớn đầu tiên của quân và dân ta, một chiến dịch đánh vận động, đánh tiêu diệt xuất sắc, đạt hiệu suất chiến đấu cao, đánh dấu bước phát triển mới về quyền chủ động của quân đội ta trên chiến trường chính. Tr.54.

18. *Chiến dịch Hoà Bình*: Bắt đầu từ ngày 25-11-1951. Trung tuần tháng 11-1951, thực hiện kế hoạch của Đờlát Đờ Tátxinhi, thực dân Pháp đã mở cuộc càn quét lên vùng Hoà Bình, âm mưu lập lại hành lang Đông - Tây, chặn đường tiếp tế của ta, lập "xứ Mường tự trị" hòng chia rẽ các dân tộc thiểu số, tiêu diệt bộ đội chủ lực của ta và giành lại thế chủ động trên chiến trường Bắc Bộ. Lực lượng được chúng huy động cho cuộc hành quân này gồm 20 tiểu đoàn tinh nhuệ, lúc cao nhất lên tới 29 tiểu đoàn, có không quân, pháo binh và cơ giới yểm trợ.

Nắm chắc chủ trương và lực lượng của địch, ngày 24-11-1951, Trung ương Đảng ra Chỉ thị: *Nhiệm vụ phá cuộc tiến công lên Hoà Bình của địch.* Chỉ thị vạch rõ, nhiệm vụ của ta trong chiến dịch này là tiêu diệt địch ở mặt trận chính diện, đẩy mạnh chiến tranh du kích ở vùng sau lưng địch, mở rộng các khu căn cứ du kích.

Thực hiện Chỉ thị của Trung ương Đảng, các lực lượng vũ trang và nhân dân ta đã chiến đấu dũng cảm trên các mặt trận. Ở mặt trận chính diện, quân ta đánh địch trên cả 3 phân khu: Chợ Bến, sông Đà và Hoà Bình, với các chiến thắng vang dội ở Tu Vũ, đường số 6, sông Đà, v.v.. Ở mặt trận sau lưng địch, chiến tranh du kích phát triển rất mạnh ở Vĩnh Yên, Bắc Ninh, Ninh Bình, v.v.. Trước sự tiến công của ta ở cả hai mặt trận, ngày 23-2-1952, quân địch phải rút chạy khỏi Hoà Bình. Tổng kết chiến dịch, quân ta đã loại khỏi vòng chiến đấu 22.000 tên địch, (riêng ở mặt trận Hoà Bình, số địch bị tiêu diệt là hơn 6.000 tên), bắn rơi 13 máy bay, bắn cháy 23 tàu chiến và canô, phá huỷ 17 xe tăng, thu nhiều đồ dùng quân sự. Hơn 2 triệu dân và một vùng đất đai rộng lớn được giải phóng. Tr.54.

19. *Hiệp ước Manila:* Được ký kết giữa các nước Mỹ, Anh, Pháp, Ôxtrâylia, Niu Dilơn, Pakixtan, Thái Lan, Philíppin tại Manila (Philíppin) vào ngày 8-9-1954. Nội dung căn bản của bản Hiệp ước này là việc thành lập "Tổ chức Hiệp ước phòng thủ Đông - Nam Á (SEATO)". Khối quân sự-

chính trị nhằm chống lại phong trào giải phóng dân tộc và các lực lượng tiến bộ ở khu vực Đông - Nam Á. Theo điều khoản của Hiệp ước, các thành viên của khối SEATO có trách nhiệm giúp đỡ lẫn nhau trong trường hợp một nước bị tấn công hay có "nguy cơ bị tấn công". Không những thế, bản Hiệp ước còn cho phép các nước này tiến hành các hoạt động quân sự ngoài khu vực của các nước thành viên. Các nước tham gia Hiệp ước còn ký một văn kiện bổ sung cho phép thực hiện các điều khoản của Hiệp ước ở miền Nam Việt Nam, Lào và Campuchia, vi phạm trắng trợn các nghị quyết của Hội nghị Giơnevơ năm 1954. SEATO đã tổ chức nhiều cuộc tập trận, tích cực ủng hộ và can thiệp trực tiếp vào cuộc chiến tranh của Mỹ ở Đông Dương. Do những mâu thuẫn trong nội bộ các nước thành viên, năm 1976, khối SEATO tự tuyên bố giải tán. Tr. 57.

20. *Kế hoạch Mácsan:* Kế hoạch viện trợ kinh tế của Mỹ cho các nước tư bản châu Âu sau Chiến tranh thế giới thứ hai, do Mácsan, Quốc vụ khanh Chính phủ Mỹ, đề ra ngày 5-6-1947.

Thực chất của kế hoạch Mácsan là nhằm thực hiện mưu đồ của đế quốc Mỹ khống chế kinh tế, quân sự và can thiệp vào công việc nội bộ của các nước khác. Các nước tiếp nhận kế hoạch Mácsan phải dành cho Mỹ những đặc quyền có tính chất một chiều; phải ngừng buôn bán với Liên Xô và các nước dân chủ nhân dân. Phần lớn số tiền mà các nước nhận được từ kế hoạch Mácsan, do sức ép của Mỹ đều chi vào mục đích quân sự. Ngoài ra đế quốc Mỹ còn được phép xây dựng nhiều căn cứ quân sự tại những nước này. Tr.58.

21. *Hội nghị Băngđung:* Họp từ ngày 18 đến 24-4-1955, tại Băngđung (Inđônêxia). Do sáng kiến của 5 nước khởi xướng là Inđônêxia, Mianma, Xri Lanca, Pakixtan, Ấn Độ. Lần đầu tiên trong lịch sử loài người, đại biểu 29 nước ở châu Á, châu Phi, bao gồm hơn nửa nhân loại, đã họp nhau lại để giải quyết những vấn đề chung của các nước đó. Mặc dù chế độ kinh tế, xã hội khác nhau, những nước đó đoàn kết lại vì nguyện vọng chung là hoà bình và độc lập dân tộc. Đoàn đại biểu Việt Nam do Phó Thủ tướng Phạm Văn Đồng làm trưởng đoàn đã có đóng góp tích cực vào Hội nghị. Thông cáo chung của Hội nghị nêu rõ: chủ nghĩa thực dân, dưới mọi biểu hiện của nó, là một tai hoạ cần phải nhanh chóng tiêu diệt. Các nước Á-Phi hoàn toàn ủng hộ quyền bình đẳng và tự quyết dân tộc, lên án chính sách phân biệt chủng tộc và Thông cáo chung kêu gọi các nước hãy tiến hành ngay việc giải trừ quân bị, ngăn cấm việc sản xuất vũ khí hạt nhân; thực hiện

hoà bình, hợp tác thân thiện và giải quyết những vấn đề tranh chấp bằng thương lượng. Tr.58.

22. *Đại hội thành lập Mặt trận Tổ quốc Việt Nam:* Thực hiện Nghị quyết của Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá II, Đại hội Mặt trận dân tộc thống nhất toàn quốc họp tại Hà Nội, từ ngày 5 đến ngày 10-9-1955, đã quyết định mở rộng và củng cố khối đại đoàn kết toàn dân, thành lập Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, thay Mặt trận Liên - Việt.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng nhiều đồng chí lãnh đạo của Đảng, Quốc hội, Chính phủ và 360 đại biểu thay mặt các tầng lớp nhân dân, các chính đảng, các dân tộc, các tôn giáo... và kiều bào ở nước ngoài đã về dự Đại hội.

Đại hội đã thảo luận, thông qua Báo cáo dự thảo cương lĩnh và Điều lệ mới.

Đại hội nêu rõ một bài học quý báu của dân tộc ta trong bốn nghìn năm lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước là *toàn dân đoàn kết.*

Đại hội đã bầu Chủ tịch Hồ Chí Minh làm Chủ tịch danh dự, đồng chí Tôn Đức Thắng làm Chủ tịch và 64 vị vào Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Tr.61.

23. *Quốc hội khoá I, Kỳ họp thứ 5:* Họp từ ngày 15 đến ngày 20-9-1955 tại Hà Nội. Trong kỳ họp này, Quốc hội đã quyết nghị một số vấn đề về các thành viên của Hội đồng Chính phủ, cử đồng chí Phạm Văn Đồng làm Thủ tướng. Quốc hội ra nghị quyết về Quốc huy, Quốc kỳ và Quốc ca của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Tr.69.

24. *Liên minh Bắc Đại Tây Dương:* Còn gọi là Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương (viết tắt: NATO) là một khối liên minh quân sự - chính trị của các nước đế quốc, do Mỹ cầm đầu, được thành lập theo Hiệp ước liên minh Bắc Đại Tây Dương, ký ngày 4-4-1949, tại Oasinhtơn (Mỹ). Tham gia Liên minh này có các nước Mỹ, Anh, Pháp, Bỉ, Canađa, Đan Mạch, Aixơlen, Italia, Lúcxămbua, Na Uy, Hà Lan, Bồ Đào Nha. Về sau có thêm một số nước: Hy Lạp, Thổ Nhĩ Kỳ (1952), Tây Đức (10-1954) và một số nước rút ra khỏi khối, đầu tiên là Pháp (1966), sau đó là Hy lạp (1974). Mục đích của khối này là bao vây, uy hiếp Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa cũ ở châu Âu và phong trào cách mạng ở lục địa. Tr.102.

25. *Đại hội lần thứ XX của Đảng Cộng sản Liên Xô:* Họp từ ngày 14 đến ngày 25-2-1956 tại Mátxcơva. Dự Đại hội có 1.349 đại biểu chính thức đại diện cho hơn 10 triệu đảng viên. 55 đoàn đại biểu của các đảng cộng sản và công nhân trên thế giới đã đến dự.

Đại hội đã tổng kết kinh nghiệm của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế và kinh nghiệm xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô. Đại hội đã quyết định những vấn đề về xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô, chính sách đối ngoại của Đảng và Nhà nước xôviết, thông qua kế hoạch 5 năm lần thứ 6 phát triển kinh tế nhằm phát triển mọi ngành kinh tế quốc dân, phát triển vượt bậc sản xuất nông nghiệp, trên cơ sở đó nâng cao hơn nữa phúc lợi vật chất và trình độ văn hoá cho nhân dân Liên Xô... Đại hội đã thông qua Điều lệ sửa đổi, bầu Ban Chấp hành Trung ương mới và các cơ quan của Đảng. Tr.128.

26. *Hội nghị lần thứ chín (mở rộng) Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá II:* Họp từ ngày 19 đến ngày 24-4-1956, quyết định tăng cường lãnh đạo tập thể trong Đảng và thực hiện việc mở rộng dân chủ nội bộ. Nghị quyết Hội nghị ghi rõ những việc cần phải làm là:

1) Giáo dục cho toàn Đảng nắm vững nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác-Lênin về việc xây dựng Đảng, về vai trò của quần chúng nhân dân và của cá nhân trong lịch sử, về quan hệ giữa lãnh đạo và quần chúng.

2) Tiếp tục và đẩy mạnh việc cải tiến tổ chức và lề lối làm việc mà Hội nghị Trung ương đã đề ra...

3) Xúc tiến việc học tập lý luận trong cán bộ, nâng cao công tác tư tưởng của Đảng lên một bước...

4) Thực hiện phê bình và tự phê bình trong Đảng một cách thường xuyên... Tr. 155.

27. *Liên hợp quốc:* Là một tổ chức quốc tế được thành lập tại Hội nghị họp ở Xan Phranxixcô (Mỹ), từ ngày 24-4 đến ngày 26-6-1945. Đại diện của 51 nước đã ký tham gia Hiến chương Liên hợp quốc. Hiến chương bắt đầu có hiệu lực từ ngày 24-10-1945. Vì vậy ngày 24-10 hàng năm được gọi là Ngày Liên hợp quốc.

Hiến chương Liên hợp quốc nêu rõ: Mục đích thành lập tổ chức quốc tế này là để ngăn ngừa và loại trừ những mối đe doạ đối với hoà bình, phát triển quan hệ thân thiện giữa các dân tộc và thực hiện sự hợp tác giữa các nước để giải quyết những vấn đề quốc tế; tôn trọng các quyền tự do căn

bản của con người, không phân biệt chủng tộc, nam, nữ, tín ngưỡng và tiếng nói. Tất cả các nước hội viên đều bình đẳng, không một nước nào có quyền can thiệp vào các công việc nội bộ của nước khác.

Những cơ quan chủ yếu của Liên hợp quốc là Đại hội đồng, Hội đồng bảo an, Uỷ ban kinh tế và xã hội, Toà án quốc tế và Ban thư ký. Trụ sở Liên hợp quốc đặt tại Niu Óoc (Mỹ).

Năm 1977, Nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam gia nhập Liên hợp quốc. Tính đến cuối năm 1994, tổ chức này có 185 nước thành viên. Tr. 169.

28. *Mỹ ném bom nguyên tử ở Nhật*: Sau khi tiêu diệt quân đội Hítle, Quân đội Liên Xô tiếp tục tiến công như vũ bão vào đội quân chủ lực cuối cùng của phát xít Nhật ở Đông - Bắc Trung Quốc. Quân đội phát xít Nhật sắp đầu hàng, thì ngày 6-8-1945 đế quốc Mỹ vội vàng thả quả bom nguyên tử đầu tiên của chúng xuống Hirôsima và ngày 9-8-1945 lại thả quả thứ hai xuống Nagadaki. Hai quả bom nguyên tử đã giết hại trên 30 vạn người dân vô tội, phá huỷ hàng chục vạn nhà cửa và để lại tai hoạ cho những người sống sót ở hai thành phố đó đến hàng chục năm sau. Tr. 258.

29. *Đại hội toàn quốc lần thứ II của Đoàn Thanh niên cứu quốc Việt Nam:* Họp từ ngày 25-10 đến ngày 4-11-1956. Đại hội đã kiểm điểm toàn bộ công tác của Đoàn, xác định nhiệm vụ của Đoàn trong giai đoạn cách mạng mới và theo đúng Nghị quyết ngày 19-10-1955 của Ban Bí thư Trung ương Đảng đã quyết định đổi tên Đoàn Thanh niên cứu quốc Việt Nam thành Đoàn Thanh niên lao động Việt Nam. Tr. 262.

30. *Quốc hội khoá I Kỳ họp thứ 6*: Họp từ ngày 29-12-1956 đến ngày 25-1-1957. Quốc hội đã nghe báo cáo về công tác của Chính phủ từ ngày hoà bình lập lại, do Thủ tướng Phạm Văn Đồng trình bày. Quốc hội quyết định tăng cường hoạt động và liên hệ giữa đại biểu Quốc hội và nhân dân; thông qua Nghị quyết sửa đổi Hiến pháp năm 1946, Nghị quyết về việc ban hành Luật công đoàn và các đạo luật về quyền lợi và nghĩa vụ của công dân. Tr.287.

31. *Đại hội văn nghệ toàn quốc lần thứ hai*: Họp từ ngày 20 đến 28-2-1957 tại Hà Nội. Gần 500 đại biểu các ngành văn nghệ trên toàn miền Bắc tham dự Đại hội. Các đại biểu văn nghệ sĩ miền Nam không tham dự Đại hội được, vì chính quyền Ngô Đình Diệm ngăn cản.

Đại hội đã kiểm điểm, đánh giá những thành tựu của phong trào văn nghệ trong 12 năm đã qua và nghiêm khắc phê phán những khuyết điểm, sai lầm chủ yếu của phong trào, đập tan những luận điểm sai lầm của bọn "Nhân văn - giai phẩm". Đại hội quyết định lập *Hội liên hiệp văn học nghệ thuật* và các hội riêng của từng ngành văn học, nghệ thuật để thay thế cho tổ chức văn nghệ cũ. Ban chấp hành Hội liên hiệp văn học nghệ thuật do Đại hội bầu ra gồm 55 người, có 10 ghế dành cho các văn nghệ sĩ miền Nam. Tr.324.

32. *Quốc tế thứ ba (Quốc tế Cộng sản):* Một tổ chức cách mạng của giai cấp vô sản quốc tế, trung tâm lãnh đạo phong trào công nhân thế giới.

Tháng 3-1919, dưới sự lãnh đạo của Lênin, các đảng cộng sản, nhóm cộng sản của 30 nước đã tiến hành Đại hội thành lập Quốc tế Cộng sản tại Mátxcơva. Quốc tế Cộng sản có vai trò lịch sử và công lao to lớn đối với phong trào cộng sản và công nhân thế giới. Quốc tế Cộng sản rất chú trọng đến vấn đề giải phóng dân tộc. Những *Luận cương về vấn đề dân tộc và vấn đề thuộc địa* của Lênin đã đặt nền tảng cho việc giải quyết đúng đắn những vấn đề phức tạp của công cuộc giải phóng dân tộc. Tại Đại hội lần thứ VII (1935), Quốc tế Cộng sản đã đề ra chủ trương lập Mặt trận nhân dân chống chủ nghĩa phát xít và nguy cơ chiến tranh.

Tháng 5-1943, căn cứ vào hoàn cảnh mới, Đoàn Chủ tịch Quốc tế Cộng sản với sự tán thành của đại đa số các đảng cộng sản, đã thông qua nghị quyết tự giải tán. Tr. 440.

33. *Quốc tế thứ hai:* Thành lập năm 1889 tại Đại hội Liên minh quốc tế các đảng xã hội chủ nghĩa khai mạc tại Pari (Pháp) theo sáng kiến của Ph. Ăngghen. Quốc tế thứ hai đã có tác dụng phổ biến chủ nghĩa Mác về bề rộng, đã đánh dấu thời kỳ chuẩn bị cơ sở để cho phong trào cách mạng phát triển rộng rãi trong nhân dân lao động ở nhiều nước.

Sau khi Ăngghen mất, cơ quan lãnh đạo của Quốc tế thứ hai rơi vào tay các phần tử cơ hội chủ nghĩa, bọn này đã xét lại học thuyết cách mạng của Mác và hoạt động chống phá phong trào công nhân các nước.

Về vấn đề dân tộc và thuộc địa, Quốc tế thứ hai ủng hộ chính sách đế quốc chủ nghĩa mà bọn tư bản thực hiện ở các nước thuộc địa. Tr. 440.

34. *Quốc tế hai rưỡi:* Tên gọi chính thức là Liên hiệp quốc tế các đảng xã hội chủ nghĩa, là tổ chức quốc tế của các đảng và các nhóm xã hội chủ nghĩa phái giữa đã ly khai Quốc tế thứ hai do sức ép của quần chúng cách

mạng. Tổ chức này được lập ra vào tháng 2-1921 tại hội nghị đại biểu ở Viên. Trên lời nói, những người cầm đầu Quốc tế hai rưỡi công kích Quốc tế thứ hai, nhưng trên thực tế, đối với tất cả các vấn đề quan trọng nhất của phong trào vô sản, họ đã tiến hành một chính sách cơ hội chủ nghĩa, chia rẽ trong giai cấp công nhân và mưu toan sử dụng liên minh được tạo ra này để chống lại ảnh hưởng ngày càng lớn của những người cộng sản đối với quần chúng công nhân.

Tháng 5-1923, Quốc tế thứ hai và Quốc tế hai rưỡi hợp nhất lại thành cái gọi là Quốc tế công nhân xã hội chủ nghĩa. Tr. 440.

35. *Đại hội Tua:* Đại hội lần thứ XVIII của Đảng Xã hội Pháp, họp tại thành phố Tua (Pháp), từ ngày 25 đến ngày 30-12-1920. Đại hội đã quyết định gia nhập Quốc tế Cộng sản, với đa số phiếu tuyệt đối (3.208 phiếu tán thành, 1.022 phiếu chống), và lập ra Đảng Cộng sản Pháp.

Chủ tịch Hồ Chí Minh, lúc đó mang tên Nguyễn Ái Quốc, đảng viên Đảng Xã hội Pháp, tham gia Đại hội với tư cách là đại biểu Đông Dương. Người đã đọc bản tham luận quan trọng lên án mạnh mẽ chủ nghĩa thực dân, nêu rõ tầm quan trọng của cách mạng thuộc địa và trách nhiệm của những người mácxít đối với cuộc cách mạng ấy. Người đã bỏ phiếu tán thành việc gia nhập Quốc tế Cộng sản và trở thành một trong những người sáng lập Đảng Cộng sản Pháp. Sự kiện này đánh dấu một bước ngoặt lịch sử trong cuộc đời hoạt động cách mạng của Người: Từ chủ nghĩa yêu nước đến chủ nghĩa Mác - Lênin, mở đường cho cách mạng Việt Nam ra khỏi cuộc khủng hoảng về đường lối. Tr. 441.

36. *Quốc hội khoá I, Kỳ họp thứ 7:* Họp từ ngày 10 đến ngày 19-9-1957, tại Hà Nội.

Tại Kỳ họp này, Quốc hội kiểm điểm việc thực hiện các nghị quyết của Kỳ họp thứ 6 và thông qua kế hoạch nhà nước năm 1957, nhằm hoàn thành thời kỳ hàn gắn vết thương chiến tranh và khôi phục kinh tế, tiến dần lên chủ nghĩa xã hội, làm cơ sở vững chắc cho cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà.

Thông qua Luật công đoàn, xác nhận giai cấp công nhân lãnh đạo sự nghiệp cách mạng Việt Nam và vai trò tham gia quản lý kinh tế của tổ chức công đoàn.

Thông qua 4 sắc luật:

- Cấm mọi hành động đầu cơ tích trữ.

- Quy định những trường hợp phạm pháp quả tang và những trường hợp khẩn cấp, bổ sung về việc khám người phạm pháp quả tang.

- Quy định chế độ xuất bản.

- Quy định thể lệ bầu cử Hội đồng nhân dân và Uỷ ban hành chính các cấp.

Tại Kỳ họp này, ngày 10-9, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã báo cáo tóm tắt về kết quả cuộc đi thăm của Đoàn đại biểu Đảng và Chính phủ ta tới chín nước: Triều Tiên, Tiệp Khắc, Cộng hoà dân chủ Đức, Ba Lan, Hunggari, Nam Tư, Anbani, Bungari, Rumani. Tr.502.

BẢN CHỈ DẪN TÊN NGƯỜI

A

AIXENHAO , **Đ .** (Dwight David Eisenhower) (1890-1969). Tổng thống thứ 34 của nước Mỹ (1953-1961), nguyên Đại tướng, Tổng chỉ huy các lực lượng vũ trang Đồng minh ở Bắc Phi và Địa Trung Hải (1942-1944); Chỉ huy quân đội Mỹ ở Châu Âu (1944-1945); Tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang khối NATO (1950-1952). Đ.Aixenhao là người chủ trương thực hành chiến lược "trả đũa ồ ạt" bằng cuộc chiến tranh hạt nhân tổng lực chống Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa.

ANHXTANH, **A.** (Einstein Albert) (1879-1955). Nhà vật lý Đức, quốc tịch Mỹ từ 1940, sáng lập ra lý thuyết chuyển động Brao..., là tác giả của lý thuyết tương đối, được tặng giải Nôben 1921.

B

BÉTHÔVEN, **L.V.** (1770-1827). Người Đức, nhà soạn nhạc nổi tiếng Đức, sớm có thiên tài âm nhạc, tác giả nhiều tác phẩm bất hủ như *"Dưới ánh trăng", "Appaxionata"*.

C

CAĐA, **I.** (1912-1989). Người Hunggari, nhà hoạt động chính trị, Bộ trưởng Nội vụ (1948-1951), Thủ tướng Chính phủ Hunggari (1956-1958; 1961-1965), Tổng Bí thư Đảng từ 1956-1988.

CHU ĐỨC (1886-1976). Một trong những nhà lãnh đạo cách mạng Trung Quốc, tham gia Đảng Cộng sản Trung Quốc từ năm 1922. Năm 1925 học lớp huấn luyện quân sự bí mật tại trường Đại học Phương Đông ở Mátxcơva. Năm 1926 trở về nước, tham gia lãnh đạo cuộc khởi nghĩa Nam Xương (1927) rồi tham gia Vạn lý trường chinh (1934). Thời kỳ chiến tranh chống Nhật, giữ chức Tổng chỉ huy và Tổng tư lệnh Bát lộ quân. Tháng 9-1949 được bầu Phó Chủ tịch Chính phủ nhân dân Trung ương, tháng 10 cùng năm là Bộ trưởng Bộ Quốc phòng kiêm Tổng tư lệnh Giải phóng quân nhân dân Trung Quốc. Năm 1954, là Phó Chủ tịch nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa, năm 1955 được phong hàm Nguyên soái. Nhiều năm là Uỷ viên trưởng Uỷ ban Thường vụ Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc, Uỷ viên Trung ương Đảng, Uỷ viên Bộ Chính trị, Uỷ viên Ban Bí thư.

CÔLARỐP, **V.** (1877-1950). Nhà hoạt động nổi tiếng của phong trào công nhân Bungari và phong trào công nhân quốc tế. Ông là đảng viên Đảng Công nhân dân chủ xã hội Bungari từ năm 1897. Từ 1897 đến 1900, học luật ở Giơnevơ và tổ chức nhóm mácxít quốc tế. Năm 1905, tại Đại hội lần thứ XII Đảng Công nhân dân chủ xã hội Bungari (những người xã hội chủ nghĩa phái hẹp), ông được bầu làm Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương. Từ năm 1921, là Uỷ viên Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản. Từ 1922 đến 1924, ông được bầu làm Tổng Bí thư Quốc tế Cộng sản. Ông cùng Đimitơrốp lãnh đạo cuộc khởi nghĩa tháng 9-1923 chống phátxít. Khởi nghĩa thất bại, ông sang cư trú tại Liên Xô đến năm 1945.

Từ 1945 đến 1946, ông là Chủ tịch Quốc hội và là Chủ tịch lâm thời nước Cộng hoà Nhân dân Bungari khi mới thành lập. Từ 1947 đến 1949, ông là Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao. Từ 1949 đến 1950, là Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng nước Cộng hoà Nhân dân Bungari.

D

DAPÔTỐTXKI, **A.** (1884-1957). Nhà hoạt động nổi tiếng của Đảng Cộng sản và Nhà nước Tiệp Khắc (cũ). Ông tham gia Đảng Xã hội - dân

chủ Tiệp Khắc từ năm 1902; gia nhập Đảng Cộng sản Tiệp Khắc ngay khi mới thành lập (1921) và giữ nhiều trọng trách của Đảng và Nhà nước: Bí thư Trung ương Đảng (1922-1929), Uỷ viên Bộ Chính trị Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Tổng Thư ký các Công đoàn cách mạng Tiệp Khắc (1929-1939); Uỷ viên dự khuyết rồi Uỷ viên Ban Chấp hành Liên hiệp Công đoàn Quốc tế; Chủ tịch Hội đồng Trung ương các Công đoàn Tiệp Khắc (1945); Phó Thủ tướng (1948) và Thủ tướng (1948-1953); Chủ tịch nước Cộng hoà Nhân dân Tiệp Khắc (1953-1957).

DAVÁTXKI, **A.** (1899-1964). Nhà hoạt động của Đảng và Nhà nước Ba Lan, một trong những người tổ chức Liên đoàn những người yêu nước và quân đội nhân dân Ba Lan, là đảng viên Đảng Cộng sản Ba Lan từ năm 1923.

Trong những năm Chiến tranh thế giới thứ hai, ông là Tổng tham mưu trưởng quân du kích Ba Lan, Phó Tư lệnh quân đội Ba Lan ở Liên Xô. Từ năm 1944 đến năm 1948, là Uỷ viên Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng. Từ 1949 đến 1952, là Phó thủ tướng Chính phủ Ba Lan. Năm 1952, được bầu làm Chủ tịch Hội đồng Nhà nước nước Cộng hoà Nhân dân Ba Lan.

Đ

ĐALÉT, **Gi.** (1888-1959). Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ từ 1952-1959. Đalét là người hoạt động tích cực thuộc phái "diều hâu" trong chính giới Mỹ.

ĐAMIANỐP, **Gi.** (1892-1958). Nhà hoạt động chính trị Bungari. Trong những năm 1914-1918, tham gia lãnh đạo phong trào công nhân cách mạng trong binh lính ngoài mặt trận, là một trong những người lãnh đạo phong trào chống phát xít năm 1923. Từ năm 1944, phụ trách công tác quân sự của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Bungari. Là Uỷ viên Bộ Chính trị từ tháng 5-1945; Bộ trưởng Bộ Quốc phòng từ 1946-1950. Từ 1950, được bầu làm Chủ tịch Quốc hội nước Cộng hoà Nhân dân Bungari.

ĐIMITƠRỐP, **G.** (1882-1949). Nhà hoạt động nổi tiếng của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, lãnh tụ của Đảng và Nhà nước Bungari. Xuất thân trong một gia đình công nhân, G.Đimitơrốp sớm tham gia đấu tranh cách mạng, năm 1902 gia nhập Đảng Xã hội - dân chủ Bungari, năm 1909 được bầu làm Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, năm 1923 lãnh đạo cuộc khởi nghĩa chống phát xít của công nhân và nông dân Bungari. Sau khi khởi nghĩa thất bại, G.Đimitơrốp phải rời khỏi Tổ quốc, tiếp tục hoạt động trong Quốc tế Cộng sản. Năm 1933, tại toà án Laixích, G.Đimitơrốp đã dũng cảm luận tội chủ nghĩa phát xít và vạch trần thủ đoạn bỉ ổi của chúng. Trước lý lẽ đanh thép của G.Đimitơrốp và trước phong trào phản đối mạnh mẽ của dư luận tiến bộ thế giới, bọn phát xít Đức buộc phải trả tự do cho đồng chí. Từ 1935-1943, G.Đimitơrốp là Tổng Bí thư Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản; Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Bungari.

G

GHÊOÓCGHIU ĐÊ, **G.** (Gheorghe Gheorghiu - Dej) (1901-1965). Gia nhập Đảng Cộng sản Rumani (1930), là Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng (1935), Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng từ năm 1945, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng từ năm 1955. Ông là Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng (1952-1955), Chủ tịch Hội đồng Nhà nước nước Cộng hoà Nhân dân Rumani từ năm 1961.

GIÔLIÔ QUYRI (Joliot - Curie Frédéric) (1900-1958). Nhà vật lý học nổi tiếng thế giới, được giải thưởng Nôben năm 1935. Ông là đảng viên Đảng Cộng sản Pháp, Chủ tịch Hội đồng hoà bình thế giới, nhiều lần gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh ở Pháp.

GỚT (Johann Wolfgang Goethe) (1749-1832). Nhà văn, nhà thơ Đức lỗi lạc thuộc gia đình giàu có ở thành phố Phrăngphuốc trên sông Mácnơ, học luật, hội hoạ, văn học ở trường Đại học Laixích rồi Xtraxbuốc. Năm 1771 cùng với một số bạn bè ra tờ báo *"Báo của trí thức Phrăngphuốc"*. Tiếp sau đó sáng tác *"Nỗi đau của chàng Vécte"*, kịch *"Iphigiêni ở Taozix"*, *"Đời tôi - hư cấu và sự thật"*. Các tác phẩm thơ *"Bài ca tháng 5"* , *"Gặp mặt và chia tay"* ... và rất nhiều tác phẩm kịch, thơ văn khác.

Gớt là văn hào vĩ đại nhất trong lịch sử văn học Đức và là một trong những văn hào lỗi lạc của nhân loại.

GRỐTTƠVÔN, **Ô.** (Otto Grotewohl) (1894-1964). Nhà hoạt động có tên tuổi của phong trào công nhân và Nhà nước Đức, nhà hoạt động của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Ông là một trong những người lãnh đạo phong trào đấu tranh thống nhất dân chủ chống phát xít ở nước Đức trong những năm Chiến tranh thế giới thứ hai.

Sau khi Nhà nước Đức quốc xã sụp đổ, ông giữ nhiều chức vụ quan trọng như Chủ tịch Đảng Xã hội - dân chủ Đức. Tại Đại hội thống nhất Đảng Cộng sản và Đảng Xã hội - dân chủ Đức (4-1946), được bầu làm đồng Chủ tịch Đảng Xã hội thống nhất Đức cùng với Vinhem Pích, Chủ tịch Hội đồng nhân dân và Hội đồng lập hiến (1948-1949), Thủ tướng nước Cộng hoà Dân chủ Đức từ ngày thành lập (1949).

H

HỐTGIA, **Ă.** (Enver Hodja) (1908-1985). Nhà hoạt động của Đảng và Nhà nước Anbani. Ông là một trong những người tích cực hoạt động cho việc thành lập Đảng Cộng sản Anbani (từ năm 1948 đổi tên thành Đảng Lao động Anbani) và tham gia phong trào giải phóng dân tộc chống sự chiếm đóng của phát xít Italia, bị toà án phát xít kết án vắng mặt tội tử hình. Đảng viên Đảng Cộng sản Anbani rồi Uỷ viên Trung ương Đảng từ năm 1941.

Khi nước Cộng hoà Nhân dân Anbani ra đời, ông liên tục được cử giữ những chức vụ quan trọng của Đảng và Nhà nước: Bộ trưởng Ngoại giao (1946-1952), Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng (1946-1954), Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Anbani (1948) và Bí thư thứ nhất Đảng Lao động Anbani (1948-1985). Từ năm 1957, Ă. Hốtgia là Tổng tư lệnh lực lượng vũ trang và Chủ tịch Hội đồng Quốc phòng Anbani.

K

KIM NHẬT THÀNH (1912-1994). Nhà hoạt động Đảng và Nhà nước nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Triều Tiên. Ông tham gia cách mạng thời còn niên thiếu và gia nhập Đảng Cộng sản Triều Tiên năm 1931. Năm 1934, ông tổ chức các đội du kích Triều Tiên tại Mãn Châu, sau đó, là người chỉ huy quân đội cách mạng Triều Tiên và tham gia cuộc chiến tranh giải phóng đất nước khỏi ách chiếm đóng

của phát xít Nhật.

Từ năm 1946, ông được bầu làm Bí thư thứ nhất Bộ Tổ chức Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Triều Tiên và làm Chủ tịch Uỷ ban nhân dân lâm thời Bắc Triều Tiên, sau đó làm Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Triều Tiên, Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Triều Tiên. Trong những năm chống Mỹ (1950-1953), Kim Nhật Thành được cử làm Chủ tịch Uỷ ban quân sự nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Triều Tiên, Tổng tư lệnh Quân đội nhân dân Triều Tiên.

L

LÊNIN, **V.I.** (1870-1924). Lãnh tụ thiên tài của giai cấp vô sản và nhân dân lao động toàn thế giới, người sáng lập ra Đảng Cộng sản Liên Xô và Nhà nước công nông đầu tiên trong lịch sử loài người và sáng lập ra Quốc tế Cộng sản. Kế tục sự nghiệp của C.Mác và Ph.Ăngghen, V.I. Lênin đã đấu tranh kiên quyết để bảo vệ tinh thần cách mạng của chủ nghĩa Mác, chống lại mọi sự xuyên tạc của bọn cơ hội chủ nghĩa và phát triển thiên tài cả ba bộ phận hợp thành chủ nghĩa Mác (triết học mácxít, kinh tế chính trị học mácxít và chủ nghĩa xã hội khoa học), giải quyết đúng đắn về lý luận và thực tiễn các vấn đề đặt ra cho cách mạng vô sản trong thời đại đế quốc chủ nghĩa.

Lênin đặc biệt chú ý và đã đưa ra nhiều luận điểm quan trọng về phong trào đấu tranh của các dân tộc thuộc địa và phụ thuộc. Trong bản *Sơ thảo những luận cương về vấn đề dân tộc và vấn đề thuộc địa* được trình bày tại Đại hội II của Quốc tế Cộng sản (1920), V.I.Lênin đã nêu ra những vấn đề cơ bản của phong trào giải phóng dân tộc.

LÍPNẾCH, **C.** (1871-1919). Nhà hoạt động xuất sắc của phong trào công nhân Đức và quốc tế, chiến sĩ đấu tranh tích cực chống chủ nghĩa cơ hội, chủ nghĩa quân phiệt và chiến tranh đế quốc. Lípnếch là một trong những nhà tổ chức và lãnh đạo nhóm "Xpáctaquýt" cách mạng, là một trong những người sáng lập Đảng Cộng sản Đức và lãnh đạo cuộc khởi nghĩa của công nhân năm 1919; bị kẻ thù giết hại trong nhà tù.

LÚCXĂMBUA, **R.** (1870-1919). Nhà hoạt động lỗi lạc của phong trào công

nhân Đức và quốc tế, một trong những thủ lĩnh cánh tả của Quốc tế thứ hai.

Ngay từ đầu cuộc Chiến tranh thế giới thứ nhất, bà đã đứng trên lập trường quốc tế chủ nghĩa, là một trong những người có sáng kiến lập ra nhóm "Quốc tế", sau đổi tên là nhóm "Xpáctaquýt", rồi lại đổi là hội "Xpáctaquýt". Sau Cách mạng tháng 11-1918 ở Đức, bà giữ vai trò lãnh đạo trong Đại hội thành lập Đảng Cộng sản Đức. Tháng 1-1919, bà bị bắt và bị bọn phản cách mạng sát hại.

M

MICAIAN, **A.I.** (1895-1978). Nhà hoạt động chính trị xôviết, Anh hùng lao động xã hội chủ nghĩa (1949); đảng viên Đảng Cộng sản Liên Xô từ 1915, một trong những người tổ chức đấu tranh giành chính quyền xôviết vùng Cápcadơ. Năm 1929, là Bí thư đảng bộ Đông Nam vùng Rốtxtốp trên sông Đông. Năm 1924, Bí thư tỉnh uỷ Bắc Cápcadơ. Từ 1926 đến 1946 là Uỷ viên Dân uỷ nội thương - ngoại thương (Bộ trưởng). Năm 1937 là Phó Chủ tịch Hội đồng Dân uỷ Trung ương. Trong chiến tranh giữ nước vĩ đại là Uỷ viên Hội đồng Quốc phòng tối cao. Năm 1955-1964, là Phó Chủ tịch thứ nhất Hội đồng Bộ trưởng Liên Xô. Năm 1964-1965, Chủ tịch Đoàn Chủ tịch Xôviết tối cao Liên Xô. Uỷ viên Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô từ 1923 đến 1976. Đại biểu Xôviết tối cao Liên Xô liên tục từ khoá I đến khoá IX.

N

NÁTXE, **G.A.** (1918-1970). Nhà hoạt động chính trị và Nhà nước của Ai Cập.

Ông là người khởi xướng và lãnh đạo tổ chức "sĩ quan tự do" đấu tranh chống chế độ phong kiến, chống ách áp bức của nước ngoài, chống sự thối nát của bộ máy nhà nước.

Năm 1952, tổ chức này với sự ủng hộ của quân đội, đã làm cách mạng thủ tiêu chế độ quân chủ và thành lập nước Cộng hoà Ai Cập.

Ngày 23-6-1956, ông được bầu làm Tổng thống Ai Cập cho đến lúc mất.

P

PÍCH, **V.** (1876-1960). Nhà hoạt động của Đảng và Nhà nước Cộng hoà Dân chủ Đức và của phong trào cộng sản quốc tế. Năm 1895, Vinhem Pích gia nhập Đảng Xã hội dân chủ Đức; năm 1918, trong Đại hội thành lập Đảng Cộng sản, được bầu là Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương; năm 1928 được bầu là Uỷ viên Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản; năm 1931, là Uỷ viên Đoàn Chủ tịch và tham gia Ban Bí thư Quốc tế Cộng sản; năm 1935, được bầu là Chủ tịch Đảng Cộng sản Đức. Năm 1945, sau khi bọn Hítle đầu hàng Đồng minh, Vinhem Pích kiên trì đấu tranh để thống nhất Đảng Cộng sản và Đảng Xã hội dân chủ trên cơ sở chủ nghĩa Mác- Lênin; năm 1946, được bầu là Chủ tịch Đảng Xã hội thống nhất Đức; từ tháng 10-1949, là Chủ tịch nước Cộng hoà Dân chủ Đức.

PRAXÁT, **R.** (1884-1963). Nhà hoạt động chính trị Ấn Độ, Chủ tịch Quốc hội lập hiến Ấn Độ (1946), Chủ tịch Đảng Quốc đại (1947), Tổng thống Chính phủ lâm thời Ấn Độ (1950), Tổng thống nước Cộng hoà Ấn Độ (1951-1962).

T

TENLƠMAN, **E.** (1866-1944). Nhà hoạt động lỗi lạc của phong trào công nhân Đức và phong trào cộng sản quốc tế. Năm 1903, Tenlơman vào Đảng Xã hội dân chủ, 1918 tham gia đấu tranh ở Hămxbua, 1919 được bầu làm Bí thư Đảng bộ Hămxbua của Đảng Xã hội dân chủ độc lập Đức, 1920 gia nhập Đảng Cộng sản Đức, 1921 là Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Đức, 1923 lãnh đạo cuộc khởi nghĩa ở Hămxbua, 1924 là Uỷ viên Bộ Chính trị Đảng Cộng sản Đức, từ 1925 là Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng. Từ 1924 đến 1928 là Uỷ viên dự khuyết rồi từ 1928-1943, là Uỷ viên chính thức của Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản. Năm 1928, Nguyễn Ái Quốc có gặp Tenlơman ở Béclin.

Tháng 3-1933, Tenlơman bị phát xít Đức bắt cầm tù và ngày 18-8-1944, bị giết ở trại tập trung Búckhenvan.

TƯỞNG GIỚI THẠCH (1887-1975). Người tỉnh Triết Giang (Trung Quốc). Học trường quân sự ở Nhật cùng khoá với một số sinh viên Việt

Nam (như Hồ Học Lãm). Năm 1923, là sĩ quan cận vệ của Tôn Trung Sơn, Tham mưu trưởng Tổng hành dinh Chính phủ Quảng Đông. Năm 1924, tham quan Liên Xô rồi về nước giữ chức hiệu trưởng Trường quân sự Hoàng Phố. Sau khi Tôn Trung Sơn mất, giữ chức Chủ tịch Ban Thường vụ Ban Chấp hành Trung ương Quốc dân đảng, Tổng Tư lệnh quân cách mạng quốc dân. Năm 1948, Tổng thống nước Trung Hoa. Năm 1949, sau thắng lợi của Giải phóng quân Trung Quốc trên đại lục Trung Hoa, Tưởng Giới Thạch rút ra đảo Đài Loan giữ chức Tổng tài Quốc dân đảng và Tổng thống Trung Hoa Dân quốc Đài Loan.

U

U NU (1907-). Nhà hoạt động chính trị Mianma, thành viên Đảng Tabin đấu tranh đòi độc lập cho Mianma từ 1933. Từ 1943-1945 là Bộ trưởng Ngoại giao. Từ 1948-1956, tiếp đó là các năm 1957, 1958, rồi 1960 đến 1962 là Thủ tướng Chính phủ. U Nu là thành viên sáng lập "Phong trào các nước không liên kết".

V

VÔRÔSILỐP, **K.E.** (1881- 1969). Nhà hoạt động của Đảng Cộng sản và nhà nước Liên Xô, Nguyên soái Liên Xô (1935). Ông gia nhập Đảng Xã hội dân chủ Nga năm 1903 và đứng về phía những người bônsêvích. K.E.Vôrôsilốp là một trong những người tổ chức và lãnh đạo Hồng quân, Anh hùng vệ quốc Liên Xô, từng giữ nhiều chức vụ quan trọng của Đảng và Nhà nước Liên Xô: Uỷ viên Bộ Chính trị (1926-1960), Uỷ viên Đoàn Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô (1956), Uỷ viên nhân dân phụ trách quân sự và hải quân (1925), Uỷ viên nhân dân quốc phòng Liên Xô (1934-1940), Uỷ viên Hội đồng Quốc phòng Nhà nước (1941-1945), Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Liên Xô (1946), Chủ tịch Đoàn Chủ tịch Xôviết tối cao Liên Xô (1953-1960).

X

XANHTƠNI, **Gi.** (Jean Sainteny) (1907-1978). Là nhân viên ngân hàng ở

Đông Dương từ năm 1929 đến năm 1931 và ở Pari từ năm 1932 đến năm 1939, rồi phục vụ trong phong trào kháng chiến Pháp, con rể Toàn quyền Đông Dương A. Xarô. Năm 1945, đến Trung Quốc, cầm đầu phái đoàn quân sự Pháp tại Côn Minh gọi tắt là M.M5; Gi.Xanhtơny đến Việt Nam từ năm 1945 đến năm 1947. Trong thời gian này, Gi.Xanhtơny có nhiều lần tiếp xúc với Chủ tịch Hồ Chí Minh. Là thành viên của Pháp tại Hội nghị Giơnevơ năm 1954. Sau năm 1954, Gi.Xanhtơny là Tổng lãnh sự Pháp đầu tiên tại Hà Nội. Ông là người tổ chức tiếp xúc mật giữa Henry Kítxinhgiơ và đại diện Việt Nam Dân chủ Cộng hoà ở Pari năm 1969.

XIHANÚC, **N.** (sinh năm 1922). Hoàng thân, Quốc vương Campuchia từ 1941-1955, Thủ tướng Chính phủ kiêm Bộ trưởng Bộ Ngoại giao từ tháng 10-1955 đến 1-1956, Thủ tướng Chính phủ kiêm Bộ trưởng Bộ Ngoại giao, Bộ trưởng Bộ Nội vụ từ tháng 3 đến 4-1956. Thủ tướng Chính phủ từ tháng 9 đến 10-1956. Bộ trưởng Bộ Kế hoạch, Bộ trưởng Bộ Nội vụ từ tháng 4 đến 7-1957. Quốc trưởng từ năm 1960 đến năm 1967. Năm 1970, sau khi bị Lon Non đảo chính, sống ở nước ngoài (Pháp, Trung Quốc, Triều Tiên). Năm 1987 trở lại Campuchia, năm 1991 là Chủ tịch Hội đồng dân tộc tối cao Campuchia. Hiện nay là Quốc vương Campuchia.

XIRĂNGKIÊVÍCH, **I.** (1911-). Nhà hoạt động chính trị Ba Lan. Tham gia chiến tranh chống chủ nghĩa phát xít và đã bị giam cầm trong trại tập trung nổi tiếng của Đức quốc xã Ôxơvensim. Sau Chiến tranh thế giới thứ hai, là Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Xã hội Ba Lan (1945); Uỷ viên Bộ Chính trị Trung ương Đảng Công nhân thống nhất Ba Lan (1948). Từ tháng 3-1954, được bầu làm Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng nước Cộng hoà Nhân dân Ba Lan.

XIRÔKI, **V.** (1902-1971). Nhà hoạt động chính trị Tiệp Khắc. Gia nhập Đảng Cộng sản Tiệp Khắc ngay từ khi Đảng mới thành lập (1921); là Uỷ viên Trung ương Đảng và Uỷ viên Bộ Chính trị Trung ương Đảng từ 1931. Tháng 4-1945, là Phó Thủ tướng Chính phủ, từ tháng 3-1953, là Uỷ viên Bộ Chính trị Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hoà Xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc.

XTALIN, **I.V.** (1879 - 1953). Nhà hoạt động nổi tiếng của Đảng Cộng sản

và Nhà nước Liên Xô. Năm 1898, gia nhập Đảng Công nhân xã hội-dân chủ Nga rồi trở thành đảng viên bônsêvích sau Đại hội lần thứ II của Đảng. Tại Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương do Hội nghị đại biểu toàn Nga lần thứ VI năm 1912 bầu ra, được cử vắng mặt vào Ban Chấp hành Trung ương.

Thời kỳ chuẩn bị tiến hành cuộc Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười Nga, Xtalin là Uỷ viên trong Trung tâm quân sự cách mạng do Trung ương thành lập để lãnh đạo khởi nghĩa.

Thời kỳ nước ngoài vũ trang can thiệp và nội chiến, Xtalin là Uỷ viên Hội đồng Quân sự cách mạng. Năm 1922, được bầu là Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô. Năm 1941, Xtalin được cử làm Chủ tịch Hội đồng Uỷ viên nhân dân Liên Xô.

Trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc (1941-1945), là Chủ tịch Uỷ ban Quốc phòng và là Uỷ viên nhân dân Bộ Quốc phòng Liên Xô, Tổng Tư lệnh tối cao các lực lượng vũ trang Liên Xô. Ông còn là tác giả của nhiều tác phẩm lý luận.

XUCÁCNÔ, **A,** (1901-1970). Nhà hoạt động chính trị Inđônêxia; người sáng lập Đảng Quốc dân Inđônêxia (1927); Chủ tịch Đảng Inđônêxia (1932); Tổng thống nước Cộng hoà Inđônêxia từ 1945 đến năm 1965. Là một trong những người có sáng kiến đề ra việc triệu tập Hội nghị Băngđung (1955) và là một trong những người sáng lập "Phong trào các nước không liên kết".

XUPHANUVÔNG (1909-1995): Nhà hoạt động của Đảng và Nhà nước Lào, nguyên Uỷ viên Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng Nhân dân cách mạng Lào, Chủ tịch nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Lào, Chủ tịch Mặt trận Lào xây dựng đất nước (Neo Lào Xangxạt).

Trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ, Xuphanuvông đã giữ nhiều trọng trách: Thủ tướng Chính phủ kháng chiến Lào, Chủ tịch Mặt trận Lào yêu nước (Neo Lào Hắcxạt). Ông là đại biểu các lực lượng cách mạng Lào tham gia các Chính phủ liên hiệp Lào lần thứ nhất (1957-1958), lần thứ hai (1962-1964) và lần thứ ba (1974-1975). Ông là người có nhiều cống hiến to lớn vào việc xây dựng và củng cố tình đoàn kết chiến đấu và tình hữu nghị Lào - Việt.